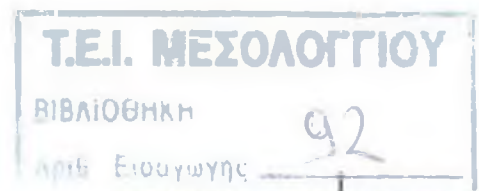

Πτυχιακή Εργασία Έτος 2006-07

Νομοθετικό Πλαίσιο Ε.Ε. και Κοινωνία της Πληροφορίας στην Ελλάδα

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : Νικόλαος Κοσμάς

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ : Γεωργαντά Όλγα Α.Μ. 7767

Α' ΜΕΡΟΣ
Β' ΜΕΡΟΣ

Βιβλιογραφία

vii. Πέμπτη έκθεση(1999).....	124
-------------------------------	-----

3. Στρατηγική i2010 και Πρόγραμμα Δράσης eEurope

3.1. i2010: η κοινωνία της πληροφορίας και των μέσων ενημέρωσης στην υπηρεσία της ανάπτυξης και της απασχόλησης().....	128
3.2. <u>eEurope 2005</u>	133
i. Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση (" <u>eGovernment</u> ").....	139
ii. <u>eLearning</u> ().....	144
iii. Ηλεκτρονική Υγεία().....	147
3.3. <u>eEurope 2002</u>	152
i. Βοήθεια στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις για τη μετάβαση στην Ψηφιακή Εποχή (<u>GoDigital</u>).....	159
3.4. <u>eΕυρώπη</u> – Μια κοινωνία της πληροφορίας για όλους.....	163

4. Διαδίκτυο

4.1. Ασφαλής χρήση του διαδικτύου.....	168
4.1.1 <u>Πρόγραμμα "Safer Internet Plus" (2005-2008)</u>	168
4.1.2 <u>Σχέδιο δράσης "Safer Internet" (1999-2005)</u>	172
4.2. Μέτρα για την καταπολέμηση των ανεπίκλητων ηλεκτρονικών μηνυμάτων εμπορικού χαρακτήρα (" <u>spam</u> ").....	177
4.3. <u>Τομέας .EU</u>	182
4.5. Οργάνωση και διαχείριση του <u>Διαδικτύου</u>	186
4.6. Απελευθέρωση της πρόσβασης στο <u>τοπικό δίκτυο</u>	190

5. Προστασία Δεδομένων

5.1. Προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα : δημόσια ψηφιακά δίκτυα πληροφοριών().....	192
5.2. Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα().....	195
5.3. Προστασία δεδομένων από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας().....	201

5.4. Ασφάλεια των συστημάτων πληροφορίας()	203
6. Ασφάλεια Δικτύων	
6.1. Δημιουργία ενός ευρωπαϊκού οργανισμού επιφορτισμένου με την ασφάλεια των δικτύων και των πληροφοριών (ENISA)	206
6.2. Επιθέσεις κατά των συστημάτων πληροφορίας()	210
7. Δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικά δικαιώματα	
7.1. Εναρμόνιση ορισμένων θεμάτων()	212
7.2. Πράσινο Βιβλίο()	216
8. Ηλεκτρονικό Εμπόριο	
8.1. Νομικές πτυχές του ηλεκτρονικού εμπορίου()	218
8.2. Μια ευρωπαϊκή πρωτοβουλία()	225
8.3. Ειδικό καθεστώς που εφαρμόζεται στις υπηρεσίες που παρέχονται δια ηλεκτρονικής οδού()	228
9. Ραδιοσυχνότητες	
9.1. Κινητές Επικοινωνίες	
i. Κινητές επικοινωνίες τρίτης γενιάς (UMTS ή «3G»)	231
ii. Ασύρματες ψηφιακές τηλεπικοινωνίες()	236
iii. Ραδιοσυχνότητες : Ανάπτυξη των κινητών επικοινωνιών(GSM) : συντονισμένη εγκατάσταση – UMTS()	238

10. Αγορές τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και πληροφόρησης

- 10.1. Ανταγωνισμός στις αγορές τηλεπικοινωνιακών
τερματικών().....241

11. Προσέγγιση και τυποποίηση

- 11.1. Σύγκλιση στους κλάδους των τηλεπικοινωνιών, των μέσων
επικοινωνίας και των τεχνολογιών πληροφοριών (Πράσινη
Βίβλος)().....243
- 11.2. Τυποποίηση : πληροφορίες και
τηλεπικοινωνίες().....246

12. Συστήματα Πληρωμών

- 12.1. Κοινό πλαίσιο για τις ηλεκτρονικές
υπογραφές().....250
- 12.2. Ηλεκτρονικές πληρωμές : κώδικας
δεοντολογίας().....253
- 12.3. Μέσα ηλεκτρονικής πληρωμής σχέσεις μεταξύ του εκδότη και
του κατόχου().....255

13. Προγράμματα

- 13.1. Ηλεκτρονική ανταλλαγή στοιχείων μεταξύ διοικήσεων :
Πρόγραμμα
IDA().....258
- 13.2. Πολυετές κοινοτικό πρόγραμμα.(1998-2003) παροχής κινήτρων
για τη δημιουργία κοινωνίας των
πληροφοριών().....265
- 13.3. Πρόγραμμα «Φιλική προς το χρήστη κοινωνία της
πληροφορίας»(1998-
2002)().....267

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Γενική Διεύθυνση Τύπου και Επικοινωνίας
Το κείμενο ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο του 2002.

Η Ευρώπη σε εξέλιξη

Προς την Ευρώπη της γνώσης

Η Ευρωπαϊκή Ένωση

και η κοινωνία της πληροφορίας

Το Διαδίκτυο αλλάζει τον κόσμο στον οποίο ζούμε. Η Ευρώπη οφείλει να περάσει στην εποχή της ηλεκτρονικής και της οικονομίας που βασίζεται στις γνώσεις. Η ποιότητα ζωής και οι συνθήκες εργασίας των ευρωπαίων πολιτών καθώς και η ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων και υπηρεσιών θα εξαρτηθούν από τον τρόπο με τον οποίο θα πετύχει η Ευρωπαϊκή Ένωση το πέρασμα στη νέα εποχή.

Η πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης eEurope έχει στόχο να καθοδηγήσει αυτή την αλλαγή και να εκσυγχρονίσει τα συστήματα εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης στην Ευρώπη ώστε να διαδοθεί η πληροφορική στα σχολεία και στις επιχειρήσεις.

Η πρωτοβουλία eEurope και η στρατηγική της σε θέματα εκπαίδευσης αποτελούν την κινητήρια δύναμη για να υλοποιήσει η Ευρωπαϊκή Ένωση το στόχο της να γίνει, έως το 2010, η ανταγωνιστικότερη στον κόσμο οικονομία που βασίζεται στη γνώση.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση

και η κοινωνία που βασίζεται στη γνώση

Η εισβολή του Διαδικτύου στη ζωή μας είναι μια αλλαγή εξίσου σημαντική με τη βιομηχανική επανάσταση του 18ου και του 19ου αιώνα. Τις δύο τελευταίες δεκαετίες οι τεχνολογίες των πληροφοριών και το Διαδίκτυο μεταμόρφωσαν τον τρόπο με τον οποίο οι επιχειρήσεις λειτουργούν, οι σπουδαστές σπουδάζουν και οι ερευνητές ερευνούν, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο οι κυβερνήσεις παρέχουν υπηρεσίες στους πολίτες τους.

Οι ψηφιακές τεχνολογίες έχουν αποδειχθεί ισχυρή κινητήρια δύναμη της οικονομικής αύξησης και ανταγωνιστικότητας. Στη δεκαετία του '90 οι επιχειρήσεις και οι καταναλωτές στις Ηνωμένες Πολιτείες αντέδρασαν γρήγορα επωφελούμενοι από αυτή την «ψηφιακή επανάσταση» με αποτέλεσμα να γίνουν οι αμερικανικές επιχειρήσεις ανταγωνιστικότερες και η οικονομία των ΗΠΑ να σημειώσει θεαματική και πρωτόγνωρη οικονομική αύξηση.

Στη σύνοδο κορυφής της Λισσαβόνας, τον Μάρτιο 2000, οι ευρωπαίοι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων αναγνώρισαν ότι η ευρωπαϊκή οικονομία πρέπει και αυτή να περάσει στην ψηφιακή εποχή. Έθεσαν λοιπόν έναν νέο στόχο — να καταστεί η Ευρωπαϊκή Ένωση η ανταγωνιστικότερη οικονομία στον κόσμο η οποία να βασίζεται στη γνώση έως το 2010.

Ο τρόπος με τον οποίο η Ευρωπαϊκή Ένωση θα υλοποιήσει αυτόν το στόχο θα καθορίσει την ποιότητα ζωής των πολιτών της, τις συνθήκες εργασίας των εργαζομένων της και τη συνολική ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και υπηρεσιών της.

Καιρός για δράση

Ήδη τον Νοέμβριο 1999, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δρομολόγησε την πρωτοβουλία της *eEurope* ακριβώς για να διαχειριστεί αυτή τη μετάβαση, τόσο εντός της Ένωσης όσο και στις υποψήφιες χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης.

Η πρωτοβουλία *eEurope* στοχεύει να εξασφαλίσει ότι όλοι στην Ευρωπαϊκή Ένωση —κάθε πολίτης, κάθε σχολείο, κάθε επιχείρηση, κάθε δημόσια διοίκηση— έχουν πρόσβαση στις νέες τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών και αποκομίζουν από αυτές το μεγαλύτερο δυνατό όφελος. Το Διαδίκτυο θα πρέπει, για παράδειγμα, να χρησιμοποιείται για κάθε είδους καθημερινές δραστηριότητες, υπηρεσίες και προϊόντα όπως η εκπαίδευση, η δημόσια διοίκηση, η υγεία, ο πολιτισμός και η διασκέδαση.

Η πρωτοβουλία *eEurope* επομένως δεν ασχολείται μόνο με την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας. Επιδιώκει επίσης να εξασφαλίσει ότι όλοι οι ευρωπαίοι πολίτες, ιδίως τα άτομα με ειδικές ανάγκες, έχουν πρόσβαση σε σύγχρονες τεχνολογίες επικοινωνιών για να βελτιώσουν την ποιότητα ζωής τους.

Οι ευρωπαίοι πολίτες πρέπει να διαθέτουν άμεση και διαλειτουργική δικτυακή (online) πρόσβαση στη γνώση, την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη δημόσια διοίκηση, τις υπηρεσίες υγείας, τον πολιτισμό και τη διασκέδαση, τις οικονομικές υπηρεσίες και πολλά άλλα. Στη σημερινή κοινωνία, η πρόσβαση στο Διαδίκτυο έχει καταστεί θεμελιώδες δικαίωμα για όλους τους πολίτες και οι υπεύθυνες κυβερνήσεις έχουν την υποχρέωση να το παρέχουν.

Η Ευρώπη θέτει τη σφραγίδα της

στο Διαδίκτυο

Δίνοντας ώθηση στην οικονομική αύξηση, οι τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών μπορούν να δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας καλύτερης ποιότητας και μεγαλύτερη ευμάρεια. Οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις θέλουν να εξασφαλίσουν ότι θα επωφεληθούν όλοι, και όχι μόνο μια μειοψηφία προνομιούχων. Η νέα κοινωνία που βασίζεται στη γνώση πρέπει να είναι μια κοινωνία για όλους. Και σε αυτό το σημείο, το Διαδίκτυο προσφέρει τεράστιες δυνατότητες καθώς όποιος έχει πρόσβαση σε έναν υπολογιστή μπορεί να συμμετέχει στην κοινωνία, απλά «πατώντας ένα κουμπί στο ποντίκι του». Η πρωτοβουλία eEurope και τα συστατικά της προγράμματα (eLearning, eHealth, eGovernment και eBusiness) επικεντρώνονται στην πλήρη εκμετάλλευση αυτού του δυναμικού προς όφελος της κοινωνικής συμμετοχής.

Η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης αυξάνει τη σημασία αυτών των ζητημάτων. Το 2004 περίπου, δέκα νέες χώρες (Εσθονία, Κύπρος, Λεττονία, Λιθουανία, Μάλτα, Ουγγαρία, Πολωνία, Σλοβενία, Σλοβακία και Τσεχική Δημοκρατία) αναμένεται να προσχωρήσουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, προσθέτοντας περίπου 75 εκατ. πολίτες στη σημερινή κοινότητα των 375 εκατ. πολιτών. Η κοινωνική συμμετοχή είναι καθοριστική για την επιτυχία αυτής της σημαντικής διεύρυνσης και η συμμετοχή όλων στην ψηφιακή εποχή είναι σημαντικό στοιχείο της.

Δίνοντας έμφαση στην ψηφιακή συμμετοχή, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προσπαθεί να κάνει την ευρωπαϊκή προσέγγιση στην κοινωνία των πολιτών διαφορετική από αυτήν που ακολουθείται σε άλλες περιοχές του κόσμου. Δεν είναι μυστικό ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες για παράδειγμα ξεπέρασαν κατά πολύ την Ευρώπη στην αρχική ταχύτητα με την οποία οι επιχειρήσεις και οι πολίτες υιοθέτησαν το Διαδίκτυο. Με την πρωτοβουλία eEurope ωστόσο, η Ευρώπη προσπαθεί να κερδίσει το χαμένο έδαφος, προσανατολίζοντας τις προσπάθειές της σε περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο ώστε η ψηφιακή οικονομία να είναι επωφελής για όλους τους ευρωπαίους πολίτες και η ευρωπαϊκή παρουσία στο Διαδίκτυο να ενισχυθεί.

Οι προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στηρίζονται στο «ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο», με το υψηλό επίπεδο κοινωνικής προστασίας που παρέχει, και επιδιώκουν να το ενισχύσουν. Στόχος τους ακόμη είναι να προστατευθεί η πολιτιστική και γλωσσική ποικιλομορφία της Ευρώπης. Επικεντρώνονται στην ανάπτυξη ευρωπαϊκού περιεχομένου στις ευρωπαϊκές γλώσσες ώστε όλοι να έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες και περιεχόμενο στη μητρική τους γλώσσα. Το Διαδίκτυο μπορεί να μετατρέψει τον κόσμο σε παγκόσμιο χωριό, αλλά η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει δεσμευθεί να

εξασφαλίσει ότι σ' αυτό το χωριό κάθε κουλτούρα και κάθε γλώσσα θα διατηρήσουν το ρόλο τους σε τοπικό επίπεδο.

Η Ευρώπη πρέπει να παραμείνει

ανταγωνιστική

Οι επιχειρήσεις που θέλουν να αναπτύξουν επιχειρηματικές δραστηριότητες στη σημερινή παγκοσμιοποιημένη αγορά χρειάζονται τις τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών για να έρθουν σε επαφή με τους πελάτες και τους προμηθευτές τους, να τηρήσουν τα λογιστικά τους βιβλία, να διαχειριστούν τις παραγωγικές τους μονάδες ή να υποβάλουν τις φορολογικές τους δηλώσεις.

Οι τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών έχουν καταστεί απαραίτητες, γιατί εξασφαλίζουν την ανταγωνιστικότητα και την καλή λειτουργία όλων των οικονομικών κλάδων. Οι τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών αποτελούν συνεπώς παράγοντα οικονομικής αύξησης και ανταγωνιστικότητας.

Αλλά δεν φτάνει η εισαγωγή της ψηφιακής τεχνολογίας στην παραγωγή ή στις υπηρεσίες για να γίνει η οικονομία ισχυρή και ανταγωνιστική: χρειάζονται επίσης καταρτισμένοι εργαζόμενοι για να λειτουργήσουν τα νέα συστήματα και καταναλωτές εξοικειωμένοι με τις νέες τεχνολογίες για να αγοράσουν τα νέα προϊόντα και υπηρεσίες. Χρειάζεται επομένως κατάρτιση και εκπαίδευση των ατόμων όλων των ηλικιών. Δηλαδή η ανταγωνιστικότητα εξαρτάται από την επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό.

Οι πολιτικοί γνωρίζουν τη σημασία των τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών για την οικονομία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στη Δυτική Ευρώπη, ο κλάδος αυτός αντιπροσώπευε 643 δισ. ευρώ το 2001, δηλαδή 7,5 % του ΑΕγχΠ. Το 2001 σημείωσε αύξηση 5,1 % η οποία οφειλόταν κατά 3,9 % στις τεχνολογίες πληροφοριών και κατά 6,4 % στις τηλεπικοινωνίες, σύμφωνα με τα στοιχεία του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου της Τεχνολογίας των Πληροφοριών.

Στη Λισσαβόνα, τον Μάρτιο 2000, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπογράμμισαν ότι

- «οι επιχειρήσεις και οι πολίτες πρέπει να έχουν πρόσβαση σε φθηνές, παγκοσμίου επιπέδου υποδομές επικοινωνιών και σε ευρύ φάσμα υπηρεσιών»·
- «κάθε πολίτης πρέπει να διαθέτει τα προσόντα που απαιτούνται για να ζήσει και να εργαστεί σε αυτή τη νέα κοινωνία της πληροφορίας»· και
- «πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη προτεραιότητα στη συνεχή εκπαίδευση ως βασικού συστατικού του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου».

Ο γενικός σκοπός που έθεσαν οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Λισσαβόνα ήταν να καταστεί η Ευρωπαϊκή Ένωση, έως το 2010, η πιο ανταγωνιστική στον κόσμο κοινωνία που βασίζεται στη γνώση. Κάθε άνοιξη συνεδριάζουν για να εκτιμήσουν την κατάσταση και να προσδιορίσουν τις προτεραιότητες για τους επόμενους δώδεκα μήνες.

Απελευθέρωση των αγορών και βελτίωση της έρευνας

Η πρωτοβουλία eEurope έχει καθοριστικό ρόλο να παίξει για την επίτευξη των στόχων της Λισσαβόνας, αλλά η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει επίσης να επενδύσει περισσότερο στην έρευνα και να ανοίξει περισσότερο τις αγορές της στον ανταγωνισμό, ιδίως σε ορισμένους κλάδους-κλειδιά στους οποίους, έως τώρα, κυριαρχούσαν οι εθνικοί προμηθευτές.

Συνεπώς, η Ευρωπαϊκή Ένωση έθεσε χρονοδιαγράμματα, ιδίως για τους εξής στόχους:

- απελευθέρωση των αγορών ενέργειας και τηλεπικοινωνιών της Ευρώπης,
- δημιουργία ενιαίας αγοράς χρηματοοικονομικών υπηρεσιών,
- μεγαλύτερη απελευθέρωση των ταχυδρομικών και μεταφορικών υπηρεσιών,
- θέσπιση διπλώματος ευρεσιτεχνίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- δρομολόγηση του συστήματος δορυφορικής πλοήγησης Galileo,
- δημιουργία ενιαίας αγοράς αεροπορικών μεταφορών — γνωστή ως «ενιαίος ευρωπαϊκός ουρανός».

Οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης συμφώνησαν επίσης να αυξήσουν τις δαπάνες τους για έρευνα. Από τώρα έως το 2010, 3 % του ΑΕγχΠ τους θα επενδύεται στην έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη.

Τα συστατικά στοιχεία της πρωτοβουλίας eEurope

Η πρωτοβουλία eEurope της Ευρωπαϊκής Ένωσης βασίζεται στο αξίωμα ότι το Διαδίκτυο είναι καθοριστικό για τη μελλοντική οικονομική ανάπτυξη, τη δημιουργία αγορών και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής — όχι μόνο στην Ευρώπη αλλά σε όλο τον κόσμο. Η eEurope είναι αναγκαστικά φιλόδοξη. Στόχος της είναι να αποκτήσουν όλοι πρόσβαση στο Διαδίκτυο — μέσω υπολογιστή, κινητού τηλεφώνου ή συστήματος συνδεδεμένου με την τηλεόραση— στο γραφείο, στο σχολείο και στο σπίτι.

Επιδιώκει να δημιουργήσει μια Ευρώπη που να διαθέτει **στοιχειώδη κατάρτιση στην ψηφιακή τεχνολογία** και να εξασφαλίσει ότι η όλη διαδικασία απευθύνεται σε όλα τα κοινωνικά στρώματα, δημιουργεί εμπιστοσύνη στους καταναλωτές και μειώνει το χάσμα ανάμεσα στους έχοντες και στους μη έχοντες.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε τα κύρια σημεία της πρωτοβουλίας eEurope τον Νοέμβριο 1999. Στη συνέχεια ενέκρινε προγράμματα δράσης στα οποία προσδιορίζεται αναλυτικά η πορεία που πρέπει να ακολουθηθεί και το χρονοδιάγραμμα.

Έως τώρα έχουν εγκριθεί δύο προγράμματα δράσης:

- το πρόγραμμα δράσης 2002 που ενέκριναν οι ηγέτες της ΕΕ στη σύνοδο κορυφής της Φέιρα τον Ιούνιο 2000·
- το πρόγραμμα δράσης 2005 που ενέκριναν οι ηγέτες της ΕΕ στη Σεβίλλη τον Ιούνιο 2002.

Στόχος και των δύο προγραμμάτων είναι να δημιουργηθεί μια κοινωνία της πληροφορίας για όλους, αλλά από το 2000 έως σήμερα η κατάσταση έχει εξελιχθεί: ορισμένα μέτρα έχουν ολοκληρωθεί και νέες προκλήσεις έχουν εμφανιστεί. Έτσι το δεύτερο πρόγραμμα δράσης εκσυγχρονίζει τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και προσδιορίζει λεπτομερέστερα τη διαδικασία.

Χάρη στο πρόγραμμα δράσης eEurope 2002 που ήταν πολύ φιλόδοξο, το Διαδίκτυο τέθηκε ως απόλυτη προτεραιότητα στην ευρωπαϊκή πολιτική ατζέντα. Το πρόγραμμα δράσης 2005 επικεντρώνεται στα θέματα της εύκολης πρόσβασης, χρήσης και διαθεσιμότητας του Διαδικτύου.

Το eEurope 2005 θέτει τους χρήστες στο επίκεντρο. Σε όλα τα επίπεδα και σε όλα τα μέτρα εφαρμογής ασχολείται ιδιαίτερα με τη διάδοση των νέων τεχνολογιών σε όλους, ιδίως στα άτομα με ειδικές ανάγκες. Η πρόσβαση στις σημαντικές υπηρεσίες πρέπει να γίνεται όχι μόνο μέσω προσωπικού υπολογιστή αλλά και μέσω διαλειτουργικής ψηφιακής τηλεόρασης, κινητών τηλεφώνων τρίτης γενιάς και καλωδιακών δικτύων.

Όπως δήλωσαν οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το νέο πρόγραμμα δράσης πρέπει να δίνει προτεραιότητα στην εγκατάσταση και διάδοση της χρήσης σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση, έως το 2005, ευρυζωνικών δικτύων και στην ασφάλεια των δικτύων και των πληροφοριών, στη παροχή υπηρεσιών δημόσιας διοίκησης μέσω υπολογιστών (eGovernment), στην εκπαίδευση μέσω υπολογιστών (eLearning), στην παροχή υπηρεσιών υγείας μέσω υπολογιστών (eHealth) και στο ηλεκτρονικό εμπόριο (eBusiness).

Πώς λειτουργεί η Ευρωπαϊκή Ένωση;

Η πρωτοβουλία eEurope δεν επιδιώκει να δημιουργήσει νέους θεσμούς ή νόμους αλλά να εξασφαλίσει ότι οι πολιτικές που εφαρμόζονται σε διάφορους τομείς είναι συντονισμένες μεταξύ τους και έχουν κοινούς στόχους.

- ✓ **Αρμοδιότητα των εθνικών αρχών:** κάθε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι ελεύθερη να αποφασίζει πώς θα λειτουργούν τα σχολεία και οι δημόσιες υπηρεσίες της. Όμως όλες οι χώρες αποφάσισαν ότι θέλουν να διδαχθούν από την εμπειρία των άλλων και γι' αυτό συμφώνησαν να θέσουν κοινούς στόχους και να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα που παίρνουν για να τους πετύχουν. Αυτή η διαδικασία λέγεται «ανοικτή μέθοδος συντονισμού». Οι περιφερειακές και τοπικές αρχές είναι συχνά υπεύθυνες για την πρακτική εφαρμογή των μέτρων.

✓ **Αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης:** οι συνθήκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορίζουν ότι μπορεί να θεσπιστεί **ευρωπαϊκή νομοθεσία** σε θέματα όπως η ελεύθερη κυκλοφορία προϊόντων. Οι νέες τεχνολογίες μπορούν να ενσωματωθούν σε κάποια τμήματα αυτής της νομοθεσίας. Ο **προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης** χρηματοδοτεί προγράμματα που προωθούν την ανάπτυξη των λιγότερο ευνοημένων περιοχών, την έρευνα, τις ανταλλαγές στο χώρο της παιδείας κλπ. Μέρος αυτής της χρηματοδότησης επαναπροσανατολίζεται στην προώθηση της χρήσης του Διαδικτύου.

Τα επιτεύγματα έως σήμερα: eEurope 2002

Όταν σχεδιάστηκε η πρωτοβουλία eEurope, το 2000, η χρήση του Διαδικτύου στην Ευρώπη παρεμποδιζόταν επειδή:

- η πρόσβαση ήταν ακριβή, ανασφαλής και αργή,
- πολύ λίγα άτομα είχαν στοιχειώδη κατάρτιση στις δικτυακές ψηφιακές τεχνολογίες,
- δεν υπήρχε αρκετά δυναμικό, επιχειρηματικό, στραμμένο προς την παροχή υπηρεσιών πνεύμα,
- ο δημόσιος τομέας δεν προωθούσε επαρκώς την ανάπτυξη νέων εφαρμογών και υπηρεσιών.

Η πρωτοβουλία eEurope προσδιόρισε τι έπρεπε να γίνει για να διορθωθούν αυτές οι αδυναμίες και κατέληξε ότι οι τρεις κυριότεροι στόχοι έπρεπε να είναι:

- να αναπτυχθεί φθηνότερη, ταχύτερη και ασφαλής πρόσβαση στο Διαδίκτυο,
- να γίνουν επενδύσεις στους ανθρώπους και τις δεξιότητές τους,
- να τονωθεί η χρήση του Διαδικτύου.

Το eEurope 2002 σημείωσε σημαντικές επιτυχίες σε όλους αυτούς τους τομείς τα τρία τελευταία χρόνια.

Φθηνότερη, ταχύτερη και ασφαλής πρόσβαση στο Διαδίκτυο

Μια από τις κύριες προτεραιότητες του eEurope 2002 ήταν να εκσυγχρονιστούν οι κανόνες και κανονισμοί που διέπουν την πρόσβαση στο Διαδίκτυο και να δημιουργηθεί μια ενιαία αγορά για όλες τις τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες.

Οι συνθήκες πρόσβασης στο Διαδίκτυο επηρεάστηκαν από τους νόμους και τις δομές παλαιότερων εποχών, όπου οι περισσότεροι χρήστες εξαρτώνταν από έναν και μόνο οργανισμό τηλεπικοινωνιών που είχε το μονοπώλιο. Η απελευθέρωση ξεκίνησε στα τέλη της δεκαετίας του '80 αλλά δεν προχώρησε πάρα πολύ. Για το λόγο αυτό η Ευρωπαϊκή Ένωση ενέκρινε νέο κανονιστικό πλαίσιο τον Μάρτιο 2002. Με αυτή τη δέσμη μέτρων θα απλοποιηθεί το κοινοτικό νομοθετικό πλαίσιο. Ο αριθμός νομοθετημάτων θα μειωθεί από 23 σε 8 και θα δημιουργηθεί μια τηλεπικοινωνιακή αγορά πραγματικά απελευθερωμένη στην οποία ο ανταγωνισμός θα οδηγήσει σε μείωση των τιμών και βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών. Το αποτέλεσμα θα είναι φθηνότερη και ταχύτερη πρόσβαση στο Διαδίκτυο και για τους πολίτες και για τις επιχειρήσεις.

Τι γίνεται όμως με την ασφάλεια; Με τη γενίκευση της χρήσης του Διαδικτύου αυξάνονται και οι κίνδυνοι. Για να ελκύσει το Διαδίκτυο περισσότερους χρήστες αλλά και να τους διατηρήσει θα πρέπει η Ευρώπη να εξασφαλίσει την εμπιστοσύνη των καταναλωτών και των επιχειρήσεων σε αυτό.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση ασχολήθηκε και με το θέμα της ασφάλειας. Η Επιτροπή επεξεργάστηκε στρατηγικές για την ασφάλεια των δικτύων και των πληροφοριών. Πρότεινε επίσης μια απόφαση-πλαίσιο για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, η οποία αφορά και τις επιθέσεις κατά των πληροφορικών συστημάτων, και μια ειδική απόφαση για τις επιθέσεις κατά των υπολογιστικών συστημάτων. Στόχος τους είναι να εξασφαλιστεί ότι τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης λαμβάνουν αυστηρά μέτρα κατά των δραστών παρόμοιων επιθέσεων.

Εξίσου σημαντικό στοιχείο για την οικοδόμηση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών είναι η προστασία των προσωπικών στοιχείων και της ιδιωτικής ζωής. Μια οδηγία-πλαίσιο του 1995 και μια ειδική οδηγία του 1998 (η οποία τροποποιήθηκε αργότερα) και η οποία καλύπτει τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες εγγυώνται υψηλό επίπεδο προστασίας της ιδιωτικής ζωής καθώς και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στις τρίτες χώρες που εφαρμόζουν παρόμοιες μεθόδους.

Αποτελέσματα: Έως τα μέσα του 2002, 40 % των νοικοκυριών της Ευρωπαϊκής Ένωσης είχαν πρόσβαση στο Διαδίκτυο, σύμφωνα με την έκθεση συγκριτικής αξιολόγησης της προόδου της πρωτοβουλίας eEurope για το 2002, σε σύγκριση με 18 % τον Μάρτιο 2000. Αυτή η τεράστια πρόοδος σημαίνει ότι υπάρχουν περίπου 150 εκατ. χρήστες του Διαδικτύου στην Ευρώπη — δηλαδή τόσοι όσοι στις Ηνωμένες Πολιτείες. Ο αριθμός των χρηστών του Διαδικτύου παγκοσμίως είναι 404 εκατ., και αυτός ο αριθμός αναμένεται να αυξηθεί σε 550 εκατ. έως το 2005.

Το κόστος πρόσβασης στο Διαδίκτυο μειώνεται. Μια έρευνα της Επιτροπής που πραγματοποιήθηκε τον Νοέμβριο 2001 έδειξε ότι το μηνιαίο κόστος πρόσβασης ενός μέσου ιδιώτη χρήστη (π.χ. 20 ώρες χρήσης εκτός των περιόδων αιχμής), μαζί με τα τηλεφωνικά τέλη, κυμαίνεται μεταξύ 10 και 20 ευρώ, για τη φθηνότερη προσφορά στα περισσότερα κράτη μέλη.

Επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό και στις δεξιότητες

Στη σύνοδο κορυφής της Λισσαβόνας, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναγνώρισαν ότι η ανταγωνιστικότητα στο μέλλον θα εξαρτηθεί από την εισαγωγή στην εκπαίδευση της μάθησης μέσω υπολογιστή και της επαγγελματικής κατάρτισης καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής.

Κάθε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης παραμένει πλήρως υπεύθυνη για τη διοργάνωση του εθνικού εκπαιδευτικού της συστήματος και για το περιεχόμενο των σπουδών στα σχολεία και τα κολέγια της. Αλλά η Ευρωπαϊκή Ένωση παίζει καθοριστικό ρόλο στο συντονισμό των εθνικών πολιτικών προς κοινούς στόχους για όλη την επικράτεια της.

Σε αυτό το σημείο παρεμβαίνει το πρόγραμμα eLearning. Συντονίζει τις προσπάθειες που καταβάλλονται σε εθνικό επίπεδο για τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης. Στόχος είναι να εξασφαλιστεί ότι οι απόφοιτοι της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ξέρουν να χρησιμοποιούν υπολογιστή και ότι οι εργαζόμενοι έχουν δικαίωμα να εκπαιδεύονται καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους ώστε να μπορούν να παρακολουθούν τις επαναστατικές αλλαγές που επιφέρει το Διαδίκτυο στο χώρο εργασίας τους.

Αυτή η ώθηση για εκσυγχρονισμό δίνει στους μαθητές και στους φοιτητές ευκαιρίες για δικτυακή εκπαίδευση που πολλά σχολικά και πανεπιστημιακά ιδρύματα δεν θα μπορούσαν να τους προσφέρουν, σίγουρα όχι στις απαραίτητες ποσότητες.

Χάρη στον εκσυγχρονισμό αυτό, οι επιχειρήσεις κατασκευής και παροχής υπηρεσιών θα μπορούν να βρουν τους εργαζομένους υψηλής κατάρτισης που χρειάζονται και τα νέα προϊόντα και υπηρεσίες τους θα αγοράζονται από καταναλωτές που διαθέτουν τις απαιτούμενες γνώσεις στις ψηφιακές τεχνολογίες.

Οι κυβερνήσεις των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεσμεύθηκαν:

- να αυξάνουν ουσιαστικά κάθε χρόνο τις κατά κεφαλή επενδύσεις τους σε ανθρώπινους πόρους συμπεριλαμβανόμενης της αύξησης της δαπάνης για την εκπαίδευση, από ένα μέσο όρο 5 % του ΑΕγχΠ το 1999 σε 5,1 % το 2000.
- να μειώσουν στο μισό, έως το 2010, τον αριθμό των νέων 18 έως 24 ετών που είναι απόφοιτοι της υποχρεωτικής μόνο εκπαίδευσης και οι οποίοι δεν συνεχίζουν γενικές ή τεχνικές σπουδές.

- να μετατρέψουν τα σχολεία και τα εκπαιδευτικά κέντρα, αφού έχουν όλα συνδεθεί στο Διαδίκτυο, σε πολυδύναμα τοπικά εκπαιδευτικά κέντρα στα οποία θα έχουν όλοι πρόσβαση·
- να θεσπίσουν ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο το οποίο να καθορίζει τις νέες βασικές δεξιότητες (γνώσεις υπολογιστών, ξένες γλώσσες, τεχνολογική κουλτούρα, επιχειρηματικό πνεύμα και κοινωνικές δεξιότητες και άλλες) που θα πρέπει να αποκτούνται με τα επιμορφωτικά προγράμματα της συνεχούς επιμόρφωσης.

Αποτελέσματα: Ο αρχικός στόχος ήταν, έως τα τέλη 2001, να έχουν όλα τα σχολεία στην Ευρωπαϊκή Ένωση πρόσβαση στο Διαδίκτυο και στα πολυμέσα. Η Ένωση έχει πετύχει 93 % πρόσβαση στο Διαδίκτυο για τα σχολεία το 2002 σε σύγκριση με 89 % το 2001. Από αυτά, 64 % έχουν σύνδεση ISDN, ενώ 19 % έχουν πρόσβαση ευρείας ζώνης μέσω της τεχνολογίας ADSL. Υπάρχουν ακόμη σοβαρές διαφορές μεταξύ κρατών μελών, αλλά σταδιακά μειώνονται. Το 2001 υπήρχε κατά μέσο όρο ένας υπολογιστής συνδεδεμένος στο Διαδίκτυο ανά 25 σπουδαστές. Το 2002 η αναλογία αυτή μειώθηκε σε έναν υπολογιστή ανά 17 σπουδαστές. Στόχος για το 2002 είναι να έχει μειωθεί η αναλογία σε έναν υπολογιστή ανά 15 σπουδαστές έως τα τέλη 2003.

Στο χώρο εργασίας, στόχος είναι να εξασφαλιστεί ότι οι πολίτες της Ευρώπης έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν —σε οποιαδήποτε στιγμή της ζωής τους— νέες γνώσεις και δεξιότητες που να τους εξασφαλίζουν τα απαραίτητα προσόντα για να μπορούν να εργάζονται και στο μέλλον. Αυτός ο στόχος είναι καθοριστικός σε κοινωνικούς όρους προκειμένου να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά ο αποκλεισμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση, της οποίας 150 εκατ. κάτοικοι έχουν ολοκληρώσει μόνο τις γυμνασιακές σπουδές. Είναι επομένως καθοριστικής σημασίας, για να διατηρηθεί το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο, να εξασφαλιστεί η επιμόρφωση καθ' όλη τη διάρκεια ζωής, ώστε να είναι δυνατή η συμμετοχή όλων στην ψηφιακή εποχή.

Έως το 2002, περισσότεροι από τους μισούς εργαζόμενους στην Ευρωπαϊκή Ένωση χρησιμοποιούσαν υπολογιστές στη δουλειά τους, και το ποσοστό αυτό έχει αυξηθεί κατά ένα πέμπτο από το 2001. Τρεις στους τέσσερις υπαλλήλους γραφείου χρησιμοποιούν υπολογιστές. Ωστόσο δεν λαμβάνουν όλοι την απαραίτητη εκπαίδευση: το ένα τρίτο μόνο από αυτούς έχει παρακολουθήσει κάποια εκπαίδευση στην πληροφορική. Αυτή η κατάσταση πρέπει να βελτιωθεί γιατί οι γνώσεις πληροφορικής είναι απαραίτητες για να μπορεί κάποιος να εργαστεί σε οποιοδήποτε κλάδο.

Προώθηση της χρήσης του Διαδικτύου

Για να τονωθεί η διάδοση του Διαδικτύου, η Ευρωπαϊκή Ένωση επικεντρώθηκε στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος ευνοϊκού για την ανάπτυξη δεξιοτήτων και υπηρεσιών σε θέματα πληροφορικής στο χώρο των επιχειρήσεων και άλλων τύπων οργανισμών. Δημιούργησε, για παράδειγμα, το νομικό πλαίσιο για το ηλεκτρονικό εμπόριο με μια οδηγία η οποία άρχισε να ισχύει για όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση τον Ιανουάριο 2002. Τον Μάρτιο 2002, ελήφθη η απόφαση να δημιουργηθεί ο τομέας ανωτάτου επιπέδου «.eu» στο Διαδίκτυο ο οποίος θα επιτρέψει στους ευρωπαίους πολίτες, τις οργανώσεις και τις επιχειρήσεις να διαθέτουν δικτυακούς τόπους και διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που θα τελειώνουν σε «.eu» αντί σε γράμματα που υποδεικνύουν χώρα ή σε «.com».

Αλλά τα περισσότερα μέτρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν είναι νομοθετικού χαρακτήρα. Η Ένωση βασίζεται κυρίως στην «πίεση της ομάδας» που ασκείται σε κάθε κράτος μέλος από τα υπόλοιπα και στις ετήσιες επισκοπήσεις για να διασφαλίσει ότι τα κράτη μέλη πραγματοποιούν τις αμοιβαίες υποσχέσεις τους να προωθήσουν τις πρωτοβουλίες eGovernment, eHealth, eContent και τις συναφείς πρωτοβουλίες.

Εύκολη πρόσβαση στις δημόσιες υπηρεσίες

Η βασική ιδέα που προωθεί η πρωτοβουλία eGovernment είναι ότι χρησιμοποιώντας τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες δεν χρειάζεται να περιμένει κανείς τη σειρά του για να εξυπηρετηθεί και ότι, επομένως, η εύκολη ηλεκτρονική πρόσβαση στις δημόσιες υπηρεσίες θα απαλλάξει το κοινό από τις ουρές και την ταλαιπωρία. Οι κυβερνήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ξεκίνησαν τη μετάβαση στην ηλεκτρονική εξυπηρέτηση των πολιτών με 20 βασικές υπηρεσίες. Οι πολίτες μπορούν να υποβάλλουν φορολογική δήλωση και να αναζητούν εργασία, ενώ οι επιχειρήσεις μπορούν τώρα να χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο για την επιστροφή ΦΠΑ, την καταχώριση νέων επιχειρήσεων, την υποβολή τελωνειακών δηλώσεων και τις δημόσιες προμήθειες.

Αποτελέσματα: Μια έρευνα που πραγματοποίησε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Απρίλιο 2002 έδειξε ότι 55 %, κατά μέσο όρο, των βασικών δημόσιων υπηρεσιών ήταν διαθέσιμες στο Διαδίκτυο σε σύγκριση με 45 % τον Οκτώβριο 2001 και ότι οι περισσότεροι από τους δικτυακούς τόπους που εξετάστηκαν παρέχουν μεγαλύτερη διαλειτουργικότητα από την απλή τηλεφόρτωση εντύπων.

Η έρευνα έδειξε επίσης ότι η παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών από τις δημόσιες υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις (68 %) αυξάνεται πολύ γρηγορότερα από ό,τι προς τους πολίτες (47 %), με εξαίρεση τις Κάτω Χώρες όπου συμβαίνει το αντίστροφο.

Τις καλύτερες επιδόσεις εξακολουθούν να έχουν οι υπηρεσίες που περιλαμβάνουν την καταβολή χρημάτων στο δημόσιο με ποσοστό 79 % τον Απρίλιο 2002 σε

σύγκριση με 62 % τον Οκτώβριο 2001. Την πρώτη θέση καταλαμβάνουν οι δηλώσεις ΦΠΑ (88 %).

Ανά κράτος μέλος, την πρώτη θέση κατέχει η Ιρλανδία (85 %) ακολουθούμενη από τη Σουηδία (81 %), τη Φινλανδία (70 %) και τη Δανία (69 %).

Απλοποίηση της παροχής υπηρεσιών από το δημόσιο

Οι 20 τύποι δημοσίων υπηρεσιών στις οποίες οι νέες τεχνολογίες απλοποιούν τις διοικητικές διαδικασίες είναι οι εξής.

Δημόσιες υπηρεσίες για τους πολίτες

1. Φόρος εισοδήματος: υποβολή δήλωσης, αποστολή εκκαθαριστικού
2. Υπηρεσίες ανεύρεσης εργασίας στους οργανισμούς απασχόλησης
3. Εισφορές κοινωνικής ασφάλισης
 - Επιδόματα ανεργίας
 - Οικογενειακά επιδόματα
 - Ιατρικές δαπάνες (επιστροφή εξόδων ή άμεση καταβολή)
 - Φοιτητικά επιδόματα
4. Προσωπικά έγγραφα (διαβατήριο και άδεια οδήγησης)
5. Ταξινόμηση αυτοκινήτου (νέα, μεταχειρισμένα και εισαγόμενα αυτοκίνητα)
6. Οικοδομική άδεια
7. Δήλωση στην αστυνομία (π.χ. σε περίπτωση κλοπής)
8. Δημόσιες βιβλιοθήκες (κατάλογοι, εργαλεία έρευνας)
9. Πιστοποιητικά (γεννήσεως, γάμου): αίτηση και παραλαβή
10. Εγγραφή σε ανώτερη/ανώτατη σχολή
11. Αναγγελία μετακόμισης (αλλαγή διεύθυνσης)
12. Υπηρεσίες υγείας (π.χ. πληροφορίες με διαλειτουργικό τρόπο για τη διαθεσιμότητα υπηρεσιών σε διάφορα νοσοκομεία, ραντεβού σε νοσοκομεία)

Δημόσιες υπηρεσίες για τις επιχειρήσεις

1. Κοινωνική ασφάλιση των εργαζομένων
2. Φόρος επιχειρήσεων: υποβολή δήλωσης, αποστολή εκκαθαριστικού
3. ΦΠΑ: υποβολή δήλωσης, αποστολή εκκαθαριστικού
4. Κατάχριση νέας εταιρείας
5. Υποβολή στοιχείων στις στατιστικές υπηρεσίες
6. Τελωνειακές δηλώσεις
7. Άδειες σχετικές με το περιβάλλον (και υποβολή αναφορών)
8. Δημόσιες προμήθειες

Γιατροί στο Διαδίκτυο

Μια άλλη πρωτοβουλία, η **eHealth**, έχει στόχο τη χρησιμοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών για τη βελτίωση της ποιότητας και της διαθεσιμότητας των υπηρεσιών υγείας, ιδίως για τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Τον Μάρτιο 2002, το Συμβούλιο Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εξέδωσε ψήφισμα που αποσκοπεί στη βελτίωση της πρόσβασης στο Διαδίκτυο για τα 37 εκατ. άτομα με ειδικές ανάγκες στην Ευρώπη θεσπίζοντας πρότυπα διεθνώς αναγνωρισμένα. Το ψήφισμα καλεί επίσης τα κράτη μέλη και την Επιτροπή «να διατηρήσουν συνεχή διάλογο με τις οργανώσεις που αντιπροσωπεύουν τα άτομα με ειδικές ανάγκες και με τις οργανώσεις που αντιπροσωπεύουν τους ηλικιωμένους ώστε να λαμβάνονται υπόψη τα σχόλια και ο προβληματισμός τους».

Αποτελέσματα: Σημειώθηκε σημαντική πρόοδος στη διάδοση του Διαδικτύου στους γιατρούς. Τον Ιούνιο 2001, 60 % όλων των ατόμων που παρέχουν πρώτου βαθμού ιατρική φροντίδα διέθεταν σύνδεση με το Διαδίκτυο, σε σύγκριση με 48 % τον Μάιο 2000. Κατά το ίδιο χρονικό διάστημα, το ποσοστό των ιατρών που χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο για να επικοινωνήσουν με τους ασθενείς τους αυξήθηκε από 12 σε 34 %.

Το πιο σημαντικό είναι το περιεχόμενο

Μια τρίτη πρωτοβουλία με αντικείμενο το περιεχόμενο του Διαδικτύου, η **eContent**, έχει ως σκοπό να εξασφαλίσει ότι ο χρήστης βρίσκει στο Διαδίκτυο πληροφορίες και περιεχόμενο στη γλώσσα του. Σήμερα, το 75 % όλων των ιστοσελίδων στο Διαδίκτυο είναι στα αγγλικά.

Τον Απρίλιο 2002, η Επιτροπή πρότεινε μια οδηγία με σκοπό την εναρμόνιση των όρων που διέπουν τη χρησιμοποίηση των πληροφοριών που προέρχονται από τον δημόσιο τομέα. Αυτή βασίζεται στην αρχή ότι κάθε πληροφορία αυτού του είδους πρέπει να είναι δυνατόν να επαναχρησιμοποιηθεί για εμπορικούς ή μη εμπορικούς σκοπούς και απαιτεί να εφαρμόζονται οι δημόσιες αρχές που παρέχουν τις πληροφορίες τιμές που να βασίζονται στο κόστος. Σκοπός της πρότασης είναι να τονωθεί η δημιουργία περιεχομένου στο Διαδίκτυο — αγορά η οποία εκτιμάται σε 433 δις. ευρώ στην Ευρώπη και παρέχει 4 εκατ. θέσεις εργασίας.

Αποτελέσματα: Η διείσδυση του Διαδικτύου είναι πολύ μεγαλύτερη στις επιχειρήσεις από ό,τι στα νοικοκυριά. Έρευνα του ευρωβαρομέτρου έδειξε ότι σχεδόν 90 % των επιχειρήσεων με περισσότερους από δέκα υπαλλήλους έχουν σύνδεση στο Διαδίκτυο και περισσότερες από 60 % έχουν δικό τους δικτυακό τόπο. Αξιοσημείωτη εξαίρεση είναι η Πορτογαλία όπου μόνο ένα τρίτο όλων των επιχειρήσεων έχουν σύνδεση στο Διαδίκτυο και μόνο ένα τρίτο περίπου έχουν δικό τους δικτυακό τόπο.

Κατά μέσο όρο, περίπου 20 % των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων εκτελούν αγοραπωλησίες στο Διαδίκτυο, με τη Γερμανία, την Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο να εμφανίζουν ισχυρό το τμήμα των πωλήσεων, ενώ η Δανία και η Φινλανδία εμφανίζονται ισχυρότερες στις αγορές. Σε έξι κράτη μέλη, περισσότερο από 30 % όλων των εταιρειών αγοράζουν μερικές ή όλες τις προμήθειές τους μέσω του Διαδικτύου και στη Φινλανδία και τη Δανία το ποσοστό αυτό υπερβαίνει το 40 %. Στην άλλη άκρη της κλίμακας, μόνο 5 % των πορτογαλικών και 10 % των γαλλικών επιχειρήσεων αγοράζουν τις προμήθειές τους μέσω Διαδικτύου.

Το μέλλον: eEurope 2005

Η δημιουργία της κοινωνίας της πληροφορίας απαιτεί συνεχή προσαρμογή μπροστά στις νέες προκλήσεις που παρουσιάζονται, ενώ ορισμένα εμπόδια παραμένουν.

Η βελτίωση της εκπαίδευσης και της επιμόρφωσης είναι μια συνεχής διαδικασία, όπως είναι και η εξοικείωση με το Διαδίκτυο για την καλύτερη χρήση του. Το πρόγραμμα δράσης eEurope 2002 ήταν ένα πρώτο βήμα. Μένουν ακόμη πολλά να γίνουν.

Η πρωτοβουλία eEurope επιτυγχάνει ωστόσο τους στόχους της. Το κόστος πρόσβασης στο Διαδίκτυο, το οποίο αρχικά θεωρήθηκε ως ένα από τα σημαντικότερα εμπόδια, μειώνεται. Η περιθωριακή δαπάνη για την πρόσβαση στο Διαδίκτυο για έναν κάτοχο υπολογιστή είναι πλέον μικρή, αλλά παραμένει σημαντικά υψηλότερη από ό,τι στις Ηνωμένες Πολιτείες. Επίσης το κόστος ευρυζωνικής πρόσβασης στο Διαδίκτυο είναι πολύ υψηλότερο. Η βραδύτητα της ανάπτυξης του ηλεκτρονικού εμπορίου και οι δυσκολίες στη διάδοση της ευρυζωνικής πρόσβασης είναι επίσης σημαντικές προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν.

Για να ξεπεραστούν αυτές οι δυσκολίες, με βάση τις επιτυχίες του eEurope 2002, το πρόγραμμα δράσης eEurope 2005 επικεντρώθηκε σε περιορισμένο αριθμό προτεραιοτήτων. Αυτές αφορούν την αποτελεσματική χρήση του Διαδικτύου για το ηλεκτρονικό εμπόριο και τις δημόσιες υπηρεσίες, ιδίως στα σχολεία και τις επιχειρήσεις.

Το eEurope 2005 δίνει προτεραιότητα στη παροχή υπηρεσιών σε δίκτυο στους τομείς της δημόσιας διοίκησης (eGovernment), της εκπαίδευσης (eLearning) και της υγείας (eHealth) και στη δημιουργία ενός δυναμικού περιβάλλοντος για την ανάπτυξη επιχειρηματικής δραστηριότητας με ηλεκτρονικά μέσα (eBusiness). Το πρόγραμμα δράσης προβλέπει δύο ομάδες πρωτοβουλιών που αλληλοενισχύονται και που είναι και οι δύο ουσιαστικές για να γίνει δυνατή η παροχή υπηρεσιών προτεραιότητας:

- μέτρα για να εξασφαλιστεί η διάδοση της ευρυζωνικής πρόσβασης και η ασφάλεια των ηλεκτρονικών υποδομών,
- υπηρεσίες, εφαρμογές και περιεχόμενο, ιδίως για την παροχή δικτυακών υπηρεσιών από τις δημόσιες υπηρεσίες και την ανάπτυξη επιχειρηματικής δραστηριότητας με ηλεκτρονικά μέσα.

Ευρυζωνική πρόσβαση και ασφάλεια: οι δύο μεγάλες προϋποθέσεις

Το πρόγραμμα δράσης 2005 επιδιώκει να επιταχύνει την εγκατάσταση ευρυζωνικών υπηρεσιών, δηλαδή τη μετάδοση με υψηλή ταχύτητα της φωνής, των δεδομένων και των σημάτων βίντεο μέσω σταθερών ή κινητών δικτύων. Αυτά τα δίκτυα περιλαμβάνουν τα ασύρματα σταθερά, τις οπτικές ίνες και τις δορυφορικές συνδέσεις και θα περιλαμβάνουν και τα κινητά τηλέφωνα τρίτης γενιάς (UMTS) όταν αυτά θα χρησιμοποιηθούν ευρέως. Έως το 2002, ωστόσο, τα πιο ευρέως διαδεδομένα δίκτυα είναι αυτά που χρησιμοποιούν το σύστημα ADSL και τα καλωδιακά δίκτυα με διαμορφωτή-αποδιαμορφωτή (modem). Το ADSL (asynchronous digital subscriber lines — ασύγχρονες ψηφιακές συνδρομητικές γραμμές) μπορεί να προσφέρει ευρυζωνικές ψηφιακές υπηρεσίες από μια υφιστάμενη τηλεφωνική γραμμή.

Σήμερα, τα ευρυζωνικά συστήματα παρέχουν πρόσβαση στο Διαδίκτυο σε ταχύτητες έως 1,5 megabits ανά δευτερόλεπτο, δηλαδή περίπου 25 φορές ταχύτερα από ένα στάνταρ τηλεφωνικό modem που έχει ταχύτητα 56 kilobits ανά δευτερόλεπτο, επιτρέποντας την τηλεφόρτωση μεγάλων αρχείων. Επιτρέπουν επίσης τη συνεχή δικτυακή σύνδεση (24ωρη σύνδεση).

Για να διαδοθεί η τεχνολογία ευρείας ζώνης πρέπει να βελτιωθεί το περιεχόμενο, οι υπηρεσίες και οι εφαρμογές. Οι καταναλωτές θα αγοράσουν ευρυζωνικές υπηρεσίες μόνον όταν βρίσκουν στη γλώσσα τους το χρήσιμο ή ψυχαγωγικό περιεχόμενο που θα διευκολύνει ή θα βελτιώσει τη ζωή τους. Χωρίς έντονη ζήτηση από πλευράς καταναλωτών δεν θα υπάρξει επένδυση στις υποδομές, αλλά χωρίς υποδομές η ανάπτυξη νέων εφαρμογών και νέου περιεχομένου δεν είναι δυνατή. Είναι το γνωστό δίλημμα αν το αβγό έκανε την κότα ή η κότα το αβγό, αλλά η απάντηση είναι σαφώς πως δεν θα υπάρξει ώθηση για ανάπτυξη εφαρμογών και περιεχομένου αν δεν υπάρχει διαθέσιμη η υποδομή υποστήριξης.

Όσο περισσότερο τα δίκτυα και οι υπολογιστές έχουν κεντρικό ρόλο στις επιχειρήσεις και την καθημερινή ζωή τόσο περισσότερο υπάρχει ανάγκη για ασφάλεια των συναλλαγών. Η ασφάλεια των δικτύων και των πληροφορικών

συστημάτων είναι επομένως καθοριστική προϋπόθεση για την προώθηση του ηλεκτρονικού εμπορίου και την προστασία της ιδιωτικής ζωής. Για να το επιτύχει, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει εγκρίνει μια συνολική στρατηγική η οποία στηρίζεται στις ανακοινώσεις της (αφορούν αποφάσεις στρατηγικής) για την ασφάλεια των δικτύων και την εγκληματικότητα στον κυβερνοχώρο καθώς και στην οδηγία που αφορά την προστασία των δεδομένων στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.

Μέτρα του eEurope 2005

- Τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης χρησιμοποίησαν τα υφιστάμενα κοινοτικά διαρθρωτικά ταμεία (περιφερειακό και κοινωνικό ταμείο κλπ.) για να διευκολύνουν την ευρυζωνική πρόσβαση σε απομακρυσμένες και αγροτικές περιφέρειες.
- Τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να καταργήσουν τους νομοθετικούς φραγμούς, να προάγουν τις επενδύσεις στα ευρυζωνικά δίκτυα, ιδίως με την άρση των περιορισμών στα δικαιώματα διέλευσης.
- Έως τα μέσα του 2003, πρέπει να συσταθεί και να λειτουργεί μια επιχειρησιακή ομάδα για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο ως κέντρο αρμοδιότητας σε θέματα ασφάλειας.

eGovernment

Το eGovernment αποτελεί συστατικό στοιχείο του προγράμματος δράσης 2005 επειδή αποτελεί μέσο για να εισέλθει μαζικά η δημόσια διοίκηση στην εποχή της πληροφορικής, παρασέρνοντας μαζί της και σημαντικό κομμάτι της οικονομίας.

Ο δημόσιος τομέας μπορεί να παίξει ρόλο καταλύτη, γιατί αποτελεί φορέα παροχής πληροφοριών αλλά και πελάτη που έχει ανάγκη μεγαλύτερο εύρος ζώνης για να παρέχει αυτές τις πληροφορίες στους πολίτες. Σήμερα ο δημόσιος τομέας είναι ο μεγαλύτερος κάτοχος και παραγωγός περιεχομένου στην Ευρώπη, γι' αυτό και υπάρχει μεγάλο δυναμικό για επαναχρησιμοποίηση των πληροφοριών του δημόσιου τομέα για την παροχή υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας.

Το πρόγραμμα δράσης 2005 θέτει επίσης έμφαση στην εφαρμογή της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης για τις υπηρεσίες υποστήριξης, για να αυξηθεί η αποδοτικότητα των κεντρικών, περιφερειακών και τοπικών κυβερνήσεων, καθώς αυτό κρίνεται ως το πρώτο αναγκαίο μέτρο για τη βελτίωση των υπηρεσιών που προσφέρονται απευθείας στους πολίτες.

Μέτρα του eEurope 2005

- Έως τα τέλη 2003 η Επιτροπή θα έχει παρουσιάσει ένα «πλαίσιο διαλειτουργικότητας», δηλαδή κοινές τεχνικές προδιαγραφές χάρη στις οποίες θα είναι δυνατή η δικτυακή παροχή δημοσίων υπηρεσιών σε πολίτες και επιχειρήσεις σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- Έως τα τέλη 2004, οι κυβερνήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα πρέπει να έχουν εξασφαλίσει ότι 20 βασικές υπηρεσίες είναι διαθέσιμες δικτυακά, με διαλειτουργικό τρόπο, ιδίως για τα άτομα με ειδικές ανάγκες.
- Έως τα τέλη 2005, τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα εκτελούν σημαντικό τμήμα των δημοσίων προμηθειών με ηλεκτρονικά μέσα.

eLearning

Για να γίνει η ανταγωνιστικότερη στον κόσμο οικονομία βασισμένη στη γνώση έως το 2010, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να έχει ισχυρή εκπαιδευτική στρατηγική. Αποτελεί αρμοδιότητα των εκπαιδευτικών αρχών κάθε χώρας να αναπτύξει τις δεξιότητες των πολιτών της μέσω της εκπαίδευσης και της συνεχούς επιμόρφωσης, αλλά η πανευρωπαϊκή πρωτοβουλία *eLearning* προάγει νέους τρόπους δικτυακής εκπαίδευσης σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στη σύνοδο κορυφής της Βαρκελόνης, τον Μάρτιο 2002, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης έθεσαν το στόχο να εξασφαλίσουν ότι έως τα τέλη 2003 θα υπάρχει ένας υπολογιστής συνδεδεμένος στο Διαδίκτυο, ο οποίος θα χρησιμοποιείται για εκπαιδευτικούς σκοπούς, για κάθε 15 μαθητές στα σχολεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Μέτρα του eEurope 2005

- Οι κυβερνήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να λάβουν τα αναγκαία μέτρα ώστε όλα τα σχολεία και πανεπιστήμια να διαθέτουν ευρυζωνική πρόσβαση έως τα τέλη 2005.
- Έως τα τέλη 2002, η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να έχει θεσπίσει ένα πρόγραμμα εκπαίδευσης με ηλεκτρονικά μέσα για την εφαρμογή του προγράμματος δράσης της *eLearning* κατά την περίοδο 2004-2006.
- Έως τα τέλη 2003, οι κυβερνήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να δρομολογήσουν προγράμματα κατάρτισης για να παρέχουν στους ενήλικες τις δεξιότητες που χρειάζονται για να εργαστούν στην κοινωνία της πληροφορίας.

eHealth

Οι ψηφιακές τεχνολογίες γίνονται καθοριστικές για τη διαχείριση της υγείας σε όλα τα επίπεδα, από το γιατρό της γειτονιάς έως το Υπουργείο Υγείας. Μπορούν να μειώσουν το κόστος, επιτρέπουν την παροχή υπηρεσιών υγείας από μακριά και δίνουν τη δυνατότητα να συμβουλευόμαστε τους ιατρικούς φακέλους αυτοί που χρειάζεται να το κάνουν. Έτσι θα αποφεύγονται άσκοπες επαναλήψεις. Για παράδειγμα, δεν θα χρειάζεται να επαναλάβει κανείς την ίδια ιατρική εξέταση απλώς και μόνο επειδή δύο διαφορετικοί γιατροί χρειάζονται τις ίδιες πληροφορίες.

Η πρωτοβουλία eEurope παρέχει ένα πλαίσιο εντός του οποίου μπορούν να συνδυαστούν αυτές οι προσπάθειες σε μια στρατηγική η οποία να δώσει απτά αποτελέσματα έως το 2005.

Μέτρα του eEurope 2005

- Έως την άνοιξη 2003, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα προτείνει την εισαγωγή ηλεκτρονικών ταυτοτήτων υγείας οι οποίες θα βασίζονται σε κοινά πρότυπα και την ανταλλαγή πείρας από τις καλύτερες πρακτικές.
- Έως τα τέλη 2005, οι κυβερνήσεις των κρατών μελών θα πρέπει να αναπτύξουν δίκτυα πληροφοριών υγείας τα οποία να συνδέουν νοσοκομεία, εργαστήρια και νοικοκυριά.
- Έως τα τέλη 2005, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και οι κυβερνήσεις των κρατών μελών θα εξασφαλίσουν τη δικτυακή παροχή υπηρεσιών υγείας, στις οποίες περιλαμβάνονται η παροχή πληροφοριών σε θέματα υγιεινής ζωής και πρόληψης ασθενειών, ηλεκτρονικοί ιατρικοί φάκελοι, ηλεκτρονικές επιστροφές εξόδων κλπ.

eBusiness

Η ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων με ηλεκτρονικά μέσα (eBusiness — ηλεκτρονικό επιχειρείν) αφορά το ηλεκτρονικό εμπόριο, δηλαδή τις αγοραπωλησίες

μέσω του Διαδικτύου, και την καλύτερη εκμετάλλευση των ψηφιακών τεχνολογιών στις οικονομικές δραστηριότητες.

Το eBusiness αναπτύσσει πλήρως τις δυνατότητές του ακριβώς όταν οι τεχνολογίες των πληροφοριών μετασχηματίζουν τις παραδοσιακές επιχειρηματικές πρακτικές (διαδικασίες, προϊόντα και υπηρεσίες). Είναι σαφές ότι για την ανάπτυξη και των δύο πτυχών αρμόδιες είναι οι επιχειρήσεις, αλλά οι κυβερνήσεις καθορίζουν το κανονιστικό περιβάλλον που ευνοεί ή υπονομεύει την ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων με ηλεκτρονικά μέσα.

Μέτρα του eEurope 2005

- Το 2003, σύσκεψη κορυφής για το ηλεκτρονικό επιχειρείν, στην οποία εκπρόσωποι υψηλού επιπέδου από τον επιχειρηματικό κόσμο θα περιγράψουν τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν όταν αναπτύσσουν επιχειρηματικές δραστηριότητες με ηλεκτρονικά μέσα.
- Έως τα τέλη 2003, η Επιτροπή θα δημιουργήσει ένα δίκτυο στήριξης του ηλεκτρονικού επιχειρείν για να προαγάγει την εισαγωγή των ψηφιακών τεχνολογιών και διαδικασιών στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.
- Έως τα τέλη 2003, ο ιδιωτικός κλάδος θα πρέπει να αναπτύξει συμβατές λύσεις για τις συναλλαγές, την ασφάλεια, τις υπογραφές, τις κρατικές προμήθειες και τις πληρωμές.
- Έως τα τέλη 2003, η Επιτροπή θα εξετάσει τους δυνατούς τρόπους για τη θέσπιση ενός πανευρωπαϊκού ηλεκτρονικού συστήματος διευθέτησης των διαφορών.

Τι πρέπει να γίνει στη συνέχεια

Η πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης eEurope σχεδιάστηκε ως μέσο για να επιταχυνθεί η είσοδος της Ευρώπης στην ηλεκτρονική εποχή. Δίνει επίσης στο Διαδίκτυο μια ευρωπαϊκή διάσταση ενθαρρύνοντας το πολύγλωσσο περιεχόμενο και επιτρέποντας στις ευρωπαϊκές χώρες να οικοδομήσουν ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα σε περιοχές όπως οι τεχνολογίες κινητής τηλεφωνίας και η ψηφιακή τηλεόραση.

Πετυχαίνοντας τους στόχους της, η πρωτοβουλία eEurope θα βοηθήσει αναμφίβολα να δημιουργηθούν θέσεις εργασίας και να καταστούν ανταγωνιστικότερες οι ευρωπαϊκές βιομηχανίες. Με τον τρόπο αυτό η Ευρωπαϊκή Ένωση συνεχίζει τις προσπάθειές να εκπληρώσει την υποχρέωσή της — που προβλέπεται στο άρθρο 2 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση— «να προωθήσει την οικονομική και κοινωνική πρόοδο και ένα υψηλό επίπεδο απασχόλησης».

Η επιτυχία της πρωτοβουλίας eEurope δεν εξαρτάται μόνο από τις δραστηριότητες των ευρωπαϊκών οργάνων αλλά και από την εθνική, περιφερειακή και τοπική εξουσία σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις επιχειρήσεις, τα σχολεία, τα νοσοκομεία... Δηλαδή εξαρτάται από σένα — τον ευρωπαίο πολίτη. Η eEurope απευθύνεται σε σένα. Από σένα εξαρτάται να την εκμεταλλευθείς όσο το δυνατόν καλύτερα και να τη θέσεις στην υπηρεσία σου.

Άλλες πηγές ενημέρωσης

Έγγραφα, νέα και άλλες πληροφορίες για τα θέματα στα οποία αναφέρεται το παρόν φυλλάδιο μπορούν να αναζητηθούν στον δικτυακό τόπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την πρωτοβουλία eEurope:

http://europa.eu.int/information_society/europe/index_en.htm

Πληροφορίες ειδικά για θέματα εκπαίδευσης και κατάρτισης:
http://europa.eu.int/comm/dgs/education_culture/index_el.html

Εν Συνομία...

Ουσιαστικά ανύπαρκτα πριν από 15 χρόνια, τα κινητά τηλέφωνα βρίσκονται σήμερα παντού. Στο Διαδίκτυο προσφέρεται αδιάλειπτη ροή επιγραμμικών πληροφοριών. Χάρη στα ψηφιακά συστήματα υψηλής χωρητικότητας, τα οποία συνενώνουν τους, παλαιότερα χωριστούς, κόσμους της ραδιοτηλεόρασης και των τηλεπικοινωνιών, υπάρχει μια καταπληκτική προσφορά προγραμμάτων και υπηρεσιών. Αυτή η επανάσταση στην τεχνολογία των πληροφοριών διαμορφώνει σήμερα την κοινωνία της πληροφορίας - στο σπίτι, στο σχολείο και στην εργασία. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, μέσω της πολιτικής και της δράσης της, καθοδήγησε και υποστήριξε εξ αρχής αυτή την επανάσταση.

Κινητήριος μοχλός της επανάστασης στον τομέα των επικοινωνιών είναι η τεχνολογία και οι δυνάμεις της αγοράς. Η Ευρωπαϊκή Ένωση τέθηκε στο επίκεντρο αυτής της διαδικασίας, υπαγορεύοντας τον ρυθμό ανοίγματος των αγορών, κατοχυρώνοντας ίσες ευκαιρίες για όλους τους συμμετέχοντες, δημιουργώντας ένα δυναμικό κανονιστικό πλαίσιο, υπερασπίζοντας τα συμφέροντα των καταναλωτών ή ακόμη καθιερώνοντας τεχνικά πρότυπα. Τα παλαιά κρατικά τηλεπικοινωνιακά μονοπώλια τα οποία στο παρελθόν δέσποζαν στις προστατευόμενες εθνικές αγορές έχουν αλλάξει ριζικά. Δυναμικοί και καινοτόμοι νεοεισερχόμενοι φορείς εμφανίστηκαν στην αγορά, προσφέροντας ελκυστικά πακέτα ευρηματικών νέων υπηρεσιών. Ο ανταγωνισμός οδήγησε σε μείωση των τιμών και σε βελτίωση της ποιότητας.

Ως αποτέλεσμα, τόσο οι ιδιώτες όσο και οι επιχειρήσεις απολαμβάνουν σήμερα φτηνότερες, καλύτερες και πιο αξιόπιστες υπηρεσίες. Έχει διευρυνθεί η επιλογή των καταναλωτών, τόσο όσον αφορά τους παρόχους υπηρεσιών όσο και τις προσφερόμενες υπηρεσίες. Η ζήτηση κινητών τηλεφώνων και πρόσβασης στο Διαδίκτυο γνώρισε πραγματική έκρηξη. Σήμερα, 90% των σχολείων και των επιχειρήσεων της ΕΕ διαθέτουν επιγραμμική σύνδεση, ενώ περισσότερο από το μισό του πληθυσμού είναι τακτικοί χρήστες. Ο τομέας των πληροφοριών και των επικοινωνιών συγκαταλέγεται στους δυναμικότερους τομείς, τόσο στην Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και παγκοσμίως.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην πρωτοπορία

Ανταποκρινόμενη στα πρώτα σημάδια ελευθέρωσης της αγοράς των τηλεπικοινωνιών και στις δύο πλευρές του Ατλαντικού, η Επιτροπή εκτόνησε το 1987 ένα έγγραφο προσανατολισμού που αποτέλεσε ορόσημο. Το συγκεκριμένο έγγραφο έθεσε σε κίνηση ένα νομοθετικό πρόγραμμα με το οποίο δρομολογήθηκε το προοδευτικό άνοιγμα των εθνικών αγορών τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού και τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών στην ΕΕ, άνοιγμα που κορυφώθηκε με την πλήρη ελευθέρωση των τηλεπικοινωνιακών αγορών της ΕΕ το 1998. Από τότε, η σύγκλιση - χάρη στη ψηφιοποίηση - της τεχνολογίας των επικοινωνιών με την ραδιοτηλεοπτική τεχνολογία ανάγκασε την ΕΕ να αναδιατυπώσει τις κανονιστικές της διατάξεις κατά τρόπο ώστε να καλύψει όλα τα "δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών" σε ένα νέο κανονιστικό πλαίσιο, που τέθηκε σε ισχύ από τον Ιούλιο του 2003.

Το νέο αυτό κανονιστικό πλαίσιο περιλαμβάνει μια σειρά κανόνων με τους οποίους διευκολύνεται, αφενός, η παροχή υπηρεσιών πληροφοριών (ταχεία πρόσβαση στο Διαδίκτυο, τηλεφωνία) από τα ραδιοτηλεοπτικά δίκτυα στους πελάτες τους και, αφετέρου, η μετάδοση οπτικοακουστικών προγραμμάτων από τις εταιρείες

ηλεκτρονικών. Η σύγκλιση είναι σήμερα πραγματικότητα σε πολλές χώρες της ΕΕ όπου οι εταιρείες καλωδιακής τηλεόρασης προσφέρουν υψηλής ταχύτητας πρόσβαση στο Διαδίκτυο και, σε ορισμένες περιπτώσεις, πλήρεις υπηρεσίες τηλεφωνίας επίσης. Αντιστρόφως, ορισμένες εταιρείες τηλεπικοινωνιών συμπράττουν με ραδιοτηλεοπτικά δίκτυα στο πλαίσιο διανομής ψηφιακών τηλεοπτικών προγραμμάτων. Ένα άλλο σημείο σύγκλισης διαγράφεται με την εμφάνιση της λεγόμενης τρίτης γενιάς κινητών τηλεφώνων, τα οποία προσφέρουν πρόσβαση σε τηλεοπτικά προγράμματα και σε άλλες οπτικοακουστικές υπηρεσίες μέσω Διαδικτύου.

Από τον κανονισμό στον ανταγωνισμό

Οι βασικοί στόχοι του νέου κανονιστικού περιβάλλοντος είναι οι εξής:

- μείωση των κανονιστικών περιορισμών που βαρύνουν τις εταιρείες που παρέχουν υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας, έπειτα από 15 χρόνια τομεακής κανονιστικής ρύθμισης η οποία ήταν απαραίτητη για την ομαλή και επιτυχή ελευθέρωση του συγκεκριμένου τομέα.
- κατοχύρωση, σε ανταγωνιστικό περιβάλλον, του δικαιώματος πρόσβασης όλων των καταναλωτών σε ένα σύνολο βασικών υπηρεσιών σε προσιτές τιμές (τηλέφωνο, φαξ, πρόσβαση στο Διαδίκτυο, δωρεάν κλήση αριθμών άμεσης ανάγκης) χωρίς αποκλεισμό των ατόμων με ειδικές ανάγκες.
- περαιτέρω τόνωση του ανταγωνισμού, και συνεπώς περιορισμός της δεσπόζουσας θέσης που τα παλαιά μονοπώλια είχαν καταφέρει να διατηρήσουν για ορισμένες υπηρεσίες, όπως η υψίρρυθμη πρόσβαση στο Διαδίκτυο.

Αποτροπή του ψηφιακού χάσματος

Παράλληλα με το άνοιγμα των αγορών και τον καθορισμό κανόνων, η ΕΕ κατέβαλε προσπάθειες για να διασφαλίσει ότι οι πολίτες και οι επιχειρήσεις θα επωφελούνται από τα επιτεύγματα της κοινωνίας της πληροφορίας. Μία από τις προτεραιότητές της είναι η αποτροπή του “ψηφιακού χάσματος” μεταξύ των πλουσιότερων και των φτωχότερων (συχνά απομακρυσμένων) περιφερειών της ΕΕ, με περιορισμένη πρόσβαση στο Διαδίκτυο ή στις νέες ψηφιακές υπηρεσίες, ή μεταξύ της πρώην ΕΕ των 15 κρατών και των δέκα νέων μελών που προσχώρησαν την 1η Μαΐου του 2004.

Από το 2000 δρομολογήθηκαν αρκετές πρωτοβουλίες προκειμένου να διατεθούν στα νοικοκυριά ευρυζωνικές επικοινωνίες υψηλής ταχύτητας, να πολλαπλασιαστούν οι υπηρεσίες ηλεκτρονικού επιχειρείν για εταιρείες και να καταστούν επιγραμματικές οι δημόσιες υπηρεσίες. Οι τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών δεν αποτελούν μόνο μείζονα τομέα οικονομικής δραστηριότητας, ο οποίος παράγει το 6% περίπου του πλούτου της ΕΕ, εκφραζόμενου ως ακαθάριστο εσωτερικό προϊόν (ΑΕΠ), πρόκειται επίσης για βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής που στηρίζουν την αποτελεσματικότητα και την ανταγωνιστικότητα όλων των κλάδων παραγωγής και υπηρεσιών. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο οι πρωτοβουλίες υποστηρίζουν τις ακόλουθες απαιτήσεις:

- οι επιχειρήσεις και οι πολίτες πρέπει να έχουν πρόσβαση σε υποδομή επικοινωνιών χαμηλού κόστους και παγκόσμιου επιπέδου, καθώς και σε ένα φάσμα υπηρεσιών.
- κάθε πολίτης πρέπει να διαθέτει τις απαιτούμενες δεξιότητες ώστε να ζει και να εργάζεται σε αυτή τη νέα κοινωνία της πληροφορίας.

- πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη προτεραιότητα στη δια βίου μάθηση, ως βασικό στοιχείο του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου.

"Καλύτερα επιγραμμικά παρά στην ουρά"

Με το σύνθημα "καλύτερα επιγραμμικά παρά στην ουρά", πάνω από το 90% όλων των παρόχων δημοσίων υπηρεσιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι αυτή τη στιγμή σε επιγραμμική σύνδεση. Σκοπός είναι να παρασχεθεί εύκολη ηλεκτρονική πρόσβαση σε 20 βασικές δημόσιες υπηρεσίες (υποβολή των δηλώσεων φόρου εισοδήματος και των δηλώσεων ΦΠΑ, ταξινόμηση καινούργιων αυτοκινήτων ή δήλωση της αλλαγής του ιδιοκτησιακού καθεστώτος αυτοκινήτων, και ούτως καθεξής). Στα παλιά κράτη μέλη ήδη το 88% των δηλώσεων ΦΠΑ υποβάλλονται ηλεκτρονικά.

Εκτός από τα σχολεία και τα πανεπιστήμια, καταβάλλονται προσπάθειες για τη σύνδεση με ευρυζωνικά δίκτυα των βιβλιοθηκών, των μουσείων και παρόμοιων ιδρυμάτων. Επιπροσθέτως, οι κυβερνήσεις της ΕΕ οφείλουν να προσφέρουν στους πολίτες επιγραμμικές υπηρεσίες υγείας, μεταξύ άλλων πληροφορίες για την πρόληψη ασθενειών, επιγραμμικούς ιατρικούς φακέλους, ιατρικές τηλεγνωματεύσεις και ηλεκτρονική επιστροφή ιατρικών εξόδων.

Συνολικά, οι συνιστώσες της πρωτοβουλίας i2010 αποσκοπούν να προωθήσουν την ανάπτυξη και τις θέσεις απασχόλησης στους κλάδους της κοινωνίας της πληροφορίας και των μέσων επικοινωνίας. Η ιδέα είναι να εκσυγχρονιστούν όλα τα μέσα πολιτικής, ώστε να ενθαρρυνθεί η ανάπτυξη της ψηφιακής οικονομίας, να αυξηθούν οι επενδύσεις στην έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη και να αναληφθεί περαιτέρω ειδική δράση για τη μείωση του ψηφιακού χάσματος.

Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η αυθεντική πηγή του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* (ΕΕ) είναι η μόνη περιοδική έκδοση που δημοσιεύεται κάθε εργάσιμη ημέρα και στις 20 επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αποτελείται από δύο συναφείς μεταξύ τους σειρές (τη σειρά L για τη νομοθεσία και τη σειρά C για τις ανακοινώσεις και τις πληροφορίες) και από ένα συμπλήρωμα (τη σειρά S για τις προκηρύξεις δημοσίων συμβάσεων). Υπάρχει επίσης και ένα ηλεκτρονικό τμήμα της σειράς C, που είναι γνωστό ως σειρά C E της ΕΕ. Τα έγγραφα που εμφανίζονται στη σειρά C E της ΕΕ δημοσιεύονται μόνο σε ηλεκτρονική μορφή.

1. Οι σειρές L και C της ΕΕ

1.1. Η σειρά L περιλαμβάνει τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και συγκεκριμένα:

- κανονισμούς,
- οδηγίες,
- αποφάσεις,
- συστάσεις,
- γνωμοδοτήσεις.

Επιπροσθέτως, ως μέρος της σειράς L της ΕΕ δημοσιεύεται το Ευρετήριο της ισχύουσας κοινοτικής νομοθεσίας. Το ευρετήριο αυτό περιλαμβάνει αναφορές στα αρχικά κείμενα και σε τυχόν μεταγενέστερες τροποποιήσεις τους. Περιλαμβάνει επίσης: αναφορές στις συμφωνίες και τις συμβάσεις που έχει συνάψει η Ευρωπαϊκή Ένωση στα πλαίσια των εξωτερικών της σχέσεων· δεσμευτικές πράξεις βάσει των συνθηκών της Ευρωπαϊκής Ένωσης· πράξεις συμπληρωματικού δικαίου, όπως είναι οι πράξεις που εκδίδονται από το Συμβούλιο Υπουργών και τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων, καθώς και άλλες μη δεσμευτικές πράξεις που είναι σημαντικές για τα θεσμικά όργανα.

1.2. Η σειρά C περιλαμβάνει πληροφορίες και ανακοινώσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ειδικότερα:

- περιλήψεις αποφάσεων του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,

- πρακτικά του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,
- εκθέσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου,
- γραπτές ερωτήσεις ευρωβουλευτών και απαντήσεις του Συμβουλίου ή της Επιτροπής,
- εκθέσεις και γνωμοδοτήσεις της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής και της Επιτροπής των Περιφερειών,
- ανακοινώσεις για διαγωνισμούς τους οποίους προκηρύσσουν τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης με σκοπό την πρόσληψη υπαλλήλων (αν ενδιαφέρεστε μόνο για τις ανακοινώσεις αυτές, υπάρχει ειδική συνδρομή — συμβουλευθείτε το συνημμένο τιμοκατάλογο),
- προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος για προγράμματα και σχέδια της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- άλλα έγγραφα που δημοσιεύονται σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία,
- δημόσιες συμβάσεις για παροχή επισιτιστικής βοήθειας,
- τον πίνακα περιεχομένων της σειράς C E της ΕΕ.

Υπηρεσίες σε απευθείας σύνδεση

Η **EUR-Lex** (<http://europa.eu.int/eur-lex/lex/>) παρέχει μια ολοκληρωμένη πρόσβαση σε νομικά κείμενα της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπως η *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, οι Συνθήκες, η ισχύουσα νομοθεσία, οι σειρές εγγράφων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου καθώς και η συλλογή ενοποιημένης νομοθεσίας.

Η πρόσβαση στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* είναι ιδιαίτερα ευχερής μέσω των ημερήσιων εκδόσεων σε απευθείας σύνδεση.

Κοινωνία της πληροφορίας: εισαγωγή

Η αλματώδης και, εν πολλοίς, εκρηκτική ανάπτυξη της τεχνολογίας χαρακτηρίζει την πορεία της ανθρωπότητας κατά το δεύτερο μισό του 20ού αιώνα. Τους καρπούς της έχουμε όλοι γευθεί. Ο σύγχρονος άνθρωπος έχει σήμερα στη διάθεση του μέσα και δυνατότητες για να αντιμετωπίζει και τα πιο δύσκολα προβλήματα της καθημερινότητας. Να πετυχαίνει την αποτελεσματική ικανοποίηση των ποικιλόμορφων αναγκών με το μικρότερο δυνατό κόπο.

Πρωτοβουλίες για την οργάνωση του τομέα των τηλεπικοινωνιών και τεχνολογιών πληροφορικής συναντώνται όπως ήταν αναμενόμενο στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ένας από τους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) είναι να εξασφαλιστεί ότι οι επιχειρήσεις, τα κράτη και οι πολίτες της Ευρώπης θα εξακολουθήσουν να διαδραματίζουν κινητήριο ρόλο και να συμμετέχουν ενεργά στην παγκόσμια οικονομία της γνώσης και της πληροφορίας.

Στην πορεία του χρόνου η σχετική παραγωγή αυξάνεται συνεχώς. Αξίζει να σημειωθεί πάντως ότι οι ανάγκες για τη ρύθμιση της αγοράς πολλές φορές αποδεικνύονται στην πράξη εξαιρετικά επείγουσες. Για την ικανοποίησή τους η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενεργοποιεί την ειδική διαδικασία του άρθρου 86 παρ. 3 των Συνθηκών. Εκεί κατοχυρώνεται η αρμοδιότητα της να εκδίδει, κατά παρέκκλιση, Οδηγίες. Οι Οδηγίες, με τις οποίες απελευθερώνονται σταδιακά οι τηλεπικοινωνίες εκδίδονται έτσι, στη συντριπτική τους πλειονότητα, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Για την επίτευξη του στόχου αυτού, χρησιμοποιούνται οι εξής μέθοδοι:

- προώθηση των ερευνητικών εργασιών που αφορούν την ανάπτυξη και την εξάπλωση νέων τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών·
- καθιέρωση και διατήρηση ενός ευνοϊκού για τον ανταγωνισμό πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων και προτύπων·
- προώθηση της ανάπτυξης εφαρμογών και περιεχομένου, με παράλληλη υποστήριξη των πρωτοβουλιών που ενθαρρύνουν όλους τους ευρωπαϊούς πολίτες και τους παρέχουν τη δυνατότητα να αποκομίζουν τους ευεργετικούς καρπούς της κοινωνίας της πληροφορίας συμμετέχοντας σε αυτήν.

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Η πολιτική της ΕΕ για την κοινωνία της πληροφορίας θεμελιώνεται στις ακόλουθες βασικές συνιστώσες:

- την πολιτική των τηλεπικοινωνιών, νομική βάση της οποίας είναι το άρθρο 95 (εναρμόνιση της εσωτερικής αγοράς), τα άρθρα 81 και 82 (ανταγωνισμός) καθώς και τα άρθρα 47 και 55 (δικαίωμα εγκατάστασης και παροχή υπηρεσιών) της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΣΕΚ).
- την υποστήριξη της ανάπτυξης των τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ), η οποία βασίζεται στα άρθρα 163 έως 172 (έρευνα και ανάπτυξη) της ΣΕΚ.
- τη συμβολή στη δημιουργία των απαιτούμενων συνθηκών ανταγωνιστικότητας για την κοινοτική βιομηχανία, σε απόλυτη ευθυγράμμιση της με το άρθρο 157 της ΣΕΚ.
- την προώθηση των διευρωπαϊκών δικτύων (ΔΕΔ) στους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας και των τηλεπικοινωνιών, όπως ορίζεται στα άρθρα 154, 155 και 156 της ΣΕΚ.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΚΑΙ ΠΟΡΕΙΑ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

Οι δύο βασικές συνιστώσες της στρατηγικής της ΕΕ στον τομέα της κοινωνίας της πληροφορίας αναπτύχθηκαν από τα μέσα της δεκαετίας του 1980 και μετά:

- Οι δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης στο χώρο των ΤΠΕ, οι οποίες εγκαινιάστηκαν το 1984 από το πρόγραμμα ESPRIT (τεχνολογίες της πληροφορίας), αμέσως μετά το οποίο ακολούθησαν το 1986 ειδικά προγράμματα εφαρμογών τηλεματικής (στους τομείς των μεταφορών, της υγείας και της εξ αποστάσεως κατάρτισης) και το πρόγραμμα RACE (προηγμένες τεχνολογίες τηλεπικοινωνιών).
- Η πολιτική τηλεπικοινωνιών, η οποία εγκαινιάστηκε το 1987 με την έκδοση της Πράσινης Βίβλου για την απελευθέρωση των τηλεπικοινωνιών. Τρεις ήταν οι βασικοί στόχοι που επιδιώκονταν, οι οποίοι εξακολουθούν να διατηρούν όλη τους την εγκυρότητα και σήμερα: απελευθέρωση των τμημάτων της αγοράς στα οποία επικρατούν μονοπωλιακές συνθήκες· εναρμόνιση του κλάδου των ευρωπαϊκών τηλεπικοινωνιών με τη θέσπιση κοινών κανόνων και προτύπων· αυστηρή εφαρμογή των κανόνων του ανταγωνισμού στα απελευθερωμένα τμήματα της αγοράς, για να αποτραπούν τα φαινόμενα σύναψης συμφωνιών εμπαιγμού, καταχρηστικής εκμετάλλευσης αλλά και δημιουργίας δεσποζουσών θέσεων.

Οι νέες τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ) επιτρέπουν την ανάπτυξη νέων προϊόντων, υπηρεσιών και εφαρμογών. Η απελευθέρωση της αγοράς των τηλεπικοινωνιών αποτελεί τον κύριο συντελεστή της ευρύτατης διάδοσης και ενσωμάτωσης των νέων αυτών προϊόντων, υπηρεσιών και εφαρμογών. Ενδεικτικό παράδειγμα της αλληλεπίδρασης μεταξύ των ερευνών στον τομέα ΤΠΕ και των κανονιστικών ρυθμίσεων για τις τηλεπικοινωνίες αποτελεί η ψηφιακή κινητή τηλεφωνία. Η κινητή τηλεφωνία στην Ευρώπη χρησιμοποιεί την τεχνολογία *GSM*

(Global System for Mobile Communications), οι τεχνικές προδιαγραφές, η επικύρωση και οι δοκιμές της οποίας είχαν γίνει στο πλαίσιο ερευνητικών έργων της ΕΕ. Το σύστημα GSM εγκαινιάστηκε στις αρχές της δεκαετίας του 1990 υπό τη μορφή προτύπου για τις πανευρωπαϊκές κινητές επικοινωνίες. Το 1996 ακολούθησε η απελευθέρωση της ευρωπαϊκής αγοράς κινητής τηλεφωνίας. Ο συνδυασμένος αντίκτυπος του προτύπου υψηλής ποιότητας και του άκρατου ανταγωνισμού είχε ως συνέπεια την ταχύτατη εξάπλωση του συστήματος GSM: στα μέσα του 2002, υπήρχαν περίπου 285 εκατομμύρια χρήστες GSM στην ΕΕ ενώ, σε ορισμένα κράτη μέλη, ο συντελεστής διείσδυσης στην αγορά των κινητών έφθασε σχεδόν το επίπεδο κορεσμού (μεγαλύτερος του 85% σε τέσσερα κράτη μέλη). Συνέπεια της επιτυχίας που σημείωσε στην Ευρώπη ήταν να αυτό-επιβληθεί το σύστημα GSM ως το πρότυπο που χρησιμοποιείται σε παγκόσμια κλίμακα σε άλλες 130 χώρες.

Η εφαρμογή μιας σφαιρικής πολιτικής στο πεδίο της κοινωνίας της πληροφορίας ξεκίνησε το 1994, στα βήματα της Λευκής Βίβλου της Επιτροπής για την «Ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση» που είχε δημοσιευθεί το 1993. Στη Λευκή Βίβλο υπογραμμιζόταν η καθοριστική σημασία που έχει η κοινωνία της πληροφορίας για την οικονομική ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής των Ευρωπαίων.

Έμπρακτη συνέχεια της Λευκής Βίβλου αποτέλεσε η έκθεση με τίτλο «Η Ευρώπη και η κοινωνία της πληροφορίας σε παγκόσμια κλίμακα», η οποία εκπονήθηκε από την ομάδα ανώτατου επιπέδου που ήταν επιφορτισμένη με τα θέματα της κοινωνίας της πληροφορίας. Στην έκθεση διατυπώνονταν συστάσεις για τον τρόπο με τον οποίο η Ένωση θα μπορούσε να συμβάλει στην εγκαθίδρυση ενός ευνοϊκού για την κοινωνία της πληροφορίας κανονιστικού, τεχνολογικού και κοινωνικού πλαισίου. Η έκθεση αποτέλεσε το υπόβαθρο για την έκδοση, τον Ιούνιο του 1994, του πρώτου σχεδίου δράσης της ΕΕ στον τομέα της κοινωνίας της πληροφορίας με τίτλο «Η πορεία της Ευρώπης προς την κοινωνία της πληροφορίας». Στους στόχους του σχεδίου δράσης συγκαταλεγόταν η επίσπευση της πλήρους απελευθέρωσης των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και υποδομών, η οποία συντελέστηκε το 1998, η ενίσχυση και ο αναπροσανατολισμός των ερευνητικών προγραμμάτων ΤΠΕ και η ένταξη της διάστασης της κοινωνίας της πληροφορίας σε όλες τις συναφείς κοινοτικές πολιτικές.

Παρά την επιτυχία αυτής της αρχικής φάσης, το 1999 είχε γίνει σαφές ότι χρειαζόταν να δοθεί νέα ώθηση στην πολιτική που εφάρμοζε η ΕΕ στον τομέα της κοινωνίας της πληροφορίας, ενώ χρειαζόταν επίσης ένα νέο όραμα που να αντικατοπτρίζει τις νέες συνθήκες. Πράγματι, τη στιγμή εκείνη η κοινωνία της πληροφορίας δεν αποτελούσε πλέον όραμα, αλλά με ολοένα και αυξανόμενο ρυθμό χειροπιαστή πραγματικότητα, όπως αποδείκνυαν η ταχεία ανάπτυξη του Διαδικτύου και η ανάδυση της οικονομίας της γνώσης. Επιπλέον, ήταν απαραίτητο να ενισχυθεί ο συντονισμός των πολιτικών που εφάρμοζαν τα κράτη μέλη στον τομέα αυτό.

Για το λόγο αυτό, η Επιτροπή εξέδωσε, τον Δεκέμβριο του 1999, ανακοίνωση με τίτλο «Ηλεκτρονική Ευρώπη (eEurope) - Κοινωνία της πληροφορίας για όλους». Η πρωτοβουλία της ηλεκτρονικής Ευρώπης (eEurope) έγινε ευνοϊκά αποδεκτή από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το οποίο, τον Μάρτιο του 2000, καθόρισε ως νέο στρατηγικό στόχο της Ένωσης για την επόμενη δεκαετία «να καταστεί η ανταγωνιστικότερη και δυναμικότερη οικονομία της γνώσης στον κόσμο». Στο πλαίσιο αυτό, το Ευρωπαϊκό

Συμβούλιο ζήτησε από την Επιτροπή να εκπονήσει σχέδιο δράσης για την ηλεκτρονική Ευρώπη (eEurope), το οποίο και εγκρίθηκε τον Ιούνιο του 2000. Το σχέδιο δράσης eEurope 2002 καθόριζε μια σειρά στόχων καίριας σημασίας που τα κράτη μέλη έπρεπε να επιτύχουν έως τα τέλη του 2002. Η υλοποίηση του σχεδίου δράσης βασιζόταν στη συγκριτική ανάλυση των εθνικών ρυθμών προόδου προς την επίτευξη των στόχων της ηλεκτρονικής Ευρώπης (eEurope). Τον Ιούνιο του 2002, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε το σχέδιο δράσης eEurope 2005, διάδοχο του σχεδίου δράσης eEurope 2002.

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

Ενθάρρυνση και πρόσβαση

Το Διαδίκτυο αποτελεί τον πρωταγωνιστικό παράγοντα της κοινωνίας της πληροφορίας. Για το λόγο αυτό, η Επιτροπή έχει καταρτίσει μια στρατηγική που θα οδηγήσει στην προώθηση και ανάπτυξη της χρήσης του Διαδικτύου, και η οποία έχει τους εξής τρεις κύριους στόχους:

- να αποκατασταθεί η απευθείας σύνδεση για κάθε πολίτη, οικία, σχολείο, επιχείρηση και διοικητική αρχή, καθιστώντας την πρόσβαση στο Διαδίκτυο ταχύτερη, φθηνότερη και ασφαλέστερη·
- να δημιουργηθεί η ψηφιακά εξοικειωμένη και επιχειρηματικά δραστήρια Ευρώπη μέσω του Διαδικτύου·
- να οικοδομηθεί σε κοινωνικό επίπεδο συνενταξιακή κοινωνία της πληροφορίας για όλους.

Οι νέες εφαρμογές και το διευρυμένο περιεχόμενο αποτελούν στοιχεία καίριας σημασίας για να εξασφαλιστεί ότι η κοινωνία της πληροφορίας θα αποδώσει καρπούς για όλους. Για το λόγο αυτό, η Επιτροπή θέτει σε εφαρμογή προγράμματα τα οποία έχουν ως στόχο να βελτιστοποιήσουν την πρόσβαση στο Διαδίκτυο, να προωθήσουν την ανάπτυξη περιεχομένου υψηλής ποιότητας το οποίο σέβεται τη γλωσσική και πολιτισμική κληρονομιά της Ευρώπης, και να επιτρέψουν στις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις να διαδραματίσουν πρωταγωνιστικό ρόλο στην ανάπτυξη διαδικτυακών εφαρμογών.

Μια άλλη σημαντική επιδίωξη της στρατηγικής για την κοινωνία της πληροφορίας είναι να ενθαρρύνει την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών και εφαρμογών οι οποίες να είναι χρήσιμες για τους χρήστες και να ευνοούν την ηλεκτρονική εργασία (e-working), το ηλεκτρονικό εμπόριο (e-commerce) και την εξάπλωση πολυμεσικού περιεχομένου και πολυμεσικών εργαλείων. Βασικό μέσο προώθησης αυτής της επιδίωξης είναι η σημαντική κοινή πρωτοβουλία που έχουν αναλάβει η ΕΕ, τεχνολογικές εταιρείες και ακαδημαϊκά ιδρύματα, και η οποία επιτρέπει τη χρηματοδότηση ορισμένων προγραμμάτων έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης (ETA).

Η πρωτοβουλία για την ηλεκτρονική Ευρώπη (πρωτοβουλία eEurope)

Η μετάβαση στην κοινωνία της πληροφορίας και την οικονομία της γνώσης έχουν θεμελιώδη σημασία για την Ευρώπη, προκειμένου να αξιοποιήσει πλήρως τις δυνατότητες που προσφέρουν οι ψηφιακές τεχνολογίες και το Διαδίκτυο για αειφόρο

οικονομική ανάπτυξη, βελτίωση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας, δημιουργία θέσεων εργασίας, αλλά και κοινωνική και κοινωνιακή πρόοδο.

Η πρωτοβουλία eEurope συνέβαλε καθοριστικά ώστε να δοθεί στην κοινωνία της πληροφορίας νέα ώθηση. Στόχος της πρωτοβουλίας eEurope είναι να επιτρέψει σε όλους τους πολίτες της Ένωσης και σε όλες τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις, και ιδίως στις μικρομεσαίες (ΜΜΕ), να ωφεληθούν από τα πλεονεκτήματα της κοινωνίας της πληροφορίας. Η πρωτοβουλία στηρίζεται στις υφιστάμενες ευρωπαϊκές και εθνικές πολιτικές και, κατά περίπτωση, τις ενισχύει και τις συμπληρώνει.

Το σχέδιο δράσης eEurope 2002 εστιάζοταν στις εξής τρεις προτεραιότητες: παροχή φθηνότερης, ταχύτερης και ασφαλέστερης πρόσβασης στο Διαδίκτυο· επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό και στα προσόντα· προώθηση της χρήσης του Διαδικτύου.

Διάδοχος του eEurope 2002, το σχέδιο δράσης eEurope 2005 έχει ως κύριο άξονα την εξάπλωση της ευρυζωνικής πρόσβασης σε ανταγωνιστικές τιμές, την ασφάλεια των δικτύων και την προώθηση της χρήσης των τεχνολογιών της πληροφορίας από τους δημόσιους φορείς (« ηλεκτρονική κυβέρνηση »).

Τον Νοέμβριο του 2003 θεσπίστηκε το πρόγραμμα MODINIS, το οποίο έχει στόχο να εξασφαλίσει την παρακολούθηση του σχεδίου δράσης eEurope 2005, μέσω της διάδοσης των ορθών πρακτικών, της σύγκρισης των επιδόσεων των κρατών μελών και της υποστήριξης δράσεων ευαισθητοποίησης που αποβλέπουν στη βελτίωση της ασφάλειας των δικτύων και των πληροφοριών.

ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Ένας από τους κύριους στόχους της ευρωπαϊκής πολιτικής σχετικά με την κοινωνία της πληροφορίας είναι να διασφαλίσει έναν συνεπή και δίκαιο επιμερισμό των ευεργετικών καρπών της κοινωνίας της πληροφορίας σε όλη την έκταση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για να επιτευχθεί ο στόχος αυτός, θεσπίστηκε ένα σαφές νομικό πλαίσιο το οποίο καλύπτει την ανάπτυξη, την αποδοχή και την εξάπλωση των νέων τεχνολογιών και εφαρμογών. Το πλαίσιο αυτό έχει σκοπό να προωθήσει την πρόσβαση στο Διαδίκτυο και στο ηλεκτρονικό εμπόριο (e-commerce). Καθορίζει κοινά τεχνικά πρότυπα για τις κινητές τηλεπικοινωνίες (GSM, UMTS), την ψηφιακή τηλεόραση (DVB) και το ραδιόφωνο. Συμπεριλαμβάνει επίσης διατάξεις για τη συγκριτική αξιολόγηση των επιδόσεων με σκοπό να εξασφαλιστεί η συνεκτικότητα και συνέπεια της χρηματοδότησης των εφαρμογών, των κανονιστικών ρυθμίσεων και της εξάπλωσης των τεχνολογιών σε όλες τις χώρες.

ΤΟ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

Ο τομέας των τηλεπικοινωνιών δεν θα μπορούσε να αποτελεί εξαίρεση ως χαρακτηριστικότερο παράδειγμα αυτών των εξελίξεων, που ξεκινάει την πορεία του ήδη από τα μεταπολεμικά χρόνια και γνωρίζει εντυπωσιακή ανάπτυξη από τις αρχές της δεκαετίας του 80'. Οι εξελίξεις που σημειώθηκαν στον κλάδο των τηλεπικοινωνιών αποτελούν καίριο στοιχείο της διαδικασίας μετάβασης στην κοινωνία της πληροφορίας.

Οι χρήστες έχουν ολοένα περισσότερες και πιο σύνθετες υπηρεσίες στη διάθεσή τους.

Η πολιτική τηλεπικοινωνιών της ΕΕ προσανατολίστηκε εξ αρχής προς την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς και την απελευθέρωση της παροχής υπηρεσιών και υποδομής. Την 1η Ιανουαρίου 1998, η πλήρης απελευθέρωση της ευρωπαϊκής αγοράς τηλεπικοινωνιών έγινε πραγματικότητα.

Το 2002, θεσπίστηκε ένα νέο ρυθμιστικό πλαίσιο, το λεγόμενο «πακέτο για τις τηλεπικοινωνίες», με στόχο την ενίσχυση του ανταγωνισμού ιδίως στο επίπεδο των τοπικών επικοινωνιών, προς το συμφέρον των επιχειρήσεων και των καταναλωτών. Σκοπός του νέου ρυθμιστικού πλαισίου είναι να προσαρμόσει το υφιστάμενο πλαίσιο στη σύγκλιση μεταξύ τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής και μέσων επικοινωνίας, αλλά και να του προσδώσει μεγαλύτερη ευελιξία και ικανότητα απόκρισης στην ταχύρρυθμη εξέλιξη της αγοράς και των τεχνικών. Το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο απαρτίζεται από πέντε οδηγίες εναρμόνισης, και συγκεκριμένα την οδηγία «πλαίσιο» και τις οδηγίες «πρόσβαση και διασύνδεση», «αδειοδότηση», «καθολική υπηρεσία και δικαιώματα χρηστών» και «προστασία της ιδιωτικής ζωής». Σε αυτές προστίθενται η απόφαση του 2002 για την πολιτική του ραδιοφάσματος και ο κανονισμός του Δεκεμβρίου 2000 σχετικά με την αποδεσμοποίηση πρόσβαση στον τοπικό βρόχο.

ΚΟΙΝΑ ΤΕΧΝΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΚΙΝΗΤΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Οι ανάγκες του ανθρώπου οδηγούν στην αναζήτηση νέων εφαρμογών. Η κινητή τηλεφωνία γνωρίζει γρήγορα ανάπτυξη και εκτοπίζει την σταθερή. Το διαδίκτυο προσφέρει ποικιλία υπηρεσιών και υποκαθιστά τους παραδοσιακούς τρόπους ενημέρωσης και επικοινωνίας. Σιγά-σιγά αρχίζει να επικρατεί η «*Κοινωνία της Πληροφορίας*».

Η πολιτική τηλεπικοινωνιών της ΕΕ βρίσκεται στο επίκεντρο της στρατηγικής που εφαρμόζει η ΕΕ στα θέματα της κοινωνίας της πληροφορίας, αποτελώντας τον βασικό συντελεστή της ταχύτερης εξάπλωσης και ευρύτερης αποδοχής των νέων υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας. Στο πλαίσιο της ηλεκτρονικής Ευρώπης (eEurope), η πολιτική αυτή αφορά ιδίως την παροχή φθηνότερων και ταχύτερων διασυνδέσεων με το Διαδίκτυο, απαραίτητη προϋπόθεση για την ευρύτερη αποδοχή του Διαδικτύου από το κοινό και τις επιχειρήσεις, και ιδίως τις ΜΜΕ. Κατά συνέπεια, ιδιαίτερα σημαντική είναι η μετάβαση από το σύστημα GSM στο UMTS, το σύστημα κινητών επικοινωνιών υψηλής ταχύτητας της επόμενης γενιάς. Στόχος του νέου αυτού προτύπου, που εγκρίθηκε από την ΕΕ το 1998, είναι να αξιοποιηθεί το προβάδισμα της Ευρώπης στο χώρο των κινητών επικοινωνιών, για να διασφαλιστεί η ταχύρρυθμη επέκταση της ευρυζωνικής κινητής πρόσβασης στο Διαδίκτυο.

Τον Ιούνιο του 2002, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με τίτλο «Προς την πλήρη ανάπτυξη κινητών επικοινωνιών τρίτης γενιάς», στην οποία αναλύονται οι προκλήσεις που θέτει η διαδικασία ανάπτυξης των κινητών υπηρεσιών τρίτης γενιάς (3G) και καθορίζονται κατευθυντήριες γραμμές δράσης προς υποστήριξη αυτής της διαδικασίας.

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ

Ο ανταγωνισμός από μόνος του δεν αρκεί για να εξασφαλιστεί η ευρύτερη αποδοχή του Διαδικτύου. Χρειάζεται επίσης να κατοχυρωθεί υψηλό επίπεδο

ασφάλειας και η προστασία της ιδιωτικής ζωής. Για το σκοπό αυτό, η ΕΕ έχει θεσπίσει ένα ιδιαίτερα ισχυρό νομικό πλαίσιο: μια οδηγία με την οποία διασφαλίζεται η νόμιμη και αμοιβαία αναγνώριση των ηλεκτρονικών υπογραφών (πιστοποίηση της γνησιότητας και κατοχύρωση της ακεραιότητας), έναν κανονισμό με τον οποίο απελευθερώνεται το ενδοκοινοτικό εμπόριο προϊόντων κρυπτογράφησης (εμπιστευτικότητα) και μια οδηγία για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Επιπλέον, η ΕΕ έχει θεσπίσει πρόγραμμα δράσης για την προώθηση της ασφαλέστερης χρήσης του Διαδικτύου μέσω της καταπολέμησης των παράνομων και επιζήμιων μορφών περιεχομένου και επιδίδεται στον αγώνα για την πάταξη της εγκληματικότητας στον κυβερνοχώρο και την κατοχύρωση της ασφάλειας των δικτύων. Τον Ιούλιο του 2002, εκδόθηκε οδηγία για την προστασία των δεδομένων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Σε αυτή προσεγγίζονται ορισμένα θέματα περισσότερο ή λιγότερο ευαίσθητα, όπως η φύλαξη των δεδομένων σύνδεσης από τα κράτη μέλη για την εξυπηρέτηση της αστυνομικής επιτήρησης, η αποστολή αυτόκλητων ηλεκτρονικών μηνυμάτων, η χρήση «cookies» και η αναγραφή προσωπικών δεδομένων στους δημόσιους καταλόγους συνδρομητών.

Για να εξασφαλίσει στους χρήστες τον υψηλότερο βαθμό ασφάλειας, η ΕΕ αποφάσισε να δημιουργήσει έναν Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ασφάλεια Δικτύων και Πληροφοριών (ENISA), αποστολή του οποίου είναι η παροχή συμβουλών και ο συντονισμός των μέτρων που λαμβάνουν τα κράτη μέλη για να κατοχυρώσουν την ασφάλεια των οικείων δικτύων και συστημάτων πληροφοριών. Στόχος είναι να ενισχυθεί η ικανότητα της Ένωσης, των κρατών μελών και των επιχειρήσεων να αντιμετωπίζουν και να διαχειρίζονται τα προβλήματα που συνδέονται με την ασφάλεια των δικτύων και των πληροφοριών. Ο Οργανισμός βρίσκεται σε επιχειρησιακή λειτουργία από τον Μάρτιο του 2004.

Η ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

Η αποδοχή του ηλεκτρονικού εμπορίου (e-commerce) από τους καταναλωτές και τις επιχειρήσεις εξαρτάται από την καθιέρωση, σε κλίμακα Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενός πλαισίου που να παρέχει ισχυρές νομικές εγγυήσεις για τις εμπορικές συναλλαγές που διεκπεραιώνονται ηλεκτρονικώς, εγγυήσεις οι οποίες θα κατοχυρώνουν την ελεύθερη κυκλοφορία των ηλεκτρονικών υπηρεσιών. Η προσέγγιση που ακολουθεί η ΕΕ συνίσταται στην εξισορρόπηση, αφενός, της επιτακτικής ανάγκης ρύθμισης του ηλεκτρονικού εμπορίου (e-commerce) και, αφετέρου, της τάσης υπέρμετρης κανονιστικής ρύθμισης που ενδέχεται να αποτελέσει φραγμό για την ταχύρρυθμη ανάπτυξη αυτού του νέου κλάδου. Για το λόγο αυτό, η σχετική νομοθεσία της ΕΕ έχει λάβει τη μορφή οδηγιών οι οποίες εστιάζονται σε ορισμένα καίρια ζητήματα όπως οι νομικές πτυχές του ηλεκτρονικού εμπορίου, η προστασία των δικαιωμάτων του δημιουργού στην κοινωνία της πληροφορίας, η εξ αποστάσεως εμπορία χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών κ.λπ. Συμπληρωματικά προς τη νομοθεσία της ΕΕ, η Επιτροπή ενθαρρύνει την αυτορρύθμιση των θεμάτων από τη βιομηχανία, για παράδειγμα με την έκδοση κωδικών δεοντολογίας ή με την καθιέρωση εναλλακτικών μηχανισμών επίλυσης των διαφορών (ΕΕΔ).

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ» (ΤΚΙΠ)

Η τεχνολογική πρόοδος βρίσκεται στο επίκεντρο της κοινωνίας της πληροφορίας. Είναι εξαιρετικά σημαντικό να εξασφαλιστεί συντονισμός της έρευνας και της ανάπτυξης στο χώρο των ΤΚΠ ούτως ώστε να κατοχυρωθούν η συνεκτικότητα, η συνέπεια και η αποτελεσματικότητα της ευρωπαϊκής στρατηγικής. Στο 5ο πρόγραμμα πλαίσιο (1999-2002), όλες οι δραστηριότητες έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης (ΕΤΑ) που αφορούσαν τις τεχνολογίες των πληροφοριών και επικοινωνιών, οι οποίες στο παρελθόν παρέμεναν κατακερματισμένες σε χωριστά προγράμματα, εντάχθηκαν σε ένα μόνο πρόγραμμα ΤΚΠ με προϋπολογισμό 3,6 δισ. ευρώ έως το έτος 2002. Το πρόγραμμα ΤΚΠ συνδύαζε τις δραστηριότητες ΕΤΑ με μέτρα διάδοσης. Η εφαρμογή του βασιζόταν σε πρόγραμμα εργασίας το οποίο ενημερωνόταν ετησίως ώστε να εξασφαλίζεται η έγκαιρη προσαρμογή των δράσεων έρευνας της ΕΕ στην εξέλιξη της τεχνολογίας και της αγοράς.

Το 6ο πρόγραμμα πλαίσιο (2002-2006), το οποίο θεσπίστηκε τον Ιούνιο του 2002, περιλαμβάνει και αυτό ένα σκέλος « Τεχνολογίες της κοινωνίας της πληροφορίας » για το οποίο διατίθεται προϋπολογισμός ύψους 3,625 δισ. ευρώ.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

Συμπληρωματικά προς τα ανωτέρω, εφαρμόζεται μια σειρά πολιτικών, προγραμμάτων και ειδικών μέτρων, στα σημαντικότερα από τα οποία συγκαταλέγονται τα εξής:

- η πολιτική σε θέματα προστασίας της ασφάλειας και της ιδιωτικής ζωής, στόχος της οποίας είναι η παροχή ευνοϊκών νομικών και τεχνολογικών λύσεων για την πιστοποίηση της γνησιότητας, την κατοχύρωση της ακεραιότητας, της εμπιστευτικότητας, την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, την προάσπιση της ασφάλειας των δικτύων, κ.λπ.
- η ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς του ηλεκτρονικού εμπορίου, σκοπός της οποίας είναι κατοχυρώσει την ελεύθερη παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών σε όλη την ΕΕ, αλλά και να παράσχει στους ιδιώτες και στις επιχειρήσεις τις νομικές εγγυήσεις που χρειάζονται ώστε να επενδύσουν στο ηλεκτρονικό εμπόριο.
- το πρόγραμμα για το ηλεκτρονικό περιεχόμενο [eContent], με το οποίο υποστηρίζεται η ανάπτυξη ευρωπαϊκού πολυμεσικού περιεχομένου για το Διαδίκτυο το οποίο να αξιοποιεί την ευρωπαϊκή πολιτισμική και γλωσσική πολυμορφία.
- το σχέδιο δράσης για την ηλεκτρονική μάθηση [eLearning], με το οποίο συντονίζονται οι κοινοτικές δραστηριότητες που σχετίζονται με την εκπαίδευση στην ψηφιακή εποχή.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

Το Διαδίκτυο και το ηλεκτρονικό εμπόριο έχουν παγκόσμιο χαρακτήρα από τη φύση τους. Συνέπεια αυτού είναι η επιτακτική ανάγκη να διαμορφωθούν ελάχιστοι κοινοί κανόνες σε διεθνές επίπεδο. Για να επιτευχθεί αυτό, η Επιτροπή συμμετέχει στις εργασίες διάφορων πολυμερών οργανισμών όπως η Διεθνής Ένωση Τηλεπικοινωνιών (UIT) (ES) (EN) (FR), ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (ΠΟΕ) (ES) (EN) (FR), ο Παγκόσμιος Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας

(ΠΟΠ) (ES) (EN) (FR) και ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) (EN) (FR). Ένα από τα κυριότερα επιτεύγματα σε παγκόσμια κλίμακα ήταν η σύναψη, στο πλαίσιο του ΠΟΕ, συμφωνίας GATS (ES) (EN) (FR) για το χώρο των τηλεπικοινωνιών, βάσει της οποίας ένα σημαντικό μερίδιο της αγοράς τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών σε παγκόσμια κλίμακα ανοίγει στον ανταγωνισμό. Η Επιτροπή υποστηρίζει επίσης την πρωτοβουλία «Παγκόσμιος επιχειρηματικός διάλογος σχετικά με το ηλεκτρονικό εμπόριο» (Global Business Dialogue on e-commerce - GBDe), στον οποίο συμμετέχουν εκπρόσωποι της παγκόσμιας επιχειρηματικής κοινότητας. Σκοπός αυτού του παγκόσμιου επιχειρηματικού διαλόγου είναι να παρέχει παγκόσμιες λύσεις αυτορρύθμισης και να βοηθά τις κυβερνήσεις των κρατών να καθορίζουν κανόνες για το ηλεκτρονικό εμπόριο.

Οι προκλήσεις της ευρωπαϊκής κοινωνίας της πληροφορίας μετά το 2005

*Οι τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) * επιτρέπουν την επιτάχυνση του ρυθμού της τεχνικής προόδου, του εκσυγχρονισμού και της διαρθρωτικής προσαρμογής της οικονομίας. Δεδομένου ότι οι ΤΠΕ τονώνουν σε μεγάλο βαθμό την ανταγωνιστικότητα, η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) θα πρέπει να επωφεληθεί από όλες τις δυνατότητες που προσφέρουν οι εν λόγω τεχνολογίες, ώστε να συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της Λισαβόνας *. Οι ΤΠΕ μπορούν επομένως να διαδραματίσουν κεφαλαιώδη ρόλο στη συγκεκριμένη διαδικασία. Με την παρούσα ανακοίνωση, η Επιτροπή αποσκοπεί να δρομολογήσει μια μεγάλη πολιτική συζήτηση όσον αφορά την στρατηγική της ΕΕ μετά το 2005 στον τομέα της κοινωνίας της πληροφορίας.*

NOMOS

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, της 19ης Νοεμβρίου 2004: "Προκλήσεις για την ευρωπαϊκή κοινωνία της πληροφορίας μετά το 2005" [COM(2004) 757 τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα].

ΣΥΝΟΨΗ

Η παρούσα ανακοίνωση συνιστά την ευρύτερη χρήση των ΤΠΕ. Η διάδοσή τους σε μεγάλη κλίμακα θα εξαρτηθεί από την ικανότητα της ΕΕ να ρυθμίσει τα πολυάριθμα προβλήματα που δημιουργούνται από τη χρήση τους και να καταστήσει εμφανέστερα τα πλεονεκτήματα που προσφέρει η χρησιμοποίησή τους. Επιπλέον, πρέπει να διασφαλιστεί ότι επωφελούνται από τις εν λόγω τεχνολογίες όσο το δυνατόν περισσότεροι άνθρωποι. Στο πλαίσιο αυτής της προοπτικής απεδείχθη εξαιρετικά θετική η πρωτοβουλία eEurope την οποία δρομολόγησε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Ιούνιο του 2000.

Συμβολή των ΤΠΕ στην επίτευξη των στόχων της Λισαβόνας

Η ΕΕ πόρρω απέχει ακόμη από την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρουν οι ΤΠΕ στο πλαίσιο της επίτευξης των στόχων της Λισαβόνας. Η ευρύτερη χρήση αυτών των νέων τεχνολογιών θα είχε θετικό αντίκτυπο στην παραγωγικότητα και στην ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης, καθώς και στην κοινωνία γενικώς. Πράγματι, ο τομέας αυτός είναι ένας εκ των πλέον καινοτόμων και των πλέον παραγωγικών, αντιπροσωπεύοντας περίπου το 8% του ΑΕΠ της ΕΕ, καθώς και το 6% των θέσεων απασχόλησης το 2000. Ειδικότερα, η αύξηση της παραγωγικότητας που έχει καταγραφεί μεταξύ 1995 και 2000 οφείλεται στις ΤΕΠ σε ποσοστό 40%. Εξάλλου, οι ΤΠΕ ευνοούν την άσκηση της ιδιότητας του πολίτη και βελτιώνουν την ποιότητα ζωής, επιτρέποντας την παροχή υπηρεσιών καλύτερης ποιότητας σε μεγαλύτερο αριθμό ατόμων.

Οι πολιτικές για την κοινωνία της πληροφορίας

Δεδομένου του τεράστιου δυναμικού ανάπτυξης του εν λόγω κλάδου, είναι ανάγκη να εφαρμοστούν ειδικές πολιτικές και να προσαρμοστούν οι υφιστάμενες πολιτικές στις νέες εξελίξεις. Πρέπει να συσχετιστούν οι διάφορες πρωτοβουλίες σε θέματα κοινωνίας της πληροφορίας στην ΕΕ, καταργώντας τα όρια μεταξύ τομέων και διασφαλίζοντας την ομοιογενή διάδοση των ΤΠΕ στην κοινωνία.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, η συγκεκριμένη αγορά εξελίσσεται ταχέως, κυρίως στην Κίνα, στην Ινδία και στη Βραζιλία. Η ΕΕ πρέπει επομένως να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς την εξέλιξη του τομέα σε αυτές τις χώρες. Επιβάλλεται επίσης η στενή διεθνής συνεργασία για την αντιμετώπιση των απειλών που αναδύονται κατά της ασφάλειας των δικτύων και την πρόληψη της εγκληματικότητας στον κυβερνοχώρο.

Ακόμη και εάν η ΕΕ και τα κράτη μέλη υποστηρίζουν ήδη τις ερευνητικές προσπάθειες των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, οι ανάγκες σε θέματα έρευνας και ανάπτυξης (E&A) στον τομέα είναι ολοένα και μεγαλύτερες. Ομοίως, καθίσταται ολοένα και περισσότερο αναγκαία η ανάπτυξη της έρευνας των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της εφαρμογής των ΤΠΕ σε διαφορετικούς τομείς.

Διακυβευόμενα της πολιτικής για την κοινωνία της πληροφορίας μετά το 2005

Οι αλλαγές που επήλθαν από τη χρήση των ΤΠΕ δεν είναι μόνο τεχνικές. Εμφανίζονται νέες κοινωνικοοικονομικές δομές και νέες μορφές διαχείρισης των δημοσίων υποθέσεων, επιφέροντας νέους τρόπους επικοινωνίας και διάδρασης μεταξύ των ατόμων, των επιχειρήσεων και της διοίκησης. Η Επιτροπή καθόρισε εν προκειμένω τα θέματα που θεωρεί σημαντικά, ιδίως:

- **το περιεχόμενο και τις υπηρεσίες:** η ΕΕ πρέπει να υποστηρίξει τους φορείς παροχής περιεχομένου και να ενθαρρύνει την εμφάνιση καινοτόμων υπηρεσιών. Τα διάφορα εμπόδια που αποτελούν τροχοπέδη στην εφαρμογή νέων υπηρεσιών και περιεχομένων πρέπει να εξαλειφθούν, ούτως ώστε οι χρήστες και οι επιχειρήσεις να μπορέσουν να επωφεληθούν από αυτά·
- **η ένταξη στην κοινωνία της πληροφορίας και η άσκηση της ιδιότητας του πολίτη:** η άσκηση της ιδιότητας του πολίτη σημαίνει συμμετοχή όλων στην κοινωνία. Μέσω των πολιτικών "ηλεκτρονικής ένταξης" (eInclusion *) στόχος είναι να διασφαλιστεί σε όλους η ίδια πρόσβαση στις ΤΠΕ και η ίδια διαθεσιμότητα σε προσιτές τιμές. Ωστόσο, η εμφάνιση νέων πολύπλοκων

τεχνολογιών βάζει στο περιθώριο τις ομάδες που δεν είναι σε θέση να τις χρησιμοποιήσουν. Προκειμένου να αποφευχθεί η δημιουργία νέου χάσματος, είναι ανάγκη να διασφαλιστεί για τον καθένα ψηφιακή μόρφωση και να ληφθεί μέριμνα ούτως ώστε οι τεχνολογίες να είναι εύχρηστες·

- **οι δημόσιες υπηρεσίες:** η χρήση των ΤΠΕ στον εν λόγω τομέα θα ενισχύσει τη δημοκρατία και τη διαφάνεια. Επιπλέον, η χρήση τους θα διασφαλίσει αποτελεσματικότερες και καλύτερης ποιότητας υπηρεσίες·
- **δεξιότητες και επαγγελματική δραστηριότητα:** είναι ανάγκη να ενισχυθεί το σκέλος ΤΠΕ κατά τη διάρκεια όλων των κύκλων μάθησης και επιμόρφωσης, ούτως ώστε όλοι να μπορούν να αποκτήσουν δεξιότητες στον εν λόγω τομέα. Η Ευρώπη πρέπει να εφαρμόσει τις ΤΠΕ στο χώρο εργασίας, ούτως ώστε να αυξήσει την αποτελεσματικότητά τους και να παράσχει πιο εξειδικευμένες θέσεις απασχόλησης·
- **οι ΤΠΕ ως βασικός τομέας δραστηριότητας:** οι ΤΠΕ συνιστούν μείζονος σημασίας οικονομική δραστηριότητα διότι καλύπτουν τις αγορές πληροφορικής, ηλεκτρονικών επικοινωνιών και οπτικοακουστικών μέσων. Για να καταστεί η Ευρώπη ελκυστικότερη στους ξένους επενδυτές, έχει σημασία να δημιουργηθεί ένα ευνοϊκό περιβάλλον για τον ανταγωνισμό, το οποίο θα είναι επίσης κατά το δυνατόν διαφανές και απλό·
- **η διαλειτουργικότητα * :** η διαλειτουργικότητα πρέπει να διασφαλίζεται σε όλα τα επίπεδα -φορείς εκμετάλλευσης, παροχής περιεχομένου ή υπηρεσιών και καταναλωτές - καθώς και μεταξύ υπηρεσιών, νομοθεσιών και διοικητικών πρακτικών οι οποίες διαφέρουν από χώρα σε χώρα·
- **η εμπιστοσύνη και η αξιοπιστία:** είναι βασικό τα δίκτυα να είναι συγχρόνως ασφαλή και αξιόπιστα. Αφενός, οι καταναλωτές θέλουν να διασφαλίζεται η ιδιωτική τους ζωή και να καταπολεμούνται οι παράνομες εμπορικές πρακτικές και κάθε αθέμιτο περιεχόμενο. Αφετέρου, οι υποδομές της σύγχρονης ζωής βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στις ΤΠΕ και βρίσκονται σε σχέση αλληλεξάρτησης, έτσι ώστε κάθε δυσλειτουργία μπορεί να έχει σοβαρές συνέπειες·
- **αξιοποίηση των ΤΠΕ από τις επιχειρήσεις:** δεδομένου ότι η χρήση των ΤΠΕ από τις επιχειρήσεις παραμένει καθοριστικός παράγοντας για την ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα, είναι ανάγκη οι επιχειρήσεις και ιδίως οι ΜΜΕ να τις χρησιμοποιούν περισσότερο.

Η ΕΕ θα αντιμετωπίσει πολλές προκλήσεις στον τομέα των ΤΠΕ κατά τα προσεχή χρόνια. Ο εν λόγω κλάδος, ο οποίος είναι ήδη από μόνος του σημαντικός, είναι κρίσιμης σημασίας για την ανάπτυξη, για τη βελτίωση της παραγωγικότητας, καθώς και για την ενίσχυση της ιδιότητας του πολίτη και της ποιότητας ζωής. Η πραγματική χρήση νέων διεργασιών και οικονομικών μοντέλων που θα επιτρέπουν την εκμετάλλευση του δυναμικού των ΤΠΕ παραμένει μια πρόκληση που πρέπει να αντιμετωπιστεί. Η Επιτροπή εκτιμά ότι είναι αναγκαία η εντατικοποίηση της έρευνας και των επενδύσεων στις τεχνολογίες βελτίωσης της παραγωγικότητας. Με την παρούσα ανακοίνωση προτίθεται να δρομολογήσει μια διαδικασία προβληματισμού επί του θέματος και δεσμεύεται να προβεί σε ευρεία διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Όροι κλειδιά της νομοθετικής πράξης

Όροι κλειδιά της νομοθετικής πράξης

- **Τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ):** ο όρος ΤΠΕ καλύπτει ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών, εφαρμογών, τεχνολογιών, εξοπλισμού και λογισμικών, δηλαδή εργαλεία όπως η τηλεφωνία και το Ίντερνετ, η εξ αποστάσεως μάθηση, η τηλεόραση, οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές, τα δίκτυα και τα λογισμικά που είναι αναγκαία για τη χρήση των εν λόγω τεχνολογιών. Οι τεχνολογίες αυτές επιφέρουν σταδιακά επανάσταση στις κοινωνικές, πολιτιστικές και οικονομικές δομές, δημιουργώντας νέες συμπεριφορές ως προς τις πληροφορίες, τη γνώση, την επαγγελματική δραστηριότητα, κ.λπ.
- **Ηλεκτρονική ένταξη:** η έννοια αυτή συνδέεται με την ανάπτυξη μιας κοινωνίας της πληροφορίας για όλους, δηλαδή μιας κοινωνίας η οποία διασφαλίζει σε όλους, σε προσιτές τιμές, την ίδια πρόσβαση στις ΤΠΕ και την ίδια διαθεσιμότητα. Η ηλεκτρονική ένταξη έχει επομένως διπλή σημασία: αφενός πρόκειται για τη διασφάλιση της ισότητας της πρόσβασης και της συμμετοχής όλων στην κοινωνία της πληροφορίας· αφετέρου, έχει στόχο να θέσει σε εφαρμογή συστήματα ώστε τα άτομα με αναπηρίες και οι ηλικιωμένοι να μπορούν να παίξουν εξ ολοκλήρου τον ρόλο τους στην κοινωνία και να αυξήσει την αυτονομία τους.
- **Στόχοι της Λισαβόνας:** στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισαβόνας (Μάρτιος 2000), η ΕΕ έθεσε ένα νέο στρατηγικό στόχο για την επόμενη δεκαετία: "να καταστεί η πιο ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία της γνώσης στον κόσμο ικανή για αειφόρο οικονομική ανάπτυξη, η οποία θα συνοδεύεται από ποσοτική και ποιοτική βελτίωση της απασχόλησης και μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή." Η στρατηγική εκπονήθηκε ώστε να επιτρέψει στην Ένωση να ξαναδημιουργήσει συνθήκες απασχόλησης για όλους και να ενισχύσει τη συνοχή έως το 2010.
- **Διαλειτουργικότητα:** η διαλειτουργικότητα χαρακτηρίζει την κατάσταση κατά την οποία πολλά συστήματα, είτε είναι όμοια, είτε εξ ολοκλήρου διαφορετικά, μπορούν να επικοινωνούν χωρίς διαφορούμενα και να συνεργάζονται. Η διαλειτουργικότητα είναι σημαντική έννοια για το παγκόσμιο τηλεφωνικό δίκτυο και το Ίντερνετ, τα οποία στην ουσία είναι ετερογενή δίκτυα όπου διασταυρώνονται διάφορα και ποικίλα υλικά. Πρέπει επομένως οι επικοινωνίες να τηρούν σαφώς προσδιορισμένα και μονοσήμαντα πρότυπα.

ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Ανακοίνωση της Επιτροπής, της 1ης Ιουνίου 2005 "Η στρατηγική i2010 - Ευρωπαϊκή κοινωνία της πληροφορίας για την ανάπτυξη και την απασχόληση" [COM(2005) 229 τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα].

Η ανακοίνωση αυτή με την οποία η Επιτροπή ορίζει ευρείς πολιτικούς προσανατολισμούς για την κοινωνία της πληροφορίας και τα μέσα μαζικής επικοινωνίας εγγράφεται στο πλαίσιο της αναθεωρημένης στρατηγικής της Λισαβόνας. Οι γνώσεις και η καινοτομία διαδραματίζουν εν προκειμένω καίριο ρόλο.

Ανακοίνωση της Επιτροπής, της 30ής Ιουνίου 2004 "Κινητές ευρωζωνικές υπηρεσίες" [COM(2004) 447 τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα].

Ανακοίνωση της Επιτροπής, της 13ης Ιουλίου 2004 "Προς μια παγκόσμια εταιρική συνεργασία στον τομέα της κοινωνίας της πληροφορίας: Υλοποίηση των αρχών της Γενεύης - Προτάσεις της Επιτροπής για τη δεύτερη φάση της παγκόσμιας διάσκεψης κορυφής για την κοινωνία της πληροφορίας (WSIS)". [COM(2004) 408 τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα].

Ανακοίνωση της Επιτροπής, της 20ής Οκτωβρίου 2004, "Προστασία των υποδομών ζωτικής σημασίας στο πλαίσιο της καταπολέμησης της τρομοκρατίας" [COM(2004) 702 τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα].

Από την Κέρκυρα στο Δουβλίνο, οι νέες αναδυόμενες προτεραιότητες

1) ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

Τέσσερις γραμμές δράσης προσδιορίζονται, καθορίζοντας ως προτεραιότητες ίσης σπουδαιότητας, στα πλαίσια της κοινωνίας των πληροφοριών.

2) ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ

Συνέδριο από το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: "Η κοινωνία των πληροφοριών: από την Κέρκυρα στο Δουβλίνο: νέες προτεραιότητες που λαμβάνονται υπόψη."

3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Η κοινωνία των πληροφοριών ασκεί πρόσθετη ανταγωνιστική πίεση στην ευρωπαϊκή βιομηχανία.

Κορυφαία προτεραιότητα πρέπει να δοθεί στη βελτίωση του επιχειρησιακού περιβάλλοντος:

* **το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο:** ένα νέο ρυθμιστικό πλαίσιο θα θεσπιστεί την 1η Ιουλίου 1998, βασισμένο στην πλήρη φιλελευθεροποίηση των τηλεπικοινωνιών, θα είναι αποφασιστικό στη δημιουργία της υποδομής επικοινωνίας απαραίτητης για την ανάπτυξη της κοινωνίας των πληροφοριών στην Ευρώπη. Ο ανταγωνισμός θα είναι αναπόφευκτος, θα μειώσει τις τιμές, θα βελτιώσει την ποιότητα των υπηρεσιών επικοινωνίας και θα προκαλέσει την εμφάνιση των νέων υπηρεσιών. Η παραγωγή μιας επιτυχίας του 1998 εξαρτάται όχι μόνο από την υιοθέτηση ενός ρυθμιστικού

πλαisiού αλλά και από τα μέτρα μετάθεσης

* **επίτευξη της εσωτερικής αγοράς:** χωρίς την εσωτερική αγορά τα προϊόντα και οι υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών δεν μπορούν να αναπτυχθούν στην πλήρη δυνατότητά τους. Η Επιτροπή πρέπει επομένως να συνεχίσει τις προσπάθειές της στην προστασία και τη βελτίωση της κατάλληλης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς. Τέτοια νέα προϊόντα και υπηρεσίες αναπτύσσονται πολύ γρήγορα και είναι αδύνατο να προβλέψει που θα βρεί τελικά μια αγορά. Η πολύ βιαστική νομοθεσία πρέπει επομένως να αποφευχθεί έως ότου είναι σαφής που και ποιος τύπος επέμβασης απαιτείται. Επιπλέον, είναι σημαντικό να αφαιρεθούν οποιαδήποτε εμπόδια που μπορούν να εμποδίσουν τις επιχειρήσεις από τη λήψη των νέων πρωτοβουλιών και την παράδοση των επενδύσεων σε αυτές.

* **βιομηχανική αλλαγή:** οι τεχνολογίες ενημέρωσης και επικοινωνιών (ICT) είναι ουσιαστικές για την ανταγωνιστικότητα των βιομηχανιών, του εμπορίου και των υπηρεσιών. Η ευημερία στην Ευρώπη επομένως εξαρτάται από την ταχεία λήψη των ICT από τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις. Η έννοια της διανομής των ορθών πρακτικών και της εφαρμογής της αξιολόγησης πρέπει να προωθηθεί από αυτή την άποψη. Αυτό είναι σημαντικό για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που αποτελούν ένα μεγάλο μέρος του ευρωπαϊκού εργατικού δυναμικού και για τις οποίες η καινοτομία διαδραματίζει έναν κρίσιμο ρόλο. Οι ΜΜΕ είναι ουσιαστικής σπουδαιότητας στην ανάπτυξη της αγοράς πολυμέσων δεδομένου ότι απαιτεί την ευελιξία και την πολιτιστική εγγύτητα. Οι πρόσφατα καθιερωμένες ΜΜΕ εξουσιάζουν αυτήν την αγορά.

Η δεύτερη προτεραιότητα αφορά την επένδυση στο μέλλον:

* **ενίσχυση της βάσης γνώσεών μας:** η κοινωνία των πληροφοριών υποστηρίζει το όραμα ενός "σφαιρικού ερευνητικού χωριού". Η Ευρώπη χρειάζεται τα δίκτυα μεγάλης έρευνας ενσωματωμένων πλήρως στο διεθνή κόσμο έρευνας και ανάπτυξης. Η έρευνα ωθεί συνεχώς τον ορίζοντα στα απροσδόκητα νέα σύνορα. Γι αυτό η σχετική έρευνα κοινωνίας των πληροφοριών θα έχει μια κεντρική θέση στο πέμπτο πρόγραμμα πλαίσιο της Ε&Α. Η Επιτροπή έχει εγκρίνει πρόσφατα μια ανακοίνωση σχετικά με το πέμπτο πρόγραμμα πλαίσιο, προτείνοντας μια σαφή συγκέντρωση της προσπάθειας για τρεις βασικούς τομείς - ένας του οποίου είναι η κοινωνία των πληροφοριών. Η έρευνα σε αυτόν τον τομέα θα στοχεύσει στην ανάπτυξη της τεχνολογίας, της υποδομής, των υπηρεσιών, των εφαρμογών και του περιεχομένου

* **εκπαίδευση και κατάρτιση:** η Επιτροπή έχει οργανώσει ένα φόρουμ κοινωνίας των πληροφοριών για να παρέχει τις συμβουλές για τα ζητήματα κοινωνίας των πληροφοριών και να συγκεντρώσει όλους τους σχετικούς τομείς και τις ομάδες ενδιαφέροντος. Το φόρουμ θεωρεί ότι η εκπαίδευση και η κατάρτιση πρέπει να αναθεωρηθούν γρήγορα έτσι ώστε τα ιδρύματα μάθησης να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των αναδυόμενων βιομηχανιών. Η εστίαση είναι επίσης στην ανάγκη να εισαχθεί η κοινωνία των πληροφοριών στα σχολεία

* **βιώσιμη ανάπτυξη:** πρέπει να υπάρξει μια αυξανόμενη συνειδητοποίηση μεταξύ των τρεχουσών γενεών ότι πρέπει να ικανοποιήσουν τις ανάγκες τους χωρίς την πρόκληση μείωσης των πόρων και της περιβαλλοντικής καταστροφής που θα συμβίβαζαν την ποιότητα της ζωής των γενεών που θα έρθουν.

Η τρίτη προτεραιότητα είναι η ανάγκη να τοποθετηθούν οι άνθρωποι στο κέντρο του ενδιαφέροντος:

* **Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση:** ένας από τους βασικούς παράγοντες για την πρόσβαση στην κοινωνία των πληροφοριών είναι η διαθεσιμότητα της υποδομής τηλεπικοινωνιών. Εντούτοις, οι σημαντικές διαφορές στα επίπεδα ανάπτυξης υποδομής μεταξύ των κρατών μελών και των περιοχών παραμένουν. Η συμμετοχή στην κοινωνία των πληροφοριών όλων των ευρωπαϊκών περιοχών δεν θα συμβεί αυτόματα αλλά απαιτεί τα ενεργά μέτρα. Η Πράσινη Βίβλος "ζώντας και λειτουργώντας στην κοινωνία των πληροφοριών: Οι άνθρωποι πρώτα" θα εμβαθύνουν τον πολιτικό, κοινωνικό και δημόσιο διάλογο σε αυτά τα ζητήματα. Η Επιτροπή θα πάρει τις απαραίτητες πρωτοβουλίες με την ολοκλήρωση της διαδικασίας διαβουλεύσεων

* **προστασία των καταναλωτικών συμφερόντων:** τα καταναλωτικά ενδιαφέροντα πρέπει να προστατευθούν συστηματικά, να ληφθούν υπόψη κατά τη διάρκεια της ανάπτυξης των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης εφαρμόσιμων στην κοινωνία των πληροφοριών. Η Επιτροπή θα ενθαρρύνει τη συστηματική συμμετοχή των αντιπροσώπων των καταναλωτών στις διαδικασίες τυποποίησης και διαβουλεύσεων που είναι ένα ουσιαστικό μέρος της ανάπτυξης οποιασδήποτε νομοθεσίας εφαρμόσιμης στα ζητήματα κοινωνίας των πληροφοριών

* **υπηρεσίες δημόσιου τομέα:** η συνοχή πρέπει να ενισχυθεί μεταξύ των δικτύων δημόσιων υπηρεσιών των κρατών μελών προκειμένου να εξασφαλιστεί άνευ εξαιρέσεως επικοινωνία μεταξύ όλων των επιπέδων δημόσιας διοίκησης σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Όλα τα επίπεδα δημόσιας διοίκησης, είτε τοπικής, περιφερειακής, εθνικής είτε ευρωπαϊκά, πρέπει να διευκολύνουν τη δημόσια πρόσβαση στις δημόσιες πληροφορίες με την χρήση των νέων εφαρμογών.

* **πολιτιστική ποικιλομορφία:** Η απέραντη πολιτιστική κληρονομιά της Ευρώπης θα μπορούσε να προσφέρει ένα σημαντικό πιθανό πλεονέκτημα στους οικονομικούς όρους. Η βέλτιστη εκμετάλλευσή της θα εξαρτηθεί κατά ένα μεγάλο μέρος από την ανάπτυξη ενός συνεπούς ρυθμιστικού πλαισίου για τα νέα προϊόντα, τις υπηρεσίες και το περιεχόμενο. Η Ευρωπαϊκή Ένωση αναγνωρίζει επίσης την αυξανόμενη σημασία της οπτικοακουστικής βιομηχανίας και έχει προωθήσει διάφορες πρωτοβουλίες, όπως απεικονίζονται στα προγράμματα MEDIA II και του INFO 2000 παραδείγματος χάριν.

Η τελευταία προτεραιότητα συνίσταται στην αντιμετώπιση της σφαιρικής πρόκλησης. Η αυξανόμενη παγκοσμιοποίηση υποχρεώνει την Ευρωπαϊκή Ένωση για να δοκιμάσει και να καθορίσει τους σφαιρικούς κανόνες. Γί αυτό η Επιτροπή αποδίδει τη μεγάλη σημασία στην επιτυχή έκβαση των διαπραγματεύσεων μέσα στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου. Όσον αφορά στη συνεργασία με τους γείτονές μας, η Ευρωπαϊκή Ένωση φέρει επίσης μια ιδιαίτερη ευθύνη στην ενσωμάτωση των γειτόνων της από την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη (ΧΚΑΕ), την Κοινοπολιτεία των ανεξάρτητων κρατών (ΚΑΚ) και τη Μεσόγειο. Όσον αφορά τις αναπτυσσόμενες χώρες, η διάσκεψη σχετικά με την κοινωνία των πληροφοριών και η ανάπτυξη (ISAD), που πραγματοποιήθηκε στη Νότια Αφρική τον Μάιο του 1996, ήταν ένα σημαντικό βήμα προς την καλύτερη ένταξη των αναπτυσσόμενων χωρών στη σφαιρική κοινωνία των πληροφοριών.

Παγκοσμιοποίηση και η κοινωνία των πληροφοριών: η ανάγκη για τον ενισχυμένο διεθνή συντονισμό ◊

ΣΚΟΠΟΣ

Για να αντιμετωπίσει τις νέες προκλήσεις της παγκοσμιοποίησης, αυτή η ανακοίνωση προσδιορίζει τις περιοχές που είναι σχετικές με τις τηλεπικοινωνίες και τις νέες ηλεκτρονικές υπηρεσίες που απαιτούν την ενισχυμένη διεθνή συνεργασία. Ο στόχος είναι να επιτευχθεί η ευρύτερη συμφωνία σε διεθνές επίπεδο για το πώς να προχωρήσει με σκοπό τη δημιουργία μιας χωρίς σύνορα ηλεκτρονικής αγοράς σεβόμενος το δημόσιο ενδιαφέρον.

ΝΟΜΟΣ

Ανακοίνωση από την Επιτροπή της 4ης Φεβρουαρίου 1998 στο Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: «Η παγκοσμιοποίηση της κοινωνίας των πληροφοριών: ανάγκη για ενισχυμένη διεθνή συνεργασία» "[COM(98)τελικό - που δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα].

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Μια αληθινά παγκόσμια ηλεκτρονική αγορά προκύπτει. Η προέλευσή της πρόκειται να βρεθεί στην ισχυρή αύξηση που βεβαιώνεται κατά τη διάρκεια των τελευταίων δύο δεκαετιών στον τομέα της τηλεφωνίας και, πιά πρόσφατα, της κινητής επικοινωνίας GSM. Αυτή η ανάπτυξη συνοδεύεται από τις γρήγορα μειωμένες τιμές αμέσως μετά το χαμηλότερο κόστος και τον εντονότερο ανταγωνισμό, και από τη γρήγορη ανάπτυξη των δικτύων δεδομένων, ειδικά το Διαδίκτυο. Περίπου εκατό χώρες συνδέονται τώρα με το Διαδίκτυο. Στην τελευταία αρίθμηση υπήρξαν περίπου 20 εκατομμύρια "οικοδεσπότες Διαδικτύου" παγκοσμίως. Υπολογίζεται ότι θα υπάρξουν 250 εκατομμύρια χρήστες Διαδικτύου μέχρι το έτος 2000.

Αυτές οι εξελίξεις σημαίνουν ότι οι επικοινωνίες δεν είναι απλώς μια σφαιρική εμπορική δραστηριότητα, αλλά υποστηρίζουν επίσης την παγκοσμιοποίηση και τη δικτύωση των οικονομικών δραστηριοτήτων.

Διάφορες δημόσιες υπηρεσίες (ITU, ISO, ETSI, CEPT κ.λπ....) έχουν δημιουργηθεί στον τομέα των τηλεπικοινωνιών για να εποπτεύουν τις συμφωνίες για τα τεχνικά ζητήματα και να προωθήσουν τη διασύνδεση και τη λειτουργικότητα των δικτύων, των προτύπων και των εθνικών συχνοτήτων.

Η κοινότητα του Διαδικτύου εργάζεται προς τα ανοικτά πρότυπα που θα επιτρέψουν τη λειτουργικότητα και τον ανταγωνισμό. Η ύπαρξη των ανοικτών προτύπων αποδεικνύεται ιδιαίτερα σημαντική όσον αφορά τα εργαλεία υλικού και λογισμικού που απαιτούνται για την πρόσβαση και τη χρησιμοποίηση του Διαδικτύου.

Η ηλεκτρονική αγορά θα ωθήσει την παγκοσμιοποίηση, η οποία, όπως δείχνουν τα διεθνή εμπορικά στοιχεία, κερδίζει στην ένταση. Το μερίδιο του παγκόσμιου εισοδήματος έχει τριπλασιαστεί από το 1950.

Διάφορες συμφωνίες έχουν δώσει πρόσθετη ώθηση σε αυτές τις τάσεις, ειδικά εκείνες που ολοκληρώνονται υπό την αιγίδα των WTO, GATT, GATS και TRIP'S που, μαζί με την πρόσφατη συμφωνία για τις τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες, θα συνεχίσουν να διαδραματίζουν έναν σημαντικό ρόλο στην απελευθέρωση εμπορίου.

Ένα από τα σημαντικότερα εμπόδια στην ανάπτυξη των προηγμένων υπηρεσιών επικοινωνίας είναι το υψηλό κόστος των τηλεπικοινωνιών. Εντούτοις, οι μειώσεις δαπανών που συνδέονται με τον ανταγωνισμό ωθούν τα δασμολόγια κάτω, δημιουργώντας μια ενιαία παγκόσμια υποδομή όπου οι φυσικές αποστάσεις είναι ελαχίστης σπουδαιότητας.

Η αρχή είναι ότι τα νομικά πλαίσια που κυβερνούν τον "off-line" κόσμο θα πρέπει να εφαρμοστούν στον "on-line" κόσμο, και το δημόσιο ενδιαφέρον θα πρέπει να προστατευθεί κατά τρόπο κατάλληλο. Εντούτοις, οι τεχνικές δυνατότητες των ανοικτών δικτύων όπως το Διαδίκτυο εξετάζουν ήδη τις υπάρχουσες νομικές δομές στους πολυάριθμους τομείς (φορολογία, πνευματική ιδιοκτησία, νομική ικανότητα, εργατικό δίκαιο, προστασία των δεδομένων, προστασία καταναλωτών, κ.λπ.).

Η ζωντανή παγκόσμια οικονομία απαιτεί ένα κατάλληλο πλαίσιο που καλύπτει τις τεχνικές, εμπορικές και νομικές πτυχές. Αυτό πρέπει να ενθαρρύνει τη λειτουργικότητα των τεχνικών λύσεων και των ανταγωνιστικών πρακτικών και την εφαρμογή των συμβατών κανόνων. Εντούτοις, δεν υπάρχει καμία ανάγκη για λεπτομερείς εναρμονισμένους κανόνες σε όλες τις πτυχές.

Η ανωτέρω ανάλυση σαφώς δείχνει ότι αυτά τα ζητήματα έχουν αυξανόμενες νομικές επιπτώσεις. Επομένως γίνεται όλο και περισσότερο ουσιαστικό να λυθούν σε παγκόσμια βάση, δεδομένου ότι οι αβεβαιότητες που περιβάλλουν τις διάφορες λύσεις θα αποτελέσουν τα εμπόδια στην ανάπτυξη μιας παγκόσμιας ηλεκτρονικής αγοράς.

Προς το παρόν, μια λεπτομερής εξέταση των προβλημάτων και των προτεραιοτήτων απαιτείται επειγόντως, έτσι ώστε η διεθνής κοινότητα μπορεί να τους αντιμετωπίσει κατά τρόπο συστηματικό και συντονισμένο.

Ευκαιρίες για την ανταλλαγή των πληροφοριών (διασκέψεις στρογγυλής τραπέζης των εθνικών εμπειρογνομόνων από τα κράτη μέλη, τα φόρουμ κ.λπ....) μπορούν να βοηθήσουν ώστε να προσδιοριστούν οι λύσεις αυτών των προβλημάτων.

Οποudήποτε είναι δυνατόν, η Επιτροπή θα υποστηρίξει τις δραστηριότητες που δίνουν την ευκαιρία στο να γνωστοποιηθούν τις απόψεις τους με έναν συντονισμένο τρόπο και να ανταλλάξουν τις πληροφορίες.

Είναι επίσης σημαντικό, εντούτοις, να γνωστοποιηθούν αυτές οι απόψεις στους πολιτικούς υπεύθυνους για τη λήψη αποφάσεων σε παγκόσμιο επίπεδο. Αυτά τα ζητήματα πρέπει να τεθούν στα διεθνή υπουργικά συμβούλια που πρόκειται να διοργανωθούν το 1998 και μια διεθνής υπουργική διάσκεψη που πρέπει να οργανωθεί στο τέλος του 1998 ή την αρχή του 1999.

Για όλα τα σχετικά θέματα πρέπει να εξετάσουν τις επιλογές για τις συντονισμένες

ενέργειες. Δεν είναι το ερώτημα μια νέα διεθνή ελεγκτική αρχή ή ένα σύνολο δεσμευτικών κανόνων. Μάλλον, θα πρέπει να επιτύχουν μια προνοητική συμφωνία που συνδέεται προς τα καλύτερα μέσα τις κοινές προσεγγίσεις στα προβλήματα και τις λύσεις τους, δηλ. να αναπτυχθεί μια τρέχουσα διαδικασία συντονισμού που να παίρνει τον κατάλληλο απολογισμό δημόσιων και ιδιωτικών συμφερόντων.

- Αυτό θα μπορούσε να γίνει σε πολύπλευρο επίπεδο στο πλαίσιο ενός διεθνούς χάρτη που :
- περιέχει μια πολύπλευρη συμφωνία για μια μέθοδο συντονισμού, που στοχεύει στην αποσυναρμολόγηση των εμποδίων στις παγκόσμιες ηλεκτρονικές εμπορικές συναλλαγές
- έχει μη δεσμευτικό νομικό καθεστώς
- λαμβάνει υπόψη την εργασία που γίνεται ήδη από τις υπάρχουσες διεθνείς αρχές
- ενθαρρύνει τη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα και των κοινωνικών σχετικών ομάδων
- συμβάλει στη μεγαλύτερη ρυθμιστική διαφάνεια.

Νέο πλαίσιο για τις υπηρεσίες των ηλεκτρονικών επικοινωνιών

1) ΣΤΟΧΟΣ

Να επανεξεταστούν οι κανονιστικές ρυθμίσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα των τηλεπικοινωνιών και να προταθούν τα κύρια στοιχεία ενός νέου πλαισίου για τις επικοινωνιακές υποδομές και τις σχετιζόμενες υπηρεσίες.

2) ΠΡΑΞΗ

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών της 10ης Νοεμβρίου 1999. Προς ένα νέο πλαίσιο για την υποδομή των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και τις σχετιζόμενες υπηρεσίες. Ανασκόπηση για το 1999 του κανονιστικού πλαισίου των επικοινωνιών [COM (1999) 539 τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα] .

3) ΣΥΝΟΨΗ

Η ελευθέρωση της ευρωπαϊκής αγοράς τηλεπικοινωνιών κορυφώθηκε την 1 Ιανουαρίου 1998, με την πλήρη ελευθέρωση όλων των τηλεπικοινωνιακών δικτύων και υπηρεσιών στα περισσότερα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η εξέλιξη της τεχνολογίας, η καινοτομία στην προσφορά υπηρεσιών, η μείωση των τιμών και η βελτίωση της ποιότητας, που επήλθαν με την εισαγωγή του ανταγωνισμού, αποτέλεσαν τη βάση για τη μετάβαση στην κοινωνία των πληροφοριών στην Ευρώπη. Η σύγκλιση των τομέων των τηλεπικοινωνιών, των ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών και των τεχνολογιών των πληροφοριών αναδιαμορφώνει εις βάθος την αγορά των επικοινωνιών· πρόκειται, κυρίως, για σύγκλιση των σταθερών, κινητών, επίγειων και δορυφορικών επικοινωνιών, καθώς και για σύγκλιση των συστημάτων επικοινωνιών και εντοπισμού. Από την άποψη της επικοινωνιακής υποδομής και των σχετιζόμενων υπηρεσιών, η σύγκλιση καθιστά τον παραδοσιακό διαχωρισμό των κανονιστικών λειτουργιών μεταξύ αυτών των τομέων ολοένα πιο παρωχημένο και απαιτεί συνεκτικό κανονιστικό καθεστώς.

Στο πλαίσιο αυτό, η παρούσα ανακοίνωση επιχειρεί να επανεξετάσει το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο των ανακοινώσεων, ανταποκρινόμενη στην ανάγκη περαιτέρω οριζόντιας προσέγγισης των ρυθμιστικών κανόνων που διέπουν τις επικοινωνιακές υποδομές, όπως προέκυψε από τη διαβούλευση σχετικά με τη σύγκλιση. Επίσης, λαμβάνονται υπόψη οι βασικές ιδέες που προέκυψαν, για παράδειγμα, από τη διαβούλευση σχετικά με την Πράσινη Βίβλο για το φάσμα των ραδιοσυχνοτήτων, την έκθεση για την ανάπτυξη της αγοράς της ψηφιακής τηλεόρασης στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την πέμπτη έκθεση σχετικά με την υλοποίηση της κανονιστικής δέσμης των τηλεπικοινωνιών.

Πέντε αρχές θα στηρίξουν το νέο κανονιστικό πλαίσιο και θα καθοδηγήσουν την κανονιστική δράση σε κοινοτικό και εθνικό επίπεδο. Σύμφωνα με αυτές, η μελλοντική κανονιστική ρύθμιση θα πρέπει:

- να βασίζεται σε σαφώς καθορισμένους στόχους πολιτικής·
- να αντιστοιχεί στο ελάχιστο αναγκαίο για την επίτευξη αυτών των στόχων (εισάγοντας, για παράδειγμα, μηχανισμούς για τον περαιτέρω περιορισμό των κανονιστικών ρυθμίσεων, σε περιπτώσεις που ο ανταγωνισμός επιτρέπει την επίτευξη των στόχων πολιτικής)·
- να ενισχύσει τη νομική βεβαιότητα σε μια δυναμική αγορά·
- να αποσκοπεί στην τεχνολογική ουδετερότητα (να μην επιβάλλει, ούτε να ασκεί διακριτική μεταχείριση υπέρ της χρήσης ενός συγκεκριμένου τύπου τεχνολογίας, αλλά να διασφαλίζει ότι οι υπηρεσίες θα ρυθμίζονται ομοιογενώς, ανεξάρτητα από τα μέσα που χρησιμοποιούνται για την παροχή τους)·
- να εφαρμόζεται στο εγγύτερο δυνατόν επίπεδο στις ρυθμιζόμενες δραστηριότητες (η κανονιστική ρύθμιση δύναται να συμφωνείται σε παγκόσμιο, περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο).

Λαμβάνοντας υπόψη αυτές τις πέντε αρχές, η Επιτροπή προτίθεται να σχεδιάσει το νέο κανονιστικό πλαίσιο γύρω από τους ακόλουθους άξονες:

- κοινοτική νομοθεσία για τους συγκεκριμένους συγκλίνοντες τομείς , η οποία θα συνίσταται σε μία οδηγία πλαίσιο που θα προσδιορίζει γενικούς και συγκεκριμένους στόχους πολιτικής, και σε τέσσερις οδηγίες σχετικά με την αδειοδότηση, την πρόσβαση και τη διασύνδεση, την καθολική υπηρεσία, την προστασία της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων (γεγονός που θα αποτελέσει σημαντική απλοποίηση του ισχύοντος πλαισίου, δεδομένου ότι τα είκοσι νομοθετικά όργανα θα μειωθούν σε έξη).
- συμπληρωματικά μη δεσμευτικά μέτρα:
- κανόνες ανταγωνισμού: περαιτέρω στήριξη στους γενικούς κανόνες ανταγωνισμού, ώστε να το κύριο μέρος των κανονιστικών ρυθμίσεων των επιμέρους τομέων να αντικαθίσταται στο μέτρο που ο ανταγωνισμός θα γίνεται αποτελεσματικός.

Παράλληλα, οι οδηγίες που απορρέουν από το άρθρο 86 της Συνθήκης θα απλοποιηθούν και θα ενοποιηθούν υπό τη μορφή ενός ενιαίου νομικού κανόνα.

Βάσει αυτών των γενικών αρχών, στην παρούσα ανακοίνωση διατυπώνονται οι προσωρινές θέσεις της Επιτροπής για καθέναν από τους διάφορους τομείς της κανονιστικής πολιτικής και ζητούνται οι απόψεις όλων των ενδιαφερομένων μερών σχετικά με τις θέσεις της, έως τις 15 Φεβρουαρίου. Υπό το πρίσμα των σχολίων που θα παραλάβει, η Επιτροπή θα επεξεργαστεί προτάσεις για την τροποποίηση του ισχύοντος πλαισίου κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 2000.

Όσον αφορά τη δεσμευτική νομοθεσία για το συγκεκριμένο τομέα, το μελλοντικό κανονιστικό πλαίσιο προβλέπει την επεξεργασία νέας οδηγίας πλαισίου , η οποία μεταξύ άλλων θα πρέπει:

- να προσδιορίζει συγκεκριμένους στόχους πολιτικής για τα κράτη μέλη·
- να διασφαλίζει συγκεκριμένα δικαιώματα για τους καταναλωτές (π.χ. διαδικασίες επίλυσης διαφορών, αριθμοί κλήσης έκτακτης ανάγκης, βελτίωση της διαφάνειας και της πρόσβασης σε πληροφορίες κ.λπ.)·
- να εξασφαλίζει κατάλληλο επίπεδο διαλειτουργικότητας για τις υπηρεσίες και τον εξοπλισμό επικοινωνιών·
- να προσδιορίζει τα δικαιώματα και τις ευθύνες, καθώς και την εξουσία και τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων των ΕΚΑ (Εθνικές Κανονιστικές Αρχές)·
- να καθιερώνει και να επιβάλλει κανόνες για τη νέα επιτροπή επικοινωνιών και τη νέα ομάδα επικοινωνιών υψηλού επιπέδου.

Η οδηγία πλαίσιο θα συνοδεύεται από τέσσερις ειδικές οδηγίες που βασίζονται στο άρθρο 95 της Συνθήκης:

- οδηγία για τις άδειες και την αδειοδότηση (συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για αποτελεσματική διαχείριση των περιορισμένων πόρων και την πρόσβαση σε αυτούς)·
- οδηγία για την παροχή καθολικής υπηρεσίας, η οποία θα περιέχει στοιχεία από τις ισχύουσες οδηγίες για τη φωνητική τηλεφωνία και τη διασύνδεση·
- οδηγία για την πρόσβαση και τη διασύνδεση (η οποία βασίζεται στις ισχύουσες οδηγίες για τη διασύνδεση και τα τηλεοπτικά πρότυπα)·

- οδηγία για την προστασία των δεδομένων της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των τηλεπικοινωνιών, (οδηγία που ενημερώθηκε και διευκρινίστηκε, ώστε να λαμβάνει υπόψη τις τεχνολογικές εξελίξεις).

Όσον αφορά το δικαίωμα ανταγωνισμού, θα αποκτήσει ολοένα μεγαλύτερη σημασία στον εν λόγω τομέα, έως ότου αντικαταστήσει το κύριο μέρος των κανονιστικών ρυθμίσεων των επιμέρους τομέων, μετά την οριστική καθιέρωση του ανταγωνισμού στην αγορά.

Στην παρούσα ανακοίνωση προτείνονται επίσης ουσιαστικές τροποποιήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας που θα επιτρέψουν την αντιμετώπιση προβλημάτων στο πλαίσιο του νέου κανονιστικού πλαισίου.

Οι αλλαγές αυτές αφορούν τα εξής ζητήματα:

Γενικές και ειδικές άδειες

Η Επιτροπή επιμένει στην ανάγκη να μειωθούν τα διοικητικά εμπόδια για την είσοδο στην αγορά, ώστε να προωθηθεί ανταγωνιστική ευρωπαϊκή αγορά για τις υπηρεσίες των τηλεπικοινωνιών.

Συγκεκριμένα, προτείνει:

- τη χρήση γενικών αδειών ως βάση για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών επικοινωνιών, δεδομένου ότι οι ειδικές άδειες περιορίζονται στην εκχώρηση ραδιοφάσματος και αριθμών·
- την εφαρμογή πλήρους και συνεκτικού πλαισίου πολιτικής στις επικοινωνιακές υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δικτύων ρ/τ εκπομπών·
- τη διασφάλιση ότι τα τέλη αδειών καλύπτουν μόνο αιτιολογημένα και αντίστοιχα διοικητικά κόστη
- τη συνέχιση της χορήγησης αδειών για υπηρεσίες επικοινωνιών που παρέχονται από το Ίντερνετ με ισότιμο τρόπο ως προς τις άλλες υπηρεσίες επικοινωνιών (ήτοι, όχι ειδικές κανονιστικές ρυθμίσεις για το Ίντερνετ).

Πρόσβαση και διασύνδεση

Στην κοινοτική νομοθεσία, η «πρόσβαση» αποτελεί γενική έννοια που καλύπτει όλες τις μορφές πρόσβασης σε δημόσια διαθέσιμα δίκτυα και υπηρεσίες, ενώ η διασύνδεση παραπέμπει στη φυσική και λογική σύνδεση των δικτύων. Οι κανόνες πρόσβασης και διασύνδεσης διασφαλίζουν τη διαλειτουργικότητα και είναι απαραίτητες για την καθιέρωση του ανταγωνισμού. Η Επιτροπή αναγνωρίζει τη θεμελιώδη σημασία που προσδίδεται στην παροχή υπηρεσιών πρόσβασης και διασύνδεσης και προτείνει τα εξής:

- τη διατήρηση ειδικών κοινοτικών μέτρων που θα διέπουν τόσο την πρόσβαση, όσο και τη διασύνδεση, βάσει των νέων αρχών που διατυπώνονται στις οδηγίες για τη «διασύνδεση» και τα τηλεοπτικά πρότυπα·
- σε περίπτωση πρόσβασης σε υποδομές δικτύου, την ανάθεση στις εθνικές κανονιστικές αρχές (ΕΚΑ) της ευθύνης για τη διευθέτηση συγκεκριμένων ζητημάτων πρόσβασης· απαίτηση από τους κατόχους υποδομών που διαθέτουν σημαντική ισχύ στην αγορά να διαπραγματεύονται, με την

εμπορική έννοια, όσον αφορά τις αιτήσεις πρόσβασης· την παροχή της δυνατότητας παρέμβασης των ΕΚΑ για την επίλυση διαφορών·

- τη διατήρηση, όσον αφορά τη διασύνδεση, της απαίτησης των οδηγιών για κοστοστρεφή διασύνδεση (νομικές διατάξεις), αλλά την ερμηνεία αυτής της έννοιας μέσω συστάσεων της Επιτροπής·
- την επεξεργασία, όπου κρίνεται αναγκαίο, συστάσεων σχετικά με την πρόσβαση· ειδικότερα, τη μελέτη σύσταση προς τα κράτη μέλη σχετικά με τις τεχνικές και οικονομικές πτυχές της αποδέσμευσης του τοπικού βρόχου (ο τοπικός βρόχος αποτελεί σύνδεσμο μεταξύ της οικίας των πελατών και ενός τηλεπικοινωνιακού δικτύου). Η Επιτροπή θεωρεί ότι η διαθεσιμότητα αποδεσμευμένης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο θα μπορούσε να ενισχύσει τον ανταγωνισμό και να επιταχύνει την εισαγωγή των υπηρεσιών πρόσβασης στο Internet. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή εξέδωσε, επίσης, στις 24 Νοεμβρίου, σύσταση σχετικά με τη διασύνδεση μισθωμένων γραμμών, γεγονός που, μεταξύ άλλων, ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα (όπως την αποδέσμευση των μισθωμένων γραμμών και την αδειοδότηση ασύρματου τοπικού βρόχου), τα οποία αυξάνουν τον ανταγωνισμό όσον αφορά την πρόσβαση στο τοπικό δίκτυο·
- την επέκταση του ισχύοντος πλαισίου τυποποίησης για τις τηλεπικοινωνίες στο σύνολο των επικοινωνιακών υποδομών και των σχετιζόμενων υπηρεσιών
- την ανάθεση της επιλογής φορέα (μορφή πρόσβασης στο δίκτυο η οποία κατέστη υποχρεωτική για το σταθερό δίκτυο από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο για τη διασύνδεση) στους χρήστες κινητών δικτύων, επιβάλλοντας υποχρεώσεις στους φορείς κινητών δικτύων με σημαντική δύναμη στην αγορά.

Διαχείριση του ραδιοφάσματος

Η ύπαρξη σημαντικής ζήτησης για χρήση του φάσματος των ραδιοσυχνοτήτων σε διάφορους τομείς, όπως κυρίως στις τηλεπικοινωνίες, αλλά και στις μεταφορές, τη δημόσια ασφάλεια, τις ρ/τ εκπομπές και την έρευνα και ανάπτυξη, απέδειξε την έλλειψη αποτελεσματικότητας των σημερινών μεθόδων εκχώρησης συχνοτήτων και αδειοδότησης. Λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία του ραδιοφάσματος για την ανάπτυξη τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και στο μέτρο που η διαθεσιμότητα του φάσματος είναι περιορισμένη, η Επιτροπή θεωρεί ότι:

- η διοικητική τιμολόγηση και η δημοπράτηση του ραδιοφάσματος επιτρέπουν τη διασφάλιση αποδοτικής χρήσης του ραδιοφάσματος·
- οι διατάξεις της ισχύουσας οδηγίας για την αδειοδότηση θα πρέπει να τροποποιηθούν, ώστε να επιτραπεί στα κράτη μέλη να προβλέπουν τη δυνατότητα δευτερογενούς αγοράς του ραδιοφάσματος, προκειμένου να ενθαρρυνθεί η αποδοτική χρήση του ραδιοφάσματος.

Καθολική υπηρεσία

Το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο απαιτεί από τις ΕΚΑ να επιβάλουν υποχρεώσεις στους φορείς εκμετάλλευσης των δικτύων, δυνάμει των οποίων θα διατεθεί καθορισμένο ελάχιστο σύνολο υπηρεσιών συγκεκριμένης ποιότητας σε όλους τους χρήστες, ανεξάρτητα από τη γεωγραφική τους θέση, σε οικονομικά ανεκτή τιμή. Η καθολική υπηρεσία, όπως ορίζεται σήμερα στην κοινοτική νομοθεσία, περιλαμβάνει την παροχή φωνητικής τηλεφωνίας, τηλεομοιοτυπίας και μετάδοσης δεδομένων μέσω

διαποδιαμορφωτή/modem (ήτοι πρόσβαση στο Ίντερνετ).

Η Επιτροπή αναγνωρίζει τη σημασία της καθολικής υπηρεσίας και προτείνει μεταξύ άλλων:

- τη διατήρηση, σε αυτό το στάδιο, του ισχύοντος ορισμού και πεδίου εφαρμογής της καθολικής υπηρεσίας (προτείνοντας, ωστόσο, την εκπόνηση κριτηρίων ενόψει της πιθανής επέκτασής της, καθώς και μηχανισμών περιοδικής επανεξέτασης)
- την ανάπτυξη αρχών τιμολόγησης σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, ώστε να εξασφαλιστεί η παροχή καθολικής υπηρεσίας σε οικονομικά προσιτές τιμές.

Τα συμφέροντα των χρηστών και των καταναλωτών

Το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο περιέχει μια σειρά διατάξεων που αποσκοπούν στην προστασία των συμφερόντων των χρηστών και των καταναλωτών γενικότερα.

Επιπλέον, υπάρχουν σε ευρωπαϊκό επίπεδο οριζόντιες οδηγίες προστασίας των καταναλωτών που εφαρμόζονται σε όλους τους τομείς, συμπεριλαμβανομένου του τομέα των τηλεπικοινωνιών. Στον τομέα αυτόν, η Επιτροπή προτείνει:

- ενημέρωση και διασαφήνιση της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων, ώστε να ληφθούν υπόψη οι τεχνολογικές εξελίξεις
- να καταστεί υποχρεωτική η επέκταση του ευρωπαϊκού αριθμού κλήσης έκτακτης ανάγκης 112
- διατήρηση και ενίσχυση των υφιστάμενων υποχρεώσεων όσον αφορά τις διαδικασίες χειρισμού παραπόνων και διευθέτησης διαφορών
- αύξηση της διαφάνειας της πληροφόρησης (κυρίως όσον αφορά τα τιμολόγια) για τους καταναλωτές
- απαίτηση από τους παρόχους υπηρεσιών να δημοσιεύουν για τους πελάτες τους πληροφορίες σχετικά με την ποιότητα υπηρεσίας
- απόσυρση της οδηγίας 92/44/EK για τις μισθωμένες γραμμές, εφόσον υπάρχει επαρκής επιλογή μισθωμένων γραμμών για όλους τους χρήστες και οι τιμές των γραμμών αυτών είναι ανταγωνιστικές.

Αριθμοδότηση, ονοματοδοσία και διευθυνσιοδότηση

Η ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία προσδιορίζει τα στοιχεία εναρμονισμένης προσέγγισης όσον αφορά την αριθμοδότηση, την ονοματοδοσία και τη διευθυνσιοδότηση, και εξαίρει τη σημασία διασφάλισης πανευρωπαϊκής διατελεσματικής διασύνδεσης των χρηστών και διαλειτουργικότητας των υπηρεσιών. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή προτείνει τα ακόλουθα:

- να μην εφαρμοστούν, σε αυτό το στάδιο, ειδικά κανονιστικά μέτρα για την ονοματοδοσία και τη διευθυνσιοδότηση μέσω Ίντερνετ
- να επεκταθεί η δυνατότητα φορητότητας αριθμού στους χρήστες κινητών δικτύων, αλλά να μην απαιτείται φορητότητα αριθμού μεταξύ σταθερών και κινητών δικτύων, σε αυτό το στάδιο.

Ειδικά θέματα ανταγωνισμού

Οι ειδικοί τομεακοί κανόνες και η εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού διευκολύνουν την είσοδο στην αγορά, σε περιπτώσεις που οι υφιστάμενοι φορείς συνεχίζουν να διαθέτουν ισχυρές θέσεις, και διασφαλίζουν τη δυνατότητα των νεοεισερχομένων να ανταγωνίζονται αποτελεσματικά. Κατά συνέπεια, η επίτευξη σωστής ισορροπίας μεταξύ των κανονιστικών ρυθμίσεων σε συγκεκριμένους τομείς και των κανόνων ανταγωνισμού αποτελεί πρωταρχικό στόχο. Ειδικότερα, είναι σκόπιμο οι κανονιστικές ρυθμίσεις συγκεκριμένων τομέων να χρησιμοποιούν περισσότερο νομικές έννοιες του ανταγωνισμού, όπως, για παράδειγμα, αυτήν της δεσπόζουσας θέσης που αναφέρεται στο άρθρο 82 της Συνθήκης, και των υποχρεώσεων κοστοστρέφειας και ισότιμης μεταχείρισης.

Θεσμικά ζητήματα

Το κανονιστικό μοντέλο που περιγράφεται στην παρούσα ανακοίνωση συνεπάγεται, προφανώς, αυξημένη εκχώρηση εξουσιών λήψης αποφάσεων στις ΕΚΑ, ώστε να εξασφαλιστεί η εφαρμογή του εν λόγω πλαισίου όσο το δυνατόν εγγύτερα στην αγορά των κρατών μελών. Το μοντέλο αυτό επιβάλλει, ως εκ τούτου, μηχανισμό εξισορρόπησης υπό τη μορφή καλύτερου συντονισμού των αποφάσεων και των θέσεων των ΕΚΑ στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή προτείνει:

- αντικατάσταση των δύο υφιστάμενων επιτροπών στον τομέα των τηλεπικοινωνιών από νέα επιτροπή επικοινωνιών, βάσει της εμπειρογνομοσύνης νέας ομάδας επικοινωνιών υψηλού επιπέδου, που θα περιλαμβάνει την Επιτροπή και τις ΕΚΑ, ώστε να βελτιωθεί η συνεκτική εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας και να μεγιστοποιηθεί η ενιαία εφαρμογή των εθνικών μέτρων·
- εξέταση των υφιστάμενων νομικών διατάξεων με στόχο την ενίσχυση της ανεξαρτησίας των ΕΚΑ· εξασφάλιση της αποτελεσματικής κατανομής ευθυνών στα διάφορα θεσμικά όργανα σε εθνικό επίπεδο· βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των επιμέρους και των γενικών αρχών του τομέα σε θέματα ανταγωνισμού· απαίτηση διαφάνειας των διαδικασιών λήψης αποφάσεων σε εθνικό επίπεδο.

4) ΜΕΤΡΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Ανακοίνωση - COM(2000) 239 τελικό

Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τα αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης για την επανεξέταση κατά το 1999 του πλαισίου του ανακοινώσεων και κατευθυντήριες γραμμές για το νέο κανονιστικό πλαίσιο.

Κατά τη διαβούλευση προέκυψαν ελαφρές αποκλίσεις σε ό,τι αφορά τις απόψεις για ορισμένες προτάσεις δράσεις και αποκλίσεις σχετικά με άλλες. Στη μεγάλη πλειοψηφία τους οι εμπλεκόμενοι διάκεινται θετικά προς τις εξής προτάσεις:

- να διατηρηθούν ειδικές κανονιστικές διατάξεις στον τομέα αυτό παράλληλα προς την πολιτική για τον ανταγωνισμό και να εγκαταλειφθούν μόλις επιτευχθούν οι επιδιωκόμενοι στόχοι·
- η ανακοίνωση προτείνει να καθοδηγηθούν οι ΕΚΑ κατά τη λήψη αποφάσεων σε εθνικό επίπεδο υλοποιώντας τους κανονιστικούς στόχους·

- να καλυφθούν όλες οι υποδομές των επικοινωνιών και των σχετικών υπηρεσιών·
- να επιτευχθεί η μεγαλύτερη εναρμόνιση των κανονιστικών διατάξεων στα κράτη μέλη·
- να διευρυνθεί η αρχή των γενικών αδειών για την παροχή υπηρεσιών και δικτύων επικοινωνίας·
- να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότερη διαχείριση του ραδιοφάσματος και να συγκροτηθεί ομάδα για την πολιτική που αφορά τη διαχείριση αυτού·
- να διατηρηθεί το σημερινό πεδίο εφαρμογής των καθολικών υπηρεσιών·
- να εξασφαλιστεί η δυνατότητα αποσυνδυσασμένης πρόσβασης στον τοπικό βρόγχο·
- να διατηρηθεί το υφιστάμενο πλαίσιο τυποποίησης·
- να ενημερωθεί δεόντως η κείμενη οδηγία για τη προστασία των δεδομένων·
- να καταργηθεί η οδηγία για την εκμίσθωση γραμμών εφόσον εξασφαλιστεί η επαρκής παροχή σε όλους του χρήστες υπό συνθήκες ανταγωνισμού·
- να διαμορφωθούν κανόνες οι οποίοι να επιτρέπουν το δυναμικό ορισμό των αγορών στο πλαίσιο της αξιολόγησης των υποχρεώσεων σε θέματα πρόσβασης και διασύνδεσης·
- να εξασφαλιστεί η λειτουργία των ΕΚΑ, κατά τρόπο που να εξακολουθήσουν να είναι ισχυρές και ανεξάρτητες.

Ορισμένες διαφωνίες παρατηρήθηκαν για τα κάτωθι θέματα:

- η χρηματοδότηση των ΕΚΑ από τα τέλη αδειών·
- ο τρόπος διάθεσης του ραδιοφάσματος και η δυνατότητα να επιτραπεί δευτερογενής αγορά για το ραδιοφάσμα·
- η πρόταση που είχε ως στόχο να καθιερωθούν δύο κατώτερα επίπεδα υπεράνω των οποίων ισχύουν ασύμμετρες υποχρεώσεις σε ό,τι αφορά την πρόσβαση και τη διασύνδεση (η ισχύς στην αγορά και η δεσπόζουσα θέση)·
- κατευθυντήριες γραμμές με στόχο να εξασφαλιστεί η προσφορά καθολικής υπηρεσίας σε προσιτές τιμές·
- η φορητότητα του αριθμού για τους χρήστες κινητών δικτύων·
- οι θεσμικού χαρακτήρα διατάξεις (διαφωνίες σχετικά με το ρόλο της Επιτροπής των επικοινωνιών και της ομάδας υψηλού επιπέδου για τις επικοινωνίες)·
- οι τομείς για τους οποίους είναι απαραίτητες οι ειδικές άδειες·
- οι διευκολύνσεις που προσφέρονται στους χρήστες (όπως ο εντοπισμός του καλούντος σε επείγουσες κλήσεις, και η διαφάνεια της τιμολόγησης ανά κλήση) και η ποιότητα της υπηρεσίας (παρέμβαση των ΕΚΑ για θέματα σχετικά με την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών).

Βάσει των ως άνω στοιχείων, η Επιτροπή θα προτείνει πέντε οδηγίες, τον Ιούνιο του 2000, ήτοι οδηγία πλαίσιο καθώς και τέσσερις οδηγίες σχετικά με το καθεστώς χορήγησης γενικών και ειδικών αδειών, την πρόσβαση και τη διασύνδεση, τα δικαιώματα των καταναλωτών και των χρηστών όσον αφορά την καθολική υπηρεσία για την προστασία των δεδομένων. Η Επιτροπή έλαβε υπόψη τις κάτωθι βασικές αρχές:

- τις κατευθυντήριες γραμμές που ήδη έχουν εκτεθεί στην ανακοίνωση για την επανεξέταση του κανονιστικού πλαισίου·

- ευρύ φάσμα εφαρμογής λαμβάνοντας υπόψη την υποβολή και τις σχετικές υπηρεσίες·
- σύστημα χορήγησης γενικών αδειών·
- τροποποίηση της έννοιας της ισχύος στην αγορά·
- σαφή ορισμό των αγορών για τις οποίες κρίνεται απαραίτητη η εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση·
- η προστασία των δικαιωμάτων των καταναλωτών και των χρηστών·
- η φορητότητα του αριθμού·
- η αναθεώρηση της οδηγίας και τα προσωπικά δεδομένα·
- η πρόσβαση στις πληροφορίες εντοπισμού του καλούντος κατά τις κλήσεις που απευθύνονται σε υπηρεσίες αντιμετώπισης επείγοντων περιστατικών.

5) ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Οδηγία 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την προστασία ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες) [Επίσημη Εφημερίδα L 201 της 31.7.2002]

Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία πλαίσιο) [Επίσημη Εφημερίδα L 108 της 24.4.2002]

Οδηγία 2002/20/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την αδειοδότηση) [Επίσημη Εφημερίδα L 108 της 24.4.2002]

Οδηγία 2002/22/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία καθολικής υπηρεσίας) [Επίσημη Εφημερίδα L 108 της 24.4.2002]

Οδηγία 2002/19/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες, καθώς και με τη διασύνδεσή τους (οδηγία για την πρόσβαση) [Επίσημη Εφημερίδα L 108 της 24.4.2002]

Απόφαση αριθ. 676/2002/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με ένα κανονιστικό πλαίσιο για την πολιτική του ραδιοφάσματος στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (απόφαση ραδιοφάσματος) [Επίσημη Εφημερίδα L 108 της 24.4.2002]

Κανονιστικό πλαίσιο για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες

Το άνοιγμα της αγοράς των τηλεπικοινωνιών στον ανταγωνισμό είχε καταλυτικά αποτελέσματα σε έναν χώρο όπου παλαιότερα δρούσαν ολιγοπώλια. Για την πλαισίωση της εξέλιξης αυτής οι ευρωπαϊκοί θεσμοί που διαθέτουν αποφασιστικές αρμοδιότητες θέσπισαν νομοθετικά μέτρα που συμβαδίζουν με την τεχνολογική πρόοδο και τις απαιτήσεις της αγοράς. Οι εξελίξεις αυτές οδήγησαν στην υιοθέτηση νέου πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, των οποίων ο κύριος στόχος είναι να ενισχυθεί ο ανταγωνισμός με τη διευκόλυνση της εμφάνισης νεοεισερχόμενων στον τομέα και την τόνωση των επενδύσεων.

ΠΡΑΞΗ

Οδηγία 2002/21/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία πλαίσιο).

ΣΥΝΟΨΗ

Η οδηγία «πλαίσιο» είναι μέρος της «δέσμης τηλεπικοινωνιακών ρυθμίσεων» που αποβλέπει στην αναμόρφωση του υφιστάμενου πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων ώστε ο τομέας των ηλεκτρονικών επικοινωνιών να καταστεί ανταγωνιστικότερος. Το νέο αυτό κανονιστικό πλαίσιο απαρτίζεται από την εν λόγω οδηγία και τέσσερις άλλες οδηγίες τις εξής:

- οδηγία για την παροχή αδειάς δικτύου και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών [οδηγία «παροχή άδειας»]
- οδηγία για την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες, καθώς και για τη διασύνδεσή τους [οδηγία «πρόσβαση»]
- οδηγία για την καθολική υπηρεσία [οδηγία «καθολική εργασία»]
- οδηγία για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (οδηγία «ιδιωτική ζωή και ηλεκτρονικές επικοινωνίες»)

Στον κατάλογο αυτό προστίθεται η απόφαση σχετικά με πλαίσιο κανονιστικών ρυθμίσεων για πολιτική σε θέματα φάσματος ραδιοσυχνοτήτων [απόφαση «ραδιοφάσμα»].

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ, ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

Στόχος της παρούσας οδηγίας είναι η καθιέρωση εναρμονισμένου πλαισίου για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Είναι ο ακρογωνιαίος λίθος και περιλαμβάνει οριζόντιες διατάξεις που εξυπηρετούν άλλα μέτρα: πεδίο εφαρμογής και θεμελιώδεις αρχές, βασικοί ορισμοί, γενικές διατάξεις για τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές (ΕΡΑ), νέα έννοια της σημαντικής ισχύος στην αγορά, καθώς και κανόνες εκχώρησης ορισμένων απαραίτητων πόρων, όπως οι ραδιοσυχνότητες, οι αριθμοί ή τα δικαιώματα διέλευσης.

Ενόψει της τεχνολογικής σύγκλισης και της ανάγκης οριζόντιας ρύθμισης για το σύνολο των υποδομών, το νέο πλαίσιο δεν περιορίζεται πλέον σε δίκτυα και

υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών, αλλά καλύπτει και το σύνολο των δικτύων και υπηρεσιών των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Περιλαμβάνονται π.χ. τα σταθερά και κινητά δίκτυα τηλεπικοινωνιών, τα δίκτυα καλωδιακής ή δορυφορικής τηλεόρασης, καθώς και τα ηλεκτρικά δίκτυα, στο βαθμό που χρησιμοποιούνται για υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Εξαιρείται, αντίθετα, το περιεχόμενο των υπηρεσιών που παρέχονται μέσω των δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, όπως το ραδιοτηλεοπτικά εκπεμπόμενο περιεχόμενο ή οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες. Το ίδιο ισχύει και για τον τηλεπικοινωνιακό τερματικό εξοπλισμό.

Στην οδηγία ορίζεται σειρά όρων που αναφέρονται στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, μεταξύ των οποίων:

- «**δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών**»: τα συστήματα μετάδοσης που επιτρέπουν τη μεταφορά σημάτων, με τη χρήση καλωδίων, ραδιοσημάτων, οπτικού ή άλλου ηλεκτρομαγνητικού μέσου, συμπεριλαμβανομένων των δορυφορικών δικτύων, των σταθερών και κινητών επίγειων δικτύων, των δικτύων που χρησιμοποιούνται για ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές και των δικτύων καλωδιακής τηλεόρασης
- «**υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών**»: υπηρεσίες που παρέχονται συνήθως έναντι αμοιβής, και που συνίστανται στη μεταφορά σημάτων σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Εξαιρούνται οι υπηρεσίες που παρέχουν περιεχόμενο μεταδιδόμενο με χρήση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή που ασκούν έλεγχο επί του περιεχομένου
- «**συναφείς ευκολίες**»: οι πόροι που σχετίζονται με δίκτυο ή υπηρεσία ηλεκτρονικών επικοινωνιών και που καθιστούν δυνατή την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών μέσω του δικτύου ή της υπηρεσίας αυτής. Περιλαμβάνουν επίσης τα συστήματα υπό όρους πρόσβασης - τεχνικό μέτρο που εξαρτά την πρόσβαση σε προστατευόμενη ραδιοφωνική ή τηλεοπτική υπηρεσία από συνδρομή ή άλλη μορφή προηγούμενης έγκρισης -, καθώς και τους ηλεκτρονικούς οδηγούς προγραμμάτων.

ΕΘΝΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Ανεξαρτησία. Τα κράτη μέλη εγγυώνται την ανεξαρτησία των ΕΡΑ εξασφαλίζοντας ότι είναι νομικά διακριτές και λειτουργικά ανεξάρτητες από όλους τους οργανισμούς παροχής δικτύων, εξοπλισμού ή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Δικαίωμα προσφυγής. Αποτελεσματικοί μηχανισμοί σε εθνικό επίπεδο παρέχουν τη δυνατότητα σε κάθε χρήστη ή πάροχο δικτύων ή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, δικαίωμα υποβολής προσφυγής ενώπιον ανεξάρτητου οργάνου, εφόσον έχει προκύψει διαφορά του με ΕΡΑ.

Αμεροληψία και διαφάνεια. Τα κράτη μέλη είναι υποχρεωμένα να μεριμνούν ότι οι ΕΡΑ ασκούν την εξουσία τους κατά τρόπο αμερόληπτο και διαφανή. Εξασφαλίζουν επίσης ότι οι ΕΡΑ καθιερώνουν μηχανισμούς διαβούλευσης των ενδιαφερομένων μερών εφόσον αποσκοπούν στη λήψη μέτρων που ενδέχεται να έχουν σημαντική επίδραση στην αγορά.

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΠΟΥ ΑΝΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΕ ΕΘΝΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Γενικά καθήκοντα

Για την προώθηση του ανταγωνισμού στην παροχή δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι ΕΡΑ είναι καταρχάς επιφορτισμένες:

- να μεριμνούν ώστε οι χρήστες να αποκομίζουν μέγιστο όφελος όσον αφορά την επιλογή, τις τιμές και την ποιότητα·
- να ενθαρρύνουν τις επενδύσεις σε υποδομές και να υποστηρίζουν την καινοτομία·
- να ενθαρρύνουν την αποτελεσματική χρήση και διαχείριση των ραδιοσυχνοτήτων και των πόρων αριθμοδότησης.

Οι ΕΡΑ συμβάλλουν επίσης στην ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς, ιδίως:

- ενθαρρύνοντας τη σύσταση και την ανάπτυξη διευρωπαϊκών δικτύων καθώς και την διαλειτουργικότητα των πανευρωπαϊκών υπηρεσιών
- μεριμνώντας ώστε να μη γίνονται διακρίσεις στην αντιμετώπιση των επιχειρήσεων που παρέχουν δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών
- συνεργαζόμενες μεταξύ τους και με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με σκοπό την επεξεργασία συνεκτικών πρακτικών κανονιστικής πρακτικής, καθώς και για την εφαρμογή του νέου κανονιστικού πλαισίου στον τομέα των τηλεπικοινωνιών.

Οι ΕΡΑ έχουν, τέλος, ως καθήκον την υποστήριξη των συμφερόντων των ευρωπαϊών πολιτών ιδίως:

- εξασφαλίζοντας σε όλους την πρόσβαση σε καθολική υπηρεσία, όπως προσδιορίζεται στην οδηγία 2002/22/ΕΚ «καθολική υπηρεσία»·
- εγγυώμενες την ύπαρξη απλών και μη δαπανηρών διαδικασιών ρύθμισης διαφορών·
- συμβάλλοντας στην εξασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ιδιωτικής ζωής [οδηγία « ιδιωτική ζωή και ηλεκτρονικές επικοινωνίες »].

Διαχείριση ραδιοσυχνοτήτων

Οι ΕΡΑ εξασφαλίζουν τη διαχείριση των ραδιοσυχνοτήτων για τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Η κατανομή και η εκχώρηση των εν λόγω ραδιοσυχνοτήτων πρέπει να ακολουθεί αντικειμενικά, διαφανή, αμερόληπτα και αναλογικά κριτήρια. Εξάλλου, επιχείρηση που προβλέπει τη μεταβίβαση δικαιωμάτων χρήσης ραδιοσυχνοτήτων οφείλει να ενημερώνει σχετικά την ΕΡΑ που είναι αρμόδια για την εκχώρηση των συχνοτήτων. Οι ΕΡΑ εξασφαλίζουν κατά τα λοιπά ότι οι εν λόγω συναλλαγές δεν παρεμποδίζουν την εξέλιξη του ανταγωνισμού.

Αριθμοδότηση, ονοματοδοσία και διευθυνσιοδότηση

Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι ΕΡΑ έχουν τον έλεγχο της εκχώρησης όλων των εθνικών πόρων αριθμοδότησης, καθώς και τη διαχείριση των εθνικών σχεδίων αριθμοδότησης. Για όλες τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών πρέπει να

παρέχεται επαρκές πλήθος αριθμών. Για το σκοπό αυτό οι ΕΡΑ καθορίζουν αντικειμενικές, διαφανείς και αμερόληπτες διαδικασίες εκχώρησης εθνικών πόρων αριθμοδότησης.

Δικαιώματα διέλευσης

13. Η παραχώρηση δικαιωμάτων διέλευσης αποσκοπεί στο να δοθεί δυνατότητα σε επιχειρήσεις να εγκαταστήσουν πόρους πάνω σε, κάτω από ή μέσω δημόσιων ή ιδιωτικών ιδιοκτησιών. Κατά την εξέταση αιτημάτων σχετικών με την παραχώρηση δικαιωμάτων διέλευσης, η αρμόδια αρχή πρέπει να δρα με βάση διαφανείς διαδικασίες, που εφαρμόζονται χωρίς διακρίσεις και καθυστέρηση.

Συνεγκατάσταση και μερισμός πόρων

Σε ορισμένες περιπτώσεις που συνδέονται με περιορισμένη πρόσβαση σε πόρους εξαιτίας της ανάγκης προστασίας του περιβάλλοντος, της υγείας ή της δημόσιας ασφάλειας, τα κράτη μέλη δύνανται να επιβάλουν τον μερισμό (κοινή χρήση) πόρων

ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΕ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΙΣΧΥ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ

Μία επιχείρηση θεωρείται ότι διαθέτει σημαντική ισχύ στην αγορά εφόσον βρίσκεται σε θέση που της επιτρέπει να συμπεριφέρεται ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές της, τους πελάτες της και, τελικά, τους καταναλωτές

Διαδικασία ορισμού της αγοράς

Έπειτα από δημόσια διαβούλευση και διαβούλευση με τις ΕΡΑ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναλαμβάνει την έκδοση σύστασης για τις σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Η εν λόγω σύσταση αποσκοπεί στην καταγραφή των αγορών, τα χαρακτηριστικά των οποίων είναι δυνατόν να δικαιολογήσουν την επιβολή κανονιστικών υποχρεώσεων, οι οποίες ορίζονται στις επιμέρους οδηγίες. Το αργότερο έως την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της παρούσας οδηγίας, η Επιτροπή δημοσιεύει επίσης κατευθυντήριες γραμμές για την ανάλυση της αγοράς και την αξιολόγηση της ισχύος στην αγορά, ενεργώντας σε συμμόρφωση προς τις αρχές της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού.

Διαδικασία ανάλυσης της αγοράς

Το ταχύτερο δυνατό έπειτα από την έγκριση της σύστασης, οι ΕΡΑ πραγματοποιούν ανάλυση των σχετικών αγορών, λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές που έχει θεσπίσει η Επιτροπή. Εφόσον μία ΕΡΑ ορίσει ότι στην αγορά δεν υφίσταται πραγματικός ανταγωνισμός, προσδιορίζει τις επιχειρήσεις που διαθέτουν ισχύ στην εν λόγω αγορά και τους επιβάλλει ενδεδειγμένες κανονιστικές υποχρεώσεις.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών ψηφιακής τηλεόρασης

Για την προώθηση της ελεύθερης κυκλοφορίας των πληροφοριών, της πολυφωνίας των μέσων επικοινωνίας και της πολιτιστικής πολυμορφίας, ενθαρρύνονται οι πάροχοι υπηρεσιών ψηφιακής και αμφίδρομης τηλεόρασης να χρησιμοποιούν ανοικτή διεπαφή προγράμματος εφαρμογής (API). Οι πάροχοι εξοπλισμού προηγμένης ψηφιακής τηλεόρασης ενθαρρύνονται εξάλλου να συμμορφωθούν με ανοικτή API σύμφωνα με τις ελάχιστες απαιτήσεις των σχετικών προτύπων ή προδιαγραφών. Η API καθορίζει τη διεπαφή λογισμικού μεταξύ των εφαρμογών και των πόρων του εξοπλισμού προηγμένης ψηφιακής τηλεόρασης που προβλέπονται για τις υπηρεσίες ψηφιακής τηλεόρασης και ραδιοφώνου.

Επίλυση διαφορών

Η επίλυση των διαφορών μεταξύ των επιχειρήσεων που εξασφαλίζουν την παροχή δικτύων ή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών σε κράτος μέλος εξασφαλίζεται από την σχετική ΕΡΑ που είναι επιφορτισμένη με τη λήψη δεσμευτικής απόφασης εντός τεσσάρων μηνών. Σε περίπτωση διασυνοριακής διαφοράς μεταξύ μερών που είναι εγκατεστημένα σε διαφορεικά κράτη μέλη, κάθε μέρος δύναται να υποβάλει την υπόθεση της διαφοράς στις σχετικές ΕΡΑ, οι οποίες συντονίζουν τις προσπάθειές τους για να επιλύσουν τη διαφορά.

Επανεξέταση και μεταφορά

Το αργότερο τρία έτη από την ημερομηνία εφαρμογής, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με τη λειτουργία και την εφαρμογή της οδηγίας. Τα κράτη μέλη οφείλουν να θεσπίσουν και να δημοσιεύσουν τις απαραίτητες νομοθετικές, ρυθμιστικές και διοικητικές διατάξεις ώστε να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία, το αργότερο έως τις 24 Ιουλίου 2003.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

Πράξη	Θέση σε ισχύ	Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών	Επίσημη Εφημερίδα
<u>Οδηγία 2002/21/ΕΚ</u>	24.04.2002	24.07.2003	Επίσημη Εφημερίδα L 108 της 24.4.2002

ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική επιτροπή και την επιτροπή των Περιφερειών - Συνδέσεις υψηλών ταχυτήτων στην Ευρώπη: πρόσφατες εξελίξεις στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών [COM(2004) 61 τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα].

Στην ανακοίνωση αυτή υπογραμμίζεται η ανάγκη διαρκούς πολιτικής στήριξης για τη βελτίωση της αποτελεσματικής χρήσης των Τεχνολογιών των Πληροφοριών και Επικοινωνιών (ΤΠΕ). Στην ανακοίνωση αυτή αναφέρονται επίσης οι απαραίτητες δράσεις για την άρση των εμποδίων σε μελλοντικές επενδύσεις στον τομέα αυτό.

Στην ανακοίνωση επισημαίνεται ότι στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών σημειώθηκε ταχύρρυθμη ανάπτυξη στα τέλη της δεκαετίας του 1990, την οποία ακολούθησε σημαντική ύφεση, το 2000. Ωστόσο, μετά από μία τριετία εξυγίανσης, ο τομέας φαίνεται ότι ανακάμπτει σταδιακά, δεδομένου ότι τα έσοδα αυξήθηκαν κατά 2,6% το 2003. Για να αποκατασταθεί η διαρκής ανάπτυξη απαιτείται τώρα αναζωογόνηση των επενδύσεων.

Στην ανακοίνωση υπογραμμίζεται, εξάλλου, η ταχύρρυθμη ανάπτυξη των συνδέσεων υψηλών ταχυτήτων το 2003, όπου σημειώθηκε διπλασιασμός του πλήθους των συνδρομητών σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Ωστόσο, ο ρυθμός ανάπτυξης δεν ήταν ενιαίος. Υπάρχουν τεράστιες διαφορές μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά το ποσοστό διείσδυσης των επικοινωνιών υψηλής ταχύτητας (με τον υψηλότερο στη Φινλανδία και τη Δανία και τον χαμηλότερο στην Ελλάδα).

Στο πλαίσιο αυτό η Επιτροπή επισήμανε διάφορες δράσεις που αποσκοπούν στην τόνωση των επενδύσεων στον τομέα αυτό:

- **ορθή εφαρμογή του νέου πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων:** η νέα δέσμη κανονιστικών ρυθμίσεων έπρεπε να έχει μεταφερθεί στο εσωτερικό δίκαιο μέχρι τις 25 Ιουλίου 2003. Έτσι, η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία επί παραβάσει, το Δεκέμβριο του 2003, κατά εννέα κρατών μελών που δεν είχαν ακόμα εκπληρώσει τις κανονιστικές τους υποχρεώσεις
- **επέκταση της παροχής υπηρεσιών υψηλής ταχύτητας σε υποεξυπηρετούμενες περιοχές:** ορισμένες περιοχές έχουν αποκλειστεί από την παροχή υπηρεσιών υψηλής ταχύτητας επειδή κρίθηκε ότι η ζήτηση στις περιοχές αυτές είναι ανεπαρκής για την προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων. Η Επιτροπή αναγνωρίζει εν προκειμένω την ανάγκη παρέμβασης του δημοσίου, επισημαίνοντας ταυτόχρονα την υποχρέωση να τηρηθεί το δίκαιο στον τομέα του ανταγωνισμού. Η Επιτροπή καλεί λοιπόν να υποβάλουν το συντομότερο δυνατόν εθνική στρατηγική στον τομέα των ευρυζωνικών υπηρεσιών όσα κράτη μέλη δεν το έχουν ακόμη πράξει
- **τόνωση της ζήτησης:** η Επιτροπή επιστράτη την προσοχή στο γεγονός ότι παρότι οι ευρυζωνικές επικοινωνίες διατίθενται ήδη για την πλειονότητα των νοικοκυριών στην ΕΕ, είναι μικρό το ποσοστό των νοικοκυριών που έχουν επιλέξει να συνδεθούν. Η Επιτροπή αποδίδει την κατάσταση αυτή σε δύο λόγους: οι τιμές και η έλλειψη καινοτόμου και χρήσιμου περιεχομένου. Για να αντιμετωπιστεί ο πρώτος λόγος, η Επιτροπή συνιστά να ενισχυθεί ο ανταγωνισμός με τη μεγαλύτερη επαγρύπνηση εκ μέρους των εθνικών ρυθμιστικών αρχών. Όσον αφορά τον δεύτερο παράγοντα, η Επιτροπή παραπέμπει στο σχέδιο δράσης eEurope
- **άρση των εμποδίων για την ανάπτυξη των κινητών επικοινωνιών τρίτης γενιάς (3G):** το 2003 η Επιτροπή συγκρότησε πλατφόρμα για κινητές επικοινωνίες και τεχνολογίες, με σκοπό τον προσδιορισμό των απόψεων των ενδιαφερομένων σχετικά με τις βραχυπρόθεσμες, μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες προκλήσεις. Τα θέματα που θα καθοριστούν θα

αποτελέσουν το αντικείμενο ανακοίνωσης της Επιτροπής που προβλέπεται για τον Ιούλιο του 2004.

Σύσταση [PDF] της Επιτροπής, της 23ης Ιουλίου 2003, για τις κοινοποιήσεις, τις προθεσμίες και τις διαβουλεύσεις που προβλέπονται στο άρθρο 7 της οδηγίας 2002/21/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Στη σύσταση αυτή διευκρινίζονται οι όροι συνεργασίας μεταξύ των Εθνικών Ρυθμιστικών Αρχών (ΕΡΑ) και της Επιτροπής. Στο άρθρο 7 της οδηγίας πλαίσιο ορίζονται ορισμένες διαδικασίες όπου εμπλέκονται οι ΕΡΑ και η Επιτροπή, συγκεκριμένα όσον αφορά τον καθορισμό «σχετικής αγοράς» ή το χαρακτηρισμό επιχείρησης ότι «διαθέτει σημαντική ισχύ στην αγορά». Η σύσταση αποσκοπεί λοιπόν στην αποτελεσματική εφαρμογή αυτών των διαδικασιών, οι οποίες υπόκεινται στις κανονιστικές διατάξεις σχετικά με τις συγκεντρώσεις, δεδομένου ότι διευκρινίζει τα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνονται σε κοινοποίηση, τη μορφή της κοινοποίησης, και τον υπολογισμό των προθεσμιών.

Σύσταση [PDF] της Επιτροπής, της 11ης Φεβρουαρίου 2003, για τις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών που επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών

Κατευθυντήριες γραμμές [PDF] της Επιτροπής για την ανάλυση αγοράς και την εκτίμηση της σημαντικής ισχύος στην αγορά βάσει του κοινοτικού πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών [Επίσημη Εφημερίδα C 165 της 11.7.2002]

Κατ' εφαρμογή του νέου πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων για τις υπηρεσίες επικοινωνιών, σε αυτές τις κατευθυντήριες γραμμές, που εγκρίθηκαν τον Ιούλιο του 2002, διατυπώνονται οι βασικές αρχές για την ανάλυση των αγορών από τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές ώστε να εξασφαλίζεται αποτελεσματικός ανταγωνισμός.

Εξουσιοδότηση των ηλεκτρονικών δικτύων επικοινωνιών και υπηρεσιών

1) ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

Να εναρμονίσουν και να απλοποιήσουν τους κανόνες και τους όρους για τα εγκεκριμένα ηλεκτρονικά δίκτυα επικοινωνιών και τις υπηρεσιών, προκειμένου να διευκολυνθεί η παροχή τους σε όλη την Κοινότητα.

2) ΝΟΜΟΣ

Οδηγία 2002/20/EC του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 στην έγκριση των ηλεκτρονικών δικτύων επικοινωνιών και των υπηρεσιών (οδηγία έγκρισης) [Επίσημη Εφημερίδα λ 108, 24.04.2002].

3) ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οδηγία 2002/20/ΕΚ είναι μέρος της "συσκευασίας τηλεπικοινωνιών", το νέο νομοθετικό πλαίσιο για τον ηλεκτρονικό τομέα των επικοινωνιών που αντικαθιστά την υπάρχουσα νομοθεσία για τις τηλεπικοινωνίες. Η συσκευασία περιλαμβάνει τέσσερις άλλες οδηγίες σχετικά με γενικό πλαίσιο, διασύνδεση, καθολική υπηρεσία και προστασία της μυστικότητας.

Αντικειμενικής και γενικής αρχή πεδίου,

Οι διατάξεις αυτής της οδηγίας καλύπτουν τις εγκρίσεις για όλα τα ηλεκτρονικά δίκτυα επικοινωνιών και τις υπηρεσίες, εάν παρέχονται στο κοινό ή όχι. Εντούτοις, ισχύουν μόνο για τη χορήγηση των δικαιωμάτων στις ραδιοσυχνότητες χρήσης όπου τέτοια χρήση περιλαμβάνει την παροχή ενός ηλεκτρονικής δικτύου επικοινωνιών ή υπηρεσίας, κανονικά για την ανταμοιβή.

Ο στόχος είναι να καθιερωθεί μια εναρμονισμένη αγορά για τα ηλεκτρονικά δίκτυα επικοινωνιών και τις υπηρεσίες με τον περιορισμό του κανονισμού στο ελάχιστο που είναι αυστηρά απαραίτητο.

Η κύρια καινοτομία είναι η αντικατάσταση των μεμονωμένων αδειών από τις γενικές εξουσιοδοτήσεις, ενώ ένα ειδικό σχέδιο για την απόδοση των συχνοτήτων και των αριθμών συνεχίζει να υπάρχει. Σύμφωνα με αυτήν την αρχή, η παροχή ηλεκτρονικών δικτύων επικοινωνιών ή οι υπηρεσίες μπορεί μόνο να υπόκειται σε μια γενική εξουσιοδότηση. Με άλλα λόγια, η ενδιαφερόμενη επιχείρηση μπορεί να απαιτήσει να υποβάλει μια ανακοίνωση αλλά δεν μπορεί να απαιτήσει να ληφθεί μια ρητή απόφαση ή οποιαδήποτε άλλη διοικητική πράξη από την εθνική ρυθμιστική αρχή (ΕΡΑ) πριν ασκήσει τα δικαιώματα που προέρχονται από την εξουσιοδότηση.

Μια σαφής διάκριση γίνεται μεταξύ των όρων εφαρμόσιμων στο πλαίσιο της γενικής έγκρισης και εκείνων που συνδέονται με τα δικαιώματα που χρησιμοποιούν οι ραδιοσυχνότητες και οι αριθμοί.

Τα ελάχιστα δικαιώματα προέκυψαν από τη γενική εξουσιοδότηση

Η γενική εξουσιοδότηση δίνει στις επιχειρήσεις το δικαίωμα να παρέχουν τα ηλεκτρονικά δίκτυα επικοινωνιών και τις υπηρεσίες και να διαπραγματεύουν τη διασύνδεση με άλλους προμηθευτές στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Όταν τέτοιες επιχειρήσεις παρέχουν τα ηλεκτρονικά δίκτυα επικοινωνιών ή τις υπηρεσίες στο κοινό, η γενική εξουσιοδότηση τις καθιστά επιλέξιμες να παρέχουν βασικές λειτουργίες καθολικών υπηρεσιών.

Δικαιώματα της χρήσης για τις ραδιοσυχνότητες και τους αριθμούς

Όπου είναι δυνατόν, τα κράτη μέλη δεν πρέπει να καταστήσουν τη χρήση των ραδιοσυχνοτήτων υπαγόμενη στην επιχορήγηση των μεμονωμένων δικαιωμάτων της χρήσης, αλλά πρέπει να περιλάβουν τους όρους για τη χρήση τέτοιων ραδιοσυχνοτήτων στη γενική εξουσιοδότηση. Όπου είναι απαραίτητο να χορηγηθούν τα μεμονωμένα δικαιώματα της χρήσης για τις ραδιοσυχνότητες και τους αριθμούς, τα κράτη μέλη πρέπει να χορηγήσουν τέτοια δικαιώματα, κατόπιν αιτήσεως, σε

οποιαδήποτε επιχείρηση που παρέχει τα δίκτυα ή τις υπηρεσίες στο πλαίσιο της γενικής εξουσιοδότησης, υποκείμενη στις διατάξεις της Οδηγίας.

Οι αποφάσεις σχετικά με τα δικαιώματα της χρήσης πρέπει να ληφθούν και δημοσιευθούν το συντομότερο δυνατόν μετά από την παραλαβή της πλήρους εφαρμογής από την ΕΡΑ. Αυτό πρέπει να γίνει μέσα σε τρεις εβδομάδες στην περίπτωση των αριθμών που έχουν διατεθεί για συγκεκριμένους λόγους μέσα στο εθνικό σχέδιο αρίθμησης, και μέσα σε έξι εβδομάδες στην περίπτωση των ραδιοσυχνοτήτων που έχουν διατεθεί για συγκεκριμένους λόγους μέσα στο εθνικό σχέδιο συχνότητας.

Οι όροι συνδέθηκαν με τη γενική έγκριση και με τα συγκεκριμένα δικαιώματα της χρήσης

Η γενική εξουσιοδότηση και τα δικαιώματα της χρήσης μπορούν να υπόκεινται μόνο στους όρους που απαριθμούνται στο Παράρτημα της Οδηγίας σχετικά με:

- οικονομικές συνεισφορές στη χρηματοδότηση της καθολικής υπηρεσίας
- διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών και της διασύνδεσης των δικτύων
- δυνατότητα πρόσβασης και φορητότητα των αριθμών - η φορητότητα σημαίνει ότι οι χρήστες έχουν την επιλογή να κρατήσουν τον αριθμό τηλεφώνου τους όταν αλλάζουν το χειριστή
- κανόνες για την προστασία μυστικότητας και, πιο συγκεκριμένα, την προστασία των ανηλίκων
- υποχρέωση να μεταδοθούν ορισμένα προγράμματα τηλεόρασης και ραδιοφώνου .
- περιβαλλοντικές απαιτήσεις και απαιτήσεις προγραμματισμού πόλεων και χωρών
- πιθανή επιβολή των διοικητικών δαπανών στις επιχειρήσεις
- περιορισμοί σχετικά με τη ραδιοφωνική μετάδοση του παράνομου περιεχομένου.

Συμμόρφωση με τους όρους της γενικής έγκρισης ή των συγκεκριμένων δικαιωμάτων της χρήσης

Το NRAs μπορεί να απαιτήσει από τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις να παρέχουν πληροφορίες που είναι απαραίτητες να ελέγξουν τη συμμόρφωση με τους όρους της γενικής εξουσιοδότησης ή των δικαιωμάτων χρήσης.

Όπου μια επιχείρηση δεν συμμορφώνεται με έναν ή περισσότερους από αυτούς τους όρους, η ΕΡΑ πρέπει να της δώσει μια λογική ευκαιρία να δηλώσει τις απόψεις της ή να θεραπεύσει οποιεσδήποτε παραβιάσεις εντός μιας περιόδου που συμφωνείται με την επιχείρηση ή που καθορίζεται από την ΕΡΑ. Εάν η ενδιαφερόμενη επιχείρηση δεν θεραπεύει τις παραβιάσεις εντός της καθορισμένης περιόδου, τα κράτη μέλη μπορούν να εξουσιοδοτήσουν τις αρμόδιες αρχές για να επιβάλουν τις οικονομικές ποινικές ρήτρες όπου απαιτείται. Σε περιπτώσεις σοβαρών και επαναλαμβανόμενων παραβιάσεων, το NRAs μπορεί να αποτρέψει μια επιχείρηση από τη συνέχιση να παρέχονται τα ηλεκτρονικά δίκτυα επικοινωνιών ή οι υπηρεσίες ή να αναστέλλονται ή να αποσύρονται τα δικαιώματα χρήσης.

Διαδικασία για τα δικαιώματα χρήσης για τις ραδιοσυχνότητες

Όπου ένα κράτος μέλος εξετάζει εάν πρέπει να περιορίσει τον αριθμό δικαιωμάτων χρήσης που χορηγείται για τις ραδιοσυχνότητες, ορισμένοι όροι και διαδικασίες πρέπει να ακολουθηθούν, τέτοιοι όπως οι διαβουλεύσεις όλων των ενδιαφερόμενων συμβαλλόμενων μερών, δημοσίευση οποιωνδήποτε αποφάσεων μαζί με τους λόγους, και η αναθεώρηση του περιορισμού, σε λογικά διαστήματα.

Όπου η χορήγηση των δικαιωμάτων της χρήσης για τις ραδιοσυχνότητες πρέπει να περιοριστεί, τα κράτη μέλη πρέπει να χορηγήσουν τέτοια δικαιώματα βάσει των κριτηρίων επιλογής που πρέπει να είναι αντικειμενικά, διαφανή, αμερόληπτα και ανάλογα.

Όπου ένα κράτος μέλος καταλήγει στο συμπέρασμα ότι τα περαιτέρω δικαιώματα της χρήσης για τις ραδιοσυχνότητες μπορούν να χορηγηθούν, πρέπει να δημοσιεύσει αυτό το συμπέρασμα και να προσκαλέσει τις αιτήσεις για τέτοια δικαιώματα.

Διοικητικά ποσά και τέλη

Το NRAs εξουσιοδοτείται για να επιβάλει τις διοικητικές δαπάνες στις επιχειρήσεις που παρέχουν μια υπηρεσία ή ένα δίκτυο στο πλαίσιο της γενικής εξουσιοδότησης ή σε ποιες ένα δικαίωμα χρήσης έχει χορηγηθεί. Οι διοικητικές δαπάνες μπορούν να περιλάβουν τις δαπάνες για τη διεθνή συνεργασία, την εναρμόνιση και την τυποποίηση, την ανάλυση αγοράς και τη ρυθμιστική εργασία. Η επιβολή των διοικητικών δαπανών απαιτεί το NRAs να δημοσιεύσει μια ετήσια επισκόπηση των διοικητικών εξόδων τους και του συνολικού ποσού των δαπανών που συλλέχθηκαν.

Η αρμόδια αρχή μπορεί επίσης να χρεώσει μια αμοιβή για τα δικαιώματα της χρήσης των ραδιοσυχνοτήτων και για τα δικαιώματα των εγκαταστάσεων.

Αναθεώρηση και μετάθεση

Το αργότερο έως τρία έτη μετά από την ημερομηνία της αίτησης της οδηγίας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να υποβάλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με τη λειτουργία των εθνικών συστημάτων έγκρισης και την ανάπτυξη της παροχής διασυνοριακών υπηρεσιών εντός της Κοινότητας. Τα κράτη μέλη πρέπει να εκδώσουν και να δημοσιεύσουν τους νόμους, τους κανονισμούς και τις διοικητικές διατάξεις που είναι απαραίτητο να συμμορφωθούν με την οδηγία μέχρι τις 24 Ιουλίου 2003 το αργότερο.

Πράξη	Ημερομηνία από την έναρξη ισχύος	Προθεσμία για την εφαρμογή στα κράτη μέλη
Οδηγία <u>2002/20/EC</u>	04. 2002	07. 2003

4) ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

Οδηγίες της Επιτροπής στην ανάλυση αγοράς και την αξιολόγηση της σημαντικής αγοραστικής δύναμης στα κοινοτικά ρυθμιστικά πλαίσια για τα ηλεκτρονικά δίκτυα επικοινωνιών και τις υπηρεσίες.

Αυτές οι οδηγίες, που υιοθετήθηκαν τον Ιούλιο του 2002, καθορίζουν τις αρχές στις οποίες οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές πρέπει να βασίσουν την ανάλυση αγοράς τους προκειμένου να εγγυηθεί ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός στα νέα ρυθμιστικά πλαίσια για τις υπηρεσίες επικοινωνίας.

Δικαιώματα καθολικών υπηρεσιών και των χρηστών

Η Ευρωπαϊκή Ένωση σκοπεύει να εξασφαλίσει τη διαθεσιμότητα ενός ελάχιστου συνόλου υψηλής ποιότητας υπηρεσιών που είναι διαθέσιμες σε όλους τους χρήστες σε μια προσιτή τιμή, χωρίς στρέβλωση του ανταγωνισμού. Επομένως καθορίζει τις υποχρεώσεις όσον αφορά την παροχή ορισμένων υποχρεωτικών υπηρεσιών, όπως η λιανική παροχή μισθωμένων γραμμών. Καθιερώνει επίσης τα δικαιώματα των τελικών χρηστών και τις αντίστοιχες υποχρεώσεις των επιχειρήσεων που παρέχουν δημόσια τα διαθέσιμα ηλεκτρονικά δίκτυα επικοινωνιών και τις υπηρεσίες.

ΝΟΜΟΣ

Οδηγία **2002/22/EC** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 στα δικαιώματα καθολικών υπηρεσιών και των χρηστών σχετικά με τα ηλεκτρονικά δίκτυα επικοινωνιών και τις υπηρεσίες (οδηγία καθολικών υπηρεσιών) [Επίσημη Εφημερίδα L 108 της 24ης Απριλίου 2002].

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η οδηγία καθολικών υπηρεσιών είναι μέρος της "συσκευασίας τηλεπικοινωνιών" που, μαζί με τέσσερις άλλες οδηγίες ("πλαίσιο", "πρόσβαση και διασύνδεση", "έγκριση" και "η ιδιωτική ζωή και οι ηλεκτρονικές επικοινωνίες"), στοχεύουν να ανασχηματίσουν το υπάρχον ρυθμιστικό πλαίσιο για τις τηλεπικοινωνίες και να καταστήσουν τον ηλεκτρονικό τομέα των επικοινωνιών πιο ανταγωνιστικό.

Η "καθολική υπηρεσία" σημαίνει μια υποχρέωση που επιβάλλεται σε έναν ή περισσότερους χειριστές των ηλεκτρονικών δικτύων επικοινωνιών ή/ και τις υπηρεσίες για να παρέχει ένα ελάχιστο σύνολο υπηρεσιών σε όλους τους χρήστες,

ανεξάρτητα από τη γεωγραφική θέση τους μέσα στο εθνικό έδαφος, σε μια προσιτή τιμή.

Υποχρεώσεις καθολικών υπηρεσιών

Διαθεσιμότητα της καθολικής υπηρεσίας. Τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίσουν ότι οι τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες τίθενται στην διάθεση όλων των χρηστών στο έδαφός τους, ανεξάρτητα από τη γεωγραφική θέση τους, σε διευκρινισμένο ποιοτικό επίπεδο και μια προσιτή τιμή.

Υπηρεσίες και κατάλογοι έρευνας καταλόγου. Τουλάχιστον ένας περιεκτικός κατάλογος που ενημερώνεται τουλάχιστον μία φορά το χρόνο πρέπει να είναι διαθέσιμος στους τελικούς χρήστες. Ομοίως, τουλάχιστον μια υπηρεσία έρευνας καταλόγου πρέπει να είναι διαθέσιμη στους τελικούς χρήστες, συμπεριλαμβανομένων των χρηστών των κοινών μισθωμένων τηλεφώνων.

Δημόσια μισθωμένα τηλέφωνα. Οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές πρέπει να είναι σε θέση να επιβάλουν τις υποχρεώσεις στις επιχειρήσεις να εξασφαλίσουν ότι τα δημόσια μισθωμένα τηλέφωνα παρέχονται για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες των τελικών χρηστών, είτε από την άποψη της γεωγραφικής κάλυψης, του αριθμού τηλεφώνων, της δυνατότητας πρόσβασης τέτοιων τηλεφώνων στους χρήστες με ειδικές ανάγκες, είτε της ποιότητας των υπηρεσιών.

Ειδικά μέτρα για τους χρήστες με ειδικές ανάγκες. Ο όρος "καθολικός" σημαίνει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίσουν ότι οι χρήστες με ειδικές ανάγκες απολαμβάνουν μια υπηρεσία που ικανοποιούν τις ανάγκες τους.

Προσδιορισμός των επιχειρήσεων. Τα κράτη μέλη μπορούν να υποδείξουν μια ή περισσότερες επιχειρήσεις για να εγγυηθούν την παροχή καθολικής υπηρεσίας. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να υποδείξουν τις διαφορετικές επιχειρήσεις για να παρέχουν τα διαφορετικά στοιχεία της καθολικής υπηρεσίας ή/ και για να καλύψουν τα διαφορετικά τμήματα του εθνικού εδάφους.

Δυνατότητα προσέγγισης των δασμολογίων. Τα κράτη μέλη θα εξασφαλίσουν ότι οι καταναλωτές με τα χαμηλά εισοδήματα έχουν πρόσβαση στις ειδικές ρυθμίσεις δασμολογίων ή τους παρέχεται ειδική βοήθεια για να μπορούν να έχουν πρόσβαση στην τηλεφωνική υπηρεσία και να την χρησιμοποιήσουν. Επιπλέον, τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτήσουν από τις επιχειρήσεις που έχουν υποχρεώσεις καθολικών υπηρεσιών να συμμορφωθούν με τα «καπέλα» τιμών ή να εφαρμόσουν τα κοινά δασμολόγια, συμπεριλαμβανομένου του μέσου όρου γεωγραφικού υπολογισμού, σε όλο το εθνικό έδαφος.

Ποιότητα της υπηρεσίας. Οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές πρέπει να θέσουν τους στόχους απόδοσης για τις επιχειρήσεις που έχουν υποχρεώσεις καθολικών υπηρεσιών και να ελέγξουν τη συμμόρφωση με αυτούς τους στόχους από τις οριζόμενες επιχειρήσεις.

Χρηματοδότηση των υποχρεώσεων καθολικών υπηρεσιών. Προκειμένου να αντισταθμιστούν οι καθαρές δαπάνες στις οποίες η παροχή καθολικής υπηρεσίας να δώσει την άνοδο, οι μηχανισμοί αποζημιώσεων για τους χειριστές με τις υποχρεώσεις

καθολικών υπηρεσιών μπορούν να προβλεφθούν. Αυτό μπορεί να περιλάβει την εισαγωγή ενός μηχανισμού που να αντισταθμίζει τα δημόσια κεφάλαια ή ενός μηχανισμού που να μοιραστεί τις δαπάνες μεταξύ των προμηθευτών, των ηλεκτρονικών δικτύων επικοινωνιών και των υπηρεσιών.

Ρυθμιστικός έλεγχος των επιχειρήσεων με σημαντική αγοραστική δύναμη

Ο στόχος είναι να βρεθεί μια μέση λύση μεταξύ της προώθησης των συμφερόντων των ευρωπαϊκών πολιτών και της εξασφάλισης αποτελεσματικού ανταγωνισμού, προβλέποντας ένα ελάχιστο της ρυθμιστικής επέμβασης προκειμένου να καθιερωθεί ένα κοινό επίπεδο δικαιωμάτων σε όλη την Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές πρέπει να επιβάλουν υποχρεώσεις όσον αφορά τις λιανικές υπηρεσίες που προσδιορίζονται ως αποτελεσματικά ανταγωνιστικές, συμπεριλαμβανομένης ειδικότερα της απαίτησης ότι οι επιχειρήσεις δεν χρεώνουν τις υπερβολικές τιμές, δεν εμποδίζουν την είσοδο αγοράς ή περιορίζουν τον ανταγωνισμό με τον καθορισμό των αισχροκερδών τιμών.

Ομοίως, όπου μια ρυθμιστική αρχή διαπιστώνει ότι η αγορά για τον ανεφοδιασμό του ελάχιστου συνόλου μισθωμένων γραμμών δεν είναι αποτελεσματικά ανταγωνιστική, πρέπει να επιβάλει τις επαρκείς υποχρεώσεις - μη-διακριτές, χρεώνοντας βάσει των δαπανών, της διαφάνειας, κ.λπ.... - στις επιχειρήσεις με τη σημαντική αγοραστική δύναμη, προκειμένου να προστατευθεί το συμφέρον των χρηστών προωθώντας τον ανταγωνισμό.

Ενδιαφέροντα και δικαιώματα χρηστών

Οι χρήστες των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών απολαύουν διάφορων δικαιωμάτων, που περιλαμβάνουν ειδικότερα:

- το δικαίωμα να υπάρξει μια σύμβαση όπου οι καταναλωτές προσυπογράφουν στις υπηρεσίες που παρέχουν τη σύνδεση ή/ και την πρόσβαση στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο. Η σύμβαση πρέπει να περιέχει ένα ελάχιστο σύνολο πληροφοριών (η ταυτότητα και η διεύθυνση του προμηθευτή, οι τύποι υπηρεσιών παρεχόμενων, η διάρκεια των όρων συμβάσεων και ανανέωσης, οι ρυθμίσεις για τις διαδικασίες για τις διαφωνίες, κ.λπ....) η όποια πρέπει να περιληφθεί στις συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ των χρηστών και των προμηθευτών των συνδέσεων σε ένα τηλεφωνικό δίκτυο
- η παροχή από τους χειριστές των διαφανών, ενημερωμένων πληροφοριών για τις εφαρμόσιμες τιμές και τα δασμολόγια
- η δημοσίευση από τις επιχειρήσεις που προσφέρουν δημόσια τις προσιτές ηλεκτρονικές υπηρεσίες επικοινωνιών των συγκρίσιμων, επαρκών και ενημερωμένων πληροφοριών για την ποιότητα των υπηρεσιών τους
- η εγγύηση ότι, σε περίπτωση καταστροφικής διακοπής δικτύων ή σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας, η πρόσβαση στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο παραμένει διαθέσιμη στους χρήστες
- η παροχή υπηρεσιών έρευνας βοήθειας και καταλόγου χειριστών.

Η ενιαία ευρωπαϊκή κλήση έκτακτης ανάγκης αριθμός (112) πρέπει να παραμείνει δωρεάν, ακόμη και από τα δημόσια μισθωμένα τηλέφωνα. Ο ενιαίος διεθνής κωδικός πρόσβασης (00) διατηρείται επίσης.

Η οδηγία καθολικών υπηρεσιών προβλέπει επίσης τη φορητότητα – δυνατότητα για τους χρήστες να διατηρήσουν τον αριθμό τηλεφώνου τους όταν αλλάζουν το χειριστή - των σταθερών γεωγραφικών αριθμών, των μη-σταθερών γεωγραφικών αριθμών και, μια καινοτομία έναντι των προηγούμενων οδηγιών, των κινητών αριθμών.

Τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλουν τις υποχρεώσεις για τις διευκρινισμένες μεταδόσεις ραδιοφώνων και τηλεόρασης στις επιχειρήσεις κάτω από την αρμοδιότητά τους, που παρέχουν τα ηλεκτρονικά δίκτυα επικοινωνιών.

Γενικές και τελικές διατάξεις

Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα συμβαλλόμενα μέρη. Όσον αφορά τα δικαιώματα των τελικών χρηστών, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές πρέπει για να λάβουν υπόψη τις απόψεις των τελικών χρηστών, καταναλωτών, κατασκευαστών και επιχειρήσεων που παρέχουν τα ηλεκτρονικά δίκτυα επικοινωνιών και υπηρεσιών.

Ψήφισμα εκτός δικαστηρίου των διαφωνιών. Οι απλές, διαφανείς και ανέξοδες διαδικασίες έξω από το δικαστήριο πρέπει να τεθούν στην διάθεση των χρηστών για την εξέταση των εκκρεμών διαφωνιών σχετικά με τις υποχρεώσεις καθολικών υπηρεσιών. Όπου απαιτείται και επιτρέπεται, τα κράτη μέλη να μπορούν να υιοθετήσουν ένα σύστημα αποπληρωμής και αποζημίωσης.

Διαδικασίες ανακοίνωσης, ελέγχου και επανεξέτασης. Οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές πρέπει να δηλώσουν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μέχρι τις 25 Ιουλίου 2003 το αργότερο, τα ονόματα για τις επιχειρήσεις που χαρακτηρίζονται ως έχουσες υποχρεώσεις καθολικών υπηρεσιών. Πρέπει επίσης να δηλώσουν στην Επιτροπή τα ονόματα για τους χειριστές που κρίνονται να επιβάλουν τη σημαντική αγοραστική δύναμη, και τις υποχρεώσεις επάνω σε αυτές για τους σκοπούς της οδηγίας. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να υποβάλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με τη λειτουργία της οδηγίας το αργότερο έως τρία έτη μετά από την ημερομηνία της αίτησης.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Νόμος	Έναρξη ισχύος	Προθεσμία για τη μετάθεση στα κράτη μέλη	Επίσημη Εφημερίδα
Οδηγία 2002/22/ΕΚ [υιοθέτηση: συναπόφαση COD/2000/0183]	24.04.2002	24.07.2003	ΕΕ λ 108 των 24.04.2002

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Ανακοίνωση από την Επιτροπή στο Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των περιοχών, της 24ης Μαΐ'ου 2005, στην αναθεώρηση του πεδίου της καθολικής υπηρεσίας σύμφωνα με το άρθρο 15 της οδηγίας 2002/22/EC [Τελικό COM (2005)2003 - που δεν δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα] .

Αυτή η ανακοίνωση εξετάζει εάν το τρέχον πεδίο της καθολικής υπηρεσίας πρέπει να αλλάξει ή να επαναπροσδιοριστεί λαμβάνοντας υπόψη τις πρόσφατες τεχνολογικές, κοινωνικές και οικονομικές αναπτύξεις. Επιπλέον, προωθεί μια πιο μακροπρόθεσμη συζήτηση σχετικά με την καθολική υπηρεσία, ιδιαίτερα λαμβάνοντας υπόψη τη γενική αξιολόγηση της ρυθμιστικής συσκευασίας της ΕΕ για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες που σχεδιάζονται για 2006,

Όσον αφορά τον επαναπροσδιορισμό του τρέχοντος πεδίου της καθολικής υπηρεσίας, οι υπηρεσίες κινητής επικοινωνίας αναλύσεων της Επιτροπής ειδικά, και οι ευρυζωνικές υπηρεσίες καταλήγουν στο ακόλουθο συμπέρασμα: η ανταγωνιστική διάταξη της κινητής επικοινωνίας έχει οδηγήσει τους καταναλωτές που έχουν προσιτή πρόσβαση στην κινητή επικοινωνία, εντούτοις, παρά τις εθνικές στρατηγικές που εισάγονται για να προωθήσουν την ευρεία ζώνη, αυτή η υπηρεσία δεν χρησιμοποιείται από την πλειοψηφία των καταναλωτών. Δεδομένου ότι αυτές οι υπηρεσίες δεν τηρούν τους όρους για το συνυπολογισμό στο πλαίσιο της καθολικής υπηρεσίας, η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν είναι απαραίτητο να τροποποιηθεί η οδηγία από αυτή την άποψη. Όσον αφορά στην αναθεώρηση του ρυθμιστικού πλαισίου συνολικά, η Επιτροπή δίνει έμφαση στις τάσεις σχετικά με την καθολική υπηρεσία και έχει προωθήσει τις δημόσιες διαβουλεύσεις για να εξετάσει διάφορα ζητήματα με τον πιο μακροπρόθεσμο αντίκτυπο. Αυτό θα οδηγήσει σε μια δευτέρα ανακοίνωση σχετικά με τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων.

Οδηγίες της Επιτροπής [PDF] στην ανάλυση αγοράς και την αξιολόγηση της σημαντικής αγοραστικής δύναμης σύμφωνα με το κοινοτικό ρυθμιστικό πλαίσιο για τα ηλεκτρονικά δίκτυα επικοινωνιών και τις υπηρεσίες.

Σύμφωνα με το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο για τις υπηρεσίες επικοινωνιών, αυτές οι οδηγίες, που υιοθετήθηκαν τον Ιούλιο του 2002, καθορίζουν τις αρχές στις οποίες οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές πρέπει να βασίσουν την ανάλυση αγοράς τους προκειμένου να εγγυηθεί ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός.

Έγγραφο εργασίας της 22ας Ιουλίου 2002 που προετοιμάζεται από τη διεύθυνση κοινωνίας των πληροφοριών - γενική στη ραδιοφωνική αναμετάδοση των υποχρεώσεων: "' Must-carry " υποχρεώσεις στα ρυθμιστικά πλαίσια του 2003 για τα ηλεκτρονικά δίκτυα επικοινωνιών και υπηρεσιών" [PDF]

Έγγραφο εργασίας της 14ης Ιουνίου 2002 που προετοιμάζεται από τη Γενική Διεύθυνση κοινωνίας των πληροφοριών στο νέο ρυθμιστικό πλαίσιο για τις τηλεπικοινωνίες και τις επιπτώσεις του στον τομέα της ραδιοφωνικής αναμετάδοσης: "Το ρυθμιστικό πλαίσιο του 2003 για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες - επιπτώσεις στη ραδιοφωνική αναμετάδοση" [PDF]

Πρόσβαση στα ηλεκτρονικά δίκτυα επικοινωνιών

1) ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

Να εναρμονίσουν τον τρόπο με τον οποίο τα κράτη μέλη ρυθμίζουν την πρόσβαση, και τη διασύνδεση, στα ηλεκτρονικά δίκτυα επικοινωνιών και τις σχετικές εγκαταστάσεις. Να θεσπίσουν ρυθμιστικό πλαίσιο για τις σχέσεις μεταξύ των προμηθευτών των δικτύων και των υπηρεσιών που θα οδηγήσουν στο βιώσιμος ανταγωνισμό και τη διαλειτουργικότητα των ηλεκτρονικών υπηρεσιών επικοινωνιών.

2) ΝΟΜΟΣ

Οδηγία 2002/19/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 στην πρόσβαση, και της διασύνδεσης, στα ηλεκτρονικά δίκτυα επικοινωνιών και τις σχετικές εγκαταστάσεις (οδηγία πρόσβασης) [Επίσημη Εφημερίδα L 108 των 24.04.2002].

3) ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η οδηγία πρόσβασης αποτελεί μέρος της "συσκευασίας τηλεπικοινωνιών" που, με τέσσερις άλλες οδηγίες ("πλαίσιο", "έγκριση", "καθολική υπηρεσία" και "η μυστικότητα και οι ηλεκτρονικές επικοινωνίες"), στοχεύουν να αναθεωρήσουν το υπάρχον ρυθμιστικό πλαίσιο και να καταστήσουν τα δίκτυα επικοινωνιών και τον τομέα των υπηρεσιών πιο ανταγωνιστικούς.

Καθιερώνει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις για τους χειριστές και για τις επιχειρήσεις που επιδιώκουν τη διασύνδεση και την πρόσβαση στα δίκτυά τους. Η αρχή είναι να επιτραπούν οι κανόνες ανταγωνισμού για να ενεργήσει ως όργανο για τον κανονισμό αγοράς. Εντούτοις, στο μέτρο που δεν υπάρχει κανένας αποτελεσματικός ανταγωνισμός στην αγορά, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές (ΕΡΑ) πρέπει να ενεργήσουν, μεταξύ άλλων με την επιβολή των υποχρεώσεων στους χειριστές που έχουν τη σημαντική αγοραστική δύναμη.

Ο στόχος είναι να θεσπιστεί πλαίσιο που θα ενθαρρύνει τον ανταγωνισμό με την τόνωση της ανάπτυξης των υπηρεσιών επικοινωνιών και των δικτύων, και επίσης να εξασφαλιστεί ότι οποιεσδήποτε δυσχέρειες στην αγορά δεν περιορίζουν την εμφάνιση των καινοτόμων υπηρεσιών που θα μπορούσαν να ωφελήσουν τους χρήστες. Η προσέγγιση που υιοθετείται είναι τεχνολογικά ουδέτερη, δηλ. η οδηγία δεν προορίζεται να εισαγάγει τους κανόνες που θα μπορούσαν να προσαρμοστούν στην τεχνολογική πρόοδο αλλά, αντ' αυτού, για να καθιερώσουν μία *διαδικαστική μέθοδο* για να εξετάσουν τα προβλήματα αγοράς.

Η οδηγία ισχύει για όλες τις μορφές δικτύων επικοινωνίας που φέρνουν δημόσια τις διαθέσιμες υπηρεσίες επικοινωνιών. Αυτοί περιλαμβάνουν τα σταθερά και κινητά δίκτυα τηλεπικοινωνιών, τα δίκτυα που χρησιμοποιούνται για την επίγεια ραδιοφωνική αναμετάδοση, τα δίκτυα καλωδιακής τηλεόρασης, και τα δίκτυα δορυφόρων και Διαδικτύου που χρησιμοποιούνται για τη μετάδοση φωνής, fax, στοιχείων και εικόνας.

Ορισμοί

Η οδηγία καθορίζει διάφορους όρους σχετικά με τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες συμπεριλαμβανομένων των εξής:

- "πρόσβαση" σημαίνει η παροχή των εγκαταστάσεων και των υπηρεσιών σε μια άλλη επιχείρηση με σκοπό την παροχή των ηλεκτρονικών υπηρεσιών επικοινωνιών
- "διασύνδεση" σημαίνει τη φυσική και λογική σύνδεση των δημόσιων δικτύων επικοινωνιών προκειμένου να επιτραπεί στους χρήστες μιας επιχείρησης να επικοινωνήσει με τους χρήστες του ίδιου προγράμματος μια άλλη επιχείρηση, ή για να έχει πρόσβαση στις υπηρεσίες που παρέχονται από μια άλλη επιχείρηση
- "ο χειριστής" σημαίνει μια επιχείρηση που παρέχει ένα δημόσιο δίκτυο επικοινωνιών ή κάποιος που έχει μια σχετική δυνατότητα

Γενικές αρχές

Τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίσουν ότι δεν υπάρχει κανένας περιορισμός που αποτρέπει τις επιχειρήσεις στο ίδιο κράτος μέλος ή στα διαφορετικά κράτη μέλη από τη διαπραγμάτευση μεταξύ τους των συμφωνιών για την πρόσβαση και τη διασύνδεση.

Επιπλέον, η οδηγία θεσπίζει έναν θεμελιώδη κανόνα σχετικά με τη διασύνδεση με σκοπό όλοι οι χειριστές δικτύων να έχουν **τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις** όσον αφορά τις συμφωνίες διασύνδεσης. Κατά συνέπεια, οι χειριστές των δημόσιων δικτύων επικοινωνιών έχουν ένα δικαίωμα και, όταν ζητείται από άλλες εξουσιοδοτημένες επιχειρήσεις, μια υποχρέωση να διαπραγματευτούν τη διασύνδεση ο ένας με τον άλλον με σκοπό να παράσχουν δημόσια τις διαθέσιμες ηλεκτρονικές υπηρεσίες επικοινωνιών.

Υποχρεώσεις που επιβάλλονται στους χειριστές

Οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές είναι αρμόδιες για την πραγματοποίηση των κανονικών αναλύσεων αγοράς προκειμένου να καθοριστεί εάν ένας ή περισσότεροι χειριστές έχουν σημαντική δύναμη στην αγορά εν λόγω. Όπου, μετά από μια ανάλυση αγοράς, ένας χειριστής προσδιορίζεται από τη σημαντική δύναμη που έχει σε μια δεδομένη αγορά, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές θα επιβάλουν τις ακόλουθες υποχρεώσεις σε εκείνο τον χειριστή, σύμφωνα με τις περιστάσεις:

- υποχρεώσεις της **διαφάνειας** σε σχέση με τη διασύνδεση και την πρόσβαση που απαιτεί από τους χειριστές για να κάνουν τις δημόσιες διευκρινισμένες πληροφορίες όπως οι πληροφορίες λογιστικής, οι τεχνικές προδιαγραφές ή τα χαρακτηριστικά δικτύων
- υποχρεώσεις της **μη-διάκρισης** εξασφαλίζουν ότι οι χειριστές εφαρμόζουν τους ισοδύναμους όρους στις ισοδύναμες περιστάσεις στις επιχειρήσεις που παρέχουν τις ισοδύναμες υπηρεσίες
- υποχρεώσεις του **χωρισμού λογιστικής** σε σχέση με τις διευκρινισμένες δραστηριότητες σχετικά με τη διασύνδεση και την πρόσβαση

- υποχρεώσεις της πρόσβασης, και χρήσης, στις συγκεκριμένες εγκαταστάσεις δικτύων. Στους χειριστές μπορεί να απαιτηθεί *μεταξύ άλλων*:
 - να διαπραγματεύονται καλόπιστα με τις επιχειρήσεις που ζητούν την πρόσβαση
 - να μην αποσύρουν την πρόσβαση στις εγκαταστάσεις που χορηγούνται ήδη
 - να χορηγούν την ανοικτή πρόσβαση στις τεχνικές διεπαφές, πρωτόκολλα ή άλλες βασικές τεχνολογίες που είναι αναπόφευκτα για τη διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών
 - να παρέχουν την θέση τους ή άλλες μορφές δυνατότητας που μοιράζονται, συμπεριλαμβανομένου του αγωγού, το κτήριο ή τη διανομή ιστών
- υποχρεώσεις σχετικά με τους ελέγχους αποκατάστασης και τιμών δαπανών, συμπεριλαμβανομένων των υποχρεώσεων για τον προσανατολισμό δαπανών των τιμών και των υποχρεώσεων σχετικά με τα συστήματα λογιστικής δαπανών.

Διαδικαστικές παροχές

Οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται στις επιχειρήσεις κάτω από τα μέτρα που καθορίζονται από την οδηγία πρέπει να δημοσιευθούν σε μια μορφή που είναι εύκολα προσιτή σε όλα τα ενδιαφερόμενα συμβαλλόμενα μέρη (εκτός από τις πληροφορίες που είναι εμπιστευτικές, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρησιακών μυστικών).

Τα κράτη μέλη πρέπει να ειδοποιήσουν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μέχρι τις 24 Ιουλίου 2003 το αργότερο, και τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές που είναι αρμόδιες για τους στόχους που καθορίζονται σε αυτήν την οδηγία. Εκείνες οι αρχές θα πρέπει να δηλώσουν στην Επιτροπή τα ονόματα για τις επιχειρήσεις που κρίνονται να επιβάλουν σημαντική αγοραστική δύναμη και υποχρεώσεις επάνω τους στο πλαίσιο αυτής της οδηγίας.

Όχι νωρίτερα από τρία έτη μετά από την ημερομηνία της αίτησης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα υποβάλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τη λειτουργία και την εφαρμογή της οδηγίας.

Νόμος	Ημερομηνία της έναρξης ισχύος	Προθεσμία για την εφαρμογή στα κράτη μέλη
Οδηγία <u>2002/19/EC</u>	04.,002	24.07.2003

4) ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

Η Επιτροπή οδηγεί την ανάλυση αγοράς και την αξιολόγηση της σημαντικής αγοραστικής δύναμης στα ρυθμιστικά πλαίσια για τα ηλεκτρονικές δίκτυα επικοινωνιών και τις υπηρεσίες.

Στα νέα ρυθμιστικά πλαίσια που αφορούν τις υπηρεσίες επικοινωνιών, αυτές οι οδηγίες, που υιοθετήθηκαν τον Ιούλιο του 2002, καθορίζουν τις αρχές στις οποίες οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές πρέπει να βασίσουν την ανάλυση αγοράς τους προκειμένου να εγγυηθεί ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός.

Προστασία των πληροφοριών και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα: δημόσια ψηφιακά δίκτυα τηλεπικοινωνιών

Οι νέες τεχνολογίες, ιδίως το Διαδίκτυο και το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, απαιτούν την επιβολή ειδικών όρων για τη διασφάλιση του δικαιώματος σεβασμού της ιδιωτικής ζωής. Η παρούσα οδηγία περιέχει ουσιαστικούς κανόνες που προορίζονται να εξασφαλίσουν την εμπιστοσύνη των χρηστών στις υπηρεσίες και τις τεχνολογίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Οι εν λόγω κανόνες αφορούν ειδικότερα την απαγόρευση των αυτόκλητων ηλεκτρονικών μηνυμάτων, το καθεστώς προηγούμενης συγκατάθεσης του χρήστη και την εγκατάσταση cookies.

ΠΡΑΞΗ

Οδηγία 2002/58/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες).

ΣΥΝΟΨΗ

Η οδηγία 2002/58/EK αποτελεί μέρος της δέσμης ρυθμίσεων για τις τηλεπικοινωνίες και συνιστά τη νέα νομοθετική πράξη που θα καλύψει τον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και θα αντικαταστήσει την υφιστάμενη νομοθεσία που διέπει τον τομέα των τηλεπικοινωνιών. Η δέσμη ρυθμίσεων για τις τηλεπικοινωνίες περιλαμβάνει τέσσερις ακόμη οδηγίες για το γενικό πλαίσιο, για την πρόσβαση και τη διασύνδεση, για τις εξουσιοδοτήσεις και τις άδειες καθώς και για τις παγκόσμιες υπηρεσίες.

Η παρούσα οδηγία καταργεί την οδηγία 97/66/EK της 15ης Δεκεμβρίου 1997. Σε αυτή προσεγγίζονται ορισμένα θέματα περισσότερο ή λιγότερο ευαίσθητα, όπως η φύλαξη των δεδομένων σύνδεσης από τα κράτη μέλη για την εξυπηρέτηση της αστυνομικής επιτήρησης (κατακράτηση δεδομένων), η αποστολή αυτόκλητων ηλεκτρονικών μηνυμάτων, η χρήση «cookies» και η αναγραφή προσωπικών δεδομένων στους δημόσιους καταλόγους συνδρομητών.

Απόρρητο των επικοινωνιών

Η οδηγία υπενθυμίζει ως βασική αρχή ότι τα κράτη μέλη οφείλουν να εγγυώνται μέσω της εθνικής νομοθεσίας το απόρρητο των επικοινωνιών που πραγματοποιούνται μέσω δημοσίου δικτύου ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Οφείλουν, ειδικότερα, να απαγορεύουν σε κάθε άλλο πρόσωπο εκτός των χρηστών την ακρόαση, την υποκλοπή, την αποθήκευση των επικοινωνιών χωρίς τη συγκατάθεση των ενδιαφερομένων χρηστών.

Κατακράτηση των δεδομένων

Όσον αφορά το ευαίσθητο θέμα της κατακράτησης των δεδομένων, η οδηγία ορίζει ότι τα κράτη μέλη δεν επιτρέπεται να αίρουν την προστασία των δεδομένων παρά μόνον όταν πρόκειται για τη διενέργεια ερευνών ποινικού χαρακτήρα ή για τη διαφύλαξη της εθνικής ασφάλειας, της εθνικής άμυνας και της δημόσιας ασφάλειας. Ένα τέτοιο μέτρο μπορεί να θεσπιστεί μόνον όταν αποτελεί «αναγκαίο, κατάλληλο και ανάλογο μέτρο σε μια δημοκρατική κοινωνία».

Αυτόκλητα ηλεκτρονικά μηνύματα («spamming»)

Η οδηγία πραγματοποιεί μια προσέγγιση «συγκατάθεσης» έναντι των αυτόκλητων ηλεκτρονικών μηνυμάτων εμπορικού χαρακτήρα, σύμφωνα με την οποία οι χρήστες οφείλουν να παρέχουν τη συγκατάθεσή τους προτού λάβουν τα εν λόγω μηνύματα. Το εν λόγω σύστημα συγκατάθεσης καλύπτει επίσης τα σύντομα μηνύματα (SMS) και τα λοιπά ηλεκτρονικά μηνύματα που λαμβάνονται σε οποιοδήποτε σταθερό ή κινητό τερματικό.

Cookies

Τα cookies συνίστανται σε κρυφές πληροφορίες που ανταλλάσσονται μεταξύ χρήστη του Διαδικτύου και ενός διακομιστή ιστού (web server) και αποθηκεύονται σε αρχείο στο σκληρό δίσκο του χρήστη. Οι πληροφορίες αυτές επέτρεπαν αρχικά τη διατήρηση των πληροφοριών μεταξύ δύο συνδέσεων, αλλά αποδεικνύονται και εργαλείο ελέγχου της δραστηριότητας του χρήστη του Διαδικτύου, που συχνά αποδοκιμάζεται.

Η οδηγία προβλέπει σχετικά ότι οι χρήστες πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να αρνηθούν την τοποθέτηση κάποιου cookie ή παρόμοιας διάταξης στον τερματικό τους εξοπλισμό. Για να γίνει κάτι τέτοιο, πρέπει να δοθούν στους χρήστες σαφείς και ακριβείς πληροφορίες για τον προορισμό και το ρόλο των cookies.

Δημόσιοι κατάλογοι συνδρομητών

Σύμφωνα με την οδηγία, οι ευρωπαίοι πολίτες πρέπει να παρέχουν τη συγκατάθεσή τους προτού οι αριθμοί τηλεφώνου τους (σταθερού ή κινητού), η ηλεκτρονική διεύθυνσή τους και η διεύθυνση κατοικίας τους αναγραφούν στους δημόσιους καταλόγους συνδρομητών.

Επανεξέταση της οδηγίας

Τρία έτη μετά την εφαρμογή της οδηγίας, η Επιτροπή θα πρέπει να υποβάλει έκθεση για την εφαρμογή της καθώς και για τις συνέπειές της για τους οικονομικούς παράγοντες και τους καταναλωτές. Η Επιτροπή θα μπορεί, ενδεχομένως, να υποβάλει πρόταση τροποποίησης της οδηγίας.

Πράξη	Θέση σε ισχύ	Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών	Επίσημη Εφημερίδα
--------------	---------------------	--	--------------------------

Πράξη	Θέση σε ισχύ	Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών	Επίσημη Εφημερίδα
Οδηγία <u>2002/58/ΕΚ</u>	30.07.2002	31.10.2003	Επίσημη Εφημερίδα L 201, 31.07.2002

ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1995 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (Επίσημη Εφημερίδα L 281, 23.11.1995).

Η οδηγία αυτή αποτελεί κείμενο αναφοράς σε ευρωπαϊκό επίπεδο όσον αφορά την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Δημιουργεί ένα κανονιστικό πλαίσιο που αποσκοπεί στην καθιέρωση ισορροπίας μεταξύ ενός υψηλού επιπέδου προστασίας της ιδιωτικής ζωής των προσώπων και της ελεύθερης κυκλοφορίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εντός της ΕΕ.

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 45/2001/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων [Επίσημη Εφημερίδα L 8, 12.1.2001].

Ο κανονισμός αυτός αποσκοπεί στη διασφάλιση της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο των οργάνων και των οργανισμών της ΕΕ. Το κείμενο προβλέπει τα ακόλουθα:

- διατάξεις που εγγυώνται υψηλό επίπεδο προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που διαχειρίζονται τα όργανα και οι οργανισμοί της Κοινότητας;
- τη δημιουργία ανεξάρτητου οργάνου εποπτείας επιφορτισμένου με τον έλεγχο της εφαρμογής των εν λόγω διατάξεων.

Ημερομηνία τελευταίας τροποποίησης: 12.09.2005

Ανταγωνισμός στις αγορές για τα ηλεκτρονικά δίκτυα επικοινωνιών και τις υπηρεσίες

1) ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

Να εξασφαλίσει ότι κάθε επιχείρηση έχει το δικαίωμα να παρέχει τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες επικοινωνιών ή να υποβάλει τη θέση, να επεκτείνει ή να εκμεταλλευτεί τα ηλεκτρονικά δίκτυα επικοινωνίας χωρίς περιορισμό.

2) ΝΟΜΟΣ

Οδηγία της Επιτροπής 2002/77/ΕΚ της 16ης Σεπτεμβρίου 2002 στον ανταγωνισμό στις αγορές για τα ηλεκτρονικά δίκτυα επικοινωνίας και τις υπηρεσίες [Επίσημη Εφημερίδα L 249, 17.09.2002].

3) ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Πλαίσιο

Αυτή η οδηγία συνεχίζει την τάση της φιλελευθεροποίησης του τομέα των ανακοινώσεων, που προωθείται από την Επιτροπή το 1999. Συμπληρώνει το Ευρωπαϊκό ρυθμιστικό πλαίσιο που είναι εφαρμόσιμο στα ηλεκτρονικά δίκτυα επικοινωνιών και τις υπηρεσίες που τίθενται σε ισχύ από τη Γενική Οδηγία και τέσσερις συγκεκριμένες Οδηγίες της 7ης Μαρτίου 2002,

Διευκρινίσεις της έννοιας των ηλεκτρονικών επικοινωνιών

Στο πλαίσιο της νέας οδηγίας οι όροι "ηλεκτρονικές επικοινωνίες" και "ηλεκτρονικά δίκτυα επικοινωνιών" περιλαμβάνουν όλες τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες επικοινωνιών και τα δίκτυα που ενδιαφέρονται για τη μεταβίβαση των σημάτων με το ράδιο, με οπτικά ή άλλα ηλεκτρομαγνητικά μέσα καλωδίων, που περιλαμβάνουν επομένως, η ραδιοφωνική αναμετάδοση των ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών προγραμμάτων. Εντούτοις, η οδηγία αποκλείει από τις ρυθμιστικές υπηρεσίες πλαισίου που παρέχουν ή που ασκούν τον εκδοτικό έλεγχο του περιεχομένου που έχει διαβιβαστεί, χρησιμοποιώντας τα ηλεκτρονικά δίκτυα επικοινωνιών και τις υπηρεσίες. Αυτή η διευκρίνιση επιβεβαιώνει τη διάκριση που γίνεται από το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο μεταξύ των υπηρεσιών και του περιεχομένου που μεταδίδονται με τη βοήθεια των δικτύων και των υπηρεσιών.

Κατάργηση των αποκλειστικών και ειδικών δικαιωμάτων για τα ηλεκτρονικά δίκτυα επικοινωνιών και τις υπηρεσίες

Η βασική διάταξη της οδηγίας προβλέπει την κατάργηση των αποκλειστικών ή ειδικών δικαιωμάτων που χορηγούνται από τα κράτη μέλη για την καθιέρωση και την παροχή ηλεκτρονικών δικτύων επικοινωνιών, ή για την παροχή δημόσια διαθέσιμων ηλεκτρονικών υπηρεσιών επικοινωνιών. Πριν από τις 24 Ιουλίου 2003, κάθε κράτος μέλος πρέπει να λάβει τα απαραίτητα μέτρα για να εγγυηθεί σε κάθε επιχείρηση το δικαίωμα να παρέχει τις υπηρεσίες ή να εκμεταλλευτεί τα δίκτυα, χωρίς διάκριση,

σύμφωνα με ένα γενικό καθεστώς έγκρισης που αντικαθιστά το σύστημα χορήγησης αδειών.

Μόνο μια αιτιολογημένη άποψη εκ μέρους της αρμόδιας ρυθμιστικής αρχής στα πλαίσια ενός γενικού αιτήματος για την έγκριση μπορεί να αποτρέψει μια επιχείρηση από την παροχή των υπηρεσιών ή των δικτύων.

Κάθετα ενσωματωμένες δημόσιες επιχειρήσεις

Τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίσουν ότι οι κατευθυντήριες ενσωματωμένες δημόσιες επιχειρήσεις που παρέχουν τα ηλεκτρονικά δίκτυα επικοινωνιών και που είναι σε κυρίαρχη θέση δεν κάνουν διακρίσεις υπέρ των δραστηριοτήτων τους.

Άλλες υπηρεσίες και δίκτυα

Η τάση στη φιλελευθεροποίηση επεκτείνεται επίσης στις υπηρεσίες καταλόγου και έρευνας καταλόγου, τις συχνότητες, τους τηλεοπτικούς δορυφόρους και τα καλωδιακά δίκτυα με την ίδια αμεροληψία που οποιοσδήποτε αδικαιολόγητος περιορισμός μπορεί να εμποδίσει την ανάπτυξη των ανταγωνιστικών υπηρεσιών.

Εφαρμογή

Τα κράτη μέλη πρέπει, μέχρι τις 25 Ιουλίου 2003, να παρέχουν στην Επιτροπή τις πληροφορίες επιτρέποντας της να επιβεβαιώσει ότι αυτές οι παροχές έχουν συμμορφωθεί και έχουν εφαρμοστεί αποτελεσματικά.

Νόμος	Ημερομηνία από την έναρξη ισχύος	Τελική ημερομηνία για την εφαρμογή στα κράτη μέλη
Οδηγία <u>2002/77/EC</u>	07.10.2003	24.07.2003

Ηλεκτρονικές επικοινωνίες: προς μια οικονομία της γνώσης

Η παρούσα ανακοίνωση είναι απολογισμός των κυριότερων μέτρων που βρίσκονται σε εξέλιξη στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ). Η Επιτροπή διατυπώνει προτάσεις ως εγγύηση ενός περιβάλλοντος ευνοϊκού για την ανάπτυξη του τομέα.

ΠΡΑΞΗ

Ανακοίνωση της Επιτροπής, της 11ης Φεβρουαρίου 2003, προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών - Ηλεκτρονικές επικοινωνίες: προς μια οικονομία της γνώσης [COM(2003) 65 τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα].

ΣΥΝΟΨΗ

ΠΛΑΙΣΙΟ

Μετά από μια περίοδο ταχείας ανάπτυξης μεταξύ του 1998 και του 2000, ο τομέας των ηλεκτρονικών επικοινωνιών υπόκειται αυτή τη στιγμή σε μια διαδικασία ουσιαστικής αναπροσαρμογής. Παρά το γεγονός ότι η αναπροσαρμογή αυτή ήταν κατά πάσα πιθανότητα αναπόφευκτη μετά την εξαιρετικά γρήγορη ανάπτυξη των τελευταίων ετών, οι συνέπειές της όμως εγείρουν σημαντικά θέματα για το μέλλον του ίδιου του τομέα και για την οικονομική μεγέθυνση στην Ευρώπη. Η ταχεία ανάπτυξη οδήγησε σε ανισορροπίες, οι οποίες πρέπει να διορθωθούν κατά τα αμέσως επόμενα έτη: υπερχρέωση των φορέων εκμετάλλευσης, αναβολή επενδύσεων, πτώση των χρηματιστηριακών τιμών, σημαντική μείωση των πωλήσεων εκ μέρους των προμηθευτών κλπ.

Ο τομέας των ηλεκτρονικών επικοινωνιών αποτελεί ωστόσο ένα από τα ισχυρά σημεία της Ευρώπης. Είναι συνεπώς απαραίτητο να ληφθούν, το νωρίτερο δυνατό, κατάλληλα μέτρα ανόρθωσης και σταθεροποίησης αυτού του τομέα. Αυτό απαιτεί πάνω απ' όλα ασφάλεια δικαίου προκειμένου να δημιουργηθούν οι συνθήκες για την πραγματοποίηση μακροπρόθεσμων επενδύσεων, μια δημόσια πολιτική η οποία να τονώνει τόσο τη ζήτηση όσο και την προσφορά, καθώς και διασφάλιση της μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας μέσω των δραστηριοτήτων έρευνας και ανάπτυξης (E&A).

Για να ολοκληρωθεί γρήγορα η διαδικασία καθορισμού και υλοποίησης των δράσεων που έχουν ήδη σχεδιαστεί, οι κυβερνήσεις των κρατών μελών θα πρέπει να επιδιώξουν:

- να θέσουν σε πλήρη εφαρμογή το νέο κανονιστικό πλαίσιο για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες
- να προωθήσουν τη χρήση των τεχνολογιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, κατοχυρώνοντας ευρυζωνική και πολυπλατφορμική πρόσβαση, σύμφωνα με το σχέδιο δράσης eEurope 2005.
- να υποστηρίξουν και να ενισχύσουν τις ερευνητικές προσπάθειες, τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο ΕΕ, ούτως ώστε να διασφαλισθεί η μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΙΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

Το νέο κανονιστικό πλαίσιο που θεσπίστηκε σε επίπεδο ΕΕ στις αρχές του 2002 καθορίζει σαφείς και σταθερούς κανόνες οι οποίοι αναμένεται να βελτιώσουν το αίσθημα ασφάλειας των επενδυτών. Όταν μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών, το νέο αυτό πλαίσιο θα συμβάλει στη διασφάλιση ανταγωνιστικού περιβάλλοντος, στην τόνωση της καινοτομίας, στη δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών για τη μείωση των τιμών, και στην αύξηση των επιλογών των καταναλωτών.

Το νέο νομικό πλαίσιο πρέπει να τεθεί σε εφαρμογή, πλήρως και με αποτελεσματικό τρόπο, από τα κράτη μέλη, τα οποία οφείλουν να μεταφέρουν τις ευρωπαϊκές οδηγίες στο εθνικό τους δίκαιο έως τις 24 Ιουλίου 2003. Επιπλέον, οι εθνικές ρυθμιστικές

αρχές είναι απαραίτητο να λάβουν τους πόρους που χρειάζονται προκειμένου να φέρουν σε πέρας τα νέα αυτά καθήκοντα. Τέλος, έχουν συγκροτηθεί διάφορες επιτροπές και διαδικασίες ώστε να διευκολυνθεί η ομοιόμορφη εφαρμογή του κανονιστικού πλαισίου.

ΤΟΝΩΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Ανάπτυξη των ευρυζωνικών υπηρεσιών

Η επίτευξη ευρείας διαθεσιμότητας και χρήσης ευρυζωνικών επικοινωνιών αποτελεί έναν από τους κύριους στόχους του σχεδίου δράσης eEurope 2005. Οι ευρυζωνικές επικοινωνίες προσφέρουν σημαντικές νέες επιλογές όσον αφορά την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών: η εξ αποστάσεως εκπαίδευση (με χρήση της ηλεκτρονικής μάθησης / e-learning), η πρόσβαση σε κυβερνητικές υπηρεσίες (ηλεκτρονική διακυβέρνηση / e-government), η υγειονομική μέριμνα (ηλεκτρονική υγεία / e-health), η ψυχαγωγία, οι εικονοδιασκέψεις, το ηλεκτρονικό εμπόριο (e-commerce) κ.λπ., γίνονται πρακτικότερα και συχνά εφικτά μόνο μέσω της υψηλής ταχύτητας που παρέχει η ευρυζωνική πρόσβαση. Η εισδοχή των εν λόγω υπηρεσιών στην καθημερινή μας ζωή και το άνοιγμα νέων αγορών μπορούν να βελτιώσουν την ποιότητα ζωής, να αυξήσουν την παραγωγικότητα και να τονώσουν την καινοτομία.

Ενώ οι μεγάλες εταιρείες έχουν ολοκληρώσει τη μετάβασή τους στην ευρυζωνική πρόσβαση, το ενδιαφέρον πρέπει αυτή τη στιγμή να εστιαστεί στην ευρύτερη αγορά ώστε αυτού του τύπου η πρόσβαση να είναι διαθέσιμη για την πλειονότητα των ΜΜΕ και των ιδιωτών. Σήμερα οι περισσότεροι ιδιώτες χρήστες του Ίντερνετ συνδέονται με τους παρόχους τους μέσω προσωρινών τηλεφωνικών συνδέσεων με μικρές ταχύτητες μεταφοράς δεδομένων. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή έχει δρομολογήσει μια διαδικασία καθορισμού κοινών στόχων και προώθησης των εθνικών στρατηγικών υπέρ της ευρυζωνικής πρόσβασης. Πρόκειται για τους εξής στόχους:

- όλα τα κράτη μέλη θα πρέπει να θέσουν σε εφαρμογή έως τα τέλη του 2003 μια συνολική στρατηγική για την ευρυζωνική πρόσβαση
- όλες οι δημόσιες διοικήσεις θα πρέπει να διαθέτουν ευρυζωνικές συνδέσεις έως τα τέλη του 2005
- η Ευρώπη πρέπει να επιτύχει την ευρεία πρόσβαση και να θέσει ως στόχο να επιτύχει έως το 2005 οι μισές από τις συνδέσεις στο Ίντερνετ να είναι ευρυζωνικές.

Επιπλέον, σε πολλές αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές, η γεωγραφική απομόνωση και η χαμηλή πληθυσμιακή πυκνότητα ίσως καταστήσουν απαγορευτικό το κόστος της αναβάθμισης των τηλεφωνικών γραμμών σε γραμμές ευρυζωνικών δυνατοτήτων. Για τον λόγο αυτό η Επιτροπή θα διαβιβάσει στα κράτη μέλη κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τα κριτήρια και τις λεπτομέρειες εφαρμογής των διαρθρωτικών ταμείων, με σκοπό την υποστήριξη του τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, κυρίως δε των ευρυζωνικών σταθερών υποδομών.

Ο τομέας των κινητών επικοινωνιών

Τα δίκτυα τρίτης γενιάς (3G) απαιτούν πολύ μεγάλες επενδύσεις. Η καθιέρωση των εν λόγω δικτύων αναμένεται να αποφέρει σημαντική ροή εσόδων στους φορείς εκμετάλλευσης, στους παρόχους υπηρεσιών και στους κατασκευαστές εξοπλισμού. Χρειάζεται όμως να αναληφθεί δράση προκειμένου να ενθαρρυνθεί η ανάπτυξη αυτών των δικτύων. Για τον σκοπό αυτό, ορισμένες κυβερνήσεις έχουν κληθεί να αναπροσαρμόσουν τους όρους αδειοδότησης ή τις προθεσμίες ανάπτυξης των εν λόγω δικτύων. Επιπλέον, έως τα τέλη του 2003, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν εκπονήσει, στα κατάλληλα βήματα, συνεκτικές προσεγγίσεις όσον αφορά τις προθεσμίες ανάπτυξης, βάσει του νέου κανονιστικού πλαισίου.

Η κοινή χρήση υποδομών δικτύου από τους φορείς εκμετάλλευσης κινητών δικτύων είναι ένα θέμα το οποίο χρειάζεται να εξεταστεί περαιτέρω. Η χρήση υποδομών από κοινού με άλλους φορείς εκμετάλλευσης μπορεί να μειώσει σημαντικά το κόστος, αλλά ενδέχεται να θέσει ζητήματα ανταγωνισμού. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα πρέπει να παράσχουν, μέχρι τα τέλη του 2003, διευκρινίσεις επί θεμάτων που αφορούν την κοινή χρήση υποδομών δικτύου.

Μια πιο ευέλικτη προσέγγιση της εμπορικής εκμετάλλευσης και χρήσης του φάσματος ραδιοσυχνότητας (es, de, en, fr) στον τομέα των κινητών επικοινωνιών θα συμβάλλει σε μια αποδοτικότερη αγορά κινητών επικοινωνιών. Από αυτή την άποψη, το νέο κανονιστικό πλαίσιο παρέχει στα κράτη μέλη περισσότερες ευκαιρίες δράσης σ' αυτήν την κατεύθυνση.

Μια άλλη δυσκολία την οποία συναντούν οι φορείς εκμετάλλευσης τηλεπικοινωνιών είναι η απροθυμία ορισμένων τοπικών αρχών να χορηγήσουν άδειες για την εγκατάσταση πύλων και σταθμών βάσης. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να συζητήσουν επείγοντως με τις τοπικές αρχές οιοσδήποτε δυσκολίες κατά την υλική ανάπτυξη των δικτύων 3G.

Είναι απαραίτητο να καταβληθούν προσπάθειες ώστε να βελτιωθεί η κατανόηση των αντικειμενικών κινδύνων που συνδέονται με τη χρήση κινητών τερματικών και σταθμών βάσης. Έχει αναληφθεί σημαντικό ερευνητικό έργο με σκοπό τη διερεύνηση των πιθανών επιπτώσεών τους στην υγεία. Από τα αποτελέσματα του μεγαλύτερου μέρους των σχετικών ερευνητικών εργασιών δεν συνάγεται ότι μπορεί να αποδοθούν καρκινογόνες και άλλες μη θερμικές επιπτώσεις στις ραδιοσυχνότητες, όπως χρησιμοποιούνται επί παραδείγματι από τις συσκευές κινητής τηλεφωνίας, όταν είναι κάτω από τα όρια έκθεσης (es, de, en, fr) που καθορίζονται στη σύσταση 1999/519/EK του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 1999. Εντούτοις, το θέμα της έκθεσης του κοινού στα ηλεκτρομαγνητικά πεδία και η πλήρης τήρηση των ορίων που καθορίζονται στη σύσταση του Συμβουλίου πρέπει να εξακολουθήσουν να αποτελούν μόνιμη προτεραιότητα. Η Επιτροπή έδωσε επίσης εντολή στη CENELEC (Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ηλεκτροτεχνικής Τυποποίησης) (EN) να εκπονήσει πρότυπα για τις πτυχές της κινητής τηλεφωνίας που αφορούν την υγεία, τα οποία πρόκειται να αναγνωριστούν από το κοινοτικό δίκαιο. Τα εν λόγω πρότυπα θα διασφαλίσουν ότι οι χρήστες δεν θα εκτίθενται σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία πέραν των ορίων που συνιστά το Συμβούλιο. Τα πρότυπα που θα ισχύσουν για τα κινητά τηλέφωνα έχουν ολοκληρωθεί. Τα πρότυπα για τους σταθμούς βάσης είναι εν μέρει διαθέσιμα και προβλέπεται να ολοκληρωθούν το 2003.

Διαλειτουργικότητα

Η επίτευξη ευρείας πρόσβασης από όλους τους πολίτες στις νέες υπηρεσίες και στις εφαρμογές της κοινωνίας της πληροφορίας αποτελεί έναν από τους στόχους προτεραιότητας της ΕΕ. Η δυνατότητα πρόσβασης σε τέτοιου είδους υπηρεσίες και εφαρμογές μέσω άλλων τερματικών, εκτός των προσωπικών υπολογιστών (PC) και η δυνατότητα χρήσης πολλαπλών δικτυακών βάσεων, όπως η καλωδιακή τηλεόραση, η ψηφιακή τηλεόραση, τα τερματικά τρίτης γενιάς (3G) ή τα R-LAN θα δημιουργήσουν σημαντικές οικονομικές και κοινωνικές ευκαιρίες. Επιπλέον, η επιλογή πλατφόρμας παρέχει στους χρήστες μια πιο πρακτική και διαδραστική πρόσβαση σε ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών (ηλεκτρονική κυβέρνηση, ηλεκτρονική υγεία, ηλεκτρονική μάθηση, ηλεκτρονικό εμπόριο, κλπ.), συμβάλλει στην κοινωνική ένταξη, προάγει την καινοτομία, προσφέρει στους καταναλωτές ελευθερία επιλογής και αυξάνει τον ανταγωνισμό.

Εντούτοις, η πρόκληση της διαλειτουργικότητας πρέπει να αντιμετωπιστεί σε διαφορετικά επίπεδα, όπως οι τερματικές συσκευές, η υποδομή δικτύου, το περιεχόμενο και οι υπηρεσίες και εφαρμογές που παρέχονται μέσα από πλατφόρμες. Η επίτευξη της διαλειτουργικότητας απαιτεί ανάληψη δράσης σε όλα αυτά τα επίπεδα. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή προέβλεψε την έκδοση ανακοίνωσης προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για τη διαλειτουργικότητα με σκοπό την υποστήριξη των πανευρωπαϊκών επιγραμμικών δημοσίων υπηρεσιών. Επιπλέον, θα δημοσιεύσει, την άνοιξη του 2003, ανακοίνωση σχετικά με τους φραγμούς στην ευρεία πρόσβαση στις υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας μέσω ανοικτών πλατφόρμων.

Δημόσιες υπηρεσίες

Η επιτυχία της ευρυζωνικής πρόσβασης και των υπηρεσιών τρίτης γενιάς θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από τη διαθεσιμότητα ελκυστικών περιεχομένων, εφαρμογών και υπηρεσιών. Ο δημόσιος τομέας μπορεί να προσφέρει ελκυστικές υπηρεσίες τέτοιου τύπου, και κατ' αυτό τον τρόπο να βελτιώσει ουσιαστικά τη διάδρασή του με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Η ανάπτυξη σύγχρονων επιγραμμικών δημοσίων υπηρεσιών είναι ένας από τους βασικούς στόχους του προγράμματος eEurope 2005. Επιπλέον, η Επιτροπή συνεργάζεται με τα κράτη μέλη για τη διενέργεια συγκριτικών αξιολογήσεων και για την προαγωγή της ανταλλαγής ορθών πρακτικών.

Ασφάλεια

Η ασφάλεια των δικτύων και των επικοινωνιών αποτελεί ένα μείζονος σημασίας στοιχείο προβληματισμού για την ανάπτυξη της ψηφιακής οικονομίας. Η εξάπλωση των καινοτόμων τεχνολογιών (ευρυζωνικές τεχνολογίες, συστήματα 3G και ανάπτυξη νέων περιεχομένων, εφαρμογών και υπηρεσιών), θα δημιουργήσει νέες προσκλήσεις στον τομέα της ασφάλειας. Είναι συνεπώς αναγκαίο να βελτιωθεί η προστασία των δικτύων και των συστημάτων πληροφοριών από τις διάφορων μορφών επιθέσεις κατά της διαθεσιμότητας, της αυθεντικότητας, της ακεραιότητας και της εμπιστευτικότητας των δεδομένων και υπηρεσιών που αυτά προσφέρουν. Τον Αύγουστο του 2002, η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση απόφασης πλαισίου του Συμβουλίου σχετικά με τις επιθέσεις κατά των συστημάτων πληροφοριών. Η έγκριση αυτής της πρότασης το ταχύτερο δυνατό έχει πρωταρχική σημασία. Το ίδιο

ισχύει και για την τελική έγκριση του κανονισμού περί θέσπισης Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια Δικτύων και Πληροφοριών (ENISA).

ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Ο τομέας των ηλεκτρονικών επικοινωνιών είναι ένας δυναμικός και καινοτόμος κλάδος, όπου η έρευνα και η ανάπτυξη (E&A) διαδραματίζουν θεμελιώδη ρόλο και είναι καθοριστικές για την ανταγωνιστικότητα. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η μείωση των επενδύσεων στην E&A που είναι αποτέλεσμα της οικονομικής κατάστασης του τομέα είναι ιδιαίτερος ανησυχητική, δεδομένου ότι υπάρχει κίνδυνος όχι μόνο να υπονομεύσει την ισχύ του τομέα, αλλά και την συνολική μακροπρόθεσμη ανταγωνιστική θέση της Ευρώπης.

Προσφάτως αποφασίστηκε να διατεθούν, δυνάμει του 6ου προγράμματος πλαισίου έρευνας, 3,6 δισ. ευρώ στις τεχνολογίες της κοινωνίας της πληροφορίας (IST), δίνοντας προτεραιότητα στις τεχνολογίες και υπηρεσίες κινητών, οπτικών και ευρυζωνικών επικοινωνιών. Τον Ιούνιο του 2003, θα προκηρυχθεί η δεύτερη πρόσκληση υποβολής προτάσεων για την προτεραιότητα IST του 6ου προγράμματος πλαισίου, η οποία θα δίνει έμφαση στις υπηρεσίες και τις εφαρμογές της κοινωνίας της πληροφορίας.

ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Ανακοίνωση της Επιτροπής/3 Φεβρουαρίου 2004: Συνδέσεις υψηλών ταχυτήτων στην Ευρώπη: πρόσφατες εξελίξεις στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών [COM(2004) 61 τελικό - δεν έχει δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα]

Η ανωτέρω ανακοίνωση υπογραμμίζει την ανάγκη διαρκούς πολιτικής στήριξης με στόχο την αποτελεσματική χρησιμοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορίας και των επικοινωνιών (ICT) στην ΕΕ και προσδιορίζει δράσεις που επιτρέπουν άρση των φραγμών σε πρόσθετες επενδύσεις.

Έκθεση σχετικά με τις κανονιστικές ρυθμίσεις και τις αγορές των τηλεπικοινωνιών στην Ευρώπη 2004

Ενδέκατη έκθεση σχετικά με τον κανονισμό και οι αγορές των ηλεκτρονικών επικοινωνιών στην Ευρώπη 2005

Η Επιτροπή αποτελεί την εξέλιξη της κατάστασης στον τομέα των υπηρεσιών των ηλεκτρονικών ανακοινώσεων καθ' όλη τη διάρκεια του έτους 2005. Αναλύει τον τρόπο με τον οποίο το ευρωπαϊκό νόμιμο πλαίσιο τέθηκε στο σειρά μέσα στα κράτη μέλη.

Εγγυήση αυτού του νόμιμου πλαισίου στον πολίτη ότι οι βασικές υπηρεσίες παρέχονται σε μια λογική τιμή και ότι οι κοινωνικές απαιτήσεις καλύπτονται.

NOMOS

Σύνοδος της Επιτροπής, 20 Φεβρουαρίου 2006, που τιτλοφορείται "τον κανονισμό και αγορές των ηλεκτρονικών ανακοινώσεων στην Ευρώπη το 2005" [Τελικό 68 COM (2006) - που δεν δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα].

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τα κράτη μέλη σημείωσαν σημαντική πρόοδο στη ρύθμιση στο σειρά των κανόνων σχετικά με τους στόχους του ευρωπαϊκού νόμιμου πλαισίου σχετικά με τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες. Εντούτοις, παραμένει το χάσμα που επιβραδύνει έτσι την πλήρη αίτησή τους. Αυτό το νόμιμο πλαίσιο υποστηρίζει τους στόχους της πρωτοβουλίας i2010 που υπογραμμίζει τον ουσιαστικό ρόλο της αύξησης τεχνολογιών επικοινωνίας και πληροφοριών απασχόλησης (ΤΙC) εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (UE).

Η παρούσα ανακοίνωση περιγράφει την εξέλιξη αυτού του τομέα, μέσα στο 2005, σχετικά με τις αγορές, τον κανονισμό και τους καταναλωτές. Δείχνει επίσης τα κύρια προβλήματα που παραμένουν όσον αφορά τη ρύθμιση στη σειρά του νόμιμου πλαισίου. Ο τομέας των ΤΠΕ αντιπροσώπευσε μια αξία 614 δισεκατομμύριο ευρώ το 2005, συμπεριλαμβανομένων 273 δισεκατομμυρίων για τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες των επικοινωνιών που αποτελούν το μέγιστο τμήμα του συνόλου του τομέα των ΤΠΕ.

ΚΥΡΙΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Κινητές υπηρεσίες

Η αύξηση του τομέα της κινητής τηλεφωνίας είναι κυρίως βασισμένη στην ανάπτυξη των υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας, όπως οι υπηρεσίες των κινητών δεδομένων. Κατά συνέπεια, το 2005 το μέσο ποσοστό διείσδυσης των υπηρεσιών της κινητής τηλεφωνίας έφθασε σε ένα ποσοστό από περίπου 93% της ΕΕ- το 25% των οποίων αποτελεί μια σημαντική πρόοδος στα νέα κράτη μέλη.

Το υψηλό επίπεδο των τιμών της διεθνούς περιόδου στην πλειοψηφία των κρατών μελών οδήγησε την Επιτροπή στη δημιουργία μιας σειράς ιστοχώρων για να αυξήσει τη διαφάνεια του καταναλωτή, ειδικότερα στο επίπεδο δασμολόγησης, και επίσης να στοχεύσει στην ενίσχυση της ανταγωνιστικής πίεσης. Η Επιτροπή ακολουθεί στενά την εξέλιξη αυτού του τομέα και θα εξετάσει τις πιθανές επιλογές για μια αποτελεσματική δράση.

Η φορητότητα του κινητού αριθμού, που το καθιστά πιθανό να υποκινήσει τον ανταγωνισμό, διπλασιάστηκε κατά τη διάρκεια του έτους, που φθάνει σε 25.1 εκατομμύρια αριθμούς που συντηρήθηκαν από τους πελάτες που έχουν αλλάξει τους προμηθευτές στην ΕΕ.

Υψηλή ροή

Η γρήγορη αύξηση της υψηλής ροής έφθασε σε σχεδόν τις 53 εκατομμύρια γραμμές, μια άνοδος σχεδόν 20 εκατομμυρίων το 2005. Η πτώση στις τιμές της υψηλής ροής υπέρ των καταναλωτών αναπτύσσεται καθώς οι όγκοι αυξάνονται.

Το ποσοστό διείσδυσης εντούτοις δεν ήταν ίσο μεταξύ των διάφορων κρατών μελών ακόμα κι αν το μερίδιο της νέας εισόδου στην αγορά υψηλής ροής αυξήθηκε με έναν κανονικό τρόπο.

Απομακρυσμένοι Τοπικοί βρόχοι

Ο αριθμός γραμμών με κοινή πρόσβαση είναι τριπλάσιος κατά τη διάρκεια του έτους 2005 που αρχίζει την ισχυρή αύξηση της υψηλής ροής στη Γαλλία, στο Ηνωμένο Βασίλειο και τη Δανία.

Η αγορά των απομακρυσμένων τοπικών βρόχων και των γραμμών συμβαλλόμενων μερών περιλαμβάνουν την πρόοδο της υψηλής ροής. Ο απομακρυσμένος τοπικός βρόχος προτιμάται για την πρόσβαση στην υψηλή ροή λόγω του αιτήματος που αυξάνεται για τις νέες υπηρεσίες και την τάση προς το πακέτο που συσκευάζει τις υπηρεσίες.

Σταθερές φωνητικές υπηρεσίες

Ο τομέας της σταθερής τηλεφωνίας γνωρίζει μια γενική και συνεχή πτώση. Είναι εντούτοις, πάντα μέγιστη πηγή εισοδήματος για τους σταθερούς χειριστές, αξία που φτάνει τα 85.8 δισεκατομμύρια euro μέσα στο 2005,

Οι ιστορικοί χειριστές συντηρούν εντούτοις μια κυρίαρχη παρουσία όσον αφορά τα τοπικά δίκτυα και τις κλήσεις παρά ένα κύμα των δραστών στην αγορά. Νέα η είσοδος υπάρχει μιας άμεσης πρόσβασης, με μόνο το 8.3% των συνδρομητών.

Η αύξηση του χρησιμοποιούμενου αριθμού συνδρομητών των νέων χειριστών φαίνεται να επιβραδύνει. Αυτός προκύπτει πιθανώς από τις συνεχείς εκστρατείες που πραγματοποιούνται από τους ιστορικούς χειριστές αλλά και εξ αιτίας του γεγονότος ότι η προσφορά των διάφορων ενσωματωμένων υπηρεσιών (φωνή, πρόσβαση Διαδίκτυο και οπτικοακουστικό περιεχόμενο) εκτιμάται καλύτερα αρχικά από μόνο έναν προεπιλεγμένο μεταφορέα.

Η πιθανή είσοδος στους νέους μεγάλους προμηθευτές αγοράς των υπηρεσιών της φωνητικής τηλεφωνίας από το Διαδίκτυο (VoIP) ενθαρρύνει τους χειριστές σε ισχύ για να αναπτύξει τα προϊόντα της σε αυτόν τον τομέα. Η Επιτροπή ευνοεί έναν μειωμένο κανονισμό και είναι πολύ ικανοποιημένες οι μετρημένες επεμβάσεις που υιοθετούνται από τα κράτη μέλη μέχρι τώρα.

NOMIMO ΠΛΑΙΣΙΟ

Η πλειοψηφία των κρατών μελών το μετέθεσε τον νόμιμο έλεγχο ενώ άλλοι προχώρησαν σημαντικά. Η Ελλάδα ενέκρινε τελικά τα αρχικά μέτρα της μετάθεσης στις 2006 του Ιανουαρίου

Η Επιτροπή εντούτοις είναι ανήσυχη με τον χρόνο που περνά μεταξύ της αρχής μιας έρευνας αγοράς, ουσιαστικής με την εφαρμογή της σειράς του πλαισίου, και της ολοκλήρωσής του σε συγκεκριμένες περιπτώσεις.

Εγκατάσταση του νόμιμου πλαισίου

Η Επιτροπή προσδιόρισε τις βασικές ζώνες για τις οποίες ο κανονισμός στο κράτος μέλος αξίζει να βελτιωθεί. Οι νόμιμες σημαντικότερες ανησυχίες ερωτήσεων ειδικότερα:

- Η ανεξαρτησία και η αμεροληψία του ARN (εθνικές αρχές του κανονισμού)
- Οι ικανότητες του ARN όσον αφορά την εφαρμογή στις αποφάσεις τους, που παίρνουν για τα χαμηλού επιπέδου πρόστιμα που μπορούν να επιβληθούν
- οι διαδικασίες των δημόσιων διαβουλεύσεων που οργανώνονται από το ARN που επιτρέπει να διαβιβάσει τις πληροφορίες προς όφελος των δραστών της αγοράς και των καταναλωτών
- η συνεργασία των ρυθμιστών. Παραμένει ένας νόμιμος κίνδυνος σε ένα συγκλίνον περιβάλλον που περιλαμβάνει τις παραδοσιακές τηλεπικοινωνίες και τη μετάδοση του ραδιοφώνου και την τηλεόραση
- βελτίωση των όρων της χορήγησης της προτεραιότητας

Η Επιτροπή έλαβε τα μέτρα ενάντια στα κράτη μέλη η των οποίων νομοθεσία ή η αίτησή τους δεν υπάγεται στη συνολική συμμόρφωση στο νόμιμο πλαίσιο.

Η Είσοδος του Καταναλωτή

Η πρόοδος του ανταγωνισμού οδήγησε στα πλεονεκτήματα των καταναλωτών :η επιλογή των προϊόντων και των υπηρεσιών αυξήθηκαν, ενώ οι τιμές μειώθηκαν και η ποιότητα βελτιώθηκε.

Τα κράτη μέλη πρέπει να πάρουν την προσοχή ότι ο διορισμός προμηθευτών διεθνώς είναι αποτελεσματικός, διαφανής και αμερόληπτος. Η Επιτροπή φοβάται πράγματι τον αποκλεισμό των δραστών έναντι της στερεάς θέσης ορισμένων χειριστών σε διάφορα κράτη μέλη.

Η πρωτοβουλία i2010 στοχεύει στην προαγωγή μιας επιχείρησης των πληροφοριών για όλους. Η Επιτροπή υπογραμμίζει από αυτή την άποψη τα μέτρα της ενθάρρυνσης που εγκρίνονται όσον αφορά τις αξίες των ανάπηρων χρηστών, αν και οι προσπάθειες πρέπει να συνεχιστούν σχετικά με την πρακτική πρόσβαση στις υπηρεσίες. Τα συστήματα δασμολογίων χρηματοδότησης της Ουγγαρίας και της Αυστρίας παραδείγματος χάριν, ειδικά για τους χρήστες με το χαμηλό εισόδημα.

Η φορητότητα των σταθερών και κινητών αριθμών είναι λειτουργική στην πλειοψηφία των κρατών μελών, εκτός από τη Λετονία, της Λιθουανίας, της Μάλτας, της Πολωνίας, της Τσεχίας, της Σλοβακίας και της Σλοβενίας.

Για χάρη των χρηστών, η Επιτροπή υποστηρίζει τη δημιουργία μιας υπηρεσίας καταλόγου και πληροφοριών που καλύπτουν όλους τους συνδρομητές που δεν επέλεξαν έναν μυστικό αριθμό και που θα ήταν διαθέσιμοι σε όλα τα κράτη μέλη.

Η Επιτροπή εξετάζει την αποτελεσματική εγκατάσταση προσεκτικά, σε όλα τα κράτη μέλη, της ευρωπαϊκής κλήσης αριθμού επείγουσας ανάγκης (112) που μπορεί τώρα να χρησιμοποιηθεί ελεύθερος σε όλη την Ένωση.

ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Ανακοίνωση της Επιτροπής, 2 Δεκεμβρίου ..2004, που τιτλοφορείται "τον κανονισμό και αγορές των ηλεκτρονικών ανακοινώσεων στην Ευρώπη 2004" [Τελικό 759 COM (2004) - που δεν δημοσιεύεται με την Επίσημη Εφημερίδα].

Ανακοίνωση της Επιτροπής, 19 Νοεμβρίου ..2003, έχοντας το δικαίωμα: "Κανονισμός και αγορά των ηλεκτρονικών επικοινωνιών το 2003 - έκθεση στη ρύθμιση στη σειρά του κανονισμού της ΕΕ όσον αφορά στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες" [Τελικό 715 COM (2003) - που δεν δημοσιεύεται με την Επίσημη Εφημερίδα].

Ανακοίνωση της Επιτροπής, της 3ης Δεκεμβρίου ..2002, σχετικά με την όγδοες έκθεση στη ρύθμιση στη σειρά του κανονισμού όσον αφορά στις τηλεπικοινωνίες - κανονισμός και αγορά των τηλεπικοινωνιών το 2002 [Τελικό 695 COM (2002) - που δεν δημοσιεύεται με την Επίσημη Εφημερίδα].

Δέκατη έκθεση σχετικά με τον ευρωπαϊκούς ηλεκτρονικούς κανονισμό και τις αγορές επικοινωνιών

Για πρώτη φορά από τη διεύθυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΥ), η Επιτροπή αναλύει την κατάσταση του παιχνιδιού στις ηλεκτρονικές αγορές ανακοινώσεων των 25 κρατών μελών. Αυτή η έκθεση εκτιμά τις κύριες εξελίξεις σε αυτές τις αγορές και προσδιορίζει τα ρυθμιστικά προβλήματα που εμμένουν ακόμα. Η Επιτροπή δίνει έμφαση ειδικότερα στις καθυστερήσεις στη μετάθεση του νέου ρυθμιστικού πλαισίου για τις ηλεκτρονικές ανακοινώσεις στα κράτη μέλη.

ΝΟΜΟΣ

Ανακοίνωση της Επιτροπής της 2ας Δεκεμβρίου 2004: "Ευρωπαϊκοί ηλεκτρονικοί κανονισμός και αγορές 2004 επικοινωνιών" [Τελικό 759 COM(2004) - που δεν δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα].

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο ηλεκτρονικός τομέας των επικοινωνιών είναι μια ζωτικής σημασίας κατευθυντήρια δύναμη στην ευρωπαϊκή οικονομία από την άποψη της αύξησης, της ευημερίας και της καινοτομίας.

Οι προοπτικές για τον τομέα φαίνονται υγιέστερες, με τη γενική αύξηση 4,6% το 2004. Αυτή η αύξηση οφείλεται εν μέρει στην καθιέρωση νέο ρυθμιστικό πλαίσιο για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, το οποίο εξασφαλίζει ότι η ευρωπαϊκή αγορά είναι ανταγωνιστική.

ΚΥΡΙΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΑΓΟΡΑΣ

Κινητές υπηρεσίες

Η αύξηση της κινητής τηλεφωνίας οδηγείται κατά ένα μεγάλο μέρος από την ανάπτυξη των προστιθεμένης αξίας υπηρεσιών όπως οι κινητές υπηρεσίες στοιχείων. Το 2004, το μέσο ποσοστό διείσδυσης υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας συνέχισε να αυξάνεται και είναι τώρα κατά 83% σε ΕΕ- 25.

Με τις δαπάνες που παραμένουν υψηλές στον κινητό τομέα, η Επιτροπή συστήνει ότι οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές (NRAs) αναλύουν τις αγορές για τη λήξη κλήσης στα μεμονωμένα κινητά δίκτυα και τη χονδρική διεθνή περιπλάνηση.

Η Επιτροπή υπολογίζει ότι θα υπάρξει κάλυψη πληθυσμών 43% κοντά κινητοί χειριστές τρίτος-παραγωγής (3G) στο τέλος του 2004. Η επέκταση των εμπορικών υπηρεσιών πρέπει να επιτρέψει 3G στους χειριστές για να διαπεράσει τη μαζική αγορά από το 2005 και μετά

Ευρεία ζώνη

Ο συνολικός αριθμός ευρυζωνικών γραμμών πρόσβασης αυξήθηκε κατά περισσότερο από 72% το 2004 για να φθάσει σε συνολικά 29,6 εκατομμύριο γραμμές, που αντιπροσωπεύουν 6,5% του πληθυσμού ΕΕ- 25. Εντούτοις, η ευρυζωνική λήψη ποικίλλει αρκετά από το κράτος μέλος στο κράτος μέλος.

Η αύξηση της ευρυζωνικής επέκτασης οδηγείται κατά ένα μεγάλο μέρος από την επέκταση υποδομής, την εντατική ανταγωνιστική πίεση και την επιθυμία των σταθερών χειριστών να αντισταθμίσουν τη διάβρωση των εισοδημάτων φωνητικής τηλεφωνίας.

Ξετυλιγμένοι τοπικοί βρόχοι

Η αγορά για οι ξετυλιγμένοι τοπικοί βρόχοι και οι κοινές γραμμές αυξήθηκαν κατά 110% στην περίοδο 2003-2004 σε ΕΕ- 15.

Δύο παράγοντες κρύβονται κάτω από αυτά τα αποτελέσματα: νέα ρυθμιστικά μέτρα, ειδικότερα από την άποψη της τιμολόγησης, και αυξανόμενη επένδυση στην υποδομή από τους νέους χειριστές.

Σταθερές υπηρεσίες φωνής

Παρά τη συνεχή γενική πτώση του τομέα της σταθερής τηλεφωνίας, ο αριθμός φορέων που μπαίνουν σε αυτήν την αγορά που αυξάνεται για πρώτη φορά σε 2004,

Μετά από τη φιλελευθεροποίηση αυτού του τομέα, 20% των ευρωπαϊκών καταναλωτών χρησιμοποιούν τώρα έναν εναλλακτικό χειριστή για τις τοπικές κλήσεις, και 31% για τις υπεραστικές ή διεθνείς κλήσεις. Στα νέα κράτη μέλη, η φιλελευθεροποίηση εμφανίστηκε μόνο πρόσφατα και η διείσδυση της σταθερής υποδομής είναι σχετικά χαμηλή. Συνεπώς, το επιβεβλημένο μερίδιο αγοράς είναι ακόμα πάνω από 90%,

Κατά τη διάρκεια του χρόνου, η ανάπτυξη των υπηρεσιών τηλεφωνίας και η άφιξη των νέων τεχνολογιών όπως VoIP (φωνή πέρα από το πρωτόκολλο Διαδικτύου) και τα συγκλιμένα καθορίζω-κινητά προϊόντα θα μπορούσαν να βοηθήσουν αυτόν τον τομέα για να ανακτήσουν.

Διασύνδεση

Η διασύνδεση είναι ένας από τους βασικούς παράγοντες στη φιλελευθεροποίηση των ηλεκτρονικών αγορών επικοινωνίας.

Σε απάντηση στη νέα ρυθμιστική επέμβαση, καθορίζω- το κινητό ποσοστό λήξης για τους χειριστές με τη SMP (σημαντική αγοραστική δύναμη) σε ΕΕ- 15 μειώθηκε κατά 14%,

Καταναλωτές

Ο αυξανόμενος ανταγωνισμός έχει φέρει τα οφέλη στους καταναλωτές: υπάρχει τώρα μια μεγαλύτερη επιλογή των καλύτερος-ποιοτικών προϊόντων και των υπηρεσιών σε χαμηλότερες τιμές.

Με τον ίδιο τρόπο, το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο πρέπει να προωθήσει την καινοτομία μέσα τεχνολογία και ηλεκτρονικές υπηρεσίες επικοινωνίας.

ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΘΕΣΗΣ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ

Μετάθεση στα 25 κράτη μέλη

Το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες έχει μετατεθεί στην εθνική νομοθεσία σε 20 κράτη μέλη. Ίσχυσε στην ολότητά της από την 1η Μαΐου 2004 στα δέκα νέα κράτη μέλη.

Εντούτοις, πέντε κράτη μέλη δεν έχουν ολοκληρώσει τη νομοθετική διαδικασία για το κοινοτικό ρυθμιστικό πλαίσιο: Βέλγιο, η Τσεχία, Εσθονία, Ελλάδα και Λουξεμβούργο.

Για να εφαρμόσουν πλήρως το ρυθμιστικό πλαίσιο, τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να μεταθέσουν τη δευτεροβάθμια νομοθεσία. Οκτώ κράτη πρέπει να κάνουν ακόμα αυτό: Ισπανία, Γαλλία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Πολωνία, Σλοβενία και Σλοβακία.

Η Επιτροπή έχει λάβει μέτρα ενάντια στα κράτη στην παραβίαση των υποχρεώσεών τους να μεταθέσουν το πλαίσιο.

Εφαρμογή του ρυθμιστικού πλαισίου

Η Επιτροπή έχει προσδιορίσει τις βασικές περιοχές όπου ο κανονισμός στα κράτη μέλη πρέπει να βελτιωθεί. Τα σημαντικότερα ρυθμιστικά ζητήματα που έχουν προκύψει είναι:

- η ανεξαρτησία και η αμεροληψία του NRAs

- η διαφάνεια, η αναλογικότητα και η αιτιολόγηση των δαπανών για την έγκριση των υπηρεσιών επικοινωνίας
- η αμερόληπτη φύση των διαδικασιών για τα μεμονωμένα δικαιώματα της χρήσης για ραδιοσυχνότητες
- η χορήγηση των δικαιωμάτων του τρόπου, των δικαιωμάτων ομο-θέσης και της δυνατότητα-διανομής των δικαιωμάτων
- η παροχή ελάχιστου συνόλου ποιότητας καθολικές υπηρεσίες σε μια προσιτή τιμή
- πρέπει-φέρτε τις υποχρεώσεις σε περιπτώσεις όπου το γενικό ενδιαφέρον τις απαιτεί
- η προστασία των καταναλωτών ενάντια εκούσιες εμπορικές επικοινωνίες
- το μήκος της νομικής περιόδου για διατήρηση των στοιχείων κυκλοφορίας
- η εφαρμογή των μεταβατικών διατάξεων σε ΕΕ- 15 μέχρι το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο έχει μετατεθεί εντελώς
- η αποτελεσματική καθιέρωση των ρυθμιστικών υποχρεώσεων για τις επιχειρήσεις με τη SMP στα νέα κράτη μέλη

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Ανακοίνωση της Επιτροπής της 19ης Νοεμβρίου 2003: "Ευρωπαϊκοί ηλεκτρονικοί κανονισμός και αγορές 2003 επικοινωνιών - έκθεση σχετικά με την εφαρμογή των ηλεκτρονικών επικοινωνιών της ΕΕ σχετικά με regulatory Package" [COM(2003) 715 final - not published in the Official Journal].

Commission communication of 3 December 2002: "Eighth Report from the Commission on the Implementation of the Telecommunications Regulatory Package - European Telecoms Regulation and Markets 2002" [COM(2002) 695 final - not published in the Official Journal].

Commission communication of 26 November 2001: "Seventh Report on the Implementation of the Telecommunications Regulatory Package" [COM(2001) 706 final - not published in the Official Journal].

Commission communication of 7 December 2000: " Sixth Report on the Implementation of the Telecommunications Regulatory Package" [COM(2000) 814 final - not published in the Official Journal].

Ένατη έκθεση σχετικά με την υλοποίηση των κανονιστικών ρυθμίσεων για τις τηλεπικοινωνίες

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενέκριναν τον Μάρτιο του 2002 τη νέα δέσμη νομοθετικών ρυθμίσεων («τηλεπικοινωνιακή δέσμη»), προορισμός των οποίων είναι να αποτελέσουν το πλαίσιο του κλάδου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και να αντικαταστήσουν τις υφιστάμενες κανονιστικές ρυθμίσεις οι οποίες διέπουν τον κλάδο των επικοινωνιών. Η μεταφορά αυτού του νέου πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών προβλέπεται να έχει συντελεστεί έως τις 24 Ιουλίου 2003. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο, εκτός από την κατάσταση που επικρατεί στην αγορά των υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, στην έκθεση που ακολουθεί στη συνέχεια γίνεται ο απολογισμός της μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο του νέου πλαισίου κανονιστικών διατάξεων και τονίζονται οι βασικές πτυχές οι οποίες πρόκειται να αντιμετωπιστούν κατά τη διάρκεια της μεταφοράς.

ΠΡΑΞΗ

Ανακοίνωση της Επιτροπής, της 19ης Νοεμβρίου 2003, με τίτλο: «Κανονιστικές ρυθμίσεις και αγορές στις ευρωπαϊκές ηλεκτρονικές επικοινωνίες κατά το 2003 - Έκθεση περί της εφαρμογής της δέσμης κανονιστικών ρυθμίσεων για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες στην ΕΕ» [COM(2003) 715 τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα].

ΣΥΝΟΨΗ

Η παρούσα ένατη έκθεση της Επιτροπής για την υλοποίηση της δέσμης έχει καταρτισθεί σε μια περίοδο μετάβασης από το παλαιό στο νέο πλαίσιο κανονιστικών ρυθμίσεων που διέπουν τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Πρωταρχικός στόχος αυτής της νέας δέσμης μέτρων, η οποία συναπαρτίζεται από μια γενική οδηγία (την οδηγία «πλαίσιο») και τέσσερις άλλες ειδικότερες οδηγίες (τις οδηγίες για την «αδειοδότηση» (es de en fr), «την παροχή καθολικής υπηρεσίας» (es de en fr), «την πρόσβαση και τη διασύνδεση» (es de en fr) και «την προστασία του ιδιωτικού βίου»), είναι να καταστεί ο κλάδος αυτός ανταγωνιστικότερος. Η έκθεση δίνει ως εκ τούτου ιδιαίτερο βάρος στην παρουσίαση του απολογισμού της πορείας εξέλιξης της αγοράς αυτής από την εποχή της προηγούμενης έκθεσης (es de en fr) και προβαίνει σε αναλυτική απαρίθμηση των βασικών προβλημάτων που προκαλεί η μεταφορά του νέου πλαισίου κανονιστικών διατάξεων στο δίκαιο των κρατών μελών.

ΠΟΡΕΙΑ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Αγορά υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών

Ο ρυθμός αύξησης της αγοράς κατά το έτος 2003 θα είναι εντονότερος από τους συνολικούς ρυθμούς αύξησης των ευρωπαϊκών οικονομιών των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Η ονομαστική αύξηση του κλάδου προβλέπεται να κυμανθεί μεταξύ 3,7% και 4,7%, τη στιγμή που το ποσοστό του ονομαστικού ρυθμού αύξησης του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕγχΠ) της ΕΕ κυμαίνεται γύρω στο 3% περίπου.

Κινητή τηλεφωνία

Ο αριθμός των συνδρομητών αυξήθηκε μέσα στο 2003 με εντονότερους ρυθμούς από το 2002 και μάλιστα έστω και αν τα ποσοστά διείσδυσης των κινητών επικοινωνιών προσεγγίζουν το 90% σε ορισμένα κράτη μέλη. Το 81% του πληθυσμού της ΕΕ διαθέτει τη στιγμή αυτή ένα κινητό τηλέφωνο. Εξάλλου, οι υπηρεσίες κινητών επικοινωνιών τρίτης γενεάς (UMTS) είναι πλέον διαθέσιμες σε τέσσερα κράτη μέλη - την Ιταλία, το Ηνωμένο Βασίλειο, τη Σουηδία και την Αυστρία - και είναι στη φάση της λειτουργικής εγκαινιάσής τους σε άλλα κράτη.

Ευρυζωνική πρόσβαση

Ο αριθμός των ευρυζωνικών γραμμών αυξήθηκε αισθητά κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου. Το ειδικό βάρος των νεοεισερχόμενων φορέων παραμένει πάντως περιορισμένο. Σε ό,τι αφορά την αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο (es de en fr), η ανάπτυξή του παραμένει εξαιρετικά ανισοσκελής, εφόσον το 95% των αδεσμοποίητων γραμμών είναι συγκεντρωμένο σε έξι χώρες (κατά κύριο λόγο στη Γερμανία, αλλά και στην Ιταλία, τη Δανία, τη Φινλανδία, τις Κάτω Χώρες και τη Σουηδία).

Σε ό,τι αφορά το ποσοστό ευρυζωνικής διείσδυσης στην ΕΕ, ηγετική θέση κατέχουν το Βέλγιο, η Δανία, οι Κάτω Χώρες και η Σουηδία. Η Ιταλία και η Πορτογαλία είναι από την άλλη πλευρά εκείνες οι χώρες οι οποίες εμφανίζουν τα χαμηλότερα ποσοστά διείσδυσης.

Φορείς σταθερών τηλεπικοινωνιών

Έπειτα από τη μαζική εισροή νέων φορέων η οποία υπήρξε κατά τη διάρκεια της πρώτης φάσης απελευθέρωσης (+113 % στο χρονικό διάστημα ανάμεσα στο 1998 και 2001), ο αριθμός των φορέων που διαθέτουν την έγκριση παροχής υπηρεσιών δημοσίων τηλεπικοινωνιών στην Ευρώπη άρχισε να μειώνεται. Η αδυναμία της ευρωπαϊκής οικονομίας αποτέλεσε εξάλλου τροχοπέδη για την άφιξη νέων φορέων, είχε ως αποτέλεσμα να υπάρξουν ορισμένες χρεοκοπίες και ενίσχυσε την τάση συγκέντρωσης των επιχειρήσεων. Απ' ό,τι φαίνεται, συνολικά, ο πραγματικός αριθμός ανταγωνιστών σε κάθε εθνική αγορά σταθερών επικοινωνιών είναι ξεκάθαρα χαμηλότερος από τον αριθμό των επιτρεπόμενων φορέων και από τον αριθμό των ενεργών φορέων. Ο αριθμός των σημαντικών ανταγωνιστών δεν ξεπερνά στην πραγματικότητα τους 3 έως 4 στη συντριπτική πλειοψηφία των χωρών της ΕΕ, στην αγορά της δημόσιας φωνητικής τηλεφωνίας.

Τα μερίδια της αγοράς στο χώρο της σταθερής φωνητικής τηλεφωνίας

Η ανταγωνιστική πίεση φαίνεται να έχει μεταστραφεί από την αγορά της διεθνούς φωνητικής τηλεφωνίας μακρινών αποστάσεων προς το σκέλος των τοπικών κλήσεων, στο οποίο έχει συνεχιστεί το φαινόμενο της μείωσης του μεριδίου που ελέγχουν οι ιστορικοί φορείς εκμετάλλευσης στην αγορά της σταθερής τηλεφωνίας.

Επιλογές των καταναλωτών

Οι πελάτες των ιστορικών φορέων εκμετάλλευσης είναι καλύτερα ενημερωμένοι όσον αφορά την ευχέρεια αλλαγής του προμηθευτή των υπηρεσιών. Το δικαίωμά τους αυτό το ασκούν είτε σχηματίζοντας τον αντίστοιχο κωδικό πριν από κάθε κλήση

τους (επιλογή του φορέα) είτε επιλέγοντας να διοχετεύουν όλες τις κλήσεις τους σε περίπτωση που δεν παρέχεται η δυνατότητα αυτή προς το δίκτυο ενός άλλου φορέα (προεπιλογή φορέα). Τον Αύγουστο του 2003, ποσοστό 33% των συνδρομητών στο πλαίσιο της ΕΕ είχαν επιλέξει να προσφεύγουν στις υπηρεσίες ενός άλλου προμηθευτή υπηρεσιών για τη διοχέτευση των υπεραστικών και διεθνών τους κλήσεων, σε αντίθεση με ποσοστό 25% που επέλεξε τη δυνατότητα αυτή για τις τοπικές του κλήσεις.

Αλληλοδιασύνδεση

Η κατάσταση των παρεχόμενων υπηρεσιών διασύνδεσης και ιδίως το επίπεδο των επιβαλλόμενων τελών ασκεί καθοριστικό ρόλο για την παγίωση του μόνιμου ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων οι οποίες προσφέρουν τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Σε γενικές γραμμές, το επίπεδο των τελών διασύνδεσης σταθεροποιήθηκε, έχοντας προηγουμένως διασχίσει περίοδο σημαντικής μείωσης.

Τιμολόγια σταθερής τηλεφωνίας

Όπως αναμένεται, ο ανταγωνισμός στον κλάδο αυτό είχε ως αποτέλεσμα να μειωθούν τα τιμολόγια για τους καταναλωτές. Μολονότι οι πτωτικές τάσεις συνεχίστηκαν και το 2003, ο ρυθμός τους επιβραδύνθηκε σε σχέση με τα προηγούμενα έτη. Η μείωση τους κυμάνθηκε στην ουσία σε επίπεδα χαμηλότερα από το ήμισυ των αντίστοιχων μειώσεων κατά το 2002.

Αριθμοδότηση

Η φορητότητα για τους κινητούς αριθμούς έγινε υποχρεωτική μόνο μετά την έναρξη ισχύος του νέου πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων, τον Ιούλιο του 2003. Η καθιέρωση της φορητότητας των κινητών αριθμών γνώρισε τεράστια επιτυχία σε ορισμένα κράτη μέλη και ιδίως στη Δανία, τις Κάτω Χώρες, τη Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Η φορητότητα των σταθερών αριθμών σημειώνει πρόοδο σε ορισμένα κράτη μέλη. Ηγετική θέση και στο θέμα αυτό καταλαμβάνει πάλι η Δανία, με ποσοστό 13% των φορητών αριθμών.

Ψηφιακή τηλεόραση

Έπειτα από τη σημαντική επιβράδυνση των ρυθμών ανάπτυξης της κατά τη διάρκεια του έτους 2002, η αγορά της ψηφιακής τηλεόρασης εμφανίζει σημεία ανάκαμψης. Το 2003, το ποσοστό διείσδυσης της ψηφιακής τηλεόρασης στα νοικοκυριά αυξήθηκε πράγματι από ποσοστό περίπου 18% σε περίπου 22%. Η πρόοδος που σημειώθηκε ωστόσο στον τομέα αυτό εμφανίζει σημαντικές διακυμάνσεις από το ένα κράτος μέλος στο άλλο.

ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ

Η μεταφορά του νέου πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων στο εθνικό δίκαιο όφειλε να έχει γίνει έως τις 24 Ιουλίου 2003, Όμως, την 1η Νοεμβρίου 2003, μόνο οκτώ κράτη μέλη είχαν θεσπίσει τα αναγκαία μέτρα για την μεταφορά των διατάξεων στο πλαίσιο των κανονιστικών τους ρυθμίσεων. Εξάλλου, στις αρχές Οκτωβρίου 2003 κινήθηκαν οι διαδικασίες επί παραβάσει εναντίον εκείνων των κρατών μελών που είχαν

παραλείπει να συμμορφωθούν με τις υποχρεώσεις τους: τη Γερμανία, τη Γαλλία, το Βέλγιο, την Ελλάδα, το Λουξεμβούργο, τις Κάτω Χώρες και την Πορτογαλία.

Σε ό,τι αφορά ειδικότερα την οδηγία « ιδιωτική ζωή και ηλεκτρονικές επικοινωνίες », η μεταφορά της στο εθνικό δίκαιο όφειλε να έχει συντελεστεί έως τις 31 Οκτωβρίου 2003. Τη στιγμή της εκπινοής της προθεσμίας αυτής, μόνο πέντε κράτη μέλη είχαν γνωστοποιήσει τα μέτρα μεταφοράς της στο εθνικό δίκαιο: η Δανία, η Ισπανία, η Ιταλία, η Αυστρία και η Σουηδία.

Τα εθνικά μέτρα μεταφοράς αποτελούν ωστόσο πηγή ορισμένων προβλημάτων, τα οποία θα πρέπει να διευθετηθούν, για να μπορέσουν να επιτευχθούν στην εντέλεια οι στόχοι που επιδιώκονται από το νέο πλαίσιο κανονιστικών διατάξεων. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή θα εστιάσει ιδιαιτέρως την προσοχή της στα εξής σημεία:

- τις αρμοδιότητες και τις εξουσίες που διαθέτουν οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές (ARN) (EPA) οι οποίες, βάσει του νέου πλαισίου, είναι πιο εκτεταμένες·
- τη διασφάλιση ότι οι EPA θα έχουν στη διάθεσή τους το συνολικό φάσμα των διαρθρωτικών μηχανισμών, η εφαρμογή των οποίων προβλέπεται από τον νέο κανονιστικό πλαίσιο, σε περίπτωση που διαπιστώνουν έλλειψη ουσιαστικού ανταγωνισμού στην αγορά·
- την πραγματοποίηση σε εύθετο χρόνο σχετικών αναλύσεων για την αγορά και την επανεξέταση από τις EPA των υφιστάμενων υποχρεώσεων·
- τις βασικές αρχές οι οποίες οφείλουν να διέπουν τις διαδικασίες απονομής των μεμονωμένων δικαιωμάτων εκμετάλλευσης των συχνοτήτων·
- την εμπέδεια της παρεχόμενης καθολικής υπηρεσίας και την υποχρέωση συγκρότησης, όπου αυτό χρειάζεται, των μηχανισμών προσδιορισμού των οργανισμών παροχής της καθολικής υπηρεσίας, περιορίζοντας όσο περισσότερο γίνεται τα περιστατικά νόθευσης της αγοράς αλλά και τηρώντας τη βασική αρχή της μη θέσπισης διακρίσεων.

Όγδοη έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της ρυθμιστικής συσκευασίας τηλεπικοινωνιών

1) ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

Να καθορίσει την πρόοδο που σημειώνεται στην εφαρμογή των κανονισμών τηλεπικοινωνιών της ΕΕ από την υιοθέτηση της προηγούμενης ανακοίνωσης σχετικά με το θέμα.

2) ΝΟΜΟΣ

Ανακοίνωση της Επιτροπής της 3ης Δεκεμβρίου 2002 σχετικά με την όγδοη έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της ρυθμιστικής συσκευασίας τηλεπικοινωνιών - ευρωπαϊκοί κανονισμοί και αγορές τηλεπικοινωνιών 2002 [Τελικό 695 COM(2002) - που δεν δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα].

3) ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Υπόβαθρο και στόχοι

Από τη φιλελευθεροποίηση των ευρωπαϊκών αγορών τηλεπικοινωνιών το 1998, ο ανταγωνισμός έχει οδηγήσει στην αύξηση και την καινοτομία και στη διαδεδομένη διαθεσιμότητα των υπηρεσιών στους χρήστες. Μεταξύ 1999 και 2001 η αξία των υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών στην Ευρώπη αυξήθηκε κατά 24%, ενώ οι εκτιμήσεις της αύξησης της αγοράς υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών για το 2002 στις συνδυασμένες εθνικές αγορές των 15 κρατών μελών ποικίλλουν μεταξύ 5% και 7% - μια πολύ υγιής προοπτική λαμβάνοντας υπόψη τη μέση προβαλλόμενη αύξηση της ΕΕ για το ΑΕΠ για το 2002 που ήταν 1%. Εντούτοις, η αγορά έχει γίνει πιο εύθραυστη μετά από την έκρηξη της φυσαλίδας .com, της βαριάς επένδυσης στην ικανότητα σπονδυλικών στηλών και των υψηλών επιπέδων χρέους ως αποτέλεσμα των ακριβών στρατηγικών αποκτήσεων και το κόστος της μετάβασης στα κινητά συστήματα τρίτης γενιάς (3G).

Τον Μάρτιο του 2002, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο υιοθέτησαν ένα νέο ρυθμιστικό πλαίσιο (η "συσκευασία τηλεπικοινωνιών") που ήταν να παραχθεί ένα πλαίσιο για τον ηλεκτρονικό τομέα των επικοινωνιών και να αντικατασταθούν οι ισχύοντες κανονισμοί που κυβερνούν τον τομέα των τηλεπικοινωνιών. Ο κύριος στόχος της νέας ρυθμιστικής συσκευασίας, φτιαγμένος επάνω στη γενική οδηγία (Οδηγία πλαισίου) και τέσσερις άλλες συγκεκριμένες οδηγίες (Οδηγία έγκρισης, Οδηγία καθολικών υπηρεσιών, Οδηγία πρόσβασης και διασύνδεσης και Η οδηγία μυστικότητας), θα καταστεί ο ανταγωνιστικότερος τομέας. Στο μέτρο που η επιτυχής μετάβαση στο νέο πλαίσιο εξαρτάται από την πλήρη εφαρμογή του τρέχοντος πλαισίου, η έκθεση παρέχει:

- ένας ισολογισμό της ανάπτυξης της αγοράς από την τελευταία έκθεση της Επιτροπής
- μια αξιολόγηση της εφαρμογής των κρατών μελών των βασικών αρχών του τρέχοντος ρυθμιστικού πλαισίου
- μια συνοπτική αξιολόγηση της κατάστασης της προετοιμασίας από τα κράτη μέλη για τη μετάθεση του νέου κανονισμού στην εθνική νομοθεσία.

Η κατάσταση αγοράς που παρουσιάζεται στην έκθεση είναι αυτή της **1ης Αυγούστου 2002**. Το μεγαλύτερο μέρος των πληροφοριών της αγοράς των τηλεπικοινωνιών συγκεντρώθηκε άμεσα από τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές (NRAs).

ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΑΓΟΡΑΣ

Κινητές και σταθερές αγορές υπηρεσιών

Η αγορά τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών υπολογίζεται να αυξηθεί μεταξύ 5% και 7% το 2002, ελαφρώς κάτω από το 9,5% το 2001. Αυτό συγκρίνεται με την κατ' εκτίμηση μέση αύξηση της ΕΕ για το ΑΕΠ για το έτος 2002 κατά 1%,

Το κινητό ποσοστό διείσδυσης σε μερικά κράτη μέλη έχει φθάσει σχεδόν στο επίπεδο κορεσμού, με το ποσοστό που υπερβαίνει 85% σε τέσσερα κράτη μέλη. Ενώ ο αριθμός συνδρομητών στις κινητές υπηρεσίες συνεχίζει να αυξάνεται, ο ρυθμός ανάπτυξης είναι τώρα 6%, έναντι 69% το 2000 και 36% το 2001,

Η προεπιλογή μεταφορέων έχει αποδειχτεί ιδιαίτερα επιτυχής μέσα τον ανταγωνισμό στη σταθερή αγορά, με διπλάσια περισσότερους χειριστές απ' ό,τι πέρυσι χρησιμοποιώντας τους για να παρέχει τις τοπικές κλήσεις στους κατοικημένους

χρήστες και κατά 27% χρησιμοποιώντας τους για να παρέχει τις υπεραστικές και διεθνείς κλήσεις. Υπήρξε επίσης μια αύξηση 42% στον αριθμό βασισμένο στους σταθερούς χειριστές πρόσβασης μεταξύ του Αυγούστου του 2001 και του Αυγούστου του 2002, με 50 περισσότερους φορείς στην αγορά.

Τιμές κινητής και σταθερής τηλεφωνίας

Μεταξύ 2001 και 2002, οι καταναλωτές συνέχισαν να ωφελούνται από μια γενική πτώση στις τιμές. Οι αυξήσεις δασμολογίων για τα ενοίκια γραμμών έχουν ισορροπηθεί από μια πτώση 5% στο κόστος των εθνικών σταθερών προσκλήσεων που παρέχονται από τους κατέχοντες υπεύθυνη θέση, και μια πτώση 4% στις διεθνείς τιμές πρόσκλησης από το 2001. Από το 1998, η γενική μείωση για τις εθνικές κλήσεις είναι περίπου 50% και για τις διεθνείς κλήσεις περίπου 40%,

Οι τιμές που χρεώνονται από τους νεοεισερχόμενους φορείς είναι σημαντικά χαμηλότερες από εκείνες των επιβεβλημένων χειριστών, με τα νεοεισερχόμενα δασμολόγια για τις εθνικές κλήσεις μέχρι 56% χαμηλότερα και για τις διεθνείς κλήσεις μέχρι 65% χαμηλότερα σε μερικά κράτη μέλη.

Ο ανταγωνισμός στη λιανική κινητή αγορά κλήσεων έχει φέρει τις μέσες μηνιαίες καταναλωτικές δαπάνες κάτω κατά 23% κατά τη διάρκεια της περιόδου 2000-2002.

Δομή αγοράς

Ενώ οι επιβεβλημένοι σταθεροί χειριστές έχασαν το μερίδιο αγοράς για τις υπεραστικές και διεθνείς κλήσεις κατά τη διάρκεια του 2001, το μερίδιό τους στην αγορά τοπικής κλήσης σταθεροποίησε περίπου σε 89% της αγοράς από την άποψη των λιανικών εισοδημάτων.

Ψηφιακή τηλεόραση

Η ψηφιακή αγορά τηλεόρασης στην ΕΕ, που είχε ένα υψηλό ποσοστό αύξησης έως το 2001, επιβράδυνε κάπως το 2001-2002. τις επιχειρήσεις που παρέχουν την ψηφιακή τηλεόραση, πλήρωσε ουσιαστικά τους χειριστές τηλεόρασης, αντιμετώπισε τις οικονομικές δυσκολίες που οδηγούν πτώχευση και ειδικότερα στο Ηνωμένο Βασίλειο, τη Γερμανία και την Ισπανία.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ

Ρυθμιστικό πλαίσιο

Οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές (NRAs) πρέπει να διαδραματίσουν έναν κεντρικό ρόλο στην εφαρμογή του ρυθμιστικού πλαισίου τηλεπικοινωνιών. Οι NRAs σε όλα τα κράτη μέλη εμφανίζονται να έχουν τις ικανοποιητικές δυνάμεις να ρυθμίσουν τις αγορές σύμφωνα με τις οδηγίες συσκευασίας τηλεπικοινωνιών. Η παραμένουσες ανησυχίες σχετικά με τη ρυθμιστική ανεξαρτησία στα τρέχοντα πλαίσια πρέπει να αφαιρεθούν στο Βέλγιο με την προσεχή θέσπιση της κατάλληλης νομοθεσίας. Εντούτοις, εμμένει μία έλλειψη πόρων σε ένα μέρος των NRAs που αποτελεί τροχοπέδη στην αποτελεσματικότητα του κανονισμού. Επιπλέον, οι αποδοτικοί μηχανισμοί για τις μέλλουσες εκκλήσεις ενάντια στις αποφάσεις των ΕΡΑ απαιτούνται στα υπάρχοντα και μελλοντικά πλαίσια. Σχεδόν όλες τις εκκλήσεις των κρατών μελών συνυπάρχουν με μία δίκη, κανονικά με ένα διοικητικό δικαστήριο. Η

Δανία είναι η μόνη χώρα που έχει καθιερώσει ένα ξεχωριστό σώμα εκκλήσεων. Σε άλλες περιπτώσεις, οι εκκλήσεις είναι στην πρώτη σειρά στην οποία εξετάζονται εσωτερικά στην ΕΡΑ (Βέλγιο, Ισπανία, Λουξεμβούργο, οι Κάτω Χώρες), που μπορεί να σημαίνει ότι ο χρόνος και οι πόροι μπορεί να παρεκκλίνουν από την καθαρή ρυθμιστική εποπτεία. Στη Γερμανία, το μήκος της διαδικασίας εκκλήσεων, λόγω των κανόνων εμπιστευτικότητας εξετάζονται, έχει εμπόδιο τον ανταγωνισμό. Σημαντική πρόοδος έχει σημειωθεί τα τελευταία χρόνια προς μία μεγαλύτερη συνέπεια και διαφάνεια στη **διαχείριση των ραδιοσυχνότητων**. Σε όλα τα κράτη μέλη υπάρχει τώρα ένα δημοσιευμένο εθνικό σχέδιο συχνότητας και μια αρχή προσδιορισμένη με την ευθύνη για τη διαχείριση συχνότητας.

Τρόποι διασύνδεσης και πρόσβασης

Οι περικοπές τρόπων διασύνδεσης έχουν παραχθεί για την περάτωση ενός μεγάλου αριθμού συμφωνιών διασύνδεσης, για να συμπληρώσουν την ευρεία-κλίμακα εισόδου της αγοράς. Εντούτοις, υπάρχουν καθυστερήσεις στην έγκριση των προσφορών διασύνδεσης σε αναφορά με μερικά κράτη μέλη. Επιπλέον, υπάρχουν μερικές καταγγελίες που οι αμοιβαίες απαιτήσεις που έχουν επιβληθεί βλάπτουν τις νέες εισόδους.

Η αρχή του προανατολισμού δαπανών όσον αφορά τα σταθερά δίκτυα έχει εφαρμοστεί από όλα τα κράτη μέλη, αν και υπάρχουν ακόμα προβλήματα στη λήψη της απόδειξης των δαπανών βασισμένων σε κατάλληλα συστήματα λογιστικής δαπανών. Γενικά, τα δασμολόγια διασύνδεσης εμφανίζονται στις περικοπές να έχουν κινηθεί προς το επίπεδο που επιτρέπει την είσοδο αγοράς, αν και υπάρχουν ακόμα καταγγελίες που χτυπούν τα υψηλά δασμολόγια ειδικότερα στη Φινλανδία.

Ξεχώρισμα του τοπικού βρόχου

Ο στόχος του κανονισμού της ΕΕ σχετικά με το ξεχώρισμα της πρόσβαση στον τοπικό βρόχο πρόκειται να διευκολύνει την είσοδο αγοράς και να αναπτύξει τον ανταγωνισμό ειδικότερα για την πρόσβαση σε γρήγορο Διαδίκτυο. Ενώ οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές έχουν κάνει μεγάλους αριθμούς αποφασιστικών κινήσεων να διευκρινιστεί το ρυθμιστικό πλαίσιο για το τοπικό ξεχώρισμα βρόχων, σημαντικά προβλήματα παραμένουν ειδικότερα όσον αφορά την τιμολόγηση και την αμερόληπτη πρόσβαση στις εγκαταστάσεις. Παρά τις δυσκολίες της κύριας χρηματοδότησης, υπάρχει σαφώς ουσιαστική μακροπρόθεσμη απαίτηση για το ξεχώρισμα, που συμπληρώνεται από μεγάλης κλίμακας αιτήματα για την μετάβαση από την αμερόληπτη πρόσβαση στην υπηρεσία γρήγορης (bitstream) πρόσβασης των επιβεβλημένων χειριστών. Μερικοί ρυθμιστές πρέπει να μεταφέρουν τις προσπάθειες που καταβάλλονται στην αποδοτικότητα προκειμένου να διεκπερωθεί η κοστολόγηση των ξεχωρισμένων τοπικών βρόχων.

Πρόσβαση Bitstream

Η πρόσβαση Bitstream αναφέρεται στην παροχή υπηρεσιών DSL δηλ. η πρόσβαση του γρήγορου Διαδικτύου μέσω της σύνδεσης βρόχων χαλκού του πελάτη. Στις περισσότερες περιπτώσεις, ο κατέχων υπεύθυνη θέση συνεχίζει να είναι σε θέση να

ασκήσει τον έλεγχο δυσχερειών με αυτή τη δυνατότητα της θέσης του, και οι νεοεισερχόμενοι δεν μπορούν να επεκτείνουν τις τεχνολογίες xDSL και τις υπηρεσίες από μόνοι τους. Τα προβλήματα που οι νεοεισερχόμενοι είχαν στη λήψη των ξετυλιγμένων γραμμών και των αμερόληπτων όρων πρόσβασης bitstream επομένως το έχουν καταστήσει πιθανό για τους επιβεβλημένους χειριστές να εμποδίσουν την ανάπτυξη μιας ανταγωνιστικής αγοράς σε αυτήν την περιοχή. Για να διορθώσει την κατάσταση, η ΕΡΑ πρέπει να λάβει μέτρα που να αποτραπούν στους κατέχοντες υπεύθυνη θέση να προεκτοπίσουν την αγορά εντελώς. Στη Γαλλία, παραδείγματος χάριν, το ΝCΑ κατάληξε ότι υπήρξε μια κατάχρηση, με αποτέλεσμα η ΕΡΑ θα μπορούσε να υποχρεώσει τον κατέχοντα υπεύθυνη θέση να υποβάλει μια χονδρική προσφορά. Στην Ιταλία ο κατέχων υπεύθυνη θέση αποτράπηκε από το να προωθήσει οποιαδήποτε λιανικά δασμολόγια στο μέλλον έως ότου εγκρίθηκε ένα αντίστοιχο χονδρικό δασμολόγιο από την ΕΡΑ.

Τοπική πρόσβαση και ευρυζωνική πρόσβαση

Ξετυλίγοντας, κοινά οι προσβάσεις και bitstream προσβάσεις παίζουν συμπληρωματικό ρόλο στο συνολικό στάδιο του ανοίγματος της τοπικής πρόσβασης μέχρι τον ανταγωνισμό και στην ανάπτυξη της ευρυζωνικής πρόσβασης. Λαμβάνοντας υπόψη το πλεονέκτημα των πρώτων μετακινούμενων που κατέχουν υπεύθυνη θέση, που συνδέεται σε μερικές περιπτώσεις με την αρπακτική τιμολόγηση και σε άλλες με την αντιανταγωνιστική συμπεριφορά, το γεγονός ότι οι νεοεισερχόμενοι ελέγχουν 22% των πελατών xDSL είναι ενθαρρυντικό. Λαμβάνοντας υπόψη όλες τις πλατφόρμες πρόσβασης και τις υπηρεσίες του γρήγορου Διαδικτύου, συμπεριλαμβανομένων των συνδέσεων των αποδιαμορφωτών καλωδίων(modem), 41% όλων των ευρυζωνικών συνδέσεων είναι στα χέρια των νεοεισερχόμενων.

Η έκθεση του 2001 αναφέρθηκε ήδη στην περίπτωση της Γερμανίας, όπου το φαινομενικά υγιές σύνολο που ξετυλίγει τους αριθμούς κάλυψε το γεγονός ότι οι περισσότερες ξετυλιγμένες γραμμές χρησιμοποιήθηκαν για λόγους εκτός από την παροχή υπηρεσιών DSL, και όπου λιανικό DSL εμφανίστηκε να προσφέρεται από τον κατέχοντα υπεύθυνη θέση με κάτωθι κόστος. Σε άλλες χώρες, δεν έχει υπάρξει απλά καμία αποτελεσματική λήψη των ξετυλιγμένων γραμμών λόγω της ανικανότητας των νεοεισερχόμενων να ανταγωνιστούν με τις λιανικές προσφορές DSL του κατέχοντος υπεύθυνη θέση. Η κατάσταση είναι ακόμα χειρότερη σε μερικά κράτη μέλη (Γερμανία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Πορτογαλία, Ισπανία, Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο), όπου η δαπάνη εν οικίω γραμμών είναι πραγματικά χαμηλότερη από τη δαπάνη ξετυλίγματος στους χειριστές, η οποία οδηγεί σε μια κατάσταση όπου υπάρχει λίγο περιθώριο για τους νεοεισερχόμενους.

Μισθωμένες γραμμές

Η έγκαιρη και αποδοτική διαθεσιμότητα των μισθωμένων γραμμών σε προσανατολισμένες στο κόστος τιμές είναι ένας απαραίτητος όρος για την ανάπτυξη του αποτελεσματικού ανταγωνισμού, ειδικότερα μεγάλη πρόσβαση στο Διαδίκτυο. Στα ρυθμιστικά πλαίσια για τις τηλεπικοινωνίες, NRAs πρέπει να εξασφαλίσει ότι τουλάχιστον ένας χειριστής υπόκειται στην υποχρέωση να παρέχει ένα ελάχιστο σύνολο μισθωμένων γραμμών σε κάθε σημείο στο εθνικό έδαφος.

Όσον αφορά την τιμολόγηση, υπάρχουν ακόμα κράτη μέλη όπου η αποδοτικότητα των μισθωμένων δασμολογίων γραμμών του κατέχοντος υπεύθυνη θέση ή των υποκαταστημάτων της ακόμα δεν εξασφαλίζεται πλήρως (Βέλγιο, Αυστρία). Στο Λουξεμβούργο οι επιστροφές στους πελάτες φέρνουν τα δασμολόγια κάτω από εκείνο το σύνολο από το ρυθμιστή, με αυτόν τον τρόπο προκαλώντας τα προβλήματα για τους ανταγωνιστές.

Παρά τις σημαντικές βελτιώσεις στους χρόνους παράδοσης, τα προβλήματα υπάρχουν σε διάφορες χώρες, ειδικότερα Γερμανία, οι Κάτω Χώρες, Ιρλανδία και Αυστρία. Είναι δυνατό, βάσει της σχετικής απόδοσης των κρατών μελών στην τιμολόγηση και την παράδοση των μισθωμένων γραμμών, να προσδιοριστούν διάφορες "καλύτερες πρακτικές". Ο κατέχων υπεύθυνη θέση της Δανίας έχει επιτύχει με συνέπεια τις χαμηλότερες τιμές σε διάφορα ποσοστά στοιχείων και τις αποστάσεις για τις μισθωμένες γραμμές του. Όσον αφορά στις προθεσμίες παράδοσης, η Φινλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο έχουν επιτύχει ένα καλό αποτέλεσμα σε διάφορες κατηγορίες, αλλά το Βέλγιο παραμένει ο συνεπέστερος εκτελεστής στην εξασφάλιση ταχείας παράδοσης των μισθωμένων γραμμών. Η Ιρλανδία εμφανίζεται τώρα να έχει το αποτελεσματικότερο και περιεκτικό SLAs απευθυνόμενος στον επιβεβλημένο χειριστή της.

Αρίθμηση

Η επιλογή μεταφορέων και η προεπιλογή μεταφορέων πρέπει να είναι διαθέσιμες σε όλα τα κράτη μέλη από την 1η Ιανουαρίου 2000, εκτός από στις χώρες που ήταν χορηγημένη μια αναβολή, ειδικότερα Ελλάδα. Η εφαρμογή της επιλογής μεταφορέων δεν εμφανίζεται να δημιουργεί σημαντικά προβλήματα σε οποιοδήποτε κράτος μέλος. Η εφαρμογή της προεπιλογής μεταφορέων, εντούτοις, εμφανίζεται να είναι ένα πίο ευαίσθητο ζήτημα. Σχεδόν σε όλα τα κράτη μέλη, οι νεοεισερχόμενοι παραπονιούνται για τις κερδίζω-πίσω εκστρατείες από τους κατέχοντες υπεύθυνη θέση που στοχεύουν συγκεκριμένα στους πρόσφατους νεοφώτιστους στην προεπιλογή μεταφορέων. Διάφοροι νεοεισερχόμενοι ζητούν επίσης ότι ο συνυπολογισμός του μεταφορέα επιλέγει εκ των προτέρων καλεί το λογαριασμό του κατέχοντος υπεύθυνη θέση, προκειμένου να εξαλειφτεί το εμπόδιο στην είσοδο που αποτελείται με τη "διπλός-τιμολόγηση" των πελατών.

Η φορητότητα αριθμού για τους σταθερούς αριθμούς επρόκειτο να εισαχθεί σε όλα τα κράτη μέλη, εκτός από εκείνους με μια αναβολή, μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2000 φορητότητα αριθμού γιατί οι σταθεροί αριθμοί είναι διαθέσιμοι σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση, εκτός από στη Γαλλία για ορισμένους μη-γεωγραφικούς αριθμούς και το Λουξεμβούργο για όλους τους μη-γεωγραφικούς αριθμούς. Η κινητή φορητότητα αριθμού δεν απαιτείται στα τρέχοντα ρυθμιστικά πλαίσια, αλλά θα γίνει υποχρεωτική στα νέα πλαίσια. Η κινητή φορητότητα αριθμού προσφέρεται αυτήν την περίοδο σε οκτώ κράτη μέλη, με ιδιαίτερα υψηλή λήψη στο Ηνωμένο Βασίλειο, την Ισπανία, τις Κάτω Χώρες και τη Δανία.

Λογιστική δαπανών και χωρισμός λογιστικής

Όσον αφορά στις υποχρεώσεις λογιστικής δαπανών για την επιβολή των αρχών δασμολογίων της ΕΕ, τα κράτη μέλη κινούνται προς τις μεθοδολογίες κοστολόγησης που συμφωνούν με τις συστάσεις της ΕΕ. Εντούτοις, υπάρχει ακόμα ιδιαίτερη

εργασία που γίνεται όσον αφορά την επαλήθευση και την πιστοποίηση των απολογισμών από τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές, με την προκύπτουσα αβεβαιότητα στην αγορά όσον αφορά στη συμμόρφωση από τους κατέχοντες υπεύθυνη θέση με τον προσανατολισμό διαφάνειας και δαπανών.

Εγκρίσεις

Τα συστήματα χορήγησης αδειών των περισσότερων κρατών μελών συμφωνούν τώρα με την ευρωπαϊκή νομοθεσία. Όσον αφορά στις κινητές άδειες, οι όροι 3G στις άδειες δικτύων (σχετικά με toll-out και κάλυψης τις απαιτήσεις) έχουν αποτελέσει το αντικείμενο της έντονης συζήτησης κατά τη διάρκεια των τελευταίων μηνών, λαμβάνοντας υπόψη τις δυσκολίες πεπειραμένες γενικά στον τομέα και τις προσδοκώμενες καθυστερήσεις στην εμπορική έναρξη 3G των υπηρεσιών.

Στα περισσότερα κράτη μέλη το επίπεδο διοικητικών αμοιβών για τις άδειες έχει παραμείνει αμετάβλητα από τότε 2001, Ομοίως, το επίπεδο δαπανών φάσματος εφαρμόσιμων στα κινητά δίκτυα έχει παραμείνει ουσιαστικά αμετάβλητο από το χρόνο όταν χορηγήθηκαν οι άδειες. Γενικά, το τρέχον επίπεδο διοικητικών και αμοιβών αρίθμησης δεν φαίνεται να είναι ένα σημαντικό πρόβλημα.

Παροχή καθολικών υπηρεσιών

Η παροχή καθολικής υπηρεσίας εξασφαλίζεται χωρίς σημαντικά προβλήματα σε όλα τα κράτη μέλη, αν και η περαιτέρω εργασία απαιτείται σε μερικές περιοχές όπως τα μέτρα για τους με ειδικές ανάγκες χρήστες και η παροχή καθολικών υπηρεσιών καταλόγου και έρευνας καταλόγου. Τα απαραίτητα μέτρα για να προστατευθούν τα συμφέροντα χρηστών και καταναλωτών είναι γενικά σε ισχύ, αν και μερικές απαιτήσεις του πλαισίου, όπως για την αναλυμένη τιμολόγηση, ακόμα δεν καλύπτονται πλήρως.

Προστασία των δεδομένων

Στα ρυθμιστικά πλαίσια, τα στοιχεία κυκλοφορίας πρέπει να σβηστούν ή να γίνουν ανώνυμα στη λήξη της κλήσης. Τα στοιχεία κυκλοφορίας μπορούν να υποβληθούν σε επεξεργασία μόνο με σκοπό τις πληρωμές τιμολόγησης και διασύνδεσης. Τα κράτη μέλη μπορούν, εντούτοις, να υιοθετήσουν τη νομοθεσία που παρεκκλίνει από την υποχρέωση να σβήσουν τα στοιχεία κυκλοφορίας όπου είναι απαραίτητο παραδείγματος χάριν για την εθνική ασφάλεια και την πρόληψη ή τη συνέχιση του εγκλήματος. Η νέα οδηγία για η μυστικότητα αναλαμβάνει αυτήν την παροχή και, επιπλέον, ορίζει ότι η περίοδος διατήρησης θα περιοριστεί.

Διάφορα Κράτη μέλη έχουν υιοθετήσει τη νομοθεσία σχετικά με τη διατήρηση των στοιχείων κυκλοφορίας με σκοπό τις έρευνες για τα διαπραχθέντα εγκλήματα. Η περίοδος διατήρησης τίθεται σε ένα μέγιστο δώδεκα μηνών στην αρχική νομοθεσία αυτών των χωρών, εκτός από το Βέλγιο, όπου δώδεκα μήνες είναι το ελάχιστο. Στην Ισπανία η υποχρέωση διατήρησης ισχύει για τις υπηρεσίες κοινωνίας των πληροφοριών. Στα στοιχεία κυκλοφορίας της Γερμανίας η διατήρηση για λόγους επιβολής νόμου μπορεί να επιβληθεί στους χειριστές σε μεμονωμένες υποθέσεις και απαιτεί μια δικαστική απόφαση. Βασίλειο τα χρονικά διαστήματα υπό εξέταση ποικίλλουν μεταξύ έξι και δώδεκα μηνών.

Τα μέτρα πρέπει να ληφθούν για να βελτιώσουν το χαμηλό επίπεδο εναρμόνισης σχετικά με τη διατήρηση των στοιχείων κυκλοφορίας στα κράτη μέλη, και για τιμολογώντας και άλλους λόγους, δεδομένου ότι συνεπάγονται ένα Το παncial φορτίο Fi στους χειριστές και ασκεί επίδραση ειδικότερα στους διασυνοριακούς φορείς.

Το τρέχον πλαίσιο πρέπει να ελέγξει για να πλησιάσει τα εκούσια fax, το οποίο σημαίνει ότι οι χρήστες πρέπει να δώσουν την προγενέστερη συγκατάθεσή τους προτού να σταλούν τέτοια μηνύματα σε αυτούς. Η τρέχουσα οδηγία επίσης δείχνει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέξουν μεταξύ του check-in και check-out πλησιάζοντας ένα σύστημα αποχώρησης που είναι αυτό όπου πέφτει στον καταναλωτή για να δείξει ότι δεν επιθυμεί να λάβει τις εκούσιες επικοινωνίες - για τις εκούσιες κλήσεις με σκοπό το άμεσο μάρκετινγκ, ενώ το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο για να κυριολεκτήσουμε δεν καλύπτεται από την οδηγία. Η Δανία, η Γερμανία, η Ελλάδα, η Ισπανία, η Ιταλία, η Αυστρία και η Σουηδία έχουν επιλέξει ότι opt-in approach και για τις εκούσιες κλήσεις και για τα εκούσια ηλεκτρονικά ταχυδρομεία. Το Ηνωμένο Βασίλειο έχει επιλέξει προσέγγιση αποχώρησης και για τους δύο. Για το υπόλοιπο, οι προσεγγίσεις ποικίλλουν ανάλογα με εάν οι κλήσεις ή τα ηλεκτρονικά ταχυδρομεία περιλαμβάνονται.

Η νέα οδηγία για η προστασία των δεδομένων στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες διατηρεί μια επιλογή μεταξύ opt-in και ενός καθεστώτος αποχώρησης για τις εκούσιες κλήσεις, ενώ για τα fax και τα ηλεκτρονικά ταχυδρομεία (συμπεριλαμβανομένου SMS και άλλων μορφών ηλεκτρονικού μηνύματος που παραλαμβάνονται σε οποιοδήποτε τύπο σταθερού ή κινητού τερματικού) με σκοπό το άμεσο μάρκετινγκ, ένα opt-in καθεστώς θα απαιτηθεί. Αυτό σημαίνει ότι διάφορα κράτη μέλη θα πρέπει να τροποποιήσουν τη νομοθεσία τους προκειμένου να συναντηθούν από αυτή την άποψη οι διατάξεις της νέας οδηγίας.

Συμπέρασμα

Μετά από πέντε έτη φιλελευθεροποίησης των υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών, η κανονισμός θέση σε εθνικό επίπεδο είναι ουσιαστικά υποχωρητική στο πλαίσιο της ΕΕ. Τα καθεστάτα χορήγησης αδειών και διασύνδεσης έχουν επιτρέψει τη μεγάλης κλίμακας είσοδο αγοράς, που συμπληρώνεται από την προεπιλογή μεταφορέων και τη φορητότητα αριθμού. Οι χρόνοι παράδοσης για τις μισθωμένες γραμμές έχουν συνεχίσει να πέφτουν, και ξεχωριστή πρόοδος έχει σημειωθεί στην ανάπτυξη των κατάλληλων μεθοδολογιών κοστολόγησης για την επιβολή των αρχών δασμολογιών της ΕΕ. Εν τούτοις, υπάρχουν περιοχές όπου η ιδιαίτερη εργασία πρέπει να γίνει, ειδικότερα σε σχέση με τα ζητήματα τιμολόγησης και πρόσβασης που περιβάλλουν το τοπικό ξετύλιγμα βρόχων. Η πλήρης εφαρμογή και των αρχών αποδοτικότητας και μη-διάκρισης είναι ουσιαστική εν προκειμένω, και πρέπει να επεκταθεί στη διασύνδεση και την παροχή μισθωμένων γραμμών.

Έβδομη έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της ρυθμιστικής συσκευασίας τηλεπικοινωνιών

1) ANTIKEIMENIKOS

Για να καθορίσει την κατάσταση της εφαρμογής των κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τις τηλεπικοινωνίες από την υιοθέτηση τελευταία ανακοίνωση σχετικά με αυτό το ζήτημα.

2) ΝΟΜΟΣ

Ανακοίνωση της Επιτροπής της 26ης Νοεμβρίου 2001 σχετικά με την έβδομη έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της ρυθμιστικής συσκευασίας τηλεπικοινωνιών [Τελικό 706 COM(2001) - που δεν δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα].

3) ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Υπόβαθρο και στόχοι

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας τον Μαρτίου του 2000 ήταν ένα ορόσημο για το συγκλίνοντα ευρωπαϊκό ηλεκτρονικό τομέα των επικοινωνιών. Η σύνοδος κορυφής ενθάρρυνε έτσι τη μετατόπιση σε μια ψηφιακή βασισμένη στη γνώση οικονομία, που ενσωματώθηκε στη συνέχεια eEurope πρόγραμμα δράσης. Ένα σημαντικό κύριο σημείο πλησιάζει τώρα με την επικείμενη υιοθέτηση του νέου ρυθμιστικού πλαισίου στις ηλεκτρονικές αγορές επικοινωνιών, οι οποίες θα αντικαταστήσουν το τρέχον πλαίσιο. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξετάζει, εντούτοις, ότι μια προϋπόθεση για την επιτυχή μετάθεση το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο στην εθνική νομοθεσία είναι η πλήρης και αποτελεσματική εφαρμογή των τρεχόντων κανονισμών.

Σε αυτό το πλαίσιο, η έκθεση στοχεύει:

- να παρουσιάσει μερικών από τους βασικούς δείκτες από την αγορά
- να εξετάσει μερικών από τις ουσιαστικές προϋποθέσεις για τη μετάθεση και την εφαρμογή του νέου ρυθμιστικού πλαισίου στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες
- να αξιολογήσει τα σημαντικά ρυθμιστικά ζητήματα.

Η ρυθμιστική κατάσταση που περιγράφεται σε αυτήν την έκθεση είναι αυτή **στις 31 Οκτωβρίου 2001**. Το μεγαλύτερο μέρος των στοιχείων και των πληροφοριών σε αυτήν την έκθεση έχει προέλθει άμεσα από τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές (ΕΚΑ) που απάντησαν σε ένα ερωτηματολόγιο που συντάχθηκε από την Επιτροπή.

Εξελίξεις αγοράς

- Ανάπτυξη αγοράς

Παρά τους αρνητικούς δείκτες από τις χρηματιστικές αγορές, ο τομέας των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών είναι ακόμα ένας σημαντικός παράγοντας αύξησης στην ευρωπαϊκή οικονομία. Η αγορά παρουσίασε μια **αύξηση 9,5%** σε 2001,

Το γρηγορότερο επεκτειμένο τμήμα ήταν πάλι η **κινητή αγορά υπηρεσιών**. Μέχρι το τέλος του 2001, αυτή η αγορά αναμενόταν για να αποτελέσει 38% των

συνδυασμένων αγορών τηλεπικοινωνιών της ΕΕ από την άποψη του εισοδήματος. Η κινητή διείσδυση συνεχίζει να αυξάνεται εντυπωσιακά με την αγορά δοκιμάζοντας μια αύξηση 36% στους κινητούς συνδρομητές στην Ευρώπη από πέρυσι. Το μέσο ποσοστό διείσδυσης είναι τώρα 73%, με τα ποσοστά κατά 75% ή υψηλότερος σε επτά κράτη μέλη.

- Εξελίξεις τιμών

Ο ανταγωνισμός είναι με συνέπεια μια γενική μείωση των αξιών των καταναλωτών. Η τιμή των υπεραστικών κλήσεων των κατεχόντων υπεύθυνη θέση έχει μειωθεί κατά 11% πάνω από ένα έτος και κατά 45% από το 1998. Η τιμή των εθνικών και διεθνών κλήσεων έχει μειωθεί επίσης σημαντικά. Επιπλέον, τα δασμολόγια των νεοεισερχόμενων στην αγορά είναι, στην πλειοψηφία των περιπτώσεων, σημαντικά χαμηλότερα από εκείνοι των κατεχόντων υπεύθυνη θέση. Οι νεοεισερχόμενοι στο Βέλγιο, τη Γαλλία, την Ισπανία και το Ηνωμένο Βασίλειο έτσι χρεώνω μεταξύ 36% και 56% λιγότερο για τις υπεραστικές κλήσεις.

Τα στοιχεία στην έκθεση επιβεβαιώνουν μια τάση προς τη μείωση ή την εξάλειψη των διαφορών τιμών για τις κλήσεις πέρα από τις διαφορετικές αποστάσεις. Με άλλα λόγια, οι τιμές τοπικός, περιφερειακός και μακρύς - οι κλήσεις απόστασης συνεχίζουν να συγκλίνουν. Σύμφωνα με την Επιτροπή, αυτό είναι μια θετική τάση, δεδομένου ότι δείχνει ότι οι τιμές αρχίζουν να απεικονίζουν το πραγματικό κόστος την υπηρεσία.

Αυτές οι μειώσεις συνοδεύονται από μια αύξηση στη μηνιαία δαπάνη ενοικίου από το 2000 7% για τους κατοικημένους χρήστες και 3% για τους επιχειρησιακούς χρήστες. Αυτή η αύξηση συνδέεται με την ανάγκη να αφαιρεθούν οι διαστρεβλώσεις τιμών στις δαπάνες πρόσβασης.

- Επιλογή των χειριστών

Για τις υπεραστικές και διεθνείς κλήσεις, οι χρήστες σε δώδεκα κράτη μέλη μπορούν να επιλέξουν μεταξύ περισσότερων από πέντε χειριστών, το οποίο, σύμφωνα με την Επιτροπή, παρουσιάζει τη δύναμη του ανταγωνισμού στον τομέα των τηλεπικοινωνιών. Για τις τοπικές κλήσεις, έξι κράτη μέλη αναφέρουν ότι οι χρήστες έχουν μια επιλογή περισσότερων από πέντε χειριστών.

Έχει υπάρξει μια γρήγορη αύξηση στη χρήση της προεπιλογής μεταφορέων, εκτός από την ήδη διαδεδομένη χρήση της επιλογής μεταφορέων μέσω των κωδικών πρόσβασης. Περίπου 110 χειριστές στην Ευρώπη μπορούν τώρα να προσεγγιστούν για τις τοπικές κλήσεις χωρίς τη χρήση των κωδικών, και σχεδόν δύο φορές αυτήν για τις υπεραστικές και διεθνείς κλήσεις.

- Δομή αγοράς

Από τη φιλελευθεροποίηση, υπολογίζεται ότι οι επιβεβλημένοι χειριστές έχουν χάσει περίπου 10% των μετοχών αγοράς τους για τις τοπικές κλήσεις, 20% για τις υπεραστικές κλήσεις και 30% για τις διεθνείς κλήσεις. Συγχρόνως το μερίδιο αγοράς των κορυφαίων κινητών χειριστών έχει συνεχίσει να μειώνεται και είναι τώρα κάτω από 50% στα δύο τρίτα των κρατών μελών.

- Διείσδυση Διαδικτύου

Τον Ιούνιο του 2001, το μέσο επίπεδο διείσδυσης Διαδικτύου στις οικογένειες της ΕΕ ήταν περίπου 36%, Σουηδία είχε την υψηλότερη διείσδυση, με περίπου 64%, έναντι ενός επιπέδου στην Ελλάδα λιγότερο από 12%, οκτώ κράτη μέλη έχουν υπερβεί τον αριθμό της διείσδυσης 41,5% επιτυχία στις Ηνωμένες Πολιτείες τις 2000 Αυγούστου

Αξιολόγηση της εφαρμογής των κανονισμών

Από την άποψη της μετάθεσης του τρέχοντος ρυθμιστικού πλαισίου, τρία κράτη μέλη (Γαλλία, Ιταλία και Λουξεμβούργο) έχουν κοινοποιήσει πρόσφατα στην Επιτροπή για την εθνική νομοθεσία τους για την εφαρμογή. Το εθνικό πλαίσιο έχει παγιωθεί στην Ελλάδα, η οποία έχει βελτιώσει τη σαφήνεια και τη νομική βεβαιότητα των κανονισμών.

Σε μερικά κράτη μέλη, η εργασία είναι εν εξελίξει για να προσαρμόσει τις ρυθμιστικές αρχές στο συγκλιμένο ηλεκτρονικό περιβάλλον επικοινωνιών. Σε μερικές περιπτώσεις, αυτές οι μεταρρυθμίσεις στοχεύουν να βελτιώσουν το συντονισμό με τις εθνικές αρχές ανταγωνισμού. Σε άλλοι, τους στοχεύουν στην ανάθεση των άμεσων δυνάμεων ανταγωνισμού στο NRAs. Σύμφωνα με την έκθεση της Επιτροπής, η αυξανόμενη συνεργασία μεταξύ NRAs σε ευρωπαϊκό επίπεδο είναι ένας πρόδρομος ενθάρρυνσης στο συντονισμό στα νέα πλαίσια.

Επισκόπηση των κύριων δυσχερειών

Η έκθεση της Επιτροπής παρουσιάζει μια επισκόπηση των σημαντικών οριζόντιων ρυθμιστικών προβλημάτων στα κράτη μέλη.

- Ανταγωνισμός στην τοπική αγορά πρόσβασης

Το άνοιγμα του τοπικού δικτύου πρόσβασης είναι μια ουσιαστική προϋπόθεση για το εφαρμογή και της ανταγωνιστικής ευρυζωνικής πρόσβασης. Σε αυτό το θέμα, η Επιτροπή θεωρεί ότι η πρόοδος δεν είναι μέχρι σήμερα ικανοποιητική και ότι είναι επομένως απαραίτητο να επιταχυνθεί η διαδικασία που χρησιμοποιεί τον εμπράγματο έλεγχο από NRAs, δεσμευτικός τις προθεσμίες και τις αποτρεπτικές ποινικές ρήτρες. Οι αριθμοί γραμμών που έχουν ξετυλιχτεί στην πραγματικότητα ποικίλλουν πολύ από ένα κράτος μέλος σε άλλο. Παραδείγματος χάριν, καμία γραμμή δεν έχει ξετυλιχτεί στην Ιρλανδία ή το Λουξεμβούργο. Η κοινή πρόσβαση είναι λειτουργική μόνο στο Βέλγιο, τη Δανία, τη Φινλανδία και τη Σουηδία, αν και ο αριθμός γραμμών περιορίζεται σε μερικές εκατοντάδες. Οι δίκες προχωρούν επίσης στη Γαλλία. Κατά συνέπεια, ο αριθμός πλήρως ξετυλιγμένων γραμμών αντιπροσωπεύει αυτήν την περίοδο μόνο ένα μικρό ποσοστό των συνολικών γραμμών πρόσβασης στην Ευρώπη.

- Διασύνδεση

Η μέση μέγιστη χρονική δαπάνη για την κινητή λήξη κλήσης είναι ακόμα περίπου δέκα φορές υψηλότερη από τη μέση δαπάνη για τη σταθερή έως σταθερή διασύνδεση. Επιπλέον, ενώ είναι σαφές ότι οι οδηγοί δαπανών στα κινητά δίκτυα είναι

διαφορετικοί από εκείνους στα σταθερά δίκτυα, η κλίμακα της διαφοράς είναι δύσκολο να εξηγηθεί ή να δικαιολογηθεί. Επιπλέον, η Επιτροπή το θεωρεί απαραίτητο να ενθαρρύνει την παροχή διασύνδεσης επίπεδου ποσοστού για την πρόσβαση Διαδικτύου.

- Μισθωμένες γραμμές

Οι συνεχόμενες υψηλές τιμές, οι μεγάλοι χρόνοι παράδοσης και η απουσία προσανατολισμού δαπανών για τις μισθωμένες γραμμές παραμένουν προβληματικά ζητήματα όπου η Επιτροπή θέλει να δει τις γρήγορες βελτιώσεις. Επίσης θεωρεί ότι το ευρύ φάσμα των τιμών των κοινοτικών και εντυπωσιακά διαφορετικών χρόνων μολύβδου για τον ανεφοδιασμό δεν μπορεί να δικαιολογηθεί από την άποψη των διαφορετικών δαπανών ή των όρων.

- Δασμολόγια και λογιστική δαπανών

Οι απαιτήσεις αρχών δασμολογίων και λογιστικής δαπανών έχουν δύο κύριες λειτουργίες:

- ώστε να εξασφαλιστεί ότι οι χρήστες καταβάλλουν τις τιμές που, στη μετάβαση σε μια πλήρως ανταγωνιστική αγορά, συσχετίζονται με το κόστος τους
- για να αποτρέψει τους κυρίαρχους προμηθευτές από τον αποκλεισμό της εισόδου αγοράς σε ορισμένους τομείς με cross-subsidising οι τιμές από άλλη, λιγότερο ανταγωνιστική, τομείς.

Σύμφωνα με τις αξιολογήσεις NRAs', τα δασμολόγια δεν είναι ακόμα πλήρως ισορροπημένα σε οκτώ κράτη μέλη, αν και στις περισσότερες περιπτώσεις δεν υπάρχει κανένα ρυθμιστικό εμπόδιο στην πλήρη επανισορρόπηση. Στην περίπτωση της παροχής μισθωμένων γραμμών, φαίνεται ότι οι μεθοδολογίες λογιστικής δαπανών των κατεχόντων υπεύθυνη θέση δεν είναι κατάλληλες για την οικονομική τιμολόγηση των προϊόντων για τις αγορές ευρειών ζωνών και ηλεκτρονικού εμπορίου. Η Επιτροπή επομένως θεωρεί ότι NRAs πρέπει να είναι πιο αυστηρό στη διαδικασία για τη συμμόρφωση με το σύστημα λογιστικής δαπανών.

Οι νεοεισερχόμενοι έχουν εκφράσει επίσης την ανησυχία τους σχετικά με την πρακτική της συμπίεσης τιμών, η οποία φαίνεται να είναι σχετικά διαδεδομένη στους διάφορους τομείς της αγοράς. Εξετάζουν αυτήν την πρακτική να είναι ένας από τους πιο ισχυρούς τρόπους την είσοδο στις αγορές για την υψηλή πρόσβαση Διαδικτύου ταχύτητας και για τη φωνητική τηλεφωνία.

- Πολιτική αρίθμησης

Οι απαιτήσεις σχετικά με την επιλογή μεταφορέων, την προεπιλογή μεταφορέων και τη φορητότητα αριθμού θεωρούνται ευρέως όπως όντας μεταξύ των υπέρ-ανταγωνιστικότερων μέτρων στην αγορά τηλεπικοινωνιών. Γι αυτό η Επιτροπή θεωρεί ότι αυτή η σειρά των υπηρεσιών πρέπει να είναι διαθέσιμη τώρα στα κράτη μέλη. Επιπλέον, η επιλογή μεταφορέων και η προεπιλογή μεταφορέων είναι μόνο διαθέσιμες για όλους τους τύπους κλήσης σε οκτώ κράτη μέλη. Η φορητότητα αριθμού είναι λειτουργική υπηρεσία και για τους γεωγραφικούς και μη-

γεωγραφικούς αριθμούς - παραδείγματος χάριν, αριθμοί έκτακτης ανάγκης και δωρεάν κλήσης - σε δώδεκα κράτη μέλη. Δεν είναι διαθέσιμο για τους μη-γεωγραφικούς αριθμούς στη Γαλλία ή το Λουξεμβούργο. Η παρέκκλιση της Ελλάδας επεκτείνεται μέχρι το τέλος του 2002. Τέλος, το κόστος της φορητότητας αριθμού είναι ένα ζήτημα στην Ιρλανδία, τη Φινλανδία και τη Σουηδία. Η προεπιλογή μεταφορέων είναι επίσης ένα ζήτημα στη Φινλανδία.

- Δικαιώματα του τρόπου

Η χορήγηση των δικαιωμάτων του τρόπου είναι ακόμα ένα εμπόδιο σε διάφορα κράτη μέλη ως αποτέλεσμα της πολλαπλότητας των τοπικών και περιφερειακών αρχών με τις δυνάμεις σε αυτήν την περιοχή. Σε μερικά κράτη μέλη, ειδικότερα το Βέλγιο, την Ισπανία, την Ιταλία, το Λουξεμβούργο και την Αυστρία, έχει γίνει ακόμη και δυσκολότερο να ληφθούν τα απαραίτητα δικαιώματα να δημιουργηθούν οι κινητοί ιστοί. Επιπλέον, φαίνεται ότι NRAs όχι πάντα εξασφαλίζουν ότι η δυνατότητα-διανομή προσφέρεται ελλείψει της χορήγησης των νέων δικαιωμάτων του τρόπου.

- Προστασία καταναλωτών

Η Επιτροπή θεωρεί ότι ο έλεγχος των καταναλωτικών ζητημάτων πρέπει να ενισχυθεί και ότι οι καταναλωτές πρέπει να ωφεληθούν από την ίδια προστασία των συμφερόντων τους για όλα τα κράτη μέλη. Αυτό αφορά ιδιαίτερα τον έλεγχο της ποιότητας υπηρεσιών, της διαφάνειας τιμών, των συμβατικών ζητημάτων και της παροχής μηχανισμών επανόρθωσης.

Περαιτέρω υποβολή έκθεσης

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να υποβάλλει έκθεση σχετικά με τις εξελίξεις στην αγορά τηλεπικοινωνιών, με την αυξανόμενη εστίαση στην πρόοδο στα κράτη μέλη στη μετάθεση του νέου ρυθμιστικού πλαισίου στα εθνικά συστήματα.

Έκτη έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της ρυθμιστικής συσκευασίας τηλεπικοινωνιών

1) ANTIKEIMENIKOS

Για να καθορίσει την πρόοδο στην εφαρμογή της ρυθμιστικής συσκευασίας τηλεπικοινωνιών της ΕΕ από την υιοθέτηση προηγούμενη ανακοίνωση σχετικά με το θέμα.

2) ΝΟΜΟΣ

Ανακοίνωση της Επιτροπής της 7ης Δεκεμβρίου 2000 σχετικά με την έκτη έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της ρυθμιστικής συσκευασίας τηλεπικοινωνιών [Τελικό 814 COM(2000) - που δεν δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα].

3) ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Πλαίσιο και στόχοι

Τον Μάρτιο του 2000 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβώνας έθεσε έναν νέο στόχο για την Ευρωπαϊκή Ένωση για την επόμενη δεκαετία: για να γίνει η ανταγωνιστικότερη και δυναμική βασισμένη στη γνώση οικονομία στον κόσμο. Μια από τις προϋποθέσεις για αυτό είναι μια πλήρως ενσωματωμένη και φιλελευθεροποιημένη αγορά τηλεπικοινωνιών. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί από τη γρήγορη υιοθέτηση νέο ρυθμιστικό πλαίσιο τηλεπικοινωνιών. Σε αυτό το πλαίσιο, η έκθεση της Επιτροπής εστιάζει στις περιοχές στις οποίες οι βελτιώσεις απαιτούνται προκειμένου να δημιουργηθούν οι βέλτιστοι όροι για την καθιέρωση μιας διαβίωσης, ανταγωνιστική κοινωνία των πληροφοριών στην Ευρώπη.

Εξαιτίας Η πέμπτη έκθεση από την Επιτροπή που δημοσιεύεται το 1999, αυτή η έκθεση στοχεύει:

- να σκιαγραφήσει έξω τις σημαντικότερες εξελίξεις στην αγορά τηλεπικοινωνιών
- να αναλύσει την εφαρμογή των βασικών ρυθμιστικών αρχών που καλύπτονται από το τρέχον πλαίσιο
- να συναγάγει τα συμπεράσματα που προορίζονται να συμβάλουν στην επίτευξη eEurope στόχοι που τίθενται 2000 στα Ευρωπαϊκά Συμβούλια στη Λισσαβώνα (Μάρτιος 2000) και σε Feira (Ιούνιος).

Αυτή η έκθεση είναι ένα στιγμιότυπο της κατάστασης **στις 16 Οκτωβρίου 2000**. Τα περισσότερα από τα στοιχεία όσον αφορά την αγορά τηλεπικοινωνιών συγκεντρώθηκαν άμεσα από τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές.

Εθνικές ρυθμιστικές αρχές (NRAs)

Τα NRAs έχουν έναν κεντρικό ρόλο στην εφαρμογή του ρυθμιστικού πλαισίου τηλεπικοινωνιών, δεδομένου ότι αντέχουν το σημαντικότερο φορτίο της πρακτικής άσκησης εφαρμογής. Ιδιαίτερη προσοχή επομένως πρέπει να δοθεί στο θέμα των **αποτελεσματικών δυνάμεών τους**. Σε αυτό το πλαίσιο, η έκθεση σημειώνει ότι σε τέσσερις χώρες - Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία και Λουξεμβούργο - οι δυνάμεις διαθέσιμες στο NRAs είναι ακόμα ανεπαρκείς, ιδιαίτερα όσον αφορά τη δυνατότητά τους να επέμβουν στις διαφωνίες διασύνδεσης. Σε τρεις χώρες, εντούτοις - Ελλάδα, Αυστρία και Ιρλανδία - οι δυνάμεις της ΕΚΑ έχουν ενισχυθεί. Σε δύο χώρες - Ισπανία και Σουηδία - η ΕΚΑ διστάζει ακόμα να ασκήσει τις πλήρεις δυνάμεις της στον τομέα της διασύνδεσης.

Η έλλειψη επαρκούς οικονομικού και ανθρώπινου **δυναμικού** για να εκτελέσει τους στόχους τους είναι ακόμα ένα πρόβλημα για κάποιο NRAs - στο Βέλγιο, την Ελλάδα και την Ιταλία. Υπάρχει τώρα ένα **δικαίωμα έφεσης** ενάντια στις αποφάσεις της ΕΚΑ σε όλα τα κράτη μέλη. Εντούτοις, ο χρόνος που παρέρχεται προτού να πάρει το δικαστήριο μια απόφαση είναι ακόμα σχετικά μακροχρόνιος.

Χορήγηση αδειών

Η προηγούμενη έκθεση τόνισε ήδη την ευρεία απόκλιση μεταξύ των εθνικών καθεστώτων χορήγησης αδειών και των επιζήμιων όρων, τις μεγάλες διαδικασίες και τις υψηλές αμοιβές σε μερικά κράτη μέλη. Υπάρχουν ακόμα προβλήματα σχετικά με την **πολυπλοκότητα** και τη **διάρκεια των διαδικασιών**, αν και roll-out των νέων υπηρεσιών απαιτεί συγκεκριμένα τις ελαφρύτερες και ταχύτερες διαδικασίες χορήγησης αδειών.

Στα περισσότερα κράτη μέλη, οι ευρωπαϊκές οδηγίες χορήγησης αδειών παρατηρούνται κατάλληλα, όπως οι μεμονωμένες άδειες απαιτούνται μόνο για την παροχή των υπηρεσιών ή των δικτύων φωνητικής τηλεφωνίας, ή για την κατανομή των λιγосτών πόρων. Εντούτοις, οι χειριστές στο Βέλγιο, τη Γερμανία και τη Γαλλία έχουν παραπονεθεί για το ποσό εργασίας και χρόνου που απαιτούνται για να επεκτείνει μια **περιφερειακή άδεια** σε μια άλλη περιοχή.

Έχει υπάρξει μια βελτίωση στο Βέλγιο με την κατάργηση της άδειας ρυθμίζει προηγουμένως και υπερβαίνοντας εκείνους που απαριθμούνται στην οδηγία χορήγησης αδειών, δηλαδή η απαίτηση να συμβάλει στην έρευνα και την ανάπτυξη. Η Γαλλία είναι τώρα το μόνο κράτος μέλος για να επιβάλει μια τέτοια υποχρέωση. Η Ελλάδα πρέπει να εισαγάγει ακόμα τους κανόνες για τους όρους αδειών για τη φωνητική τηλεφωνία για να φέρει το καθεστώς της στη συμμόρφωση πριν από τη φιλελευθεροποίηση την 1η Ιανουαρίου 2001,

Οι χειριστές σε διάφορα κράτη μέλη έχουν εκφράσει τη δυσαρέσκεια για το **επίπεδο αμοιβών αδειών**. Εντούτοις, έχουν υπάρξει λίγες εξελίξεις από την πέμπτη έκθεση με εξαίρεση τη Γαλλία, όπου έχει υπάρξει μια σημαντική μείωση των ετήσιων αμοιβών αδειών.

Διασύνδεση

Έχουν υπάρξει διάφορες βελτιώσεις σε αυτήν την περιοχή, ειδικότερα ένας μεγάλος αριθμός **συμφωνιών διασύνδεσης** με τους επιβεβλημένους χειριστές έχει τεθεί σε ισχύ. Εν τούτοις, **οι νεοεισερχόμενοι** συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν τις δυσκολίες στη λήψη της γρήγορης και δίκαιης διασύνδεσης. Επιπλέον, τα υψηλά δασμολόγια διασύνδεσης που συνδυάζονται με τα χαμηλά δασμολόγια τελικών χρηστών που χρεώνονται από τον κατέχοντα υπεύθυνη θέση έχουν την επίδραση της συμπίεσης των περιθωρίων των νεοεισερχόμενων και με αυτόν τον τρόπο εμποδίζουν τον ανταγωνισμό. Διάφορα ζητήματα πρέπει να επιλυθούν ακόμα:

- η απροθυμία των επιβεβλημένων χειριστών να διαπραγματευτεί και της χρήσης ποιων νεοεισερχόμενων θεωρήστε η τακτική
- οι δυνάμεις που ορίζονται σε NRAs για να εποπτεύσουν την αγορά διασύνδεσης δεν ασκούνται στην πλήρη έκτασή τους σε μερικά κράτη μέλη
- ψήφισμα διαφωνίας: το Λουξεμβούργο ρυθμιστικό πλαίσιο, παραδείγματος χάριν, δεν επιτρέπει τις δεσμευτικές αποφάσεις να επιλυθούν οι διαφωνίες. Στη Γερμανία, η ΕΚΑ δεν έχει τη δύναμη να πάρει τις αποφάσεις σχετικά με τη διασύνδεση με την πρωτοβουλία της και επομένως δεν μπορεί να ενεργήσει για να αποτρέψει τις διαφωνίες.

Ανταγωνισμός στο τοπικό δίκτυο πρόσβασης

Έχουν υπάρξει ιδιαίτερες εξελίξεις σε αυτήν την περιοχή από την πέμπτη έκθεση, δεδομένου ότι η Επιτροπή υπέβαλε μια πρόταση για κανονισμό σχετικά με ξετυλίγοντας τον τοπικό βρόχο τις 2000 Ιουλίου το πλήρες τοπικό ξετύλιγμα βρόχων είναι αυτήν την περίοδο λειτουργικό, σε μεγαλύτερη ή μικρότερη έκταση, σε έξι κράτη μέλη (Δανία, Γερμανία, οι Κάτω Χώρες Αυστρία, Φινλανδία, Σουηδία). Σε αυτές τις χώρες, οι όροι για την παράθεση, ειδικότερα καθυστερούν στην απάντηση από τον επιβεβλημένο χειριστή, δημιουργούν σε μερικές περιπτώσεις τα προβλήματα για τους νεοεισερχόμενους.

Καθολική υπηρεσία, συμπεριλαμβανομένων των καταναλωτικών ζητημάτων

Σαν ΟΔΓ ΟΜ που η αξιολόγηση για την πέμπτη έκθεση, η παροχή μιας ποιοτικής **καθολικής υπηρεσίας** στην ΕΕ εμφανίζεται λίγες δυσκολίες. Μια περιοχή όπου οι βελτιώσεις είναι απαραίτητες ανησυχίες η προετοιμασία και ο ανεφοδιασμός ενός καταλόγου καθολικών υπηρεσιών, ο οποίος έχει έναν πολλαπλασιαστικό αντίκτυπο στην ποιότητα των υπηρεσιών έρευνας καταλόγου. Στη Γαλλία και τη Σουηδία οι δυσκολίες μεταξύ του κατέχοντος υπεύθυνη θέση και άλλων χειριστών έχουν σημαίνει ότι αυτή η υπηρεσία δεν είναι ακόμα διαθέσιμη. Η έκθεση της Επιτροπής θεωρεί αυτό πραγματικής ανησυχίας λαμβάνοντας υπόψη τον αυξανόμενο αριθμό συνδρομητών χρησιμοποιώντας τους εναλλακτικούς προμηθευτές και την επικείμενη άφιξη του ξετυλίγματος

Το πολύ χαμηλό επίπεδο συντονισμού μεταξύ NRAs και άλλων αντιπροσωπειών αρμόδιων για **την προστασία καταναλωτών** παραμένει ένα πρόβλημα όσον αφορά την προστασία των καταναλωτών και την προώθηση ενδιαφερόντων των χρηστών. Αυτό το καθιστά δύσκολο να διακρίνει τις ιδιαίτερες τάσεις σε επίπεδο ΕΕ και να αποφασίσει σχετικά με ποια δράση για να πάρει. Στο μέτρο που τα στοιχεία διαθέσιμα μπορούν να συγκριθούν, ακόμα φαίνονται να υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών στην ποιότητα των **απαραίτητων στοιχείων** της υπηρεσίας σταθερής τηλεφωνίας, όπως ο χρόνος για την παροχή μιας αρχικής σύνδεσης, για την επισκευή των ελαττωμάτων, ή για την απάντηση στις κλήσεις στους χειριστές ή τις έρευνες καταλόγου.

Όσον αφορά το ψήφισμα διαφωνίας, ένα γραφείο ή μια αντιπροσωπεία που εξετάζει τις καταναλωτικές καταγγελίες σε σχέση με τις τηλεπικοινωνίες είναι σε λειτουργία στα περισσότερα κράτη μέλη. Ή άλλοι έχουν τείνει να στηριχθούν στους γενικευμένους οργανισμούς προστασίας καταναλωτών για την εξέταση των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών

Κινητές υπηρεσίες

Η **κινητή αγορά τηλεπικοινωνιών** έχει συνεχίσει να αυξάνεται πολύ έντονα κατά τη διάρκεια του περασμένου χρόνου. Το κινητό ποσοστό διείσδυσης (από την άποψη των συνδρομητών/πληθυσμός) έχει αυξηθεί κατά 63% κατά μέσον όρο στην ΕΕ. Ο ρυθμός ανάπτυξης έχει χαρακτηριστεί ιδιαίτερα στη Γερμανία και την Ελλάδα, οι οποίες έχουν διπλασιάσει τον αριθμό συνδρομητών περισσότερο από διπλό κατά τη διάρκεια του περασμένου χρόνου.

Καμία σημαντική ανησυχία δεν έχει αναφερθεί σε σχέση με τη διαχείριση των **εθνικών σχεδίων συχνότητας** γενικά. Εντούτοις, ένα σχέδιο κατανομής συχνότητας

δεν έχει καθιερωθεί ακόμα στο Λουξεμβούργο και μερικά προβλήματα έχουν προσδιοριστεί σχετικά με τη διαφάνεια των σχεδίων συχνότητας στην Ελλάδα και την Ιταλία.

Η διαδικασία χορήγησης αδειών για τα κινητά δίκτυα τρίτος-παραγωγής είναι τώρα σταθερά εν εξελίξει σε όλη την Κοινότητα. Όπως στις 16 Οκτωβρίου 2000, η τρίτος-παραγωγή χορηγεί άδεια χορηγώ σε πέντε κράτη μέλη (Γερμανία, Ισπανία, οι Κάτω Χώρες, Φινλανδία, Ηνωμένο Βασίλειο), και περαιτέρω πέντε (Βέλγιο, Ιταλία, Αυστρία, Πορτογαλία, Σουηδία) σχεδιάστηκαν για να ολοκληρωθούν μέχρι το τέλος 2000

Δασμολόγια

Οι χρήστες πρέπει να ξοδέψουν λιγότερους στις σταθερές υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας, ανεξάρτητα από τη διάρκεια κλήσης και το χρόνο της ημέρας της κλήσης. Από τον Αύγουστο του 1999 μέχρι τον Αύγουστο του 2000, υπολογίστε κατά μέσο όρο τις μηνιαίες δαπάνες για τις εθνικές κλήσεις που προσφέρονται από τους επιβεβλημένους χειριστές έπεσε κατά 4,6% για τους κατοικημένους χρήστες και κατά 10,5% για τους επιχειρησιακούς χρήστες. Αυτό προτείνει ότι οι επιχειρησιακοί χρήστες έχουν κερδίσει περισσότερων από τη φιλελευθεροποίηση από τους κατοικημένους πελάτες από την άποψη των τιμών.

Τα στοιχεία δείχνουν ότι κάποιος βαθμός επανισορρόπησης δασμολογίων έχει πραγματοποιηθεί σε όλα τα κράτη μέλη, δηλ. το κόστος των διεθνών και υπεραστικών προσκλήσεων έχει πέσει και το κόστος των τοπικών προσκλήσεων και του ενοικίου γραμμών έχει αυξηθεί. Τα δασμολόγια τελικών χρηστών για τις δημόσιες υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας είναι ακόμα ρυθμισμένα σχεδόν σε όλα τα κράτη μέλη. Ένας μηχανισμός τιμών ΚΑΠ έχει οργανωθεί στα περισσότερα κράτη μέλη για να εξασφαλίσει τη δυνατότητα προσέγγισης των υπηρεσιών τηλεφωνίας και για να ενθαρρύνει την αποδοτικότητα των κατεχόντων υπεύθυνη θέση. Οι κατέχοντες υπεύθυνη θέση τείνουν να αποκριθούν στην αυξανόμενη ανταγωνιστική πίεση με τον υπολογισμό μέσου όρου των τιμών υπηρεσιών στις συγκεκριμένες ομάδες πελατών ή με τον υπολογισμό μέσου όρου της τιμής των υπηρεσιών για την οποία είναι οι πιο τρωτός στον ανταγωνισμό.

Λογιστική δαπανών

Η πέμπτη έκθεση προσδιόρισε τη λογιστική δαπανών ως έναν από τους κρισιμότερους τομείς της εφαρμογής. Τα NRAs είναι αρμόδια για την εξασφάλιση ότι τα συστήματα λογιστικής δαπανών των σχετικών χειριστών είναι κατάλληλα για τους σκοπούς των οδηγιών της ΕΕ. Έχει υπάρξει κάποια πρόοδος κατά τη διάρκεια του προηγούμενου έτους, και όσον αφορά τον έλεγχο των απολογισμών των σχετικών χειριστών και όσον αφορά τον καθορισμό των συγκεκριμένων μέτρων εφαρμογής σε εθνικό επίπεδο.

Ενάντια σε αυτές τις θετικές εξελίξεις, οι ανησυχίες παραμένουν ακόμα στα κράτη μέλη όσον αφορά την εφαρμογή των συστημάτων λογιστικής αποτελεσματικών και λειτουργικών δαπανών που είναι κατάλληλα για την επαλήθευση των αρχών του λογιστικού χωρισμού και του προσανατολισμού δαπανών. Η έλλειψη κατάλληλης

μετάθεσης των σχετικών διατάξεων στην εθνική νομοθεσία εμφανίζεται να είναι στη ρίζα αυτού του προβλήματος σε μερικές περιπτώσεις.

Μισθωμένες γραμμές

Η Επιτροπή έχει τονίσει με συνέπεια τη σημασία, ειδικά για την παροχή φτηνότερων υπηρεσιών Διαδικτύου, της γρήγορης διαθεσιμότητας των **μισθωμένων γραμμών** σε προσανατολισμένες στο κόστος τιμές. Όσον αφορά σε τυποποιημένο () οι τιμές, επίπεδα έχουν μειωθεί σημαντικά από τον Αύγουστο του 1997, δηλαδή μετά από τη φιλελευθεροποίηση υποδομής. Εντούτοις, οι μειώσεις τιμών που στην υποδομή έχουν πραγματοποιηθεί είναι περιορισμένες στα τμήματα όπου ελάχιστη ή καμία εναλλακτική λύση υπάρχει των επιβεβλημένων χειριστών. Εδώ, επίσης, φαίνεται ότι οι νεοεισερχόμενοι αντιμετωπίζουν τις δυσκολίες στη λήψη της παράδοσης μέσα σε ένα λογικό χρονοδιάγραμμα.

Αρίθμηση

Η πλήρως-εφαρμοσμένη επιλογή μεταφορέων, η προεπιλογή μεταφορέων και η φορητότητα αριθμού είναι αναπόφευκτες στο επίτευγμα της πλήρους φιλελευθεροποίησης της αγοράς τηλεπικοινωνιών.

Η επιλογή μεταφορέων κλήση-από-κλήσης είναι διαθέσιμη για τις υπεραστικές και διεθνείς κλήσεις σε όλα τα κράτη μέλη εκτός από την Ελλάδα. Η επιλογή μεταφορέων για τις κλήσεις στα κινητά δίκτυα είναι σε ισχύ σε όλα τα κράτη μέλη εκτός από τη Φινλανδία, και για τις τοπικές κλήσεις σε επτά κράτη μέλη. **Η προεπιλογή μεταφορέων (CP)** για τις υπεραστικές και διεθνείς κλήσεις είναι διαθέσιμη σε ουσιαστικά όλα τα κράτη μέλη. Τα CP για τις κλήσεις στα κινητά δίκτυα είναι διαθέσιμα στα περισσότερα κράτη μέλη, ενώ τα CP για τις τοπικές κλήσεις είναι διαθέσιμα, ή σύντομα για να είναι διαθέσιμα, στο Κράτη μέλη 6.

Η γεωγραφική φορητότητα αριθμού είναι διαθέσιμη σε όλα τα κράτη μέλη εκτός από την Ελλάδα, την Ιρλανδία και την Πορτογαλία - που όλα έχουν τις αναβολές της εισαγωγής της πλήρους φιλελευθεροποίησης. Η μη-γεωγραφική φορητότητα αριθμού είναι διαθέσιμη σε όλα τα κράτη μέλη εκτός από την Ελλάδα, τη Γαλλία, το Λουξεμβούργο και την Πορτογαλία.

Τα στοιχεία δείχνουν ότι η χρέωση για τη φορητότητα αριθμού ποικίλλει αρκετά μεταξύ των κρατών μελών. Οι τελικοί χρήστες δεν πρέπει για να πληρώσουν τις δαπάνες στο Βέλγιο, τη Γαλλία, την Ιρλανδία, την Ιταλία, το Λουξεμβούργο και τη Σουηδία. Ο "112" πανευρωπαϊκός αριθμός έκτακτης ανάγκης είναι σε ισχύ σε όλα τα κράτη μέλη κανένα πρόβλημα σχετικά με τη χρήση του δεν έχει αναφερθεί.

Δικαιώματα του τρόπου

Πολλά από τα προβλήματα σε αυτήν την περιοχή που προσδιορίζεται στην πέμπτη έκθεση παραμένουν να ρυθμιστούν. Την είσοδο αγοράς έχουν καθυστερήσει εξ αιτίας της πολλαπλότητας των αρχών με τις δυνάμεις να χορηγηθούν τα δικαιώματα του τρόπου, ιδιαίτερα σε τοπικό επίπεδο. Μια όλο και περισσότερο σημαντική ανησυχία εκ μέρους των χειριστών αφορά τις απαιτήσεις σχετικά με την τοποθέτηση των

κεραιών σύμφωνα με τους κανόνες πώλη-προγραμματίζοντας, περιβαλλοντικής και δημόσιας υγείας.

Η αρχή της μη-διάκρισης από τις δημόσιες αρχές ακόμα δεν έχει εξασφαλιστεί σε μια χώρα (Λουξεμβούργο), όπου μόνο ο επιβεβλημένος χειριστής έχει εγκριθεί για να βάλει το καλώδιο. Σε μια περαιτέρω χώρα (Ελλάδα) ο επιβεβλημένος χειριστής απολαύει ενός ευρύτερου δικαιώματος της πρόσβασης στους δημόσιους τρόπους από τους νεοεισερχόμενους.

Οι μακροχρόνιες καθυστερήσεις για τη χορήγηση των δικαιωμάτων του τρόπου δημιουργούν ακόμα ένα πρόβλημα σε ορισμένες χώρες, ειδικότερα Βέλγιο, Ισπανία και Ιταλία. Στο Λουξεμβούργο, στους νεοεισερχόμενους δεν έχουν χορηγηθεί ακόμα τα δικαιώματα των τρόπων καθόλου.

Οι αμοιβές δημιουργούν ένα πρόβλημα σε μερικές χώρες, μερικώς που οφείλονται στην ποικιλομορφία των προσεγγίσεων που ακολουθούνται από τους δήμους (Ιταλία, Ιρλανδία) ή την έλλειψη μιας συνεπούς εφαρμογής του νομικού πλαισίου (Βέλγιο). Μια πρόσθετη πηγή ανησυχίας αφορά τους δήμους που έχουν σε ορισμένες χώρες οι ίδιοι που μπαίνουν στην αγορά και ξεδίπλωσε τα δίκτυά τους, ενώ ταυτόχρονα έχοντας τις δυνάμεις να χορηγούν τα δικαιώματα του τρόπου στους νεοεισερχόμενους. Υπάρχει συνεπώς μια δυνατότητα ότι οι δήμοι μπορούν να κάνουν διακρίσεις εις βάρος των νεοεισερχόμενων.

Προστασία των δεδομένων

Η προστασία των δεδομένων στον τομέα των τηλεπικοινωνιών έχει κερδίσει την αυξανόμενη σημασία λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη να συντηρηθεί η εμπιστοσύνη των πελατών στην εμπιστευτικότητα και την ακεραιότητα των εγκαταστάσεων τηλεπικοινωνιών. Τα μέτρα και οι πρόσθετες υπηρεσίες για να εγγυηθεί η προστασία των δεδομένων -- που σταματά την αυτόματη κλήση, εκούσιοι κλήσεις και προσδιορισμός καλώ-γραμμών -- είναι διαθέσιμα σχεδόν σε όλα τα κράτη μέλη, αν και είναι όχι πάντα ρυθμισμένα.

Τα στοιχεία κυκλοφορίας σβήνονται ή γίνονται ανώνυμα αμέσως αφότου γίνονται οι κλήσεις σε ένδεκα χώρες της Ένωσης. Δεν υπάρχει καμία υποχρέωση να σβηστούν τα στοιχεία κυκλοφορίας στη Γαλλία, το Λουξεμβούργο και τις Κάτω Χώρες. Οι συνδρομητές μπορούν να ζητήσουν να παραλειφθούν από τους καταλόγους στα περισσότερα κράτη μέλη.

Διαδίκτυο

Η αγορά για την παροχή υπηρεσιών Διαδικτύου έχει αυξηθεί αρκετά στα περισσότερα κράτη μέλη στον περασμένο χρόνο. Ειδικότερα, ο αριθμός φορέων παροχής υπηρεσιών Διαδικτύου (ISPs) έχει αυξηθεί στα περισσότερα κράτη μέλη, δεδομένου ότι υπάρχουν τουλάχιστον εκατό τοπικά ή εθνικά ISPs σε πολλές εθνικές αγορές και περίπου αρκετά σε άλλες. Ο αριθμός οικοδεσποτών Διαδικτύου έχει αυξηθεί επίσης σε όλα τα κράτη μέλη, με τη μέση αύξηση της ΕΕ 33% μεταξύ του Ιουλίου του 1999 και του Ιανουαρίου του 2000. Εντούτοις, η χρήση Διαδικτύου ποικίλλει πολύ μεταξύ των κρατών μελών, που κυμαίνονται από ένα χαμηλό ποσοστό του πληθυσμού (λιγότερο από 10%) στην Ελλάδα ως πάνω από 50% στη Δανία και

τη Σουηδία. Η μέση χρήση στα άλλα κράτη μέλη είναι περίπου 25%. Εντούτοις, όπως η έκθεση δείχνει, οι αριθμοί και για τον αριθμό οικοδεσποτών Διαδικτύου και ποσοστών χρήσης είναι ακόμα χαμηλότεροι απ' ό,τι στις ΗΠΑ.

Συμπεράσματα

eEurope η πρωτοβουλία έχει δείξει τις δυνάμεις της Ευρώπης στον τομέα τηλεπικοινωνιών, ειδικότερα κινητές υπηρεσίες και η δυνατότητα για την κίνηση στο Διαδίκτυο. Η έκθεση επιβεβαιώνει ότι, με τα ποσοστά διείσδυσης τόσο υψηλά όπως 70% και μη χαμηλότερα από 39%, τα κράτη μέλη συνεχίζουν να στηρίζονται στα επιτεύγματά τους. Η σταθερή πρόσβαση Διαδικτύου, που είναι παραδοσιακά αδύνατη στην Ευρώπη, έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο για τρεις λόγους:

- έναρξη στον ανταγωνισμό του τοπικού δικτύου πρόσβασης
- η υιοθέτηση των μέτρων έπρεπε να εφαρμόσει τον προσεχή κανονισμό ΕΚ σχετικά με το τοπικό ζετύλιγμα βρόχων
- μείωση των αξιών ορισμένων ειδών μισθωμένης γραμμής.

Κατάσταση αγοράς

Οι ειδήσεις είναι καλές από ουσιαστικά κάθε τομέα της αγοράς. Στη λιανική αγορά, η καταναλωτική επιλογή διευρύνει καθώς ουσιαστικά περισσότεροι χειριστές γίνονται ενεργοί, με περίπου 80% προσφέροντας τη φωνητική τηλεφωνία από ένα έτος πριν. Τα δασμολόγια για τους κατοικημένους και επιχειρησιακούς χρήστες συνεχίζουν να κινούνται σταθερά κάτω από συνολικά, ακόμα κι αν η επανισορρόπηση δασμολογίων έχει ωθήσει επάνω την τιμή μερικών προσκλήσεων, μαζί με το ενοίκιο γραμμών. Στη χονδρική αγορά, οι συνολικές τιμές για τις μισθωμένες γραμμές συνεχίζουν να μειώνονται, ειδικότερα όπου υπάρχει ανταγωνιστική πίεση.

Ρυθμιστική κατάσταση

Ουσιαστική πρόοδος έχει σημειωθεί στην εφαρμογή του τρέχοντος ευρωπαϊκού ρυθμιστικού πλαισίου. Σε αυτήν την διαδικασία, τα NRAs έχουν σφραγίσει όλο και περισσότερο την αρχή τους στις αγορές. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι της άποψης ότι τα κράτη μέλη πρέπει να συνεχίσουν να εξασφαλίζουν ότι σε NRAs δίνονται οι πλήρεις ρυθμιστικές δυνάμεις, μαζί με τους ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους απαραίτητους να τα επεκτείνουν.

Εντούτοις, παραμένουν διάφορες περιοχές στις οποίες τα κράτη μέλη πρέπει να στρέψουν την προσοχή τους για να εξασφαλίσουν πλήρη εφαρμογή του ρυθμιστικού πλαισίου:

- χορήγηση αδειών: οι διαδικασίες χορήγησης αδειών παραμένουν δυσκίνητες και μερικές φορές υπαγόμενες στους επιζήμιους όρους και τις βαριές αμοιβές. Οι νεοεισερχόμενοι συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν τη δυσκολία να λάβουν τη διασύνδεση γρήγορα και με δίκαιους όρους
- κινητή αγορά υπηρεσιών: η χορήγηση αδειών τρίτος-παραγωγής είναι καλά εν εξελίξει αλλά πέντε κράτη μέλη θα εκδώσουν τις άδειες μόνο το 2001. Είναι αβέβαιο, εντούτοις, εάν όλες οι χώρες θα είναι σε θέση να επεκτείνουν τα

δίκτυά τους εγκαίρως για την έναρξη των υπηρεσιών στην αρχή του 2002, όπως απαιτείται από το κοινοτικό απόφαση

- δασμολόγιο που επανισορροπεί: αυτό δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα σε όλα τα κράτη μέλη, το οποίο, σε μερικές περιπτώσεις, επιτρέπει στους επιβεβλημένους χειριστές cross-subsidise ορισμένα δασμολόγια σε ιδιαίτερο προκειμένου να συμπίεστούν τα περιθώρια των νεοεισερχόμενων
- προεπιλογή μεταφορέων: η προεπιλογή μεταφορέων ευρέως χρησιμοποιείται στα περισσότερα κράτη μέλη και επιτρέπει στους χειριστές νεοεισερχόμενων για να φθάσει σε τα τέλη τους πελάτες μέσω του τοπικού δικτύου πρόσβασης του επιβεβλημένου χειριστή. Εν τούτοις, οι νεοεισερχόμενοι είναι σπάνια ικανοί να προσφέρουν την πλήρη σειρά των τοπικών, εθνικών και διεθνών κλήσεων και των κλήσεων στα κινητά δίκτυα
- παράθεση για τον τοπικό βρόχο που ξετυλίγει: σε μερικά κράτη μέλη, μια γνήσια έλλειψη των διαστημικών μέσων ότι οι ρυθμιστές καλούνται για να διευκολύνουν τις πραγματικές λύσεις. Σε άλλες περιπτώσεις, η αποφασιστική ρυθμιστική δράση εμφανίζεται απαραίτητη για να αποτρέψει τους κατέχοντες υπεύθυνη θέση από τον αποκλεισμό του ανταγωνισμού
- μισθωμένες γραμμές: παρά τη γενική μείωση των τιμών, οι μεγάλοι χρόνοι παράδοσης από τον κατέχοντα υπεύθυνη θέση μπορούν να αποτελούν μια απειλή στη δραστηριότητα στην αγορά από τους νεοεισερχόμενους

Διαδίκτυο: οι τεχνικές και ρυθμιστικές εξελίξεις προφητεύουν καλά για τα ποσοστά διείσδυσης Διαδικτύου στην Ευρώπη. Εντούτοις, υπάρχει λόγος ανησυχίας ότι οι νεοεισερχόμενοι δεν έχουν ακόμα πρόσβαση στην υψηλή υπηρεσία ταχύτητας ADSL του κατέχοντος υπεύθυνη θέση σε διάφορα κράτη μέλη, ή τα προτεινόμενα δασμολόγια είναι απαγορευτικά.

4) Ακόλουθη ΕΡΓΑΣΙΑ

Ανακοίνωση της Επιτροπής της 3ης Δεκεμβρίου 2002 σχετικά με την όγδοη έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της ρυθμιστικής συσκευασίας τηλεπικοινωνιών - ευρωπαϊκοί κανονισμός και αγορές 2002 τηλεπικοινωνιών [Τελικό 695 COM(2002) - που δεν δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα]

Οδηγία 2002/58/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Ιουλίου 2002 σχετικά με την επεξεργασία των προσωπικών στοιχείων και την προστασία της μυστικότητας στον ηλεκτρονικό τομέα των επικοινωνιών (οδηγία για τη μυστικότητα και τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες) [Επίσημη Εφημερίδα αριθ. λ 201 του ..31 τον Ιούλιος 2002]

Ανακοίνωση της Επιτροπής της 28ης Μαΐου 2002, eEurope 2005 πρόγραμμα δράσης: Μια κοινωνία των πληροφοριών για όλους [Τελικό 263 COM (2002) - που δεν δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα]

Οδηγία 2002/21/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 σε ένα κοινό ρυθμιστικό πλαίσιο για τα ηλεκτρονικές δίκτυα επικοινωνιών και τις υπηρεσίες (οδηγία πλαισίου) [Επίσημη Εφημερίδα αριθ. λ 108 του ..24 τον Απρίλιος 2002]

Οδηγία 2002/19/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 στην πρόσβαση, και της διασύνδεσης, στα ηλεκτρονικά δίκτυα επικοινωνιών και τις σχετικές εγκαταστάσεις (οδηγία πρόσβασης) [Επίσημη Εφημερίδα αριθ. λ 108 του ..24 τον Απρίλιος 2002]

Οδηγία 2002/20/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 στην έγκριση των ηλεκτρονικών δικτύων επικοινωνιών και των υπηρεσιών (οδηγία έγκρισης) [Επίσημη Εφημερίδα αριθ. λ 108 του ..24 τον Απρίλιος 2002]

Οδηγία 2002/22/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 στα δικαιώματα καθολικών υπηρεσιών και των χρηστών σχετικά με τα ηλεκτρονικές δίκτυα επικοινωνιών και τις υπηρεσίες (οδηγία καθολικών υπηρεσιών) [Επίσημη Εφημερίδα αριθ. λ 108 του ..24 τον Απρίλιος 2002]

Ανακοίνωση της Επιτροπής της 26ης Νοεμβρίου 2001 - έβδομη έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της ρυθμιστικής συσκευασίας τηλεπικοινωνιών [Τελικό 706 COM (2001) - που δεν δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα]

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2887/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 2000 στην ξετυλιγμένη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο [Επίσημη Εφημερίδα αριθ. L 336, 30 Δεκεμβρίου 2000].

Πέμπτη έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της ρυθμιστικής συσκευασίας τηλεπικοινωνιών

1) ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

Για να περιγράψει την τρέχουσα κατάσταση της εφαρμογής της ρυθμιστικής συσκευασίας στον τομέα των τηλεπικοινωνιών.

Για να ανιχνεύσει οποιεσδήποτε ανεπάρκειες στην εφαρμογή του κοινοτικού πλαισίου σε εθνικό επίπεδο και οποιαδήποτε παραμονή κενών. Για να συναγάγει τα συμπεράσματα ώστε να υποβληθούν οι προτάσεις για ένα νέο ρυθμιστικό πλαίσιο.

2) ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ

Ανακοίνωση από την Επιτροπή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των περιοχών στην πέμπτη έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της ρυθμιστικής συσκευασίας τηλεπικοινωνιών

3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Το 1993 η Ευρωπαϊκή Κοινότητα και τα κράτη μέλη της έδωσαν μια υποχρέωση, σύμφωνα με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, για να φιλελευθεροποιήσουν

τον τομέα των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών στην Ευρώπη την 1η Ιανουαρίου 1998. Αυτό ήταν μια απόφαση σχετικά με τη φιλελευθεροποίηση προσδοκώντας τη συμφωνία για το άνοιγμα των αγορών παγκοσμίως στο πλαίσιο της γενικής συμφωνίας για το εμπόριο στις υπηρεσίες (gats). Τα απαραίτητα νομοθετικά μέτρα της Κοινότητας αποτέλεσαν ουσιαστικά από διάφορες οδηγίες που προορίστηκαν για να δημιουργήσουν μια ενιαία αγορά για τις τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες στην Ευρώπη.

Η Επιτροπή σύνταξε διάφορες εκθέσεις, ακόμη και πριν από τη φιλελευθεροποίηση (Μάιος 1997) για να ελέγξει τον τομέα των τηλεπικοινωνιών. Επιπλέον, οι οδηγίες που αποτελούν το ρυθμιστικό πλαίσιο του τομέα να ορίσει ότι οι εκθέσεις σχετικά με τη λειτουργία των οδηγιών πρέπει να υποβληθούν στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Αυτή η έκθεση περιγράφει την κατάσταση της εφαρμογής των τρεχουσών οδηγιών. Αυτή η μελέτη θα επιτρέψει στην Επιτροπή να προσδιορίσει οποιαδήποτε κενά στο παρόν σύστημα και να διατυπώσει τις προτάσεις για ένα νέο ρυθμιστικό πλαίσιο που θα προσαρμοζόταν καλύτερα στις εξελίξεις αγοράς και την τεχνική πρόοδο και θα προσφέρει μια αναλογία καλύτερης ποιότητας/τιμής.

Η έκθεση:

- αξιολογεί το βαθμό στον οποίο οι αρχές που καθορίζονται στις οδηγίες εναρμόνισης έχουν μετατεθεί στην εθνική νομοθεσία
- αναλύει τον τρόπο με τον οποίο οι μετατεθειμένες εθνικές παροχές ισχύουν για αυτές τις αρχές στην πράξη
- περιγράφει την τρέχουσα κατάσταση στις αγορές υπηρεσιών επικοινωνιών των κρατών μελών.

Μετάθεση των οδηγιών φιλελευθεροποίησης και εναρμόνισης

Τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν μεταθέσει αυτά τα μέτρα ενώ μερικά έχουν μεταθέσει μόνο ένα μέρος των οδηγιών και άλλα εξυπηρέτησαν πρόσφατα την ειδοποίηση των μέτρων μετάθεσης, που μελετώνται ακόμα από την Επιτροπή.

Εντούτοις, σε αυτήν την έκθεση η Επιτροπή σημειώνει ότι έχουν υπάρξει βελτιώσεις στη μετάθεση των οδηγιών εναρμόνισης. Η οδηγία χορήγησης αδειών έχει μετατεθεί ουσιαστικά σε τέσσερα περισσότερα κράτη και την οδηγία διασύνδεσης σε τρία κράτη μέλη. Επιπλέον, 13 κράτη μέλη έχουν μεταθέσει την οδηγία αρίθμησης είτε πλήρως είτε μερικώς και 11 έχουν μεταθέσει την οδηγία προστασίας των δεδομένων. Όσον αφορά τις οδηγίες φιλελευθεροποίησης, η Πορτογαλία έχει μεταθέσει ουσιαστικά την οδηγία 90/388/ΕΟΚ. Πρέπει να προστεθεί ότι στην Πορτογαλία ήταν χορηγημένη μια πρόσθετη προθεσμία εφαρμογής στο πλαίσιο της απόφασης 97/310/ΕΚ.

Ανάλυση της πρακτικής εφαρμογής των οδηγιών φιλελευθεροποίησης και εναρμόνισης

Τα κράτη μέλη έχουν τα αποδοτικά πλαίσια για τη χορήγηση αδειών, τη διασύνδεση, τα δασμολόγια, την αρίθμηση και τις συχνότητες. Εντούτοις, διάφορα προβλήματα παραμένουν να λυθούν σχετικά με την πρακτική εφαρμογή της ρυθμιστικής συσκευασίας συνολικά και των ορίων που εξετάζονται.

Εθνικές ρυθμιστικές αρχές (NRAs)

Τα NRAs διαδραματίζουν έναν σημαντικό ρόλο στην εξασφάλιση της συνεπούς εφαρμογής του ρυθμιστικού πλαισίου ΕΚ μέσω της εισαγωγής τους στο ΟΝΡ και τη χορήγηση αδειών των επιτροπών, της συμμετοχής τους στην Επιτροπή υψηλού επιπέδου των εθνικών υπηρεσιών και των ρυθμιστικών αρχών και, στην περίπτωση των ρυθμιστικών οργανισμών χωριστών από τα εθνικά υπουργεία, του συντονισμού τους στην ανεξάρτητη ομάδα ρυθμιστών.

Οι στόχοι του NRAs γίνονται μερικές φορές δύσκολοι από την έλλειψη ανθρώπινου δυναμικού και περιορισμένων δυνάμεών τους. Συνεπώς, οι διαδικασίες θεωρούνται μεγάλες και άκαμπτες.

Χορήγηση αδειών

Οι πανευρωπαϊκοί χειριστές, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που χρησιμοποιούν τα δορυφορικά δίκτυα, τονίζουν ότι οι ιδιαίτερες διαφορές είναι εκεί όσον αφορά στα χρονικά όρια για τη χορήγηση αδειών, τους χρόνους ισχύος, τις δαπάνες, και την ταξινόμηση των χειριστών. Αυτή η κατάσταση τρέχει αντίθετα προς την αρχή που καθορίζεται στις οδηγίες ότι τα εξουσιοδοτημένα καθεστάτα πρέπει να είναι ελαφριάς μορφής, ευνοώντας τις γενικές εγκρίσεις πέρα από τις μεμονωμένες άδειες. Οι περισσότεροι χειριστές πρέπει να υποστηρίξουν τα πολύ βαριά καθεστάτα όπως, παραδείγματος χάριν, οι επιβαλλόμενοι όροι για που υπερβαίνουν εκείνους που καθορίζονται στην οδηγία χορήγησης αδειών. Τέτοια καθεστάτα είναι δαπανηρά, αργά και ενδεχομένως μεροληπτικά. Τα ελαφρύτερα καθεστάτα που καθιερώθηκαν ήδη σε διάφορα κράτη μέλη εμφανίζονται να είναι πολύ αποδοτικά και συμβατά με ένα φιλελευθεροποιημένο περιβάλλον.

Διασύνδεση

Οι όροι για την παροχή διασύνδεσης, τη φυσική σύνδεση (των σταθερών και κινητών) δικτύων και τις υπηρεσίες που επιτρέπουν τους χρήστες ενός δικτύου να επικοινωνήσουν με άλλους, είναι κρίσιμης σπουδαιότητας στην εμφάνιση μιας ανταγωνιστικής ευρωπαϊκής αγοράς τηλεπικοινωνιών.

Το κύριο πρόβλημα που αντιμετωπίζει τους νεοεισερχόμενους στη λήψη της διασύνδεσης είναι απροθυμία εκ μέρους των ρυθμιστικών αρχών (NRAs) ή της ανικανότητάς τους να λάβουν αποτελεσματικά μέτρα. Κατά συνέπεια, οι νεοεισερχόμενοι βρίσκονται αντιμέτωποι με τις προσφορές αναφοράς διασύνδεσης (RIOs) που δημοσιεύονται αργά, καθυστερώντας τη διαπραγμάτευση των όρων, κ.λπ. Μια μεγάλη αδυναμία του υπάρχοντος ρυθμιστικού πλαισίου είναι τα κόστος των λογιστικών συστημάτων των υπάρχοντων χειριστών που πρέπει να χρησιμεύσουν ως η βάση για τη διασύνδεση. Σε ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον το επίπεδο δασμολογίων είναι θεμελιώδους σπουδαιότητας. Σε μερικά κράτη μέλη, το υψηλό επίπεδο δασμολογίων διασύνδεσης που συνδυάζεται με τις χαμηλές τιμές των χρηστών διαμορφώνει ένα εμπόδιο στην είσοδο των νέων χειριστών στην αγορά.

Καθολική υπηρεσία και προστασία καταναλωτών

Τα συμφέροντα των χρηστών και των καταναλωτών είναι στην καρδιά της διαδικασίας ελευθέρωσης. Η ρυθμιστική συσκευασία της ΕΕ απαιτεί την καθολική

υπηρεσία για να επιτρέψει στα κράτη μέλη να εξασφαλίσουν ότι ένα ελάχιστο σύνολο υπηρεσιών, διευκρινισμένης ποιότητας και σε μια προσιτή τιμή, προσφέρεται σε όλους τους χρήστες.

Όσον αφορά τη χρηματοδότηση της καθολικής υπηρεσίας μέσω της χρηματοδότησης ή αλλιώς, μόνο η Γαλλία έχει καθιερώσει έναν τέτοιο μηχανισμό.

Οι νεοεισερχόμενοι εξετάζουν αυτήν την μορφή χρηματοδότησης ενός πρόσθετου φόρου εισοδήματος και συνεπώς ως εμπόδιο στην είσοδο. Κατά την άποψή τους, η καθολική υπηρεσία είναι ένα κοινωνικό θέμα που οφείλει να χρηματοδοτηθεί από το γενικό προϋπολογισμό του κράτους.

Οι καταναλωτές επηρεάζονται από την απουσία διαφάνειας στις προσφορές δασμολογίων των νεοεισερχόμενων, τις αργές διαδικασίες για τις καταγγελίες και τις επισκευές, ή τις άδικες προτάσεις στις συμβάσεις. Τα κράτη μέλη πρέπει να εφαρμόσουν το υπάρχον πλαίσιο αποτελεσματικότερα κάνοντας περισσότερη χρήση των υπάρχουσων διατάξεων του κοινοτικού δικαίου σχετικά με την προστασία καταναλωτών.

Οι καταναλωτές ανησυχούν επίσης για τα αποτελέσματα του κόστους των μισθωμένων γραμμών στην Ευρώπη. Η αποτυχία και του ανταγωνισμού και των ρυθμιστών να μειώσουν ότι γίνεται αντιληπτό και πρόκειται να κοστίζει προφανώς τις προσανατολισμένες εργασίες δασμολογίων εις βάρος της παροχής Διαδικτύου και άλλων υπηρεσιών στην Ευρώπη.

Τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να χρησιμοποιήσουν τις υπάρχουσες παροχές να καταστήσουν τους καταναλωτές ενήμερους για την ύπαρξη του ευρωπαϊκού αριθμού έκτακτης ανάγκης (112) που τοποθετείται στη διάθεσή τους.

Συχνότητα

Υπάρχουν πολύ λίγα προβλήματα που προκύπτουν σχετικά με τη διαχείριση συχνότητας στα κράτη μέλη στα πλαίσια των οδηγιών για τη σφαιρική κινητή επικοινωνία (GSM), τις ψηφιακές ευρωπαϊκές με ασύρματα τηλέφωνα τηλεπικοινωνίες, και το ευρωπαϊκό ραδιοσύστημα μηνύματος.

Στη μεγάλη πλειοψηφία των κρατών μελών έχει αποφασιστεί να καταργηθεί σταδιακά το αναλογικό σύστημα που λειτουργεί στις ζώνες συχνότητας που διατηρούνται για το GSM και μερικά έχουν ολοκληρώσει ήδη αυτήν την διαδικασία. Όσον αφορά στην επιχορήγηση των αδειών για τα κινητά 3G, η Φινλανδία έχει χορηγήσει ήδη τις άδειες (Μάρτιος 1999) και άλλα κράτη μέλη θα ακολουθήσουν κατά τη διάρκεια 2000

Καλύτερος συντονισμός με την εφαρμογή των κανόνων για τον ανταγωνισμό

Η φιλελευθεροποίηση της αγοράς έχει προκαλέσει τις σημαντικές μειώσεις δασμολογίων που οδηγούν στη σύγκλιση των επιβαρύνσεων κλήσης και των πραγματικών δαπανών. Τα διεθνή δασμολόγια ειδικότερα έχουν μειωθεί ουσιαστικά προς όφελος των κατοικημένων και επιχειρησιακών χρηστών. Εντούτοις, είναι σαφές ότι μέσα στο υπάρχον ρυθμιστικό πλαίσιο υπάρχουν ακόμα προβλήματα ανταγωνισμού στην τοπική πρόσβαση σε όλα τα κράτη μέλη και παραμένουν διάφορα εμπόδια στην ανάπτυξη των διεθνών υπηρεσιών και των υποδομών. Μια έρευνα άρχισε τον Ιούλιο του 1999 για να επιτρέψει στην Επιτροπή να καθορίσει εάν οι τιμές και οι πρακτικές που καταγράφονται είναι στην παραβίαση των κανόνων της Κοινότητας για τον ανταγωνισμό.

Αρίθμηση

Σημαντική πρόοδος έχει σημειωθεί σχετικά με τη φορητότητα των αριθμών και την προεπιλογή μεταφορέων. Αυτές οι υπηρεσίες είναι διαθέσιμες σε διάφορα κράτη μέλη ενώ άλλα έχουν δείξει ότι θα είναι σταθερά σε ισχύ μέχρι την προθεσμία (την 1η Ιανουαρίου 2000).

Η εισαγωγή αυτών των δύο υπηρεσιών το έχει καταστήσει απαραίτητο να υιοθετήσει τις διοικητικές διατάξεις και να μετατρέψει τα ιδιαίτερα σύνθετα και εξαιρετικά δαπανηρά δίκτυα. Σε διάφορα κράτη μέλη δεν υπάρχει μέχρι τώρα καμία σαφήνεια για τον τρόπο με τον οποίο οι δαπάνες θα μοιραστούν μεταξύ των χρηστών και των χειριστών.

Δικαιώματα του τρόπου

Στις περισσότερες περιπτώσεις, τα δικαιώματα της μετάβασης ανήκουν στις τοπικές ή περιφερειακές αρχές παρά στην κεντρική κυβέρνηση. Οι χειριστές υπόκεινται έτσι στους ξένους περιορισμούς στις τηλεπικοινωνίες και τα κράτη μέλη είναι υποχρεωμένα να βρουν επινοητικές λύσεις μέσα στο υπάρχον ρυθμιστικό πλαίσιο σε εθνικό και τοπικό επίπεδο, ειδικότερα όσον αφορά στην συντοπικότητα και τη διανομή των περιοχών.

Θέση της αγοράς τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών της ΕΕ

Η φιλέλευθεροποίηση της αγοράς τηλεπικοινωνιών έχει δώσει μια ισχυρή ώθηση σε όλους τους τομείς της αγοράς. Έχει υπάρξει μια ουσιαστική αύξηση στον αριθμό καταχωρήσεων αγοράς, έναν διπλασιασμό του αριθμού συμφωνιών διασύνδεσης για τη λήξη κλήσης για τα σταθερά δίκτυα και μια σημαντική μείωση των τιμών των περιφερειακών και υπεραστικών κλήσεων. Αφ' ετέρου, οι τιμές των τοπικών κλήσεων παραμένουν σταθερές.

Όσον αφορά τις μισθωμένες γραμμές, μια σύγκριση των τιμών που χρεώνονται από τους τρέχοντες χειριστές στα κράτη μέλη δείχνει ότι τείνουν να ποικίλουν για τις ίδιες υπηρεσίες.

i2010: η κοινωνία της πληροφορίας και των μέσων επικοινωνίας στην υπηρεσία της ανάπτυξης και της απασχόλησης

Το i2010 είναι το νέο στρατηγικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που καθορίζει τις γενικές πολιτικές κατευθύνσεις για την κοινωνία της πληροφορίας και των μέσων επικοινωνίας. Αυτή η νέα ενοποιημένη πολιτική αποσκοπεί κυρίως στο να ενθαρρύνει τη γνώση και την καινοτομία για να ενισχύσει την ανάπτυξη καθώς και τη δημιουργία περισσότερων και καλύτερης ποιότητας θέσεων απασχόλησης. Εντάσσεται στο πλαίσιο της αναθεωρημένης στρατηγικής της Λισσαβόνας.

NOMΟΣ

Ανακοίνωση της Επιτροπής, της 1ης Ιουνίου 2005, στο Συμβούλιο, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή Περιφερειών «i2010 - Ευρωπαϊκή κοινωνία της πληροφορίας για την ανάπτυξη και την απασχόληση» [COM(2005) 229 τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα].

ΣΥΝΟΨΗ

Με το i2010, η Επιτροπή αντιμετωπίζει κατά ενοποιημένο τρόπο την κοινωνία της πληροφορίας και τις πολιτικές στον οπτικοακουστικό τομέα στην ΕΕ. Αποσκοπεί στο συντονισμό της δράσης των κρατών μελών για να διευκολυνθεί η ψηφιακή σύγκλιση και η αντιμετώπιση των προκλήσεων που συνδέονται με την κοινωνία της πληροφορίας. Για τη διαμόρφωση αυτού του στρατηγικού πλαισίου, η Επιτροπή εμπνεύστηκε από μια μεγάλη διαβούλευση των εμπλεκόμενων φορέων για τις παλαιότερες πρωτοβουλίες και μέσα, όπως η *eEurope* και η ανακοίνωση για το μέλλον της ευρωπαϊκής κανονιστικής πολιτικής στον οπτικοακουστικό τομέα .

Ερμηνεία του προθέματος “i”

Η ευρωπαϊκή στρατηγική «i2010» που συνδιαμορφώνεται με την Ε.Ε., περιλαμβάνει τρεις ερμηνείες του προθέματος «i», οι οποίες ταυτίζονται σε σημαντικό βαθμό με τις προτάσεις που κατατέθηκαν από την Ειδική Γραμματεία ΚτΠ.

Η πρώτη ερμηνεία-στόχος του προθέματος «i» στην ευρωπαϊκή στρατηγική «i2010» για την Κοινωνία της Πληροφορίας, αποτελεί το «internal market for information services», δηλαδή η δημιουργία ενός κοινού Ευρωπαϊκού χώρου για την Κοινωνία της Πληροφορίας, όπου η ευρωπαϊκή τεχνογνωσία και τεχνολογία διαχέονται στο εσωτερικό της Ευρώπης με μεγαλύτερη ταχύτητα και αξιοποιούνται από όλους τους ευρωπαίους πολίτες. Η Ειδική Γραμματεία για την Κοινωνία της Πληροφορίας, είχε ήδη συμπεριλάβει στην τοποθέτησή της αναφορά στους υπό-διαμόρφωση Ελληνικούς στρατηγικούς στόχους για την πληροφορική, που αποσκοπούν μεταξύ-άλλων στο να ενσωματώσουν καλύτερα την Ελλάδα στον κοινό Ευρωπαϊκό «χώρο της πληροφορίας», με προσανατολισμό που ενισχύει την «εξωστρέφεια» της χώρας, αποσκοπώντας σε *αμφίδρομη* αξιοποίηση της Ευρωπαϊκής συνεργασίας.

Η δεύτερη ερμηνεία-στόχος του προθέματος «i» στη νέα ευρωπαϊκή στρατηγική «i2010» για την Κοινωνία της Πληροφορίας, αποτελεί το «investment in ICT innovation for competitiveness», δηλαδή επενδύσεις σε καινοτομία για την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών, προκειμένου να βελτιωθεί η ευρωπαϊκή και εθνική ανταγωνιστικότητα. Η Ειδική Γραμματεία για την Κοινωνία της Πληροφορίας, στο πλαίσιο των συζητήσεων με την Ε.Ε., είχε υποβάλλει αντίστοιχες προτάσεις με στόχους για την ενίσχυση του «οριζόντιου ρόλου» των τεχνολογιών επικοινωνιών και πληροφορικής στην οικονομία, αναφερόμενη στη σημαντική συμβολή τους σε όλους σχεδόν τους κλάδους ως μέσο για τη βελτίωση της παραγωγικότητας, την αύξηση της προστιθέμενης αξίας της εργασίας, καθώς και τη δημιουργία νέων καλύτερων θέσεων εργασίας.

Η τρίτη ερμηνεία-στόχος του προθέματος «i» στη νέα ευρωπαϊκή στρατηγική «i2010», αποτελεί το «inclusion and better quality of life», δηλαδή η ισότιμη συμμετοχή των ευρωπαίων πολιτών και η εξασφάλιση καλύτερης ποιότητας ζωής, μέσω των δυνατοτήτων της Κοινωνίας της Πληροφορίας. Στο πλαίσιο της συζήτησης, η Ελληνική πλευρά είχε προτείνει μαζί με το στόχο της ανταγωνιστικότητας, ως βασική κατεύθυνση για την Κοινωνία της Πληροφορίας ενόψει 2010, τη δημιουργία συνθηκών που θα επιτρέψουν την ισότιμη συμμετοχή των πολιτών στα οφέλη της Κοινωνίας της Πληροφορίας, τη συνεχή ενεργοποίησή τους και τη βελτίωση της ποιότητας της καθημερινής ζωής τους.

Η Επιτροπή προτείνει τρεις στόχους προτεραιότητας που πρέπει να επιτευχθούν πριν από το 2010 για τις ευρωπαϊκές πολιτικές στους τομείς της κοινωνίας της πληροφορίας και των μέσων επικοινωνίας: ολοκλήρωση ενός ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου για την πληροφόρηση· ενίσχυση της καινοτομίας και των επενδύσεων στην έρευνα για τις τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ)· ολοκλήρωση της δημιουργίας μιας κοινωνίας της πληροφορίας και των μέσων επικοινωνίας με βάση την κοινωνική ένταξη.

Ενιαίος ευρωπαϊκός χώρος για την πληροφορία

Για να ενισχύσει μian ανοικτή και ανταγωνιστική εσωτερική αγορά για την κοινωνία της πληροφορίας και των μέσων επικοινωνίας, ο πρώτος στόχος του i2010 είναι η δημιουργία ενός ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου για την πληροφορία που θα παρέχει φτηνές και ασφαλείς ευρυζωνικές επικοινωνίες, διαφοροποιημένο και υψηλής ποιότητας περιεχόμενο και άλλες ψηφιακές υπηρεσίες. Η Επιτροπή επιδιώκει να δώσει λύσεις σε τέσσερις μεγάλες προκλήσεις:

- αύξηση της ταχύτητας των ευρυζωνικών υπηρεσιών στην Ευρώπη·
- ενθάρρυνση της διάθεσης νέων υπηρεσιών και διαδικτυακού περιεχομένου·
- προώθηση του εξοπλισμού και των συγκροτημάτων που «επικοινωνούν μεταξύ τους»·
- ενίσχυση της ασφάλειας του Διαδικτύου έναντι απατεώνων, επιβλαβούς περιεχομένου και τεχνολογικών αστοχιών.

Για τη δημιουργία του ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου για την πληροφορία, η Επιτροπή προβλέπει:

- την αναθεώρηση του κανονιστικού πλαισίου για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες έτσι ώστε να συμπεριλάβει τον ορισμό μιας αποτελεσματικής στρατηγικής διαχείρισης του φάσματος των ραδιοσυχνοτήτων·
- τη δημιουργία συνεπούς πλαισίου για τις υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας και των μέσων επικοινωνίας μέσω:
 - του εκσυγχρονισμού του νομικού πλαισίου για τις οπτικοακουστικές υπηρεσίες, αρχής γενομένης από την αναθεώρηση της οδηγίας για την «Τηλεόραση χωρίς σύνορα» (2005)·
 - την πραγματοποίηση κάθε απαραίτητης προσαρμογής του κοινοτικού κεκτημένου σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας και των μέσων επικοινωνίας (2007)·

- την προώθηση της ταχείας και αποτελεσματικής εφαρμογής και επικαιροποίησης του υπάρχοντος κεκτημένου.

- την παροχή συνεχούς στήριξης στη δημιουργία και διάδοση ευρωπαϊκού περιεχομένου όπως τα προγράμματα «eLearning» και «eContentplus» (es en LE) και των διαδόχων τους·
- τον καθορισμό και την υλοποίηση στρατηγικής για μια ασφαλή ευρωπαϊκή κοινωνία της πληροφορίας, ιδίως μέσω της ευαισθητοποίησης στην ανάγκη για αυτοπροστασία, της επαγρύπνησης και της επιτήρησης των απειλών, της ταχείας και αποτελεσματικής αντιμετώπισης των επιθέσεων και των ελλείψεων στα συστήματα (2006)·
- τον προσδιορισμό και την προώθηση επικεντρωμένων δράσεων στους τομείς της διαλειτουργικότητας, ιδίως για διαχείριση των ψηφιακών δικαιωμάτων (2006/2007).

Καινοτομία και επενδύσεις στην έρευνα

Για να ενισχύσει την καινοτομία και τις επενδύσεις στην έρευνα για τις ΤΠΕ, η Επιτροπή προτείνει ως στόχο να ενθαρρυνθούν οι επιδόσεις σε παγκόσμιο επίπεδο στην έρευνα και την καινοτομία για τον τομέα των ΤΠΕ μέσω μείωσης της απόστασης μεταξύ των κύριων ανταγωνιστών της Ευρώπης και προτείνει τα εξής:

- να αυξηθεί κατά 80%, έως το 2010, η στήριξη για έρευνες στις ΤΠΕ σε κοινοτικό επίπεδο και καλεί τα κράτη μέλη να πράξουν το ίδιο·
- να δοθεί προτεραιότητα στους κυριότερους τεχνολογικούς πυλώνες του 7ου προγράμματος-πλαisiού για την ανταγωνιστικότητα και την έρευνα (ΠΠΑΕ) όπως οι τεχνολογίες στην υπηρεσία της γνώσης, τα περιεχόμενα και η δημιουργικότητα, τα δίκτυα προχωρημένων και ανοικτών επικοινωνιών, τα ασφαλή και αξιόπιστα λογισμικά, τα ενοποιημένα συστήματα, η ναοηλεκτρονική (2007)·
- να δρομολογηθούν πρωτοβουλίες έρευνας και εγκατάστασης για να εξαλειφθούν τα κυριότερα σημεία συμφόρησης όπως η διαλειτουργικότητα, η ασφάλεια και η αξιοπιστία, η διαχείριση της ταυτότητας και των δικαιωμάτων, για τα οποία απαιτούνται λύσεις που είναι ταυτόχρονα τεχνολογικές και διαρθρωτικές (2006)·
- να οριστούν συμπληρωματικά μέτρα για την ενθάρρυνση των ιδιωτικών επενδύσεων σε έρευνα και καινοτομία στις ΤΠΕ (2006)·
- να διατυπωθούν συγκεκριμένες προτάσεις για μια κοινωνία της πληροφορίας χωρίς αποκλεισμούς στο πλαίσιο των στρατηγικών κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών για τη συνοχή 2007-2013·
- να οριστούν πολιτικές στον τομέα του ηλ-επιχειρείν, που να στοχεύουν στην άρση των τεχνολογικών, διαρθρωτικών και νομικών φραγμών για την υιοθέτηση των ΤΠΕ, με ιδιαίτερη εστίαση στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)·
- να αναπτυχθούν εργαλεία για την υποστήριξη νέων μοντέλων εργασίας που να ευνοούν την καινοτομία στις επιχειρήσεις και την προσαρμογή στις νέες ανάγκες όσον αφορά τις δεξιότητες.

Κοινωνική ένταξη, βελτίωση των δημόσιων υπηρεσιών και της ποιότητας ζωής

Η Επιτροπή αποβλέπει στην ενίσχυση της κοινωνικής, οικονομικής και εδαφικής συνοχής μέσω της δημιουργίας μιας ευρωπαϊκής κοινωνίας της πληροφορίας με βάση την ένταξη. Προβλέπει τη στήριξη της ανάπτυξης και της απασχόλησης κατά τρόπο που να συμβαδίζει με την αειφόρο ανάπτυξη και την κατά προτεραιότητα αντιμετώπιση της βελτίωσης των δημόσιων υπηρεσιών και της ποιότητας ζωής. Για την επίτευξη του στόχου της δημιουργίας μιας κοινωνίας της πληροφορίας με βάση την ένταξη, που να παρέχει δημόσιες υπηρεσίες υψηλής ποιότητας και με ταυτόχρονη βελτίωση της ποιότητας ζωής, η Επιτροπή προβλέπει κυρίως τα εξής:

- διάδοση των πολιτικών προσανατολισμών σχετικά με την ηλεκτρονική πρόσβαση (ηλ-πρόσβαση) και επέκταση της εδαφικής κάλυψης με ευρυζωνικά δίκτυα για να διευκολυνθεί η χρήση των συστημάτων των ΤΠΕ από μεγαλύτερο αριθμό ατόμων (2005).
- πρόταση ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας για την εξάλειψη του ηλεκτρονικού αποκλεισμού (ηλεκτρονική ένταξη) που να καλύπτει την ισότητα ευκαιριών, τις δεξιότητες στους τομείς των ΤΠΕ και τα χάσμα μεταξύ των περιφερειών (2008).
- έγκριση σχεδίου δράσης για την ηλ-διακυβέρνηση και τους στρατηγικούς προσανατολισμούς ενθάρρυνσης των δημόσιων υπηρεσιών να χρησιμοποιούν ΤΠΕ (2006). Η Επιτροπή θα δρομολογήσει έργα επίδειξης για να δοκιμαστούν, σε επιχειρησιακή κλίμακα, τεχνικές, νομικές και διαρθρωτικές λύσεις στο τομέα των διαδικτυακών δημόσιων υπηρεσιών (2007).
- ως αρχικό βήμα, συγκρότηση τριών εμβληματικών πρωτοβουλιών όσον αφορά τις ΤΠΕ για την «ποιότητα ζωής»: την περίθαλψη για άτομα σε μια γηράσκουσα κοινωνία, τις ασφαλείς και καθαρές μεταφορές, ιδίως το ευφυές αυτοκίνητο και τις ψηφιακές βιβλιοθήκες με στόχο την τόνωση της πολιτιστικής ποικιλομορφίας (2007).

Διακυβέρνηση

Η Επιτροπή πρόκειται να διατυπώσει προτάσεις για την επικαιροποίηση των κανονιστικών πλαισίων στους τομείς των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας και των μέσων ενημέρωσης. Προτείνει επίσης να χρησιμοποιήσει τα κοινοτικά χρηματοδοτικά μέσα για την τόνωση των επενδύσεων στη στρατηγική έρευνα και για την εξάλειψη των σημείων συμφόρησης που εμποδίζουν τη διάθεση των καινοτομιών στις ΤΠΕ. Τέλος αποβλέπει στην ενθάρρυνση των πολιτικών ένταξης και ποιότητας ζωής.

Στα πλαίσια των εθνικών μεταρρυθμιστικών προγραμμάτων, τα κράτη μέλη δεσμεύονται να υιοθετήσουν, πριν από τα μέσα Οκτωβρίου 2005, προτεραιότητες για την κοινωνία της πληροφορίας, σύμφωνες με τις ενοποιημένες κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη και την απασχόληση. Θα φροντίσουν ιδίως:

- να εξασφαλίζουν ταχεία και πλήρη μεταφορά στις εθνικές νομοθεσίες των νέων κανονιστικών πλαισίων που επηρεάζει την ψηφιακή σύγκλιση, με έμφαση στις ανοιχτές και ανταγωνιστικές αγορές.
- να αυξήσουν το μερίδιο που διατίθεται στην έρευνα για τις ΤΠΕ στο πλαίσιο των εθνικών δαπανών, με στόχο τη δημιουργία σύγχρονων και διαλειτουργικών δημόσιων υπηρεσιών που να χρησιμοποιούν τις ΤΠΕ.
- να ενθαρρύνουν την καινοτομία στον τομέα των ΤΠΕ μέσω επενδύσεων.

- να ενισχύσουν την ανάπτυξη της κοινωνίας της πληροφορίας σε εθνική κλίμακα μέσω φιλόδοξων στόχων.

Τα κράτη μέλη θα παρουσιάσουν τα σχετικά επιτεύγματά τους κατά την αναθεώρηση της στρατηγικής της Λισσαβόνας .

Η Επιτροπή καλεί επίσης και τα άλλα εμπλεκόμενα μέρη να συμμετάσχουν στο διάλογο για την ενίσχυση της ανάπτυξης της κοινωνίας των πληροφοριών. Απευθύνεται ιδίως στους βιομηχανικούς εταίρους καλώντας τους να αυξήσουν τις επενδύσεις στην έρευνα για νέες τεχνολογίες στον τομέα αυτό.

Με στόχο τη συσπείρωση όλων των εμπλεκόμενων φορέων, η Επιτροπή προτείνει τη χρήση της ανοικτής μεθόδου συντονισμού που περιλαμβάνει ανταλλαγές βέλτιστων πρακτικών και ετήσιες εκθέσεις για την υλοποίηση των στόχων της Λισσαβόνας.

eEurope 2005

Το σχέδιο δράσης eEurope 2005 διαδέχεται το σχέδιο δράσης 2002 που ήταν κυρίως εστιασμένο στην επέκταση των δυνατοτήτων σύνδεσης στο Διαδίκτυο στην Ευρώπη. Το νέο σχέδιο δράσης, που εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Σεβίλλης τον Ιούνιο του 2002, αποσκοπεί στην πρακτική έκφραση των ανωτέρω δυνατοτήτων με αύξηση της παραγωγικότητας των οικονομικών δραστηριοτήτων, καθώς και με βελτίωση της ποιότητας και της προσπέλασης των υπηρεσιών προς όφελος όλων των ευρωπαϊών πολιτών, με βάση μια ασφαλή υποδομή ευρυζωνικών επικοινωνιών, η οποία θα είναι διαθέσιμη στο μεγαλύτερο δυνατό αριθμό πολιτών.

ΠΡΑΞΗ

Ανακοίνωση της Επιτροπής, της 28ης Μαΐου 2002, στο Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών - Σχέδιο δράσης eEurope 2005: κοινωνία της πληροφόρησης για όλους

ΣΥΝΟΨΗ

Οι ευρυζωνικές επικοινωνίες χαρακτηρίζονται από υψηλή ταχύτητα και διαρκή πρόσβαση στο Διαδίκτυο. Ο οριζόντιος στόχος της καθολικής πρόσβασης προστίθεται για να καταπολεμηθεί ο κοινωνικός αποκλεισμός, ανεξαρτήτως του εάν αυτός οφείλεται σε ιδιαίτερες ανάγκες, στην ηλικία, σε αναπηρίες ή σε ασθένειες.

Οι βασικοί στόχοι, τους οποίους επιδιώκει να επιτύχει η Ευρωπαϊκή Ένωση μέχρι το 2005 μέσω του eEurope 2005, είναι:

- σύγχρονες δικτυακές δημόσιες υπηρεσίες:

- ηλεκτρονική διακυβέρνηση (e-government)·
 - ηλεκτρονικές υπηρεσίες μάθησης [e-learning]·
 - ηλεκτρονικές υπηρεσίες υγείας (e-health),
- δυναμικό περιβάλλον για το ηλεκτρονικό επιχειρείν (e-business),
- ασφαλής υποδομή πληροφοριών,
- μαζική διάθεση ευρυζωνικής πρόσβασης σε ανταγωνιστικές τιμές,
- συγκριτική αξιολόγηση της προόδου και διάδοση ορθών πρακτικών.

Στο σχέδιο δράσης eEurope 2005 ακολουθείται η προσέγγιση που υιοθετήθηκε στο πλαίσιο του eEurope 2002 και η οποία συνίσταται στον καθορισμό σαφών στόχων και στη συγκριτική αξιολόγηση της προόδου προς την υλοποίησή τους. Επιδιώκεται επίσης η επιτάχυνση της θέσπισης νέων νομοθετικών μέσων και ο αναπροσανατολισμός των υφιστάμενων προγραμμάτων σύμφωνα με τις προτεραιότητες που καθορίζονται.

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Ηλεκτρονική διακυβέρνηση (e-government)

Όσον αφορά τη λειτουργία σύγχρονων δικτυακών δημοσίων υπηρεσιών, το eEurope 2005 προτείνει τις ακόλουθες δράσεις:

- εξασφάλιση ευρυζωνικής σύνδεσης με όλες τις δημόσιες διοικήσεις μέχρι το 2005
- μέχρι τα τέλη του 2003, θέσπιση από την Επιτροπή πλαισίου διαλειτουργικότητας για να διευκολύνει την παροχή πανευρωπαϊκών υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στους πολίτες και στις επιχειρήσεις. Η διαλειτουργικότητα ορίζεται ως η ικανότητα δύο προγραμμάτων (π.χ. ένας χρήστης και ένας εξυπηρετητής) να ανταλλάσσουν και να ερμηνεύουν σωστά τα δεδομένα τους
- μέχρι τα τέλη του 2004, διαλογικές δημόσιες υπηρεσίες, διαθέσιμες σε όλους μέσω ευρυζωνικών δικτύων και πολυπλατφορμικής πρόσβασης (τηλέφωνο, τηλεόραση, υπολογιστής κλπ.)
- μέχρι τα τέλη του 2005, ηλεκτρονική σύναψη του μεγαλύτερου μέρους των δημοσίων συμβάσεων
- δημόσια σημεία πρόσβασης στο Διαδίκτυο προσιτά σε όλους τους πολίτες.

Ηλεκτρονική μάθηση (e-learning)

Το σχέδιο δράσης προτρέπει να συνεχιστεί η χρήση της πληροφορικής στην εκπαίδευση, όπως με την πρωτοβουλία e-learning. Στο πλαίσιο αυτό, το eEurope 2005 προτείνει μια σειρά στοχοθετημένων μέτρων, μεταξύ των οποίων:

- μέχρι το 2005, ευρυζωνική πρόσβαση στο Διαδίκτυο για όλα τα σχολεία και τα πανεπιστήμια·
- μέχρι τα τέλη του 2005, διάθεση δικτυακής πρόσβασης στους φοιτητές και στους ερευνητές από τα πανεπιστήμια, με την υποστήριξη των προγραμμάτων e-learning και e-TEN (διευρωπαϊκά δίκτυα πληροφοριών και επικοινωνιών)·

- μέχρι τα τέλη του 2003, ανάληψη από την Επιτροπή δράσεων έρευνας με αντικείμενο την εξάπλωση δικτύων και πλατφόρμων με υπολογιστές που θα στηρίζονται σε υπολογιστική υποδομή υψηλών επιδόσεων·
- ανάληψη από τα κράτη μέλη, με την υποστήριξη των διαρθρωτικών ταμείων, δράσεων επιμόρφωσης ενηλίκων για να αποκτήσουν τις δεξιότητες που απαιτεί η εργασία στην κοινωνία της γνώσης.

Ηλεκτρονικές υπηρεσίες υγείας (e-health)

Το σχέδιο δράσης επισημαίνει ότι οι ψηφιακές τεχνολογίες προσφέρουν σημαντικά πλεονεκτήματα ως προς τη διαχείριση της υγείας. Παρέχουν τη δυνατότητα όχι μόνο μείωσης των διοικητικών δαπανών, αλλά και παροχής υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης εξ αποστάσεως και ιατρικής πληροφόρησης και πρόληψης. Στο συγκεκριμένο πεδίο, το eEurope 2005 προβλέπει τα εξής:

- υποβολή πρότασης από την Επιτροπή, την άνοιξη του 2003, για την καθιέρωση ευρωπαϊκής κάρτας ασφάλισης υγείας, με σκοπό να αντικαταστήσει τα έντυπα που απαιτούνται σήμερα για υγειονομική περίθαλψη σε άλλο κράτος μέλος·
- εγκατάσταση από τα κράτη μέλη δικτύων πληροφοριών υγείας μεταξύ των σημείων περίθαλψης (νοσοκομεία, εργαστήρια και κατοικίες)·
- παροχή στους πολίτες δικτυακών υπηρεσιών υγείας (π.χ. ηλεκτρονικοί ιατρικοί φάκελοι, ιατρική επίσκεψη εξ αποστάσεως, ηλεκτρονική επιστροφή εξόδων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης).

ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΓΙΑ ΤΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ (E-BUSINESS)

Το ηλεκτρονικό επιχειρείν περιλαμβάνει το ηλεκτρονικό εμπόριο (δικτυακές αγορές και πωλήσεις) και την αναδιάρθρωση των επιχειρηματικών διεργασιών. Μερικές από τις προβλεπόμενες δράσεις στο συγκεκριμένο πεδίο είναι:

- ανασκόπηση της σχετικής νομοθεσίας με σκοπό τον προσδιορισμό και την εξάλειψη των παραγόντων που εμποδίζουν τις επιχειρήσεις να αξιοποιήσουν τις μεθόδους του ηλεκτρονικού επιχειρείν. Η ανασκόπηση αυτή, που θα είναι ανοικτή σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, θα αρχίσει με τη διοργάνωση διάσκεψης για το ηλεκτρονικό επιχειρείν, το 2003·
- εγκατάσταση από την Επιτροπή ευρωπαϊκού δικτύου υποστήριξης των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) στο πεδίο του ηλεκτρονικού επιχειρείν, με σκοπό την ενίσχυση και τον συντονισμό των σχετικών δράσεων χρηματοδοτικής στήριξης·
- ανάπτυξη από τον ιδιωτικό τομέα διαλειτουργικών λύσεων για τις συναλλαγές, την ασφάλεια, τις προμήθειες και τις πληρωμές στο πλαίσιο του ηλεκτρονικού επιχειρείν.

ΑΣΦΑΛΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Η σταδιακή εγκατάσταση ασφαλούς υποδομής πληροφοριών αποτελεί έναν από τους κυριότερους στόχους του σχεδίου δράσης eEurope 2005. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει ήδη δραστηριοποιηθεί στο πεδίο αυτό: πρόταση της Επιτροπής του Ιουνίου του 2001

για την ασφάλεια των δικτύων, πάταξη των αξιόποινων πράξεων στον κυβερνοχώρο στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης eEurope 2002, οδηγία για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στις τηλεπικοινωνίες και δραστηριότητες του προγράμματος πλαισίου έρευνας. Για το ζήτημα της ασφάλειας, το νέο σχέδιο δράσης προβλέπει τα εξής:

- συγκρότηση επιχειρησιακής ομάδας για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο με βάση πρόταση την οποία προβλέπεται να υποβάλει η Επιτροπή το 2002·
- εμπέδωση, τόσο από τον ιδιωτικό όσο και από το δημόσιο τομέα, κλίματος ασφάλειας στο σχεδιασμό και τη λειτουργία των προϊόντων της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών·
- διερεύνηση των δυνατοτήτων ασφαλούς ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ δημοσίων υπηρεσιών.

ΓΕΝΙΚΕΥΜΕΝΗ ΔΙΑΘΕΣΗ ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ

Το σχέδιο δράσης eEurope 2005 κάνει έκκληση να τονωθεί η καινοτομία και να αναπτυχθούν η χρήση και οι επενδύσεις στον τομέα των ευρυζωνικών επικοινωνιών. Για το σκοπό αυτό, προσδιορίζει τις ακόλουθες δράσεις:

- χρησιμοποίηση του νέου πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων που διέπουν την πολιτική σε ζητήματα ραδιοφάσματος, ώστε να διασφαλιστεί η διάθεση συχνοτήτων για τις ασύρματες ευρυζωνικές υπηρεσίες·
- στήριξη της ευρυζωνικής πρόσβασης στις λιγότερο ευνοημένες περιφέρειες·
- μεγαλύτερη προσφορά του περιεχομένου των δημοσίων υπηρεσιών σε διάφορες διαλογικές τεχνολογικές πλατφόρμες·
- επιτάχυνση της μετάβασης στην ψηφιακή τηλεόραση.

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ (BENCHMARKING)

Τέλος, το σχέδιο δράσης προβλέπει μέτρα με σκοπό την ανάλυση, την καταγραφή και τη διάδοση ορθών πρακτικών, κυρίως μέσω διασκέψεων και δικτύων υποστήριξης. Η διαδικασία συγκριτικής αξιολόγησης που δρομολογήθηκε στο πλαίσιο του eEurope 2002, προβλέπει την εκπόνηση νέου καταλόγου δεικτών και νέας μεθοδολογίας σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης μέχρι το τέλος του 2002.

Πράξη	Θέση σε ισχύ	Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών	Επίσημη Εφημερίδα
Ανακοίνωση COM (2002) 263 τελικό	-	-	-

ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ eEUROPE 2005

Ανακοίνωση της Επιτροπής, της 18ης Φεβρουαρίου 2004, σχετικά με την eEurope 2005 (ηλεκτρονική Ευρώπη 2005): ενδιάμεση επανεξέταση [COM(2004) 108 τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα].

Η έκθεση υπογραμμίζει πως τα αποτελέσματα του προγράμματος δράσης είναι ενθαρρυντικά σε πολυάριθμους τομείς, ιδιαίτερα όσον αφορά τη σύνδεση σε υψηλές ταχύτητες και την ηλεκτρονική διακυβέρνηση. Το ποσοστό των βασικών διοικητικών υπηρεσιών που διατίθενται πλήρως στο διαδίκτυο αυξήθηκε στην πραγματικότητα από το 17 % στο 43 % από τον Οκτώβριο του 2001 μέχρι τον Οκτώβριο του 2003. Επιπλέον ο αριθμός των συνδέσεων υψηλής ταχύτητας στην ΕΕ σχεδόν διπλασιάστηκε μεταξύ 2002 και 2003.

Η έκθεση παρέχει λεπτομέρειες για την πρόοδο που πραγματοποιήθηκε σε επτά τομείς και προσδιορίζει τους τομείς για τους οποίους απαιτούνται επιπλέον προσπάθειες:

Ηλεκτρονική διακυβέρνηση («e-government»): παρά την σημαντική πρόοδο που επιτεύχθηκε στον τομέα αυτό, παραμένουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά την ποικιλία των προτεινόμενων υπηρεσιών. Απαιτείται εξάλλου ενισχυμένη συνεργασία της ΕΕ σχετικά με τον προσανατολισμό των πολιτικών και την οικονομική στήριξη.

Ηλεκτρονική μάθηση: όλα σχεδόν τα εκπαιδευτικά ιδρύματα και τα ιδρύματα κατάρτισης έχουν συνδεθεί στο διαδίκτυο. Η επανεξέταση του προγράμματος δράσης πρέπει να λάβει υπόψη την ανάγκη συστηματικής αξιολόγησης των διδαγμάτων που προέκυψαν από όλες τις πρωτοβουλίες και τις δράσεις δοκιμαστικής εφαρμογής.

Ηλεκτρονικές υπηρεσίες υγείας: οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες υγείας μετατρέπονται σε πρωταρχικό στοιχείο της υγειονομικής πολιτικής σε περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Είναι εντούτοις απαραίτητο να συνεχιστούν οι εργασίες στον τομέα των δράσεων ηλεκτρονικών υπηρεσιών υγείας που προτείνονται από την eEurope, δηλαδή οι ηλεκτρονικές κάρτες υγείας, οι υπηρεσίες υγείας στο Διαδίκτυο και τα δίκτυα υγειονομικής πληροφόρησης. Απαιτείται εξάλλου σαφής πολιτική δέσμευση προκειμένου να εξασφαλιστεί η διαλειτουργικότητα σε ευρωπαϊκή κλίμακα στον τομέα αυτό.

Ηλεκτρονικό εμπόριο: παρά τη συνεχή αύξηση των αγοραπωλησιών στο διαδίκτυο, τα επιτεύγματα στον τομέα του ηλεκτρονικού εμπορίου θα πρέπει να ξεπεράσουν το εμπόριο στο διαδίκτυο προκειμένου να επιτευχθεί πλήρης ενοποίηση των τεχνολογιών πληροφόρησης και επικοινωνίας στα πλαίσια των διαδικασιών της επιχείρησης. Εξάλλου και σε αυτόν τον τομέα η έλλειψη διαλειτουργικότητας των εφαρμογών στις επιχειρήσεις εμποδίζει την υιοθέτηση νέων μορφών συνεργασίας. Θα πρέπει να συνεχιστεί η καταβολή προσπαθειών για την καθιέρωση ονομασίας πρωτοβάθμιου πεδίου «.eu» και για την υιοθέτηση αποτελεσματικών και ασφαλών διαδικασιών για τα συστήματα πληρωμών.

Υψηλές ταχύτητες: η αγορά των υψηλών ταχυτήτων βρίσκεται σε πλήρη εξάπλωση. Ωστόσο, η ΕΕ θα πρέπει να υπερπηδήσει δύο δυσκολίες που εμποδίζουν την πλήρη αξιοποίηση της ευρείας ζώνης:

- τα ιδιωτικά κεφάλαια αποφεύγουν την εξυπηρέτηση με δίκτυα υψηλής ταχύτητας

των λιγότερο αναπτυγμένων περιοχών λόγω της απουσίας πιθανής απόδοσης της επένδυσης·

- η ζήτηση για σύνδεση σε υψηλές ταχύτητες παραμένει χαμηλότερη της προσφοράς σε όλα τα κράτη μέλη.

Κατά συνέπεια η αναθεώρηση του προγράμματος δράσης θα πρέπει να εξασφαλίσει την εκ νέου εστίαση στην ζήτηση. Πρέπει επίσης να εξετάσει σε περισσότερο βάθος το ζήτημα της διαχείρισης των ψηφιακών δικαιωμάτων.

Ασφάλεια: το 80 % των ευρωπαϊών πολιτών δεν τολμούν να πραγματοποιήσουν αγορές στο διαδίκτυο, ενώ μόνο το 54 % των επιχειρήσεων έχουν επίσημη πολιτική στον τομέα της ασφάλειας. Η ασφάλεια των δικτύων και των πληροφοριών βρίσκεται στο πρώτο επίπεδο των προτεραιοτήτων της ΕΕ γιατί αποτελεί αναγκαία συνθήκη για την ανάπτυξη της κοινωνίας της πληροφόρησης. Η προτεραιότητα αυτή μεταφράζεται κυρίως από την ταχεία υιοθέτηση του κανονισμού για τη δημιουργία της ευρωπαϊκής υπηρεσίας για την ασφάλεια των δικτύων και της πληροφορίας.

Ψηφιακή παρέμβαση: η ψηφιακή παρέμβαση αντιπροσωπεύει ένα από τα κοινά οριζόντια θέματα για όλους τους τομείς του προγράμματος δράσης eEurope 2005. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να αποδοθεί στην καθιέρωση ευρωπαϊκών προτύπων στον τομέα της πρόσβασης του δικτύου, κατευθυντήριων γραμμών για την πρωτοβουλία πρόσβασης ιστού και κανόνων για κοινή επισήμανση των προσπελάσιμων ιστοσελίδων. Θα πρέπει να υποστηριχθεί η πολυπλατφορμική πρόσβαση (υπολογιστής, ψηφιακή τηλεόραση, κινητά τηλέφωνα τρίτης γενεάς κ.λπ.) προκειμένου να βελτιωθεί η προσπελασιμότητα για μειονεκτικές ομάδες και λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές.

Η έκθεση θα χρησιμεύσει ως βάση για συζήτηση με τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη προκειμένου να καθοριστούν οι απαραίτητες προσαρμογές στον πρόγραμμα eEurope 2005 μέχρι το καλοκαίρι του 2004.

Ανακοίνωση της Επιτροπής της 21ης Νοεμβρίου 2002 - eEurope 2005: Δείκτες συγκριτικής αξιολόγησης [COM(2002) 655 τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα]

Η ανακοίνωση αυτή περιέχει τους διάφορους δείκτες που προτείνει η Επιτροπή για τη συγκριτική αξιολόγηση του eEurope 2005, με σκοπό την παρακολούθηση της προόδου της εφαρμογής του σχεδίου δράσης. Οι εν λόγω δείκτες καλύπτουν την πρόσβαση των πολιτών στο Διαδίκτυο και τη χρήση του, την πρόσβαση των επιχειρήσεων στις τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ) και τη χρήση των τελευταίων, το κόστος πρόσβασης στο Διαδίκτυο, τις ηλεκτρονικές Δημόσιες Υπηρεσίες, την ηλεκτρονική μάθηση, τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες υγείας, το ηλεκτρονικό εμπόριο, την προετοιμασία του ηλεκτρονικού επιχειρείν, την πείρα και τις πρακτικές των χρηστών του Διαδικτύου όσον αφορά την ασφάλεια των ΤΠΕ, τη διείσδυση της ευρυζωνικής πρόσβασης.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Ψήφισμα του Συμβουλίου της 18ης Φεβρουαρίου 2003 για την εφαρμογή του σχεδίου δράσης «eEurope 2005» [Επίσημη Εφημερίδα C 48 της 28.2.2003]

Με το ψήφισμα αυτό, το Συμβούλιο καλεί ουσιαστικά τα εμπλεκόμενα μέρη, ειδικότερα τα κράτη μέλη και την Επιτροπή, να καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια, ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι του eEurope 2005 μέχρι το τέλος του 2005. Το ψήφισμα περιλαμβάνει παράρτημα, στο οποίο παρατίθεται σχέδιο δεικτών συγκριτικής αξιολόγησης που προορίζονται να χρησιμεύσουν στην αξιολόγηση της προόδου προς την υλοποίηση των στόχων του σχεδίου δράσης.

3.2.1. Ηλεκτρονική διακυβέρνηση: «eGovernment»

Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση (ή «eGovernment») αποτελεί μια από τις προτεραιότητες που τέθηκαν στο σχέδιο δράσης eEurope 2005. Αποτελεί ουσιαστικό μοχλό για την παροχή αποτελεσματικότερων και καλύτερης ποιότητας δημόσιων υπηρεσιών, για τη μείωση του χρόνου αναμονής των χρηστών, τη βελτίωση της διαφάνειας και της υπευθυνότητας των υπηρεσιών. Για την αξιοποίηση όλων των δυνατοτήτων της eGovernment, πρέπει να εντοπιστούν τα εμπόδια που αποτελούν τροχοπέδη στη διάθεση των ηλεκτρονικών δημόσιων υπηρεσιών στα κράτη μέλη και να προταθούν δράσεις για την επιτάχυνση της ανάπτυξής τους. Αυτό αποτελεί αντικείμενο της ανακοίνωσης της Επιτροπής που παρουσιάζεται κάτωθι.

ΠΡΑΞΗ

Ανακοίνωση της Επιτροπής, της 26ης Σεπτεμβρίου 2003, προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών - Ο ρόλος της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης («eGovernment») για το μέλλον της Ευρώπης [COM(2003) 567 τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα].

ΣΥΝΟΨΗ

Η «eGovernment» (ηλεκτρονική διακυβέρνηση) * ορίζεται ως η χρήση των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών * (ΤΠΕ) στις δημόσιες διοικήσεις, σε συνδυασμό με οργανωτικές αλλαγές και νέες δεξιότητες του προσωπικού. Σκοπός είναι η βελτίωση των δημόσιων υπηρεσιών, η ενίσχυση των δημοκρατικών διαδικασιών και των διαδικασιών στήριξης των δημόσιων πολιτικών.

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Σε όλα τα κράτη μέλη έχει σημειωθεί πρόοδος όσον αφορά την ηλεκτρονική παροχή δημόσιων υπηρεσιών. Όντως, η μέση διαθεσιμότητά τους αυξήθηκε από 45% σε 65% μεταξύ Οκτωβρίου 2001 και Οκτωβρίου 2002.

Από την άποψη της παροχής υπηρεσιών στο κοινό, η «eGovernment» (ηλεκτρονική διακυβέρνηση) έχει ήδη αποδείξει τα πλεονεκτήματά της στην καθημερινή ζωή των πολιτών. Η ηλεκτρονική δημόσια διοίκηση καθιστά δυνατή όχι μόνον την

ευκολότερη πρόσβαση στις πληροφορίες των δημόσιων αρχών, αλλά διευκολύνει επίσης σε μεγάλο βαθμό τις συναλλαγές των διοικουμένων με τη μείωση του χρόνου αναμονής. Εξάλλου, η ηλεκτρονική δημόσια διοίκηση ενθαρρύνει την άμεση επικοινωνία μεταξύ των διοικουμένων και των υπευθύνων χάραξης πολιτικής. Οι πολίτες έχουν τη δυνατότητα, αξιοποιώντας ιδίως τα ηλεκτρονικά φόρα, τους εικονικούς χώρους συζητήσεων και την ηλεκτρονική ψήφο, να υποβάλλουν άμεσα ερωτήσεις στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και να διατυπώσουν τη γνώμη τους επί των πολιτικών που ασκεί το δημόσιο. Σήμερα, οι μονοαπευθυντικές πύλες του Διαδικτύου * καθίστανται σταδιακά το πρότυπο για την παροχή δημόσιων υπηρεσιών στο κοινό.

Όσον αφορά την προσφορά υπηρεσιών στις επιχειρήσεις, η βελτίωση της παροχής ηλεκτρονικών διοικητικών υπηρεσιών επιφέρει αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας. Αυτό οφείλεται στη μείωση του κόστους των ίδιων των δημόσιων υπηρεσιών, αλλά και του κόστους συναλλαγής για τις επιχειρήσεις (χρόνος, πόροι). Παραδείγματος χάριν, η ηλεκτρονική διεκπεραίωση των τελωνειακών διατυπώσεων και του ΦΠΑ, καθώς και η ηλεκτρονική υποβολή των φορολογικών δηλώσεων, έχουν ως πλεονέκτημα ότι επιταχύνουν τις διαδικασίες ενώ παράλληλα βελτιώνουν την ποιότητα της διεκπεραίωσης. Ο εκσυγχρονισμός των ηλεκτρονικών υπηρεσιών, από την άποψη της δυνατότητας διάδρασης και της προσφοράς συναλλαγών, έχει αναπτυχθεί περισσότερο για τις υπηρεσίες σε επιχειρήσεις απ' ό,τι για τις υπηρεσίες στο κοινό.

Όσον αφορά τις υπηρεσίες μεταξύ των δημόσιων διοικήσεων, η ηλεκτρονική δημόσια διοίκηση επιτρέπει την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών, αλλά και των θεσμικών οργάνων της Κοινότητας. Οι περιφερειακές και τοπικές δημόσιες διοικήσεις είναι συχνά πολύ προηγμένες στον τομέα της παροχής ηλεκτρονικών δημόσιων υπηρεσιών. Η ανάπτυξη της ηλεκτρονικής δημόσιας διοίκησης σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο έχει εξάλλου αναχθεί σε προτεραιότητα των Διαρθρωτικών Ταμείων - αποτελεί περίπου το 30% των δαπανών για την κοινωνία της πληροφορίας στις περιφέρειες του στόχου 1 και περίπου το 20% στις περιφέρειες του στόχου 2.

ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΗ ΓΕΝΙΚΕΥΣΗ ΤΗΣ «eGOVERNMENT» (ηλεκτρονικής διακυβέρνησης): ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Η Επιτροπή έχει εντοπίσει ορισμένα θέματα προτεραιότητας, τα οποία θα πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο ιδιαίτερης παρακολούθησης, προκειμένου να αρθούν τα εμπόδια για τη γενίκευση της ηλεκτρονικής δημόσιας διοίκησης.

Πρόσβαση για όλους

Απαραίτητη προϋπόθεση για τη γενίκευση της ηλεκτρονικής δημόσιας διοίκησης είναι να εξασφαλισθεί σε όλους η πρόσβαση στις ηλεκτρονικές δημόσιες υπηρεσίες. Το ζήτημα είναι πολύ σημαντικό, διότι υπάρχει πραγματικός κίνδυνος να δημιουργηθεί «ψηφιακό χάσμα» - λόγω της άνισης πρόσβασης στις πληροφορίες και τις τεχνολογίες των πληροφοριών. Στο πλαίσιο αυτό, η εκπαίδευση και η κατάρτιση έχουν ουσιώδη σημασία, ώστε οι πολίτες να αποκτήσουν τις αναγκαίες γνώσεις πληροφορικής, για να είναι σε θέση να αξιοποιήσουν πλήρως τις υπηρεσίες που προσφέρει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση. Οι γνώσεις πληροφορικής είναι εξάλλου

μια από τις προτεραιότητες του νέου προγράμματος «ηλεκτρονική μάθηση» (eLearning). Η ευχερέστερη πρόσβαση στις υπηρεσίες προϋποθέτει επίσης ενίσχυση της πολυπλατφορμικής προσέγγισης (πρόσβαση στις υπηρεσίες από διάφορες πλατφόρμες: προσωπικοί υπολογιστές, ψηφιακή τηλεόραση, κινητά τερματικά, δημόσια σημεία πρόσβασης στο Διαδίκτυο κ.λπ.).

Εμπιστοσύνη των χρηστών

Οι δημόσιες υπηρεσίες πρέπει να προσφέρονται ηλεκτρονικά μόνον υπό συνθήκες που εγγυώνται στους χρήστες την απολύτως ασφαλή πρόσβαση. Στο πλαίσιο αυτού του στόχου, η εμπιστευτικότητα των προσωπικών δεδομένων, η ασφάλεια των ψηφιακών συναλλαγών και επικοινωνιών είναι ζητήματα πρώτιστης σημασίας, για τα οποία πρέπει να προβλέπεται μέγιστος βαθμός προστασίας. Για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος, πρέπει να προωθηθούν τεχνολογίες που βελτιώνουν την προστασία της ιδιωτικής ζωής στην ηλεκτρονική δημόσια διοίκηση, κυρίως μέσω κατάλληλων κοινοτικών προγραμμάτων. Σε γενικότερο επίπεδο, η ασφάλεια των δικτύων και των πληροφοριών , η καταπολέμηση του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο (es de en fr) και η ασφάλεια λειτουργίας αποτελούν προκαταρκτικές προϋποθέσεις για μια μακρόβια κοινωνία της πληροφορίας και, ως εκ τούτου, αποτελούν καίρια ζητήματα πολιτικής για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Δημόσιες συμβάσεις

Οι δημόσιες συμβάσεις είναι ένας τομέας στον οποίο η χρήση της τεχνολογίας των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) μπορεί να προσφέρει ιδιαίτερα πλεονεκτήματα. Οι παραδοσιακές διαδικασίες για τις δημόσιες συμβάσεις είναι χρονοβόρες και πολύπλοκες, και απαιτούν πολλούς πόρους. Επομένως, η χρήση της ΤΠΕ στις δημόσιες συμβάσεις μπορεί να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα, την ποιότητα και τη σχέση κόστους/απόδοσης των δημόσιων συμβάσεων. Η έλλειψη σαφών κοινοτικών κανόνων έχει έως τώρα αποτελέσει εμπόδιο στην καθιέρωση της ηλεκτρονικής σύναψης δημόσιων συμβάσεων στην Ευρώπη. Η επικείμενη έγκριση της νέας δέσμης νομοθετικών μέτρων σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις, όπου περιλαμβάνονται συγκεκριμένοι κανόνες για την ηλεκτρονική σύναψή τους, πρόκειται να αποτελέσει καμπή για τη διάδοση των ηλεκτρονικών δημόσιων συμβάσεων στην Ευρώπη.

Πανευρωπαϊκές υπηρεσίες

Οι υπηρεσίες πανευρωπαϊκής κλίμακας είναι σημαντικά μέσα για την προώθηση της κινητικότητας στην εσωτερική αγορά και της ευρωπαϊκής ιθαγένειας. Έχουν ήδη δημιουργηθεί διάφοροι τύποι πανευρωπαϊκών υπηρεσιών. Μπορούν να αναφερθούν οι υπηρεσίες EURES , ευρωπαϊκή πύλη για την κινητικότητα στον τομέα της απασχόλησης, και PLOTEUS για τις δυνατότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ευρώπη. Ωστόσο, η παροχή κοινών πανευρωπαϊκών υπηρεσιών μπορεί να καταστεί ευαίσθητο ζήτημα. Πράγματι, σε περίπτωση που οι υπηρεσίες αναπτυχθούν μόνο υπό το πρίσμα και τα ειθ (π.χ. γλώσσα) του κάθε κράτους μέλους, η δυσκολία πρόσβασης από πολίτες και επιχειρήσεις άλλων κρατών μελών θα μπορούσε εν προκειμένω να συνιστά πρόβλημα. Επομένως, είναι σημαντικό να ληφθεί μέριμνα ώστε οι πανευρωπαϊκές υπηρεσίες να λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες των πολιτών των διαφόρων κρατών μελών. Είναι επίσης ουσιώδης η καθιέρωση πραγματικής

συνεργασίας μεταξύ των δημόσιων διοικήσεων των κρατών μελών και η δημιουργία διαλειτουργικών υποδομών.

Διαλειτουργικότητα

Ως διαλειτουργικότητα νοείται ο τρόπος με τον οποίο διασυνδέονται τα συστήματα, οι πληροφορίες και οι μέθοδοι εργασίας. Η διαλειτουργικότητα των συστημάτων πληροφοριών καθιστά επομένως δυνατή την ενσωμάτωση της παροχής υπηρεσιών σε μια μονοαπευθυντική πύλη * - όποιος κι αν είναι ο αριθμός των διαφορετικών συστημάτων ή διοικητικών οργανισμών που μεσολαβούν. Η διαλειτουργικότητα δεν νοείται ωστόσο μόνο ως σύνδεση δικτύων ηλεκτρονικών υπολογιστών. Αφορά επίσης οργανωτικά θέματα, όπως π.χ. την ανάγκη να εξασφαλίζεται η συνεργασία με οργανισμούς-εταίρους, οι οποίοι έχουν διαφορετικό τρόπο εσωτερικής οργάνωσης και λειτουργίας. Για τη δημιουργία πανευρωπαϊκών υπηρεσιών της «eGovernment» (ηλεκτρονικής διακυβέρνησης) χρειάζεται επίσης κατ' ανάγκη η σύναψη συμφωνιών επί κοινών προτύπων και προδιαγραφών. Τα περισσότερα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν ήδη αυτή την πρόκληση, με την υιοθέτηση εθνικών «πλαισίων διαλειτουργικότητας για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση». Οι ενέργειες αυτές συμπληρώνονται, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, με την ανάπτυξη του ευρωπαϊκού πλαισίου διαλειτουργικότητας.

Χάρτης πορείας

Τα θέματα προτεραιότητας που παρουσιάστηκαν ανωτέρω αποτελούν, για την Επιτροπή, το χάρτη πορείας για την ηλεκτρονική δημόσια διοίκηση. Ωστόσο, αυτά τα μέτρα πρέπει να συνοδεύονται από δράσεις περισσότερο οριζόντιου χαρακτήρα.

ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Ενίσχυση της ανταλλαγής ορθών πρακτικών

Οι βέλτιστες πρακτικές περιλαμβάνουν στοιχεία τεχνολογίας, οργάνωσης και κατάρτισης. Απαιτούν μακροπρόθεσμες δεσμεύσεις απ' όλους τους ενδιαφερόμενους βασικούς παράγοντες. Η ανταλλαγή εμπειριών και η υιοθέτηση των βέλτιστων πρακτικών είναι δυνατόν να επιφέρουν αξιοσημείωτες εξοικονομήσεις κατά τη μετάβαση στην ευρεία εφαρμογή. Εξάλλου συμβάλλουν στην προετοιμασία του εδάφους για τη διαλειτουργικότητα και τη συνεργασία μεταξύ των δημόσιων διοικήσεων.

Υποβοήθηση των επενδύσεων

Υπάρχουν διάφορες ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες και προγράμματα που αφορούν την ηλεκτρονική δημόσια διοίκηση. Πρόκειται ιδίως για ορισμένα μέρη του έκτου προγράμματος πλαισίου έρευνας, τα προγράμματα eTEN (EN) και IDA, καθώς και για τις επενδύσεις περιφερειακής προτεραιότητας στο πλαίσιο των Διαρθρωτικών Ταμείων. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι το επίπεδο των επενδύσεων αυτών είναι χαμηλό σε σχέση με το συνολικό ποσό που θα έπρεπε να επενδύεται σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ετήσια δαπάνη σε ΤΠΕ για τη δημόσια διοίκηση ανέρχεται σε περίπου 30 δισ. ευρώ, εκ των οποίων ένα ολόένα και σημαντικότερο μέρος (επί του παρόντος περίπου 5 δισ. ευρώ) δαπανάται στην ηλεκτρονική δημόσια διοίκηση.

Επιπλέον, η Επιτροπή σημειώνει ότι αυτές οι δαπάνες πρέπει να συνοδεύονται από πολύ υψηλότερες επενδύσεις στην οργάνωση και στους ανθρώπινους πόρους. Συνολικά, οι αναγκαίες επενδύσεις θα έπρεπε λοιπόν να ανέρχονται σε αρκετές δεκάδες δισ. ευρώ ετησίως. Η ενίσχυση σε ευρωπαϊκό επίπεδο θα πρέπει κατά συνέπεια να αποσκοπεί στη μεγιστοποίηση της υποβοήθησης μεγαλύτερων επενδύσεων σε επίπεδο κρατών μελών.

Λέξεις-κλειδιά της πράξης

- Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση («Government»): στόχος της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης είναι να χρησιμοποιήσει τις τεχνολογίες της πληροφορίας και των επικοινωνιών για να βελτιώσει την ποιότητα και τη δυνατότητα πρόσβασης στις δημόσιες υπηρεσίες. Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση μπορεί να μειώσει τις δαπάνες τόσο για τις επιχειρήσεις όσο και για τις κυβερνήσεις και να διευκολύνει τις συναλλαγές μεταξύ των διοικήσεων και των διοικουμένων. Επιπλέον, συμβάλλει στο να καταστεί ο δημόσιος τομέας περισσότερο προσβάσιμος και διαφανής και οι κυβερνητικές λειτουργίες λιγότερο περίπλοκες και πιο συνεπείς έναντι των πολιτών.
- Τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΕΠ): ο όρος ΤΠΕ καλύπτει ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών, εφαρμογών, τεχνολογιών, εξοπλισμών και λογισμικού, δηλαδή μέσων όπως η τηλεφωνία και το Διαδίκτυο, η εκπαίδευση εξ αποστάσεως, οι τηλεοράσεις, οι υπολογιστές, τα αναγκαία για τη χρησιμοποίηση αυτών των τεχνολογιών δίκτυα και λογισμικό. Οι τεχνολογίες αυτές αποτελούν επανάσταση για τις κοινωνικές, πολιτιστικές και οικονομικές δομές, δημιουργώντας νέες αντιλήψεις της πληροφόρησης, της γνώσης, της επαγγελματικής δραστηριότητας κ.λπ.
- Μονοαπευθυντική πύλη του Διαδικτύου: μοναδικό σημείο εισόδου στο Διαδίκτυο για συγκεκριμένα θέματα. Η χρήση της μονοαπευθυντικής πύλης δεν απαιτεί γνώση της διοργάνωσης των διοικητικών διαμερισμάτων που συμβάλλουν στην παροχή της δημόσιας υπηρεσίας.

ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Πέμπτη ετήσια μελέτη για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα μιας μελέτης που πραγματοποιήθηκε το 2005 για λογαριασμό της Επιτροπής (PDF) ([EN](#)), περισσότερο από 90% των φορέων παροχής δημόσιων υπηρεσιών συνεργάζονται πλέον με το Διαδίκτυο και 40% των βασικών δημόσιων υπηρεσιών είναι απολύτως διαλογικές στο Διαδίκτυο. Κατ' αυτό τον τρόπο, στη μελέτη αυτή υπογραμμίζονται τα σημαντικά βήματα προόδου που επενδύθηκαν στην εκπόνηση και την ηλεκτρονική θέση διάθεσης δημόσιων υπηρεσιών σε ολόκληρη την Ένωση. Άλλωστε, η διαφορά των νέων κρατών μελών και εκείνων της ΕΕ-15 μειώθηκε σημαντικά όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών και θα μπορούσε να

καλυφθεί πολύ σύντομα. Η πρόκληση την οποία αντιμετωπίζουμε σήμερα είναι να επιτευχθεί η ευρύτερη και συχνότερη δυνατή χρήση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης έτσι ώστε να απλοποιηθούν οι διοικητικές διαδικασίες που διεκπεραιώνονται από τις επιχειρήσεις και τους πολίτες.

Τέταρτη ετήσια μελέτη για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα εκτενούς έρευνας (PDF) ([EN](#)), η οποία δημοσιεύθηκε τον Ιανουάριο του 2004, οι επιχειρήσεις και οι πολίτες δίνουν υψηλότερους βαθμούς αξιολόγησης στις δημόσιες διοικήσεις που συνδυάζουν την προσφυγή στις ΤΠΕ για την παροχή νέων υπηρεσιών και την αναδιοργάνωση της εργασίας.

Η εν λόγω έρευνα μεγάλης κλίμακας, η οποία χρηματοδοτήθηκε στο πλαίσιο της αξιολόγησης του σχεδίου δράσης eEurope, πραγματοποιήθηκε σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ με βάση έναν κοινό κατάλογο είκοσι βασικών δημόσιων υπηρεσιών που πρέπει να διατίθενται ηλεκτρονικώς στο πλαίσιο του εν λόγω σχεδίου δράσης. Η έρευνα περιλαμβάνει 29 εμπειριστατωμένες περιπτώσιολογικές μελέτες για τις «καλύτερες πρακτικές». Μεταξύ αυτών μπορούν να αναφερθούν οι ουσιαστικές οικονομίες που πραγματοποιήθηκαν στη Φινλανδία και στο Ηνωμένο Βασίλειο όσον αφορά τις εγγραφές στην ανώτατη εκπαίδευση.

Σύμφωνα με την Επιτροπή, τα καλύτερα αποτελέσματα που πραγματοποιήθηκαν εξηγούνται από το γεγονός ότι η αναδιοργάνωση και η χρήση των ΤΠΕ στις δημόσιες διοικήσεις επιτρέπουν τη μείωση του κόστους και την αύξηση της παραγωγικότητας, την επίτευξη μεγαλύτερης ευελιξίας και απλούστερων οργανωτικών δομών. Τα πρακτικά πλεονεκτήματα για το κοινό και τις επιχειρήσεις είναι η μείωση του όγκου προσέλευσης στις δημόσιες υπηρεσίες, οι ταχύτερες, φθηνότερες, περισσότερο προσβάσιμες και αποτελεσματικότερες υπηρεσίες, αλλά επίσης ένας μικρότερος αριθμός λαθών, πιο εύχρηστα συστήματα και καλύτερος έλεγχος εκ μέρους των χρηστών.

Η έρευνα επέτρεψε εξάλλου να διατυπωθούν μια σειρά συστάσεις με αποδέκτες τους παρόχους δημόσιων ηλεκτρονικών υπηρεσιών, με σκοπό την ανάπτυξη των εν λόγω υπηρεσιών.

3.2.2. eLearning

Η απόφαση αποσκοπεί στη βελτίωση της ποιότητας και της πρόσβασης στα ευρωπαϊκά συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης μέσω αποτελεσματικής χρήσης των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών.

ΠΡΑΞΗ

Απόφαση αριθ. [2318/2003/ΕΚ](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Δεκεμβρίου 2003, για τη θέσπιση πολυετούς προγράμματος (2004-2006) για την αποτελεσματική ενσωμάτωση των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) στα ευρωπαϊκά συστήματα

ΣΥΝΟΨΗ

Στόχοι

Ο γενικός στόχος του προγράμματος είναι να υποστηρίξει και να διευκολύνει την αποτελεσματική χρήση των ΤΠΕ στα ευρωπαϊκά συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, ως συμβολής στην ποιοτική εκπαίδευση και ως ουσιώδους στοιχείου για την προσαρμογή τους στις ανάγκες της κοινωνίας της γνώσης και του ευρωπαϊκού προτύπου κοινωνικής συνοχής.

Ειδικοί στόχοι του προγράμματος είναι:

- η διερεύνηση και η προώθηση των τρόπων και των μέσων χρήσης της ηλεκτρονικής μάθησης για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και της προσωπικής ανάπτυξης, την προώθηση του διαπολιτισμικού διαλόγου και την καταπολέμηση του ψηφιακού χάσματος·
- η προώθηση και η ανάπτυξη της χρήσης της ηλεκτρονικής μάθησης ως παράγοντα που θα επιτρέψει την υλοποίηση του παραδείγματος της διά βίου μάθησης και κατάρτισης στην Ευρώπη·
- η αξιοποίηση των δυνατοτήτων της ηλεκτρονικής μάθησης για την ενδυνάμωση της ευρωπαϊκής διάστασης στην εκπαίδευση·
- η υποστήριξη μιας περισσότερο δομημένης συνεργασίας στον τομέα της ηλεκτρονικής μάθησης μεταξύ των διαφόρων κοινοτικών προγραμμάτων και μέσων και των δράσεων των κρατών μελών·
- η παροχή μηχανισμών για την υποστήριξη της βελτίωσης της ποιότητας προϊόντων και υπηρεσιών ποιότητας, και για την ανταλλαγή και την αποτελεσματική μεταβίβαση ορθών πρακτικών.

Δράσεις

Οι δράσεις του προγράμματος eLearning αφορούν:

- **την προώθηση της εξοικείωσης με τα ψηφιακά μέσα.** Οι ενέργειες στον τομέα αυτόν αφορούν τη συμβολή των ΤΠΕ στα πλαίσια της μάθησης, ιδίως για εκείνους που, λόγω της γεωγραφικής θέσης, της κοινωνικής κατάστασης ή των ειδικών αναγκών τους, δεν έχουν εύκολη πρόσβαση στην παραδοσιακή εκπαίδευση και κατάρτιση. Στόχος τους θα είναι να εντοπισθούν καλά παραδείγματα προς μίμηση και να αναπτυχθούν συνέργιες μεταξύ των πολλών εθνικών και ευρωπαϊκών δραστηριοτήτων που αφορούν τις εν λόγω ομάδες-στόχους. Μελέτες και μια ομάδα εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου θα παρέχουν συστάσεις σε αυτόν τον τομέα.
- **τη δημιουργία ευρωπαϊκών εικονικών εκπαιδευτικών χώρων.** Οι ενέργειες στον τομέα αυτό αφορούν τη βελτίωση της ενσωμάτωσης της εικονικής διάστασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Σκοπός είναι να ενθαρρυνθεί η ανάπτυξη νέων οργανωτικών προτύπων για εικονικά πανεπιστήμια στην Ευρώπη (εικονικοί εκπαιδευτικοί χώροι) και για ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών και ανταλλαγής εμπειριών (εικονική κινητικότητα), με βάση τα

υφιστάμενα ευρωπαϊκά πλαίσια συνεργασίας (πρόγραμμα Erasmus, διαδικασία της Μπολόνια), και για την παροχή μιας «διάστασης ηλεκτρονικής μάθησης» στα επιχειρησιακά εργαλεία τους (ευρωπαϊκό σύστημα μεταφοράς ακαδημαϊκών μονάδων (ECTS), ευρωπαϊκό μεταπτυχιακό δίπλωμα (Master), διασφάλιση της ποιότητας, κινητικότητα).

- **την ανάπτυξη ηλεκτρονικής αδελφοποίησης σχολείων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και προώθηση της κατάρτισης των εκπαιδευτικών (Twinning).** Η ενέργεια στον τομέα αυτό άρχισε στις 14 Ιανουαρίου 2005 και αποσκοπεί στην ενίσχυση και την ανάπτυξη μίας εφαρμογής ενός δικτύου μεταξύ σχολείων, κυρίως μέσω ενός ευρωπαϊκού σχεδίου αδελφοποίησης σχολείων, ώστε να καταστεί δυνατό για όλα τα σχολεία στην Ευρώπη να εφαρμόζουν παιδαγωγικές εταιρικές σχέσεις με σχολεία σε άλλα σημεία της Ευρώπης, προωθούν την εκμάθηση γλωσσών και τον διαπολιτισμικό διάλογο και προάγουν την ευαισθητοποίηση ως προς το πρότυπο της πολύγλωσσης και πολυπολιτισμικής ευρωπαϊκής κοινωνίας.
- **την πραγματοποίηση εγκάρσιων ενεργειών και παρακολούθηση του σχεδίου δράσης eLearning.** Οι ενέργειες στον τομέα αυτό αφορούν την προώθηση της ηλεκτρονικής μάθησης στην Ευρώπη, και στηρίζονται στην παρακολούθηση του σχεδίου δράσης eLearning. Στόχοι είναι η διάδοση, η προώθηση και η εφαρμογή ορθών πρακτικών και αποτελεσμάτων από τα πολυάριθμα σχέδια και προγράμματα που χρηματοδοτούνται σε ευρωπαϊκό επίπεδο ή από τα κράτη μέλη και η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων αναμειγμένων φορέων, ιδίως με την προώθηση εταιρικών σχέσεων δημόσιου-ιδιωτικού τομέα.

Η υλοποίηση του προγράμματος θα υποστηρίζεται επίσης από όλες τις άλλες ενέργειες που αποσκοπούν στη διάδοση των αποτελεσμάτων (π.χ. δημοσιεύσεις, παραπομπές στο Διαδίκτυο, προβολή σχεδίων και εκδηλώσεων) και στη μεταφορά, εφόσον είναι αναγκαίο, από μελέτες που εξετάζουν ανακλύπτοντα προβλήματα, ευκαιρίες ή κάθε άλλο σημαντικό ζήτημα που αφορά την εξέλιξη της ηλεκτρονικής μάθησης στην Ευρώπη.

Συμμετέχουσες χώρες

Το πρόγραμμα είναι ανοιχτό για συμμετοχή των 25 κρατών μελών της Κοινότητας, των χωρών ΕΟΧ-ΕΖΕΣ και των υποψήφιων για προσχώρηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση χωρών.

Υλοποίηση του προγράμματος

Η Επιτροπή εξασφαλίζει την αποτελεσματική υλοποίηση του προγράμματος. Εξασφαλίζει συνέργειες με άλλα κοινοτικά προγράμματα και ενέργειες και προωθεί και διευκολύνει τη συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς που αναπτύσσουν δραστηριότητες στον τομέα της ηλεκτρονικής μάθησης. Η Επιτροπή, σε συνεργασία με μια επιτροπή, καθορίζει το ετήσιο πρόγραμμα εργασίας (συμπεριλαμβανομένης της κατανομής των κονδυλίων μεταξύ των διαφόρων δράσεων του προγράμματος), καθώς και άλλα μέτρα που απαιτούνται για την υλοποίηση του προγράμματος. Τα κράτη μέλη, από την πλευρά τους, καλούνται να ορίσουν κατάλληλους ανταποκριτές που συνεργάζονται στενά με την Επιτροπή όσον αφορά την χρήσιμη πληροφόρηση σχετικά με τη χρήση και την πρακτική της ηλεκτρονικής μάθησης.

Προϋπολογισμός

Το χρηματοδοτικό πλαίσιο εκτέλεσης του προγράμματος για την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2004 έως την 31η Δεκεμβρίου 2006, ορίζεται σε 44 εκατ. ευρώ. Ο προϋπολογισμός κατανέμεται ως εξής στις διάφορες δράσεις:

- ηλεκτρονική μάθηση για την προώθηση της εξοικείωσης με τα ψηφιακά μέσα: περίπου 10% του συνολικού προϋπολογισμού·
- ευρωπαϊκοί εικονικοί εκπαιδευτικοί χώροι: περίπου 30% του συνολικού προϋπολογισμού·
- ηλεκτρονική αδελφοποίηση ευρωπαϊκών σχολείων και προώθηση της κατάρτισης των εκπαιδευτικών: περίπου 45% του συνολικού προϋπολογισμού·
- εγκάρσιες ενέργειες και παρακολούθηση του σχεδίου δράσης eLearning: κατά το μέγιστο το 7,5% του συνολικού προϋπολογισμού·
- τεχνική και διοικητική βοήθεια: κατά το μέγιστο το 7,5% του συνολικού προϋπολογισμού·

Η χρηματοδότηση θα χορηγείται κατόπιν προσκλήσεων για την υποβολή προσφορών και προτάσεων.

Παρακολούθηση και αξιολόγηση

Η Επιτροπή παρακολουθεί τακτικά το πρόγραμμα σε συνεργασία με τα κράτη μέλη. Προκειμένου για την αξιολόγηση του γενικού αντίκτυπου του προγράμματος και την εκτίμηση της συνάφειας και της αποτελεσματικότητας των διαφόρων ενεργειών, το πρόγραμμα eLearning θα υπόκειται σε εξωτερική αξιολόγηση κατά τη στιγμή της περάτωσής του. Η Επιτροπή θα υποβάλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών έκθεση για μια εκ των υστέρων αξιολόγηση έως το τέλος του 2007.

Πλαίσιο

Κατά τη διάρκεια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισσαβόνας, στις 23 και 24 Μαρτίου 2000, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων έθεσαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση το στόχο «να γίνει η ανταγωνιστικότερη και δυναμικότερη οικονομία της γνώσης έως το 2010». Έπειτα από το 2000, η Ευρώπη έχει ήδη επιτύχει σημαντικές προόδους στην εφαρμογή των νέων τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ), αλλά πρέπει να γίνουν πολλά ακόμη για την ανάπτυξη παιδαγωγικών χρήσεων των ΤΠΕ στην υπηρεσία μιας αλληλέγγυας και αρμονικής κοινωνίας. Το πρόγραμμα eLearning, που υλοποιείται για την πλήρη περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2004 έως την 31η Δεκεμβρίου 2006, αποσκοπεί στην πλήρωση των κενών εντείνοντας τις προσπάθειες που έχουν ήδη καταβληθεί.

3.2.3. Ηλ-υγεία (ηλεκτρονική υγεία): βελτίωση της υγείας και των υπηρεσιών ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης χάρη στις τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών

Το πρόγραμμα δράσης «ηλ-υγεία» δείχνει πώς χρησιμοποιούνται οι τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) για την παροχή υπηρεσιών ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης καλύτερης ποιότητας σε ολόκληρη την Ευρώπη, με σταθερό ή μειούμενο κόστος, και μείωση των χρόνων αναμονής και των σφαλμάτων. Στόχος του προγράμματος δράσης είναι η δημιουργία «ευρωπαϊκού χώρου ηλ-υγείας» και η καταγραφή των πρακτικών μέτρων που απαιτούνται για την υλοποίησή του με την εφαρμογή της ηλεκτρονικής στη συνταγογράφηση, στους ηλεκτρονικούς φακέλους ασθενών, στην ταυτοποίηση των ασθενών και στις κάρτες υγείας, και με την επιτάχυνση της εισαγωγής του ευρωζωνικού Διαδικτύου στα συστήματα υγείας. Ο απώτατος στόχος είναι στο τέλος της δεκαετίας η ηλ-υγεία να έχει ενταχθεί στις συνήθειες των επαγγελματιών της υγείας, των ασθενών και των πολιτών.

ΠΡΑΞΗ

Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή Περιφερειών, της 30ής Απριλίου 2004: «ηλ-υγεία (ηλεκτρονική υγεία) - βελτίωση των υπηρεσιών ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης για τους πολίτες της Ευρώπης: Σχέδιο δράσης για έναν ευρωπαϊκό χώρο ηλ-υγείας [COM(2004)356 τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα].

ΣΥΝΟΨΗ

Το πρόγραμμα δράσης «ηλ-υγεία» εντάσσεται στη στρατηγική που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος δράσης eEurope της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο αποβλέπει να θέσει στη διάθεση όλων των πολιτών της Ευρώπης τα πλεονεκτήματα που συνδέονται με την κοινωνία των πληροφοριών.

Ο πρωταρχικός στόχος του προγράμματος δράσης «ηλ-υγεία» είναι να επιτρέψει στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) να αξιοποιήσει όλο το δυναμικό των συστημάτων και των υπηρεσιών ηλ-υγείας στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού χώρου ηλ-υγείας.

Προτείνονται τρεις κύριοι τομείς δράσης:

- αντιμετώπιση των κοινών προκλήσεων για όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ και δημιουργία κατάλληλου πλαισίου υποστήριξης της ηλ-υγείας·
- υλοποίηση πιλοτικών δράσεων για δρομολόγηση της διάθεσης υπηρεσιών ηλ-υγείας·
- διάδοση των βέλτιστων πρακτικών και αξιολόγηση της επιτευχθείσας προόδου.

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝ ΠΡΟΚΛΗΣΕΩΝ

Οι αρμόδιες αρχές στον τομέα της υγείας πρέπει να παίξουν σημαντικό ρόλο

Το πρόγραμμα δράσης προτείνει, ως το τέλος του 2005, κάθε κράτος μέλος να καταρτίσει εθνικό ή περιφερειακό οδικό χάρτη για την ηλ-υγεία.

Διαλειτουργικότητα συστημάτων πληροφοριών υγείας

Η ανάγκη ταυτοποίησης των ασθενών και μετάδοσης των ιατρικών πληροφοριών κατά διαφανή τρόπο σε όλη την Ευρώπη αποτελεί σημαντικό ζήτημα διαλειτουργικότητας των συστημάτων ιατρικών πληροφοριών.

Το πρόγραμμα δράσης προτείνει συνεπώς στα κράτη μέλη να συμφωνήσουν, μέχρι το τέλος του 2006, σε μια κοινή προσέγγιση για την ταυτοποίηση των ασθενών και για τον ορισμό προτύπων διαλειτουργικότητας για τα μηνύματα που περιέχουν ιατρικά δεδομένα και τους ηλεκτρονικούς ιατρικούς φακέλους. Στη μεθοδολογία αυτή θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη περιπτώσεις βέλτιστης πρακτικής και εξελίξεις σε πεδία όπως η ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης υγείας ([es](#) [de](#) [en](#) [fr](#)) και η διαχείριση της ταυτότητας των Ευρωπαίων πολιτών.

Κινητικότητα ασθενών και ιατρονοσηλευτικού προσωπικού

Οι ασθενείς και το ιατρονοσηλευτικό προσωπικό αποκτούν όλο και μεγαλύτερη κινητικότητα εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η ΕΕ εξέδωσε ήδη ανακοίνωση για την κινητικότητα των ασθενών και οι εργασίες για τη βελτίωση της πληροφόρησης στον τομέα αυτό βρίσκονται σε εξέλιξη. Οι εργασίες προχωρούν κυρίως χάρη στην ομάδα εργασίας για τα συστήματα υγείας ([EN](#)).

Βελτίωση υποδομής και τεχνολογιών

Το πρόγραμμα δράσης προβλέπει ότι κατά τη χρονική περίοδο 2004-2008, τα κράτη μέλη θα πρέπει να υποστηρίξουν την εγκατάσταση δικτύων ιατρικών πληροφοριών τα οποία να μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τις εφαρμογές της ηλ-υγείας και τα οποία θα βασίζονται σε σταθερά και κινητά, ασύρματα και σταθερά ευρυζωνικά δίκτυα και σε τεχνολογίες πλέγματος (grid).

Εξασφάλιση της συμμόρφωσης των συστημάτων της ηλ-υγείας

Πολλές ευρωπαϊκές χώρες έχουν ήδη προχωρήσει στην πιστοποίηση συστημάτων ηλ-υγείας που έχουν εξελιχθεί σε υποδείγματα για άλλες περιοχές.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να παρουσιάσει μέχρι τα μέσα του 2005 σύνοψη αυτών των βέλτιστων πρακτικών που θα χρησιμεύσει ως οδηγός για τα κράτη μέλη.

Στη συνέχεια, και μέχρι το τέλος του 2007, τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίσουν συστήματα δοκιμών της συμμόρφωσης και συστήματα πιστοποίησης, σύμφωνα με τις καλύτερες περιπτώσεις βέλτιστης πρακτικής.

Τόνωση των επενδύσεων

Κάθε ανάπτυξη και κάθε εκσυγχρονισμός συστημάτων και υπηρεσιών απαιτεί σημαντικές επενδύσεις. Για το λόγο αυτό το πρόγραμμα δράσης προβλέπει πως ως το τέλος του 2006 τα κράτη μέλη θα πρέπει να διαμορφώσουν κοινή προσέγγιση για να υποστηρίξουν και να προωθήσουν τις επενδύσεις στην ηλ-υγεία.

Νομικά και ρυθμιστικά θέματα

Το πρόγραμμα δράσης καλεί συνεπώς την Επιτροπή να αναλάβει μέχρι το τέλος του 2009 δραστηριότητες σε συνεργασία με τα κράτη μέλη για:

- να οριστεί ελάχιστη ευρωπαϊκή προδιαγραφή προσόντων όσον αφορά τις υπηρεσίες ηλ-υγείας σε κλινικό και διοικητικό πλαίσιο·
- να δημιουργηθεί πλαίσιο για μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου αναφορικά με την ευθύνη για προϊόντα και υπηρεσίες ηλ-υγείας, σε συνάρτηση με την υφιστάμενη νομοθεσία για την ευθύνη προϊόντων·
- να βελτιώσει την πληροφόρηση των ασθενών, των συστημάτων ασφάλισης υγείας και των φορέων παροχής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σχετικά με τους ισχύοντες κανόνες για την ανάληψη δαπανών υπηρεσιών ηλ-υγείας·
- να προωθήσει την ηλ-υγεία αποβλέποντας στον περιορισμό των επαγγελματικών ατυχημάτων και ασθενειών, καθώς και να υποστηρίξει δράσεις πρόληψης έναντι νέων κινδύνων που εμφανίζονται στον τόπο εργασίας.

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΙΛΟΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ

Πολύαριθμες πιλοτικές δράσεις στον τομέα της ηλ-υγείας βρίσκονται ήδη σε εξέλιξη ή πρόκειται να ξεκινήσουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Πληροφορίες για πολίτες και αρχές σχετικά με εκπαίδευση υγείας και πρόληψη ασθενειών

Στον τομέα της πληροφόρησης των πολιτών, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή βρίσκεται στη φάση της δημιουργίας διαδικτυακής πύλης της ΕΕ για την ηλ-υγεία που θα πρέπει να λειτουργεί στο τέλος του 2005. Η πύλη αυτή θα εξασφαλίσει στους πολίτες μοναδικό σημείο πρόσβασης στις πληροφορίες δημόσιας υγείας αλλά και εκείνες για την υγιεινή και ασφάλεια στο χώρο εργασίας.

Η Επιτροπή εργάζεται επίσης για τη βελτίωση των εργαλείων των ΤΠΕ με στόχο να ενισχύσει τα μέτρα έγκαιρης προειδοποίησης, εντοπισμού και επιτήρησης των απειλών της υγείας.

Προοδευτική συγκρότηση ενοποιημένων δικτύων ιατρικών πληροφοριών

Προς το παρόν βρίσκονται σε εξέλιξη μεγάλα έργα συγκρότησης δικτύων ιατρικών πληροφοριών. Έως το τέλος του 2008, οι ευρωπαϊκοί οργανισμοί υγείας, στην πλειονότητά τους, θα πρέπει να είναι σε θέση να παρέχουν διαδικτυακές υπηρεσίες όπως τηλεπίσκεψη (δεύτερη ιατρική γνώμη), ηλεκτρονική συνταγογράφηση, ηλεκτρονικά παραπεμπτικά, τηλεπαρακολούθηση και τηλεπερίθαλψη (επιτήρηση από απόσταση ασθενών στο σπίτι).

Προώθηση της χρήσης καρτών στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη

Στον τομέα της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης είναι δυνατή η χρήση δύο τύπων καρτών: της κάρτας υγείας, που μπορεί να περιέχει χρήσιμα δεδομένα σε περίπτωση επείγοντος περιστατικού, όπως η ομάδα αίματος, οι παθολογίες και οι θεραπευτικές αγωγές, και της κάρτας ασφάλισης υγείας, που εισήχθη την 1η Ιανουαρίου 2004 και αντικαθιστά όλα τα έντυπα που απαιτούνταν μέχρι τώρα για να λάβει ο πολίτης ιατροφαρμακευτική περίθαλψη κατά την προσωρινή του διαμονή στο εξωτερικό.

Στα κράτη μέλη θα ξεκινήσουν δραστηριότητες για την προώθηση της χρήσης αυτών των καρτών. Προβλέπεται επίσης να εγκριθεί το 2008 η αρχή της εφαρμογής ηλεκτρονικής κάρτας ασφάλισης υγείας.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Διάδοση βέλτιστων πρακτικών

Η ηλ-υγεία θα πρέπει να υποστηρίζεται από την ευρύτερη διάδοση των σχετικών βέλτιστων πρακτικών. Αυτές θα πρέπει να περιλαμβάνουν τις θετικές επιπτώσεις από την πρόσβαση σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη καθώς και την ποιότητά της, τις εκτιμήσεις κόστους/ωφέλειας και αύξησης της παραγωγικότητας, καθώς και τα παραδείγματα αντιμετώπισης ζητημάτων ευθύνης σε υπηρεσίες τηλεϊατρικής, στα συστήματα επιστροφής δαπανών, καθώς και την πιστοποίηση προϊόντων και υπηρεσιών ηλ-υγείας.

Η διάδοση των βέλτιστων πρακτικών εξασφαλίζεται μέσω συναντήσεων των κρατών μελών οι οποίες υποστηρίζονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Παράλληλα η Επιτροπή πρέπει να δημιουργήσει μέχρι το τέλος του 2005 αποτελεσματικό μέσο συστηματικής διάδοσης των βέλτιστων πρακτικών.

Αξιολόγηση

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεσμεύτηκε να δημοσιεύει ανά διετία, κατά την περίοδο 2004-2010, μελέτη σχετικά με την επιτευχθείσα πρόοδο στην εισαγωγή της ηλ-υγείας.

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ Η ΗΛ-ΥΓΕΙΑ

Γιατί χρειάζεται η ΕΕ να αναπτύξει τα συστήματα και τις υπηρεσίες της για την ηλ-υγεία;

Οι ευρωπαϊκές χώρες αντιμετωπίζουν εδώ και αρκετά χρόνια αύξηση της ζήτησης υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής φροντίδας, λόγω της γήρανσης του πληθυσμού και της αύξησης των εισοδημάτων, ενώ ταυτόχρονα οι διαθέσιμοι προϋπολογισμοί παραμένουν περιορισμένοι. Παράλληλα το επίπεδο των απαιτήσεων των πολιτών και η κινητικότητα των ασθενών και των επαγγελματιών αυξήθηκαν. Οι τεράστιες ποσότητες ιατρικών πληροφοριών καθιστούν τη διαχείρισή τους δύσκολη για τις δημόσιες αρχές.

Η ανάπτυξη των συστημάτων και των υπηρεσιών ηλ-υγείας πρέπει να επιτρέψει την επίλυση αυτών των προβλημάτων. Μπορεί κυρίως να συμβάλει στη μείωση του

κόστους και στη βελτίωση της παραγωγικότητας σε τομείς όπως η τιμολόγηση και η αρχειοθέτηση, η μείωση των ιατρικών σφαλμάτων, ο περιορισμός των αδικαιολόγητων θεραπειών, αλλά και η βελτίωση της ποιότητας της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

Προς το παρόν, τουλάχιστον οι τέσσερις στους πέντε γιατρούς στην Ευρώπη συνδέονται με το Διαδίκτυο και το ένα τέταρτο των Ευρωπαίων χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο για να ενημερωθούν για παθολογίες και ζητήματα υγείας. Αυτοί οι ενθαρρυντικοί αριθμοί προσιώνονται ταχεία ανάπτυξη των υπηρεσιών και των προϊόντων ηλ-υγείας.

Από την αρχή της δεκαετίας του 1990, η ηλ-υγεία έλαβε χρηματοδοτική στήριξη από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα για έρευνες ύψους 500 εκατ. ευρώ αλλά, μέσω του μηχανισμού συγχρηματοδότησης, η συνολική επένδυση αντιπροσωπεύει σχεδόν διπλάσιο ποσό. Πολλές εφαρμογές που γνωρίζουν σήμερα επιτυχία προέρχονται από αυτές τις ερευνητικές εργασίες. Οι εργασίες αυτές συνέβαλαν στη δημιουργία νέου κλάδου δραστηριοτήτων, της ηλ-υγείας, που πραγματοποιεί κύκλο εργασιών 11 δισ. ευρώ. Σύμφωνα με ορισμένες εκτιμήσεις, μέχρι το 2010, το 5% των προϋπολογισμών στον τομέα της υγείας θα επενδυθούν σε συστήματα και υπηρεσίες ηλ-υγείας.

Το σχέδιο δράσης που παρουσιάστηκε εδώ αποτελεί ένα μόνο στοιχείο της απάντησης που δίνει η ΕΕ στις μεγάλες προκλήσεις τις οποίες αντιμετωπίζουν οι υπηρεσίες ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Δύο άλλες πρωτοβουλίες αφορούν αφενός την κινητικότητα των ασθενών και αφετέρου τη συγκριτική αξιολόγηση των εθνικών μεταρρυθμίσεων των συστημάτων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

eEurope 2002

1) ΣΤΟΧΟΣ

Επέκταση των συνδέσεων με το Διαδίκτυο στην Ευρώπη, άνοιγμα όλων των δικτύων επικοινωνιών στον ανταγωνισμό και τόνωση της χρήσης του Διαδικτύου, με έμφαση στην επιμόρφωση και την προστασία των καταναλωτών.

2) ΝΟΜΟΣ

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο - eEurope 2002: Συνέπειες και Προτεραιότητες. Ανακοίνωση προς το Εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Στοκχόλμης, 23-24 Μαρτίου 2001 [COM (2001) τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα]

3) ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το σχέδιο δράσης eEurope 2002 εντάσσεται άμεσα στο πλαίσιο της στρατηγικής της Λισσαβόνας, της οποίας στόχος είναι να καταστεί η Ευρωπαϊκή Ένωση η δυναμικότερη και πιο ανταγωνιστική οικονομία της γνώσης μέχρι το 2010.

Οι δράσεις διαρθρώνονται με άξονες τρεις καίριους στόχους, που πρέπει να έχουν επιτευχθεί μέχρι το τέλος του 2002:

- φθηνότερο, ταχύτερο και ασφαλές Διαδίκτυο·
- επένδυση σε άτομα και δεξιότητες·
- τόνωση της χρήσης του Διαδικτύου.

ΦΘΗΝΟΤΕΡΟ, ΤΑΧΥΤΕΡΟ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ.

Φθηνότερη και ταχύτερη πρόσβαση στο Διαδίκτυο

Στο σχέδιο δράσης διαπιστώνεται ότι, παρά την ελευθέρωση των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών από την 1η Ιανουαρίου 1998, ο ανταγωνισμός στις τοπικές κλήσεις παραμένει χαμηλός και η αγορά αργεί να πυροδοτήσει νέες τιμολογιακές πολιτικές, όπως η πρόσβαση κατ' αποκοπή ή ατελώς. Με το δεδομένο αυτό, το σχέδιο δράσης θεωρεί τη μείωση των τελών αναγκαία για την ταχεία εξάπλωση της πρόσβασης στο Διαδίκτυο με πολυμέσα και υψηλή ταχύτητα. Υπό το πρίσμα αυτό, το eEurope 2002 προτείνει τις ακόλουθες δράσεις:

- έκδοση των πέντε οδηγιών που θα διαμορφώσουν το νέο πλαίσιο ηλεκτρονικών επικοινωνιών - οι οδηγίες αυτές αφορούν το γενικό πλαίσιο, την πρόσβαση και τη διασύνδεση, την αδειοδότηση και τις άδειες εκμετάλλευσης, την καθολική υπηρεσία και την προστασία των προσωπικών δεδομένων·
- μεγαλύτερο ανταγωνισμό στα τοπικά δίκτυα πρόσβασης και αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο. Η αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο ορίζεται ως το άνοιγμα του τελευταίου στον ανταγωνισμό, έτσι ώστε να δοθεί σε νέους φορείς εκμετάλλευσης τηλεπικοινωνιών και παρόχους υπηρεσιών η δυνατότητα φυσικής πρόσβασης στις γραμμές συνδρομητών·
- βελτίωση του συντονισμού του ευρωπαϊκού πλαισίου πολιτικής σε ζητήματα συχνοτήτων·
- πρόοδο προς την πλήρη μετατροπή σε πρωτόκολλο IPv6 - το IPv6 είναι μια νέα έκδοση του πρωτοκόλλου του Διαδικτύου, που προορίζεται να αντικαταστήσει το IPv4 και θα επιτρέψει την υπέρβαση του ορίου των 4 δισεκατομμυρίων διευθύνσεων. Η μετάβαση του συνόλου του Διαδικτύου σε IPv6 προβλέπεται να ολοκληρωθεί το 2010.

Ταχεία πρόσβαση στο Διαδίκτυο για ερευνητές και φοιτητές

Το σχέδιο δράσης δίνει προτεραιότητα στη βελτίωση της χρήσης των ηλεκτρονικών δικτύων από τις ευρωπαϊκές επιστημονικές κοινότητες. Για το σκοπό αυτό, προτείνει, μεταξύ άλλων:

- διάθεση κατάλληλων χρηματοδοτικών μέσων για τη **δικτύωση** της έρευνας που διεξάγεται βάσει του προγράμματος ΤΚΠ - το πρόγραμμα ΤΚΠ (Τεχνολογίες της Κοινωνίας της Πληροφορίας) είναι ένα από τα θεματικά προγράμματα του 5ου ευρωπαϊκού προγράμματος έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης (ETA)·
- παροχή στα πανεπιστήμια ταχείας πρόσβασης στο Διαδίκτυο, καθώς και **εγδοδικτύων υψηλής ταχύτητας**·

- προώθηση της τεχνολογίας του *World Wide Grid* (WWG), που προορίζεται να διευκολύνει τη συνεργασία μεταξύ γεωγραφικά κατεσπαρμένων ερευνητικών ομάδων, παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να ανταλλάσσουν πληροφορίες και να χρησιμοποιούν από κοινού υποδομές πληροφορικής.

Ασφαλή δίκτυα και έξυπνες κάρτες

Η ασφάλεια των δικτύων και της πρόσβασης σ' αυτά, κυρίως με έξυπνες κάρτες, έχει θεμελιώδη σημασία για την εδραίωση της εμπιστοσύνης των χρηστών στο ηλεκτρονικό εμπόριο. Με αυτό το δεδομένο, το σχέδιο αποβλέπει στη βελτίωση της συνολικής ασφάλειας των ηλεκτρονικών συναλλαγών με δράσεις που περιλαμβάνουν τα ακόλουθα μέτρα:

- υποστήριξη των πρωτοβουλιών της βιομηχανίας στο πεδίο της πιστοποίησης της ασφάλειας με το συντονισμό των προσπαθειών και την αμοιβαία αναγνώριση·
- προώθηση της τεχνολογίας που ενισχύει το σεβασμό της ιδιωτικής ζωής με τη θέσπιση κατάλληλων κωδίκων και την κωδικοποίηση των σχετικών πρακτικών·
- ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα σε θέματα αξιοπιστίας των υποδομών πληροφοριών.

Σχετικά με την ασφάλεια των έξυπνων καρτών, το σχέδιο δράσης καλεί τον ιδιωτικό τομέα και τους οργανισμούς πιστοποίησης να εκπονήσουν, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έναν πυρήνα κοινών προδιαγραφών διαλειτουργικότητας και ασφάλειας για τις εν λόγω κάρτες. Συνιστά επίσης την ανάπτυξη αποδοτικών λύσεων για την ασφάλεια των ηλεκτρονικών συναλλαγών με χρήση έξυπνων καρτών.

ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΣΕ ΑΤΟΜΑ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Είσοδος της νεολαίας στην ψηφιακή εποχή

Στο σχέδιο δράσης eEurope 2002 αναγνωρίζεται η σημαντική πρόοδος που έχει σημειωθεί όσον αφορά τη σύνδεση των σχολείων με το Διαδίκτυο, αλλά διατυπώνεται σύσταση για ένταση των προσπαθειών στο συγκεκριμένο πεδίο με την ανάληψη των ακόλουθων δράσεων:

- σύνδεση των σχολείων με τα δίκτυα έρευνας και παροχή στα σχολεία, στους εκπαιδευτικούς και στους μαθητές εύκολης πρόσβασης στο Διαδίκτυο και στις υπηρεσίες πολυμέσων·
- διάθεση δικτυακών εκπαιδευτικών υπηρεσιών και πλατφορμών μάθησης για εκπαιδευτικούς, μαθητές και γονείς·
- εκπαίδευση του διδακτικού προσωπικού στις ψηφιακές τεχνολογίες·
- προσαρμογή των σχολικών προγραμμάτων, ώστε να ενσωματωθούν σ' αυτά οι νέες μέθοδοι μάθησης και η χρήση των τεχνολογιών των πληροφοριών και επικοινωνιών.

Η εργασία στην οικονομία της γνώσης

Το σχέδιο δράσης τονίζει ότι είναι έργο πρωτίστως των κρατών μελών και των κοινωνικών εταίρων να εξασφαλίσουν την απασχολησιμότητα και την ικανότητα προσαρμογής των εργαζομένων στη νέα οικονομία, μεριμνώντας, μεταξύ άλλων, για την απόκτηση των αναγκαίων δεξιοτήτων και την προσαρμογή της οργάνωσης της εργασίας. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη και οι κοινωνικοί εταίροι καλούνται:

- να δώσουν στους εργαζόμενους την ευκαιρία να γίνουν ψηφιακώς εγγράμματοι μέσω της διά βίου εκπαίδευσης·
- να αυξήσουν τον αριθμό θέσεων μαθητείας και προγραμμάτων επιμόρφωσης στις τεχνολογίες πληροφοριών·
- να καθιερώσουν ευρωπαϊκό πιστοποιητικό βασικών δεξιοτήτων τεχνολογιών των πληροφοριών·
- να εγκαταστήσουν σε δημόσιους χώρους τερματικά πρόσβασης στο Διαδίκτυο και να δημιουργήσουν σε όλους τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης τηλεκέντρα, τα οποία θα παρέχουν πρόσβαση σε υποδομές επιμόρφωσης και ηλεκτρονικής εργασίας.

Συμμετοχή όλων των πολιτών στην οικονομία της γνώσης

Η εξασφάλιση πρόσβασης στις τεχνολογίες πληροφοριών για τον μεγαλύτερο δυνατό αριθμό πολιτών αποτελεί έναν από τους στόχους προτεραιότητας του σχεδίου δράσης eEurope 2002. Ειδικότερα, επιδιώκεται η καλύτερη κάλυψη από τις τεχνολογίες πληροφοριών των ατόμων με ειδικές ανάγκες και κάθε άλλου ατόμου που αδυνατεί να επωφεληθεί πλήρως από την κοινωνία της πληροφορίας. Το σχέδιο προτείνει τις ακόλουθες συγκεκριμένες δράσεις:

- αποτελεσματικότερο συντονισμό σε ευρωπαϊκό επίπεδο των πολιτικών που αποσκοπούν στην καταπολέμηση του «ψηφιακού αποκλεισμού»·
- έκδοση προτύπων «σχεδιασμού για όλους» για τα προϊόντα της τεχνολογίας πληροφοριών, ώστε να βελτιωθεί η απασχολησιμότητα των ατόμων με ειδικές ανάγκες·
- υιοθέτηση των κατευθύνσεων της πρωτοβουλίας «Πρόσβαση στον Παγκόσμιο Ιστό» (WAI, από τα αρχικά του αγγλικού Web Accessibility Initiative) για τους δημόσιους δικτυακούς τόπους.

ΤΟΝΩΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ

Επιτάχυνση της διάδοσης του ηλεκτρονικού εμπορίου

Η ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου εξαρτάται από τρεις παράγοντες: τη δημιουργία εσωτερικής αγοράς ηλεκτρονικών εμπορικών συναλλαγών, την ενίσχυση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών και την ηλεκτρονική σύναψη σημαντικού μέρους των δημοσίων συμβάσεων. Στο πλαίσιο αυτό, το σχέδιο δράσης προτείνει:

- έγκριση των ευρωπαϊκών προτάσεων νομοθετικού περιεχομένου που αφορούν τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, την παροχή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών εξ αποστάσεως, το ηλεκτρονικό χρήμα, τη δικαιοδοσία και το φόρο προστιθέμενης αξίας σε ορισμένες ηλεκτρονικές υπηρεσίες·

- ενίσχυση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών στο ηλεκτρονικό εμπόριο με την προώθηση νέων μηχανισμών διευθέτησης διαφορών, καθώς και της έκδοσης πιστοποιητικών και κωδίκων δεοντολογίας·
- ενίσχυση του ρόλου της κοινής ρύθμισης και της αυτορρύθμισης·
- ενθάρρυνση της στροφής των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) στην ψηφιακή τεχνολογία (Go digital) και βελτίωση της νομικής ασφάλειας για όσες προσφέρουν ηλεκτρονικές υπηρεσίες·
- καθιέρωση του ονόματος τομέα πρώτου επιπέδου «.eu».

Ηλεκτρονική πρόσβαση στις δημόσιες υπηρεσίες

Τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισσαβόνας ζητούν από τα κράτη μέλη να εξασφαλίσουν ευρεία ηλεκτρονική πρόσβαση σε όλες τις βασικές δημόσιες υπηρεσίες μέχρι το 2003. Το σχέδιο δράσης προτείνει διάφορα μέτρα προς αυτή την κατεύθυνση, μεταξύ των οποίων τη διαμόρφωση συντονισμένης προσέγγισης για την παροχή πληροφοριών στο δημόσιο τομέα, την προώθηση της χρήσης ελεύθερων λογισμικών στις δημόσιες υπηρεσίες και την απλούστευση των δικτυακών διοικητικών διαδικασιών για τις επιχειρήσεις.

Ηλεκτρονική υγειονομική περίθαλψη

Για να αναπτυχθούν οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες υγείας, το σχέδιο δράσης eEurope 2002 συνιστά να καταβληθεί προσπάθεια, ώστε οι σχετικοί φορείς να διαθέτουν την κατάλληλη υποδομή τηλεματικής μέχρι το τέλος του 2002, να καθοριστούν ποιοτικά κριτήρια για τους δικτυακούς τόπους με περιεχόμενο σχετικό με την υγεία και να δημιουργηθούν δίκτυα αξιολόγησης των τεχνολογιών και των δεδομένων υγείας.

Ψηφιακό περιεχόμενο για τα παγκόσμια δίκτυα

Το σχέδιο δράσης ενθαρρύνει την ενίσχυση και την ανανέωση των πρωτοβουλιών που αποσκοπούν στην υποστήριξη των βιομηχανιών περιεχομένου στην ψηφιακή εποχή. Στο πλαίσιο αυτό, το eEurope 2002 προτείνει την κατάρτιση προγράμματος για το ηλεκτρονικό περιεχόμενο (e-Content), του οποίου στόχος θα είναι να διευκολύνει την ανάπτυξη ευρωπαϊκού ψηφιακού περιεχομένου και τη χρήση του στα παγκόσμια δίκτυα. Το σχέδιο προτείνει επίσης τη δημιουργία μηχανισμού συντονισμού των προγραμμάτων ψηφιοποίησης που εφαρμόζουν τα διάφορα κράτη μέλη.

Νοήμονα συστήματα μεταφορών

Για να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα κυκλοφοριακής συμφόρησης και ασφάλειας των μεταφορών και η έλλειψη νέων υπηρεσιών μεταφορών, χρειάζεται να αναπτυχθούν νέες τεχνολογικές λύσεις και να επιταχυνθεί η εφαρμογή τους. Ως εκ τούτου, το σχέδιο δράσης καλεί τα κράτη μέλη και τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα:

- να καταβάλουν προσπάθεια για την υλοποίηση του ενιαίου ευρωπαϊκού ουρανού μέχρι το τέλος του 2002·
- να καταρτίσουν σχέδιο διάδοσης των νοημών συστημάτων οδικών μεταφορών να εκδώσουν απόφαση για την ανάπτυξη της υποδομής Galileo (Το πρόγραμμα GALILEO είναι το ευρωπαϊκό πρόγραμμα ραδιοπλοήγησης και

προσδιορισμού στίγματος με δορυφόρο. Έχοντας δρομολογηθεί από την Επιτροπή και αναπτυχθεί από κοινού με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Διαστήματος, θα εξασφαλίσει στην Ευρωπαϊκή Ένωση μια ανεξάρτητη τεχνολογία έναντι του αμερικανικού GPS και του ρωσικού GLONASS. Με το συγκεκριμένο κανονισμό συστήνεται κοινή επιχείρηση που αναλαμβάνει τη διαχείριση της φάσης ανάπτυξης (2002-2005) του προγράμματος GALILEO.)

- να εκδώσουν οδηγία για ευρωπαϊκό σύστημα πληροφοριών στην εσωτερική ναυσιπλοΐα·
- να θεσπίσουν προδιαγραφές για τις ασύρματες επικοινωνίες στους σιδηροδρόμους μεγάλης ταχύτητας.

4) ΜΕΤΡΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Ανακοίνωση της Επιτροπής, της 5ης Φεβρουαρίου 2002, προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών - Έκθεση συγκριτικής αξιολόγησης της προόδου του σχεδίου δράσης eEurope 2002 [COM(2002) 62 τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα]

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ eEUROPE 2002

Ανακοίνωση της Επιτροπής, της 11ης Φεβρουαρίου 2003, προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών - eEurope 2002 Τελική Έκθεση [COM(2003) 66 τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα]

Από την αξιολόγηση του eEurope 2002 συνάγεται το συμπέρασμα ότι οι βασικοί στόχοι του σχεδίου δράσης επιτεύχθηκαν. Γενικά, το eEurope λειτούργησε με επιτυχία ως προς την αύξηση των συνδέσεων πολιτών και επιχειρήσεων στο Διαδίκτυο και τη θέσπιση νομικού πλαισίου που ευνοεί την ανάπτυξη της οικονομίας της γνώσης.

Οι συνδέσεις στο Διαδίκτυο σημείωσαν ραγδαία αύξηση την περίοδο 2000-2002. Το 2002, είχε συνδεθεί ποσοστό άνω του 90% των σχολείων και των επιχειρήσεων, ενώ περισσότεροι από τους μισούς Ευρωπαίους χρησιμοποιούσαν τακτικά το Διαδίκτυο. Σε αντίθεση με τις περισσότερες επιχειρήσεις, που έχουν ολοκληρώσει τη μετάβασή τους στην πρόσβαση υψηλής ταχύτητας, οι ιδιώτες χρήστες εξακολουθούν στην πλειονότητά τους να χρησιμοποιούν προσωρινές τηλεφωνικές συνδέσεις χαμηλής ταχύτητας. Η γενίκευση της ταχείας πρόσβασης αποτελεί άλλωστε έναν από τους βασικούς στόχους του σχεδίου δράσης eEurope 2005.

Η εμφάνιση νέων δικτυακών υπηρεσιών διάνοιξε νέες προοπτικές για την κοινωνία στο σύνολό της, κυρίως χάρη στη θέσπιση νομοθετικού πλαισίου για το ηλεκτρονικό εμπόριο. Οι δυνατότητες αυτές θα αυξηθούν ακόμη περισσότερο με τη μεταφορά στις εθνικές νομοθεσίες και την εφαρμογή, από τα τέλη του 2003, των νέων ρυθμίσεων για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.

Ένας άλλος στόχος του σχεδίου δράσης eEurope 2002 ήταν η προσφορά βασικών διοικητικών υπηρεσιών μέσω του Διαδικτύου πριν από το τέλος του 2002. Τον

Οκτώβριο του 2002, όλα τα κράτη μέλη παρείχαν, τουλάχιστον ως ένα βαθμό, υπηρεσίες αυτού του είδους. Το ζητούμενο τώρα είναι να αυξηθεί η διαδραστικότητά τους και να αναδιοργανωθεί η διοικητική υλικοτεχνική υποδομή, ώστε να βελτιστοποιηθούν τα οφέλη σε αποτελεσματικότητα. Ομοίως, σημειώθηκε ουσιαστική πρόοδος στην παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών υγείας.

Το επόμενο στάδιο της ανάπτυξης της κοινωνίας της πληροφορίας στην Ευρώπη εγκρίθηκε από τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Σεβίλλης, τον Ιούνιο του 2002, με τη μορφή του σχεδίου δράσης eEurope 2005. Το νέο σχέδιο δράσης επικεντρώνεται σε περιορισμένο αριθμό φιλόδοξων στόχων, μεταξύ των οποίων η επέκταση της ταχείας πρόσβασης στο Διαδίκτυο, ο εκσυγχρονισμός των ηλεκτρονικών Δημοσίων Υπηρεσιών, η δημιουργία δυναμικού περιβάλλοντος για το ηλεκτρονικό επιχειρείν και η σταδιακή εγκατάσταση ασφαλούς υποδομής πληροφοριών.

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο - eEurope 2002: Συνέπειες και Προτεραιότητες. Ανακοίνωση προς το Εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Στοκχόλμης, 23-24 Μαρτίου 2001 [COM(2001) 140 τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα]

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο - Η πρωτοβουλία eEurope 2002 - Επικαιροποίηση - Καταρτίστηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Νίκαιας, 7 και 8 Δεκεμβρίου 2000 [COM(2000) 783 τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα]

5) ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Οδηγία 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες) [Επίσημη Εφημερίδα L 201 της 31.7.2002]

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 876/2002 του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2002, για τη δημιουργία της κοινής επιχείρησης Galileo [Επίσημη Εφημερίδα L 138 της 28.5.2002]

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 733/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Απριλίου 2002, για την υλοποίηση του .eu τομέα ανωτάτου επιπέδου [Επίσημη Εφημερίδα L 113 της 30.4.2002]

Ανακοίνωση της Επιτροπής, της 28ης Μαΐου 2002, προς το Συμβούλιο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών - eEurope 2005: Κοινωνία της πληροφορίας για όλους [COM(2002) 263 τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα]

Οδηγία 2002/38/ΕΚ του Συμβουλίου, της 7ης Μαΐου 2002, για την τροποποίηση και την προσωρινή τροποποίηση της οδηγίας 77/388/ΕΟΚ όσον αφορά το σύστημα φόρου προστιθεμένης αξίας που εφαρμόζεται στις ραδιοφωνικές και

τηλεοπτικές υπηρεσίες και σε ορισμένες υπηρεσίες που παρέχονται ηλεκτρονικά [Επίσημη Εφημερίδα L 128 της 15.5.2002]

Οδηγία 2002/21/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία πλαίσιο) [Επίσημη Εφημερίδα L 108 της 24.4.2002]

Οδηγία 2002/19/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες, καθώς και με τη διασύνδεσή τους (οδηγία για την πρόσβαση) [Επίσημη Εφημερίδα L 108 της 24.4.2002]

Οδηγία 2002/20/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την αδειοδότηση) [Επίσημη Εφημερίδα L 108 της 24.4.2002]

Οδηγία 2002/22/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία καθολικής υπηρεσίας) [Επίσημη Εφημερίδα L 108 της 24.4.2002]

Communication de la Commission au Conseil, au Parlement européen, au Comité économique et social et au Comité des Régions - Créer une société de l'information plus sûre en renforçant la sécurité des infrastructures de l'information et en luttant contre la cybercriminalité - eEurope 2002 [Δεν υπάρχει η ελληνική μετάφραση] [COM (2000) 890 τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα]

Απόφαση 2001/48/EK του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με τη θέσπιση πολυετούς κοινοτικού προγράμματος για την ενίσχυση της ανάπτυξης και της χρήσης του ευρωπαϊκού ψηφιακού περιεχομένου στα παγκόσμια δίκτυα και για την προώθηση της γλωσσικής πολυμορφίας στην κοινωνία της πληροφορίας [Επίσημη Εφημερίδα L 14 της 18.1.2001]

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2887/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο [Επίσημη Εφημερίδα L 336 της 30.12.2000]

Go Digital: βοηθώντας τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις "να γίνουν ψηφιακές"

1) ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

Να βοηθήσει τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) να εκμεταλλευθούν πλήρως την εμφάνιση των τεχνολογιών ενημέρωσης και επικοινωνιών (ICT) και το ηλεκτρονικό εμπόριο ειδικότερα.

2) ΝΟΜΟΣ

Ανακοίνωση της Επιτροπής της 13ης Μαρτίου 2001. Βοηθώντας τις ΜΜΕ για "γίνουν ψηφιακές" ("GoDigital"
[Τελικό 136 COM(2001) - που δεν δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα].

3) ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Υπόβαθρο

Στις 19 και 20 Ιουνίου 2000, οι αρχηγοί κράτους και της κυβέρνησης υιοθέτησαν το eEurope 2002 πρόγραμμα δράσης στη συνεδρίαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στην Φιέρα (αυτό το πρόγραμμα δράσης έχει εκτοπιστεί τώρα σε eEurope 2005 πρόγραμμα δράσης). Ένας από τους στόχους του προγράμματος δράσης είναι να υποκινηθεί η χρήση του Διαδικτύου με τη βοήθεια των ΜΜΕ ειδικότερα για να γίνει ψηφιακό. Σε απάντηση στο eEurope του 2002 πρόγραμμα δράσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καταρτίζει το πρόγραμμα GoDigital, μια συσκευασία των πρωτοβουλιών που στοχεύουν στη βοήθεια των ΜΜΕ να γίνουν ψηφιακά. Προσδιορίζει επίσης τις ανάγκες τους στον τομέα του ηλεκτρονικού εμπορίου. Οι πρωτοβουλίες του GoDigital στοχεύουν:

- Να προσδιορίσουν τα εμπόδια που αντιμετωπίζονται από τα ΜΜΕ
- Να προτείνει τις συγκεκριμένες ενέργειες να ενισχυθούν τα ΜΜΕ
- Να συντονίσει και να εξασφαλίσει με συνέπεια τις διάφορες ενέργειες που λαμβάνονται στα κοινοτικά, εθνικά, περιφερειακά και τοπικά επίπεδα
- Να μάθει από τις καλύτερες πρακτικές και πραγματοποιήσει μια αξιολόγηση.

Το ηλεκτρονικό εμπόριο είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τα ΜΜΕ, δεδομένου ότι βοηθά στην αφαίρεση μερικών από τα εμπόδια που φράζουν την πρόσβαση στις αγορές. Εντούτοις, μόνο μερικά ΜΜΕ (42% το 2000) έχουν πρόσβαση στο Διαδίκτυο και μόνο μερικά (20% το 2000), κάνουν χρήση του Διαδικτύου με σκοπό το ηλεκτρονικό εμπόριο. Μεταξύ των πολυάριθμων εμποδίων που τα αποτρέπουν από την υιοθέτηση των νέων τεχνολογιών πληροφοριών, η προσοχή πρέπει να συγκεντρωθεί στους εθνικούς κανονισμούς που είναι συχνά ακατάλληλοι, μη-εναρμονισμένοι με τα πρότυπα και τις τεχνολογίες, μια σοβαρή έλλειψη προσωπικού (στα ΜΜΕ) με τις ικανοποιητικές δεξιότητες και, τελικά, το γεγονός ότι η πρόσβαση στις νέες τεχνολογίες ενημέρωσης και επικοινωνιών είναι συχνά πάρα πολύ δαπανηρή για τα ΜΜΕ.

GoDigital πρωτοβουλίες

Οι πρωτοβουλίες GoDigital στοχεύουν καταρχήν να κάνουν τη βέλτιστη χρήση σε κοινοτικό επίπεδο των προγραμμάτων που τις έχουν χρηματοδοτήσει, όπως το ετήσιος πρόγραμμα τεχνολογιών κοινωνίας των πληροφοριών "στο 5ο πρόγραμμα πλαίσιο για την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη, ή που τους χρηματοδοτούν αυτήν την περίοδο στο 6ο πρόγραμμα πλαίσιο. Πρέπει επίσης να υποστηρίξουν μέτρα που λαμβάνονται από τις επιχειρησιακές κοινοτικές, εθνικές και περιφερειακές αρχές. Οι μηχανισμοί συντονισμού έχουν οργανωθεί επίσης με τα κράτη μέλη, με το συγκεκριμένο στόχο αξιολόγησης των εθνικών και περιφερειακών δημόσιων πολιτικών για να προωθηθεί το ηλεκτρονικό εμπόριο.

Ο στόχος των πρωτοβουλιών είναι να ενισχυθούν τα ΜΜΕ ώστε να αναμιχθούν στο ηλεκτρονικό εμπόριο. Για να επιτύχει αυτόν τον στόχο, η Επιτροπή βοηθιέται από το ευρωπαϊκό κεντρικό δίκτυο πληροφοριών (EIC) η οποία ενθαρρύνει την υιοθέτηση του ηλεκτρονικού εμπορίου από τα ΜΜΕ, από τις εθνικές πολιτικές για να προωθήσει τις νέες τεχνολογίες πληροφοριών και το ηλεκτρονικό εμπόριο που έχουν υποβληθεί στην αξιολόγηση, και από την ανταλλαγή των καλύτερων πρακτικών. Τέλος, τα διάφορα προγράμματα έχουν προωθηθεί από την εφαρμογή GoDigital.

Οι πρωτοβουλίες πρέπει να επιτρέψουν στα ΜΜΕ να δημιουργήσουν ένα περιβάλλον που συμβάλλει στην ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου και του επιχειρηματικού πνεύματος, όφελος από τα αποτελέσματα των προγραμμάτων έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης, και τις βάζουν στη θέση να χρησιμοποιήσουν αυτά τα αποτελέσματα και να αναπτύξουν τις δεξιότητες του ICT. Για να επιτύχει αυτό, στην πρωτοβουλία έχουν οριστεί οι γενικοί στόχοι για το 2001 και οι διάφορες γραμμές δράσης και οι ενέργειες έχουν προσδιοριστεί για το 2001 και 2002,

Η πρωτοβουλία GoDigital οργανώνεται γύρω από τρεις γραμμές δράσης και διάφορες ενέργειες που εμπίπτουν σε μια από αυτές τις γραμμές δράσης. Η γραμμή δράσης 1 σε ένα ευνοϊκό περιβάλλον για το ηλεκτρονικό εμπόριο και το επιχειρηματικό πνεύμα περιέχει τις ακόλουθες ενέργειες:

- **Δράση 1:** Αξιολόγηση των εθνικών και περιφερειακών στρατηγικών υπέρ του ηλεκτρονικού εμπορίου
- **Δράση 2:** Μέτρηση της λήψης των ICT και του ηλεκτρονικού εμπορίου
- **Δράση 3:** Βελτίωση της πρόσβασης στις πληροφορίες και συλλογή της ανατροφοδότησης για λόγους χάραξης πολιτικής στον τομέα της νομοθεσίας ηλεκτρονικού εμπορίου
- **Δράση 4:** Διαλειτουργικότητα ηλεκτρονικού εμπορίου

Η γραμμή δράσης 2, σχετικά με τη λήψη του ηλεκτρονικού εμπορίου, οργανώνεται γύρω από τις ακόλουθες ενέργειες:

- **Δράση 5:** Προωθώντας τη συνειδητοποίηση της ψηφιακής μετάβασης.
- **Δράση 6:** Λήψη ηλεκτρονικού εμπορίου
- **Δράση 7:** Παροχή δυνατότητας εγγύησης δανείου για τα ΜΜΕ
- **Δράση 8:** Προώθηση της καλύτερης χρήσης των διαρθρωτικών ταμείων

Η γραμμή δράσης 3 στις δεξιότητες ICT καλύπτει τις ακόλουθες ενέργειες:

- **Δράση 9:** Υποστήριξη των κατευθυνόμενων από τη βιομηχανία πρωτοβουλιών για τα νέα προγράμματα σπουδών ICT
- **Δράση 10:** Δημιουργία των δεξιοτήτων ICT που ελέγχουν την ομάδα στα κράτη μέλη
- **Δράση 11:** Εγκαινίαση ενός εκπαιδευόμενου προγράμματος ΜΜΕ

Προκειμένου να ενισχυθούν τα ΜΜΕ να κάνουν το μεγαλύτερο μέρος της εμφάνισης των ICT, η Επιτροπή έχει βάλει μαζί διάφορες πρωτοβουλίες, όπως:

- Μια ομάδα οργανωμένη από αντιπροσώπους από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη έχει οργανωθεί για να αναλύσει την απαίτηση για τις ICT και τις δεξιότητες του ηλεκτρονικού εμπορίου.
- Η Επιτροπή έχει ιδρύσει το ένα σύστημα για να ελέγξει πώς τα ΜΜΕ προσαρμόζονται στο ηλεκτρονικό εμπόριο μέσω της δημοσίευσης διάφορων ποσοτικών δεικτών.
- Μια πύλη Διαδικτύου έχει ιδρυθεί πάνω σε νομικές πληροφορίες σχετικά με το ηλεκτρονικό εμπόριο. Παρέχει σε αυτές με απευθείας σύνδεση υπηρεσίες και μια επισκόπηση της σχετικής νομοθεσίας και των αυτορυθμιζόμενων πρωτοβουλιών.
- Η έναρξη μιας εκστρατείας συνειδητοποίησης ηλεκτρονικού εμπορίου που καλύπτει πάνω από 70 γεγονότα στην Ευρώπη.

Πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι πάνω από 60 έργα έχουν λάβει την υποστήριξη στο πλαίσιο του προγράμματος τεχνολογιών κοινωνίας των πληροφοριών.

4) ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Ανακοίνωση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή της 27ης Μαρτίου 2003 - που προσαρμόζει τις πολιτικές ηλεκτρονικού εμπορίου σε ένα μεταβαλλόμενο περιβάλλον: τα μαθήματα της πρωτοβουλίας GoDigital και των προκλήσεων που έρχονται [Τελικό 148 COM(2003) - που δεν δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα].

Μετά από την έναρξη της πρωτοβουλίας "GoDigital" το 2001, αυτή η ανακοίνωση αναθεωρεί την αύξηση της χρήσης των εργαλείων τεχνολογιών ενημέρωσης και επικοινωνιών (ICT) και ηλεκτρονικού εμπορίου από την ευρωπαϊκή επιχείρηση, προ πάντων από τα ΜΜΕ, και τις μελλοντικές πολιτικές προκλήσεις που προκύπτουν από αυτήν την εικόνα.

Η βασική υποδομή των ICT στις επιχειρήσεις και η πρόσβαση στο Διαδίκτυο δεν θεωρούνται πλέον σημαντικό πρόβλημα. Είναι οι διαφορές στην ποιότητα της πρόσβασης που είναι ιδιαίτερα ανησυχητικές. Τα ΜΜΕ, παραδείγματος χάριν, είναι λιγότερο καλά εξοπλισμένα από τις μεγάλες επιχειρήσεις (με αναλογικές συνδέσεις αποδιαμορφωτών παρά τις σταθερές συνδέσεις δικτύων) και υπάρχουν επίσης προφανείς διαφορές μεταξύ της πλειοψηφίας των κρατών μελών και των νότιων κρατών μελών, οι οποίες καθυστερούν σε αυτήν την περιοχή.

Με σημαντική πρόοδο που έχει σημειωθεί στην πρόσβαση Διαδικτύου από τις επιχειρήσεις, αυτό από μόνο του δεν αποτελεί πλέον την κύρια πρόκληση, αλλά μάλλον την αποτελεσματική ένταξη των ICT στις επιχειρησιακές διαδικασίες. Στο

μέλλον, επομένως, η εστίαση θα είναι να αναπτυχθούν οι δραστηριότητες των επιχειρήσεων στον τομέα της αγοράς και της πώλησης μέσω του Διαδικτύου και η παραγωγική χρήση των ICT, αφού αυτές είναι οι περιοχές στις οποίες σημαντικές ανεπάρκειες μπορούν να προσδιοριστούν.

Προκειμένου να προωθηθεί το ηλεκτρονικό εμπόριο στις επιχειρήσεις, η Επιτροπή συστήνει τις συγκεκριμένες ενέργειες στις ακόλουθες περιοχές:

- βελτίωση των διευθυντικών δεξιοτήτων κατανόησης και εργατικών δυναμικών για το ηλεκτρονικό εμπόριο
- εργαλεία ηλεκτρονικού εμπορίου ενσωμάτωσης στις επιχειρησιακές διαδικασίες (παραδείγματος χάριν: εκμεταλλεζόμενη τα αποτελέσματα της έρευνας για τις ICT ή προωθώντας τη διαλειτουργικότητα μέσω των πεδίων δοκιμής)
- ενίσχυση της συμμετοχής των ΜΜΕ στα δίκτυα ηλεκτρονικού εμπορίου.

Σε ένα γενικότερο επίπεδο, υπάρχουν τρεις στόχοι που πρέπει να ακολουθηθούν στην προώθηση του ηλεκτρονικού εμπορίου στις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις:

- μια αναθεώρηση των ποσοτικών στόχων αφορούσε τις ICT και το ηλεκτρονικό εμπόριο για να τους καταστήσει πιο συγκεκριμένους
- μια αξιολόγηση των ενεργειών ενάντια στους σαφείς ποσοτικούς ή ποιοτικούς στόχους από τα κράτη μέλη
- συγκέντρωση των ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών σε ένα ευρωπαϊκό δίκτυο υποστήριξης ηλεκτρονικού εμπορίου για τις ΜΜΕ, και η καλύτερη ανταλλαγή των εμπειριών μεταξύ των κρατών μελών και των περιοχών.

Η έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 13ης Μαΐου 2002, πηγαίνει ψηφιακή έκθεση προόδου [SEC(2002) 566 - μην δημοσιευμένος στην Επίσημη Εφημερίδα].

Τα γενικά συμπεράσματα δείχνουν ότι οι προσπάθειες που αναλαμβάνονται στις περισσότερες GoDigital περιοχές είναι ενθαρρυντικές. Τα ελπιδοφόρα αποτελέσματα έχουν επιτευχθεί όσον αφορά την προώθηση της χρήσης του ηλεκτρονικού εμπορίου από τα ΜΜΕ, αν και υπάρχει ακόμα μια ανάγκη να πρεσάρει με τους στόχους των γραμμών δράσης. Μια ανακοίνωση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με τα επιτεύγματα GoDigital επρόκειτο να υποβληθεί στο Συμβούλιο βιομηχανίας τον Μάιο του 2003. Αυτό θα εξέταζε τα αποτελέσματα των πρωτοβουλιών και των πολιτικών οδηγιών που υιοθετούνται σε αυτόν τον τομέα.

εΕυρώπη - Μια κοινωνία των πληροφοριών για όλους

Η μετάβαση στην ψηφιακή οικονομία της γνώσης θεωρείται ότι θα αποτελέσει ισχυρό παράγοντα οικονομικής ανάπτυξης, ανταγωνιστικότητας και απασχόλησης. Θα συντελέσει επίσης στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών και του περιβάλλοντος. Για τη δημιουργία αυτής της «κοινωνίας της πληροφορίας για όλους» η

Επιτροπή δρομολόγησε το 1999 την πρωτοβουλία eEurope, ένα φιλόδοξο πρόγραμμα που αποσκοπεί στην ευρύτερη δυνατή διάδοση της τεχνολογίας πληροφοριών.

NΟΜΟΣ

Ανακοίνωση της 8ης Δεκεμβρίου 1999, σχετικά με πρωτοβουλία της Επιτροπής για το έκτακτο ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας στις 23 και 24 Μαρτίου 2000: eΕυρώπη - Η κοινωνία των πληροφοριών για όλους [COM (1999) 687 τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα]..

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η eΕυρώπη αποτελεί πολιτική πρωτοβουλία με στόχο ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση να εκμεταλλευθεί πλήρως τις εξελίξεις που συνδέονται με την κοινωνία των πληροφοριών.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, πολλά μέτρα έχουν ήδη ληφθεί υπέρ της κοινωνίας των πληροφοριών: η απελευθέρωση των τηλεπικοινωνιών, η συγκρότηση σαφούς νομικού πλαισίου για το ηλεκτρονικό εμπόριο και η υποστήριξη προς τη βιομηχανία, την έρευνα και την ανάπτυξη.

Εντούτοις λαμβάνοντας υπόψη την ταχύτητα με την οποία εξελίσσονται οι αντίστοιχες τεχνολογίες και οι αγορές, είναι απαραίτητο να εγκαινιασθεί πάραυτα η πολιτική πρωτοβουλία eΕυρώπη προκειμένου να καταστεί δυνατή η πρόοδος σε ορισμένες πολιτικές και πέρα από το ήδη προβλεπόμενο χρονοδιάγραμμα.

Οι πρώτοι στόχοι της πρωτοβουλίας αυτής έχουν ως εξής:

- να οδηγηθεί κάθε πολίτης, κάθε οικογένεια και κάθε σχολείο, κάθε επιχείρηση και κάθε διοίκηση στη ψηφιακή εποχή και στη διαλογικού τύπου ηλεκτρονική επικοινωνία·
- να δημιουργηθεί μια Ευρώπη η οποία να πρωτοπορεί στον τομέα του ψηφιακού πολιτισμού με την υποστήριξη μιας επιχειρηματικής παιδείας που να είναι πρόθυμη να χρηματοδοτεί και να αναπτύσσει νέες ιδέες·
- να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε το σύνολο της διαδικασίας αυτής να καλύπτει και την κοινωνική διάσταση, να εξασφαλίζει την εμπιστοσύνη του καταναλωτή και να συμβάλει στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

Για την επίτευξη των ως άνω στόχων, η Επιτροπή προτείνει δέκα δράσεις προτεραιότητας που θα πρέπει να υλοποιηθούν με την από κοινού δράση της Επιτροπής, των κρατών μελών, των επιχειρήσεων και των πολιτών της Ευρώπης.

Η είσοδος της ευρωπαϊκής νεολαίας στην ψηφιακή εποχή

Ο ψηφιακός πολιτισμός θα πρέπει να καταστεί μια από τις βασικές γνώσεις κάθε νέου ευρωπαίου. Θα πρέπει τοιουτοτρόπως να προαχθεί η είσοδος του Διαδικτύου και των πολυμεσικών εργαλείων στα σχολεία και να προσαρμοστεί αντιστοίχως η όλη παιδεία λαμβάνοντας υπόψη την ψηφιακή εποχή.

- Για το τέλος του έτους 2001, τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι σε θέση να εγγυηθούν ότι όλα τα σχολεία διαθέτουν πρόσβαση στο Διαδίκτυο και στους πολυμεσικούς πόρους ενώ στο τέλος του 2003 θα πρέπει όλοι οι μαθητές να διαθέτουν ψηφιακή παιδεία κατά την αποφοίτησή τους.

Στην Ελλάδα

Οι ηλικιακές ομάδες μεταξύ 13 και 24 ετών είναι οι πλέον φανατικοί χρήστες του Διαδικτύου στην Ελλάδα, όπως προκύπτει από τις έρευνες. Οι χώροι του σχολείου και του σπιτιού είναι οι πλέον ενδεδειγμένοι για την «άσκηση» επί της οθόνης του ηλεκτρονικού υπολογιστή. Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα, το 44% του δείγματος δηλώνει ότι χρησιμοποιεί το Διαδίκτυο στο σχολείο. Το αντίστοιχο ποσοστό για το σπίτι ανέρχεται στο 42%.

Οικονομικά πιο προσιτή πρόσβαση στο Διαδίκτυο

Επιβάλλεται να αυξηθεί ο ανταγωνισμός προκειμένου να εξασφαλιστεί η μείωση των τιμών και να διευρυνθεί η επιλογή που προσφέρεται στον καταναλωτή. Παρά την απελευθέρωση των αγορών των υποδομών και των υπηρεσιών των τηλεπικοινωνιών, οι φορείς εκμετάλλευσης διατηρούν ακόμη την κυρίαρχη θέση τους, ιδίως σε επίπεδο τοπικού βρόχου. Τα εμπόδια αυτά (που αναλύθηκαν στο πλαίσιο της επανεξέτασης κατά το 1999 του κανονιστικού πλαισίου για τις επικοινωνίες) θα πρέπει να υπερκεραστούν το ταχύτερο δυνατό προκειμένου να προσφερθούν στους καταναλωτές ευρύτερη επιλογή και ανταγωνιστικότερες τιμές για την ταχεία πρόσβαση στο Διαδίκτυο.

- Στο τέλος του έτους 2000, οι ήδη υφιστάμενοι φορείς εκμετάλλευσης θα πρέπει να προβούν σε αποδιάρθρωση του τοπικού βρόχου προκειμένου να επιτραπεί σε όλους τους φορείς εκμετάλλευσης να αποκτήσουν πρόσβαση στην αγορά. Κατά το τέλος του 2001, η κατανομή των συχνοτήτων για τα ασύρματα πολυμεσικά συστήματα θα πρέπει επίσης να καθιερωθεί.

Επιτάχυνση του ηλεκτρονικού εμπορίου

Η Ευρώπη πρέπει να επιταχύνει την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου ιδιαίτερα για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Προς τούτο κρίνεται απαραίτητο να καθιερωθεί το ταχύτερο δυνατό αξιόπιστο νομικό πλαίσιο για την εσωτερική αγορά (ιδίως η οδηγία για τις νομικές πτυχές του ηλεκτρονικού εμπορίου). Η Ευρώπη πρέπει επίσης να μεριμνήσει ώστε οι δημόσιες διοικήσεις να διευκολύνουν τη χρήση των ηλεκτρονικών διαδικασιών για την ανάθεση έργων.

Η ταχεία πρόσβαση στο διαδίκτυο για τους ερευνητές και τους φοιτητές

Σε ό,τι αφορά τους φοιτητές, στόχο αποτελεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο να εξασφαλιστεί η πρόσβαση στο διαδίκτυο για όλα τα άτομα που σχετίζονται με την παιδεία και την έρευνα. Με αυτόν τον τρόπο επιτρέπεται να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότερη

συνεργασία και διαλειτουργικότητα μεταξύ των επιμέρους πανεπιστημίων και εργαστηρίων στην Ευρώπη υπέρ της έρευνας και της επιμόρφωσης.

- Στο τέλος του έτους 2001, κάθε χώρα θα πρέπει να διαθέτει τουλάχιστον ένα πανεπιστήμιο και μια σχολή επιστημονικής έρευνας με δίκτυο που να καλύπτει όλες τις πανεπιστημιακές εγκαταστάσεις και να είναι σε θέση να προσφέρει πολυμεσικές επικοινωνίες. Το δίκτυο αυτό θα πρέπει εν συνεχεία να επεκταθεί ταχέως και σε όλα τα άλλα πανεπιστήμια.

Ασφαλής ηλεκτρονική πρόσβαση χάρις στις ηλεκτρονικές κάρτες με μικροκύκλωμα

Ως ηλεκτρονικές κάρτες με μικροκύκλωμα νοούνται οι κάρτες που εξασφαλίζουν πρόσβαση σε υγειονομικές υπηρεσίες, δυνατότητες ηλεκτρονικής πληρωμής, κινητή πρόσβαση στο διαδίκτυο, πρόσβαση στις δημόσιες μεταφορές, επί πληρωμή τηλεόραση κ.λπ. Προκειμένου να καταστεί δυνατή η χρήση των καρτών αυτών παντού, απαιτείται να δημιουργηθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο μια νέα υποδομή. Προς τούτο, οι δημόσιες διοικήσεις, οι φορείς προμήθειας και παροχής υπηρεσιών σε ευρωπαϊκό επίπεδο θα πρέπει να συνεργαστούν στενά ώστε να διαμορφωθούν κοινές προδιαγραφές σε τομείς όπως η κινητικότητα, η ασφάλεια, ο σεβασμός του ιδιωτικού βίου και ο έλεγχος της χρήσης.

- Στο τέλος του έτους 2001 θα πρέπει να έχει αρχίσει η εφαρμογή των ως άνω κοινών προδιαγραφών προκειμένου να εξασφαλιστεί η ανοικτή πρόσβαση στις κύριες υπηρεσίες πληρωμής στους επιμέρους τομείς.

Κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που ασχολούνται με την υψηλή τεχνολογία

Η ευρωπαϊκή αγορά κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου δεν είναι ανεπτυγμένη στην Ευρώπη επηρεάζοντας άμεσα τις επιδόσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη νέα οικονομία. Πρέπει λοιπόν να εξασφαλιστούν οι συνθήκες που θα καταστήσουν δυνατή την ανάπτυξη ιδεών για εμπορική εκμετάλλευση και τη χρηματοδότησή τους εντός της Ένωσης, ώστε να εξασφαλιστεί η μέγιστη δυνατή αξιοποίηση των κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου που είναι διαθέσιμα για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις υψηλής τεχνολογίας.

- Στο τέλος του έτους 2003, θα πρέπει να έχουν καταργηθεί όλοι οι φραγμοί που παρεμποδίζουν τη δημιουργία πλήρους ολοκληρωμένης ευρωπαϊκής αγοράς κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου. Το επίπεδο της χρηματοδότησης για την τόνωση της αρχικής φάσης των επιχειρήσεων επιβάλλεται τουλάχιστον να τριπλασιαστεί.

Η ηλεκτρονική συμμετοχή ατόμων με ειδικές ανάγκες

Η Επιτροπή προτίθεται να μεριμνήσει ώστε κατά την ανάπτυξη της κοινωνίας των πληροφοριών να ληφθούν πλήρως υπόψη οι ανάγκες των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

- Στο τέλος του έτους 2001, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη καλούνται εν προκειμένω να δεσμευθούν ώστε όλοι οι δημόσιες ιστοσελίδες να είναι

προσβάσιμες από τα άτομα με ειδικές ανάγκες ως εκ του σχεδιασμού και του περιεχομένου τους.

Ηλεκτρονική ιατροφαρμακευτική μέριμνα

Σε ό,τι αφορά την υγεία, η αξιοποίηση ευφών δικτύων και τεχνικών για την παρακολούθηση της υγείας, την πρόσβαση στις πληροφορίες και την μέριμνα ιατροφαρμακευτικού χαρακτήρα θα μπορούσαν να βελτιώσουν ουσιαστικά την αποδοτικότητα των υγειονομικών υπηρεσιών για όλους τους πολίτες.

- Στο τέλος του έτους 2003, κάθε πολίτης θα έπρεπε να έχει δυνατότητα να διαθέτει ηλεκτρονική κάρτα υγειονομικής περίθαλψης που να εξασφαλίζει την ασφαλή και εμπιστευτική πρόσβαση στις πληροφορίες που τον αφορούν στο δίκτυο.

Οι ευφείς μεταφορές

Χάρη στις ψηφιακές τεχνολογίες, είναι επίσης δυνατόν να καταστούν ασφαλέστερες οι μεταφορές και να βελτιωθεί η ποιότητα των δημόσιων μεταφορών.

- Στο τέλος του έτους 2001 σε κάθε πολίτη που ταξιδεύει στην Ευρώπη θα πρέπει να παρέχεται πολυγλωσσική αρωγή, με την κλήση του αριθμού 112 για την παροχή εκτάκτων υπηρεσιών. Το 2004, όλες οι μεγάλες αεροπορικές αρτηρίες θα πρέπει να εξυπηρετούνται από επίγεια ή δορυφορική εναέρια υποδομή που να συμβάλει στη μείωση των συμφορήσεων βελτιώνοντας παράλληλα το επίπεδο ασφάλειας.

Η ηλεκτρονική σύνδεση των κυβερνήσεων

Χάρη στο Διαδίκτυο, κάθε πολίτης ή κάθε επιχείρηση θα μπορούσε να διαθέτει καλύτερη πρόσβαση στις πληροφορίες του δημοσίου. Προς τούτο η δημόσια διοίκηση καλείται να διευκολύνει την ηλεκτρονική πρόσβαση στις πληροφορίες, τις υπηρεσίες και τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων της διοίκησης για όλους τους πολίτες.

- Για το τέλος του έτους 2000, τα κράτη μέλη και η Επιτροπή θα πρέπει να μεριμνήσουν ώστε οι πολίτες να διαθέτουν ηλεκτρονική πρόσβαση διπλής κατευθύνσεως που να τους επιτρέπει την παραλαβή πληροφοριών και την κοινοποίηση των απαντήσεών τους.

ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Ανακοίνωση της Επιτροπής της 1ης Ιουνίου 2005, με τίτλο "Η στρατηγική i2010 - Ευρωπαϊκή κοινωνία της πληροφορίας για την ανάπτυξη και την απασχόληση» [COM(2005) 229 τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα].

Το i2010 είναι το νέο στρατηγικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που καθορίζει τις γενικές πολιτικές κατευθύνσεις για την κοινωνία των πληροφοριών και τα μέσα επικοινωνίας.

Ανακοίνωση της Επιτροπής της 28ης Μαΐου 2002 - eEurope 2005: Κοινωνία της πληροφορίας για όλους [COM(2002) 263 τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα].

Σκοπός του σχεδίου δράσης eEurope 2005 είναι βασικώς να τονώσει την προσφορά υπηρεσιών, εφαρμογών και περιεχομένου, επιταχύνοντας παράλληλα την ανάπτυξη ασφαλούς ευρυζωνικής πρόσβασης στο Διαδίκτυο.

Ανακοίνωση της Επιτροπής της 13ης Μαρτίου 2001 - eEurope 2002: Συνέπειες και Προτεραιότητες. Ανακοίνωση προς το Εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Στοκχόλμης, 23-24 Μαρτίου 2001 [COM(2001) 140 τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα].

Οι κύριοι στόχοι του σχεδίου δράσης eEurope 2002 ήταν να επεκταθεί η δυνατότητα σύνδεσης στο Διαδίκτυο στην Ευρώπη, να ανοίξει ο ανταγωνισμός σε όλα τα δίκτυα επικοινωνίας και να τονωθεί η χρήση του Διαδικτύου, με ιδιαίτερη έμφαση στην κατάρτιση και την προστασία των καταναλωτών.

ΑΣΦΑΛΗΣ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ

Safer Internet Plus (2005-2008)

Ο βαθμός διείσδυσης του Ίντερνετ συνεχίζει να παρουσιάζει σημαντική αύξηση στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Παράλληλα, συνεχίζει να αναπτύσσεται το δονητικά επιβλαβές περιεχόμενο, ιδίως για τα παιδιά, καθώς και το παράνομο περιεχόμενο. Στο πλαίσιο αυτό εγκρίθηκε το πρόγραμμα Safer Internet Plus για την προώθηση ασφαλέστερης χρήσης του Ίντερνετ και για την προστασία του τελικού χρήστη από το ανεπιθύμητο περιεχόμενο.

ΠΡΑΞΗ

Απόφαση αριθ. 854/2005/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2005, σχετικά με την καθιέρωση πολυετούς κοινοτικού προγράμματος για προαγωγή ασφαλέστερης χρήσης του Ίντερνετ και νέων επιγραμμικών τεχνολογιών.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το πρόγραμμα Safer Internet Plus (2005-2008) αποτελεί τη συνέχεια του σχεδίου δράσης Safer Internet (2002-2005) που απέβλεπε στην ενθάρρυνση της εγκατάστασης ευνοϊκού περιβάλλοντος για την ανάπτυξη των κλάδων που συνδέονται με το

Ίντερνετ, μέσω προώθησης ασφαλούς χρήσης του Ίντερνετ και καταπολέμησης του παράνομου και επιβλαβούς περιεχομένου.

Το πεδίο εφαρμογής του νέου προγράμματος έχει διευρυνθεί περιλαμβάνοντας νέα μέσα επικοινωνίας (όπως π.χ. βίντεο), ενώ το πρόγραμμα στρέφεται ρητά στην καταπολέμηση του ρατσισμού και των ανεπίκλητων ηλεκτρονικών μηνυμάτων εμπορικού χαρακτήρα ("spam"). Σε σχέση με το προηγούμενο πρόγραμμα επικεντρώνεται περισσότερο στους τελικούς χρήστες, όπως γονείς, εκπαιδευτικοί και παιδιά.

ΓΡΑΜΜΕΣ ΔΡΑΣΗΣ

Οι δραστηριότητες που διεξάγονται βάσει του προγράμματος κατανέμονται σε τέσσερις γραμμές δράσης.

Καταπολέμηση παράνομου περιεχομένου

Δημιουργήθηκαν ανοικτές γραμμές επικοινωνίας έκτακτης ανάγκης ("hotlines") ώστε το κοινό να έχει τη δυνατότητα να επισημαίνει περιπτώσεις παράνομου περιεχομένου και οι πληροφορίες να διαβιβάζονται στο κατάλληλο όργανο για ανάληψη δράσης [πρόσφορος υπηρεσιών Ίντερνετ (ISP)] ή αστυνομία, π.χ.). Με το πρόγραμμα Safer Internet (2002-2005) κατέστη δυνατό να ενισχυθεί το δίκτυο των ανοικτών γραμμών επικοινωνίας και να αποκτήσει διεθνή διάσταση. Για να αναπτυχθεί πλήρως το δυναμικό των γραμμών αυτών χρειάζεται απαραίτητως κάλυψη και συνεργασία σε ευρωπαϊκή κλίμακα, καθώς και αύξηση της αποτελεσματικότητας μέσω ανταλλαγής πληροφοριών, βέλτιστης πρακτικής και εμπειρίας.

Το νέο πρόγραμμα θα προσανατολιστεί επομένως στις ακόλουθες δραστηριότητες:

- χρηματοδότηση των ανοικτών γραμμών ώστε να λειτουργήσουν ως κόμβοι του δικτύου και να συνεργάζονται με άλλους κόμβους στα πλαίσια του ευρωπαϊκού δικτύου ανοικτών γραμμών επικοινωνίας·
- στήριξη ειδικών τηλεφωνικών γραμμών, μέσω των οποίων τα παιδιά θα μπορούν να αναφέρουν τις ανησυχίες τους σχετικά με παράνομο και επιβλαβές περιεχόμενο στο Ίντερνετ·
- καθιέρωση ποιοτικών και ποσοτικών δεδομένων για την εγκατάσταση και τη λειτουργία ανοικτών τηλεφωνικών γραμμών·
- κίνητρα για την επιτάχυνση της διαδικασίας για τη δημιουργία ανοικτών γραμμών επικοινωνίας και επεξεργασία κωδικών δεοντολογίας·
- εγκατάσταση ενός κόμβου συντονισμού ώστε οι ανοικτές γραμμές να προβληθούν περισσότερο σε ευρωπαϊκή κλίμακα, να βελτιωθεί η επιχειρησιακή αποτελεσματικότητά τους και να ευνοηθούν οι ανταλλαγές πληροφοριών και εμπειρίας.

Αντιμετώπιση ανεπιθύμητου και επιβλαβούς περιεχομένου

Με το πρόγραμμα θα χρηματοδοτηθούν τεχνολογικά μέτρα που θα επιτρέπουν στους χρήστες να περιορίζουν την ποσότητα του μη επιθυμητού και επιβλαβούς περιεχομένου, καθώς και να διαχειρίζονται τα ανεπίκλητα μηνύματα που λαμβάνουν. Τούτο περιλαμβάνει:

- αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των διαθέσιμων τεχνολογιών φιλτραρίσματος·
- διευκόλυνση και συντονισμός των ανταλλαγών πληροφοριών και βέλτιστης πρακτικής·
- ενίσχυση της υιοθέτησης συστημάτων διαβάθμισης του περιεχομένου και ποιοτικών σημάτων·
- εφόσον απαιτηθεί, συμβολή στην προσβασιμότητα των τεχνολογιών φιλτραρίσματος, ιδίως στις γλώσσες που δεν καλύπτονται ικανοποιητικά στην αγορά.

Θα ενθαρρυνθεί η προσφυγή σε τεχνολογικά μέτρα που ενισχύουν την προστασία της ιδιωτικής ζωής .

Προαγωγή ασφαλέστερου περιβάλλοντος

Η συγκρότηση ενός αποτελεσματικού συστήματος αυτορρύθμισης συνιστά βασικό στοιχείο για τον περιορισμό της ροής ανεπιθύμητου, επιβλαβούς και παράνομου περιεχομένου. Η αυτορρύθμιση συνεπάγεται διάφορα στοιχεία: Ενδεδειγμένη διαβούλευση και εκπροσώπηση των ενδιαφερόμενων μερών, καθιέρωση και τήρηση των κωδίκων δεοντολογίας, ύπαρξη εθνικών οργανισμών που διευκολύνουν τη συνεργασία σε κοινοτικό επίπεδο, και αξιολόγηση σε εθνικό επίπεδο των πλαισίων αυτορρύθμισης.

Για να ενισχυθεί γι' αυτορρύθμιση του τομέα, η Επιτροπή θα θέσει στη διάθεση των εθνικών οργανισμών συρρύθμισης ή αυτορρύθμισης ένα «φόρουμ για ασφαλέστερο Ίντερνετ» που θα καθιστά δυνατή την ανταλλαγή εμπειρίας. Το φόρουμ αυτό συγκροτήθηκε το 2004 στο πλαίσιο του προηγούμενου σχεδίου δράσης για ασφαλέστερο Ίντερνετ.

Το φόρουμ για ασφαλέστερο Ίντερνετ θα επιδιώξει την επίτευξη των ακόλουθων στόχων:

- τόνωση της δικτύωσης των κατάλληλων δομών στο εσωτερικό των κρατών μελών και ανάπτυξη των δεσμών με τους οργανισμούς αυτορρύθμισης εκτός Ευρώπης·
- ενθάρρυνση της αυτορρύθμισης σε ζητήματα όπως η αξιολόγηση της ποιότητας των δικτυακών τόπων στο Ίντερνετ, διαμεσική διαβάθμιση των περιεχομένων, διαβάθμιση και τεχνικές φιλτραρίσματος, και επέκτασή τους σε νέους τύπους περιεχομένου (επιγραμμικά παιχνίδια, κινητά τηλέφωνα κ.λπ.)·
- στην ενθάρρυνση των παροχών υπηρεσιών να καταρτίζουν κώδικες δεοντολογίας·
- προώθηση της έρευνας για την αποτελεσματικότητα των έργων διαβάθμισης και των τεχνολογιών φιλτραρίσματος.

Ευαισθητοποίηση

Οι δράσεις ευαισθητοποίησης πρέπει να αποβλέπουν στις διάφορες κατηγορίες παράνομου, ανεπιθύμητου και επιβλαβούς περιεχομένου και να λαμβάνουν κατά περίπτωση υπόψη ζητήματα που συνδέονται με την προστασία των καταναλωτών την

προστασία των δεδομένων , καθώς και την ασφάλεια πληροφοριών και δικτύων (ιοί, ανεπίκλητα μηνύματα κ.λπ.).

Το πρόγραμμα θα υποστηρίξει τους οργανισμούς που θα επιλεγούν έπειτα από πρόσκληση υποβολής προτάσεων ώστε να αποκτήσουν ρόλο κόμβων ευαισθητοποίησης σε κάθε κράτος μέλος και σε κάθε υποψήφια χώρα. Η ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία θα εξασφαλιστεί από έναν κόμβο συντονισμού που θα ευνοεί την ανταλλαγή βέλτιστης πρακτικής.

Το πρόγραμμα θα επικεντρώσει την δράση του ιδίως σε αυτήν την πτυχή.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

Η συμμετοχή στο πρόγραμμα είναι ελεύθερη για νομικά πρόσωπα εγκατεστημένα στα κράτη μέλη· επίσης, για νομικά πρόσωπα εγκατεστημένα στις υποψήφιες χώρες, σύμφωνα με τις διμερείς συμφωνίες που υφίστανται ή που πρόκειται να συναφθούν.

Η συμμετοχή στο πρόγραμμα μπορεί να είναι ελεύθερη για νομικά πρόσωπα εγκατεστημένα σε χώρες της ΕΖΕΣ που είναι συμβαλλόμενα μέρη στη συμφωνία για τον ΕΟΧ. Μπορεί επίσης να είναι ελεύθερη, χωρίς οικονομική υποστήριξη εκ μέρους της Κοινότητας βάσει του προγράμματος, σε νομικά πρόσωπα εγκατεστημένα σε τρίτες χώρες ή σε διεθνείς οργανισμούς, εφόσον η εν λόγω συμμετοχή έχει πραγματική συμβολή στην υλοποίηση του προγράμματος.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Προβλέπεται για το πρόγραμμα, για τη χρονική περίοδο από 1ης Ιανουαρίου 2005 έως 31ης Δεκεμβρίου 2008, προϋπολογισμός ύψους 45 εκατομμυρίων ευρώ, από τα οποία 20 εκατ. για το 2005 και το 2006. Σχεδόν το μισό του εν λόγω προϋπολογισμού θα αφιερωθεί σε δράσεις ευαισθητοποίησης.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή του προγράμματος. Το πρόγραμμα θα λειτουργήσει με βάση προσκλήσεις για υποβολή προτάσεων, οι οποίες θα δημοσιευτούν στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και στη δικτυακή πύλη Κοινωνία της Πληροφορίας του δικτυακού τόπου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Επιτροπή θα προβεί σε αξιολόγηση των προτεινόμενων έργων έπειτα από τη δημοσίευση προσκλήσεων για υποβολή προτάσεων ενόψει κοινοτικής χρηματοδότησης.

ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΑ ΛΟΙΠΑ ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Κατά την εφαρμογή του προγράμματος, η Επιτροπή θα ελέγχει τη συμβατότητα και τη συμπληρωματικότητά του με τις λοιπές κοινοτικές πολιτικές, προγράμματα και δράσεις, και ιδίως με τα κοινοτικά προγράμματα έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης

καθώς και με τα προγράμματα Daphni II , Modinis και eContentplus.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

Νομοθετική πράξη	Έναρξη ισχύος	Μεταφορά στα κράτη μέλη	Επίσημη Εφημερίδα
Απόφαση αριθ. <u>854/2005/ΕΚ</u> έγκριση : συναπόφαση COD 2004/0023]	11.06.2005	-	ΕΕ C 017 της 11.06.2005

ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ SAFER INTERNET (1999-2005)

Απόφαση αριθ. 276/1999/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Ιανουαρίου 1999 για ένα πολυετές κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για την προώθηση της ασφαλέστερης χρήσης του Ίντερνετ μέσω της καταπολέμησης του παράνομου και βλαβερού περιεχομένου στα παγκόσμια δίκτυα, κυρίως στο πεδίο της προστασίας των παιδιών και των ανηλίκων [Επίσημη Εφημερίδα L 33 της 06.02.1999].

Απόφαση που τροποποιήθηκε τελευταία από την απόφαση αριθ. 787/2004/ΕΚ [Επίσημη Εφημερίδα L 138 της 30.4.2004].

Κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για την προώθηση ασφαλέστερης χρήσης του Διαδικτύου («Safer Internet»)

Το σχέδιο δράσης «Safer Internet» στοχεύει στην ενθάρρυνση της δημιουργίας ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος για την ανάπτυξη της βιομηχανίας που σχετίζεται με το Διαδίκτυο, μέσω της προώθησης της ασφαλούς χρήσης του Διαδικτύου και της καταπολέμησης του παράνομου και επιβλαβούς περιεχομένου. Το πρόγραμμα διαρθρώνεται γύρω από τρεις άξονες:

- τη δημιουργία ενός ασφαλέστερου περιβάλλοντος με την καθιέρωση ενός ευρωπαϊκού δικτύου απευθείας γραμμών, την ενθάρρυνση της αυτορρύθμισης και την εκπόνηση κωδίκων δεοντολογίας
- την ανάπτυξη συστημάτων φιλτραρίσματος και διαβάθμισης
- δράσεις ευαισθητοποίησης.

ΠΡΑΞΗ

Απόφαση αριθ. 276/1999/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Ιανουαρίου 1999, για ένα πολυετές κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για την προώθηση της ασφαλέστερης χρήσης του Διαδικτύου μέσω της καταπολέμησης του παράνομου και βλαβερού περιεχομένου στα παγκόσμια δίκτυα [Βλέπε πράξεις τροποποίησης].

ΣΥΝΟΨΗ

Παράνομο περιεχόμενο / βλαβερό περιεχόμενο

Η διάκριση μεταξύ παράνομου και βλαβερού περιεχομένου είναι σημαντική, διότι οι δύο κατηγορίες αντιμετωπίζονται διαφορετικά:

- το **παράνομο περιεχόμενο** πρέπει να αντιμετωπίζεται στην πηγή από τις αστυνομικές και δικαστικές αρχές, οι δραστηριότητες των οποίων καλύπτονται από τους κανόνες της εθνικής νομοθεσίας και τις συμφωνίες δικαστικής συνεργασίας. Η βιομηχανία πάντως μπορεί να προσφέρει σημαντική βοήθεια για τη μείωση της κυκλοφορίας παράνομου περιεχομένου (ιδιαίτερα περιεχομένου σχετικού με παιδική πορνογραφία, ρατσισμό και αντισημιτισμό) μέσω της θέσπισης αποτελεσματικών μηχανισμών αυτορρύθμισης (όπως οι κώδικες καλής συμπεριφοράς και η δημιουργία ανοικτών τηλεφωνικών γραμμών), που θα διέπονται και θα υποστηρίζονται από νομικές διατάξεις και θα έχουν την υποστήριξη των καταναλωτών·
- το **βλαβερό περιεχόμενο** είναι το επιτρεπόμενο περιεχόμενο αλλά του οποίου συγχρόνως η διάδοση είναι περιορισμένη (για παράδειγμα, απευθύνεται στους ενήλικους) και το οποίο μπορεί να θίξει ορισμένους χρήστες, ακόμη και αν η διάδοσή του δεν είναι περιορισμένη, βάσει της αρχής της ελευθερίας έκφρασης. Για την αντιμετώπιση του βλαβερού περιεχομένου, οι δράσεις προτεραιότητας θα πρέπει να είναι: η παροχή στους χρήστες της δυνατότητας να αρνούνται το βλαβερό περιεχόμενο με την ανάπτυξη τεχνολογικών λύσεων (συστήματα φιλτραρίσματος και διαβάθμισης περιεχομένου), η αύξηση της ευαισθητοποίησης των γονέων και η ανάπτυξη της αυτορρύθμισης, η οποία μπορεί να προσφέρει ένα επαρκές πλαίσιο, ιδιαίτερα για την προστασία των ανηλίκων.

Διάρκεια, δημοσιονομικό κονδύλιο

Το πρόγραμμα δράσης, έχει τετραετή διάρκεια (από την 1η Ιανουαρίου 1999 έως την 31η Δεκεμβρίου 2002). Προβλέπει πιστώσεις ύψους 25 εκατ. ευρώ.

Γενικός στόχος

Το πρόγραμμα δράσης αποσκοπεί στην προώθηση μιας ασφαλέστερης χρήσης του Διαδικτύου και την ενθάρρυνση, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ενός περιβάλλοντος ευνοϊκού για την ανάπτυξη της βιομηχανίας που σχετίζεται με το Διαδίκτυο.

Γραμμές δράσης

Το πρόγραμμα δράσης περιλαμβάνει τέσσερις γραμμές δράσης:

- **δημιουργία ενός ασφαλέστερου περιβάλλοντος** μέσω ενός ευρωπαϊκού δικτύου ανοικτών τηλεφωνικών γραμμών («hot lines») και με την ενθάρρυνση της αυτορρύθμισης και της ανάπτυξης κωδικών καλής συμπεριφοράς·
- **ανάπτυξη συστημάτων φιλτραρίσματος και διαβάθμισης**, αποδεικνύοντας κυρίως τα πλεονεκτήματα αυτών των διαδικασιών και διευκολύνοντας μια διεθνή συμφωνία σχετικά με το σχεδιασμό ενός συστήματος διαβάθμισης·

- **ενθάρρυνση των δράσεων συνειδητοποίησης** σε όλα τα επίπεδα, με στόχο την καλύτερη ενημέρωση των γονέων και όλων όσων ασχολούνται με παιδιά (εκπαιδευτικοί, κοινωνικοί λειτουργοί κ.λπ.) σχετικά με τον αποτελεσματικότερο τρόπο προστασίας των ανηλίκων από την έκθεσή τους σε περιεχόμενο που θα μπορούσε να βλάψει την ανάπτυξή τους·
- **δράσεις υποστήριξης** για την αξιολόγηση των νομικών συνεπειών, το συντονισμό με τις ανάλογες διεθνείς πρωτοβουλίες και την αξιολόγηση του αντίκτυπου των κοινοτικών μέτρων.

Δράσεις

Σύμφωνα με αυτές τις γραμμές δράσεις και για την επίτευξη του προαναφερόμενου στόχου, αναλαμβάνονται οι παρακάτω δράσεις με την ευθύνη της Επιτροπής:

- προώθηση της αυτορρύθμισης εκ μέρους της βιομηχανίας και της ανάπτυξης συστημάτων παρακολούθησης του περιεχομένου (ιδίως όσον αφορά περιεχόμενο όπως η παιδική πορνογραφία, ο ρατσισμός ή ο αντισημιτισμός)·
- ενθάρρυνση της βιομηχανίας να αναπτύξει συστήματα φιλτραρίσματος και μηχανισμούς διαβάθμισης που να λαμβάνουν υπόψη την πολιτιστική και γλωσσική ποικιλομορφία και να επιτρέπουν στους γονείς και τους εκπαιδευτικούς να επιλέγουν κατάλληλο περιεχόμενο για τα παιδιά των οποίων έχουν τη μέριμνα, δίνοντας παράλληλα στους ενηλίκους τη δυνατότητα να επιλέγουν το νόμιμο περιεχόμενο στο οποίο επιθυμούν να έχουν πρόσβαση·
- μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση των χρηστών, και ιδιαίτερα των γονέων, των εκπαιδευτικών και των παιδιών, όσον αφορά τις υπηρεσίες που προσφέρει η βιομηχανία, ώστε να κατανοήσουν και να αξιοποιούν καλύτερα τις ευκαιρίες που προσφέρει το Διαδίκτυο·
- αξιολόγηση των νομικών συνεπειών·
- δραστηριότητες που ευνοούν τη διεθνή συνεργασία·

Παρακολούθηση

Η Επιτροπή εξασφαλίζει ότι οι δράσεις που προβλέπονται από την παρούσα απόφαση υπόκεινται σε αποτελεσματική προκαταρκτική αξιολόγηση, καθώς και σε παρακολούθηση και σε κατάλληλη εκ των υστέρων αξιολόγηση.

Συμμετοχή

Η συμμετοχή στο παρόν πρόγραμμα δράσης μπορεί να είναι ανοικτή σε νομικά πρόσωπα εγκατεστημένα σε χώρες της ΕΖΕΣ που είναι μέλη του ΕΟΧ και σε ευρωπαϊκούς διεθνείς οργανισμούς. Η συμμετοχή μπορεί επίσης να είναι ανοικτή σε νομικά πρόσωπα εγκατεστημένα σε τρίτες χώρες εκτός ΕΟΧ και σε μη ευρωπαϊκούς διεθνείς οργανισμούς, εφόσον η συμμετοχή αυτή συμβάλλει αποτελεσματικά στην υλοποίηση του προγράμματος δράσης λαμβανομένης υπόψη της αρχής του αμοιβαίου οφέλους.

Παράταση του προγράμματος έως το 2005

Στα τέλη Μαΐου 2003, το Συμβούλιο της ΕΕ δέχθηκε, με τη σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, να παρατείνει κατά δύο έτη το σχέδιο δράσης. Το σχέδιο δράσης παρατείνεται συνελώς έως τις 31 Δεκεμβρίου 2004 και διατίθεται σε αυτό συμπληρωματικός προϋπολογισμός 13,3 εκατ. ευρώ για τα εν λόγω δύο επιπλέον έτη.

Νέο πρόγραμμα δράσης «Safer Internet Plus»

Τον Απρίλιο του 2005, το Συμβούλιο εξέδωσε απόφαση για τη θέσπιση του προγράμματος «Safer Internet Plus» με στόχο την προώθηση της ασφαλέστερης χρήσης του Διαδικτύου και των νέων επιγραμμικών τεχνολογιών. Το πρόγραμμα θα καλύψει την περίοδο 2005-2008 και θα αποτελέσει τη συνέχεια του προγράμματος «Safer Internet» (1999-2004).

Για το νέο πρόγραμμα προβλέπεται προϋπολογισμός 45 εκατ. ευρώ προκειμένου να καταπολεμηθούν τα παράνομα και βλαβερά περιεχόμενα του Διαδικτύου. Το πεδίο εφαρμογής του νέου προγράμματος επεκτείνεται στα νέα μέσα μαζικής ενημέρωσης (π.χ. βίντεο) και έχει σχεδιαστεί ειδικά για την καταπολέμηση του ρατσισμού και των ανεπιθύμητων εμπορικών ηλεκτρονικών μηνυμάτων ([es](#) [de](#) [en](#) [fr](#)) (spam). Σε σχέση με το προηγούμενο πρόγραμμα, απευθύνεται περισσότερο στους τελικούς χρήστες, όπως είναι οι γονείς, οι εκπαιδευτικοί και τα παιδιά.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

Πράξη	Θέση σε ισχύ	Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών	Επίσημη Εφημερίδα
Απόφαση αριθ. <u>276/99/ΕΚ</u> [έγκριση: συναπόφαση <u>COD/1997/0337</u>]	26.02.1999	-	ΕΕ L 33 της 6.2.1999
Πράξη (εις) τροποποίησης	Θέση σε ισχύ	Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών	Επίσημη Εφημερίδα
Απόφαση αριθ. <u>1151/2003/ΕΚ</u> [έγκριση: συναπόφαση <u>COD/2002/0071</u>]	01.07.2003	-	ΕΕ L 162 της 1.7.2003

ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

ΝΕΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «SAFER INTERNET PLUS» (2005 - 2008)

Απόφαση αριθ. 854/2005/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2005, για την καθιέρωση πολυετούς κοινοτικού προγράμματος για την προαγωγή της ασφαλέστερης χρησιμοποίησης του Διαδικτύου και των νέων επιγραμμικών τεχνολογιών (Επίσημη Εφημερίδα L 149 της 11.6.2005)

ΠΑΡΑΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΩΣ ΤΟ 2005

Απόφαση αριθ. 1151/2003/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Ιουνίου 2003, για την τροποποίηση της απόφασης αριθ. 276/1999/ΕΚ για ένα πολυετές κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για την προώθηση της ασφαλέστερης χρήσης του Διαδικτύου μέσω της καταπολέμησης του παράνομου και βλαβερού περιεχομένου στα παγκόσμια δίκτυα.

Με την απόφαση αυτή παρατείνεται το πρόγραμμα δράσης «Safer Internet» έως το 2005.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Ανακοίνωση της Επιτροπής, της 3ης Νοεμβρίου 2003, σχετικά με την αξιολόγηση του πολυετούς κοινοτικού προγράμματος δράσης για την προώθηση της ασφαλέστερης χρήσης του Διαδικτύου και των νέων επιγραμμικών τεχνολογιών μέσω της καταπολέμησης του παράνομου και βλαβερού περιεχομένου, κυρίως στο πεδίο της προστασίας των παιδιών και των ανηλίκων [COM(2003) 653 τελικό- Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα]

Η έκθεση υπογραμμίζει τις θετικές επιπτώσεις του σχεδίου δράσης, κυρίως όσον αφορά την προώθηση της δικτύωσης και της διάθεσης σημαντικής ποσότητας πληροφοριών σχετικά με τα προβλήματα ασφάλειας που θέτει η χρήση του Διαδικτύου. Ειδικότερα, η έκθεση καταλήγει στο συμπέρασμα:

- το πρόγραμμα επέτρεψε την εκπόνηση πολλών λογισμικών φιλτραρίσματος, γεγονός που συνιστά σημαντική πρόοδο. Ωστόσο, η εφαρμογή της διαβάθμισης δεν είναι απολύτως ικανοποιητική. Επιπλέον, ορισμένα ενδιαφερόμενα μέρη εκτιμούν ότι το φιλτράρισμα δεν αποτελεί την καλύτερη προσέγγιση για την προστασία των παιδιών· σε πολιτικό επίπεδο, το πρόγραμμα επέτρεψε να ενισχυθεί περισσότερο η θέση των θεμάτων που αφορούν την ανάπτυξη ασφαλέστερου Διαδικτύου στις δράσεις της ΕΕ και των κρατών μελών·
- σε επίπεδο γραμμών δράσης, η Επιτροπή μπόρεσε να προωθήσει τη συγκρότηση ενός δικτύου απευθείας γραμμών στην Ευρώπη, με συνδεδεμένα μέλη στις Ηνωμένες Πολιτείες και την Αυστραλία. Η Επιτροπή χρηματοδότησε τις έρευνες για την ευαισθητοποίηση των χρηστών, ενίσχυσε την ανάπτυξη του φιλτραρίσματος και στήριξε την εκπόνηση ενός διεθνούς συστήματος διαβάθμισης·
- μια από τις επιτυχίες του προγράμματος είναι η σύναψη σχέσεων μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών με αποτέλεσμα τη συγκρότηση μιας «κοινότητας των φορέων». Ωστόσο, η Επιτροπή εκφράζει τη λύπη της για την πολύ μικρή συμμετοχή της βιομηχανίας, των οργανισμών αυτορρύθμισης και των ενώσεων καταναλωτών.

Η αποτελεσματική επιβολή των υαρχόντων κανόνων απαιτεί τους επαρκείς μηχανισμούς καταγγελίας. Σε αυτό το πλαίσιο, η δημιουργία των αφιερωμένων ηλεκτρονικών ταχυδρομικών θυρίδων για τη λήψη των καταγγελιών για το spam ("spam κιβώτια") είναι μια ενδιαφέρουσα προσέγγιση. Ένα πλεονέκτημα αυτού του τύπου πρωτοβουλίας είναι ότι φαίνεται να ενθαρρύνει τους καταναλωτές για να εκθέσουν τις παραβάσεις, που βοηθούν στην βελτίωση της επιβολή νόμου. Το καθιστούν επίσης πιθανό να ελέγξει και να μετρήσει την κλίμακα και το πεδίο του spam.

Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται:

- στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των νομικών συστημάτων τους για να αντιμετωπίσουν τις καταγγελίες χρηστών και να διενεργήσουν τις προσαρμογές εάν είναι απαραίτητο
- στην καθιέρωση των επαρκών μηχανισμών καταγγελίας, συμπεριλαμβανομένων των δοσμένων ηλεκτρονικών ταχυδρομικών θυρίδων για τους χρήστες που παραπονιούνται για την εμφάνιση του spam.

Διασυνοριακές καταγγελίες και συνεργασία στην επιβολή μέσα στην ΕΕ

Είναι ουσιαστικό ότι οι διασυνοριακές καταγγελίες εξετάζονται αποτελεσματικά εάν οι καταναλωτές πρόκειται να προστατευθούν κατάλληλα. Είναι επίσης πολύ σημαντικό για τους εθνικούς μηχανισμούς καταγγελιών να συνδεθούν για να εξασφαλιστεί ότι οι καταγγελίες από τους χρήστες σε ένα κράτος μέλος σχετικά με τα μηνύματα που ένα άλλο κράτος μέλος εξετάζεται αποτελεσματικά. Αυτή τη στιγμή δεν έχουν όλα τα κράτη μέλη μια επίσημη διαδικασία για να εξετάσουν τις διασυνοριακές καταγγελίες.

Τα κράτη μέλη προσκαλούνται:

- να αξιολογήσουν την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών τους για τις διασυνοριακές καταγγελίες
- να εξετάσουν οποιαδήποτε υπάρχοντα εμπόδια στην ανταλλαγή πληροφοριών και τη συνεργασία
- να χρησιμοποιήσουν έναν υπάρχοντα μηχανισμό συνδέσμου - ή να δημιουργήσουν ένα - από κάποιες εθνικές αρχές που μπορούν να συνεργαστούν στην αναζήτηση της διασυνοριακής επιβολής μέσα στην ΕΕ.

Συνεργασία με τρίτες χώρες

Η αποτελεσματική επιβολή των κανόνων όσον αφορά τα μηνύματα των τρίτων χωρών είναι ζωτικής σημασίας καθώς ένα μεγάλο ποσοστό του spam προέρχεται από έξω από την ΕΕ. Ο πρώτος στόχος της διεθνούς συνεργασίας είναι να προωθηθεί η θέσπιση της κατάλληλης νομοθεσίας σε τρίτες χώρες. Ο δεύτερος στόχος είναι να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική επιβολή των εφαρμόσιμων κανόνων.

Η Επιτροπή ζητά από τα κράτη μέλη:

- να πάρουν έναν ενεργό ρόλο στα φόρουμ όπως ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Του ΟΟΣΑ) ο οποίος λειτουργεί για να εξετάσει το πρόβλημα του spam

- να συμμετέχουν ή να ενισχύσουν τη διμερή συνεργασία τους με τρίτες χώρες, και με τον ιδιωτικό τομέα (σε ιδιαίτερα ISPs και ESPs), προκειμένου να εντοπιστούν οι spammers.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΡΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Η αυτορρυθμιστική δράση αφορά τους φορείς αγοράς ειδικά. Τα μέτρα αφορούν τις περιοχές όπως οι συμβατικές ρυθμίσεις, οι κώδικες δεοντολογίας, οι αποδεκτές πρακτικές μάρκετινγκ, οι ετικέτες, οι εναλλακτικοί μηχανισμοί ψηφίσματος διαφωνίας και οι τεχνικές λύσεις όπως το φιλτράρισμα και η ασφάλεια κεντρικών υπολογιστών.

Αποτελεσματική εφαρμογή του καθεστώτος "επιλέγω"

Η βιομηχανία πρέπει να μετατρέψει το καθεστώς «επιλογή» σε καθημερινή επιχειρησιακή πρακτική. Η αυτορύθμιση βιομηχανίας, ή πράγματι ο συγκατανομισμός, πρέπει να προωθηθεί στις περιοχές όπου η νομοθεσία μπορεί να μην είναι ικανοποιητική. Οι συμβάσεις μπορούν να είναι ιδιαίτερα χρήσιμες στον αγώνα ενάντια στο spam, υπό τον όρο στα μέτρα προστασίας όσον αφορά τα μεμονωμένα δικαιώματα. Πολλοί φορείς παροχής υπηρεσιών Διαδικτύου (ISPs) και οι φορείς παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (ESPs) ήδη περιλαμβάνουν τις υποχρεώσεις στις συμβάσεις με τους πελάτες τους που απαγορεύουν τη χρήση των υπηρεσιών τους για την αποστολή spam.

Οι ακόλουθες ενέργειες προγραμματίζονται:

- η βιομηχανία πρέπει να αξιολογήσει το βαθμό στον οποίο οι υπάρχουσες συμβάσεις της είναι συμβατές με τους νέους κανόνες και, εάν όχι, να τους προσαρμόσει ανάλογα
- οι άμεσα συναλλασσόμενοι καλούνται να προσαρμόσουν τις πρακτικές τους στο «επιλέγω» καθεστώς, ειδικότερα με τη συμφωνία σχετικά με τις συγκεκριμένες, νόμιμες μεθόδους της συλλογής προσωπικών δεδομένων.
- οι αποτελεσματικοί κώδικες συμπεριφοράς που συμμορφώνονται με το «επιλέγω» καθεστώς πρέπει να αναπτυχθούν και να διαδοθούν
- τα εργαλεία όπως οι ετικέτες ("trustmarks" ή "webseals") θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για τα μηνύματα και τις βάσεις δεδομένων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που συμμορφώνονται με το «επιλέγω» στο καθεστώς.

Εναλλακτικοί μηχανισμοί αναλύσεως διαφωνίας (ADR)

Ένας μηχανισμός επανόρθωσης εκτός δικαστηρίου μπορεί να είναι χρήσιμος μέσα τις διαφωνίες σε σχέση με τις σε απευθείας σύνδεση συναλλαγές και τις επικοινωνίες. Η Επιτροπή επομένως συστήνει τη χρήση (ή τη δημιουργία, εάν είναι απαραίτητο) των αυτορρυθμιστικών μηχανισμών καταγγελιών, στηριζόμενη στις υπάρχουσες πρωτοβουλίες (όπως το ευρωπαϊκό δικαστηριακό δίκτυο EEJ-NET)

Τεχνικά ζητήματα

Τα διαφορετικά φιλτραρισμένα εργαλεία χρησιμοποιούνται για να αντιμετωπίσουν το spam σε τεχνικό επίπεδο. Εντούτοις, δεν προσφέρουν όλες οι τεχνικές φιλτράρισμα το ίδιο επίπεδο ελέγχου χρηστών, ή τις ίδιες εγγυήσεις της προστασίας των δεδομένων και της μυστικότητας. Οι τεχνικές μπορούν επίσης να

προκαλέσουν τα προβλήματα αποδοτικότητας με το φράξιμο κάποιου νόμιμου ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ("ψεύτικα θετικά") ή την άδεια spam να πάρουν κατευθείαν ("αρνητικά λάθη").

Οι φιλτράροντας προμηθευτές λογισμικού προσκαλούνται:

- να εξασφαλίσουν ότι τα φιλτραρισμένα συστήματά τους είναι συμβατά με το «επιλογικό» καθεστώς
- να λάβουν υπόψη τις συνέπειες για τους χρήστες των "θετικών λαθών", των "αρνητικών λαθών", ορισμένων μορφών βασισμένων στο φιλτράρισμα, και των πιθανών σχετικών υπεύθυνων ζητημάτων
- να συνεργαστούν με τα ενδιαφερόμενα συμβαλλόμενα μέρη για να αναπτύξουν τους τρόπους εκείνους που αναγνωρίζουν τα ηλεκτρονικά ταχυδρομεία μάρκετινγκ που συμμορφώνονται με τις αποδεκτές πρακτικές μάρκετινγκ, παραδείγματος χάριν χρησιμοποιώντας τις ετικέτες, κ.λπ.
- να προσφέρουν τις φιλτραρισμένες εγκαταστάσεις ή τις υπηρεσίες στους πελάτες τους ως επιλογή διαθέσιμη κατόπιν αιτήσεως, καθώς επίσης και τις πληροφορίες για τα προϊόντα τρίτων.

Βελτίωση της πληροφόρησης

Όλοι εκείνοι που έχουν σχέση (κράτη μέλη και αρμόδιες αρχές, ενώσεις καταναλωτών και χρηστών, η βιομηχανία, κ.λπ...) πρέπει να περιλάβουν ενεργά στην πρόληψη, την καταναλωτική ευαισθητοποίηση και την εξέταση των καταγγελιών. Στις εκστρατείες επίγνωσής τους τα ενδιαφερόμενα μέρη πρέπει να παρέχουν τις βασικές πληροφορίες για τους νέους κανόνες και για τα δικαιώματα της βιομηχανίας και των καταναλωτών σύμφωνα με εκείνους τους κανόνες πληροφορίας για τις αποδεκτές πρακτικές μάρκετινγκ κάτω από το «επιλογικό» καθεστώς και πληροφορίες για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που είναι διαθέσιμες να αποφύγουν το spam και για τα πρακτικά μέτρα που λαμβάνουν όταν έρχονται αντιμέτωποι με το spam (μηχανισμοί καταγγελιών και συστήματα ADR). Πρέπει επίσης να αναφερθούν στους αποτελεσματικούς κώδικες βιομηχανίας δεοντολογίας.

Δράση που προτείνεται από την Επιτροπή

Η Επιτροπή θα ελέγξει τις ενέργειες που προτείνονται σε αυτήν την ανακοίνωση και θα αξιολογήσει - μέχρι το τέλος του 2004 - την ανάγκη για οποιαδήποτε συμπληρωματική δράση. Τα τμήματα της Επιτροπής έχουν δημιουργήσει επίσης μια άτυπη ομάδα για να διευκολύνουν την εργασία για την αποτελεσματική επιβολή της οδηγίας του 2002 για τη μυστικότητα και τις ηλεκτρονικές ανακοινώσεις, όπως και οι άλλες ενέργειες προσδιόρισαν στην ανακοίνωση. Η Επιτροπή υποστηρίζει επίσης την έναρξη των πανευρωπαϊκών σε απευθείας σύνδεση κωδίκων δεοντολογίας για το άμεσο μάρκετινγκ,

Η Επιτροπή υποστηρίζει τα προγράμματα που εξετάζουν το spam στα πλαίσια του Ασφαλέστερου προγράμματος Διαδικτύου.

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Οδηγία 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Ιουλίου 2002 σχετικά με την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων και την προστασία της μυστικότητας στον ηλεκτρονικό τομέα των επικοινωνιών

(οδηγία για τη μυστικότητα και τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες) [Επίσημη Εφημερίδα L 201 των 31.07.02].

Ο σκοπός της οδηγίας είναι να προστατευθεί το δικαίωμα στη μυστικότητα όσον αφορά την επεξεργασία προσωπικών στοιχείων στον ηλεκτρονικό τομέα των επικοινωνιών.

Απόφαση 276/1999/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Ιανουαρίου 1999 που υιοθετεί ένα πολυετές πρόγραμμα κοινοτικής δράσης για την προώθηση της ασφαλέστερης χρήσης του Διαδικτύου με την καταπολέμηση του παράνομου και επιβλαβούς περιεχομένου στα παγκόσμια δίκτυα.

Ο γενικός στόχος στο πρόγραμμα δράσης είναι να προωθηθεί ένα ευνοϊκό περιβάλλον για την ανάπτυξη της βιομηχανίας βασισμένης στο Διαδίκτυο. Προς αυτό το τέλος, το πρόγραμμα δράσης προωθεί την ασφαλέστερη χρήση του Διαδικτύου και των μέτρων για να καταπολεμηθεί το παράνομο και επιβλαβές περιεχόμενο στα παγκόσμια δίκτυα

Τομέας ανώτατου επιπέδου «.eu»

«.eu »: Η νέα ευρωπαϊκή διαδικτυακή ταυτότητα

Ο Τομέας Ανώτατου Επιπέδου (TLD: Top Level Domain) «.eu» ανοίγει για τις επιχειρήσεις το 2005. Το ηλεκτρονικό επιχειρείν θα γνωρίσει με αυτόν τον τρόπο τα πλεονεκτήματα της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς, αφού θα δοθεί στις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις και στους πολίτες νέος χώρος στο διαδίκτυο, με την προώθηση μιας νέας ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής ταυτότητας.

Η δημιουργία του τομέα .eu αποτελεί έναν από τους στόχους που καθορίζονται στο σχέδιο δράσης eEurope 2002 με σκοπό την επιτάχυνση του ηλεκτρονικού εμπορίου και την προώθηση της χρήσης του διαδικτύου.

Ο τομέας «.eu» προορίζεται για τους οργανισμούς που δραστηριοποιούνται σε ευρωπαϊκό επίπεδο, όπως για παράδειγμα επιχειρήσεις οι οποίες επωφελούνται από την ενιαία αγορά της ΕΕ. Μέχρι σήμερα οι επιχειρήσεις αυτές παρουσιάζονταν στο διαδίκτυο μόνο σε μια χώρα ή δημιουργούσαν ιστοσελίδες σε κάθε χώρα στην οποία δραστηριοποιούνταν. Η χρήση του «.eu» σημαίνει ότι οι επιχειρήσεις αυτές θα μπορούν να έχουν μια μόνο δικτυακή ταυτότητα για όλη την ΕΕ και να υπόκεινται σε μία μόνο σειρά κανόνων.

Στις 22 Απριλίου 2002, υιοθετήθηκε ο κανονισμός 733/2002 για την υλοποίηση του τομέα «.eu» ο οποίος θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί από εταιρείες, πρόσωπα και επιχειρήσεις που βρίσκονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Δεν θα αντικαταστήσει τους ήδη υφιστάμενους στην ΕΕ (π.χ. «.gr» για την Ελλάδα ή «.fr» για τη Γαλλία), απλώς θα τους συμπληρώσει και θα δώσει στους χρήστες τη δυνατότητα να διαθέτουν μια πανευρωπαϊκή δικτυακή ταυτότητα για τις ιστοσελίδες τους και την ηλεκτρονική τους διεύθυνση.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέθεσε στον μη κερδοσκοπικό οργανισμό EURid (European Registry of Internet Domain) την υλοποίηση και τη διαχείριση του «.eu.» Όλες οι πληροφορίες, οι πολιτικές εγγραφής στο μητρώο καθώς και η λίστα των διαπιστευμένων καταχωρητών στους οποίους πρέπει να απευθύνονται οι αιτήσεις καταχώρησης διατίθενται στην ιστοσελίδα του EURid: www.eurid.eu.

Πριν την έναρξη κατοχυρώσεων ονομάτων .eu, κατά την οποία θα ισχύσει αυστηρή χρονική προτεραιότητα, σύμφωνα με τους κανονισμούς 733/2002 και 874/2004 της

ΕΕ, θα υπάρξει μια περίοδος σταδιακής καταχώρησης (sunrise period) κατά την οποία θα επιτρέπεται μόνο σε δημόσιους οργανισμούς, φορείς και κατόχους κατοχυρωμένων εμπορικών σημάτων να υποβάλουν αίτηση κατοχύρωσης των ονομάτων τους. Αυτό σημαίνει πως οι κάτοχοι των δικαιωμάτων πάνω σε ένα όνομα, οι οποίοι είναι αναγνωρισμένοι από έναν εθνικό ή/και έναν Κοινοτικό νόμο θα έχουν τη δυνατότητα να υποβάλουν τις αιτήσεις για όνομα .eu πριν την έναρξη των εγγραφών σε ευρύτερη κλίμακα.

Η περίοδος αυτή περιλαμβάνει δύο φάσεις. Η πρώτη ξεκινά στις 7 Δεκεμβρίου 2005 και διαρκεί δύο μήνες, ενώ η δεύτερη αρχίζει στις 7 Φεβρουαρίου 2006 για άλλους δύο μήνες. Ως ημερομηνία έναρξης καταχωρήσεων για όλους τους ενδιαφερόμενους ορίστηκε η 7η Απριλίου 2006. Οι κανονισμοί υλοποίησης του .eu έχουν ανακοινωθεί στην ιστοσελίδα του EURid.

Ο τομέας ανώτατου επιπέδου «.eu» στο Διαδίκτυο θα επιτρέψει στην Ευρώπη να αποκτήσει τη δική της διαδικτυακή ταυτότητα. Παράλληλα θα καταστήσει εις έτη εμφανέστερη την παρουσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) στο Διαδίκτυο, θα εξασφαλίσει μεγαλύτερη επιλογή ονομάτων του τομέα στους χρήστες και θα διευκολύνει την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου στην εσωτερική αγορά.

NOMOS

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 733/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Απριλίου 2002, για την υλοποίηση του τομέα ανώτατου επιπέδου .eu.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στόχος του εν λόγω κανονισμού είναι να καθορίσει τους όρους υλοποίησης του τομέα ανώτατου επιπέδου (TLD) .eu, ώστε να είναι σε θέση να ορίσει ένα μητρώο και να θεσπίσει το πλαίσιο γενικής πολιτικής εντός του οποίου θα λειτουργεί το μητρώο. Ως μητρώο νοείται ο φορέας που είναι επιφορτισμένος με την οργάνωση, τη διεύθυνση και τη διαχείριση του TLD .eu.

Η δημιουργία του TLD .eu αποτελεί έναν από τους στόχους που καθορίζονται στο σχέδιο δράσης eEurope 2002 με σκοπό την επιτάχυνση του ηλεκτρονικού εμπορίου και την προώθηση της χρήσης του Διαδικτύου.

Ο τομέας «.eu» δεν θα αντικαταστήσει τους ήδη υφιστάμενους στην ΕΕ (π.χ. «.fr» για τη Γαλλία ή «.it» για την Ιταλία), απλώς θα τους συμπληρώσει και θα δώσει στους χρήστες τη δυνατότητα να διαθέτουν πανευρωπαϊκή διαδικτυακή ταυτότητα (πρωτίστως διευθύνσεις ιστοτόπου και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου).

Στόχοι

Η υλοποίηση του TLD .eu ανταποκρίνεται στους ακόλουθους στόχους:

- προώθηση της χρήσης των δικτύων του Διαδικτύου και διεύρυνση της επιλογής των χρηστών μέσω της παροχής συμπληρωματικών δυνατοτήτων καταχώρισης στους υφιστάμενους εθνικούς τομείς ανώτατου επιπέδου (ccTLD) ή σε τομείς ανώτατου επιπέδου γενικού χαρακτήρα·
- βελτίωση της διαλειτουργικότητας των διευρωπαϊκών εξυπηρετητών μέσω εξασφάλισης της διάθεσης στην Κοινότητα εξυπηρετητών .eu·
- βελτίωση της προβολής της ευρωπαϊκής εσωτερικής αγοράς στο παγκόσμιο δίκτυο και προώθηση της εικόνας της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα παγκόσμια δίκτυα πληροφοριών.

Χαρακτηριστικά του μητρώου

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι αρμόδια για τον ορισμό του μητρώου, έπειτα από τη δημοσίευση, στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, πρόσκλησης για εκδήλωση ενδιαφέροντος και αφού έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία της εν λόγω πρόσκλησης.

Το μητρώο αποτελεί οργανισμό μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που συγκροτείται βάσει της νομοθεσίας του εκάστοτε κράτους μέλους και έχει την έδρα του στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Υποχρεώσεις του μητρώου

Το μητρώο έχει τα ακόλουθα καθήκοντα:

- καταχωρίζει στον TLD .eu, μέσω οποιουδήποτε διαπιστευμένου γραφείου καταχώρισης, τα ονόματα τομέα(domain names) που ζητούνται από κάθε επιχείρηση, οργανισμό και φυσικό πρόσωπο που έχουν την έδρα τους ή διαμένουν στην Κοινότητα·
- θεσπίζει, σε διαβούλευση με την Επιτροπή και τα λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη, την πολιτική καταχώρισης για τον TLD .eu, σύμφωνα με τους κανόνες της πολιτικής δημόσιου συμφέροντος·
- επιβάλλει τέλη τα οποία σχετίζονται άμεσα με το κόστος που ανακύπτει·
- εφαρμόζει πολιτική εξώδικης διευθέτησης των διαφορών για την ταχεία επίλυση των διαφορών μεταξύ των κατόχων ονομάτων του τομέα όσον αφορά τα δικαιώματα που αφορούν τα ονόματα, καθώς και των διαφορών που αφορούν μεμονωμένες αποφάσεις του μητρώου·
- θεσπίζει και εφαρμόζει διαδικασίες διαπίστευσης για καταχωριτές .eu·
- εξασφαλίζει την ακεραιότητα των βάσεων δεδομένων των ονομάτων του τομέα.

Πλαίσιο δράσης

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι επιφορτισμένη με τη θέσπιση των κανόνων πολιτικής δημόσιου συμφέροντος που αναφέρονται στην υλοποίηση και στις λειτουργίες του TLD .eu, καθώς και των αρχών της πολιτικής δημόσιου συμφέροντος όσον αφορά την καταχώριση. Στους εν λόγω κανόνες περιλαμβάνονται ιδίως:

- πολιτική εξώδικης διευθέτησης διαφορών
- πολιτική δημόσιου συμφέροντος για τις κερδοσκοπικές και καταχρηστικές καταχωρίσεις ονομάτων του τομέα
- πολιτική για την ενδεχόμενη ανάκληση ονομάτων τομέα
- γλωσσικά ζητήματα και γεωγραφικές έννοιες
- μεταχείριση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και λοιπών δικαιωμάτων.

Επιφύλαξη δικαιωμάτων

Η Κοινότητα διατηρεί όλα τα δικαιώματα σχετικά με τον TLD .eu, συμπεριλαμβανομένων ιδίως των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και των λοιπών δικαιωμάτων που αναφέρονται στις βάσεις δεδομένων του μητρώου.

Έκθεση εφαρμογής

Η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έκθεση σχετικά με την εφαρμογή, την αποτελεσματικότητα και τη λειτουργία του TLD .eu, ένα έτος έπειτα από την έγκριση του κανονισμού και, στη συνέχεια, ανά διετία.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

Πράξη	Θέση σε ισχύ	Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών	Επίσημη Εφημερίδα
Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. <u>733/2002</u> [έγκριση: <u>COD/2000/0328</u>]	04. 2002	-	EE L 113 της 30.4.2002

ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Θέση σε εφαρμογή

Τον Απρίλιο του 2005, η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι η ευρωπαϊκή διαδικτυακή ταυτότητα «.eu» θα μπορούσε να καταστεί επιχειρησιακή από τα τέλη του 2005.

Μέτρα εφαρμογής

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 874/2004 της Επιτροπής, της 28ης Απριλίου 2004, για τη θέσπιση κανόνων δημόσιου συμφέροντος σχετικά με την υλοποίηση και τις λειτουργίες του τομέα ανώτατου επιπέδου .eu και τις αρχές που διέπουν την καταχώριση [Επίσημη Εφημερίδα L 162 της 30.4.2004].

Ο παρών κανονισμός διευκρινίζει ορισμένα στοιχεία τα οποία είναι απαραίτητα για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 733/2002, μεταξύ των οποίων και το περιεχόμενο των αιτήσεων καταχώρισης, οι κανόνες που σχετίζονται με τη

διαπίστευση των καταχωριστών, οι διαδικασίες όσον αφορά τις γλώσσες και τις αποκλειστικές γεωγραφικές ονομασίες καθώς και οι κερδοσκοπικές και καταχρηστικές καταχωρίσεις των ονομασιών τομέα.

Ο εν λόγω κανονισμός υλοποίησης καθιερώνει επίσης διαδικασία καταχώρισης κατά στάδια, καθώς και διαδικασία εξωδικαστικής ρύθμισης των διαφορών.

Οι αιτήσεις καταχώρισης πρέπει να απευθύνονται στους διαπιστευμένους καταχωριστές από το μητρώο EURID στο οποίο έχει ανατεθεί από την Επιτροπή η διαχείριση των ονομασιών του τομέα «.eu» (βλ. κατωτέρω). Οι καταχωρίσεις πραγματοποιούνται κατά σειρά προτεραιότητας (άρθρο 14) .

Επιλογή του μητρώου TLD .eu

Η πρόσκληση ενδιαφέροντος για την επιλογή του μητρώου TLD .eu δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα C 208 της 3.9.2002. Κατόπιν της ως άνω πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε να αναθέσει στο μητρώο EURID (European Registry for Internet Domains) ([EN](#)) την εκμετάλλευση του τομέα ανώτατου επιπέδου .eu.

Μόλις συναφθεί η σύμβαση μεταξύ EURID και Επιτροπής, θα διενεργηθούν τα αναγκαία διαβήματα προς το σύνδεσμο ICANN (Internet Corporation for Assigned Names and Numbers) ([EN](#)), ώστε να περιληφθεί το διάστημα TLD .eu στο παγκόσμιο σύστημα ονομάτων του τομέα Διαδικτύου.

Οργάνωση και διαχείριση του Διαδικτύου

1) ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

Για να υποβάλει έκθεση σχετικά με τη μεταφορά στον ιδιωτικό τομέα διάφορων λειτουργιών σχετικά με την οργάνωση και τη διαχείριση του Διαδικτύου

2) ΝΟΜΟΣ

Ανακοίνωση από την Επιτροπή της 11ης Απριλίου 2000 μέχρι το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο "η οργάνωση και η διαχείριση του Διαδικτύου. Διεθνή και ευρωπαϊκά ζητήματα πολιτικής 1998 - 2000 "[Τελικό 202 COM(2000) - που δεν δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα] .

3) ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το Διαδίκτυο είναι ένα δίκτυο επικοινωνιών που πρέπει να είναι παγκοσμίως προσιτό. Το IANA (διορισμένη Διαδίκτυο αρχή αριθμών), ένα σώμα στο πλαίσιο της σύμβασης με την Ηνωμένη κυβέρνηση, ιδρύθηκε προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι κεντρικές συντονίζοντας λειτουργίες σφαιρικό Διαδίκτυο για το ηβικό αγαθό. Η

αμερικανική κυβέρνηση επιπλέον έχει αναγνωρίσει ότι η παγκόσμια κοινότητα χρηστών Διαδικτύου πρέπει να έχει μια φωνή στο συντονισμό του Διαδικτύου.

Η νέα δομή του διοικητικού σώματος

Τον Οκτώβριο του 1998, ICANN (η εταιρία Διαδικτύου για τους ορισμένους αριθμούς και τα ονόματα) ιδρύθηκε βάσει της Λευκής Βίβλου αμερικανικής κυβέρνησης. ICANN ενσωματώνεται ως μη κερδοσκοπική εταιρία δημόσιος-οφελών στο νομό του Λος Άντζελες, Καλιφόρνια. Θα είναι αρμόδιο για το συντονισμό της διαχείρισης του συστήματος ονόματος περιοχών (dns), της κατανομής των διαστημάτων διευθύνσεων πρωτοκόλλου Διαδικτύου, του συντονισμού των νέων παραμέτρων συντονισμού Διαδικτύου και της διαχείρισης του συστήματος κεντρικών υπολογιστών ονόματος ρίζας του Διαδικτύου. Όλες αυτές οι λειτουργίες πρόκειται να μεταφερθούν σε ICANN μέχρι τις 2000 Οκτωβρίου

ICANN άρχισε την εργασία του το φθινόπωρο 1998. Ο πίνακάς του αποτελείται αυτήν την περίοδο από εννέα προσωρινά μέλη που διορίζονται από το IANA, και εννέα μέλη που εκλέγονται από τις τεχνικές (ονομασία, εξέταση, τυποποίηση) οργανώσεις. Η πρόθεση είναι ότι μέχρι το 2002, εννέα μέλη θα εκλεχτούν με on-line να ψηφίσουν να αντικατασταθούν τα προσωρινά μέλη.

Ο προϋπολογισμός ICANN προέρχεται από τις συνεισφορές από:

- ληξιαρχεία ονόματος περιοχών
- γραμματείες ονόματος περιοχών και
- Ληξιαρχεία διευθύνσεων IP.

ICANN βοηθιέται στην εργασία του από μια κυβερνητική συμβουλευτική επιτροπή (GAC) που είναι ανοικτή σε όλες τις κυβερνήσεις και διάφορους διεθνείς οργανισμούς με ένα άμεσο ενδιαφέρον για την πολιτική ICANN, συμπεριλαμβανομένης της ITU, WIPO, ΟΟΣΑ κ.λπ.

Η Επιτροπή πιέζει τα κράτη μέλη και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για να διευκολύνει τη συμμετοχή όλων των κατηγοριών χρηστών Διαδικτύου μέσα σε αυτό το διοικητικό σώμα.

Πρωτόκολλα Διαδικτύου

Τα πρωτόκολλα Διαδικτύου επιτρέπουν τις διαφορετικές οντότητες στο διαδίκτυο στην εργασία μαζί στα στοιχεία μεταφορών μεταξύ των μηχανών και το παρουσιάζουν στις εφαρμογές που οι χρήστες βλέπουν πραγματικά. Η ανάπτυξη των νέων πρωτοκόλλων είναι θεμελιώδης στην ανάπτυξη των νέων υπηρεσιών στο διαδίκτυο.

Αναγνωρίζοντας τη σημασία των πρωτοκόλλων, η Επιτροπή θα τους λάβει υπόψη στην προσέγγισή της στην τυποποίηση ΤΠ, συμπεριλαμβανομένων των ερευνητικών προγραμμάτων της ΕΕ.

Εξέταση Διαδικτύου

Οι διευθύνσεις Διαδικτύου που χρησιμοποιούνται στα στοιχεία διαδρομών από έναν οικοδεσπότη υπολογιστή σε άλλος είναι αριθμητικές. Αυτό το αριθμητικό σύστημα είναι αυτήν την περίοδο βασισμένο στους αριθμούς που είναι 32 μπιτ μακροχρόνιοι (IPv4). Όλες οι εφαρμογές Διαδικτύου, και ρεύμα και μέλλον, στηρίζονται σε αυτές τις διευθύνσεις, και το IPv4 διάστημα διευθύνσεων έχει έρθει κάτω από την αυξανόμενη πίεση λόγω της αύξησης της χρήσης του Διαδικτύου.

Η Επιτροπή επομένως θεωρεί ότι πρέπει με προσοχή να παρακολουθήσει τις εξελίξεις σε ICANN και τις πολιτικές της όσον αφορά την κατανομή των διευθύνσεων IP. Είναι σημαντικό ότι οι διευθύνσεις IP αυτόνομα και ουδέτερα ρυθμίζονται. Η γρήγορη ανάπτυξη του Διαδικτύου απαιτεί τη μετάβαση σε μια νέα γενιά IPv6 των διευθύνσεων βασισμένων στους αριθμούς 128 μπιτ, οι οποίοι θα πολλαπλασιάσουν τον αριθμό διευθύνσεων διαθέσιμων στους χρήστες. Οι υπηρεσίες αναζήτησης και καταλόγου Διαδικτύου θα πρέπει επίσης να αναπτυχθούν.

Ονόματα περιοχών (domain names)

Τα ονόματα περιοχών είναι ονόματα από τα οποία οι οικοδεσπότες Διαδικτύου μπορούν να προσδιοριστούν εύκολα, σε αντιδιαστολή με το αριθμητικό σύστημα εξέτασης IP που χρησιμοποιείται για την επικοινωνία δικτύων. Δύο τύποι ληξιαρχείων είναι σε τωρινή χρήση:

- διάφορες γενικές κορυφαίες περιοχές (gTLDs), όπως ". η COM", ". δίκτυο", χρησιμοποιούνται παγκοσμίως
- περίπου 240 εθνικά ή εδαφικά ληξιαρχεία διατηρούν τα παρόμοια συστήματα των ονομάτων σε έναν κώδικα χωρών (ληξιαρχεία ccTLD), όπως ". GR", ". BE".

Το ICANN (που αναλαμβάνει από το IANA) θα είναι αρμόδιο για την απόδοση των ληξιαρχείων. Μια από τις κύριες λειτουργίες της είναι να εισαχθεί ο ανταγωνισμός στην αγορά εγγραφής για τα ονόματα περιοχών gTLD και να αυξηθεί ο αριθμός του TLDs διαθέσιμου.

Το ICANN έχει αναγνωρίσει ήδη διάφορους γραμματείς προκειμένου να ενθαρρυνθεί ο ανταγωνισμός (υπάρχουν τώρα 110 στον κόσμο συνολικά έναντι 1 μέχρι June1999).

Η ". κορυφαία περιοχή της ΕΕ"

Λαμβάνοντας υπόψη τη γρήγορη επέκταση του Διαδικτύου, η Επιτροπή θεωρεί ότι θα ήταν πολύ χρήσιμο να δημιουργηθεί . Ευρωπαϊκό ληξιαρχείο TLD της ΕΕ ", προκειμένου να δοθεί στο διάστημα περιοχών Διαδικτύου στην Ευρώπη μια πρόσθετη διάσταση για τον προσδιορισμό και την αύξηση.

Δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας (ΔΠΙ)

Οι κύριες ερωτήσεις ΔΠΙ που προκύπτουν από τα ονόματα περιοχών είναι αυτήν την περίοδο σήμα-σχετικές με την. Τα ονόματα περιοχών είναι ένας εύκολος στόχος για τις καταχρήσεις τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, δεδομένου ότι οι κύριες

ανοικτές γενικές περιοχές έχουν διατεθεί "πρώτα ερχόμενος, πρώτα (μόνο) εξυπηρετήσαν" τη βάση.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει τις συζητήσεις με τη WIPO (η οργάνωση παγκόσμιας πνευματικής ιδιοκτησίας) και τις αμερικανικές αρχές σχετικά με το ψήφισμα διαφωνίας και την εφαρμογή των διεθνών μηχανισμών ψηφίσματος διαφωνίας. Σκοπεύει επίσης να υποβάλει μια πρόταση για έναν κώδικα δεοντολογίας για να περιορίσει τις τρέχουσες καταχρήσεις των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Αυτό θα περιλάβει τον προσδιορισμό των κατηγοριών ονομάτων που προστατεύονται και της επεξεργασίας των εμπορικών σημάτων και άλλων αναγνωρισμένων σημαδιών.

Προστασία των δεδομένων

Στο πλαίσιο της συμφωνίας πιστοποίησης γραμματέων, καθεμία που ισχύει να καταχωρήσει ένα όνομα περιοχών πρέπει να παρέχει τις πληροφορίες στο ληξιαρχείο και τη βάση δεδομένων WHOIS. Το προσωπικό στοιχείο καλύπτεται από την οδηγία 95/46/EK (προστασία των προσωπικών στοιχείων). Ούτε οι γραμματείς, ούτε τα ληξιαρχεία, ούτε ο ICANN δεν μπορούν να απαιτήσουν οποιαδήποτε δικαιώματα από αυτό το είδος πληροφοριών.

Η διαφάνεια και η πρόσβαση στα στοιχεία WHOIS είναι θεμελιώδεις για τους χρήστες Διαδικτύου. Η διαφάνεια μπορεί να βοηθήσει να μειώσει τις διαφωνίες σχετικά με τα εμπορικά σήματα και να αποτρέψει ακόμη και την απάτη. Εντούτοις, υπάρχει επίσης μια ανάγκη για την ασφάλεια στοιχείων και την εμπιστευτικότητα.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει τις συζητήσεις με ICANN και τις αμερικανικές αρχές σχετικά με την προστασία των δεδομένων και μπορεί επίσης να συστήσει ότι ICANN και το GAC υιοθετούν τις πολιτικές που περιορίζουν τη συλλογή, την επεξεργασία και τη χρήση των προσωπικών στοιχείων εγγραφής.

Πολιτική ανταγωνισμού

Η Επιτροπή θα παρακολουθήσει με προσοχή τις εξελίξεις σχετικά με την οργάνωση και τη διαχείριση του Διαδικτύου, και θα εξακριβώσει εάν οι συμφωνίες και οι πρακτικές επιχειρησιακής εγγραφής εμπίπτουν στην ΕΕ κανόνες ανταγωνισμού .

Στην περίπτωση των γενικών κορυφαίων ληξιαρχείων περιοχών (gTLD), οι γραμματείς πρέπει να υποβάλουν τα αιτήματα εγγραφής τους στο Εθνικό Ινστιτούτο Στατιστικής (λύσεις δικτύων που ενσωματώνονται). ICANN θεωρεί αυτό ως ένας παράγοντας για την αβεβαιότητα, και επιθυμεί να αναβαθμίσει την εμάς-βασισμένη μονοπωλιακή υποδομή προς ένα ισορροπημένο διεθνές περιβάλλον.

Υποδομή Διαδικτύου

Εάν η Ευρώπη πρόκειται να είσαι σε θέση να απαντήσει στις διεθνείς προκλήσεις όταν πρόκειται για το Διαδίκτυο, είναι απαραίτητο ότι οι τρέχουσες διαφορές από την άποψη της πρόσβασης, της χρήσης, του περιεχομένου και του κόστους μπορούν να γεφυρωθούν γρήγορα μέσω: λιγότερο ακριβή πρόσβαση, διαθεσιμότητα των ευρωπαϊκών ιστοχώρων, πιά εκτενής χρήση όλων των ευρωπαϊκών γλωσσών,

διαθεσιμότητα της αποδοτικής υποδομής σπονδυλικών στηλών, και ασφάλεια των εμπορικών συναλλαγών.

Η Επιτροπή έχει καθορίσει τους στόχους της όσον αφορά την ανάπτυξη της κοινωνίας των πληροφοριών της " eEurope "επικοινωνία. Προσκαλεί επίσης τα κράτη μέλη για να ενεργήσει τόσο γρήγορα όπως πιθανά να εφαρμόσει τις συστάσεις της σχετικά με την τιμολόγηση μισθών-γραμμών και ξετύλιγμα του τοπικού βρόχου προκειμένου να επιταχυνθεί η προσιτή πρόσβαση Διαδικτύου.

4) ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

5) ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Ανακοίνωση της 28ης Μαΐου 2002 από την Επιτροπή στο Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των περιοχών - eEurope 2005: Μια κοινωνία των πληροφοριών για όλους [Τελικό 263 COM(2002) - που δεν δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα].

eEurope το 2005 το πρόγραμμα δράσης σχεδιάζεται για να ενθαρρύνει την ανάπτυξη των υπηρεσιών, εφαρμογές και περιεχόμενο, συγχρόνως επιταχύνοντας την επέκταση της ασφαλούς ευρυζωνικής πρόσβασης στο Διαδίκτυο.

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 733/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Απριλίου 2002 στην εφαρμογή της κορυφαίας περιοχής επιπέδων eu [Επίσημη Εφημερίδα λ 113 των 30.04.2002].

Ο παρών κανονισμός καθορίζει τους όρους για την εφαρμογή της κορυφαίας περιοχής επιπέδων eu (TLD) και θεσπίζει το πλαίσιο γενικής πολιτικής μέσα στο οποίο το ληξιαρχείο θα λειτουργήσει.

Τον Μάιο του 2003 η Επιτροπή αποφάσισε να εμπιστευτεί τη λειτουργία του eu TLD EURID (ευρωπαϊκό ληξιαρχείο για τις περιοχές Διαδικτύου).

Ανακοίνωση της 13ης Μαρτίου 2001 από την Επιτροπή: eEurope 2002: Αντίκτυπος και προτεραιότητες. Μια επικοινωνία στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ανοίξεων στη Στοκχόλμη, 23-24 Μαρτίου 2001 [Τελικό 140 COM(2001) - που δεν δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα].

Οι κύριοι στόχοι eEurope το 2002 πρόκειται να επεκτείνει τη συνδετικότητα Διαδικτύου στην Ευρώπη, να ανοίξει όλα τα δίκτυα επικοινωνίας στον ανταγωνισμό και να ενθαρρύνει τη χρήση του Διαδικτύου με την τοποθέτηση της έμφασης στην προστασία καταναλωτών και την κατάρτιση.

Απελευθέρωση πρόσβασης στον τοπικό βρόχο

Ο κανονισμός το καθιστά υποχρεωτικό, από τις 31 Δεκεμβρίου 2000, για τους επιβεβλημένους χειριστές να ικανοποιηθούν τα λογικά αιτήματα για την απελευθέρωση

της πρόσβασης στον τοπικό βρόχο.

Η άδεια των νεοεισερχόμενων για να προσεγγιστεί ο τοπικός βρόχος θα οδηγήσει στον αυξανόμενο ανταγωνισμό στο τοπικό δίκτυο και θα μειώσει το κόστος του χρησιμοποιούμενου Διαδικτύου. Η απελευθερωμένη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο είναι μια προϋπόθεση για την ανάπτυξη μεγάλης πρόσβασης στο Διαδίκτυο.

NOMOS

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2887/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 2000 στην απελευθερωμένη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Αυξανόμενος ανταγωνισμός στο τοπικό δίκτυο

Ο κανονισμός εξετάζει το πρόβλημα της έλλειψης ανταγωνισμού στο τοπικό δίκτυο όπου οι επιβεβλημένοι χειριστές συνεχίζουν να εξουσιάζουν αγορά για τις υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας και την πρόσβαση μεγάλου Διαδικτύου

Επιτρέποντας στους νεοεισερχόμενους την πρόσβαση στον τοπικό βρόχο * θα οδηγήσει στον αυξανόμενο ανταγωνισμό και θα υποκινήσει την τεχνολογική καινοτομία στην τοπική αγορά πρόσβασης. Αυτό θα ενθαρρύνει την παροχή μεγάλης σειράς των ανταγωνιστικών ηλεκτρονικών υπηρεσιών επικοινωνιών.

Η παροχή απελευθερωμένης πρόσβασης

Ο κανονισμός εισάγει το υποχρεωτικό ζετούλιγμα και την κοινή πρόσβαση στον τοπικό βρόχο χαλκού που ελέγχεται από τους επιβεβλημένους χειριστές.

Δεν αφορά τους νέους βρόχους οπτικών ινών, για τους οποίους η αγορά είναι ήδη ανταγωνιστικότερη.

Η υποχρέωση να παρέχει εξετύλιξε την πρόσβαση στους τοπικούς ειδοποιημένους ανησυχίες χειριστές βρόχων χαλκός-καλωδίων μόνο * οριζόμενος από τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές τους (NRAs) όπως έχοντας τη σημαντική αγοραστική δύναμη. Η τιμολόγηση πρέπει να είναι διαφανής, αμερόληπτη και δίκαιη. Πρέπει να είναι ανάλογο με τις δαπάνες, εξασφαλίζοντας μια επιστροφή που εξασφαλίζει την ανάπτυξη της υπάρχουσας υποδομής.

Το παράρτημα του κανονισμού καθορίζει έναν ελάχιστο κατάλογο στοιχείων που περιλαμβάνονται σε μια προσφορά αναφοράς για την απελευθερωμένη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο, που δημοσιεύεται από τους ειδοποιημένους χειριστές.

Πλαίσιο

Η ξετυλιγμένη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο έχει προσδιοριστεί ως απαραίτητο στοιχείο Europe πρόγραμμα δράσης. Είναι μια προϋπόθεση για την άδεια της Ευρώπης για να ταιριαχτούν με οι σφαιρικοί ανταγωνιστές του στη χρήση Διαδικτύου. Η εισαγωγή του ανταγωνισμού στα τοπικά δίκτυα χαλκού θα επιτρέψει στη μεγάλη

ταχύτητα, πρόσβαση καθορίζω-τιμών στο Διαδίκτυο για να διαδώσει γρήγορα σε όλη την Ευρώπη.

Βασικοί όροι που χρησιμοποιούνται στην πράξη

- τοπικός βρόχος: το φυσικό κύκλωμα που συνδέει τις εγκαταστάσεις του συνδρομητή με το κύριο πλαίσιο διανομής ή την ισοδύναμη τοπική δυνατότητα
- ειδοποιημένος χειριστής: χειριστές των σταθερών δημόσιων τηλεφωνικών δικτύων που έχουν υποδειχθεί από την εθνική ρυθμιστική αρχή τους όπως έχοντας τη σημαντική αγοραστική δύναμη στην παροχή σταθερών δημόσιων τηλεφωνικών δικτύων

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Νόμος	Έναρξη ισχύος	Προθεσμία για τη μετάθεση στα κράτη μέλη	Επίσημη Εφημερίδα
Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2887/2000 [υιοθέτηση: συναπόφαση COD/2000/0185]	02.01.2001	-	Επίσημη Εφημερίδα λ 336 των 30.12.2000

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Ανακοίνωση της 8ης Δεκεμβρίου 1999 σχετικά με μια πρωτοβουλία της Επιτροπής για το ειδικό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβώνας, 23 και 24 Μαρτίου 2000: "eEurope - μια κοινωνία των πληροφοριών για όλους" [Τελικό 687 COM(1999) - που δεν δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα].

Αυτή η ανακοίνωση προωθεί τη eEurope της Επιτροπής πρωτοβουλία, ένα φιλόδοξο πρόγραμμα που στοχεύει στην επίτευξη της ευρύτερης πιθανής πρόσβασης στην τεχνολογία πληροφοριών. Η απελευθερωμένη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο είναι μια βραχυπρόθεσμη προτεραιότητα στο πλαίσιο του eEurope προγράμματος δράσης.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Προστασία των πληροφοριών και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα: δημόσια ψηφιακά δίκτυα τηλεπικοινωνιών

Οι νέες τεχνολογίες, ιδίως το Διαδίκτυο και το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, απαιτούν την επιβολή ειδικών όρων για τη διασφάλιση του δικαιώματος σεβασμού της ιδιωτικής ζωής. Η παρούσα οδηγία περιέχει ουσιώδεις κανόνες που προορίζονται να εξασφαλίσουν την εμπιστοσύνη των χρηστών στις υπηρεσίες και τις τεχνολογίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Οι εν λόγω κανόνες αφορούν ειδικότερα την απαγόρευση των αυτόκλητων ηλεκτρονικών μηνυμάτων, το καθεστώς προηγούμενης συγκατάθεσης του χρήστη και την εγκατάσταση cookies.

ΠΡΑΞΗ

Οδηγία 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες).

ΣΥΝΟΨΗ

Η οδηγία 2002/58/ΕΚ αποτελεί μέρος της δέσμης ρυθμίσεων για τις τηλεπικοινωνίες και συνιστά τη νέα νομοθετική πράξη που θα καλύψει τον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και θα αντικαταστήσει την υφιστάμενη νομοθεσία που διέπει τον τομέα των τηλεπικοινωνιών. Η δέσμη ρυθμίσεων για τις τηλεπικοινωνίες περιλαμβάνει τέσσερις ακόμη οδηγίες για το γενικό πλαίσιο, για την πρόσβαση και τη διασύνδεση, για τις εξουσιοδοτήσεις και τις άδειες καθώς και για τις παγκόσμιες υπηρεσίες.

Η παρούσα οδηγία καταργεί την οδηγία 97/66/ΕΚ της 15ης Δεκεμβρίου 1997. Σε αυτή προσεγγίζονται ορισμένα θέματα περισσότερο ή λιγότερο ευαίσθητα, όπως η φύλαξη των δεδομένων σύνδεσης από τα κράτη μέλη για την εξυπηρέτηση της αστυνομικής επιτήρησης (κατακράτηση δεδομένων), η αποστολή αυτόκλητων ηλεκτρονικών μηνυμάτων, η χρήση «cookies» και η αναγραφή προσωπικών δεδομένων στους δημόσιους καταλόγους συνδρομητών.

Απόρρητο των επικοινωνιών

Η οδηγία υπενθυμίζει ως βασική αρχή ότι τα κράτη μέλη οφείλουν να εγγυώνται μέσω της εθνικής νομοθεσίας το απόρρητο των επικοινωνιών που πραγματοποιούνται μέσω δημοσίου δικτύου ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Οφείλουν, ειδικότερα, να απαγορεύουν σε κάθε άλλο πρόσωπο εκτός των χρηστών την ακρόαση, την υποκλοπή, την αποθήκευση των επικοινωνιών χωρίς τη συγκατάθεση των ενδιαφερομένων χρηστών.

Κατακράτηση των δεδομένων

Όσον αφορά το ευαίσθητο θέμα της κατακράτησης των δεδομένων, η οδηγία ορίζει ότι τα κράτη μέλη δεν επιτρέπεται να αίρουν την προστασία των δεδομένων παρά μόνον όταν πρόκειται για τη διενέργεια ερευνών ποινικού χαρακτήρα ή για τη διαφύλαξη της εθνικής ασφάλειας, της εθνικής άμυνας και της δημόσιας ασφάλειας. Ένα τέτοιο μέτρο μπορεί να θεσπιστεί μόνον όταν αποτελεί «αναγκαίο, κατάλληλο και ανάλογο μέτρο σε μια δημοκρατική κοινωνία».

Αυτόκλητα ηλεκτρονικά μηνύματα («spamming»)

Η οδηγία πραγματοποιεί μια προσέγγιση «συγκατάθεσης» έναντι των αυτόκλητων ηλεκτρονικών μηνυμάτων εμπορικού χαρακτήρα, σύμφωνα με την οποία οι χρήστες οφείλουν να παρέχουν τη συγκατάθεσή τους προτού λάβουν τα εν λόγω μηνύματα. Το εν λόγω σύστημα συγκατάθεσης καλύπτει επίσης τα σύντομα μηνύματα (SMS) και τα λοιπά ηλεκτρονικά μηνύματα που λαμβάνονται σε οποιοδήποτε σταθερό ή κινητό τερματικό.

Cookies

Τα cookies συνίστανται σε κρυφές πληροφορίες που ανταλλάσσονται μεταξύ χρήστη του Διαδικτύου και ενός διακομιστή ιστού (web server) και αποθηκεύονται σε αρχείο στο σκληρό δίσκο του χρήστη. Οι πληροφορίες αυτές επέτρεπαν αρχικά τη διατήρηση των πληροφοριών μεταξύ δύο συνδέσεων, αλλά αποδεικνύονται και εργαλείο ελέγχου της δραστηριότητας του χρήστη του Διαδικτύου, που συχνά αποδοκιμάζεται.

Η οδηγία προβλέπει σχετικά ότι οι χρήστες πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να αρνηθούν την τοποθέτηση κάποιου cookie ή παρόμοιας διάταξης στον τερματικό τους εξοπλισμό. Για να γίνει κάτι τέτοιο, πρέπει να δοθούν στους χρήστες σαφείς και ακριβείς πληροφορίες για τον προορισμό και το ρόλο των cookies.

Δημόσιοι κατάλογοι συνδρομητών

Σύμφωνα με την οδηγία, οι ευρωπαίοι πολίτες πρέπει να παρέχουν τη συγκατάθεσή τους προτού οι αριθμοί τηλεφώνου τους (σταθερού ή κινητού), η ηλεκτρονική διεύθυνσή τους και η διεύθυνση κατοικίας τους αναγραφούν στους δημόσιους καταλόγους συνδρομητών.

Επανεξέταση της οδηγίας

Τρία έτη μετά την εφαρμογή της οδηγίας, η Επιτροπή θα πρέπει να υποβάλει έκθεση για την εφαρμογή της καθώς και για τις συνέπειές της για τους οικονομικούς παράγοντες και τους καταναλωτές. Η Επιτροπή θα μπορεί, ενδεχομένως, να υποβάλει πρόταση τροποποίησης της οδηγίας.

Πράξη	Θέση σε ισχύ	Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών	Επίσημη Εφημερίδα
<u>Οδηγία 2002/58/EK</u>	30.07.2002	31.10.2003	Επίσημη Εφημερίδα L 201, 31.07.2002

ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1995 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (Επίσημη Εφημερίδα L 281, 23.11.1995).

Η οδηγία αυτή αποτελεί κείμενο αναφοράς σε ευρωπαϊκό επίπεδο όσον αφορά την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Δημιουργεί ένα κανονιστικό πλαίσιο που αποσκοπεί στην καθιέρωση ισορροπίας μεταξύ ενός υψηλού επιπέδου προστασίας της ιδιωτικής ζωής των προσώπων και της ελεύθερης κυκλοφορίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εντός της ΕΕ.

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 45/2001/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων [Επίσημη Εφημερίδα L 8, 12.1.2001].

Ο κανονισμός αυτός αποσκοπεί στη διασφάλιση της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο των οργάνων και των οργανισμών της ΕΕ. Το κείμενο προβλέπει τα ακόλουθα:

- διατάξεις που εγγυώνται υψηλό επίπεδο προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που διαχειρίζονται τα όργανα και οι οργανισμοί της Κοινότητας
- τη δημιουργία ανεξάρτητου οργάνου εποπτείας επιφορτισμένου με τον έλεγχο της εφαρμογής των εν λόγω διατάξεων.

Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Η οδηγία 95/46/ΕΚ αποτελεί το κείμενο αναφοράς, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, στα θέματα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Θεσπίζει ένα κανονιστικό πλαίσιο που αποσκοπεί στην εγκαθίδρυση μιας ισορροπίας μεταξύ ενός υψηλού επιπέδου προστασίας της ιδιωτικής ζωής των προσώπων και της ελεύθερης κυκλοφορίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ανά την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ). Προς το σκοπό αυτό, η οδηγία ορίζει τα όρια για τη συλλογή και τη χρησιμοποίηση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ζητά τη δημιουργία, σε κάθε κράτος μέλος, ενός ανεξάρτητου εθνικού οργανισμού επιφορτισμένου με την προστασία των δεδομένων αυτών.

NΟΜΟΣ

Οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών [Επίσημη Εφημερίδα L 281 της 23.11.1995].

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στα δεδομένα που αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας με αυτοματοποιημένες διαδικασίες (π.χ. πληροφορική βάση δεδομένων πελατών) καθώς και στη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε αρχείο (παραδοσιακά αρχεία σε χαρτί).

Η οδηγία δεν εφαρμόζεται στην επεξεργασία δεδομένων:

- η οποία πραγματοποιείται από φυσικό πρόσωπο στο πλαίσιο αποκλειστικά προσωπικών ή οικιακών δραστηριοτήτων·
- η οποία πραγματοποιείται για την άσκηση δραστηριοτήτων που δεν διέπονται από το κοινοτικό δίκαιο, όπως η δημόσια ασφάλεια, η άμυνα ή η ασφάλεια του κράτους.

Στόχος της οδηγίας είναι η προστασία των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, μέσω του καθορισμού κατευθυντήριων αρχών που προσδιορίζουν τη νομιμότητα της επεξεργασίας αυτής. Οι αρχές αυτές αφορούν:

- την **ποιότητα** των δεδομένων: τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει συγκεκριμένα να αποτελούν αντικείμενο θεμιτής και ρητής επεξεργασίας και να συλλέγονται για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς. Θα πρέπει εξάλλου να είναι ακριβή και, αν χρειάζεται, ενημερωμένα·
- τη **νόμιμη** επεξεργασία των δεδομένων: η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν μπορεί να γίνεται παρά αν το υπόψη άτομο έχει κατά τρόπο αναμφισβήτητο δώσει τη συναίνεσή του ή αν η επεξεργασία είναι απαραίτητη:
 - για την εκτέλεση σύμβασης της οποίας το υπόψη πρόσωπο αποτελεί συμβαλλόμενο μέρος,
 - για την τήρηση νομικής υποχρέωσης στην οποία υπόκειται ο υπεύθυνος της επεξεργασίας,
 - για τη διαφύλαξη ζωτικού συμφέροντος του υπόψη προσώπου,
 - για την εκτέλεση αποστολής δημόσιου συμφέροντος,
 - για την υλοποίηση του θεμιτού συμφέροντος που επιδιώκεται από τον υπεύθυνο της επεξεργασίας·
- τις ειδικές **κατηγορίες** επεξεργασίας: θα πρέπει να απαγορεύεται η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αποκαλύπτουν τη φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, τις δημόσιες απόψεις, τις φιλοσοφικές ή θρησκευτικές πεποιθήσεις, τη συνδικαλιστική τοποθέτηση, καθώς και την επεξεργασία δεδομένων σχετικά με την υγεία και την ερωτική ζωή. Η διάταξη αυτή συνοδεύεται από επιφυλάξεις που αφορούν, π.χ., την περίπτωση κατά την οποία η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την υπεράσπιση των ζωτικών

συμφερόντων του υπόψη προσώπου ή για σκοπούς προληπτικής ιατρικής και ιατρικής διάγνωσης·

- την **ενημέρωση** των ενδιαφερόμενων προσώπων σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων: ορισμένες πληροφορίες (ταυτότητα του υπεύθυνου της επεξεργασίας, σκοπιμότητες της επεξεργασίας, παραλήπτες των δεδομένων κ.λπ.) θα πρέπει να παρέχονται από τον υπεύθυνο της επεξεργασίας στο πρόσωπο για το οποίο συλλέγει δεδομένα που το αφορούν·
- το **δικαίωμα πρόσβασης** των προσώπων αυτών στα δεδομένα: κάθε σχετικό πρόσωπο θα πρέπει να έχει το δικαίωμα να επιτύχει από τον υπεύθυνο της επεξεργασίας:

- τη διαβεβαίωση ότι τα δεδομένα που το αφορούν γίνονται ή δεν γίνονται αντικείμενο επεξεργασίας και την κοινοποίηση των δεδομένων που αποτελούν το αντικείμενο επεξεργασίας,

- τη διόρθωση, τη διαγραφή ή την απαγόρευση της πρόσβασης στα δεδομένα των οποίων η επεξεργασία δεν είναι σύμφωνη προς την παρούσα επεξεργασία - ιδίως σε ό,τι αφορά τον ατελή ή ανακριβή χαρακτήρα των δεδομένων - καθώς και την κοινοποίηση των τροποποιήσεων αυτών προς τρίτους προς τους οποίους τα δεδομένα αυτά έχουν διαβιβασθεί·

- τις **εξαιρέσεις και τους περιορισμούς**: αρχές σχετικά με την ποιότητα των δεδομένων, την πληροφόρηση του υπόψη προσώπου, το δικαίωμα πρόσβασης και τη δημοσιότητα των επεξεργασιών μπορούν να έχουν περιορισμένη εμβέλεια ώστε να διαφυλαχθεί, μεταξύ άλλων, η κρατική ασφάλεια, η άμυνα, η δημόσια ασφάλεια, η επιδίωξη ποινικών παραβάσεων, ένα οικονομικό ή δημοσιονομικό σημαντικό συμφέρον ενός κράτους μέλους ή της ΕΕ ή η προστασία του εν λόγω προσώπου·
- το **δικαίωμα αντίταξης** στην επεξεργασία δεδομένων: το υπόψη πρόσωπο θα πρέπει να έχει το δικαίωμα να αντιταχθεί, για θεμιτούς λόγους, στην επεξεργασία δεδομένων που το αφορούν. Θα πρέπει επίσης να δύναται να αντιταχθεί, εφόσον το ζητήσει και δωρεάν, στην επεξεργασία δεδομένων που προβλέπεται για σκοπούς διερεύνησης. Θα πρέπει επίσης να ενημερώνεται πριν από τη διαβίβαση των δεδομένων σε τρίτους για σκοπούς έρευνας και θα πρέπει να του παρέχεται το δικαίωμα αντίταξης του στη διαβίβαση αυτή·
- την **εμπιστευτικότητα και την ασφάλεια της επεξεργασίας**: κάθε πρόσωπο που ενεργεί υπό την εξουσία του υπευθύνου της επεξεργασίας ή εκείνη υπεργολάβου, καθώς και ο ίδιος ο υπεργολάβος, που έχει πρόσβαση σε προσωπικά δεδομένα, δεν δύναται να τα επεξεργαστεί παρά κατόπιν εντολής του υπευθύνου επεξεργασίας. Εξάλλου, ο υπεύθυνος της επεξεργασίας θα πρέπει να εφαρμόζει τα ενδεδειγμένα μέτρα για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα έναντι τυχαίας ή παράνομης καταστροφής, τυχαίας απώλειας, αλλοίωσης, διάδοσης ή πρόσβασης χωρίς άδεια·
- την **κοινοποίηση** των αποτελεσμάτων της επεξεργασίας σε ελεγκτική αρχή: ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να απευθύνει κοινοποίηση στην αρμόδια ελεγκτική αρχή πριν από την εκτέλεση μιας επεξεργασίας. Προηγούμενες εξετάσεις ως προς τους ενδεχόμενους κινδύνους έναντι των δικαιωμάτων και ελευθεριών των υπόψη προσώπων θα πρέπει να γίνονται από την ελεγκτική αρχή μέχρι τη λήψη της κοινοποίησης. Η δημοσιότητα των αποτελεσμάτων της επεξεργασίας θα πρέπει να διασφαλίζεται και οι ελεγκτικές αρχές

οφείλουν να τηρούν μητρώο των κοινοποιημένων αποτελεσμάτων επεξεργασίας.

Κάθε πρόσωπο θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα νομικής προσφυγής στην περίπτωση παραβίασης των δικαιωμάτων που εγγυώνται οι εθνικές διατάξεις οι οποίες ισχύουν για τη σχετική επεξεργασία δεδομένων. Εξάλλου, τα άτομα που έχουν υποστεί βλάβη λόγω μιας παράνομης επεξεργασίας των προσωπικών τους δεδομένων έχουν το δικαίωμα να επιτύχουν αποκατάσταση της ζημίας που υπέστησαν.

Επιτρέπονται οι μεταβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από κράτος μέλος σε τρίτη χώρα, υπό την προϋπόθεση ότι η εν λόγω τρίτη χώρα διαθέτει το κατάλληλο επίπεδο προστασίας. Αντίθετα, οι εν λόγω μεταβιβάσεις δεν μπορούν να πραγματοποιηθούν προς τρίτες χώρες οι οποίες δεν διαθέτουν το κατάλληλο επίπεδο προστασίας, εκτός από συγκεκριμένες περιπτώσεις παρέκκλισης οι οποίες απαριθμούνται περιοριστικά.

Η οδηγία αποσκοπεί στο να διευκολύνει την εκπόνηση κωδίκων εθνικής και κοινοτικής συμπεριφοράς, οι οποίοι θα συμβάλουν στην ομαλή εφαρμογή των κοινοτικών και εθνικών διατάξεων.

Κάθε κράτος μέλος προβλέπει μία ή περισσότερες ανεξάρτητες κρατικές αρχές οι οποίες επιφορτίζονται με την εποπτεία της εφαρμογής, στο εθνικό έδαφος, των ληφθέντων από τα κράτη μέλη μέτρων κατ' εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.

Δημιουργείται ομάδα προστασίας των προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι των εθνικών αρχών ελέγχου, εκπρόσωποι των ελεγκτικών αρχών των κοινοτικών θεσμικών οργάνων και οργανισμών και ένας εκπρόσωπος της Επιτροπής.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

Πράξη	Θέση σε ισχύ	Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών	Επίσημη Εφημερίδα
Οδηγία <u>95/46/ΕΚ</u> [έγκριση: συναπόφαση <u>COD/1990/0287</u>]	13.12.1995	24.10.1998	ΕΕ L 281 της 23.11.1995

ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Έκθεση της Επιτροπής [COM(2003) 265 τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα] Πρώτη έκθεση επί της εφαρμογής της οδηγίας σχετικά με την προστασία των δεδομένων (95/46/ΕΚ).

Η έκθεση αναφέρει ειδικότερα τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων που πραγματοποιήθηκαν από την Επιτροπή σχετικά με την αξιολόγηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ με κυβερνήσεις, ιδρύματα, ομοσπονδίες επιχειρήσεων, ενώσεις καταναλωτών και πολίτες. Τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων δείχνουν ότι λίγοι από τους εκφράσαντες γνώμη τάχθηκαν υπέρ μιας αναθεώρησης της οδηγίας. Εξάλλου, μετά από διαβούλευση με τα κράτη μέλη, η Επιτροπή σημείωσε το γεγονός ότι μια πλειονότητα μεταξύ αυτών και των εθνικών ελεγκτικών αρχών δεν θεωρούσαν απαραίτητη την τροποποίηση της οδηγίας στο παρόν στάδιο.

Παρά τις καθυστερήσεις και τα κενά που διαπιστώθηκαν στην εφαρμογή της, η οδηγία εκπλήρωσε τον κυρίως στόχο της που είναι η άρση των εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μεταξύ των κρατών μελών. Η Επιτροπή εκτιμά εξάλλου ότι ο στόχος που αποσκοπεί στην εγγύηση υψηλού επιπέδου προστασίας στην Κοινότητα επιτεύχθηκε καθώς η οδηγία όρισε κάποιες προδιαγραφές προστασίας των δεδομένων μεταξύ των πλέον υψηλών του κόσμου.

Άλλοι στόχοι της πολιτικής της εσωτερικής αγοράς, εντούτοις, δεν επιτεύχθηκαν εξίσου καλά. Η νομοθεσία σε θέματα προστασίας των δεδομένων διαφέρει ακόμη σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών. Όμως, αυτές οι ανισότητες παρεμποδίζουν τις πολυεθνικές οργανώσεις να καθορίσουν πανευρωπαϊκές πολιτικές σε θέματα προστασίας των δεδομένων. Επίσης η Επιτροπή θα πράξει ό,τι είναι απαραίτητο για να αποφύγει, στο μέτρο του δυνατού, την προσφυγή σε επίσημη ενέργεια.

Σε ό,τι αφορά το γενικό επίπεδο τήρησης της προστασίας των δεδομένων στην ΕΕ, θα πρέπει να αναφερθούν τρεις δυσχέρειες:

- έλλειψη πόρων που θα χρησιμοποιηθούν για την υλοποίηση
- πολύ άνιση τήρηση της νομοθεσίας από μέρους των υπευθύνων επεξεργασίας δεδομένων
- προφανώς ασθενές επίπεδο γνώσης των δικαιωμάτων τους από μέρους των ενδιαφερόμενων ατόμων
- το οποίο δύναται να αποτελεί την αιτία του προηγούμενου φαινομένου.

Για να εξασφαλισθεί μια καλύτερη εφαρμογή της οδηγίας προστασίας των δεδομένων, η Επιτροπή εξέδωσε πρόγραμμα εργασίας που αφορά ορισμένο αριθμό ενεργειών οι οποίες θα πρέπει να εκτελεσθούν στο χρόνο μεταξύ της έγκρισης της παρούσας έκθεσης και του τέλους του 2004. Οι ενέργειες αυτές περιλαμβάνουν τις ακόλουθες πρωτοβουλίες:

- συζητήσεις με τα κράτη μέλη και τις αρχές που είναι επιφορτισμένες με την προστασία των δεδομένων ως προς τις αλλαγές που πρέπει να γίνουν στην εθνική τους νομοθεσία για να την καταστήσουν πλήρως σύμφωνη προς τις απαιτήσεις της οδηγίας
- συμμετοχή των υποψήφιων χωρών στις προσπάθειες που αποσκοπούν σε εφαρμογή της οδηγίας με καλύτερη ποιότητα και μεγαλύτερη ομοιογένεια
- βελτίωση της κοινοποίησης του συνόλου των νομικών πράξεων που μεταφέρουν την οδηγία στις εθνικές νομοθεσίες

- απλοποίηση των προϋποθέσεων διεθνών μεταφορών δεδομένων
- προώθηση των τεχνολογιών που ενισχύουν την προστασία της ιδιωτικής ζωής
- προαγωγή της αυτορρύθμισης και των ευρωπαϊκών κωδικών δεοντολογίας.

ΟΔΗΓΙΑ «ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ ΣΤΙΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ»

Οδηγία 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία «προστασία ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες») [Επίσημη Εφημερίδα L 201 της 31.7.2002].

Η εν λόγω οδηγία εγκρίθηκε το 2002 συγχρόνως με ένα νέο νομοθετικό διατακτικό που καλείται να πλαισιώσει τον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Αυτή περιέχει τις διατάξεις πάνω σε ορισμένα θέματα περισσότερο ή λιγότερο ευαίσθητα, όπως η διατήρηση των δεδομένων σύνδεσης από τα κράτη μέλη για σκοπούς αστυνομικής επιτήρησης (κατακράτηση των δεδομένων), η αποστολή ηλεκτρονικών μηνυμάτων χωρίς να έχουν ζητηθεί, η χρήση των μαρτύρων σύνδεσης («cookies») και η συμπερίληψη των προσωπικών δεδομένων στους δημόσιους καταλόγους.

ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΣΥΜΒΑΤΙΚΕΣ ΡΗΤΡΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΒΙΒΑΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΠΡΟΣ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ

Απόφαση 2004/915/ΕΚ, της 27ης Δεκεμβρίου 2004, που τροποποιεί την απόφαση 2001/497/ΕΚ σχετικά με τις τυποποιημένες συμβατικές ρήτρες για τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς τρίτες χώρες [Επίσημη Εφημερίδα L 385 της 29.12.2004].

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε τις νέες τυποποιημένες συμβατικές ρήτρες που μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι επιχειρήσεις για να εξασφαλίσουν τις επαρκείς εγγυήσεις κατά τη διαβίβαση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς τις τρίτες χώρες. Αυτές οι νέες ρήτρες θα προστεθούν σε εκείνες που υπάρχουν ήδη στο πλαίσιο της απόφασης της Επιτροπής τον Ιούνιο του 2001 (βλέπε παρακάτω).

Απόφαση 2004/535/ΕΚ, της Επιτροπής, της 14ης Μαΐου 2004, σχετικά με την ικανοποιητική προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιλαμβάνονται στο φάκελο των επιβατών (Passenger Name Record) αεροπορικών μεταφορών ο οποίος διαβιβάζεται στο Bureau of Customs and Border Protection (υπηρεσία τελωνείων και προστασίας των συνόρων) των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής [Επίσημη Εφημερίδα L235 της 6.7.2004].

Με αυτή την απόφαση η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκτιμά ότι τα δεδομένα των επιβατών της ΕΕ που κοινοποιούνται στις αμερικανικές αρχές πρέπει να έχουν την «επαρκή προστασία» που απαιτείται βάσει της οδηγίας 95/46/ΕΚ όσον αφορά τα δεδομένα που στέλλονται σε χώρες οι οποίες δεν ανήκουν στην ΕΕ.

Κατόπιν των γεγονότων της 11ης Σεπτεμβρίου 2001, το αμερικανικό Κογκρέσο ψήφισε πράγματι νόμο που υποχρέωνε όλες τις αεροπορικές εταιρείες που είναι υπεύθυνες για πτήσεις προς και από τις Ηνωμένες Πολιτείες να επιτρέψουν ηλεκτρονική πρόσβαση στα δεδομένα των επιβατών. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή

ανέλαβε τότε αναλυτικές διαπραγματεύσεις με τις αμερικανικές αρχές, ώστε να επιτύχει την πλήρη εγγύηση από τις Ηνωμένες Πολιτείες του σεβασμού των δικαιωμάτων των επιβατών σε θέματα προστασίας των δεδομένων και της ενίσχυσης της νομικής ασφάλειας.

Απόφαση 2001/497/ΕΚ της Επιτροπής, της 15ης Ιουνίου 2001, σχετικά με τις τυποποιημένες συμβατικές ρήτρες για τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς τρίτες χώρες δυνάμει του άρθρου 26 παράγραφος 4 της οδηγίας 95/46/ΕΚ [Επίσημη Εφημερίδα L 181 της 4.7.2001].

Η απόφαση αυτή καθορίζει τις τυποποιημένες συμβατικές ρήτρες που θα εξασφαλίσουν ένα επαρκές επίπεδο προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που διαβιβάζονται από την ΕΕ προς τρίτες χώρες. Η απόφαση υποχρεώνει τα κράτη μέλη να αναγνωρίσουν ότι οι εταιρείες ή οι οργανισμοί που χρησιμοποιούν τέτοιες τυποποιημένες συμβατικές ρήτρες σε συμβάσεις σχετικά με τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς τρίτες χώρες πρέπει να εξασφαλίζουν «ένα επαρκές επίπεδο προστασίας» των δεδομένων.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών [Επίσημη Εφημερίδα L 8 της 12.1.2001].

Ο κανονισμός αυτός έχει στόχο την εξασφάλιση της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο των οργάνων και των οργανισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το κείμενο προβλέπει:

- τις διατάξεις που παρέχουν εγγυήσεις για ένα υψηλό επίπεδο προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υφίστανται επεξεργασία από τα κοινοτικά όργανα και οργανισμούς·
- τη σύσταση μιας ανεξάρτητης αρχής παρακολούθησης, επιφορτισμένης να ελέγχει την εφαρμογή των διατάξεων αυτών.

Προστασία των δεδομένων από τα θεσμικά όργανα της Κοινότητας και τους οργανισμούς

Ο παρών κανονισμός στοχεύει να προστατεύσει τα προσωπικά στοιχεία μέσα στα ιδρύματα και τους οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΥ).

ΝΟΜΟΣ

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 2001, σχετικά με την προστασία των ατόμων όσον αφορά την επεξεργασία των προσωπικών στοιχείων από τα ιδρύματα και

τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη μετακίνηση τέτοιων στοιχείων.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο κανονισμός στοχεύει να προστατεύσει τα προσωπικά στοιχεία μέσα στα ιδρύματα και τους οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το κείμενο καθορίζει τους κανόνες:

- να εξασφαλίσει ένα υψηλό επίπεδο προστασίας για τα προσωπικά στοιχεία που υποβάλλονται σε επεξεργασία από τα θεσμικά όργανα της Κοινότητας και τους οργανισμούς
- να ιδρύσει ένα ανεξάρτητο εποπτικό σώμα για να ελέγξει την εφαρμογή αυτών των κανόνων.

Η Οδηγία (95/46/ΕΚ) της προστασίας των δεδομένων απευθύνεται στα κράτη μέλη και δεν ισχύει υπό αυτήν τη μορφή για την Επιτροπή ή τα άλλα θεσμικά όργανα της Κοινότητας και τους οργανισμούς. Όταν η οδηγία εκδόθηκε το 1995, η Επιτροπή και το Συμβούλιο ανέλαβαν δημόσια να συμμορφωθούν με την. Αυτή η επιχείρηση έγινε δεσμευτική με την έναρξη ισχύος της Συνθήκης του Αμστερνταμ και, ειδικότερα, ως αποτέλεσμα του νέου άρθρου 286 της Συνθήκης ΕΚ (όπως τροποποιείται από τη Συνθήκη του Αμστερνταμ), η οποία απαιτεί τα ιδρύματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να εισαγάγει τέτοια μέτρα προστασίας.

Οι κανόνες προστασίας των δεδομένων στον κανονισμό είναι βασισμένοι στους υπάρχοντες κοινοτικούς κανόνες για την προστασία των δεδομένων που ισχύουν για τα κράτη μέλη, ειδικότερα η οδηγία προστασίας των δεδομένων 95/46/ΕΚ. Εντούτοις, αυτή η οδηγία είναι ένας νόμος πλαισίου και απαιτεί τον πιο λεπτομερή κανονισμό, που ισχύει άμεσα, να καθοριστούν οι λειτουργικοί κανόνες για τα ιδρύματα.

Σύμφωνα με τον κανονισμό, τα προσωπικά στοιχεία πρέπει να είναι:

- επεξεργασμένος αρκετά και σύμφωνα με το νόμο
- συλλεχθείς για διευκρινισμένους, ρητούς και νόμιμους λόγους και επεξεργασμένος όχι περαιτέρω με έναν τρόπο ασυμβίβαστο με εκείνους τους σκοπούς
- επαρκή, σχετικά και μη υπερβολικά σε σχέση με τους σκοπούς για τους οποίους συλλέγονται και υποβάλλονται σε περαιτέρω επεξεργασία
- ακριβή και, όπου είναι απαραίτητο, να τηρούνται ενήμερα (όλα τα λογικά μέτρα που πρέπει να ληφθούν για να εξασφαλίσουν ότι στοιχεία που είναι ανακριβή ή ελλιπή σε σχέση με τους σκοπούς για τους οποίους συλλέγονται ή για τους οποίους υποβάλλονται σε επεξεργασία περαιτέρω, σβήνονται ή αποκαθίστανται)
- κρατημένα σε μια μορφή που επιτρέπει ο προσδιορισμός των θεμάτων στοιχείων όπου είναι απαραίτητο για τους λόγους για τους οποίους τα στοιχεία συλλέγονται ή για τους οποίους υποβάλλονται σε επεξεργασία περαιτέρω.

Οι πολίτες απολαύουν των νόμιμα εκτελέσιμα δικαιωμάτων στο πλαίσιο του κανονισμού, όπως το δικαίωμα να προσεγγιστούν, να αποκατασταθούν, να εμποδιστούν ή να διαγραφούν τα προσωπικά στοιχεία σχετικά με τα αρχεία που κατέχουν τα θεσμικά όργανα της Κοινότητας και οι οργανισμοί.

Η πρόταση καθιερώνει μια ευρωπαϊκή αρχή προστασίας των δεδομένων, η οποία είναι ένα ανεξάρτητο κοινοτικό σώμα αρμόδιο για τον έλεγχο της σωστής εφαρμογής των κανόνων προστασίας των δεδομένων από τα ιδρύματα και τους οργανισμούς της ΕΕ. Θα είναι ένα σώμα συγκρίσιμο με τις αρχές προστασίας των δεδομένων στα κράτη μέλη όπως προβλέπεται στην οδηγία προστασίας των δεδομένων. Οι πολίτες θα είναι σε θέση έτσι να υποβάλουν τις μηνύσεις άμεσα με την ευρωπαϊκή αρχή προστασίας των δεδομένων εάν εξετάσουν ότι τα δικαιώματα προστασίας των δεδομένων τους στο πλαίσιο του κανονισμού δεν έχουν γίνει σεβαστά.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Νόμος	Έναρξη ισχύος	Προθεσμία για τη μετάθεση στα κράτη μέλη	Επίσημη Εφημερίδα
Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. <u>45/2001</u>	01.02.2001	-	ΕΕ λ 8 των 12.01.2001

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Οδηγία 2002/58/EC του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Ιουλίου 2002 σχετικά με την επεξεργασία των προσωπικών στοιχείων και την προστασία της μυστικότητας στον ηλεκτρονικό τομέα των επικοινωνιών (οδηγία για τη μυστικότητα και τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες) [Επίσημη Εφημερίδα λ 201 της 31ης Ιουλίου 2002].

Ο σκοπός της οδηγίας είναι να προστατευθεί το δικαίωμα της μυστικότητας όσον αφορά την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων στον ηλεκτρονικό τομέα των επικοινωνιών.

Οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1995 στην προστασία των ατόμων όσον αφορά την επεξεργασία των προσωπικών στοιχείων και στην ελεύθερη μετακίνηση τέτοιων στοιχείων [Επίσημη Εφημερίδα λ 281 της 23ης Νοεμβρίου 1995].

Αυτή η οδηγία θεσπίζει το ρυθμιστικό πλαίσιο αναφοράς σε κοινοτικό επίπεδο για την προστασία των προσωπικών στοιχείων.

Ασφάλεια πληροφοριών

Η πολυπλοκότητα της ασφάλειας των συστημάτων πληροφοριών απαιτεί την ανάπτυξη των στρατηγικών για να επιτρέψει την ελεύθερη μετακίνηση των πληροφοριών ταυτόχρονα εξασφαλίζοντας την ασφάλεια της χρήσης των συστημάτων πληροφοριών σε όλη την Κοινότητα. Η απόφαση εν λόγω προορίζεται να δημιουργήσει ένα σχέδιο

δράσης στον τομέα της ασφάλειας πληροφοριών, καθώς επίσης και μια επιτροπή αρμόδια για τη συμβουλή της Επιτροπής οποιωνδήποτε ενεργειών για να ληφθεί σε αυτήν την περιοχή.

ΝΟΜΟΣ

Απόφαση του Συμβουλίου 92/242/ΕΟΚ της 31ης Μαρτίου 1992 στον τομέα της ασφάλειας πληροφοριών.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα απόφαση εγκρίνει τη δράση στον τομέα της ασφάλειας των συστημάτων πληροφοριών. Αυτή η δράση περιλαμβάνει δύο συστατικά:

- οργάνωση ενός **προγράμματος δράσης** για μια αρχική περίοδο εικοσιτεσσάρων μηνών. Ένα ποσό 12 εκατομμυρίων ευρώ θεωρείται απαραίτητο να εφαρμόσει τη δράση για μια αρχική περίοδο εικοσιτεσσάρων μηνών
- συνιστώντας μια **Επιτροπή ανώτερων υπαλλήλων** με μια μακροπρόθεσμη εξουσιοδότηση να ενθαρρυνθεί η Επιτροπή για τη δράση για να αναληφθεί στον τομέα της ασφάλειας των συστημάτων πληροφοριών.

Πρόγραμμα δράσης

Το πρόγραμμα δράσης θα έχει ως στόχο του την ανάπτυξη των γενικών στρατηγικών στοχεύοντας να παρέχει στους χρήστες και τους παραγωγούς των ηλεκτρονικά αποθηκευμένων, επεξεργασμένων ή διαβιβασθεισών πληροφοριών την κατάλληλη προστασία των συστημάτων πληροφοριών ενάντια στις τυχαίες ή σκόπιμες απειλές.

Το πρόγραμμα δράσης θα εφαρμοστεί στη στενή συνεργασία με τους δράστες τομέα. Θα λάβει υπόψη και θα συμπληρώσει τις παγκόσμιες δραστηριότητες τυποποίησης εν εξελίξει σε αυτόν τον τομέα.

Θα περιλάβει τις ακόλουθες γραμμές δράσης:

- ανάπτυξη ενός πλαισίου στρατηγικής ασφάλειας πληροφοριών
- προσδιορισμός των απαιτήσεων χρηστών και φορέων παροχής υπηρεσιών για την ασφάλεια των συστημάτων πληροφοριών
- λύσεις για τις άμεσες και προσωρινές ανάγκες των χρηστών, των προμηθευτών και των φορέων παροχής υπηρεσιών
- προδιαγραφές, τυποποίηση και επαλήθευση της ασφάλειας πληροφοριών
- τεχνολογικές και λειτουργικές εξελίξεις για την ασφάλεια πληροφοριών μέσα σε μια γενική στρατηγική
- εγγύηση συστημάτων πληροφοριών.

Οι λεπτομέρειες του προγράμματος δράσης καθορίζονται στο παράρτημα της απόφασης.

Επιτροπή

Η Επιτροπή ερωτάται από την Επιτροπή συστηματικά για τα ζητήματα σχετικά με την ασφάλεια των συστημάτων πληροφοριών για τις διάφορες δραστηριότητες που πραγματοποιούνται από την Κοινότητα, ειδικότερα στον καθορισμό των στρατηγικών και των προγραμμάτων εργασίας.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Νόμος	Έναρξη ισχύος	Προθεσμία για τη μετάθεση στα κράτη μέλη	Επίσημη Εφημερίδα
Απόφαση <u>92/242/ΕΚ</u>	31.03.1992	-	ΕΕ λ 123 των 31.03.1992

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ του σχετικού με υπολογιστή ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ

Απόφαση 2005/222/ΥΠΑ πλαισίου του Συμβουλίου της 24ης Φεβρουαρίου 2005 σχετικά με τις επιθέσεις ενάντια στα συστήματα πληροφοριών [Επίσημη Εφημερίδα λ 69 16.03.2005].

Η παρούσα απόφαση πλαισίου στοχεύει να ενισχύσει τη δικαστική συνεργασία στα εγκληματικά θέματα σχετικά με επιθέσεις ενάντια στα συστήματα πληροφοριών με την ανάπτυξη των εργαλείων και των αποτελεσματικών διαδικασιών.

Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των περιοχών: δημιουργώντας μια ασφαλέστερη κοινωνία των πληροφοριών με τη βελτίωση της ασφάλειας των υποδομών πληροφοριών και την καταπολέμηση του σχετικού με υπολογιστή εγκλήματος [Τελικό 890 COM(2000) - που δεν δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα].

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ (ENISA)

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 460/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 10ης Μαρτίου 2004 που καθιερώνει την αντιπροσωπεία ασφάλειας των ευρωπαϊκών δικτύων και πληροφοριών.

Προκειμένου να εγγυηθεί ο υψηλότερος βαθμός ασφάλειας στους χρήστες, η ΕΕ είναι εξοπλισμένη με μια αντιπροσωπεία ασφάλειας των ευρωπαϊκών δικτύων και πληροφοριών ENISA. Ο στόχος ENISA είναι πρώτα απ' όλα να ενισχυθεί η δυνατότητα της Ένωσης, των κρατών μελών και του επιχειρησιακού τομέα για να απευθύνει και για να αποκριθεί στα προβλήματα ασφάλειας δικτύων και πληροφοριών.

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΔΙΚΤΥΩΝ

Δημιουργία ενός ευρωπαϊκού οργανισμού επιφορτισμένου με την ασφάλεια δικτύων και πληροφοριών (ENISA)

Λόγω της γενικευμένης παρουσίας των δικτύων επικοινωνίας και των συστημάτων πληροφοριών, το ζήτημα της ασφάλειάς τους έχει καταστεί θέμα που δημιουργεί ολοένα και μεγαλύτερες ανησυχίες στην κοινωνία. Για να διασφαλιστεί στους χρήστες ο πλέον υψηλός βαθμός ασφάλειας, η Ευρωπαϊκή Ένωση αποφάσισε να δημιουργήσει έναν ευρωπαϊκό οργανισμό που θα είναι επιφορτισμένος με την ασφάλεια δικτύων και πληροφοριών (ENISA) και ο οποίος θα έχει συμβουλευτικό και συντονιστικό ρόλο ως προς τα μέτρα που λαμβάνουν τα κράτη μέλη για να διασφαλίσουν τα δίκτυα και τα συστήματα πληροφοριών τους.

ΠΡΑΞΗ

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 460/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Μαρτίου 2004, για τη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια Δικτύων και Πληροφοριών.

ΣΥΝΟΨΗ

Η πληροφορική και τα δίκτυα αποτελούν πλέον σημαντικό στοιχείο της καθημερινής ζωής των ευρωπαίων πολιτών. Πάνω από το 90% των εταιρειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν σύνδεση με το Διαδίκτυο και η πλειονότητα αυτών διαθέτει δικό της ιστότοπο. Το 2002, περίπου το 40% των νοικοκυριών της ΕΕ διέθεταν δική τους σύνδεση με το Διαδίκτυο. Η χρήση του Διαδικτύου για σκοπούς μάθησης και μελέτης αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της λειτουργίας των σχολείων και των πανεπιστημίων, ενώ η δημόσια διοίκηση μεταβαίνει γρήγορα προς την ηλεκτρονική κυβέρνηση. Επιπλέον, υποδομές όπως τα συστήματα ηλεκτροδότησης και ύδρευσης ή τα δίκτυα δημοσίων συγκοινωνιών ελέγχονται από συστήματα πληροφορικής και δίκτυα επικοινωνίας.

Η θεαματική ανάπτυξη των δικτύων επικοινωνίας και των συστημάτων πληροφοριών θέτει αναπόφευκτα το θέμα της ασφάλειάς τους, το οποίο έχει καταστεί ζήτημα αυξανόμενης ανησυχίας για την κοινωνία. Επανελημμένες παραβιάσεις της ασφάλειας των δικτύων έχουν ήδη προκαλέσει σημαντική οικονομική ζημία, έχουν κλονίσει την εμπιστοσύνη των χρηστών και έχουν καταστεί επιζήμιες για την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου. Επιπλέον, μια επίθεση κατά των κύριων συστημάτων πληροφοριών μπορεί πάντα να έχει μείζονες επιπτώσεις στην παροχή ζωτικών υπηρεσιών για την ευημερία των Ευρωπαίων πολιτών. Οι απαιτήσεις ασφάλειας θα γίνουν επιπλέον ακόμη πιεστικότερες στο μέλλον με τον πολλαπλασιασμό των συνδέσεων στο Διαδίκτυο και την ανάπτυξη της δικτύωσης.

Οι ιδιώτες, οι δημόσιες διοικήσεις και οι επιχειρήσεις αντέδρασαν προσφεύγοντας σε τεχνολογίες ασφάλειας και σε διαδικασίες διαχείρισης της ασφάλειας. Εντούτοις, όπως αποδείχθηκε, οι αντιδράσεις των κρατών μελών ήταν διάσπαρτες και

ανεπαρκώς συντονισμένες, ώστε να καταστεί δυνατόν να δοθεί αποτελεσματική απάντηση στα προβλήματα ασφάλειας. Εκτός από ορισμένα διοικητικά δίκτυα, δεν υπάρχει συστηματική διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών επί του θέματος, μολονότι τα θέματα ασφαλείας δεν μπορεί να θεωρηθούν μεμονωμένο πρόβλημα που αφορά μία μόνο χώρα. Οι εν λόγω διαπιστώσεις και η επείγουσα ανάγκη εξεύρεσης των κατάλληλων απαντήσεων σε αυτές τις απειλές οδήγησαν συνεπώς τα ευρωπαϊκά όργανα να δημιουργήσουν ένα οργανισμό, ο οποίος είναι επιφορτισμένος με την ασφάλεια των δικτύων και των πληροφοριών (ENISA).

Στόχοι

Η δημιουργία του ENISA στοχεύει πρωτίστως να ενισχύσει την ικανότητα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, των κρατών μελών και του κλάδου των επιχειρήσεων, σε θέματα αντίδρασης και διαχείρισης προβλημάτων που συνδέονται με την ασφάλεια δικτύων και πληροφοριών.

Στόχος είναι επίσης να δοθεί βοήθεια και να παρασχεθούν συμβουλές στην Επιτροπή και στα κράτη μέλη για θέματα που συνδέονται με την ασφάλεια δικτύων και πληροφοριών.

Εξάλλου, ο Οργανισμός θα πρέπει να διευκολύνει και να ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ των φορέων του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα και, με τον τρόπο αυτό, να επιτρέψει την επίτευξη ενός επιπέδου ασφαλείας αρκετά υψηλού στα κράτη μέλη.

Ο Οργανισμός μπορεί τέλος να κληθεί να βοηθήσει την Επιτροπή κατά τη διεξαγωγή προπαρασκευαστικών τεχνικών εργασιών, με σκοπό τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη της κοινοτικής νομοθεσίας στον τομέα της ασφαλείας δικτύων και πληροφοριών.

Ορισμοί

Η πρόταση της Επιτροπής διευκρινίζει μια σειρά ορισμών, μεταξύ των οποίων οι εξής:

- «δίκτυο»: τα συστήματα μετάδοσης και, κατά περίπτωση, ο εξοπλισμός μεταγωγής ή δρομολόγησης και οι λοιποί πόροι που επιτρέπουν τη μεταφορά σημάτων με τη χρήση καλωδίου, ραδιοσημάτων, οπτικού ή άλλου ηλεκτρομαγνητικού μέσου, συμπεριλαμβανομένων των δορυφορικών δικτύων, των σταθερών και κινητών επίγειων δικτύων, των δικτύων που χρησιμοποιούνται για ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές, καθώς και των δικτύων καλωδιακής τηλεόρασης
- «σύστημα πληροφοριών»: οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές και τα δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς επίσης και τα ηλεκτρονικά δεδομένα τα οποία έχουν αποθηκευθεί, έχουν αποτελέσει αντικείμενο επεξεργασίας, έχουν ανακτηθεί ή έχουν μεταδοθεί από αυτά, με σκοπό τη λειτουργία τους, τη χρήση, την προστασία και τη συντήρησή τους
- «ασφάλεια δικτύων και πληροφοριών»: η δυνατότητα ενός δικτύου ή ενός συστήματος πληροφοριών να ανθίσταται σε ατυχήματα ή σε παράνομες ή κακόβουλες δράσεις, οι οποίες θέτουν σε κίνδυνο την διαθεσιμότητα, την αυθεντικότητα, την ακεραιότητα και την τήρηση απορρήτου όσον αφορά τα

δεδομένα που έχουν αποθηκευτεί ή μεταδίδονται, καθώς και οι σχετικές υπηρεσίες που προσφέρονται από τα εν λόγω δίκτυα ή συστήματα.

Καθήκοντα

Για την επίτευξη των στόχων που παρουσιάζονται ανωτέρω, ο Οργανισμός πρέπει να εκτελεί τα ακόλουθα καθήκοντα:

- συλλογή των αναγκαίων πληροφοριών για την ανάλυση των σημερινών και των μελλοντικών κινδύνων για την ασφάλεια των δικτύων και των συστημάτων πληροφοριών και διαβίβαση των αποτελεσμάτων των εν λόγω αναλύσεων στα κράτη μέλη και στην Επιτροπή·
- παροχή συμβουλών στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στην Επιτροπή και σε άλλα αρμόδια όργανα καθώς και, κατά περίπτωση, παροχή συνδρομής στο πλαίσιο των στόχων του·
- ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων φορέων του τομέα (παραδείγματος χάριν, διοργάνωση διαβουλεύσεων με τις επιχειρήσεις και τα πανεπιστήμια) και διευκόλυνση της συνεργασίας μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών για την εκπόνηση κοινών μεθοδολογιών για την πρόληψη των προβλημάτων ασφάλειας·
- συμβολή στην ευαισθητοποίηση των χρηστών και στην ταχεία διάθεση στους χρήστες αντικειμενικών και πλήρων πληροφοριών για την ασφάλεια των δικτύων πληροφοριών. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της προώθησης της ανταλλαγής των καλύτερων σημερινών πρακτικών, συμπεριλαμβανομένων των μεθόδων προειδοποίησης των χρηστών·
- συνδρομή στην Επιτροπή και στα κράτη μέλη κατά τον διάλογο που διεξάγουν με τις επιχειρήσεις με σκοπό τη διαχείριση των προβλημάτων ασφάλειας που θέτουν το υλισμικό και το λογισμικό·
- συνέχιση της εκπόνησης προτύπων για προϊόντα και υπηρεσίες σε θέματα ασφάλειας και προώθηση των δραστηριοτήτων αξιολόγησης των κινδύνων·
- συμβολή στις κοινοτικές πρωτοβουλίες με σκοπό τη συνεργασία με τρίτες χώρες και με διεθνείς οργανισμούς για την εκπόνηση μιας κοινής συνολικής προσέγγισης του θέματος της ασφάλειας.

Οργάνωση

Ο Οργανισμός απαρτίζεται από:

- ένα διοικητικό συμβούλιο, του οποίου τα μέλη είναι εκπρόσωποι των κρατών μελών και της Επιτροπής·
- έναν εκτελεστικό διευθυντή, ο οποίος διορίζεται από το διοικητικό συμβούλιο με βάση κατάλογο υποψηφίων που προτείνονται από την Επιτροπή·
- μια μόνιμη ομάδα ενδιαφερόμενων μερών, η οποία συγκροτείται από τον εκτελεστικό διευθυντή. Η εν λόγω ομάδα απαρτίζεται από εκπροσώπους της βιομηχανίας, των καταναλωτών και από πανεπιστημιακούς εμπειρογνώμονες. Η εν λόγω ομάδα θα επιτρέψει στον Οργανισμό να έχει πρόσβαση στις πλέον πρόσφατες πληροφορίες που μπορεί να δώσουν απάντηση στις προκλήσεις σε θέματα ασφάλειας δικτύων.

Αιτήματα που υποβάλλονται στον Οργανισμό

Τα αιτήματα παροχής συμβουλών και συνδρομής εκ μέρους του Οργανισμού πρέπει να υποβάλλονται στον εκτελεστικό διευθυντή και να συνοδεύονται από γενικές πληροφορίες που επεξηγούν το προς επεξεργασία θέμα. Τα αιτήματα μπορούν να υποβληθούν από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Επιτροπή ή από έναν αρμόδιο οργανισμό που έχει οριστεί από κράτος μέλος (παραδείγματος χάριν η εθνική ρυθμιστική αρχή).

Ανεξαρτησία

Η αποδοχή των συμβουλών και των γνωμοδοτήσεων του Οργανισμού από τους ιδιώτες, τις δημόσιες διοικήσεις και τις επιχειρήσεις εξαρτάται από την κατοχύρωση της ανεξαρτησίας του Οργανισμού. Για τον σκοπό αυτό, τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, ο εκτελεστικός διευθυντής και οι εξωτερικοί εμπειρογνώμονες που συμμετέχουν στις ad hoc ομάδες εργασίας υποχρεούνται να υποβάλουν δήλωση περί απουσίας συμφερόντων ικανών να θέσουν υπό αμφισβήτηση την ανεξαρτησία τους.

Διαφάνεια

Ο Οργανισμός μεριμνά ώστε το κοινό και κάθε ενδιαφερόμενο μέρος να λαμβάνει αντικειμενικές, αξιόπιστες και εύκολα προσβάσιμες πληροφορίες, κυρίως όσον αφορά το αποτέλεσμα των εργασιών του.

Ρήτρα επανεξέτασης

Εντός τριών ετών από την ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του Οργανισμού, η Επιτροπή θα διεξάγει αξιολόγηση με σκοπό:

- να καθοριστεί εάν η διάρκεια για την οποία δημιουργήθηκε ο Οργανισμός πρέπει να παραταθεί·
- να εκτιμηθούν οι εργασιακές πρακτικές του Οργανισμού και η γενικότερη απήχισή του·
- να επανεξεταστούν σε βάθος οι στόχοι και οι μηχανισμοί που θεσπίστηκαν·
- να μελετηθούν, εάν κριθεί αναγκαίο, οι αλλαγές που επιβάλλονται, υπό το πρίσμα των θεσμικών και νομικών εξελίξεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, λαμβάνοντας ειδικότερα υπόψη τα ευρύτερα θέματα ασφαλείας.

Έδρα

Ο Οργανισμός θα έχει την έδρα του στο Ηράκλειο της Κρήτης.

Διάρκεια λειτουργίας

Ο Οργανισμός θα λειτουργήσει από τις 14 Μαρτίου 2004 έως την 31η Δεκεμβρίου 2008.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

Πράξη	Έναρξη ισχύος	Επίσημη Εφημερίδα
Κανονισμός(ΕΚ) αριθ.	14.03.2004	ΕΕ L 77 της 13.3.2004

Πράξη	Έναρξη ισχύος	Επίσημη Εφημερίδα
460/2004 [έγκριση: συναπόφαση COD/2003/0032]		

Περισσότερες πληροφορίες παρέχονται στην ιστοσελίδα του ENISA (EN).

Επιθέσεις κατά των συστημάτων πληροφοριών

Η παρούσα απόφαση-πλαίσιο έχει ως στόχο την ενίσχυση της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις σε περιπτώσεις επιθέσεων κατά των συστημάτων πληροφοριών, χάρη στη διαμόρφωση αποτελεσματικών μέσων και διαδικασιών.

ΠΡΑΞΗ

Απόφαση-πλαίσιο 2005/222/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 24ης Φεβρουαρίου 2005, σχετικά με τις επιθέσεις κατά των συστημάτων πληροφοριών

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Tampere, τον Οκτώβριο 1999, τα κράτη μέλη είχαν αναγνωρίσει την ανάγκη να καταλήξουν σε συμφωνία όσον αφορά τους ορισμούς (και τις εφαρμοστέες κυρώσεις) ενός ορισμένου αριθμού εγκληματικών πράξεων. Η εγκληματικότητα η οποία χρησιμοποιεί τις τεχνολογίες αιχμής ήταν μια από τις κατηγορίες εγκληματικών πράξεων που συμπεριλήφθηκαν σ' αυτόν τον κατάλογο (σημείο 48 των συμπερασμάτων). Εν συνεχεία, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας τον Μάρτιο 2000, είχε υπογραμμίσει τη σημασία μιας ανταγωνιστικής οικονομίας βασισμένης στη γνώση. Προς αυτή την κατεύθυνση, η Επιτροπή παρουσίασε το σφαιρικό σχέδιο δράσης eEurope για την ανάπτυξη όλων των δυνατοτήτων τις οποίες προσφέρουν οι νέες τεχνολογίες και για τη βελτίωση της ασφάλειας των δικτύων πληροφορικής.

Επιπλέον, η παρούσα απόφαση πλαίσιο περιλαμβανόταν ήδη στη σειρά των δράσεων που προβλέπονταν στον πίνακα αποτελεσμάτων που είχε παρουσιάσει η Επιτροπή αποβλέποντας στη δημιουργία ενός χώρου ασφάλειας, ελευθερίας και δικαιοσύνης.

Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης πλαισίου, νοούνται ως :

- ο σύστημα πληροφοριών: κάθε μεμονωμένο σύστημα ή ομάδα συστημάτων διασυνδεδεμένων που εξασφαλίζουν αυτόματη επεξεργασία δεδομένων πληροφορικής, καθώς και δεδομένων πληροφορικής αποθηκευμένων, επεξεργασμένων, ανακτηθέντων ή διαβιβασθέντων από τα συστήματα αυτά για τη λειτουργία τους, χρήση, προστασία και συντήρηση,
- ο δεδομένα πληροφορικής: κάθε αναπαράσταση περιστατικών, πληροφοριών ή εννοιών υπό μορφή που μπορεί να αποτελέσει

αντικείμενο επεξεργασίας από σύστημα πληροφοριών συμπεριλαμβανομένου και προγράμματος που επιτρέπει στο σύστημα αυτό να εκτελέσει μια λειτουργία,

- ο νομικό πρόσωπο: κάθε οντότητα στην οποία το ισχύον δίκαιο αναγνωρίζει το καθεστώς αυτό, με εξαίρεση τα κράτη και τους άλλους δημόσιους φορείς κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας, καθώς και τους διεθνείς οργανισμούς που υπάγονται στο δημόσιο δίκαιο,
- χωρίς δικαίωμα: πρόσβαση ή προσβολή του συστήματος που δεν επιτρέπεται από τον ιδιοκτήτη ή από άλλον κάτοχο δικαιωμάτων του συστήματος ή τμήματος του συστήματος ή δεν προβλέπεται από την εθνική νομοθεσία.

Οι αξιόποινες πράξεις που θα τιμωρούνται κατ' εφαρμογή της παρούσας απόφασης πλαισίου είναι:

- ο παράνομη πράξη σε συστήματα πληροφοριών,
- ο η προσβολή της ακεραιότητας του συστήματος (η ηθελημένη πρόκληση σοβαρής διαταραχής ή διακοπής της λειτουργίας συστήματος πληροφοριών εισάγοντας, διαβιβάζοντας, προσβάλλοντας, εξαλείφοντας, βλάπτοντας, τροποποιώντας, καταργώντας ή καθιστώντας μη προσβάσιμα τα δεδομένα πληροφορικής),
- ο η προσβολή της ακεραιότητας των δεδομένων.

Εν πάση περιπτώσει, την εγκληματική πράξη πρέπει να χαρακτηρίζει το στοιχείο της πρόθεσης. 5. Η προτροπή, η υποβοήθηση, η συνενοχή ή η απόπειρα διάπραξης μιας ή περισσοτέρων μεταξύ των προαναφερομένων πράξεων θα είναι επίσης κολάσιμες.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέψουν τη δυνατότητα τιμωρίας των προαναφερομένων πράξεων με ποινικές κυρώσεις αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές.

Θα θεωρείται ως επιβαρυντική περίσταση η διάπραξη της αξιόποινης πράξης στο πλαίσιο εγκληματικής οργάνωσης κατά την έννοια της κοινής δράσης 98/733/ΔΕΥ, καθώς επίσης και η πρόκληση σοβαρής ζημίας και προσβολής ουσιαστικών συμφερόντων. Αντιθέτως, σε περίπτωση που η αξιόποινη πράξη είχε ως συνέπεια ζημίες ή σσονος σημασίας, η αρμόδια δικαστική αρχή θα μπορεί να μειώσει την ποινή.

Επιπλέον, η απόφαση πλαίσιο προτείνει κριτήρια για τον καθορισμό της ευθύνης του νομικού προσώπου και τις ενδεχόμενες κυρώσεις που θα μπορούν να επιβάλλονται σε περίπτωση που δηλώνεται η ευθύνη αυτού του νομικού προσώπου (προσωρινή ή οριστική απαγόρευση άσκησης δραστηριότητας, δικαστική εντολή διάλυσης, απώλεια των δημοσίων ωφελημάτων κλπ.).

Κάθε κράτος μέλος θα είναι υπεύθυνο, μεταξύ άλλων, για τις πράξεις που διαπράττονται στο έδαφός του ή εκ μέρους ενός υπηκόου του. Σε περίπτωση που πολλά κράτη μέλη θεωρούν εαυτά αρμόδια, θα πρέπει να συνεργαστούν για να συγκεντρώσουν τη διαδικασία σε ένα μόνο κράτος μέλος.

Για να ενισχυθεί η συνεργασία, τα κράτη μέλη ανταλλάσσουν κάθε χρήσιμη πληροφορία. Προς αυτόν τον σκοπό, κάθε κράτος ορίζει εθνικά σημεία επαφής τα οποία λειτουργούν 24 ώρες το 24ωρο και 7 ημέρες την εβδομάδα.

Τα κράτη μέλη γνωστοποιούν στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου και της Επιτροπής τα στοιχεία των σημείων επαφής, καθώς επίσης και κάθε άλλο μέτρο που εγκρίνεται για την εκτέλεση της παρούσας απόφασης-πλαίσιο.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

Πράξη	Έναρξη ισχύος	Μεταφορά στα κράτη μέλη	Επίσημη Εφημερίδα
Απόφαση-πλαίσιο 2005/222/JAI	16.03.2005	16.03.2007	ΕΕ L 69 της.03.2005

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΓΓΕΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Πνευματική ιδιοκτησία και συγγενικά δικαιώματα στην κοινωνία της πληροφορίας: εναρμόνιση ορισμένων θεμάτων

Η παρούσα οδηγία αποβλέπει στην προσαρμογή της νομοθεσίας σχετικά με το δικαίωμα του δημιουργού και τα συγγενικά δικαιώματα στις τεχνολογικές εξελίξεις και ειδικότερα στην κοινωνία της πληροφορίας. Στόχος είναι η μεταφορά των βασικών διεθνών υποχρεώσεων που απορρέουν από τις δύο συνθήκες σχετικά με την πνευματική ιδιοκτησία και τα συγγενικά δικαιώματα οι οποίες εγκρίθηκαν στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας (ΠΟΔΙ) τον Δεκέμβριο του 1996 σε κοινοτικό επίπεδο.

ΠΡΑΞΗ

Οδηγία 2001/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, σχετικά με την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία των πληροφοριών.

ΣΥΝΟΨΗ

Πεδίο εφαρμογής

Πλην αντίθετης διάταξης, η οδηγία εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των υφιστάμενων διατάξεων των σχετικών με:

- τη νομική προστασία των προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών·
- το δικαίωμα εκμίσθωσης, το δικαίωμα δανεισμού και ορισμένα δικαιώματα συγγενικά προς την πνευματική ιδιοκτησία στον τομέα των προϊόντων της διανοίας·
- το δικαίωμα του δημιουργού και τα συγγενικά δικαιώματα που εφαρμόζονται στις ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις προγραμμάτων μέσω δορυφόρου και την καλωδιακή αναμετάδοση·
- τη διάρκεια προστασίας του δικαιώματος του δημιουργού και ορισμένων συγγενικών δικαιωμάτων·
- τη νομική προστασία των βάσεων δεδομένων.

Η οδηγία θίγει τρεις βασικούς τομείς: το δικαίωμα αναπαραγωγής, το δικαίωμα παρουσίασης στο κοινό και το δικαίωμα διανομής.

Δικαίωμα αναπαραγωγής

Τα κράτη μέλη παρέχουν το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν την άμεση ή έμμεση, προσωρινή ή μόνιμη αναπαραγωγή με οποιοδήποτε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει:

- στους δημιουργούς, όσον αφορά το πρωτότυπο και τα αντίγραφα των έργων τους
- στους καλλιτέχνες ερμηνευτές ή εκτελεστές, όσον αφορά την υλική ενσωμάτωση των ερμηνειών ή εκτελέσεών τους
- στους παραγωγούς φωνογραφημάτων, όσον αφορά τα φωνογραφήματά τους
- στους παραγωγούς της πρώτης υλικής ενσωμάτωσης ταινιών, όσον αφορά το πρωτότυπο και τα αντίγραφα των ταινιών τους
- στους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς, όσον αφορά την υλική ενσωμάτωση των εκπομπών τους που μεταδίδονται ενσυρμάτως ή ασυρμάτως, συμπεριλαμβανομένης της καλωδιακής ή δορυφορικής αναμετάδοσης.

Δικαίωμα παρουσίασης στο κοινό

Τα κράτη μέλη παρέχουν στους δημιουργούς το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν κάθε παρουσίαση των έργων τους στο κοινό, καθώς και να καθιστούν προσιτά τα έργα τους στο κοινό κατά τρόπο ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση σ' αυτά όπου και όταν επιλέγει ο ίδιος.

Το ίδιο ισχύει όσον αφορά το δικαίωμα διάθεσης στο κοινό προστατευόμενων αντικειμένων κατά τρόπο ώστε τα μέλη του κοινού να μπορούν να έχουν πρόσβαση σε αυτά από τον τόπο και κατά τον χρόνο της ατομικής τους επιλογής, το οποίο παρέχεται:

- στους καλλιτέχνες εκτελεστές ή ερμηνευτές, όσον αφορά την υλική ενσωμάτωση των εκτελέσεων και ερμηνειών τους·
- στους παραγωγούς φωνογραφημάτων, όσον αφορά τα φωνογραφήματά τους·
- στους παραγωγούς της πρώτης υλικής ενσωμάτωσης ταινιών, όσον αφορά το πρωτότυπο και τα αντίγραφα των ταινιών τους·

- στους ραδιοηλεκτρονικούς οργανισμούς, όσον αφορά την υλική ενσωμάτωση των εκπομπών τους ανεξάρτητα από τη μέθοδο διάδοσης.

Δικαίωμα διανομής

Η οδηγία εναρμονίζει υπέρ των δημιουργών το αποκλειστικό δικαίωμα διανομής στο κοινό του πρωτοτύπου ή των αντιγράφων των έργων τους. Αυτό το δικαίωμα διανομής αναλώνεται στην περίπτωση πρώτης πωλήσεως ή άλλης μεταβίβασης της κυριότητας του εν λόγω αντικείμενου στην Κοινότητα, που πραγματοποιείται από το δικαιούχο ή με τη συγκατάθεσή του.

Εξαιρέσεις και περιορισμοί

Η οδηγία προβλέπει ορισμένες εξαιρέσεις στις πράξεις αναπαραγωγής και παρουσίασης στο κοινό (άρθρο 5).

Υποχρεωτική εξαίρεση από το δικαίωμα αναπαραγωγής

Υποχρεωτική εξαίρεση από το δικαίωμα αναπαραγωγής θεσπίζεται για ορισμένες προσωρινές πράξεις αναπαραγωγής οι οποίες αποτελούν αναπόσπαστο μέρος μιας τεχνικής διαδικασίας έχουν δε ως αποκλειστικό σκοπό να επιτρέψουν τη νόμιμη χρήση ή την εντός δικτύου μετάδοση ενός έργου ή άλλου προστατευόμενου αντικείμενου μεταξύ τρίτων, μέσω διαμεσολαβητή και οι οποίες δεν έχουν αυτοτελώς οικονομική σημασία.

Εξάλλου, η οδηγία προβλέπει άλλες μη υποχρεωτικές εξαιρέσεις από τα δικαιώματα αναπαραγωγής και παρουσίασης στο κοινό. Στις περιπτώσεις αυτές, χορηγούνται σε εθνικό επίπεδο από το οικείο κράτος μέλος.

Δικαιώματα αναπαραγωγής και παρουσίασης στο κοινό

Οι διατάξεις περί εξαιρέσεων και περιορισμών σχετικά με τα δικαιώματα αναπαραγωγής και παρουσίασης στο κοινό είναι προαιρετικές και αφορούν κυρίως το «δημόσιο» τομέα. Για τρεις από τις εξαιρέσεις αυτές - τη φωτοαναπαραγωγή, την ιδιωτική χρήση και τις εκπομπές εκ μέρους κοινωνικών ιδρυμάτων - οι δικαιούχοι πρέπει να λαμβάνουν δίκαιη αποζημίωση.

Όσον αφορά τις εξαιρέσεις ή τους περιορισμούς στα δικαιώματα διανομής, χορηγούνται σε συνάρτηση με την εξαίρεση σχετικά με την αναπαραγωγή ή την παρουσίαση στο κοινό.

Νομική προστασία

Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να εξασφαλίζουν την έννομη προστασία κατά της εξουδετέρωσης κάθε αποτελεσματικού τεχνολογικού μέτρου σε σχέση με έργα ή άλλα προστατευόμενα αντικείμενα. Η εν λόγω έννομη προστασία καλύπτει επίσης «τις προπαρασκευαστικές πράξεις» όπως η κατασκευή, η εισαγωγή, η διανομή, η πώληση ή η παροχή υπηρεσιών σε σχέση με αντικείμενα περιορισμένης χρήσης. Ωστόσο, όσον αφορά ορισμένες εξαιρέσεις ή περιορισμούς, εάν οι δικαιούχοι δεν λάβουν εκούσια μέτρα, τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν την εφαρμογή εξαίρεσης ή περιορισμού γι' αυτούς που μπορούν να επωφεληθούν. Όσον αφορά την εξαίρεση για ιδιωτική χρήση, τα κράτη μέλη δύνανται επίσης να λαμβάνουν τέτοια μέτρα, εκτός εάν η αναπαραγωγή έχει ήδη καταστεί δυνατή από τους δικαιούχους σύμφωνα με το κριτήριο οικονομικής ζημίας.

Προστασία της ενημέρωσης για το καθεστώς των δικαιωμάτων

Το καθεστώς των δικαιωμάτων ενός προστατευόμενου αντικείμενου ή έργου περιέχει πληροφορίες σχετικά με το αντικείμενο ή το έργο και σχετικά με το καθεστώς προστασίας. Η οδηγία προβλέπει διατάξεις για την προστασία του καθεστώτος από κάθε μη επιτρεπόμενη τροποποίηση ή διανομή.

Κυρώσεις και μέσα νομικής προστασίας

Η οδηγία υποχρεώνει τα κράτη μέλη να προβλέπουν κατάλληλες κυρώσεις και μέσα νομικής προστασίας έναντι της προσβολής των διατάξεων της οδηγίας.

Διαχρονική εφαρμογή

Τα έργα και τα αντικείμενα που αναφέρονται στην οδηγία πρέπει, στις 22 Δεκεμβρίου 2002, να προστατεύονται από τη νομοθεσία των κρατών μελών περί πνευματικής ιδιοκτησίας ή να πληρούν τα κριτήρια προστασίας κατ' εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας.

Τροποποίηση των υφιστάμενων μέτρων

Η εν λόγω οδηγία τροποποιεί τις οδηγίες 92/100/ΕΟΚ, σχετικά με το δικαίωμα εκμίσθωσης και δανεισμού και 93/98/ΕΟΚ για την εναρμόνιση της διάρκειας προστασίας, έτσι ώστε να μεταφερθούν οι νέες διεθνείς υποχρεώσεις στον τομέα αυτό.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

Πράξη	Θέση σε ισχύ	Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών	Επίσημη Εφημερίδα
Οδηγία <u>2001/29/ΕΚ</u> [έγκριση: συναπόφαση <u>COD/1997/0359]</u>	22.06.2001	22.12.2002	Επίσημη Εφημερίδα L 167, 22.06.2001

ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Σύσταση της Επιτροπής, της 18ης Μαΐου 2005, σχετικά με τη συλλογική διασυνοριακή διαχείριση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων για τις νόμιμες επιγραμμικές (online) μουσικές υπηρεσίες. [Επίσημη Εφημερίδα L 276, 21/10/2005].

Η απουσία κατοχύρωσης των δικαιωμάτων δημιουργού σε επίπεδο ΕΕ ήταν ένα από τα κωλύματα στην ανάπτυξη νέων υπηρεσιών μουσικής μέσω του διαδικτύου.

Η εν λόγω σύσταση προτείνει επομένως μέτρα για τη βελτίωση, σε κοινοτική κλίμακα, της βάσει αδείας παραχώρησης δικαιωμάτων δημιουργού για τις επιγραμμικές (online) υπηρεσίες. Αυτή η βελτίωση είναι απαραίτητη καθόσον οι νέες υπηρεσίες διαδικτύου (αναμετάδοση μέσω διαδικτύου, τηλεκφόρτωση μουσικής κατ' αίτηση, κλπ.) απαιτούν άδεια που θα καλύπτει τις σχετικές δραστηριότητες στο σύνολο της ΕΕ.

Πράσινη βίβλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της 27ης Ιουλίου 1995, σχετικά με το δικαίωμα δημιουργού και τα συγγενικά δικαιώματα στην κοινωνία των πληροφοριών [COM/95/0382 τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα].

Σκοπός αυτής της πράσινης βίβλου είναι να τεθούν σε προοπτική ορισμένα θέματα σχετικά με το δικαίωμα δημιουργού και τα συγγενικά δικαιώματα στο πλαίσιο της ανάπτυξης της κοινωνίας των πληροφοριών με σκοπό, κυρίως, τον καθορισμό των αναγκαίων νομοθετικών μέτρων.

Πράσινη Βίβλος για τα πνευματικά δικαιώματα και τα σχετικά δικαιώματα στην κοινωνία των πληροφοριών

Ο σκοπός αυτής της Πράσινης Βίβλου είναι να καθοριστεί το υπόβαθρο σε διάφορα θέματα των πνευματικών δικαιωμάτων και των σχετικών δικαιωμάτων όπου τα νομοθετικά μέτρα μπορούν να απαιτηθούν καθώς η κοινωνία των πληροφοριών αναπτύσσεται.

ΝΟΜΟΣ

Πράσινη Βίβλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 27ης Ιουλίου 1995 στα πνευματικά δικαιώματα και σχετικά δικαιώματα στην κοινωνία των πληροφοριών [Τελικό 382 COM(95) - που δεν δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα]

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η Πράσινη Βίβλος διαιρείται σε δύο κεφάλαια. Το κεφάλαιο 1 περιγράφει πώς η κοινωνία των πληροφοριών οφείλει να λειτουργήσει. Επιδεικνύει πόσο σημαντική η κοινωνία των πληροφοριών είναι στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, και πώς αρμόζει στο πλαίσιο ενιαίας αγοράς. Επιδιώκει να δώσει έμφαση στα ζητήματα που προκύπτουν ως αποτέλεσμα της εμφάνισης της κοινωνίας των πληροφοριών. Το κεφάλαιο 2 διαλέγει εννέα από τα σημεία σχετικά με τα πνευματικά δικαιώματα και στα σχετικά δικαιώματα που παρουσιάστηκαν επάνω στις συνεισφορές από τα ενδιαφερόμενα συμβαλλόμενα μέρη και που η Επιτροπή θεωρεί πρέπει να δοθεί προτεραιότητα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι η κοινωνία των πληροφοριών μπορεί να λειτουργήσει κατάλληλα.

Εάν η κοινωνία των πληροφοριών πρόκειται να αναπτυχθεί επιτυχώς, οι πολλά νέα υπηρεσίες και τα προϊόντα που δημιουργούνται πρέπει να είναι σε θέση να ωφεληθούν πλήρως από τη λωρίδα ταχείας κυκλοφορίας πληροφοριών. Η επέκτασή τους πρέπει να πραγματοποιηθεί σε ένα ρυθμιστικό πλαίσιο που είναι συνεπές σε εθνικό, κοινοτικό και διεθνές επίπεδο. Η νομοθεσία θα πρέπει να προσαρμοστεί προκειμένου να αποκριθεί νέα να προκύψει απαιτήσεων, και αυτό προκύπτει τα νέα ζητήματα. Ένα από αυτά τα ζητήματα είναι η προσαρμογή του νομικού περιβάλλοντος για την πνευματική ιδιοκτησία.

Η Πράσινη Βίβλος υπογραμμίζει ότι η μέθοδος που υιοθετείται από τη νομοθεσία ενιαίας αγοράς παρουσιάζει την πρόοδο στην πολιτική κοινωνίας των πληροφοριών.

Οι νέα υπηρεσίες και τα προϊόντα που παρέχονται μέσω της λωρίδας ταχείας κυκλοφορίας πληροφοριών μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις υπάρχουσες εργασίες ή μπορούν να δημιουργήσουν νέες. Το υπάρχον προστατευμένο υλικό θα πρέπει να επαναληφθεί τακτικά πριν διαβιβάζεται σε ένα ψηφιακό περιβάλλον και η δημιουργία των νέων εργασιών και των υπηρεσιών απαιτεί την ουσιαστική επένδυση, χωρίς την οποία το πεδίο των νέων υπηρεσιών θα παραμείνει πολύ περιορισμένο.

Η δημιουργική προσπάθεια που παρέχει μια βάση για την επένδυση στις νέες υπηρεσίες θα αξίζει μόνο εάν οι εργασίες και άλλο θέμα προστατεύονται επαρκώς από τα πνευματικά δικαιώματα και τα σχετικά δικαιώματα στο ψηφιακό περιβάλλον.

Μόλις παρασχεθεί μια υπηρεσία σε ένα δίκτυο γίνεται πολύ δύσκολο, χωρίς επαρκή προστασία, ώστε να εξασφαλιστεί ότι μια λογοτεχνική ή καλλιτεχνική εργασία ή άλλο προστατευμένο θέμα δεν θα αντιγραφεί, θα μετασχηματιστεί ή θα χρησιμοποιηθεί χωρίς τη γνώση των κατόχων συγγραφικών δικαιωμάτων και αντίθετα στα ενδιαφέροντά τους.

Εξ αιτίας της ίδιας της φύσης τέτοιων δικτύων, οποιαδήποτε ευρεία παραλλαγή στο επίπεδο προστασίας των εργασιών και άλλο προστατευμένο θέμα μπορούν να τοποθετήσουν τα εμπόδια με τον τρόπο της ανάπτυξης της κοινωνίας των πληροφοριών. Λαμβάνοντας υπόψη τη δυσκολία τη χρήση φιαγμένη από εργασία, και το πεδίο για τη μετατόπιση της επιχείρησης που αυτό ανοίγει, υπάρχει μια ανάγκη για περισσότερη εκτεταμένη εναρμόνιση της προστασίας που παρέχεται από τα πνευματικά δικαιώματα και τα σχετικά δικαιώματα.

Υπάρχει ήδη ένα μέτρο της πανκοινοτικής εναρμόνισης με μορφή τεσσάρων οδηγιών για τα πνευματικά δικαιώματα και τα σχετικά δικαιώματα. Αυτό το νομικό πλαίσιο πρέπει να ολοκληρωθεί με την οδηγία για νομική προστασία των βάσεων δεδομένων. Αυτό το τελευταίο μέτρο βάζει την Κοινότητα μπροστά από τους εμπορικούς συνεργάτες του με την παροχή ενός κατάλληλου νομικού πλαισίου για την ανάπτυξη των υπηρεσιών στην κοινωνία των πληροφοριών.

Τα πνευματικά δικαιώματα και τα σχετικά δικαιώματα δίνουν στον κάτοχο τη μόνη δύναμη να εγκρίνουν ή να απαγορεύσουν τη χρήση, την αναπαραγωγή και τους ομοίους των εργασιών και άλλου προστατευμένου θέματος και εκτός αν οι κανόνες που κυβερνούν τους ευθυγραμμίζονται από μια χώρα σε άλλη, θα υπάρξουν αναπόφευκτα εμπόδια με τον τρόπο της ελεύθερης μετακίνησης των εμπορευμάτων και των υπηρεσιών σχετικών. Επιπλέον, εκτός αν υπάρχει ικανοποιητική εναρμόνιση σε κοινοτικό επίπεδο, οι αγορές που ανοίγουν τώρα στις νέες υπηρεσίες διακινδυνεύουν τεμμένες μεταξύ τους αυτό θα απέτρεπε την ανάπτυξη των υπηρεσιών που θα είναι κερδοφόρα μόνο εάν μπορούν να λειτουργήσουν σε μια αγορά ευρύτερη από καθαρώς την εσωτερική.

Διάφορες γενικές ερωτήσεις, οι ερωτήσεις σχετικά με τα συγκεκριμένα δικαιώματα και μερικά άλλα ζητήματα που προκύπτουν σχετικά με την εκμετάλλευση των δικαιωμάτων πρέπει επομένως να εξεταστούν. Οι γενικές ερωτήσεις αφορούν τον εφαρμόσιμο νόμο και την εξαγωγή ορισμένων δικαιωμάτων. Οι πτυχές των

συγκεκριμένων δικαιωμάτων που συζητούνται περιλαμβάνουν τα δικαιώματα αναπαραγωγής, τον καθορισμό "του κοινού" σχετικά με το δικαίωμα της επικοινωνίας "στο κοινό", και ορισμένα συγκεκριμένα δικαιώματα που να ισχύσουν στους διαφορετικούς τύπους ψηφιακών μεταδόσεων. Εδώ προτείνεται ότι μια διάκριση πρέπει να γίνει μεταξύ ενός ψηφιακού δικαιώματος μετάδοσης και ενός ψηφιακού δικαιώματος ραδιοφωνικής αναμετάδοσης. Το ζήτημα των ηθικών δικαιωμάτων εξετάζεται επίσης λεπτομερώς. Στην εκμετάλλευση των δικαιωμάτων, η Πράσινη Βίβλος εξετάζει στη διοίκηση των δικαιωμάτων και τα συστήματα του προσδιορισμού και της τεχνικής προστασίας.

Η Πράσινη Βίβλος είναι μέρος μιας διαδικασίας των διαβουλεύσεων. Το 1995, τα ενδιαφερόμενα συμβαλλόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων και των κυβερνήσεων, ήταν σε θέση να παρουσιάσουν τις απόψεις τους σχετικά με τις ερωτήσεις που θέτει.

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Οδηγία 2001/29/EC του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Μαΐου 2001 στην εναρμόνιση ορισμένων πτυχών των πνευματικών δικαιωμάτων και των σχετικών δικαιωμάτων στην κοινωνία των πληροφοριών [Επίσημη Εφημερίδα λ 167 των 22.06.2001].

Αυτή η οδηγία στοχεύει να εναρμονίσει τους νόμους των κρατών μελών επάνω πνευματικά δικαιώματα και σχετικά δικαιώματα προκειμένου να βελτιωθεί η νομική βεβαιότητα και να παρασχεθεί ένα υψηλό επίπεδο προστασίας για την πνευματική ιδιοκτησία στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ψήφισμα σχετικά με την ανακοίνωση "συνέχιση της Επιτροπής της Πράσινης Βίβλου για τα πνευματικά δικαιώματα και τα σχετικά δικαιώματα στην κοινωνία των πληροφοριών" (COM(96)0483C4-0621/96) [Επίσημη Εφημερίδα γ 339 των 10.11.1997].

Ανακοίνωση της Επιτροπής της 20ης Νοεμβρίου 1996 - "συνέχιση της Πράσινης Βίβλου για τα πνευματικά δικαιώματα και τα σχετικά δικαιώματα στην κοινωνία των πληροφοριών" [Τελικό 568 COM(96) - που δεν δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα].

Σε αυτή την ανακοίνωση, η Επιτροπή έστρεψε τη συζήτηση στις προκλήσεις που τέθηκαν από τις νέες τεχνολογίες για τα πνευματικά δικαιώματα και τα σχετικά δικαιώματα .

Νομικές πτυχές του ηλεκτρονικού εμπορίου («οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο»)

Σκοπός της οδηγίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο είναι να ενισχύσει τη νομική ασφάλεια του ηλεκτρονικού εμπορίου ούτως ώστε να αυξηθεί η εμπιστοσύνη των χρηστών του Διαδικτύου. Η οδηγία καθορίζει ένα ισχυρό νομικό πλαίσιο, υποτάσσοντας τις υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας στις αρχές της εσωτερικής αγοράς (ελεύθερη κυκλοφορία και ελευθερία εγκατάστασης) και θεσπίζοντας περιορισμένο αριθμό εναρμονισμένων μέτρων.

ΠΡΑΞΗ

Οδηγία 2000/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2000, για ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην εσωτερική αγορά («οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο»).

ΣΥΝΟΨΗ

Η οδηγία αυτή στηρίζεται στις κατευθύνσεις που περιέχονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής [COM(97) 157 τελικό] σχετικά με το ηλεκτρονικό εμπόριο, με στόχο τη σύσταση ενός συνεκτικού, σε ευρωπαϊκή κλίμακα, νομικού πλαισίου για το ηλεκτρονικό εμπόριο. Η υιοθετούμενη προσέγγιση αποβλέπει, ειδικότερα, στην αποφυγή των υπερβολικών κανονιστικών ρυθμίσεων, στηριζόμενη στις ελευθερίες της εσωτερικής αγοράς, λαμβανομένων υπόψη των πραγματικών εμπορικών συνθηκών και εξασφαλίζοντας μια αποτελεσματική προστασία των στόχων γενικού ενδιαφέροντος. Η παρούσα οδηγία ανταποκρίνεται επίσης στη βούληση εξάλειψης των αποκλίσεων μεταξύ των νομολογιών των κρατών μελών ούτως ώστε να κατοχυρωθεί ένα επίπεδο ασφάλειας ικανό να αυξήσει την εμπιστοσύνη των καταναλωτών και των επιχειρήσεων.

Πεδίο εφαρμογής

Η οδηγία καλύπτει όλες τις υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας : τις υπηρεσίες μεταξύ επιχειρήσεων, τις υπηρεσίες μεταξύ επιχειρήσεων και καταναλωτών, τις δωρεάν υπηρεσίες που χρηματοδοτούνται, για παράδειγμα, από διαφημιστικά έσοδα ή έσοδα προερχόμενα από χορηγίες και τις υπηρεσίες που επιτρέπουν τη διεκπεραίωση ηλεκτρονικών συναλλαγών σε απευθείας σύνδεση (και ιδίως τη διαλογική τηλεπώληση αγαθών και υπηρεσιών και τις σε απευθείας σύνδεση αγορές από ηλεκτρονικά καταστήματα).

Καλύπτει επίσης τις εξής υπηρεσίες και δραστηριότητες σε απευθείας σύνδεση (on-line): on-line εφημερίδες και περιοδικά, on-line βάσεις δεδομένων, on-line χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, on-line επαγγελματικές υπηρεσίες (δικηγόρων, γιατρών, λογιστών, κτηματομεσιτών), on-line ψυχαγωγικές υπηρεσίες (π.χ. βιντεοταινίες κατά παραγγελία), on-line marketing και διαφήμιση, υπηρεσίες πρόσβασης στο Internet.

Η οδηγία έχει εφαρμογή αποκλειστικά στους φορείς παροχής υπηρεσιών * που είναι εγκατεστημένοι στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ). Εντούτοις, προκειμένου να μην παρακωλύσει το παγκόσμιο ηλεκτρονικό εμπόριο, δεν περιλαμβάνει διατάξεις ασύμβατες με τα νομικά πλαίσια και τις διαδικασίες που ισχύουν σε άλλες περιφέρειες του κόσμου.

Εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας του κράτους μέλους όπου είναι εγκατεστημένος ο φορέας παροχής υπηρεσιών

Δυνάμει του άρθρου 3 της οδηγίας, οι φορείς παροχής υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας (για παράδειγμα οι φορείς εκμετάλλευσης ηλεκτρονικών κόμβων στο Διαδίκτυο) υπόκεινται στη νομοθεσία του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένοι (κανόνας της χώρας καταγωγής ή «ρήτρα εσωτερικής αγοράς»). Στην οδηγία ορίζεται ως τύπος εγκατάστασης του φορέα παροχής υπηρεσιών ο τύπος στον οποίο ο φορέας ασκεί ουσιαστικά οικονομική δραστηριότητα μέσω μιας μόνιμης εγκατάστασης για αόριστη χρονική διάρκεια. Αυτός ο κανόνας της χώρας καταγωγής αποτελεί και τον ακρογωνιαίο λίθο της οδηγίας διότι διασφαλίζει την ασφάλεια και τη νομική σαφήνεια που είναι απαραίτητες ώστε οι φορείς παροχής υπηρεσιών να έχουν τη δυνατότητα να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αρχή της μη αναγκαίας προηγούμενης άδειας

Η οδηγία δεν επιτρέπει στα κράτη μέλη να υπαγάγουν τις υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας σε ειδικά καθεστάτα αδειοδότησης τα οποία δεν εφαρμόζονται επίσης και σε παρόμοιες υπηρεσίες που παρέχονται με άλλα μέσα. Κατά συνέπεια, θα ήταν αντίθετη προς τις διατάξεις της οδηγίας η υπαγωγή της δημιουργίας ιστοθέσεων σε διαδικασία αδειοδότησης. Σε περίπτωση ωστόσο που η υπόψη ιστοθέση αφορά δραστηριότητες υποκείμενες σε κανονιστικές ρυθμίσεις (για παράδειγμα on-line τραπεζικές και χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες), η δημιουργία της μπορεί να υπαχθεί σε καθεστώς αδειοδότησης.

Διαφάνεια

Τα κράτη μέλη οφείλουν να εξασφαλίζουν μέσω της νομοθεσίας τους ότι οι φορείς παροχής υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας προσφέρουν στους αποδέκτες τους * και στις αρμόδιες αρχές εύκολη, άμεση και συνεχή πρόσβαση στις βασικές πληροφορίες που αφορούν τις δραστηριότητές τους: επωνυμία, γεωγραφική διεύθυνση, ηλεκτρονική διεύθυνση, αριθμό εγγραφής στο εμπορικό μητρώο, επαγγελματικό τίτλο και εγγραφή σε επαγγελματική ένωση, αριθμό ΦΠΑ.

Εμπορικές επικοινωνίες και spamming *

Οι εμπορικές επικοινωνίες * πρέπει να είναι σαφώς αναγνωρίσιμες και μη επιδεχόμενες παρερμηνειών (άρθρο 6) ούτως ώστε να αυξηθεί η εμπιστοσύνη των καταναλωτών και να διασφαλιστούν θεμιτές εμπορικές πρακτικές. Επιπλέον, οι εμπορικές επικοινωνίες μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου πρέπει να είναι σαφώς αναγνωρίσιμες ευθύς ως περιέρχονται στον αποδέκτη. Τα κράτη μέλη οφείλουν εξάλλου να λάβουν μέτρα με τα οποία να εξασφαλίζεται ότι οι φορείς παροχής υπηρεσιών που προβαίνουν σε ανεπίκλητες εμπορικές επικοινωνίες μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου συμβουλευόμαστε τακτικά τα μητρώα «επιλογών» (σύστημα opt-out) * στα οποία μπορούν να εγγράφονται τα φυσικά πρόσωπα που δεν επιθυμούν να λαμβάνουν τέτοιες εμπορικές επικοινωνίες και σέβονται την επιλογή αυτών των προσώπων. Η οδηγία δεν απαγορεύει ωστόσο στα κράτη μέλη να επιλέξουν το σύστημα προγενέστερης συγκατάθεσης (opt-in) * .

Συμβάσεις που συνάπτονται με ηλεκτρονικά μέσα

Η οδηγία προβλέπει ότι τα κράτη μέλη οφείλουν να καταργήσουν οποιαδήποτε απαγόρευση ή περιορισμό της χρήσης ηλεκτρονικών συμβάσεων. Επιπλέον, διασφαλίζει νομική ασφάλεια καθορίζοντας ορισμένες υποχρεώσεις παροχής πληροφοριών σχετικών με τη σύναψη των ηλεκτρονικών συμβάσεων. Οι σχετικές διατάξεις της οδηγίας συμπληρώνουν εκείνες της οδηγίας του 1999 περί ηλεκτρονικών υπογραφών.

Ευθύνη των μεσαζόντων παροχής υπηρεσιών

Το ζήτημα της ευθύνης των μεσαζόντων παροχής υπηρεσιών, και ιδίως των φορέων φιλοξενίας ιστοσελίδων, συγκαταλέγεται στα πιο ευαίσθητα ζητήματα. Είναι όντως απαραίτητο να προσδιορισθεί ο βαθμός στον οποίο οι τεχνικοί αυτοί μεσάζοντες μπορεί να θεωρηθούν υπεύθυνοι για το τυχόν παράνομο και επιζήμιο περιεχόμενο του υλικού που δημοσιεύεται στο δίκτυο ή στον εξυπηρετητή τους.

Προς άρση των υφιστάμενων νομικών αβεβαιοτήτων, η οδηγία απαλλάσσει πάσης ευθύνης τους μεσάζοντες που διαδραματίζουν παθητικό ρόλο διασφαλίζοντας απλώς τη «μετάδοση» πληροφοριών που παρέχουν τρίτοι. Περιορίζει επίσης την ευθύνη των φορέων παροχής άλλων ενδιάμεσων υπηρεσιών όπως η αποθήκευση πληροφοριών. Με άλλα λόγια, οι φορείς παροχής υπηρεσιών υποδομής ή υπηρεσιών πρόσβασης δεν είναι δυνατόν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις διαβιβαζόμενες πληροφορίες, υπό τον όρο ότι δεν αποτελούν την αφετηρία της μετάδοσης των πληροφοριών και δεν επλέγουν τον αποδέκτη της μετάδοσης ούτε τις μεταδιδόμενες πληροφορίες.

Εντούτοις, η οδηγία ορίζει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν από τους φορείς εκμετάλλευσης ιστοθέσεων να ενημερώνουν το συντομότερο δυνατόν τις αρμόδιες κρατικές αρχές για τυχόν υπόνοιες περί χορηγούμενων παρανόμων πληροφοριών ή δραστηριοτήτων που επιχειρούν αποδέκτες των υπηρεσιών τους. Ομοίως, τα κράτη μέλη μπορούν να υποχρεώνουν τους φορείς φιλοξενίας ιστοσελίδων να ανακοινώνουν στις αρμόδιες αρχές πληροφορίες που διευκολύνουν τον εντοπισμό των ιδιοκτητών των φιλοξενούμενων ιστοσελίδων.

Εφαρμογή της οδηγίας

Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή ενθαρρύνουν την κατάρτιση κωδίκων δεοντολογίας σε κοινοτικό επίπεδο, από τις επαγγελματικές ενώσεις ή οργανώσεις, με σκοπό να συμβάλουν στην ορθή εφαρμογή της οδηγίας. Ωστόσο, η Επιτροπή μεριμνά ώστε οι εν λόγω κώδικες να τηρούν τις αρχές του κοινοτικού δικαίου και να εξασφαλίζεται η διαφάνειά τους σε κοινοτικό επίπεδο. Οι ενώσεις καταναλωτών πρέπει να συμμετέχουν στη διαδικασία κατάρτισης και εφαρμογής των κωδίκων δεοντολογίας (άρθρο 16).

Σε περιπτώσεις διαφωνίας μεταξύ ενός φορέα παροχής και ενός αποδέκτη μιας υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η νομοθεσία τους να επιτρέπει την ουσιαστική χρήση μηχανισμών εξώδικης επίλυσης και με τα κατάλληλα ηλεκτρονικά μέσα. Τα κράτη μέλη οφείλουν να εξασφαλίζουν ότι τα αρμόδια όργανα εξώδικης επίλυσης των διαφορών εφαρμόζουν τις αρχές της ανεξαρτησίας, της διαφάνειας, της εκατέρωθεν ακρόασης, της αποτελεσματικότητας

της διαδικασίας, της νομιμότητας της απόφασης, της ελευθερίας των μερών και της αντιπροσώπευσης (άρθρο 17).

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι δραστηριότητες υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας να αποτελούν αντικείμενο **αποτελεσματικών μέσων έννομης προστασίας** που να επιτρέπουν την λήψη μέτρων με σκοπό την επανόρθωση της εικαζόμενης παράβασης και την αποφυγή πρόκλησης περαιτέρω ζημίας στα διακυβευόμενα συμφέροντα (άρθρο 18).

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αρμόδιες αρχές τους να διαθέτουν τις κατάλληλες εξουσίες ελέγχου και έρευνας που απαιτούνται για την αποτελεσματική εφαρμογή της οδηγίας. Μεριμνούν επίσης ώστε οι αρμόδιες αρχές τους να συνεργάζονται με τις εθνικές αρχές των άλλων κρατών μελών και να ορίζουν, προς το σκοπό αυτόν, αρμόδιο για επικοινωνία του οποίου τα στοιχεία κοινοποιούν στα άλλα κράτη μέλη και στην Επιτροπή (άρθρο 19).

Παρεκκλίσεις

Η οδηγία προβλέπει τρεις τύπους **παρεκκλίσεων**:

- ορισμένες δραστηριότητες αποκλείονται του πεδίου εφαρμογής (παράρτημα 1), όπως οι συμβολαιογραφικές δραστηριότητες ή η υπεράσπιση ενός πελάτη στο δικαστήριο·
- το άρθρο 3 (ρήτρα της «χώρας καταγωγής») δεν εφαρμόζεται σε ορισμένους ειδικούς τομείς (λ.χ., στα συγγραφικά δικαιώματα ή στις συμβατικές υποχρεώσεις που ορίζονται στις συμβάσεις καταναλωτών)·
- τα κράτη μέλη δύνανται να λαμβάνουν μέτρα που περιορίζουν την ελεύθερη κυκλοφορία υπηρεσιών που προέρχονται από άλλο κράτος μέλος (παρεκκλίσεις κατά περίπτωση) εφόσον τα μέτρα αυτά είναι αναγκαία για λόγους π.χ. προστασίας ανηλίκων, δημόσιας υγείας ή προστασίας των καταναλωτών.
-

Όροι-κλειδιά της πράξης

- **υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας:** κάθε υπηρεσία που συνήθως παρέχεται έναντι αμοιβής, με ηλεκτρονικά μέσα εξ αποστάσεως και κατόπιν προσωπικής επιλογής ενός αποδέκτη·
- **φορέας παροχής υπηρεσιών:** κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που παρέχει μια υπηρεσία της κοινωνίας της πληροφορίας·
- **εγκατεστημένος φορέας παροχής υπηρεσιών:** φορέας ο οποίος ασκεί ουσιαστικά οικονομική δραστηριότητα μέσω μιας μόνιμης εγκατάστασης για αόριστη χρονική διάρκεια. Η παρουσία και η χρήση των τεχνικών μέσων και των τεχνολογιών που απαιτούνται για την παροχή της υπηρεσίας δεν συνιστούν εγκατάσταση του φορέα·
- **αποδέκτης της υπηρεσίας:** κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο χρησιμοποιεί, επαγγελματικώς ή άλλως, μια υπηρεσία της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως για να αναζητήσει πληροφορίες ή

Όροι-κλειδιά της πράξης

- για να προσφέρει πρόσβαση σε αυτές:
- ο εμπορικές επικοινωνίες: όλες οι μορφές επικοινωνίας, εξαιρουμένων των συγκεκριμένων περιπτώσεων που προβλέπονται στην οδηγία, οι οποίες αποσκοπούν να προωθήσουν, άμεσα ή έμμεσα, αγαθά, υπηρεσίες ή την εικόνα μιας επιχείρησης, ενός οργανισμού ή ενός προσώπου που ασκεί εμπορική, βιομηχανική ή βιοτεχνική δραστηριότητα ή νομοθετικώς κατοχυρωμένο επάγγελμα.
 - ο **καθεστώς «κατά προαίρεση αυτοεξαίρεσης» (opt-out):** καθεστώς αποστολής ανεπίκλητων εμπορικών μηνυμάτων σε κατάλογο ηλεκτρονικών διευθύνσεων χρηστών του Διαδικτύου οι οποίοι δεν έχουν συναινέσει ρητώς να λαμβάνουν εμπορικά μηνύματα αλλά έχουν τη δυνατότητα να ζητήσουν τη διαγραφή τους από τον κατάλογο. Στο σύστημα αυτό τεκμαίρεται ότι οι χρήστες του Διαδικτύου συναινούν σιωπηρά.
 - ο **καθεστώς «προγενέστερης συγκατάθεσης» (opt-in):** καθεστώς αποστολής εμπορικών μηνυμάτων μόνο στους χρήστες του Διαδικτύου που έχουν προηγουμένως συναινέσει να λαμβάνουν διαφημιστικά μηνύματα και έχουν καταχωρισθεί σε σχετικό κατάλογο ηλεκτρονικών διευθύνσεων. Στην περίπτωση αυτή, η συναίνεση των χρηστών του Διαδικτύου είναι ρητή.
 - ο **«spamming»** (ή καταχρηστική μαζική αποστολή ανεπίκλητων ηλεκτρονικών μηνυμάτων): ο όρος «spam» (αμερικανική αργκό) χρησιμοποιείται για να περιγράψει τα ανεπιθύμητα ηλεκτρονικά μηνύματα. Το «spamming» είναι η μαζική αποστολή του ίδιου μηνύματος σε έναν μεγάλο αριθμό χρηστών του Διαδικτύου. Πρόκειται επίσης για μια τεχνική πρωτόγονης και μη στοχοθετημένης εμπορικής προβολής με την οποία χρησιμοποιούνται οι ηλεκτρονικές διευθύνσεις για την αποστολή διαφημιστικών μηνυμάτων που τελικά προκαλούν ασφυξία στα ηλεκτρονικά γραμματοκιβώτια των χρηστών του Διαδικτύου.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

Πράξη	Έναρξη ισχύος	Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών	Επίσημη Εφημερίδα
Οδηγία <u>2000/31/ΕΚ</u>	17.07.2000	-	ΕΕ L 178 της 17.7.2000

ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Έκθεση της Επιτροπής της 21ης Νοεμβρίου 2003: πρώτη έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 2000/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 8ης Ιουνίου 2000 για ορισμένες νομικές πτυχές

των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην εσωτερική αγορά («οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο»).

Στη συγκεκριμένη έκθεση γίνεται μια πρώτη αξιολόγηση της μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο της οδηγίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο, της εφαρμογής και του αντικτύπου της. Η έκθεση δείχνει ότι η οδηγία είχε θετική επίδραση στο ηλεκτρονικό εμπόριο στην Ευρώπη, το οποίο σημειώνει μάλιστα σταθερή αύξηση.

Η μεταφορά της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών είναι εν γένει ικανοποιητική. Με εξαίρεση τις Κάτω Χώρες, τα κράτη μέλη αποφάσισαν να μεταφέρουν την οδηγία μέσω οριζόντιου νόμου για το ηλεκτρονικό εμπόριο προκειμένου να δημιουργήσουν ένα όσο το δυνατόν σαφέστερο εθνικό πλαίσιο. Κατά τη μεταφορά της οδηγίας στο εθνικό τους δίκαιο, τα περισσότερα κράτη μέλη έδωσαν κυρίως βάρος στη ρήτρα για την εσωτερική αγορά και στις διατάξεις περί ευθύνης των μεσαζόντων παροχής υπηρεσιών. Ορισμένα κράτη μέλη συμπεριέλαβαν μάλιστα στο εθνικό τους δίκαιο ορισμένα επιπρόσθετα στοιχεία που δεν καλύπτονται από την οδηγία και αφορούν ιδίως τα εξής: την ευθύνη των φορέων παροχής υπερσυνδέσμων και μηχανών αναζήτησης, τις διαδικασίες κοινοποίησης και απόσυρσης παράνομου περιεχομένου, τις απαιτήσεις καταχώρισης σε μητρώα φορέων παροχής υπηρεσιών, το φιλτράρισμα, την κρυπτογράφηση και τη συγκράτηση δεδομένων. Στην έκθεση τονίζεται επίσης ότι η οδηγία φαίνεται ότι συνέβαλε επιτυχώς στη μείωση των δικαστικών διαδικασιών και, ως εκ τούτου, της νομικής αβεβαιότητας ιδιαίτερα όσον αφορά την ευθύνη των φορέων παροχής υπηρεσιών Διαδικτύου. Το γεγονός αυτό μάλλον δείχνει ότι η οδηγία κατάφερε να παράσχει επαρκές νομικό πλαίσιο για τις υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας.

Όσον αφορά την παρακολούθηση της εφαρμογής της οδηγίας, η Επιτροπή θα καταβάλει προσπάθειες ώστε:

- να διασφαλιστεί η ορθή εφαρμογή της οδηγίας·
- να ενισχυθεί η διοικητική συνεργασία και η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών·
- να αυξηθεί η πληροφόρηση και η ευαισθητοποίηση των επιχειρήσεων και των πολιτών·
- να διασφαλιστεί η παρακολούθηση των πολιτικών εξελίξεων με σκοπό τον προσδιορισμό των τομέων μελλοντικής δράσης·
- να ενισχυθεί η διεθνής συνεργασία και ο ρυθμιστικός διάλογος.

Ανακοίνωση της Επιτροπής, της 14ης Μαΐου 2003, προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα με τίτλο «Η εφαρμογή του άρθρου 3, παράγραφοι 4 έως 6, της οδηγίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο» [COM(2003) 259 - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα].

Η εν λόγω ανακοίνωση έχει ως στόχο να εξασφαλίσει ότι οι μηχανισμοί που αναφέρονται στο άρθρο 3, παράγραφοι 4 έως 6, της οδηγίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο και επιτρέπουν στα κράτη μέλη να εφαρμόζουν,

ανάλογα με την κάθε περίπτωση, περιορισμούς βάσει του γενικού συμφέροντος σε μία υπηρεσία της κοινωνίας της πληροφορίας ενός άλλου κράτους μέλους, εφαρμόζονται με αυστηρότητα και κατά τρόπο ορθό. Η εν λόγω ανακοίνωση αποτελεί βοήθημα για τα κράτη μέλη που επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν τους μηχανισμούς αυτούς, χωρίς να έχει προβλεφθεί ως ερμηνευτικό έγγραφο. Η ανάλυση που περιλαμβάνεται στην ανακοίνωση βασίζεται στη νομολογία του Δικαστηρίου και δεν αποτελεί συστηματική προσπάθεια κάλυψης όλων των πτυχών του σχετικού άρθρου, αλλά αφορά αποκλειστικά εκείνες για τις οποίες η Επιτροπή διαπίστωσε ότι χρειάζεται να παράσχει εξηγήσεις και βοήθεια.

Ευρωπαϊκή πρωτοβουλία στο ηλεκτρονικό εμπόριο

1) ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΣ

Για να ενθαρρύνει τη σφριγηλή αύξηση του ηλεκτρονικού εμπορίου στην Ευρώπη.

2) ΠΡΟΤΑΣΗ

Ανακοίνωση της Επιτροπής της 18ης Απριλίου 1997: Μια ευρωπαϊκή πρωτοβουλία στον τομέα του ηλεκτρονικού εμπορίου

3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Καθορισμός και υπόβαθρο

Το ηλεκτρονικό εμπόριο, βασισμένο στην ηλεκτρονικές επεξεργασία και τη διαβίβαση στοιχείων, καλύπτει πολλές διαφορετικές δραστηριότητες συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών εμπορικών συναλλαγών των αγαθών και των υπηρεσιών, σε απευθείας σύνδεση παράδοση των ψηφιακών ικανοποιημένων, ηλεκτρονικών μεταφορών κεφαλαίων, ηλεκτρονικό μερίδιο κάνοντας εμπόριο, δημόσια σύμβαση, και τα λοιπά

Αυτές οι δραστηριότητες μπορούν να διαιρεθούν σε δύο κατηγορίες:

- έμμεσο ηλεκτρονικό εμπόριο, δηλ. η ηλεκτρονική διαταγή των απτών αγαθών που πρέπει ακόμα να παραδοθούν φυσικά και που επομένως εξαρτάται από διάφορους εξωτερικούς παράγοντες, όπως η αποδοτικότητα του συστήματος μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών και
- άμεσο ηλεκτρονικό εμπόριο, δηλ. η σε απευθείας σύνδεση διαταγή, η πληρωμή και η παράδοση των άυλων αγαθών και των υπηρεσιών όπως το λογισμικό υπολογιστών και το περιεχόμενο ψυχαγωγίας.

Το ηλεκτρονικό εμπόριο δεν περιορίζεται στο Διαδίκτυο, αλλά περιλαμβάνει άλλες εφαρμογές όπως οι πωλήσεις βίντεο, τηλεαγοράς (tele-shopping) και καταλόγων στο CD-ROM.

Η ανακοίνωση της Επιτροπής εξετάζει το ηλεκτρονικό εμπόριο στο διεθνές πλαίσιο. Συγκρίνει τις δυνάμεις της Ευρώπης με τις αμερικανικές προόδους στον τομέα και τονίζει ότι οποιαδήποτε δράση στο ηλεκτρονικό εμπόριο πρέπει να είναι συμβατή με τις υποχρεώσεις του ΠΟΕ. Θίγει επίσης το πρόβλημα του κυβερνο-εγκλήματος, το οποίο πρέπει να αντιμετωπιστεί επείγοντως προκειμένου να ενισχυθούν η εμπιστοσύνη και η αξιοπιστία στο διεθνικό ηλεκτρονικό εμπόριο.

Εξασφάλιση πρόσβασης στη σφαιρική αγορά: υποδομή, τεχνολογία και υπηρεσίες

Η αποτελεσματική φιλελευθεροποίηση τηλεπικοινωνιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση από την 1η Ιανουαρίου 1998 πρέπει να οδηγήσει στις χαμηλότερες τιμές γενικά και την εισαγωγή των πιο εύκαμπτων σχεδίων δασμολογίων για τις επιχειρήσεις. Κατά συνέπεια, η χρήση Διαδικτύου πρέπει να αυξηθεί, όπως πρέπει η λήψη - επάνω στο ηλεκτρονικό εμπόριο.

Η συμφωνία του ΠΟΕ για τις βασικές τηλεπικοινωνίες, που περιέχει τις υποχρεώσεις από 69 χώρες στην πρόσβαση στην αγορά και την εθνική επεξεργασία, θα συμβάλει σημαντικά στην εμφάνιση μιας σφαιρικής αγοράς όταν τίθεται σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1998,

Η λήψη του ηλεκτρονικού εμπορίου θα υποκινηθεί επίσης από τη βαθμιαία αποβολή (μέχρι το έτος 2000) του δασμολογίου και των μη - δασμολογημένων εμποδίων στα προϊόντα τεχνολογίας πληροφοριών (υπολογιστές, λογισμικό, κ.λπ...>.>), τα οποία επίσης έχουν την επίδραση της μείωσης των δαπανών αυτών των βασικών εργαλείων.

Προκειμένου να εξεταστούν οι δυσχέρειες που προκαλούνται από την αυξανόμενη χρήση της υποδομής, η Επιτροπή συστήνει μια συντονισμένη προσέγγιση μέσω των προγραμμάτων E&A στις τεχνολογίες ενημέρωσης και επικοινωνιών. Αυτά τα προγράμματα υποστηρίζουν επίσης την καινοτομία, την ιδιοκτησία με την οποία ενισχύονται οι τεχνολογίες και τη φιλική προς το χρήστη πρόσβαση στις πληροφορίες.

Η διαλειτουργικότητα μεταξύ των διάφορων υπηρεσιών ηλεκτρονικού εμπορίου πρέπει να εξασφαλιστεί, ειδικότερα με την ανάμιξη της ευρωπαϊκής βιομηχανίας και των χρηστών στην εργασία τυποποίησης μέσα στους ευρωπαϊκούς οργανισμούς προτύπων (CEN, CENELEC et ETSI).

Η Επιτροπή ενθαρρύνει τη διεθνή βιομηχανική συνεργασία στον τομέα της τεχνολογίας, της υποδομής και των υπηρεσιών.

Δημιουργία ενός ευνοϊκού ρυθμιστικού πλαισίου

Δύο πράγματα απαιτούνται 'ώστε το ηλεκτρονικό εμπόριο να αναπτυχθεί επιτυχώς:

- η οικοδόμηση ευθύνης και εμπιστοσύνης, η προϋπόθεση για να κερδίσει πέρα από την επιχείρηση και τους καταναλωτές στο ηλεκτρονικό εμπόριο
- να εξασφαλιστεί πλήρη πρόσβαση στην ενιαία αγορά, με το να σιγουρευτεί ότι τα κράτη μέλη δεν υιοθετούν την αποκλίνουσα νομοθεσία και θέσπιση συνεπούς ρυθμιστικού πλαισίου σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Για να επιτύχει αυτούς τους στόχους, το ρυθμιστικό πλαίσιο πρέπει να θεσπιστεί, βασισμένο στις ακόλουθες αρχές:

- κανένας κανονισμός όπου η ελεύθερη μετακίνηση των υπηρεσιών ηλεκτρονικού εμπορίου δεν μπορεί να επιτευχθεί αποτελεσματικά από την αμοιβαία αναγνώριση των εθνικών κανόνων και των κατάλληλων αυτορυθμιστικών κωδίκων
- οποιοσδήποτε κανονισμός πρέπει να βασιστεί σε όλες τις ελευθερίες της ενιαίας αγοράς
- οποιοσδήποτε κανονισμός πρέπει να λάβει υπόψη τις επιχειρησιακές πραγματικότητες
- οποιοσδήποτε κανονισμός πρέπει να επιτύχει τους γενικούς στόχους ενδιαφέροντος (μυστικότητα, προστασία καταναλωτών, ευρεία δυνατότητα πρόσβασης στα δίκτυα) αποτελεσματικά και αποδοτικά.

Για να εξασφαλίσουν ότι το ηλεκτρονικό εμπόριο ρέει ελεύθερα στα εθνικά σύνορα, τα διαφορετικά νομικά ζητήματα πρέπει ακόμα να αντιμετωπιστούν. Ποιο κράτος μέλος θα είναι ικανό και ποιος νόμος εφαρμόσιμος σε επίμαχες περιπτώσεις; Ποιοι νόμοι ισχύουν στον τομέα των εμπορικών επικοινωνιών (διαφήμιση, άμεσο μάρκετινγκ, κ.λπ....); Η νομική αναγνώριση των ηλεκτρονικών συμβάσεων, προσαρμοσμένων στους κανόνες λογιστικής και λογιστικού ελέγχου και η υγεία των ηλεκτρονικών συστημάτων πληρωμής είναι επίσης εκκρεμή θέματα που πρέπει να εξεταστούν.

Το ρυθμιστικό πλαίσιο πρέπει:

- να εξασφαλίζει την ασφάλεια στοιχείων και τη μυστικότητα μέσω της χρήσης της κρυπτογράφησης
- να καθιερώνει την κατάλληλη προστασία για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τις υπό όρους υπηρεσίες πρόσβασης

να εξασφαλίζει ένα σαφές και ουδέτερο φορολογικό περιβάλλον.

Προώθηση ενός ευνοϊκού επιχειρησιακού περιβάλλοντος

Ένα ευνοϊκό επιχειρησιακό περιβάλλον θα εξαρτηθεί από:

- τη δημιουργία συνειδητοποίησης και την εμπιστοσύνης μεταξύ των καταναλωτών με την ενθάρρυνση της χρήσης των ποιοτικών ετικετών και των κωδίκων δεοντολογίας και με την αύξηση της διαφάνειας των συναλλαγών
- την οδήγηση στη συνειδητοποίηση μεταξύ των επιχειρήσεων και ενθάρρυνση τους για να χρησιμοποιήσουν το ηλεκτρονικό εμπόριο οι ίδιοι.
- Την ενθάρρυνση των δημόσιων υπηρεσιών για να πάρουν μια πιο δυναμική γραμμή, ιδιαίτερα στις περιοχές του τελωνείου και των φόρων, τις υπηρεσίες απασχόλησης και τη δημόσια σύμβαση, προκειμένου να εισαχθεί το ηλεκτρονικό εμπόριο σε επιχειρήσεις δημοσίων σχέσεων και διοίκησης.

- Την τοποθέτηση του ηλεκτρονικού εμπορίου στην υπηρεσία του πολίτη, ειδικότερα με τη διδασκαλία των νέων δεξιοτήτων, για να αποφύγει τον κίνδυνο μια διασπασμένη κοινωνία χρηστών και μη-χρηστών.

Για να εφαρμόσει αυτήν την πρωτοβουλία, η Επιτροπή έχει καταρτίσει ένα χρονοδιάγραμμα των ενεργειών που ολοκληρώνονται μέχρι το έτος 2000. Αυτοί αφορούν τις τηλεπικοινωνίες, με σκοπό την επίτευξη της αποτελεσματικής φιλέλευθεροποίησης του τομέα. Επιδιώκουν επίσης να προωθήσουν τη συνειδητοποίηση ηλεκτρονικού εμπορίου μεταξύ των επιχειρήσεων, των δημόσιων υπηρεσιών και του ευρέως κοινού, οι οποίες θα είναι η κύρια προτεραιότητα του πέμπτου προγράμματος πλαισίου E&A. Η Επιτροπή εξετάζει επίσης τα προγράμματα τυποποίησης και εξετάζει τη νομοθεσία που θα είναι απαραίτητη για να αφαιρέσει τις νομικές αβεβαιότητες.

Φ.Π.Α: Ειδικό καθεστώς που εφαρμόζεται στις υπηρεσίες που παρέχονται διά της ηλεκτρονικής οδού

1) ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

Ο στόχος είναι να δημιουργηθεί ένα πεδίο δραστηριότητας ίσων ευκαιριών για την έμμεση φορολογία του ψηφιακού ηλεκτρονικού εμπορίου για την ΕΕ και τις εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιχειρήσεις και να κατασταθεί η συμμόρφωση για τις εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιχειρήσεις όσο το δυνατόν ευκολότερη και απλούστερη. Οι αλλαγές εκσυγχρονίζουν την υπάρχουσα θέση Φ.Π.Α των κανόνων ανεφοδιασμού για τις υπηρεσίες, για να προσαρμόσουν το ηλεκτρονικό επιχειρησιακό περιβάλλον και για να παρέχουν ένα σαφές και ορισμένο ρυθμιστικό περιβάλλον για όλους τους προμηθευτές, που βρίσκεται εντός ή εκτός της ΕΕ.

2) ΝΟΜΟΣ

Οδηγία του Συμβουλίου 2002/38/ΕΚ, της 7ης Μαΐου 2002, που τροποποιεί και που τροποποιεί προσωρινά την οδηγία 77/388/ΕΟΚ όσον αφορά στις ρυθμίσεις φόρου προστιθέμενης αξίας εφαρμόσιμες στις υπηρεσίες ραδιο και τηλεοπτικής μετάδοσης και ορισμένες ηλεκτρονικά παρεχόμενες υπηρεσίες [Επίσημη Εφημερίδα λ 128 των 15.05.2002].

3) ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η πρόωγη εργασία που αναλήφθηκε από την Επιτροπή (ενδιάμεση έκθεση σχετικά με τις επιπτώσεις του ηλεκτρονικού εμπορίου για το Φ.Π.Α και το τελωνείο - έγγραφο εργασίας της Επιτροπής - 3 Απριλίου, 1998) έδειξε ότι δεν υπήρξε καμία ανάγκη να εξεταστούν οι νέοι φόροι, αλλά ότι το ηλεκτρονικό εμπόριο πρέπει να είναι υποκείμενο στους υπάρχοντες φόρους. Η Επιτροπή ενέκρινε μια ανακοίνωση στο Συμβούλιο, το Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή σχετικά με το ηλεκτρονικό εμπόριο και την έμμεση φορολογία [COM (1998) 374 - μην δημοσιευμένος στην Επίσημη Εφημερίδα] που καθορίζει τις οδηγίες για τη

φορολόγηση του ηλεκτρονικού εμπορίου που επικυρώθηκαν από τη Σύνοδο Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών τον Ιούλιο του 1998 και που αποτέλεσαν τη βάση για μια συντονισμένη θέση της ΕΕ στην υπουργική διάσκεψη του ΟΟΣΑ στην Οττάβα, στον Καναδάς τον Οκτώβριο του ίδιου έτους.

Η έκβαση αυτής της διαδικασίας ήταν ένα αξιοπρόσεκτο επίπεδο διεθνούς συμφωνίας στη φορολόγηση του ηλεκτρονικού εμπορίου. Για τους φόρους κατανάλωσης όπως ο Φ.Π.Α, το διασυνοριακό ηλεκτρονικό εμπόριο πρέπει να οδηγήσει στη φορολογία, στην δικαιοδοσία όπου η κατανάλωση πραγματοποιείται και ο ανεφοδιασμός των μεταλλαγμένων προϊόντων δεν πρέπει να αντιμετωπιστεί ως ανεφοδιασμός των αγαθών. Στο πλαίσιο των διατάξεων συστήματος Φ.Π.Α της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΥ), αυτό σημαίνει ότι τέτοιες μεταλλαγμένες παραδόσεις αντιμετωπίζονται ως υπηρεσίες για φορολογικούς λόγους.

Οι προγενέστεροι κανόνες Φ.Π.Α δεν εξέτασαν επαρκώς την παροχή των υπηρεσιών που παραδόθηκαν on-line με τα ψηφιακά μέσα - τέτοιες συναλλαγές δεν προβλέφθηκαν απλά όταν καθιερώθηκε το υπάρχον φορολογικό σύστημα. Κατά συνέπεια, η εφαρμογή των προγενέστερων κανόνων Φ.Π.Α σε αυτές τις συναλλαγές παρήγαγε τα διεστραμμένα και μεροληπτικά αποτελέσματα. Οι προηγούμενες, ηλεκτρονικά παραδοθείσες υπηρεσίες που δημιουργούνται εντός της ΕΕ υπόκειντο γενικά στο Φ.Π.Α ανεξάρτητα από τη θέση της κατανάλωσης, ενώ εκείνες που βρίσκονται εκτός ΕΕ δεν υπόκειντο στο Φ.Π.Α ακόμα και όταν παραδοθηκαν εντός της ΕΕ.

Ο κύριος στόχος της οδηγίας ήταν να αποκατασταθεί αυτή η κατάσταση. Οι αλλαγές ήταν κυρίως όσον αφορά τη θέση της φορολογίας για τις υπηρεσίες που παρήχθησαν με ηλεκτρονική μορφή πέρα από τα ηλεκτρονικά δίκτυα και περιέλαβαν υπηρεσίες όπως οι πληροφορίες, πολιτιστικές, καλλιτεχνικές, αθλητικές, επιστημονικές, εκπαιδευτικές, η ψυχαγωγία ή οι παρόμοιες υπηρεσίες καθώς επίσης και το λογισμικό, τα παιχνίδια υπολογιστών και οι υπηρεσίες υπολογιστών γενικά. Το αποτέλεσμα είναι ότι:

- για τις διευκρινισμένες ηλεκτρονικά παραδοθείσες υπηρεσίες, όταν παρέχονται από έναν εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης χειριστή σε έναν πελάτη της ΕΕ, η θέση της φορολογίας είναι εντός της ΕΕ και κατά συνέπεια υπόκεινται στο Φ.Π.Α
- όταν αυτές οι υπηρεσίες παρέχονται από έναν χειριστή της ΕΕ σε έναν εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης πελάτη, η θέση της φορολογίας είναι όπου ο πελάτης βρίσκεται και δεν υπόκεινται στο Φ.Π.Α της ΕΕ
- όταν ένας χειριστής της ΕΕ παρέχει αυτές τις υπηρεσίες σε μια επιχείρηση σε ένα άλλο κράτος μέλος, η θέση της φορολογίας είναι η θέση όπου ο επιχειρησιακός πελάτης καθιερώνεται
- όπου ο χειριστής της ΕΕ παρέχει αυτές τις υπηρεσίες σε έναν ιδιώτη στην ΕΕ ή σε ένα φορολογήσιμο πρόσωπο στο ίδιο κράτος μέλος, η θέση της φορολογίας συνεχίζει να είναι όπου ο προμηθευτής βρίσκεται

Η Οδηγία κάλυψε επίσης, διάφορα μέτρα πλαισίωσης ή διευκόλυνσης που στόχευαν στην εξασφάλιση ότι, για τις εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιχειρήσεις ειδικότερα, οι διοικητικές υποχρεώσεις είναι όσο το δυνατόν απλούστερες. Πρέπει μόνο να καταχωρήσουν για λόγους Φ.Π.Α όταν περιλαμβάνει η επιχείρησή τους τις πωλήσεις

στους τελικούς καταναλωτές. Εάν καλύπτουν τις ανάγκες των επιχειρήσεων της ΕΕ (και αυτό καλύπτει τον απέραντο όγκο τέτοιων συναλλαγών), δεν αντιμετωπίζουν καμία υποχρέωση καθόλου όπως οι επιχειρησιακοί πελάτες υπολογίζουν το Φ.Π.Α μόνιμοι τους σε μια βάση αυτοαξιολόγησης κάτω από το "αντίστροφο μηχανισμό δαπανών".

Η απλούστερη και ελκυστικότερη επιλογή για την εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιχείρηση είναι να χρησιμοποιηθεί το απλουστευμένο σχέδιο της οδηγίας για τέτοιες επιχειρήσεις. Αυτό τις επιτρέπει να εξισώσουν τους εαυτούς τους για φορολογικούς λόγους της ΕΕ σε ένα ενιαίο ευρωπαϊκό κράτος μέλος, που εκμεταλλεύεται τη βελτιωμένη συμμόρφωση και τις σε απευθείας σύνδεση διαδικασίες υποβολής εκθέσεων.

Οι εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιχειρήσεις είναι σε θέση να καταχωρηθούν με μια οικονομική εφορία σε ένα κράτος μέλος της επιλογής τους. Είναι υποχρεωμένοι να χρεώσουν το Φ.Π.Α στους μη-επιχειρησιακούς πελάτες στην ΕΕ σύμφωνα με το τυποποιημένο φορολογικό ποσοστό στο κράτος μέλος όπου ο πελάτης ζει.

Κάθε τρεις μήνες, πληρώνουν το φόρο που έχουν συλλέξει στη διοίκηση όπου έχουν καταχωρήσει, μαζί με μια επιστροφή με ηλεκτρονική μορφή απαριθμώντας τις συνολικές πωλήσεις για κάθε κράτος μέλος της ΕΕ. Βάσει αυτών των πληροφοριών, το κράτος μέλος της εγγραφής αναδιανέμει τα φορολογικά έσοδα στη χώρα του καταναλωτή.

Αυτό το απλουστευμένο σχέδιο για τις εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιχειρήσεις πρόκειται να εφαρμοστεί για τρία έτη με την επιλογή να κινηθεί προς ένα πιο τεχνικά προηγμένο σχέδιο (ακόμα και για να καθοριστεί).

Το ηλεκτρονικό εμπόριο και οι τεχνολογίες ενημέρωσης και επικοινωνιών που κρύβονται κάτω από αυτόν τον νέο τρόπο που υιοθετούν οι επιχειρήσεις παρέχουν τις ευκαιρίες να κεντριστεί η αύξηση και η απασχόληση. Η απουσία ενός σαφούς και δίκαιου φορολογικού καθεστώτος ήταν ένα αντικίνητρο στην επένδυση και έβαλε την επιχείρηση της ΕΕ σε ανταγωνιστική μειονεκτική θέση.

Η κατανάλωση ηλεκτρονικά παραδοθέντων υπηρεσιών υπόκειται κατάλληλα στο Φ.Π.Α εντός της ΕΕ και οι επιχειρήσεις της ΕΕ είναι τώρα ικανές να πωλήσουν τις ηλεκτρονικά παραδοθείσες υπηρεσίες τους έξω από το Φ.Π.Α της ΕΕ ελεύθερα.

Νόμος	Ημερομηνία από την έναρξη ισχύος	Τελική ημερομηνία για την εφαρμογή στα κράτη μέλη
Οδηγία <u>2002/38/EC</u>	15.05.2002	01.07.2003

5) Ακόλουθη ΕΡΓΑΣΙΑ

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. του Συμβουλίου 1798/2003 της 7ης Οκτωβρίου 2003 στη διοικητική συνεργασία στον τομέα του φόρου προστιθέμενης αξίας και της

ακύρωσης του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 218/92 [Επίσημη Εφημερίδα λ 264 των 15.10.2003].

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. το 1798/2003 προορίζεται να ενισχύσει τη συνεργασία μεταξύ των φορολογικών διοικήσεων των κρατών μελών στην καταπολέμηση της απάτης Φ.Π.Α με την αφαίρεση της παραμονής εμπόδιο στην ανταλλαγή των πληροφοριών. Έχει τρεις κύριους στόχους:

- να καθιερώσει σαφείς και δεσμευτικούς κανόνες στην ανταλλαγή των πληροφοριών (ειδικότερα με τα ηλεκτρονικά μέσα),
- να επιτρέψει τις άμεσες επαφές μεταξύ των εθνικών τμημάτων για την καταπολέμηση της απάτης, και
- να αυξήσει την ανταλλαγή των πληροφοριών.

Θεματικός ιστοχώρος που διατηρείται κοντά TAXUD
http://ec.europa.eu/taxation_customs/common/about/welcome/index_en.htm

Κινητές επικοινωνίες τρίτης γενιάς

Ενώ σχεδόν όλα τα κράτη μέλη έχουν εκδώσει σήμερα άδειες «τρίτης γενιάς», η ανάπτυξη των κινητών επικοινωνιών τρίτης γενιάς (UMTS ή «3G») είναι βραδύτερη απ' ό,τι προβλεπόταν και προσκρούει σε δυσκολίες. Η παρούσα ανακοίνωση παρουσιάζει συνοπτικά την κατάσταση που επικρατεί στον τομέα. Επισημαίνει, επίσης, τις κυριότερες προκλήσεις που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν ώστε οι υπηρεσίες τρίτης γενιάς να διαδραματίσουν το ρόλο τους στην εγκαθίδρυση μιας ανταγωνιστικής και δυναμικής κοινωνίας της πληροφορίας.

ΠΡΑΞΗ

Ανακοίνωση της Επιτροπής, της 11ης Ιουνίου 2002, με τίτλο «Προς την πλήρη ανάπτυξη κινητών επικοινωνιών τρίτης γενιάς» [COM(2002) 301 τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα].

ΣΥΝΟΨΗ

ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

Οι υπηρεσίες κινητών επικοινωνιών τρίτης γενιάς [UMTS ή «3G»] καθίστανται εμπορική πραγματικότητα στην Ευρώπη μόνο σταδιακά. Η διάδοσή τους - η οποία αναμενόταν αρχικά για το 2002 - γίνεται με βραδύτερο από τον αρχικά προβλεπόμενο ρυθμό και βρίσκεται σε σημαντική αναντιστοιχία με τις δυσχέρειες που αντιμετωπίζει ο κλάδος.

Η παρούσα ανακοίνωση παρέχει μια συνολική εικόνα της κατάστασης που επικρατεί σήμερα στον τομέα της τρίτης γενιάς και αναλύει τις κυριότερες προκλήσεις που παρουσιάζει η ανάπτυξη των υπηρεσιών 3G από τη σκοπιά της οικονομίας, της τεχνολογίας, της αγοράς και των κανονιστικών ρυθμίσεων. Απαριθμεί επίσης τις

διάφορες γραμμές δράσεις που θα στηρίξουν τη διαδικασία αυτή της ανάπτυξης, ώστε να μπορέσει να παραμείνει η Ένωση στην πρωτοπορία των τεχνολογικών εξελίξεων, όπως συνιστά το σχέδιο δράση eEurope 2005.

Το Μάρτιο του 2002, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης επιβεβαίωσε εκ νέου τη σημασία των κινητών επικοινωνιών τρίτης γενιάς για την πρόοδο της κοινωνίας της πληροφορίας. Κάλεσε εξάλλου την Επιτροπή «να υποβάλει στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Σεβίλλης έκθεση όπου θα αναλύονται συνολικά τα εμπόδια που απομένουν για την πλήρη διάδοση των κινητών επικοινωνιών τρίτης γενιάς».

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΣΤΟΥΣ ΟΠΟΙΟΥΣ ΟΦΕΙΛΕΤΑΙ Η ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗ ΣΤΗ ΔΙΑΔΟΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΡΙΤΗΣ ΓΕΝΙΑΣ

Η εισαγωγή και διάδοση υπηρεσιών τρίτης γενιάς συνεπάγεται σύνθετη αλληλεπίδραση μεταξύ διαφόρων συντελεστών: χρηστών, αλλά και κατασκευαστών, φορέων εκμετάλλευσης και πάροχων λογισμικού και περιεχομένου. Το δίκτυο αυτό των συμφερόντων εξαρτάται όμως επίσης σε μεγάλο βαθμό από τις γενικές τάσεις στην οικονομία, την τεχνολογία και τις υπηρεσίες, εξαιτίας του ευρύτερου φάσματος δραστηριοτήτων που συνδέονται με την προετοιμασία των πολλαπλών υπηρεσιών που θα προσφέρονται. Υπό την έννοια αυτή, η ανάπτυξη των υπηρεσιών τρίτης γενιάς θα είναι πολύ πιο σύνθετη από την ανάπτυξη των κινητών επικοινωνιών δεύτερης γενιάς.

Παράγοντες οικονομικής φύσεως

Η αγορά τηλεπικοινωνιών συνεχίζει να σημειώνει καλύτερες επιδόσεις σε σχέση με την εν γένει οικονομία, με αύξηση αγοράς περίπου 10% το 2001 όπου ο κλάδος των κινητών επικοινωνιών είχε συμμετοχή ύψους περίπου 40%. Παρά τις ενθαρρυντικές αυτές επιδόσεις, ο τομέας αντιμετωπίζει αυξανόμενη πίεση εκ μέρους των χρηματοοικονομικών αγορών. Τελευταίως, οι φορείς εκμετάλλευσης αποφάσισαν να προβούν σε μαζικές επενδύσεις - ιδίως στην απόκτηση μεριδίων αγοράς και σε ελπιδοφόρες δραστηριότητες όπως οι υπηρεσίες τρίτης γενιάς - με αποτέλεσμα να αυξηθεί σημαντικά το χρέος τους και, κατά συνέπεια, να υποβαθμιστεί η αξιολόγηση της πιστοληπτικής τους ικανότητας.

Ως εκ τούτου, οι διαθέσιμοι για επενδύσεις πόροι περιορίστηκαν κατά πολύ, τη στιγμή μάλιστα που απαιτούνταν σημαντικοί οικονομικοί πόροι για την υλική ανάπτυξη και διάδοση των δικτύων. Το δυσχερές οικονομικό περιβάλλον υποχρέωσε τους τηλεπικοινωνιακούς οργανισμούς να δώσουν προτεραιότητα στην επανεξισορρόπηση των ισολογισμών τους. Η τάση αυτή είχε προφανώς αρνητικές επιπτώσεις στη διάδοση των υπηρεσιών τρίτης γενιάς.

Παράγοντες τεχνολογικής φύσεως

Έχουν επισημανθεί όσον αφορά την τεχνολογία τρίτης γενιάς ορισμένες τεχνικές δυσχέρειες, όπως διακοπή κλήσεων, προβλήματα σχετικά με το λογισμικό του τερματικού και ανεπαρκή χωρητικότητα μπαταριών. Οι δυσχέρειες αυτές ωστόσο είναι συνηθισμένες κατά την εισαγωγή νέων προϊόντων σημαντικής τεχνολογικής καινοτομίας.

Σε σχέση με το 2001, έχει επιτελεστεί σημαντική πρόοδος όσον αφορά τις χειροσυσκευές όπου σημειώθηκε μετάβαση από το στάδιο των πρωτοτύπων στην ανάπτυξη των πρώτων μοντέλων τρίτης γενιάς που είναι έτοιμα για να διατεθούν στην ευρωπαϊκή αγορά. Πέραν τούτου, πολλοί κατασκευαστές έχουν αναγγείλει για το δεύτερο εξάμηνο του 2002 τη διάθεση στην αγορά τερματικών τρίτης γενιάς με δυνατότητα «δίτροπης» λειτουργίας (δεύτερη και τρίτη γενιά). Ο τύπος αυτός τερματικού θα είναι αποφασιστικής σημασίας για τον ευρωπαϊό καταναλωτή που είναι συνηθισμένος σε περιβάλλον υπηρεσιών δεύτερης γενιάς, ιδίως δεδομένου ότι η κάλυψη τρίτης γενιάς θα γίνει σταδιακά.

Παράγοντες κανονιστικής φύσεως

Στις αρχές του 2002 όλα τα κράτη μέλη είχαν οριστικοποιήσει, ή τουλάχιστον ξεκινήσει, τις διαδικασίες αδειοδότησης τρίτης γενιάς, όπως προβλέπεται στο κοινοτικό πλαίσιο κανονιστικών ρυθμίσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Από τις διαδικασίες αδειοδότησης τρίτης γενιάς διαφαίνονται διάφορες τάσεις:

- τέσσερα κράτη μέλη (Γαλλία, Βέλγιο, Ελλάδα και Λουξεμβούργο) δεν επέτυχαν να προσελκύσουν επαρκή αριθμό ενδιαφερομένων για την έκδοση του συνόλου των προσφερόμενων αδειών. Στα κράτη αυτά επομένως, μέρος του διαθέσιμου ραδιοφάσματος για υπηρεσίες τρίτης γενιάς παραμένει αχρησιμοποίητο·
- οι υποχρεώσεις εισαγωγής και ανάπτυξης επανεξετάστηκαν στις χώρες όπου οι υποχρεώσεις έγκαιρης κάλυψης αποδείχθηκαν ασύμβατες με την ύπαρξη και διάθεση εξοπλισμού ή τη ρεαλιστική δυνατότητα των φορέων εκμετάλλευσης να εγκαταστήσουν και να αναπτύξουν δίκτυα· στην περίπτωση της Ισπανίας, της Πορτογαλίας και του Βελγίου, το γεγονός αυτό είχε ως αποτέλεσμα αναβολές των προθεσμιών εγκατάστασης και ανάπτυξης των δικτύων·
- σε άλλα κράτη μέλη (Σουηδία και Φινλανδία), οι φορείς εκμετάλλευσης συμμορφώθηκαν με τις σχετικές υποχρεώσεις, αν και με συγκρότηση ελάχιστης διάρθρωσης δικτύου, για σκοπούς πειραματικής μάλλον, παρά εμπορικής υπηρεσίας.

ΓΡΑΜΜΕΣ ΔΡΑΣΗΣ

Η Επιτροπή καθόρισε τρεις γραμμές δράσης με σκοπό την υποστήριξη του τομέα των υπηρεσιών τρίτης γενιάς και την επιβεβαίωση της ανειλημμένης υποχρέωσης για πλήρη ανάπτυξή τους.

Σταθερότητα του περιβάλλοντος κανονιστικών ρυθμίσεων

Οι μηχανισμοί που προβλέπονται στο νέο κοινοτικό πλαίσιο κανονιστικών ρυθμίσεων - που πρέπει να εφαρμοστούν από τα κράτη μέλη τον Ιούλιο του 2003 - είναι προσαρμοσμένοι σε εξελισσόμενες αγορές και τεχνολογίες. Θα πρέπει συνεπώς να ευνοήσουν τη δημιουργία κατάλληλου περιβάλλοντος για την εγκατάσταση και ανάπτυξη των υπηρεσιών τρίτης γενιάς.

Τα κράτη μέλη θα είναι αρμόδια για να εξασφαλίσουν την απαραίτητη προσαρμογή των όρων αδειοδότησης καθώς και την αποσαφήνιση κανονιστικών πτυχών σχετικών με τις νέες τάσεις (επιμερισμός της δικτυακής υποδομής, επί παραδείγματι).

Βραχυπρόθεσμα ή μεσοπρόθεσμα μέτρα

Έχουν προσδιοριστεί ορισμένες βραχυπρόθεσμες δυσχέρειες, για τις οποίες θεωρείται επιθυμητή μια προορατική υποστηρικτική ή ενθαρρυντική δράση σε κοινοτικό επίπεδο.

Οι φορείς εκμετάλλευσης αντιμετωπίζουν σημαντικές δυσκολίες κατά την **εγκατάσταση των υλικών δικτύων**. Η απόκτηση αδείας εγκατάστασης σταθμών βάσης έχει καταστεί πραγματική πρόκληση σε ορισμένα κράτη μέλη, γεγονός που ενδέχεται να έχει επιπτώσεις στο προβλεπόμενο χρονοδιάγραμμα εγκατάστασης και ανάπτυξης και να αυξήσει τις δαπάνες.

Οι δυσχέρειες αυτές οφείλονται σε περιβαλλοντικά μελήματα σχετικά με την εγκατάσταση των νέων ιστών τρίτης γενιάς καθώς και στις ακόμη άγνωστες επιπτώσεις των ηλεκτρομαγνητικών εκπομπών των σταθμών βάσης στην υγεία. Σε επίπεδο ΕΕ έχουν ληφθεί εδώ και καιρό μέτρα για την προστασία της υγείας των χρηστών και την εναρμόνιση της στάθμης των εκπομπών σε επίπεδα που θεωρούνται ασφαλή. Ωστόσο, η εναρμόνιση αυτή σε επίπεδο κρατών μελών δεν έχει ακόμη επιτευχθεί, γεγονός το οποίο, εκτός από το ότι είναι επιζήμιο για τη βιομηχανία, δημιουργεί σύγχυση και στους πολίτες.

Παράλληλα, η Επιτροπή ανέλαβε την εκπόνηση τεχνικών προδιαγραφών για ασφαλή εξοπλισμό κινητών επικοινωνιών. Οι προδιαγραφές αυτές, που είναι ήδη διαθέσιμες υπό μορφή εναρμονισμένων προτύπων για τα κινητά τερματικά, βρίσκονται στη φάση ολοκλήρωσης για τους σταθμούς βάσης. Η Επιτροπή αναγγέλλει εξάλλου τη δρομολόγηση ενημερωτικής εκστρατείας με σκοπό την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης στο θέμα αυτό. Τέλος, υπενθυμίζει ότι από τις διάφορες επιστημονικές εργασίες προκύπτει ότι η κανονική χρήση εξοπλισμού κινητών επικοινωνιών που ανταποκρίνεται στα υφιστάμενα όρια ασφαλείας όσον αφορά την έκθεση, δεν φαίνεται να έχει αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία.

Εξάλλου, η Επιτροπή αποδίδει μεγάλη σημασία στη συνέχιση των ερευνητικών προσπαθειών για να συνοδεύουν τη σημερινή ανάπτυξη των υπηρεσιών τρίτης γενιάς καθώς και τη μελλοντική εξέλιξή τους. Ορισμένες δραστηριότητες που εντάσσονται στο έκτο πρόγραμμα-πλαίσιο αναμένεται ότι θα αποβούν χρήσιμες για την ανάπτυξη των υπηρεσιών τρίτης γενιάς. Τέλος, εναπόκειται στην Επιτροπή να ανιχνεύσει νέα κανονιστικά εμπόδια που συνδέονται με την καθιέρωση των υπηρεσιών τρίτης γενιάς. Επί παραδείγματι, η αναμενόμενη χρήση τερματικών κινητών επικοινωνιών, και ιδίως υπηρεσιών τρίτης γενιάς για πληρωμές μικρών ποσών, θέτει το ερώτημα του κατά πόσο η ισχύουσα κανονιστική ρύθμιση για τον τραπεζικό τομέα μπορεί να εφαρμόζεται στον τομέα των κινητών επικοινωνιών.

Μακροπρόθεσμα μέτρα

Η κοινοτική δράση διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην έγκαιρη και αποτελεσματική διάθεση εναρμονισμένων ζωνών φάσματος για τη λειτουργία των υπηρεσιών τρίτης

γενιάς. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή δρομολόγησε ήδη μια διαδικασία σχεδιασμού με σκοπό την αποδέσμευση επαρκών πόρων για τον τομέα του ραδιοφάσματος ([\[es\]](#) [\[de\]](#) [\[en\]](#) [\[fr\]](#)).

Απαιτείται ένα περισσότερο ευέλικτο πλαίσιο για τη χορήγηση των δικαιωμάτων χρήσης του ραδιοφάσματος ώστε να ευνοηθούν οι επενδύσεις στον τομέα των ραδιοεπικοινωνιών. Χρησιμοποιώντας τους μηχανισμούς που προβλέπονται στην οδηγία για το ραδιοφάσμα ([\[es\]](#) [\[de\]](#) [\[en\]](#) [\[fr\]](#)), η Επιτροπή επιδιώκει την καθιέρωση διαλόγου με τις επιχειρήσεις και τους εθνικούς ρυθμιστικούς φορείς που αφορά την εφαρμογή μίας δευτέρης αγοράς ραδιοφάσματος και τις συνέπειες της. Θα συζητηθούν συγκεκριμένα η εναρμόνιση των όρων εμπορίας του ραδιοφάσματος και το χρονοδιάγραμμα εισαγωγής των εν λόγω εναρμονισμών όρων στα κράτη μέλη.

Η Επιτροπή θα παρακολουθεί στενά την εξέλιξη της αξιακής αλυσίδας που περιβάλλει τις υπηρεσίες τρίτης γενιάς και θα λάβει ενδεχομένως μέτρα σε περίπτωση που η εξέλιξη προς την κατεύθυνση ανοικτού ανταγωνιστικού περιβάλλοντος υπηρεσιών θα μπορούσε να απειληθεί από «ιδιόκτητες» (αποκλειστικές) λύσεις που επιλέγονται από μεμονωμένους συντελεστές στο χώρο των κατασκευαστών.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Σύμφωνα με την Επιτροπή, θα ήταν προς το συμφέρον όλων να αφηθεί η αγορά να κατευθύνει τη διαδικασία και να διαμορφωθεί ανταγωνιστικό περιβάλλον που ευνοεί τη διάθεση στην αγορά νέων προϊόντων. Ωστόσο, οι δημόσιες αρχές μπορούν να παρέμβουν ώστε να συμβάλουν στην εγκατάσταση κλίματος εμπιστοσύνης εξασφαλίζοντας ένα προβλέψιμο και σταθερό περιβάλλον κανονιστικών ρυθμίσεων.

Για το άμεσο μέλλον, οι δημόσιες αρχές μπορούν να διευκολύνουν την υλική ανάπτυξη των δικτύων εναρμονίζοντας τους όρους και επιταχύνοντας τις διαδικασίες. Μακροπρόθεσμα, χάρη στην εναρμόνιση των όρων αδειοδότησης και απονομής των συχνοτήτων θα είναι δυνατόν να αποφευχθούν οι στρεβλώσεις στην αγορά και να μειωθεί η αβεβαιότητα στον συγκεκριμένο τομέα.

ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Ανακοίνωση της Επιτροπής, της 3ης Φεβρουαρίου 2004, με τίτλο «Συνδέσεις υψηλών ταχυτήτων στην Ευρώπη: πρόσφατες εξελίξεις στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών» [COM(2004) 61 τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα].

Στην ανακοίνωση αυτή υπογραμμίζεται η ανάγκη για ανάληψη πολιτικής δέσμευσης με βάθος χρόνου, ώστε να βελτιωθεί η αποτελεσματική χρήση των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ενώ προσδιορίζονται δράσεις για την άρση των εμποδίων για περαιτέρω επενδύσεις.

Ανακοίνωση της Επιτροπής, της 30ής Ιουνίου 2004, με τίτλο «Κινητές ευρυζωνικές υπηρεσίες» [COM(2004) 447 τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα].

Η ανακοίνωση αυτή εξετάζει το αναγκαίο πολιτικό και κανονιστικό πλαίσιο για τις κινητές ευρυζωνικές υπηρεσίες. Επισημαίνει τους τρόπους με τους οποίους είναι δυνατόν να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις που παρεμποδίζουν την ανάπτυξη των υπηρεσιών αυτών, ούτως ώστε να διατηρήσει η Ευρώπη το προβάδισμα στο συγκεκριμένο τομέα. Προς το σκοπό αυτό, απαριθμεί ορισμένα πεδία δράσης στα οποία απαιτείται παρέμβαση: έρευνα-ανάπτυξη, διαλειτουργικότητα των συστημάτων, δημιουργία περιεχομένου με προστιθέμενη αξία, θέσπιση κανόνων για τις ηλεκτρονικές πληρωμές, εξάλειψη των κανονιστικών φραγμών στην εγκατάσταση σταθμών βάσης και ιστών, διαθεσιμότητα και χρήση του ραδιοφάσματος.

Ραδιοσυχνότητες: ασύρματες ψηφιακές επικοινωνίες - DECT

Αυτά τα δύο μέτρα στοχεύουν να δημιουργήσουν τους απαραίτητους όρους για τη συντονισμένη εισαγωγή των ψηφιακών ευρωπαϊκών με ασύρματα τηλέφωνα τηλεπικοινωνιών στην Κοινότητα. Ο στόχος είναι να ενισχυθούν οι δυνατότητες των με ασύρματα τηλέφωνα τηλεπικοινωνιών.

ΠΡΑΞΕΙΣ

Οδηγία του Συμβουλίου 91/287/EEC της 3ης Ιουνίου 1991 στη ζώνη συχνότητας που υποδεικνύεται για τη συντονισμένη εισαγωγή των ψηφιακών ευρωπαϊκών με ασύρματα τηλέφωνα τηλεπικοινωνιών (DECT) στην Κοινότητα.

Σύσταση 91/288/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 3ης Ιουνίου 1991 σχετικά με τη συντονισμένη εισαγωγή των ψηφιακών ευρωπαϊκών με ασύρματα τηλέφωνα τηλεπικοινωνιών (DECT) στην Κοινότητα.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οδηγία 91/287/ΕΟΚ

Τα κράτη μέλη υποχρεώνονται για να υποδείξουν τη ζώνη συχνότητας MHz του 1880-1900 για τις ψηφιακές ασύρματες επικοινωνίες μέχρι την 1η Ιανουαρίου 1992 το αργότερο. Ψηφιακές ευρωπαϊκές με ασύρματα τηλέφωνα τηλεπικοινωνίες έχουν την προτεραιότητα και προστατεύονται στην οριζόμενη ζώνη.

Η Επιτροπή θα υποβάλει έκθεση στο Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή αυτής της οδηγίας το αργότερο έως το τέλος του 1995,

Σύσταση 91/288/ΕΟΚ

Τα κράτη μέλη και, όπου απαιτείται, οι υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών πρέπει να συντάξουν τις λεπτομερείς συστάσεις σχετικά με τη συντονισμένη εισαγωγή των ψηφιακών ευρωπαϊκών ασύρματων επικοινωνιών στην Κοινότητα.

Τα κράτη μέλη πρέπει για να ενημερώσουν την Επιτροπή στο τέλος κάθε έτους, από το τέλος του 1992 και μετά, των μέτρων που λαμβάνονται και των προβλημάτων που αντιμετωπίζονται κατά τη διάρκεια της εφαρμογής αυτής της σύστασης.

Το Συμβούλιο συστήνει ότι οι οργανώσεις τηλεπικοινωνιών συνεχίζουν να συνεργάζονται μέσα στην ευρωπαϊκή διάσκεψη ταχυδρομικών και τηλεπικοινωνιών των υπηρεσιών (ECPT) και του ευρωπαϊκού ιδρύματος προτύπων τηλεπικοινωνιών (ETSI) με την ολοκλήρωση των προδιαγραφών, καθώς επίσης και την εισαγωγή και τη λειτουργία της τεχνολογίας DECT.

Η Επιτροπή πρέπει για να προετοιμάσει μια μακροπρόθεσμη στρατηγική για την ανάπτυξη των πανευρωπαϊκών ψηφιακών κυψελοειδών, της σελιδοποίησης και των ασύρματων συστημάτων τηλεπικοινωνιών. Με αυτό τον τρόπο, πρέπει να λάβει υπόψη τη γενική ανάπτυξη προς ένα καθολικό προσωπικό σύστημα επικοινωνιών, πρόσφατες μελέτες και το πρόγραμμα εργασίας ETSI.

Βασικοί όροι που χρησιμοποιούνται στην πράξη

- ψηφιακές ευρωπαϊκές με ασύρματα τηλέφωνα τηλεπικοινωνίες: οποιαδήποτε τεχνολογία που συμμορφώνεται με τα ευρωπαϊκά πρότυπα τηλεπικοινωνιών για τις ψηφιακές με ασύρματα τηλέφωνα τηλεπικοινωνίες, ονομάζεται DECT.
- ψηφιακό ευρωπαϊκό ασύρματο σύστημα τηλεπικοινωνιών (DECT) τεχνολογία που συμμορφώνεται με τα ευρωπαϊκά πρότυπα τηλεπικοινωνιών (ETS) για τις ψηφιακές με ασύρματα τηλέφωνα τηλεπικοινωνίες που αναφέρονται στη σύσταση 91/288/ΕΟΚ και τα συστήματα τηλεπικοινωνιών, και δημόσια και ιδιωτικά, οι οποίες χρησιμοποιούν άμεσα τέτοια τεχνολογία.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Νόμος	Έναρξη ισχύος	Προθεσμία για τη μετάθεση στα κράτη μέλη	Επίσημη Εφημερίδα
Οδηγία 91/287/ΕΕΚ	05.06.1991	31.12.1991	ΕΕ L 144 τις 08.06.1991
Σύσταση 91/288/ΕΟΚ	-	-	ΕΕ L 144 τις 08.06.1991

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Ανακοίνωση της Επιτροπής της 11ης Ιουνίου 2002 " Προς πλήρες roll-out των τρίτων επικοινωνιών γενιάς κινητών "[Τελικό 301 COM(2002) - που δεν δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα].

Το παρόν έγγραφο της Επιτροπής δίνει μια επισκόπηση της κατάστασης στον τομέα της κινητής επικοινωνίας τρίτης γενιάς (3G). Προσδιορίζει επίσης τις κύριες προκλήσεις που θα πρέπει να εξεταστούν για 3G οι υπηρεσίες εκπληρώνουν το ρόλο τους στην εφαρμογή μιας ανταγωνιστικής και δυναμικής κοινωνίας των πληροφοριών.

Απόφαση 128/1999/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 1998 στη συντονισμένη εισαγωγή ενός κινητού και ασύρματου

συστήματος επικοινωνιών τρίτος-παραγωγής (UMTS) στην Κοινότητα [Επίσημη Εφημερίδα λ 17 των 22.01.1999].

Ο στόχος της παρούσας απόφασης είναι να διευκολυνθεί η γρήγορη και συντονισμένη εισαγωγή των συμβατών δικτύων και των υπηρεσιών UMTS στην Κοινότητα, βάσει των αρχών εσωτερικής αγοράς και σύμφωνα με την εμπορική απαίτηση.

Ραδιοσυχνότητες: Ανάπτυξη των κινητών επικοινωνιών GSM-UMTS

Ένα πανευρωπαϊκό κυψελοειδές ψηφιακό σύστημα κινητής επικοινωνίας έχει καθιερωθεί. Αυτό πρέπει να προωθηθεί μέχρι την 1η Ιανουαρίου 1991 το αργότερο, όπου στο διάστημα αυτό πρέπει τα κράτη μέλη να έχουν λάβει τα μέτρα που πρέπει για συγκεκριμένες ζώνες συχνότητας που διατηρούνται αποκλειστικά για αυτό το σύστημα.

NOMOS

Η οδηγία του Συμβουλίου 87/372/ΕΟΚ της 25ης Ιουνίου 1987 σχετικά με τις ζώνες συχνότητας που πρέπει να διατηρηθούν για τη συντονισμένη εισαγωγή της δημόσιας πανευρωπαϊκής κυψελοειδούς ψηφιακής επίγειας κινητής επικοινωνίας στην Κοινότητα.

Σύσταση 87/371/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 25ης Ιουνίου 1987 σχετικά με τη συντονισμένη εισαγωγή της δημόσιας πανευρωπαϊκής κυψελοειδούς ψηφιακής επίγειας κινητής επικοινωνίας στην Κοινότητα.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τα κράτη μέλη των οδηγιών 87/372/ΕΟΚ πρέπει να εξασφαλίσουν ότι οι 905-914 και 950-959 ζώνες συχνότητας MHz, ή ισοδύναμα μέρη των 890-915 και 935-960 ζωνών MHz, διατηρούνται αποκλειστικά για δημόσιες πανευρωπαϊκές κυψελοειδείς ψηφιακές υπηρεσίες κινητής επικοινωνίας μέχρι την 1η Ιανουαρίου 1991,

Το σύνολο 890-915 και 935-960 ζωνών MHz πρόκειται να τεθεί στην διάθεση αυτής της υπηρεσίας το συντομότερο δυνατόν.

Σύσταση 87/371/ΕΟΚ

Το Συμβούλιο συστήνει ότι οι υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών εφαρμόζουν τις λεπτομερείς συστάσεις (που καθορίζονται στο παράρτημα) σχετικά με τη συντονισμένη εισαγωγή της δημόσιας πανευρωπαϊκής κυψελοειδούς ψηφιακής επίγειας κινητής επικοινωνίας στην Κοινότητα.

Για αυτόν τον λόγο, οι υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών πρέπει να δώσουν ειδική προσοχή :

- στην επιλογή του συστήματος μετάδοσης και του δικτύου διασύνδεσης
- στο χρονικό πρόγραμμα που περιγράφεται στο παράρτημα της σύστασης

- **αρχίζοντας την υπηρεσία από το 1991 το αργότερο**, καλύπτοντας μια γεωγραφική περιοχή και εκπληρώνοντας τους στόχους διείσδυσης σύμφωνα με τις εμπορικές στρατηγικές.

Πρέπει επίσης να επιτρέψουν το ολόκληρο υπάρχον δημόσιο σύστημα ραδιοτηλεφωνίας που μεταφέρεται βαθμιαία στο πανευρωπαϊκό κυψελοειδές ψηφιακό σύστημα κινητής επικοινωνίας.

Οι κυβερνήσεις των κρατών μελών και των υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών πρέπει επίσης γρήγορα να επιτύχουν τις απαραίτητες τεχνικές συμφωνίες για να εξασφαλίσουν απεριόριστη πρόσβαση στις ψηφιακές κυψελοειδείς κινητές τεχνολογίες.

Έκθεση εφαρμογής Τελικό565 COM(90)

Τον Νοέμβριο του 1990 η Επιτροπή δημοσίευσε μια έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 87/372/ΕΟΚ και της σύστασης 87/371/ΕΕC. Η Επιτροπή δίνει έμφαση στη σημαντική πρόοδο που σημειώνεται στο ξεκίνημα αυτών των υπηρεσιών (φωνητική τηλεφωνία, υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης, κλήση διαβιβάζοντας τις υπηρεσίες) και στη διαδικασία τυποποίησης. Αυτή η τεχνική πρόοδος, που συνδέθηκε με τη διαθεσιμότητα των κοινών ζωνών συχνότητας σε όλη την Κοινότητα, θα μπορούσε εντούτοις να παρακωλυθεί από τις καθυστερήσεις στην εναρμόνιση της έγκρισης τύπων και τη χορήγηση αδειών των καθεστώτων και από τους περιορισμούς που τοποθετήθηκαν στα τμήματα υλικού και λογισμικού από τους ιδιοκτήτες της πνευματικής ιδιοκτησίας. Η έκθεση επίσης τονίζει ότι οι διαδικασίες δασμολογίων πρέπει ακόμα να οριστικοποιηθούν.

Βασικοί όροι που χρησιμοποιούνται στην πράξη

- Ευρωπαϊκή κυψελοειδής ψηφιακή επίγεια υπηρεσία κινητής επικοινωνίας: μία δημόσια κυψελοειδή ραδιο υπηρεσία που παρέχεται σε κάθε ένα από τα κράτη μέλη σε μια κοινή προδιαγραφή, η οποία περιλαμβάνει το χαρακτηριστικό γνώρισμα ότι όλα τα σήματα φωνής κωδικοποιούνται στα δυαδικά ψηφία πριν από τη ραδιο μετάδοση, και όπου οι χρήστες που απολαμβάνουν μια υπηρεσία σε ένα κράτος μέλος μπορούν επίσης να αποκτήσουν πρόσβαση στην υπηρεσία σε οποιοδήποτε άλλο κράτος μέλος.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Νόμος	Έναρξη ισχύος	Προθεσμία για τη μετάθεση στα κράτη μέλη	Επίσημη Εφημερίδα
Οδηγία <u>87/372/EEC</u>	-	25.12.1998	EE L 196 των 17.07.1987
Σύσταση <u>87/371/ΕΟΚ</u>	-	-	EE L 196 των 17.07.1987

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Ανακοίνωση από την Επιτροπή της 3ης Φεβρουαρίου 2004 – συνδέοντας την Ευρώπη με την υψηλή ταχύτητα: πρόσφατες εξελίξεις στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών [τελικό 61 COM (2004) - που δεν δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα] <>

Σε αυτήν την ανακοίνωση η Επιτροπή δίνει έμφαση στην ανάγκη για τη συνεχή πολιτική δέσμευση να βελτιωθεί η αποτελεσματική χρήση των τεχνολογιών ενημέρωσης και επικοινωνιών στην Ένωση. Προσδιορίζει επίσης τις ενέργειες να καταργηθούν τα εμπόδια στην περαιτέρω επένδυση (η αποτελεσματική εφαρμογή του νέου ρυθμιστικού πλαισίου για τις ηλεκτρονικές ανακοινώσεις, εργασία σχετικά με τη διαλειτουργικότητα και ευρυζωνικές υπηρεσίες, που αναθεωρούν το πρόγραμμα eEurope 2005).

Ανακοίνωση από την Επιτροπή της 11ης Φεβρουαρίου 2003 - ηλεκτρονικές ανακοινώσεις: ο δρόμος στην οικονομία γνώσης [τελικό 65 COM (2003) - που δεν δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα] <>

Σε αυτήν την ανακοίνωση η Επιτροπή αξιολογεί τα μέτρα αρχής που λαμβάνονται σε επίπεδο ΕΕ στον ηλεκτρονικό τομέα των ανακοινώσεων. Υπενθυμίζει επίσης στα κράτη μέλη την ανάγκη να εφαρμοστούν γρήγορα αυτά τα μέτρα. Τα κράτη μέλη ειδικά καλούνται να:

- εφαρμόσουν το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες
- ενθαρρύνουν τη χρήση των ηλεκτρονικών τεχνολογιών επικοινωνιών μέσω της ευρείας ζώνης και της πρόσβασης πολυ-πλατφορμών σύμφωνα με το πρόγραμμα δράσης eEurope2005
- υποστηρίξει και ενισχύσει τις τρέχουσες ερευνητικές προσπάθειες σε εθνικό και επίπεδο ΕΕ να εξασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης.

Ανακοίνωση από την Επιτροπή της 11ης Ιουνίου 2002 - προς το πλήρες roll-Out των τρίτης γενιάς κινητών επικοινωνιών [τελικό 301 COM (2002) - που δεν δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα] <>

Το παρόν έγγραφο συνοψίζει την κατάσταση στον τομέα. Προσδιορίζει επίσης τις κύριες προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν για τις 3G υπηρεσίες για να εκπληρώσουν το ρόλο τους στη δημιουργία μιας ανταγωνιστικής και δυναμικής κοινωνίας των πληροφοριών.

Η ανακοίνωση από την Επιτροπή της 16ης Οκτωβρίου 1997 - προσανατολισμοί στρατηγικής και πολιτικής όσον αφορά την περαιτέρω ανάπτυξη των κινητών και ασύρματων επικοινωνιών (UMTS) – Εξωτερική είσοδος των δημόσιων διαβουλεύσεων και των προτάσεων για ένα ευνοϊκό περιβάλλον [τελικό 513 COM (97) - που δεν δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα]

Σε αυτήν την ανακοίνωση, η Επιτροπή συνοψίζει τις παρατηρήσεις και τις συνεισφορές των κρατών μελών και των σχετικών οικονομικών δραστών στις στρατηγικές και τις οδηγίες σχετικά με τις νέες εξελίξεις στις κινητές και ασύρματες επικοινωνίες. Σε δύο ζητήματα δόθηκε η ιδιαίτερη προσοχή: διευκρίνιση του συστήματος τις άδειες UMTS και τη διαθεσιμότητα των απαραίτητων ραδιοσυχνότητων.

Ψήφισμα του Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 1990 σχετικά με το τελικό στάδιο της συντονισμένης εισαγωγής των πανευρωπαϊκών επίγειων δημόσιων ψηφιακών κινητών κυψελοειδών επικοινωνιών στην Κοινότητα (GSM) [Επίσημη Εφημερίδα γ 29 των 31.12.1990] <>

Σε αυτό το ψήφισμα η Επιτροπή υπογραμμίζει τη σημασία της κοινοτικής δράσης στις ακόλουθες περιοχές:

- η αμοιβαία αναγνώριση της έγκρισης των τεματικών GSM
- η αμοιβαία αναγνώριση των αδειών για τη λειτουργία των τεματικών GSM
- η επέκταση της τεχνολογικής δυνατότητας και η ανάπτυξη της χρήσης των ζωνών υψηλότερης συχνότητας για τα νέα προσωπικά συστήματα δικτύων επικοινωνιών
- η ανάπτυξη του συστήματος GSM στις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης
- κατάλληλες ρυθμίσεις δασμολογίων και λογιστικής διά-χειριστών.

Αγορές στις τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες και τις πληροφορίες: ανταγωνισμός στις αγορές στον τεματικό εξοπλισμό τηλεπικοινωνιών

Ο σκοπός αυτής της οδηγίας είναι να φιλελευθεροποιηθούν οι αγορές στον τεματικό εξοπλισμό τηλεπικοινωνιών. Επιτρέπει την κατάργηση των ειδικών ή αποκλειστικών

δικαιωμάτων στην εισαγωγή, αγορά, συνδέει, φέρνει στην υπηρεσία και διατηρεί τον τερματικό εξοπλισμό τηλεπικοινωνιών.

ΝΟΜΟΣ

Οδηγία της Επιτροπής 88/301/ΕΟΚ της 16ης Μαΐου 1988 στον ανταγωνισμό στις αγορές στον τερματικό εξοπλισμό τηλεπικοινωνιών.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τα κράτη μέλη πρόκειται να αποσύρουν οποιαδήποτε ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα στην εισαγωγή, αγορά, σύνδεση, μεταφορά στην υπηρεσία και στη διατήρηση του τερματικού εξοπλισμού τηλεπικοινωνιών τους οποίους έχουν χορηγήσει στις δημόσιες ή ιδιωτικές υπηρεσίες.

Εκτός από ορισμένες ειδικές περιπτώσεις (απουσία τεχνικών προδιαγραφών ή των τεχνικών προσόντων των οικονομικών φορέων), τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίσουν ότι όλοι οι οικονομικοί φορείς έχουν το δικαίωμα να εισαγάγουν, να αγοράσουν, να συνδέσουν, να μεταφέρουν στην υπηρεσία και να διατηρήσουν τον τερματικό εξοπλισμό.

Τα νέα σημεία λήξης δημόσιων δικτύων πρέπει να είναι προσιτά στους χρήστες και τα φυσικά χαρακτηριστικά αυτών των σημείων πρέπει να δημοσιευθούν μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1988 το αργότερο. Οι εγκαταστάσεις που ήδη υπάρχουν από τις 31 Δεκεμβρίου 1988 πρέπει να εξοπλιστούν με ένα σημείο λήξης προσιτό σε όλους τους χρήστες εντός μιας λογικής περιόδου.

Τα κράτη μέλη πρέπει να διαβιβάσουν στην Επιτροπή έναν κατάλογο όλων των τεχνικών προδιαγραφών και των διαδικασιών νομιμοποίησης που χρησιμοποιούνται για τον τερματικό εξοπλισμό και να παρέχουν τις δημοσιευμένες αναφορές.

Όλες οι άλλες προδιαγραφές και διαδικασίες νομιμοποίησης για τον τερματικό εξοπλισμό πρέπει να τυποποιηθούν και να δημοσιευθούν, η διαδικασία ανακοίνωσης που καθορίζεται στην οδηγία 83/189/ΕΟΚ ισχύει σε αυτήν την περίπτωση.

Με ισχύ από την 1η Ιουλίου 1989, ευθύνη για τις προδιαγραφές, την αίτησή τους και τη νομιμοποίηση πρέπει να εμπιστευτεί σε έναν ανεξάρτητο σώμα των δημόσιων ή ιδιωτικών επιχειρήσεων που προσφέρουν τα αγαθά και τις υπηρεσίες στον τομέα των τηλεπικοινωνιών.

Στους πελάτες πρέπει να δοθεί η δυνατότητα της σύμβασης, μίσθωσης ή συντήρησης για τον τερματικό εξοπλισμό υποκείμενο στα αποκλειστικά ή ειδικά δικαιώματα κατά την διάρκεια του συμπεράσματος των συμβάσεων.

ΥΠΟΒΑΘΡΟ

Η οδηγία είναι μέρος της διαδικασίας, που άρχισε στη μέση της δεκαετίας του '80, της φιλελευθεροποίησης των αγορών τηλεπικοινωνιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η πρωτοβουλία ωθήθηκε από την Πράσινη Βίβλο του 1987 της Επιτροπής για την ανάπτυξη της κοινής αγοράς για τις τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες και τον εξοπλισμό,

οι οποίοι έθεσαν δύο στόχους: την καθιέρωση ενός ενσωματωμένου ευρωπαϊκού δικτύου τηλεπικοινωνιών, και την προώθηση και την ανάπτυξη των υπηρεσιών χαμηλού-κόστους.

Η μακροχρόνια διαδικασία κατέληξε την 1η Ιανουαρίου 1998 όταν άνοιξαν πλήρως τις ευρωπαϊκές αγορές τηλεπικοινωνιών στον ανταγωνισμό.

Βασικοί όροι που χρησιμοποιούνται στην πράξη

- **Τερματικός εξοπλισμός:** εξοπλισμός άμεσα ή έμμεσα που συνδέεται με τη λήξη ενός δημόσιου δικτύου τηλεπικοινωνιών που στέλνει, που επεξεργάζεται ή που λαμβάνει τις πληροφορίες.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Νόμος	Έναρξη ισχύος	Προθεσμία για τη μετάθεση στα κράτη μέλη	Επίσημη Εφημερίδα
Οδηγία <u>88/301/EEC</u>	19.05.1988	19.05.1988, εκτός από ορισμένες παροχές	EE L 131 των 27.05.1988

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Οδηγία της Επιτροπής 94/46/EC τροποποίηση της οδηγίας Οκτωβρίου 1994 88/301/EEC και η Οδηγία 90/388/EEC ειδικότερα όσον αφορά τις δορυφορικές επικοινωνίες [Επίσημη Εφημερίδα λ 268, 19.10.1994].

Αυτή η οδηγία επεκτείνει τα μέτρα φιλελευθεροποίησης στους δορυφόρους.

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΚΑΙ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ

Πράσινη Βίβλος για τη σύγκλιση των τηλεπικοινωνιών, των μέσων και των τομέων της τεχνολογίας πληροφοριών και των επιπτώσεων στον κανονισμό

1) ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

Να ενισχύσει την κατανόηση και να ενθαρρύνει τη συζήτηση σχετικά με την ανάπτυξη του νέου φαινομένου της σύγκλισης στις τηλεπικοινωνίες, τα μέσα και τους τομείς της

τεχνολογίας πληροφοριών με σκοπό την παροχή μιας συντονισμένης προσέγγισης προς την κοινωνία των πληροφοριών.

2) ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

Πράσινη Βίβλος για τη σύγκλιση των τηλεπικοινωνιών, των μέσων και των τομέων της τεχνολογίας πληροφοριών και των επιπτώσεων στον κανονισμό - προς μια προσέγγιση για την κοινωνία των πληροφοριών.

3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Η Πράσινη Βίβλος αναλύει το φαινόμενο της σύγκλισης και του αντίκτυπού της στο υπάρχον νομοθετικό πλαίσιο στους τομείς των τηλεπικοινωνιών, των μέσων και της τεχνολογίας πληροφοριών.

Οι επιπτώσεις αυτών των εξελίξεων είναι εκτεταμένες. Η σύγκλιση είναι όχι μόνο για την τεχνολογία. Είναι για τις υπηρεσίες, νέοι τρόποι επιχειρήσεις και της αλληλεπίδρασης με την κοινωνία. Οι αλλαγές που περιγράφονται στην Πράσινη Βίβλο έχουν τη δυνατότητα να βελτιώσουν ουσιαστικά την ποιότητα της ζωής για τους πολίτες της Ευρώπης. Θα το καταστήσουν επίσης πιθανό να ενσωματώσουν καλύτερα τις διάφορες περιοχές της Ευρώπης στην καρδιά της ευρωπαϊκής οικονομίας και θα επιτρέψουν στις επιχειρήσεις να είναι αποδοτικότερες και ανταγωνιστικές στις παγκόσμιες και εθνικές αγορές.

Αναμένεται ότι η εμφάνιση των νέων υπηρεσιών και των νέων εξελίξεων στις υπάρχουσες υπηρεσίες θα επεκτείνει τη γενική αγορά παγκόσμιων πληροφοριών, που παρέχει τις νέες διαδρομές στον πολίτη και που στηρίζεται στην πλούσια πολιτιστική κληρονομιά της Ευρώπης, τη δυνατότητά της για την καινοτομία και τις δημιουργικές φιλοδοξίες της.

Η σφαιρική φύση των πλατφορμών επικοινωνιών σήμερα, ιδιαίτερα το Διαδίκτυο, παρέχει το κλειδί που θα ανοίξει την πόρτα στην περαιτέρω ολοκλήρωση της παγκόσμιας οικονομίας. Συγχρόνως, το χαμηλό κόστος της εγκατάστασης μιας παρουσίας στο World Wide Web επιτρέπει στις επιχειρήσεις όλων των μεγεθών να αναπτύξουν μια περιφερειακή και σφαιρική προσέγγιση. Η παγκοσμιοποίηση θα είναι ένα βασικό θέμα στη μελλοντική ανάπτυξη.

Εάν η Ευρώπη μπορεί να αγκαλιάσει αυτές τις αλλαγές με τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος που οι υποστηρίξεις παρά συγκρατούν τη διαδικασία της αλλαγής, θα έχουμε δημιουργήσει μια ισχυρή μηχανή για τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την αύξηση, την αυξανόμενη καταναλωτική επιλογή και την προώθηση της πολιτιστικής ποικιλομορφίας. Εάν η Ευρώπη αποτύχει να κάνει αυτό, ή αποτύχει να το κάνει αρκετά γρήγορα, υπάρχουν πραγματικοί κίνδυνοι ότι οι επιχειρήσεις και οι πολίτες μας θα αφεθούν για να ταξιδέψουν στην αργή πάροδο μιας επανάστασης πληροφοριών που αγκαλιάζεται από τις επιχειρήσεις, τους χρήστες και τις κυβερνήσεις σε όλο τον κόσμο.

Τα θέματα που καλύπτονται είναι σύνθετα και θα απαιτήσουν τη μεγάλη συζήτηση προτού να μπορέσουν να προταθούν οι νέες κοινοτικές πρωτοβουλίες. Ο σκοπός της Πράσινης Βίβλου είναι να προωθηθεί αυτή η συζήτηση.

Τα αποτελέσματα της δημόσιας διαδικασίας διαβουλεύσεων θα δημοσιευθούν από την Επιτροπή τις 1998, του Ιουνίου

Αυτή η Πράσινη Βίβλος ανακοινώνει μια νέα φάση στην πολιτική προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο περιβάλλον επικοινωνιών. Υπό αυτήν τη μορφή, αντιπροσωπεύει ένα βασικό στοιχείο του γενικού πλαισίου που τίθεται σε ισχύ για να υποστηρίξει την ανάπτυξη της κοινωνίας των πληροφοριών. Στηρίζεται στις τρέχουσες δυνάμεις των πλαισίων για τις τηλεπικοινωνίες (που προωθούνται από την Πράσινη Βίβλο ορόσημων 1987 για τις τηλεπικοινωνίες και για τα μέσα (που καθιερώνονται από τις διάφορες κοινοτικές νομοθετικές πρωτοβουλίες). Αυτή η Πράσινη Βίβλος προσφέρει σε όλα τα ενδιαφερόμενα συμβαλλόμενα μέρη μια ευκαιρία να σχολιάσει τη μελλοντική μορφή του κανονισμού, στο περιβάλλον επικοινωνιών των το 1998, στους τομείς που επηρεάζονται από τη σύγκλιση.

Αυτό το πρώτο βήμα προορίζεται να προετοιμάσει το έδαφος για την ανάπτυξη ενός κατάλληλου ρυθμιστικού περιβάλλοντος που θα διευκολύνει το πλήρες επίτευγμα των ευκαιριών που προσφέρονται από την κοινωνία των πληροφοριών, προς όφελος της Ευρώπης και των πολιτών του καθώς ο 21ος αιώνας αρχίζει.

4) ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ

Μη εφαρμόσιμος

5) ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ της ΕΝΑΡΞΗΣ ΙΣΧΥΟΣ (εάν διαφορετική από τα ανωτέρω)

Μη εφαρμόσιμος

6) ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Τελικό 623 COM(97)

Μην δημοσιευμένος στην Επίσημη Εφημερίδα.

7) Ακόλουθη ΕΡΓΑΣΙΑ

Μετά από την Πράσινη Βίβλο, η Επιτροπή άρχισε τις δημόσιες διαβουλεύσεις στις επιπτώσεις στον κοινοτικό κανονισμό της σύγκλισης των τηλεπικοινωνιών, των μέσων και των τομέων της τεχνολογίας πληροφοριών. Η έκβαση αυτών των διαβουλεύσεων δίνεται στην επικοινωνία στο Συμβούλιο, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των περιοχών [COM(99)108 τελικό].

Μετά από αυτές τις διαβουλεύσεις, η Επιτροπή σκοπεύει να επιλύσει τις προτάσεις για τη δράση προς τη ρυθμιστική μεταρρύθμιση. Αυτές οι προτάσεις θα καλύψουν τα εξής:

- μεταρρυθμίσεις του κανονισμού των υποδομών και των σχετικών υπηρεσιών που θα προταθεί ως τμήμα της αναθεώρησης επικοινωνιών του 1999
- ενέργειες σχετικά με τις ικανοποιημένες υπηρεσίες που θα καλυφθούν είτε από τις ρυθμίσεις στην υπάρχουσα νομοθεσία σε εύθετο χρόνο είτε από την εισαγωγή των νέων μέτρων.

Τυποποίηση: τεχνολογία πληροφοριών και τηλεπικοινωνίες.

Η παρούσα απόφαση στοχεύει να προωθήσει πιο στενά την συνεργασία στην καθιέρωση των τεχνικών προτύπων στους τομείς της τεχνολογίας και τηλεπικοινωνιών πληροφοριών. Πρέπει να οδηγήσει στις βελτιώσεις στη διεθνή ανταγωνιστικότητα μεταξύ των κατασκευαστών (ΕΚ) Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

ΝΟΜΟΣ

Απόφαση 87/95/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 22ας Δεκεμβρίου 1986 σχετικά με την τυποποίηση στον τομέα της τεχνολογίας και των τηλεπικοινωνιών πληροφοριών [Δείτε τις πράξεις τροποποίησης]

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα απόφαση στοχεύει να εφαρμόσει μια κοινοτική πολιτική για την τυποποίηση στον τομέα της τεχνολογίας και των τηλεπικοινωνιών πληροφοριών.

Στόχοι

Τα μέτρα τυποποίησης βοηθούν να διευκολύνουν την ανταλλαγή των πληροφοριών σε όλη την ΕΚ. Μειώνουν τα εμπόδια που δημιουργούνται από τα ασυμβίβαστα που προκύπτουν από την απουσία προτύπων.

Προτεινόμενα μέτρα

Συγκεκριμένα μέτρα προτείνονται:

- να προωθήσει την τυποποίηση στην Ευρώπη
- να καταρτίσει και να εφαρμόσει τα πρότυπα στον τομέα των ICT (Information Communication Technologies)
- να καταρτίσει και να εφαρμόσει τις λειτουργικές προδιαγραφές στον τομέα των τηλεπικοινωνιών.

Ενέργειες

Οι διατάξεις της απόφασης στοχεύουν να καταρτίσουν και να καθιερώσουν τα ευρωπαϊκά πρότυπα και λειτουργικές προδιαγραφές. Τα ευρωπαϊκά όργανα προτύπων και οι ευρωπαϊκοί τεχνικοί οργανισμοί στον τομέα της τεχνολογίας και τηλεπικοινωνιών πληροφοριών βασίζουν την εργασία τους στα διεθνή πρότυπα .

Αυτοί οι ίδιοι οργανισμοί καλούνται για να προετοιμάσουν τις τεχνικές προδιαγραφές που θα αποτελέσουν τη βάση των ευρωπαϊκών προτύπων για να αποζημιώσουν την απουσία διεθνών προτύπων.

Τα κράτη μέλη πρέπει επίσης για να λάβουν μέτρα για :

- να διευκολύνουν την εφαρμογή των προτύπων και των λειτουργικών προδιαγραφών μέσω του συντονισμού μεταξύ των κρατών μελών
- να προωθήσουν την εφαρμογή των προτύπων και των λειτουργικών προδιαγραφών σχετικά με τις διαταγές δημόσιου τομέα και των τεχνικών κανονισμών.

Στα πλαίσια των διαφορών μεταξύ τους υπάρχουσων εθνικών διαδικασιών, τα κράτη μέλη πρέπει να αναφερθούν σε:

- Ευρωπαϊκά πρότυπα και ευρωπαϊκά προ-πρότυπα
- διεθνή πρότυπα όταν γίνονται αποδεκτά στη χώρα της συμβαλλόμενης αρχής, στις διαταγές δημόσιας σύμβασης σχετικά με την τεχνολογία και τις τηλεπικοινωνίες πληροφοριών.

Βασικοί όροι που χρησιμοποιούνται στην πράξη

- **Πρότυπα:** μια τεχνική προδιαγραφή που εγκρίνεται από ένα αναγνωρισμένο σώμα προτύπων για την επαναλαμβανόμενη ή συνεχή εφαρμογή, η συμμόρφωση με την οποία δεν είναι υποχρεωτική.
- **Διεθνή πρότυπα:** πρότυπα που υιοθετούνται από ένα αναγνωρισμένο διεθνές σώμα προτύπων.
- **Ευρωπαϊκά πρότυπα:** πρότυπα που έχουν εγκριθεί σύμφωνα με τα καταστατικά των οργανισμών προτύπων με τους οποίους η Κοινότητα έχει συνάψει τις συμφωνίες.
- **Ευρωπαϊκά προ-πρότυπα:** πρότυπα που υιοθετούνται κάτω από την αναφορά (eps) σύμφωνα με τους νομικούς κανόνες των οργανισμών προτύπων με τους οποίους η Κοινότητα έχει συνάψει τις συμφωνίες.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Νόμος	Έναρξη ισχύος	Προθεσμία για τη μετάθεση στα κράτη μέλη	Επίσημη Εφημερίδα
Απόφαση αριθ. 87/95/ΕΟΚ	07.02.1988	-	ΕΕ L 36 των 07.02.1987
Πράξη(εις) τροποποίησης	Έναρξη ισχύος	Προθεσμία για τη μετάθεση στα κράτη μέλη	Επίσημη Εφημερίδα
Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 807/2003 [διαδικασία CNS/2001/0316]	05.06.2003	-	ΕΕ L 122 των 16.05.2003

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Οδηγία 1999/5/ΕC του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9ης Μαρτίου 1999 στο ραδιο εξοπλισμό και τον τερματικό εξοπλισμό τηλεπικοινωνιών και η αμοιβαία αναγνώριση της συμμόρφωσής τους [Επίσημη Εφημερίδα λ 91 των 07.04.1999]

Αυτή η οδηγία θεσπίζει ρυθμιστικό πλαίσιο για την τοποθέτηση στην αγορά, την ελεύθερη μετακίνηση και την τοποθέτηση στην υπηρεσία στην ΕΕ ραδιο εξοπλισμός και τερματικός εξοπλισμός τηλεπικοινωνιών.

Οδηγία 98/34/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Ιουνίου 1998 που καθορίζει μια διαδικασία για τη διάταξη πληροφοριών στον τομέα των τεχνικών προτύπων και των κανονισμών [Επίσημη Εφημερίδα L 204 των 21.07.1998]

Αυτή η οδηγία στοχεύει να εξαλείψει ή να μειώσει τα εμπόδια στην ελεύθερη μετακίνηση των εμπορευμάτων που μπορεί να προκύψει από την υιοθέτηση διαφορετικών εθνικών τεχνικών κανονισμών.

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΥΠΟΓΡΑΦΕΣ

Η ανάπτυξη του διαδικτύου, το ηλεκτρονικό εμπόριο και οι συναλλαγές μέσω ανοιχτών δικτύων κάνουν επιτακτική την ανάγκη ασφάλειας στις συναλλαγές. Ο χρήστης που συναλλάσσεται ηλεκτρονικά απαιτεί τα δεδομένα (π.χ. ένα μήνυμα ή ένα κείμενο) που στέλνει να μην μπορούν να αποκαλυφθούν ή να διατεθούν σε μη εξουσιοδοτημένα για αυτό άτομα (εμπιστευτικότητα). Τα δεδομένα, δεν θα πρέπει να είναι δυνατόν να αλλοιωθούν κατά την μετάδοσή τους. Ο παραλήπτης θα πρέπει να τα λάβει όπως ακριβώς ο αποστολέας τα έστειλε και να είναι σίγουρος ότι τα δεδομένα που λαμβάνει είναι αυτά που ο αποστολέας έχει στείλει (ακεραιότητα). Επιπλέον, σε μία τέτοια συναλλαγή, είναι απαραίτητο ο παραλήπτης να είναι σίγουρος για την ταυτότητα του αποστολέα (αυθεντικότητα). Δηλαδή, να γνωρίζει με σιγουριά ότι το μήνυμα που λαμβάνει και φαίνεται να το υπογράφει ο κ. Χ, είναι όντως από τον κ. Χ και όχι από κάποιον που παριστάνει τον Χ. Τέλος, συμμετέχοντας σε μία ηλεκτρονική συναλλαγή (π.χ. ηλεκτρονικό εμπόριο) θα πρέπει να μην είναι δυνατόν τα εμπλεκόμενα μέρη να αρνηθούν εκ των υστέρων την συμμετοχή τους στη συναλλαγή αυτή (μη αποποίηση ευθύνης).

Οι παραπάνω ιδιότητες, (εμπιστευτικότητα, ακεραιότητα, αυθεντικότητα, μη αποποίηση) στον ηλεκτρονικό κόσμο, αποτελούν αντικείμενο της επιστήμης που ασχολείται με την ασφάλεια των πληροφοριών. Διάφοροι μηχανισμοί, τεχνικές και τεχνολογίες έχουν αναπτυχθεί αποσκοπώντας να διασφαλίσουν τις ιδιότητες αυτές σε μία ηλεκτρονική συναλλαγή.

Ο σκοπός του κειμένου αυτού είναι να παρουσιάσει με όσο το δυνατόν πιο απλό τρόπο την έννοια της ηλεκτρονικής υπογραφής και τον μηχανισμό εφαρμογής της,

περιορίζοντας τις τεχνικές αναφορές στο βαθμό που αυτές είναι απαραίτητες για την κατανόηση του θέματος.

Τι είναι η ψηφιακή υπογραφή

Οι ψηφιακές υπογραφές χρησιμοποιούν την κρυπτογραφία δημόσιου κλειδιού. Ο χρήστης διαθέτει δύο κλειδιά (το δημόσιο και το ιδιωτικό) τα οποία έχουν κάποιο μαθηματικό συσχετισμό. Η σχέση των κλειδιών είναι τέτοια όπου αν κάποιος γνωρίζει το ένα κλειδί να είναι πρακτικά αδύνατον να υπολογίσει το άλλο. Το ένα κλειδί χρησιμοποιείται για τη δημιουργία της υπογραφής και το άλλο για την επαλήθευσή της. Η διαφοροποίηση από την κρυπτογράφηση, έγκειται στο ότι για τη δημιουργία της ηλεκτρονικής υπογραφής ο αποστολέας χρησιμοποιεί το ιδιωτικό του κλειδί και για την επαλήθευσή της ο παραλήπτης χρησιμοποιεί το δημόσιο κλειδί του αποστολέα.

Στη διαδικασία της δημιουργίας και επαλήθευσης της υπογραφής εμπλέκεται και η έννοια της συνάρτησης κατακερματισμού (ή κατατεμαχισμού -one way hash). Με την εφαρμογή της συνάρτησης κατακερματισμού, από ένα μήνυμα ανεξαρτήτου του μεγέθους του, παράγεται η «σύνοψή του», η οποία είναι μία σειρά από bits συγκεκριμένου μεγέθους (π.χ. 128 ή 160 bits). Η σύνοψη του μηνύματος (fingerprint ή message digest) είναι μία ψηφιακή αναπαράσταση του μηνύματος, είναι μοναδική για το μήνυμα και το αντιπροσωπεύει.

Η συνάρτηση κατακερματισμού είναι μονόδρομη διότι από την σύνοψη που δημιουργεί, είναι υπολογιστικά αδύνατον κάποιος να εξάγει το αρχικό μήνυμα. Η πιθανότητα δύο μηνύματα να έχουν την ίδια σύνοψη είναι εξαιρετικά μικρή. Αυτό σημαίνει ότι αν το μήνυμα του αποστολέα έχει κάποια συγκεκριμένη σύνοψη και το μήνυμα που λάβει ο παραλήπτης (χρησιμοποιώντας την ίδια συνάρτηση κατακερματισμού) παράγει διαφορετική σύνοψη, τότε το μήνυμα κατά την μετάδοσή του έχει αλλοιωθεί (μη ακεραιότητα). Οποιαδήποτε αλλαγή σε ένα μήνυμα συνεπάγεται και τη δημιουργία διαφορετικής σύνοψης.

Η ηλεκτρονική υπογραφή, στην ουσία είναι η κρυπτογραφημένη με το ιδιωτικό κλειδί του αποστολέα σύνοψη. Δηλαδή, η ψηφιακή υπογραφή (σε αντίθεση με την ιδιόχειρη υπογραφή) είναι διαφορετική για κάθε μήνυμα!!

Θεωρώντας ότι ο αποστολέας έχει ένα συγκεκριμένο ζευγάρι κλειδιών και το ιδιωτικό του κλειδί είναι στην πλήρη κατοχή του, τότε το γεγονός ότι ο αποστολέας χρησιμοποιεί το ιδιωτικό του κλειδί για να κρυπτογραφήσει το μήνυμα, πιστοποιεί στον παραλήπτη που το αποκρυπτογραφεί με το αντίστοιχο δημόσιο κλειδί (του αποστολέα) την ταυτότητα του αποστολέα (αυθεντικότητα). Η ψηφιακή υπογραφή είναι ένας τρόπος αυθεντικοποίησης του αποστολέα του μηνύματος.

Μία ψηφιακή υπογραφή μπορεί να πλαστογραφηθεί εάν ο δικαιούχος του ιδιωτικού κλειδιού δεν το έχει υπό τον πλήρη έλεγχό του (π.χ. χάσει το μέσο στο οποίο έχει αποθηκευτεί το ιδιωτικό κλειδί).

Κρυπτογραφία

Η ανάγκη για εμπιστευτικότητα στην ηλεκτρονική συναλλαγή ικανοποιείται με την κρυπτογραφία. Ο αποστολέας χρησιμοποιώντας κάποια μαθηματική συνάρτηση μετατρέπει το αρχικό κείμενο σε μορφή μη κατανοητή για οποιονδήποτε τρίτο (κρυπτογραφημένο κείμενο). Ο παραλήπτης έχοντας γνώση του τρόπου κρυπτογράφησης, αποκρυπτογραφεί το κείμενο στην αρχική του μορφή. Το μήνυμα παραμένει εμπιστευτικό, μέχρι να αποκρυπτογραφηθεί.

Τα σύγχρονα κρυπτοσυστήματα χρησιμοποιούν αλγόριθμους και κλειδιά (σειρά από bits συγκεκριμένου μήκους) για να διατηρήσουν την πληροφορία ασφαλή.

Κοινοτικό πλαίσιο για τις ηλεκτρονικές υπογραφές

Αυτή η οδηγία θεσπίζει το νομικό πλαίσιο σε ευρωπαϊκό επίπεδο για τις ηλεκτρονικές υπογραφές και τις υπηρεσίες πιστοποίησης. Ο στόχος είναι να κατασταθούν οι ηλεκτρονικές υπογραφές ευκολότερες να τους χρησιμοποιήσει και να βοηθήσει να γίνουν νόμιμα αναγνωρισμένες μέσα στα κράτη μέλη.

NOMOS

Οδηγία 1999/93/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 1999 σε ένα κοινοτικό πλαίσιο για τις ηλεκτρονικές υπογραφές.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Αυτή η οδηγία καθορίζει τα κριτήρια που αποτελούν τη βάση για τη νομική αναγνώριση των ηλεκτρονικών υπογραφών με την εστίαση στις υπηρεσίες πιστοποίησης. Αυτά περιλαμβάνουν τα εξής:

- κοινές υποχρεώσεις για τους φορείς παροχής υπηρεσιών πιστοποίησης προκειμένου να εξασφαλιστεί η διασυνοριακή αναγνώριση των υπογραφών και των πιστοποιητικών σε όλη την Ευρωπαϊκή Κοινότητα
- κοινοί κανόνες για την ευθύνη για να βοηθήσει να χτίσει την εμπιστοσύνη μεταξύ των χρηστών, οι οποίοι στηρίζονται στα πιστοποιητικά, και μεταξύ των φορέων παροχής υπηρεσιών
- συνεταιριστικοί μηχανισμοί για να διευκολύνει τη διασυνοριακή αναγνώριση των υπογραφών και των πιστοποιητικών με τρίτες χώρες.

Η οδηγία καθορίζει δύο νέες ιδέες:

- **η προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή**, η οποία καλύπτει τις ακόλουθες απαιτήσεις:
 - συνδέεται μεμονωμένα με τον υπογράφοντα
 - είναι σε θέση να αναγνωρίζει τον υπογράφοντα

- χρησιμοποιείται δημιουργικά που σημαίνει ότι ο υπογράφων μπορεί να διατηρήσει από μόνος του τον έλεγχό τους
- συνδέεται με τα στοιχεία τα οποία αφορά, με έναν τέτοιο τρόπο που οποιαδήποτε επόμενη αλλαγή στα στοιχεία είναι ανιχνεύσιμη
- **το κατάλληλο πιστοποιητικό**, το οποίο πρέπει ειδικότερα να περιλάβει:
 - μια ένδειξη ότι εκδίδεται ως κατάλληλο πιστοποιητικό
 - ο προσδιορισμός του φορέα παροχής υπηρεσιών πιστοποίησης
 - το όνομα του υπογράφοντος
 - παροχή για μια συγκεκριμένη ιδιότητα του υπογράφοντος που περιλαμβάνεται εάν είναι σχετική, ανάλογα με το σκοπό για τον οποίο το πιστοποιητικό προορίζεται
 - στοιχεία υπογραφής-επαλήθευσης που αντιστοιχούν στα στοιχεία δημιουργίας-υπογραφής υπό έλεγχο του υπογράφοντος
 - μια ένδειξη της αρχής και του τέλους του χρόνου της ισχύος του πιστοποιητικού
 - ο κώδικας ταυτότητας του πιστοποιητικού
 - η προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή του εκδίδοντα φορέα παροχής υπηρεσιών πιστοποίησης

Το πιστοποιητικό πρέπει επίσης να εκδοθεί από έναν φορέα παροχής υπηρεσιών πιστοποίησης που οι συγκεκριμένες απαιτήσεις συνεδρίασης καθόρισαν στην οδηγία.

Πρόσβαση στην αγορά

Τα κράτη μέλη δεν πρέπει να καταστήσουν την παροχή υπηρεσιών πιστοποίησης υπαγόμενη στην προηγούμενη έγκριση οποιουδήποτε είδους.

Μπορούν να εισαγάγουν ή να διατηρήσουν τα εθελοντικά σχέδια πιστοποίησης που στοχεύουν στην ενίσχυση των επιπέδων παροχής πιστοποίησης-υπηρεσιών. Όλοι οι όροι σχετικοί με τέτοια σχέδια πρέπει να είναι αντικειμενικοί, διαφανείς, ανάλογοι και αμερόληπτοι.

Τα κράτη μέλη δεν μπορούν να περιορίσουν τον αριθμό αναγνωρισμένων φορέων παροχής υπηρεσιών πιστοποίησης για λόγους που εμπίπτουν στο πεδίο της οδηγίας.

Τα κράτη μέλη μπορούν να καταστήσουν τη χρήση των ηλεκτρονικών υπογραφών στο δημόσιο τομέα υπαγόμενη στις πιθανές πρόσθετες απαιτήσεις.

Τα κράτη μέλη δεν μπορούν να περιορίσουν την παροχή υπηρεσιών πιστοποίησης που δημιουργήθηκαν από ένα άλλο κράτος μέλος στις περιοχές που καλύπτονται από την οδηγία.

Νομικά αποτελέσματα των ηλεκτρονικών υπογραφών

Η κύρια διάταξη της οδηγίας δηλώνει ότι μια προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή βασισμένη σε ένα κατάλληλο πιστοποιητικό ικανοποιεί τις ίδιες νομικές απαιτήσεις με μια χειρόγραφη υπογραφή. Είναι επίσης αποδεκτό ως αποδεικτικό στοιχείο στις νομικές διαδικασίες.

Επιπλέον, μια ηλεκτρονική υπογραφή δεν μπορεί να απορριφτεί νόμιμα απλά επειδή:

- είναι με ηλεκτρονική μορφή
- δεν είναι βασισμένη σε ένα κατάλληλο πιστοποιητικό
- δεν είναι βασισμένη σε ένα κατάλληλο πιστοποιητικό που εκδίδεται από έναν αναγνωρισμένο φορέα παροχής υπηρεσιών πιστοποίησης
- δεν δημιουργείται από μια ασφαλή συσκευή δημιουργίας-υπογραφών

Ευθύνη

Τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίσουν ότι ένας φορέας παροχής υπηρεσιών πιστοποίησης που εκδίδει ένα κατάλληλο πιστοποιητικό είναι υπεύθυνο εξ' ίσου με οποιονδήποτε στηρίζεται εύλογα στο πιστοποιητικό για:

- την ακρίβεια όλων των πληροφοριών στο κατάλληλο πιστοποιητικό
- την συμμόρφωση με όλες τις απαιτήσεις της οδηγίας με την έκδοση του κατάλληλου πιστοποιητικού
- την διαβεβαίωση ότι ο κάτοχος αναγνωρίστηκε στο κατάλληλο πιστοποιητικό που κρατήθηκε, κατά την διάρκεια της έκδοσης του πιστοποιητικού, από τη συσκευή δημιουργίας-υπογραφών που αντιστοιχεί στη συσκευή επαλήθευσης υπογραφών που δόθηκε ή που προσδιορίστηκε στο πιστοποιητικό
- σε περιπτώσεις όπου ο φορέας παροχής υπηρεσιών πιστοποίησης παράγει τη συσκευή δημιουργίας-υπογραφών και τη συσκευή υπογραφής-επαλήθευσης, να δίδεται η διαβεβαίωση ότι οι δύο συσκευές λειτουργούν μαζί κατά τρόπο συμπληρωματικό.

Ο φορέας παροχής υπηρεσιών πιστοποίησης δεν πρέπει να είναι υπεύθυνος για τη ζημία που προκύπτει από τη χρήση ενός κατάλληλου πιστοποιητικού που υπερβαίνει τους περιορισμούς που τοποθετούνται σε αυτό.

Διεθνείς πτυχές

Τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίσουν αμοιβαία νομική αναγνώριση των ηλεκτρονικών υπογραφών. Η Επιτροπή μπορεί να κάνει τις προτάσεις να εξασφαλίσει ότι τα διεθνείς πρότυπα και οι συμφωνίες εφαρμόσιμες στις υπηρεσίες πιστοποίησης εφαρμόζονται πλήρως. Με τη συμφωνία του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να διαπραγματευτεί τα δικαιώματα πρόσβασης στην αγορά για τις κοινοτικές επιχειρήσεις σε τρίτες χώρες.

Τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίσουν ότι οι φορείς παροχής υπηρεσιών πιστοποίησης και οι εθνικοί οργανισμοί αρμόδιοι για την πιστοποίηση ή την επίβλεψη συμμορφώνονται με την οδηγία 95/46/EΚ για την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Ανακοίνωση

Τα κράτη μέλη πρέπει να εφοδιάσουν την Επιτροπή με τις ακόλουθες πληροφορίες:

- πληροφορίες για τα εθελοντικά εθνικά σχέδια πιστοποίησης, συμπεριλαμβανομένων οποιωνδήποτε πρόσθετων απαιτήσεων εάν οι ηλεκτρονικές υπογραφές χρησιμοποιούνται στο δημόσιο τομέα
- τα ονόματα και οι διευθύνσεις των εθνικών οργανισμών αρμόδιων για την πιστοποίηση και την επίβλεψη
- τα ονόματα και τις διευθύνσεις των αναγνωρισμένων εθνικών φορέων παροχής υπηρεσιών πιστοποίησης.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Νόμος	Έναρξη ισχύος	Προθεσμία για τη μετάθεση στα κράτη μέλη	Επίσημη Εφημερίδα
Οδηγία <u>1999/93/EC</u> [διαδικασίας συναπόφασης Κωδ.1998/0191]	19.01.2000	19.07.2001	EE L 13 των 19.01.2000

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Απόφαση της Επιτροπής 2003/511/EC της 14ης Ιουλίου 2003 στη δημοσίευση των αριθμών αναφοράς γενικά αναγνωρισμένων προτύπων για τα ηλεκτρονικά προϊόντα υπογραφών σύμφωνα με την οδηγία 1999/93/EC του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου [Επίσημη Εφημερίδα L 175, 15.07.2003]. Η παρούσα απόφαση απαριθμεί τους αριθμούς αναφοράς γενικά αναγνωρισμένων προτύπων για τα ηλεκτρονικά προϊόντα υπογραφών.

Απόφαση της Επιτροπής 2000/709/EC της 6ης Νοεμβρίου 2000 στα ελάχιστα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη από τα κράτη μέλη κατά την υπόδειξη των οργανισμών σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος (4) της οδηγίας 1999/93/EC του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με ένα κοινοτικό πλαίσιο για τις ηλεκτρονικές υπογραφές [Επίσημη Εφημερίδα L 289 των 16.11.2000].

Η παρούσα απόφαση καθορίζει τα κριτήρια που τα κράτη μέλη πρέπει να λάβουν υπόψη κατά την υπόδειξη των εθνικών οργανισμών για να αξιολογήσουν τη συμμόρφωση των ασφαλών συσκευών δημιουργίας-υπογραφών.

Ηλεκτρονική πληρωμή: κώδικας δεοντολογίας

Τυποποίηση των συστημάτων καρτών πληρωμής προκειμένου να εγγυηθεί η πρόσβαση για όλους τους ηλεκτρονικούς κατόχους κάρτας στα διάφορα δίκτυα διανομής.

NΟΜΟΣ

Σύσταση 87/598/ΕΟΚ της Επιτροπής της 8ης Δεκεμβρίου 1987, σχετικά με έναν ευρωπαϊκό κώδικα δεοντολογίας σχετικά με τις ηλεκτρονικές πληρωμές [Επίσημη Εφημερίδα L 365 των 24.12.1987].

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σύσταση ότι όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη πρέπει να συμμορφωθούν με τις διατάξεις του "ευρωπαϊκού κώδικα δεοντολογίας" σχετικά με τις ηλεκτρονικές πληρωμές. Αυτό έχει συνταχθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και θα προαγάγει:

- ασφάλεια και ευκολία για τους καταναλωτές
- μεγαλύτερη ασφάλεια και αποδοτικότητα για τους εμπόρους και τους εκδότες.

Ορισμοί της "ηλεκτρονικής πληρωμής", "του εκδότη" (τράπεζα), "του εμπόρου", "του καταναλωτή" και "της διαλειτουργικότητας".

Οι γενικές αρχές σχετικά με τη σύμβαση μεταξύ των εκδοτών (τράπεζες) και των εμπόρων ή των καταναλωτών, π.χ. αυτό θα καθορίσει λεπτομερώς τους γενικούς και συγκεκριμένους όρους της συμφωνίας, η σύμβαση θα συνταχτεί στην επίσημη γλώσσα(ες) του κράτους μέλους στην οποία ολοκληρώνεται.

Η σύσταση της Επιτροπής εξασφαλίζει ότι η διαλειτουργικότητα είναι πλήρης και τέλεια πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1992. Αυτό θα επιτρέψει στους εμπόρους και τους καταναλωτές να ενώσουν τα δίκτυα ή τη σύμβαση με τους εκδότες της επιλογής τους, και να εξασφαλίσουν ότι κάθε ηλεκτρονικό τερματικό πληρωμής είναι σε θέση να επεξεργαστεί όλες τις κάρτες.

Σεβασμός της μυστικότητας των πληροφοριών που δίνεται από τον καταναλωτή. Δικαίωμα της επαρκούς πρόσβασης στο σύστημα για τους εμπόρους, ανεξάρτητα από το μέγεθός τους.

Υποχρεώσεις σχετικά με τις σχέσεις μεταξύ των εκδοτών και των εμπόρων:

- συμπεριλαμβανομένης μιας απαγόρευσης σε οποιαδήποτε αποκλειστική πρόταση εμπορικών συναλλαγών που απαιτεί τον έμπορο να ενεργοποιήσει μόνο ένα σύστημα, και
- μια υποχρέωση στους κατόχους κάρτας να ληφθούν όλες οι λογικές προφυλάξεις για να εξασφαλίσει την ασφάλεια της κάρτας πληρωμής.

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Η Επιτροπή υιοθέτησε δύο νέες συστάσεις σε αυτόν τον τομέα το 1988 και το 1997. Οι πρώτες σχέσεις αφορούν σχέσεις μεταξύ των κατόχων κάρτας και των εκδοτών-κάρτας ενώ η δεύτερες την ηλεκτρονική πληρωμή.

Σχέση μεταξύ των κατόχων κάρτας και των εκδοτών-κάρτας (II)

Αυτή η σύσταση στοχεύει να εξασφαλίσει ένα υψηλό επίπεδο προστασίας για τους χρήστες των ηλεκτρονικών οργάνων πληρωμής, με αυτόν τον τρόπο βοηθώντας να κατασκευάσει μια γνήσια εσωτερική αγορά σε τέτοια όργανα.

NΟΜΟΣ

Σύσταση 97/489/ΕΚ της Επιτροπής της 30ης Ιουλίου 1997 σχετικά με τις συναλλαγές από τα ηλεκτρονικά όργανα πληρωμής και ειδικότερα η σχέση μεταξύ του εκδότη και του κατόχου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Αυτή η σύσταση ισχύει στην ολότητά της σε όλες τις συναλλαγές που περιλαμβάνουν τα όργανα που επιτρέπουν την εξ' αποστάσεως πρόσβαση στον απολογισμό του κατόχου, όπως:

- μεταφορές των κεφαλαίων, εκτός από εκείνους που διατάζονται και που εκτελούνται από τους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, που επηρεάζονται με τη βοήθεια ενός ηλεκτρονικού οργάνου πληρωμής
- αποσύρσεις μετρητών με τη βοήθεια ενός ηλεκτρονικού οργάνου πληρωμής και η φόρτωση (και εκφόρτωση) ενός ηλεκτρονικού οργάνου χρημάτων, στις συσκευές όπως οι μηχανές διανομής μετρητών και οι αυτοματοποιημένες μηχανές καταμέτρησης και στις εγκαταστάσεις του εκδότη ή ενός ιδρύματος που είναι στο πλαίσιο της σύμβασης για να γίνει αποδεκτό το όργανο πληρωμής.

Αυτή η σύσταση ισχύει εν μέρει για τα ηλεκτρονικά όργανα χρημάτων. Εντούτοις, όπου το ηλεκτρονικό όργανο χρημάτων χρησιμοποιείται για να φορτώσει (και να ξεφορτώσει) την αξία μέσω της εξ' αποστάσεως πρόσβασης στον απολογισμό του κατόχου, ισχύει στην ολότητά του.

Αυτή η σύσταση δεν ισχύει για:

- πληρωμές με επιταγή
- τη λειτουργία εγγύησης ορισμένων καρτών σε σχέση με τις πληρωμές με επιταγή.

Επάνω στην υπογραφή της σύμβασης ή, εν πάση περιπτώσει, όταν έρθει η ώρα πριν από την παράδοση ενός ηλεκτρονικού οργάνου πληρωμής, ο εκδότης πρέπει να διαβιβάσει στον κάτοχο τους συμβατικούς όρους και τις διατάξεις που διέπουν το ζήτημα και τη χρήση εκείνου του οργάνου και πρέπει να προσδιορίσει ποιος νόμος ισχύει στη σύμβαση.

Αυτοί οι όροι πρέπει να είναι σαφείς, εύκολα κατανοητοί και διαθέσιμοι στην επίσημη γλώσσα ή τις γλώσσες του κράτους μέλους στο οποίο το ηλεκτρονικό όργανο πληρωμής προσφέρεται. Οι ελάχιστες πληροφορίες που οι όροι πρέπει να περιλάβουν είναι οι ακόλουθες:

- μια περιγραφή του ηλεκτρονικού οργάνου πληρωμής, που περιλαμβάνει όπου απαιτείται τις τεχνικές απαιτήσεις και οποιαδήποτε οικονομικά όρια που εφαρμόζονται
- μια περιγραφή και των στοιχείων του παθητικού του κατόχου και αντίστοιχων υποχρεώσεων του εκδότη
- ενδεχομένως, η κανονική περίοδος εντός της οποίας ο απολογισμός του κατόχου θα χρεωθεί ή θα πιστωθεί, συμπεριλαμβανομένης της τοκοφόρου ημερομηνίας, ή της κανονικής περιόδου μέσα στις οποίες θα τιμολογηθεί
- οι τύποι οποιωνδήποτε δαπανών πληρωτέων από τον κάτοχο
- η χρονική περίοδος κατά τη διάρκεια της οποίας μια δεδομένη συναλλαγή μπορεί να αμφισβητηθεί από τον κάτοχο και μια ένδειξη της επανόρθωσης και των διαδικασιών καταγγελιών.

Εάν το ηλεκτρονικό όργανο πληρωμής είναι χρησιμοποιήσιμο για τις συναλλαγές στο εξωτερικό, οι ακόλουθες πληροφορίες πρέπει επίσης να κοινοποιηθούν στον κάτοχο:

- μια ένδειξη του ποσού οποιωνδήποτε τελών και ποσών που επιβάλλονται για τις συναλλαγές ξένου νομίσματος, που περιλαμβάνουν, όπου απαιτείται, τα ποσοστά
- η συναλλαγματική ισοτιμία αναφοράς χρησιμοποιούμενη.

Ο εκδότης πρέπει να εφοδιάσει τον κάτοχο με τις πληροφορίες σχετικά με τις συναλλαγές που εκτελούνται με τη βοήθεια ενός ηλεκτρονικού οργάνου πληρωμής. Αυτές οι πληροφορίες πρέπει να περιλάβουν:

- μια αναφορά που επιτρέπει στον κάτοχο να προσδιορίσει τη συναλλαγή
- το ποσό που χρεώνεται στον κάτοχο για τη συναλλαγή
- το ποσό οποιωνδήποτε τελών και ποσών που εφαρμόζονται για τους ιδιαίτερους τύπους συναλλαγών.

Ο κάτοχος πρέπει να είναι σε θέση να ελέγξει τις τελευταίες πέντε συναλλαγές που εκτελούνται με το όργανο και τη σημαντική αξία που αποθηκεύεται σε αυτό.

Ο κάτοχος πρέπει να υπόκειται σε ορισμένες υποχρεώσεις, δηλαδή:

- πρέπει να χρησιμοποιήσει το ηλεκτρονικό όργανο πληρωμής σύμφωνα με τους όρους που κυβερνούν την έκδοση και τη χρήση ενός οργάνου πληρωμής και, ειδικότερα, να λάβει όλα τα λογικά μέτρα για να κρατήσει το χρηματοκιβώτιο οργάνων
- πρέπει να δηλώσει τον εκδότη χωρίς καθυστέρηση μετά από αυτά ώστε να είναι ενήμερος για την απώλεια ή την κλοπή του ηλεκτρονικού οργάνου πληρωμής, την καταγραφή στον απολογισμό οποιασδήποτε αναρμόδιας συναλλαγής του, και οποιοδήποτε λάθος ή άλλη παρατυπία στη διατήρηση εκείνου του απολογισμού από τον εκδότη

- πρέπει να απέχει από την καταγραφή του προσωπικού αριθμού αναγνώρισής του ή άλλου κώδικα με οποιαδήποτε εύκολα αναγνωρίσιμη μορφή.

Εκτός των εξαιρέσεων, ο κάτοχος δεν μπορεί να ανακαλέσει μια διαταγή που έχει δώσει με τη βοήθεια του ηλεκτρονικού οργάνου πληρωμής του.

Μέχρι το χρόνο της ανακοίνωσης, ο κάτοχος πρέπει να αντέξει την απώλεια που αποτελεί συνέπεια της απώλειας ή της κλοπής του ηλεκτρονικού οργάνου πληρωμής, υπό τον όρο όπου το όριο δεν μπορεί να υπερβεί 150 ευρώ, εκτός από την περίπτωση όπου ενέργησε με την ακραία αμέλεια ή ψευδώς.

Μόλις ο κάτοχος δηλώσει τον εκδότη, δεν πρέπει να είναι στη συνέχεια υπεύθυνος για την απώλεια που προκύπτει ως συνέπεια της απώλειας ή της κλοπής του ηλεκτρονικού οργάνου πληρωμής του, εκτός από την περίπτωση όπου ενέργησε ψευδώς.

Ο κάτοχος δεν πρέπει να είναι εκτεθειμένος εάν το όργανο πληρωμής έχει χρησιμοποιηθεί χωρίς φυσικά να παρουσιαστεί ή να προσδιοριστεί ηλεκτρονικά.

Ο εκδότης μπορεί να αλλάξει τους όρους, υπό τον όρο ότι η ικανοποιητική προειδοποίηση της αλλαγής δίνεται χωριστά στον κάτοχο. Μια περίοδος όχι περισσότερο από ένα μήνα καθορίζεται κατόπιν ο κάτοχος κρίνεται για το αν έχει δεχτεί τους όρους εάν δεν έχει αποσύρει ήδη.

Εντούτοις, οποιαδήποτε σημαντική αλλαγή στο πραγματικό επιτόκιο πρέπει να τεθεί σε ισχύ στην καθορισμένη ημερομηνία δημοσίευσης μιας τέτοιας αλλαγής. Σε αυτό το γεγονός, και χωρίς επιφύλαξη ως προς το δικαίωμα του κατόχου που το αποσύρει από τη σύμβαση, ο εκδότης πρέπει να ενημερώσει τον κάτοχο χωριστά για την αλλαγή το συντομότερο δυνατόν.

Ο εκδότης πρέπει να υπόκειται σε ορισμένες υποχρεώσεις, συμπεριλαμβανομένων των εξής:

- δεν πρέπει να αποκαλύψει τον προσωπικό αριθμό αναγνώρισης του κατόχου, εκτός από στον κάτοχο
- δεν πρέπει να αποστέλλει ένα εκούσιο ηλεκτρονικό όργανο πληρωμής στον κάτοχο
- πρέπει να διατηρήσει τα εσωτερικά αρχεία των συναλλαγών που διευκρινίζονται σε αυτήν την σύσταση
- πρέπει να εξασφαλίσει ότι τα κατάλληλα μέσα είναι διαθέσιμα για να επιτρέψουν στον κάτοχο να καταστήσει την ανακοίνωση που απαιτείται από τη σύσταση σε περίπτωση απώλειας, κλοπής ή λάθους
- πρέπει να αποδειχθεί, σε οποιαδήποτε διαφωνία με τον κάτοχο σχετικά με μια συναλλαγή, ότι η συναλλαγή καταγράφηκε ακριβώς και εισήχθη στους απολογισμούς και δεν επηρεάστηκε από την τεχνική διακοπή ή άλλη ανεπάρκεια.

Ο εκδότης ενός ηλεκτρονικού οργάνου πληρωμής πρέπει να είναι υπεύθυνος:

- για την μη-εκτέλεση ή την ελαττωματική εκτέλεση των συναλλαγών που διευκρινίζονται στη σύσταση
- για τις συναλλαγές που δεν εγκρίνονται από τον κάτοχο, καθώς επίσης και για οποιαδήποτε λάθος ή παρατυπία αποδοτέο στον εκδότη στη διατήρηση του απολογισμού του κατόχου.

Το ποσό της ευθύνης πρέπει να αποτελείται από:

- το ποσό που δεν εκτελέστηκε ή εκτελέστηκε λανθασμένα η συναλλαγή
- το ποσό που απαιτείται για να αποκαταστήσει τον κάτοχο στη θέση που ήταν προτού να πραγματοποιηθεί η αναρμόδια συναλλαγή.

Ο εκδότης πρέπει να είναι υπόλογος στον κάτοχο ενός ηλεκτρονικού οργάνου χρημάτων για το χαμένο ποσό αξίας που αποθηκεύεται στο όργανο και για την ελαττωματική εκτέλεση των συναλλαγών του κατόχου σε περιπτώσεις όπου η απώλεια ή η ελαττωματική εκτέλεση αποδίδεται σε μια δυσλειτουργία του οργάνου, της συσκευής/ του τερματικού ή οποιουδήποτε άλλου εξοπλισμού που εγκρίνεται για τη χρήση, υπό τον όρο ότι η δυσλειτουργία δεν προκλήθηκε σκόπιμα από τον κάτοχο.

Τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίσουν ότι υπάρχουν επαρκή και αποτελεσματικά μέσα για την τακτοποίηση των διαφωνιών μεταξύ ενός κατόχου και ενός εκδότη.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Νόμος	Έναρξη ισχύος	Προθεσμία για τη μετάθεση στα κράτη μέλη	Επίσημη Εφημερίδα
Σύσταση 97/489/ΕΚ	02.08.1997	31.12.1998	ΕΕ L 208 των 02.08.1997

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ηλεκτρονική ανταλλαγή στοιχείων μεταξύ διοικήσεων: Πρόγραμμα IDA

Το Πρόγραμμα IDA (Interchange of Data between Administrations) αποσκοπεί στην διευκόλυνση της ανάπτυξης και της επιχειρησιακής εφαρμογής των διευρωπαϊκών δικτύων τηλεματικής για την ανταλλαγή στοιχείων μεταξύ των διοικήσεων των κρατών μελών και /ή των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων.

Η δεύτερη φάση του προγράμματος (IDA II) ξεκίνησε το 1999, με την έκδοση των δύο αυτών αποφάσεων. Το πρόγραμμα επαναπροσανατολίστηκε προς την αγορά και την διαλειτουργικότητα, με σκοπό την αύξηση της αποτελεσματικότητας της παροχής δημοσίων υπηρεσιών σε απευθείας σύνδεση προς τις επιχειρήσεις και τους ευρωπαίους πολίτες.

Το πρόγραμμα IDABC θα διαδεχθεί το IDA II μετά τη λήξη του στις 31 Δεκεμβρίου 2004.

NOMOI

Απόφαση 1719/1999/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12 Ιουλίου 1999, που καθορίζει ένα σύνολο προσανατολισμών, καθώς και σχεδίων κοινού ενδιαφέροντος, σε θέματα διευρωπαϊκών δικτύων για την ηλεκτρονική ανταλλαγή στοιχείων μεταξύ διοικήσεων (IDA).

και

Απόφαση 1720/1999/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12 Ιουλίου 1999, που εγκρίνει σύνολο ενεργειών και μέτρων αποσκοπούντων στη διασφάλιση της διαλειτουργικότητας των διευρωπαϊκών δικτύων για την ηλεκτρονική ανταλλαγή στοιχείων μεταξύ διοικήσεων (IDA) και την πρόσβαση στα δίκτυα αυτά [Βλέπε πράξεις τροποποίησης].

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η πρώτη φάση του προγράμματος (IDA I), είχε αρχίσει το 1995 (απόφαση 95/468/ΕΚ). Συνέβαλε στην υλοποίηση μεγάλων δικτύων τηλεματικής σε τομείς όπως η απασχόληση, η υγεία, η γεωργία, η στατιστική και ο ανταγωνισμός.

Τομείς παρέμβασης

Το πρόγραμμα IDA II υποστηρίζει την εφαρμογή σχεδίων κοινού ενδιαφέροντος που αφορούν, ιδίως, την ανάπτυξη και την υλοποίηση δικτύων τηλεματικής στις υπηρεσίες των κοινοτικών πολιτικών όπως η οικονομική και νομισματική ένωση (ONE), η προστασία του καταναλωτή, η υγεία, οι μεταφορές.

Στόχοι

Οι στόχοι που επιδιώκονται από την Κοινότητα μέσω του προγράμματος IDA είναι οι ακόλουθοι:

- επίτευξη ενός υψηλού βαθμού διαλειτουργικότητας μεταξύ των δικτύων τηλεματικής που έχουν εγκατασταθεί στα κράτη μέλη μεταξύ της Κοινότητας και των κρατών μελών·
- υλοποίηση της σύγκλισης των δικτύων αυτών προς μία κοινή διασύνδεση τηλεματικής μεταξύ της Κοινότητας και των κρατών μελών·
- να ωφεληθεί η Κοινότητα και οι διοικητικές υπηρεσίες των κρατών μελών από τα αποτελέσματα που θα προκύψουν, ιδίως, από έναν εξορθολογισμό των εργασιών, μείωση της συντήρησης, επιτάχυνση της υλοποίησης νέων δικτύων και εγγύηση ανταλλαγών στοιχείων γενικά ασφαλών και αξιόπιστων·

- επέκταση στις επιχειρήσεις της Κοινότητας και στους πολίτες της ΕΕ των πλεονεκτημάτων των εν λόγω δικτύων·
- προώθηση της διάδοσης των καλύτερων πρακτικών και ενθάρρυνση της εκπόνησης καινοτόμων λύσεων τηλεματικής στις διοικήσεις.

Κριτήρια επιλεξιμότητας

Τα σχέδια θα πρέπει να εντάσσονται στο πλαίσιο των πολιτικών και κοινοτικών δραστηριοτήτων.

Η προτεραιότητα χορηγείται στα σχέδια που βελτιώνουν την οικονομική βιωσιμότητα των δημοσίων διοικήσεων, των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων, των κρατών μελών και των περιφερειών και τα οποία, με την εγκατάσταση ή την ανάπτυξη ενός τομειακού δικτύου:

- συμβάλλουν στην άρση των φραγμών στην ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, των προσώπων, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων·
- συμβάλλουν στην επιτυχία της εφαρμογής της ΟΝΕ·
- ευνοούν τη θεσμική συνεργασία μεταξύ των κοινοτικών οργάνων καθώς και μεταξύ αυτών και των εθνικών και περιφερειακών διοικήσεων·
- συμβάλλουν στη διαφύλαξη των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας και των κρατών μελών ή στην καταπολέμηση της απάτης·
- συμβάλλουν στην προπαρασκευή της διεύρυνσης της ΕΕ·
- ευνοούν τη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα της Κοινότητας και, ειδικότερα, των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων·
- προσφέρουν οφέλη στα άτομα της ΕΕ.

Δικαιούχοι

Οι κυριότεροι δικαιούχοι είναι οι εθνικές και περιφερειακές διοικήσεις των κρατών μελών και τα κοινοτικά θεσμικά όργανα.

Οικονομική συμβολή της Κοινότητας

Το κόστος υλοποίησης των σχεδίων IDA αναλαμβάνεται από την Κοινότητα σε ποσοστό ανάλογο προς το ενδιαφέρον που παρουσιάζουν γι' αυτήν. Ο προκαταρκτικός προϋπολογισμός για την περίοδο 1999-2004 πλησιάζει τα 24 εκατ. ευρώ ετησίως.

Κόριες κατευθυντήριες γραμμές για την υλοποίηση

Τα σχέδια IDA περιλαμβάνουν τις ακόλουθες τέσσερις φάσεις:

- μία προπαρασκευαστική φάση που οδηγεί στη σύνταξη μιας προκαταρκτικής έκθεσης επί των στόχων, το πεδίο εφαρμογής και του λόγου ύπαρξης του σχεδίου (συγκεκριμένα προβλεπόμενο κόστος και πλεονεκτήματα)·
- μία φάση σκοπιμότητας που καταλήγει στην εκπόνηση ενός γενικού σχεδίου υλοποίησης·

- μία φάση τελειοποίησης και επικύρωσης που μπορεί, αν χρειαστεί, να συνίσταται στην εκπόνηση, δοκιμή, αξιολόγηση και έλεγχο σε μικρή κλίμακα της προτεινόμενης για τα υπόψη δίκτυα λύσης·
- μία φάση υλοποίησης που συνίσταται στην εγκατάσταση των υπόψη δικτύων.

Χώρες σε φάση προσχώρησης

Κατόπιν τροποποιήσεων που έγιναν στις αποφάσεις οι οποίες αποτελούν τη νομική του βάση, το πρόγραμμα IDA ανοίχτηκε στις χώρες που βρίσκονται σε φάση προσχώρησης. Στις 24 Απριλίου 2003, η Σλοβενία, η Πολωνία, η Τσεχική Δημοκρατία, η Μάλτα, η Εσθονία και η Κύπρος συνήψαν με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ένα πρωτόκολλο συμφωνίας που επισημοποιεί τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα IDA. Η σύναψη αυτών των πρωτοκόλλων συμφωνιών θα επιτρέψει στις υπογράφουσες χώρες να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα με τους ίδιους όρους όπως τα μέλη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου. Θα συνεισφέρουν επίσης στον ετήσιο προϋπολογισμό του IDA. Οι λοιπές χώρες που βρίσκονται σε φάση προσχώρησης καθώς και οι τρεις υποψήφιες χώρες (Βουλγαρία, Ρουμανία και Τουρκία), πρόκειται να ακολουθήσουν στη διάρκεια του έτους 2003.

Σύνδεσμος με το σχέδιο δράσης eEurope

Τον Ιανουάριο 2002, το πρόγραμμα IDA κατέστη επίσης το μέσο εφαρμογής του κεφαλαίου ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (e-governement) του σχεδίου δράσης eEurope 2005. Το πρόγραμμα IDA υποστηρίζει πράγματι την εκπόνηση υπηρεσιών που δίνουν έμφαση στις ασφαλείς και αποτελεσματικές ηλεκτρονικές ανταλλαγές στοιχείων μεταξύ των διαφόρων επιπέδων της διοίκησης. Οι υπηρεσίες αυτές συνιστούν μια ουσιαστική βάση για τη δημιουργία σύγχρονων δημοσίων υπηρεσιών σε απευθείας σύνδεση όπως το προβλέπει το σχέδιο δράσης eEurope 2005.

10. Στο πλαίσιο του προγράμματος IDA, η Επιτροπή εγκατέστησε και χρηματοδότησε από διετίας μια υποδομή ασφαλούς επικοινωνίας σε δίκτυο για την ανταλλαγή πληροφοριών (TESTA - Διευρωπαϊκές υπηρεσίες για την τηλεματική μεταξύ διοικήσεων) στην πραγματικότητα μεταξύ όλων των διοικήσεων των κρατών μελών - και, σε λίγο, των χωρών σε φάση προσχώρησης - και των ευρωπαϊκών οργάνων. Με την ανάπτυξη των σχεδίων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, το δίκτυο TESTA θα μπορεί να καταστεί το μέσο υποστήριξης πανευρωπαϊκών υπηρεσιών απευθυνόμενων στους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Η IDA χρηματοδοτεί επίσης το πρόγραμμα TESS [Τηλεματική στον τομέα της Κοινωνικής Ασφάλισης ([\[es\]](#) [\[de\]](#) [\[en\]](#) [\[fr\]](#))].

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

Πράξεις	Θέση σε ισχύ	Επίσημη Εφημερίδα
Απόφαση <u>1719/1999/ΕΚ</u> [έκδοση: συναπόφαση <u>COD/1997/0340</u>]	03.08.1999	ΕΕ L 203 της 3.8.1999
Απόφαση <u>1720/1999/ΕΚ</u>	03.08.1999	ΕΕ L 203 της 3.8.1999

Πράξεις	Θέση σε ισχύ	Επίσημη Εφημερίδα
[έγκριση: συναπόφαση <u>COD/1997/0341</u>]		
Πράξη (εις) τροποποίησης	Θέση σε ισχύ	Επίσημη Εφημερίδα
Απόφαση <u>2046/2002/ΕΚ</u> [έγκριση: συναπόφαση <u>COD/2001/210</u>]	20.11.2002	ΕΕ L 316 της 20.11.2002
Απόφαση <u>2045/2002/ΕΚ</u> [έγκριση: συναπόφαση <u>COD/2001/0211</u>]	20.11.2002	ΕΕ L 316 της 20.11.2002

ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Έκθεση [COM(2003) 100 τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα].

Έκθεση της Επιτροπής, της 7 Μαρτίου 2003, προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο - Αξιολόγηση του IDA II.

Η ενδιάμεση αυτή έκθεση αξιολόγησης περιέχει μια σειρά συστάσεων που συνιστούν τους ακόλουθους προσανατολισμούς:

- έμφαση στην ανάλυση του κόστους-πλεονεκτημάτων των σχεδίων·
- περιγραφή μιας υποδομής που θα χρησιμεύσει ως πλατφόρμα για την ανάπτυξη των σχεδίων κοινού ενδιαφέροντος, καθώς και άλλων τομεακών δικτύων·
- περαιτέρω ενίσχυση της συνδρομής που η ομάδα IDA προσφέρει στις διάφορες τομεακές διοικήσεις οι οποίες συμμετέχουν στο πρόγραμμα·
- μείωση του μεγέθους και της πολυπλοκότητας των διαδικασιών που οδηγούν στην υλοποίηση ενός σχεδίου. Ένας εξορθολογισμός των διαδικασιών θα επέτρεπε όχι μόνο τη μείωση των γενικών διοικητικών δαπανών αλλά επίσης και τη βελτίωση της συλλογής στοιχείων·
- τήρηση μόνιμου αρχείου (μητρώου) των αποτελεσμάτων των οριζοντίων ενεργειών και μέτρων και των σχεδίων που τα χρησιμοποιούν, εντάσσοντας εκεί τα στοιχεία σχετικά με τα σημεία επαφής των διαχειριστών IDA και των υπευθύνων τομεακών σχεδίων.

Πρόταση απόφασης 2004/387/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21 Απριλίου 2004, σχετικά με την διαλειτουργική παροχή πανευρωπαϊκών υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στις δημόσιες διοικήσεις, στις επιχειρήσεις και στους πολίτες (IDABC) [Επίσημη Εφημερίδα L 144 της 30.4.2004].

Το νέο πρόγραμμα IDABC (διαλειτουργική παροχή πανευρωπαϊκών υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης) έχει στόχο την παροχή πανευρωπαϊκών διοικητικών υπηρεσιών σε απευθείας σύνδεση προς τις δημόσιες υπηρεσίες, τις επιχειρήσεις και τους πολίτες.

Το πρόγραμμα αυτό αποτελεί τη συνέχεια του προγράμματος IDA II που φθάνει στο τέλος του στις 31/12/2004. Το πρόγραμμα IDABC θα ξεκινήσει λοιπόν την 1η Ιανουαρίου 2005 για μια περίοδο που θα φθάνει μέχρι το 2009.

Το IDABC είναι ένα πρόγραμμα διευρυμένης ηλεκτρονικής διακυβέρνησης που θα καλύψει τους στόχους του σημερινού προγράμματος IDA. Πάντως, θα φθάσει μακρύτερα δημιουργώντας επίσης πανευρωπαϊκές ηλεκτρονικές υπηρεσίες απευθυνόμενες στις επιχειρήσεις και τους πολίτες. Το νέο πρόγραμμα περιλαμβάνει δύο πτυχές:

- σχέδια κοινού συμφέροντος για την υποστήριξη των τομεακών πολιτικών,
- οριζόντια μέτρα υπέρ της διαλειτουργικότητας.

Εξάλλου, το πεδίο εφαρμογής του προγράμματος IDABC είναι πιο ευρύ, καθόσον περιλαμβάνει συγχρόνως τα δίκτυα και τις υπηρεσίες και επεκτείνει τα πλεονεκτήματα της αλληλεπίδρασης μεταξύ των δημοσίων υπηρεσιών, των επιχειρήσεων και των πολιτών. Τέλος, η δημοσιονομική κάλυψη προβλέπεται να αυξηθεί για να εξασφαλίσει μια αποτελεσματική, επαρκή και ασφαλή ανταλλαγή πληροφοριών, λαμβάνοντας πλήρως υπόψη τη γλωσσική πολυμορφία της Κοινότητας. Ειδικότερα, η Επιτροπή προτείνει για το πρόγραμμα IDABC να διατεθεί προϋπολογισμός λίγο μεγαλύτερος των 148 εκατ. ευρώ, από τα οποία 59 εκατ. για την περίοδο μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2006.

Περισσότερες πληροφορίες διατίθενται στην ιστοσελίδα της Επιτροπής για το πρόγραμμα IDA ([EN](#)).

Πολυετές κοινοτικό πρόγραμμα (INFO 2000) (1996-2000)

1) ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

Να υποκινήσει τη ζήτηση και τη χρήση για, το περιεχόμενο πολυμέσων δημιουργώντας τους ευνοϊκούς όρους για την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής βιομηχανίας περιεχομένου πολυμέσων που συμβάλλουν στην επαγγελματική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη των πολιτών της Ευρώπης.

2) ΠΡΟΤΑΣΗ

Απόφαση του Συμβουλίου 96/339/ΕΚ της 20ης Μαΐου 1996 που υιοθετεί ένα πολυετές κοινοτικό πρόγραμμα για να τονωθεί η ανάπτυξη μιας ευρωπαϊκής βιομηχανίας περιεχομένου πολυμέσων και να ενθαρρυνθεί η χρήση των πολυμέσων ικανοποιώντας στην αναδυόμενη κοινωνία των πληροφοριών (INFO 2000).

3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Ο στόχος του Συμβουλίου με την παρούσα απόφαση είναι να εγκρίνει ένα πολυετές κοινοτικό πρόγραμμα για να τονώσει την ανάπτυξη μιας ευρωπαϊκής βιομηχανίας περιεχομένου πολυμέσων και για να ενθαρρύνει τη χρήση του περιεχομένου πολυμέσων. Στην αναδυόμενη κοινωνία των πληροφοριών αυτό το πρόγραμμα καλύπτει μια περίοδο τεσσάρων ετών από την 1η Ιανουαρίου 1996 μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1999, το ποσό που θεωρείται απαραίτητο για την κοινοτική συμβολή είναι 100 εκατομμύρια ευρώ για το πλήρες πρόγραμμα (19 για το 1996 ..25 για το 1997 ..25 για το 1998 και 31 για το 1999).

Προκειμένου να επιτευχθούν οι τρεις στόχοι που αναφέρονται στο άρθρο 1 της απόφασης, το INFO 2000 επιτρέπει τέσσερις κύριες γραμμές δράσης:

- παρακινητική απαίτηση και να βελτιώσει την πληροφόρηση,
- εκμετάλλευση των πληροφοριών δημόσιου τομέα της Ευρώπης,
- να προκαλέσει την ευρωπαϊκή δυνατότητα πολυμέσων,
- μέτρα στήριξης.

Οι γραμμές δράσης του INFO 2000 που καθορίζονται στο παράρτημα της πρότασης για απόφαση είναι πιά συγκεκριμένα:

- **Γραμμή δράσης 1:** Υποκίνηση της ζήτησης και βελτίωση της πληροφόρησης. Αυτή η πρώτη γραμμή δράσης περιλαμβάνει τη δημιουργία των νέων αγορών με τη βελτίωση της πληροφόρησης στο ευρωπαϊκό επίπεδο με τις συγκεκριμένες ομάδες χρηστών και την ενθάρρυνση των συστάδων των πανευρωπαϊκών χρηστών.
- **Γραμμή δράσης 2:** Εκμετάλλευση των πληροφοριών δημόσιου τομέα της Ευρώπης. Αυτή η δεύτερη γραμμή δράσης θα περιλάβει τρία σύνολα ενεργειών: ανάπτυξη των πολιτικών στην πρόσβαση και εκμετάλλευση των πληροφοριών δημόσιου τομέα, κατάλογοι σύνδεσης των ευρωπαϊκών πληροφοριών δημόσιου τομέα, χρησιμοποίηση των ικανοποιημένων πόρων στο δημόσιο τομέα.
- **Γραμμή δράσης 3:** Να προκαλέσει την ευρωπαϊκή δυνατότητα πολυμέσων. Υπάρχουν τρεις πτυχές εδώ: κατάλυση του υψηλής ποιότητας ευρωπαϊκού περιεχομένου πολυμέσων, δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας πολυμέσων εμπορικών συναλλαγών, ανάπτυξη και ανταλλαγή της καλύτερης πρακτικής.
- **Γραμμή δράσης 4:** Μέτρα στήριξης. Ουσιαστικά αυτά περιλαμβάνουν: η παρατήρηση και η ανάλυση των πολυμέσων που ικανοποιούν την αγορά διάδοσης της χρήσης των ικανοποιημένων προτύπων πολυμέσων, ενθάρρυνση της ανάπτυξης δεξιοτήτων σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η Επιτροπή που είναι αρμόδια για την εφαρμογή του προγράμματος βοηθιέται από μια επιτροπή συμβουλευτικής φύσης.

Στο μέσο του τριμήνου και στο τέλος του προγράμματος, η Επιτροπή θα υποβάλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Εθνών μια έκθεση αξιολόγησης που συντάσσεται από τους ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες σχετικά με τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται στην εφαρμογή των τεσσάρων γραμμών δράσης. Η Επιτροπή μπορεί να υποβάλει, βάσει εκείνων των αποτελεσμάτων, τις προτάσεις για τον προσανατολισμό του προγράμματος.

Η συμμετοχή σε αυτό το πρόγραμμα μπορεί να είναι ανοικτή, κανονικά χωρίς οικονομική ενίσχυση από την Κοινότητα, στα νομικά πρόσωπα που καθιερώνονται σε τρίτες χώρες και στους διεθνείς οργανισμούς, όπου τέτοια συμμετοχή συμβάλλει αποτελεσματικά στην εφαρμογή του προγράμματος και να λάβει υπόψη την αρχή του αμοιβαίου οφέλους.

Πολυετές κοινοτικό πρόγραμμα για να υποκινηθεί η καθιέρωση της κοινωνίας των πληροφοριών στην Ευρώπη (κοινωνία των πληροφοριών) (1998-2003)

1) ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

Αυτό το πρόγραμμα έχει τους ακόλουθους στόχους (αρθ. 1):

- να αυξήσει τη δημόσια ευαισθητοποίηση και την κατανόηση του πιθανού αντίκτυπου της κοινωνίας των πληροφοριών και των νέων αιτήσεων του σε όλη την Ευρώπη, του παρακινητικών κινήτρων των ανθρώπων και της δυνατότητας να συμμετέχει στην αλλαγή της κοινωνίας των πληροφοριών
- να βελτιστοποιήσει τα κοινωνικοοικονομικά οφέλη της κοινωνίας των πληροφοριών στην Ευρώπη, με την ανάλυση των τεχνικών, οικονομικών, κοινωνικών και ρυθμιστικών πτυχών του, με την αξιολόγηση των προκλήσεων που αυξάνονται από τη μετάβαση στην κοινωνία των πληροφοριών, μεταξύ άλλων όσον αφορά στην απασχόληση, και με την προώθηση της σύμπραξης και της συνεργασίας μεταξύ του ευρωπαϊκού και εθνικού επιπέδου
- να ενισχύσει το ρόλο και τη διαφάνεια της Ευρώπης μέσα στη διεθνή διάσταση της κοινωνίας των πληροφοριών.

2) ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ

Απόφαση του Συμβουλίου 98/253/EK της 30ης Μαρτίου 1998 που εγκρίνει ένα πολυετές κοινοτικό πρόγραμμα για να υποκινηθεί η καθιέρωση της κοινωνίας των πληροφοριών στην Ευρώπη (κοινωνία των πληροφοριών)

3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Οι δραστηριότητες που καθορίζονται σε αυτό το πρόγραμμα είναι διατομεακής φύσης, που συμπληρώνουν τις κοινοτικές ενέργειες σε άλλους τομείς. Καμία από αυτές δεν σκοπεύουν να αναπαραγάγουν την εργασία που εκτελείται σε αυτούς τους τομείς στο πλαίσιο άλλων κοινοτικών προγραμμάτων.

Το πρόγραμμα πρέπει επίσης να παρέχει ένα κοινό πλαίσιο για τη συμπληρωματική και συνεργική αλληλεπίδραση σε ευρωπαϊκό επίπεδο των διάφορων εθνικών/ περιφερειακών / τοπικών πρωτοβουλιών για την καθιέρωση της κοινωνίας των πληροφοριών, ειδικότερα, μέσω της βοήθειας της επιτροπής που προβλέπεται στο άρθρο 5 παράγραφος (1), ώστε να χρησιμοποιηθούν οι διαθέσιμες εγκαταστάσεις και να ενισχυθούν η διαφάνεια και η συνεργασία σε ευρωπαϊκό επίπεδο, πλήρως τηρώντας την αρχή της επικουρικότητας (Αρθρ.1).

Προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι που αναφέρονται στο άρθρο 1, οι ακόλουθες κατηγορίες ενεργειών πρόκειται να αναληφθούν (αρθ. 2):

α) μέτρα για να βελτιωθεί η πληροφόρηση στην Ευρώπη

- προσθήκη της αξίας στις τοπικές, εθνικές και διασυνοριακές πρωτοβουλίες
- συγκέντρωση και διάδοση των πληροφοριών για τις ανάγκες των πολιτών και των χρηστών
- ενισχύοντας τις πληροφορίες που δίνονται στο ευρύ κοινό και άλλα ενδιαφερόμενα συμβαλλόμενα μέρη
- έλεγχος της συνειδητοποίησης των λαών και της εξοικείωσης με τις υπηρεσίες και τις εφαρμογές κοινωνίας των πληροφοριών
- υποκινώντας το συμφέρον της βιομηχανίας, ειδικότερα των ΜΜΕ
- καταδεικνύοντας τον πιθανό αντίκτυπο της κοινωνίας των πληροφοριών σε περιφερειακό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της διασυνοριακής διάστασής του
- υποστήριξη για το φόρουμ κοινωνίας των πληροφοριών, το οποίο αποτελείται από τους εμπειρογνώμονες που αντιπροσωπεύουν μια ευρεία σειρά ενδιαφερόντων από τη βιομηχανία, τον ακαδημαϊκό κόσμο κ.λπ.

β) μέτρα για να βελτιστοποιηθούν τα κοινωνικοοικονομικά οφέλη της κοινωνίας των πληροφοριών στην Ευρώπη

- η αξιολόγηση των ευκαιριών και των εμποδίων που αδίκησαν τις κοινωνικές ομάδες μπορεί να αντιμετωπιστούν
- ανάλυση των τρεχουσών πρωτοβουλιών σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο σχετικά με την παροχή εφαρμογών
- διαφάνεια σχετικά με τις τρέχουσες πολιτικές και τα προγράμματα σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο
- συμβάλλοντας, βάσει των προσδιορισμένων καλύτερων προγραμμάτων και των πρακτικών, στην πανευρωπαϊκή λήψη των επιτυχών παραδειγμάτων στις πολιτικές της κοινωνίας των πληροφοριών, τα έργα και τις υπηρεσίες
- προώθηση της ανταλλαγής της πείρας και των εμπειριών
- ο προσδιορισμός και η αξιολόγηση των χρηματοδοτούμενων μηχανισμών έπρεπε να αναπτύξουν την κοινωνία των πληροφοριών

- προσδιορισμός των εμποδίων στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς στον τομέα της κοινωνίας των πληροφοριών
- προωθώντας τις ενέργειες να εξακριβωθούν οι προτεραιότητες των ΜΜΕ και να αναλυθούν τα εμπόδια που παρακωλύουν τη χρήση από τα ΜΜΕ των τεχνολογιών ενημέρωσης και επικοινωνιών
- προώθηση της ηλεκτρονικής βασικής εκπαίδευσης στον εκπαιδευτικό τομέα.

γ) μέτρα για να ενισχυθεί ο ρόλος και η διαφάνεια της Ευρώπης μέσα στη διεθνή διάσταση της κοινωνίας των πληροφοριών

- καθιέρωση ενός καταλόγου των πρωτοβουλιών που λαμβάνονται παγκοσμίως
- ανταλλαγή των πληροφοριών με τρίτες χώρες με σκοπό την ενθάρρυνση της πρόσβασής τους στη δυνατότητα της κοινωνίας των πληροφοριών
- συνεργασία κατά την προετοιμασία των ενεργειών επίδειξης, είτε διμερώς είτε σε συνεργασία με τους διεθνείς οργανισμούς.

Στη λήψη των στόχων που χαράσσονται στο άρθρο 1 και κατευθυντήριων γραμμών δράσης που καθορίζονται στο άρθρο 2, η Επιτροπή μπορεί να χρησιμοποιήσει οποιαδήποτε κατάλληλα και σχετικά μέσα, ειδικότερα (αρθ. 3):

- η ανάθεση των συμβάσεων για τους στόχους σχετικά με τις αναλύσεις, τις διερευνητικές μελέτες και τις λεπτομερείς μελέτες των ειδικών τομέων
- η οργάνωση των συνεδριάσεων των εμπειρογνομόνων, των διασκέψεων, των σεμιναρίων και των διαβουλεύσεων με τα πρόσωπα ή με τις ομάδες που έχουν τα κοινά συμφέροντα
- η δημοσίευση και η διάδοση των πληροφοριών.

Το πρόγραμμα πρόκειται να καλύψει μια περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 1998 μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2002 (αρθ. 4).

Η Επιτροπή πρόκειται να είναι αρμόδια για την εφαρμογή του προγράμματος και το συντονισμό της με άλλα κοινοτικά προγράμματα.

Η Επιτροπή πρόκειται να βοηθηθεί από μια επιτροπή που αποτελείται από τους αντιπροσώπους των κρατών μελών και που προεδρεύεται από τον αντιπρόσωπο της Επιτροπής (αρθ. 5).

Προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι η κοινοτική ενίσχυση χρησιμοποιείται αποτελεσματικά, η Επιτροπή που πρόκειται να εξασφαλίσει ότι οι ενέργειες στο πλαίσιο της παρούσας απόφασης υπόκεινται στην αποτελεσματική προκαταρκτική αξιολόγηση, τον έλεγχο και την επόμενη αξιολόγηση (αρθ. 8).

Η συμμετοχή σε αυτό το πρόγραμμα μπορεί να είναι ανοικτή χωρίς οικονομική ενίσχυση από την Κοινότητα από αυτό το πρόγραμμα, στα νομικά πρόσωπα που καθιερώνονται σε τρίτες χώρες και στους διεθνείς οργανισμούς, όπου τέτοια συμμετοχή συμβάλλει αποτελεσματικά στην εφαρμογή του προγράμματος και να λάβει υπόψη την αρχή του αμοιβαίου οφέλους.

Φιλικό προς το χρήστη πρόγραμμα κοινωνίας των πληροφοριών (1998-2002)

1) ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

Να κάνουν τα πλεονεκτήματα της κοινωνίας των πληροφοριών μια πραγματικότητα στην Ευρώπη, και με την επιτάχυνση της άφιξής του και την εξασφάλιση ότι οι ανάγκες των ιδιωτών και των επιχειρήσεων ικανοποιούνται.

2) ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ

Απόφαση του Συμβουλίου 1999/168/ΕΚ της 25ης Ιανουαρίου 1999 που εγκρίνει ένα ειδικό πρόγραμμα για την έρευνα, την τεχνολογική ανάπτυξη και την επίδειξη σε μια φιλική προς το χρήστη κοινωνία των πληροφοριών.

3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Βεβαιώνουμε αυτή τη στιγμή τη μετάβαση από μια βιομηχανική κοινωνία σε μια κοινωνία των πληροφοριών. Η τεχνολογία της κοινωνίας των πληροφοριών συμμετέχει όλο και περισσότερο σε όλες τις βιομηχανικές δραστηριότητες και δραστηριότητες υπηρεσιών και επιταχύνει την παγκοσμιοποίηση της οικονομίας.

Εάν η ευρωπαϊκή βιομηχανία επιθυμεί να παραμείνει ανταγωνιστική σε μια παγκόσμια κλίμακα, πρέπει να εκμεταλλευτεί την αύξησή της στην ανάπτυξη και την υιοθέτηση εκείνης της τεχνολογίας.

Εάν μόνο οι υπάρχουσες τεχνολογίες και οι εφαρμογές χρησιμοποιούνται, θα είναι αδύνατο για την πλήρη δυνατότητα της κοινωνίας των πληροφοριών να πραγματοποιηθούν στην Ευρώπη. Αυτήν την περίοδο υπάρχουν ακόμα εμπόδια από την άποψη της ευκολίας της χρήσης, της αξιοπιστίας, της διαλειτουργικότητας και, προ πάντων, του κόστους του εξοπλισμού.

Η εργασία πρέπει επομένως να συνεχιστεί στους τομείς της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης.

Κεντρικές δράσεις και στόχοι

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει μια σειρά συγκεκριμένων ενεργειών, που όλες εστιάζουν στην ανάπτυξη των τεχνολογιών και που παρέχουν το στενό δεσμό μεταξύ της έρευνας και της πολιτικής δράσης που είναι ουσιαστική εάν η κοινωνία των πληροφοριών πρόκειται να είσαι συνεπής και παγκοσμίως προσιτή:

- Συστήματα και υπηρεσίες για τον πολίτη: ενθαρρύνοντας τη δημιουργία των γενικού ενδιαφέροντος ψηφιακών υπηρεσιών επόμενης-παραγωγής που είναι φιλικές προς το χρήστη, αξιόπιστες, ανέξοδες και διαλειτουργικές, και που εκπληρώνουν τις προσδοκίες των χρηστών - εύκαμπτη πρόσβαση για την καθημία, οποιαδήποτε στιγμή.
- Νέες μέθοδοι εργασίας: αναπτυσσόμενες τεχνολογίες της κοινωνίας των πληροφοριών για να βοηθήσουν τους ευρωπαϊκούς εργαζομένους και τις επιχειρήσεις, ιδιαίτερα τα ΜΜΕ, γίνονται ανταγωνιστικότερα στην παγκόσμια αγορά, συγχρόνως βελτιώνοντας την ποιότητα της ζωής κάθε εργαζομένου.

- Περιεχόμενο και εργαλεία πολυμέσων: προσθέτοντας τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα, που καθιστούν τα μελλοντικά προϊόντα πληροφοριών και τις υπηρεσίες ευκολότερα να χρησιμοποιηθούν και πιά αποδεκτά προκειμένου να επιτραπεί η γλωσσική και πολιτιστική ποικιλομορφία, η βοήθεια εκμεταλλεύεται πλήρως από την ευρωπαϊκή πολιτιστική κληρονομιά, υποκινεί τη δημιουργικότητα, και επίσης βελτιώνουν την εκπαίδευση και την κατάρτιση ώστε να παρασχεθούν περισσότερες ευκαιρίες για τη δια βίου μάθηση.
- Ουσιαστικές τεχνολογίες και υποδομές: προωθώντας την τελειότητα στις τεχνολογίες που είναι κρίσιμες για την κοινωνία των πληροφοριών, που επιταχύνουν την εισαγωγή τους και που διευρύνουν τον τομέα εφαρμογής τους. Η εργασία θα εξετάσει τη σύγκλιση της επεξεργασίας πληροφοριών, των επικοινωνιών και των τεχνολογιών και των υποδομών δικτύωσης.
- Δραστηριότητες έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης γενικής φύσης: καλύπτοντας την έρευνα που παίρνει μια μακροπρόθεσμη προοπτική, ή που είναι ιδιαίτερα υψηλού κινδύνου αλλά κρατά την υπόσχεση σημαντικών προόδων και έναν σημαντικό αντίκτυπο στη βιομηχανία και την κοινωνία.
- Υποστήριξη για τις ερευνητικές υποδομές: ενθαρρύνοντας τον ανεφοδιασμό των ευρυζωνικών διευρωπαϊκών διασυνδέσεων μεταξύ των εθνικών δικτύων έρευνας, εκπαίδευσης και κατάρτισης μιας ικανότητας και μιας ποιότητας που ικανοποιούν τις ανάγκες της πανεπιστημιακής και βιομηχανικής έρευνας στην Ευρώπη.

Σύμφωνα με το πέμπτο πρόγραμμα πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας για την έρευνα, την τεχνολογική ανάπτυξη και τη δραστηριότητα επίδειξης, το ειδικό πρόγραμμα για μια φιλική προς το χρήστη κοινωνία των πληροφοριών εγκρίνεται για την περίοδο 25 Ιανουαρίου 1999 μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2002 (αρθ. 1).

Το ποσό που κρίνεται απαραίτητο για την εκτέλεση του ειδικού προγράμματος είναι η 3.600 εκατομμύρια ευρώ, συμπεριλαμβανομένου ενός μεγίστου 7,5% για τις διοικητικές δαπάνες της Επιτροπής (αρθ. 2). Από αυτό το ποσό:

- τα 857 εκατομμύρια ευρώ είναι για την περίοδο 1998 - 1999
- τα 2.743 εκατομμύρια ευρώ είναι για την περίοδο 2000 - 2002,

Εφαρμογή του προγράμματος

Η Επιτροπή θα είναι αρμόδια για την εφαρμογή αυτού του ειδικού προγράμματος, λαμβάνοντας ιδιαίτερα τα μέτρα σχετικά με (αρθ. 6):

- σύνταξη και ενημέρωση του προγράμματος εργασίας
- έγκριση των ενεργειών E&A που προτείνονται για τη χρηματοδότηση
- κατάρτιση του καθορισμού αρμοδιοτήτων για την εξωτερική αξιολόγηση
- οποιαδήποτε ρύθμιση στην ενδεικτική διακοπή του ποσού που διατίθεται στο πρόγραμμα.

Η Επιτροπή θα βοηθηθεί από μια επιτροπή προγράμματος που αποτελείται από τους αντιπροσώπους των κρατών μελών και που προεδρεύεται από τον αντιπρόσωπο της Επιτροπής (αρθ. 7).

Η Επιτροπή θα ενημερώνει τακτικά το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για τη γενική πρόοδο της εφαρμογής του προγράμματος, που περιλαμβάνει για τη συμμετοχή των ΜΜΕ και την απλοποίηση των διοικητικών διαδικασιών (αρθ. 8).

Β' ΜΕΡΟΣ

Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ: ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

Περιεχόμενα

<u>Πρόλογος</u>	
275	
<u>Περιεχόμενα</u>	
271	
<u>Σύνοψη</u>	5
<u>1 Η πορεία προς την Κοινωνία της Πληροφορίας</u>	280
1.1. Τι είναι η Κοινωνία της Πληροφορίας.....	280
1.2. Οι προκλήσεις και οι ευκαιρίες για την Ελλάδα σήμερα	282
1.3. Βασικές αρχές και στόχοι του κυβερνητικού έργου για την Κοινωνία της Πληροφορίας .	286
1.4. Ο ρόλος του κράτους, του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών.....	288
1.5 Από το στόχο στο αποτέλεσμα: η υλοποίηση των δράσεων.....	289
<u>2 Ανοικτή και αποτελεσματική Διακυβέρνηση</u>	
292	
2.1. Οι νέες τεχνολογίες στην υπηρεσία των πολιτών και των επιχειρήσεων	292
2.2. Συστήματα πληροφορικής για καλύτερη διαχείριση	293
2.3. Παραγωγή, διαχείριση και διάθεση των δημοσίων πληροφοριών	295
2.4. Πρόσβαση στις δημόσιες πληροφορίες	298
2.5 Εξυπηρέτηση των πολιτών και των επιχειρήσεων.....	300
2.6 Θεσμικές παρεμβάσεις για την υλοποίηση των προγραμμάτων εκσυγχρονισμού.....	302
2.7 Ο αναπτυξιακός ρόλος της Δημόσιας Διοίκησης.....	303
<u>3 Κοινωνία της Πληροφορίας, κοινωνία της γνώσης</u>	30
3.1. Οι νέες τεχνολογίες στην εκπαίδευση και στην επιστημονική έρευνα	305
3.2. Μία νέα αντίληψη για την παιδεία του 21ου αιώνα.....	306
3.3. Υποδομές και δίκτυα στα σχολεία	309
3.4. Παραγωγή και διάχυση εκπαιδευτικού λογισμικού και παιδαγωγικού περιεχομένου.....	311

3.5. Τριτοβάθμια εκπαίδευση και επιστημονική έρευνα	313
4 Οικονομική ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα	317
4.1. Εισαγωγή: Νέες τεχνολογίες, οικονομική ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα	317
4.2. Τεχνολογία, βιομηχανία και νέες επιχειρήσεις.....	319
4.3. Νέες τεχνολογίες και ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων	322
4.5. Η έρευνα και καινοτομία στην Κοινωνία της Πληροφορίας	330
5 Η απασχόληση στην Κοινωνία της Πληροφορίας	336
5.1. Η δυναμική αναπροσαρμογή της εργασίας στην Κοινωνία της Πληροφορίας	336
5.2. Νέες τεχνολογίες και θέσεις εργασίας	337
5.3. Δράσεις για την ενίσχυση της απασχόλησης στην Κοινωνία της Πληροφορίας.....	338
5.4. Αναγνώριση, προώθηση, και ανάπτυξη της τηλεεργασίας	343
6 Κοινωνία της Πληροφορίας και ποιότητα ζωής : υγεία, πρόνοια, περιβάλλον, μεταφορές.....	345
6.1. Η τεχνολογία στην υπηρεσία της κοινωνίας	345
6.2. Βελτίωση των υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας.....	345
6.3. Κοινωνία της Πληροφορίας και βιώσιμη ανάπτυξη	349
6.4. Οι μεταφορές στην Κοινωνία της Πληροφορίας	350
7 Ο Πολιτισμός στο κέντρο της Κοινωνίας της Πληροφορίας.....	353
7.1. Φιλόδοξη πολιτική για τον πολιτισμό στην ψηφιακή εποχή	353
7.2. Η μελλοντική μορφή της «πολιτιστικής βιομηχανίας»	354
7.3. Τεκμηρίωση και προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, προβολή και αξιοποίηση του ελληνικού πολιτισμού.....	355
7.4. Προστασία της ελληνικής γλώσσας, προώθηση ελληνικών θέσεων και επαφή με την ομογένεια	359
8 Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης στην Κοινωνία της Πληροφορίας.....	360
8.1. Ένα νέο περιβάλλον για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης	360
8.2. Απελευθέρωση και ανάγκη αναδιάρθρωσης των μηχανισμών ελέγχου της αγοράς.....	363
8.3. Προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και διασφάλιση της πολιτικής και πολιτισμικής πολυφωνίας	365
8.4. Ο ρόλος της δημόσιας ραδιοτηλεόρασης.....	367

9 Η Κοινωνία της Πληροφορίας μοχλός για την περιφερειακή ανάπτυξη.....	369
9.1. Ισότιμη συμμετοχή των περιφερειών στον παγκόσμιο χώρο	369
9.2. Θεσμικό και αναπτυξιακό πλαίσιο για την ανάληψη πρωτοβουλιών.....	371
9.3. Άξονες δράσεων και αρχές εφαρμογής.....	373
9.4. Ενδεικτικές περιπτώσεις δράσεων στις περιφέρειες	378
10 Τηλεπικοινωνιακές υποδομές και δίκτυα.....	380
10.1. Τηλεπικοινωνιακές υποδομές και δίκτυα: οι προϋποθέσεις για την ανάπτυξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας	380
10.2. Οι ραγδαίες εξελίξεις στις υπηρεσίες τηλεπικοινωνίας.....	383
10.3. Βασικές αρχές στην ανάπτυξη εθνικής υποδομής επικοινωνιών	385
10.4. Η απελευθέρωση των τηλεπικοινωνιών.....	389
10.5. Παροχή καθολικής υπηρεσίας.....	392
11 Το ρυθμιστικό πλαίσιο της Κοινωνίας της Πληροφορίας.....	395
11.1. Ο νομοθέτης μπροστά σε καινοφανή προβλήματα.....	395
11.2. Η πρόσβαση στην πληροφορία και η προστασία της ιδιωτικής ζωής και των δικαιωμάτων των πολιτών.....	397
11.3. Ο καταναλωτής στην Κοινωνία της Πληροφορίας.....	400
11.4. Η προστασία της πνευματικής δημιουργίας	402
11.5. Ηλεκτρονικές συναλλαγές: ενίσχυση μέσω της διασφάλισης.....	403
11.6. Το δίκαιο για την εργασία στην Κοινωνία της Πληροφορίας	405
11.7. Νέο ποινικό δίκαιο για τον κυβερνοχώρο;.....	405
11.8. Βασικές αρχές για την εξέλιξη του δικαίου στην Κοινωνία της Πληροφορίας.....	406
12 Από το στόχο στο αποτέλεσμα: Η υλοποίηση της στρατηγικής για την Κοινωνία της Πληροφορίας	407
12.1. Πλαίσιο δράσης με συγκεκριμένους μηχανισμούς υλοποίησης	407
12.2. Θεσμικές και οργανωτικές μεταρρυθμίσεις	410
12.3. Πρωτοβουλίες ρυθμιστικού και κανονιστικού χαρακτήρα.....	410
12.4. Η χρηματοδότηση των δράσεων για την Κοινωνία της Πληροφορίας.....	411
12.4. Ενεργή συμμετοχή της χώρας στις διεθνείς εξελίξεις.....	413

Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

2002 *

** Το κείμενο αυτό αποτελεί επικαιροποίηση
με πρόσφατες δράσεις του κειμένου
στρατηγικής το οποίο εγκρίθηκε το 1999
από το Υπουργικό Συμβούλιο*

Πρόλογος

Οι τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας αλλάζουν ραγδαία τον τρόπο εργασίας, διασκέδασης, επικοινωνίας και συναλλαγής, και μεταλλάσσουν τις βάσεις του οικονομικού ανταγωνισμού. Δημιουργούν διεθνώς μια νέα Κοινωνία της Πληροφορίας, με νέα δεδομένα και νέες ευκαιρίες για την ανάπτυξη, την ευημερία και την ποιότητα ζωής.

Η ισότιμη συμμετοχή της Ελλάδας σε αυτή την Κοινωνία της Πληροφορίας αποτελεί κύρια κυβερνητική επιλογή. Σε μια στιγμή όπου άλλες χώρες κινούνται με ταχύτετους ρυθμούς, η έλλειψη συνολικής στρατηγικής και η καθυστέρηση στην υλοποίησή της θα μας καταδικάσει στο περιθώριο του Ευρωπαϊκού και παγκόσμιου γίγνεσθαι.

Το κείμενο αυτό είναι το σχέδιο της κυβερνητικής πρότασης για την ανάπτυξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας στην Ελλάδα τα επόμενα χρόνια. Στηριζόμενο στο έργο που έχει επιτελεσθεί μέχρι σήμερα, παρουσιάζει μία ολοκληρωμένη στρατηγική, καθορίζει προτεραιότητες και συγκεκριμένους στόχους για το μέλλον, καθώς επίσης και μέσα, πρωτοβουλίες και μηχανισμούς για την επίτευξή τους. Ετοιμάστηκε με εντολή του Πρωθυπουργού Κ. Σημίτη και παρουσιάστηκε στην αρχική του μορφή στο Υπουργικό Συμβούλιο το 1999. Στη σημερινή του μορφή έχει επικαιροποιηθεί λαμβάνοντας υπόψη εξελίξεις και δράσεις κατά τη διάρκεια του 2000 και 2001.

Στο κείμενο παρουσιάζονται οι βασικοί άξονες και οι επιμέρους δράσεις και στόχοι σε όλους τους τομείς που συνδιαμορφώνουν τις νέες συνθήκες: στη δημόσια διοίκηση, στην παιδεία, στην οικονομία και στην απασχόληση, στην υγεία και στην πρόνοια, στο περιβάλλον, στις μεταφορές, στον πολιτισμό, στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, στην τηλεπικοινωνιακή υποδομή, και στην περιφερειακή ανάπτυξη.

Παράλληλα, το κείμενο στοχεύει στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών για τις ευκαιρίες και τους κινδύνους που παρουσιάζονται στην πορεία προς την Κοινωνία της Πληροφορίας. Η πρόκληση της Κοινωνίας της Πληροφορίας αφορά όλους μας, και η μορφή που θα πάρει στο μέλλον εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ενεργό συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών.

Πρόθεσή μας είναι το κείμενο αυτό να προκαλέσει ένα δημόσιο διάλογο σχετικά με την πορεία της Ελλάδας προς την Κοινωνία της Πληροφορίας και να αποτελέσει σημείο αναφοράς και βάση για τις μελλοντικές δράσεις και πρωτοβουλίες από τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα στα επόμενα χρόνια.

Βασικός μοχλός υλοποίησης των δράσεων για την Κοινωνία της Πληροφορίας στην Ελλάδα αποτελεί το 3ο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης. Στο πλαίσιο αυτό, το κείμενο «Η Κοινωνία της Πληροφορίας στην Ελλάδα: Στρατηγική και Δράσεις» αποτελεί τη βάση για την πρόταση που αφορά στην Κοινωνία της Πληροφορίας στο Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2000-2006 και στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας» του 3ου ΚΠΣ το οποίο ενέκρινε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Απρίλιο του 2000.

Σύνοψη

Η πορεία προς την Κοινωνία της Πληροφορίας στην Ελλάδα

Νέα δεδομένα και νέες ευκαιρίες για την ανάπτυξη, την ευημερία και την ποιότητα ζωής.

Οι τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας αλλάζουν τον τρόπο εργασίας, διασκέδασης, επικοινωνίας και συναλλαγής, και μεταλλάσσουν τις βάσεις του οικονομικού ανταγωνισμού. Αποτελούν εργαλείο για τον εκσυγχρονισμό του κράτους και την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, δημιουργούν νέους τρόπους εργασίας, νέες δεξιότητες, και την ανάγκη συνεχούς μάθησης και μεταβολής του εκπαιδευτικού συστήματος. Παράλληλα επιτρέπουν τη βελτίωση των υπηρεσιών στην υγεία, την πρόνοια, το περιβάλλον, και συμβάλλουν στην ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και της ελληνικής γλώσσας. Μέλημα της πολιτείας είναι η Κοινωνία της Πληροφορίας που διαμορφώνεται να είναι μια κοινωνία για όλους, χωρίς διακρίσεις σε πληροφοριακά έχοντες και μη-έχοντες όπου διαφυλάσσονται τα δικαιώματα του πολίτη καθώς και η ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης.

Η συνολική στρατηγική για την Κοινωνία της Πληροφορίας στηρίζεται σε μερικές βασικές αρχές: ίσες ευκαιρίες και πρόσβαση για όλους, δημιουργία περιβάλλοντος για την ανάπτυξη της καινοτομίας και την άνθηση επιχειρηματικών πρωτοβουλιών, διαφύλαξη ατομικών ελευθεριών και λειτουργίας των δημοκρατικών θεσμών. Με βάση αυτές τις αρχές, οριοθετούνται οι παρακάτω στόχοι, για την υλοποίηση των οποίων χρειάζεται συνεργασία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, σε μία κοινωνία των πολιτών που συμμετέχει στη διαμόρφωση του χαρακτήρα της Κοινωνίας της Πληροφορίας:

- Βελτίωση των υπηρεσιών προς τον πολίτη και τις επιχειρήσεις (εκσυγχρονισμός της λειτουργίας του κράτους, μεγαλύτερη διαφάνεια).
- Καλύτερη ποιότητα ζωής (εφαρμογές τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας στην υγεία και την πρόνοια, το περιβάλλον και τις μεταφορές).
- Εκπαιδευτικό σύστημα και έρευνα προσαρμοσμένα στην ψηφιακή εποχή (εκπαίδευση με νέες τεχνολογίες, δικτύωση σχολείων και Πανεπιστημίων).
- Δυναμική οικονομική ανάπτυξη (δημιουργία νέων επιχειρήσεων, ανάδυση νέων κλάδων, αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας).
- Αύξηση της απασχόλησης (νέες θέσεις εργασίας, βελτίωση και προσαρμογή των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού στις νέες ανάγκες της αγοράς εργασίας, ανάπτυξη νέων μορφών εργασίας όπως η τηλε-εργασία).
- Ανάδειξη του ελληνικού πολιτισμού με νέα μέσα (τεκμηρίωση της πολιτιστικής κληρονομιάς, προστασία της ελληνικής γλώσσας, επαφή με την ομογένεια).
- Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών στα μέσα μαζικής επικοινωνίας (κατάλληλο κανονιστικό πλαίσιο, διασφάλιση πολυφωνίας και ελεύθερης έκφρασης).
- Ισότιμη συμμετοχή των περιφερειών στον παγκόσμιο χώρο (αποκέντρωση, ενθάρρυνση πρωτοβουλιών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο).
- Ανάπτυξη της εθνικής υποδομής επικοινωνιών (πρωτοβουλίες αναπτυξιακού χαρακτήρα, απελευθέρωση των τηλεπικοινωνιών, καθολική υπηρεσία).
- Προστασία των δικαιωμάτων του πολίτη και του καταναλωτή, διαφύλαξη συνθηκών

ανταγωνισμού, δημοκρατικός έλεγχος στην ψηφιακή εποχή.

Ανοιχτή και αποτελεσματική διακυβέρνηση

Οι νέες τεχνολογίες αποτελούν σημαντικό εργαλείο για την δημιουργία σύγχρονου δημοκρατικού κράτους, με τον εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης, και τη βελτίωση των σχέσεων κράτους και πολίτη. Για τη βελτίωση των υπηρεσιών προς τον πολίτη και τις επιχειρήσεις ήδη λειτουργούν ή βρίσκονται σε στάδιο υλοποίησης εφαρμογές και υπηρεσίες των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας. Η περαιτέρω ανάπτυξή τους στοχεύει στη δημιουργία περιβάλλοντος διαδικτύωσης στη δημόσια διοίκηση, στην μετατροπή υπάρχουσας πληροφορίας σε ψηφιακή μορφή, στη δημιουργία και συντήρηση βάσεων δεδομένων, στην υποστήριξη της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, στην παροχή πληροφοριών και στις ηλεκτρονικές συναλλαγές με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις. .

Κοινωνία της Πληροφορίας, κοινωνία της γνώσης

Η Κοινωνία της Πληροφορίας είναι πρώτα απ. όλα μία κοινωνία της γνώσης, κι αυτό καθιστά αναγκαία τη μεταβολή του εκπαιδευτικού συστήματος. Για τη δημιουργία μιας παιδείας προσαρμοσμένης στις ανάγκες του 21ου αιώνα, η πολιτεία προωθεί την εξοικείωση των μαθητών με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και τα πολυμέσα σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, στηρίζοντας συγχρόνως την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Με την ενεργοποίηση και της τοπικής κοινωνίας, δημιουργούνται εργαστήρια πληροφορικής και νέων τεχνολογιών, δικτυώνονται τα σχολεία με τον παγκόσμιο ιστό του Internet, ενώ παράλληλα υποστηρίζεται η παραγωγή ψηφιακού υλικού εκπαιδευτικών πολυμέσων. Τέλος, για τη συμμετοχή της ερευνητικής κοινότητας στην παγκόσμια αναζήτηση και διάδοση πηγών γνώσης, επεκτείνεται η υποδομή διασύνδεσης πανεπιστημίων και ερευνητικών ινστιτούτων.

Η τεχνολογία, μοχλός για την ανάπτυξη, εργαλείο για την ανταγωνιστικότητα

Στην Κοινωνία της Πληροφορίας, ο οικονομικός ανταγωνισμός είναι βασισμένος στην τεχνολογία. Για την ενίσχυση της οικονομικής μηχανής με την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, υλοποιούνται παρεμβάσεις στις αγορές προϊόντων, εργασίας και κεφαλαίου, σχεδιάζονται πρωτοβουλίες για την αναβάθμιση της βιομηχανίας πληροφορικής, ενώ θεσμοθετείται υποστήριξη σε θέματα τεχνογνωσίας στις νέες τεχνολογίες για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Για την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου, η πολιτεία δημιουργεί το κατάλληλο ρυθμιστικό πλαίσιο, με την προσαρμογή της εμπορικής νομοθεσίας, την υιοθέτηση ηλεκτρονικών πληρωμών, και μέτρων που δημιουργούν συνθήκες εμπιστοσύνης και προστασίας του καταναλωτή.

Παράλληλα στηρίζεται η εισαγωγή πρωτοποριακών εφαρμογών ηλεκτρονικού εμπορίου σε ιδιωτικές επιχειρήσεις και η δημιουργία ηλεκτρονικών κέντρων εμπορίου.

Τέλος, για την αξιοποίηση της βιομηχανικής καινοτομίας, δίνονται κίνητρα σε επιχειρήσεις και ερευνητικούς φορείς για συνεργασία σε κοινά προγράμματα.

Νέες θέσεις εργασίας, νέες δεξιότητες, νέες μορφές εργασίας

Η Κοινωνία της Πληροφορίας δημιουργεί νέες θέσεις εργασίας, απαιτεί νέες δεξιότητες, και νέες ευέλικτες μορφές εργασίας. Με αυτό το στόχο η πολιτεία σχεδιάζει και υλοποιεί ρυθμιστικές και επενδυτικές παρεμβάσεις για τη δημιουργία νέων θέσεων

εργασίας σε αναδυόμενους τομείς και επαγγέλματα σε ζήτηση. Μεριμνά επίσης με προγράμματα επανειδίκευσης, κίνητρα για αναζωογόνηση περιοχών και κλάδων σε ύφεση για την αντιμετώπιση της μείωσης της απασχόλησης σε συγκεκριμένους τομείς και επαγγέλματα. Για την καλύτερη προετοιμασία των νέων έτσι ώστε να παραμένουν ανταγωνιστικοί στο εργασιακό περιβάλλον της Κοινωνίας της Πληροφορίας,

υλοποιούνται προγράμματα σπουδών και δια βίου κατάρτισης. Παρεμβάσεις σχεδιάζονται και για την προώθηση νέων μορφών εργασίας όπως η τηλε-εργασία: διάχυση βέλτιστων πρακτικών, προσαρμογή του νομοθετικού πλαισίου, προώθηση πιλοτικών έργων στον ιδιωτικό και στο δημόσιο τομέα, ανάπτυξη τηλε-κέντρων σε απομακρυσμένες περιοχές. Επίσης ειδική μέριμνα δίνεται στην προσαρμογή, στις νέες

απαιτήσεις που δημιουργεί η Κοινωνία της Πληροφορίας, των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού και των ατόμων που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό.

Βελτίωση της ποιότητας ζωής: υγεία και πρόνοια, περιβάλλον, μεταφορές

Στην υγεία και στην πρόνοια στόχος είναι η βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών, με τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και εγκατάσταση πληροφοριακών συστημάτων στα νοσοκομεία, τη διασύνδεση με την εθνική επικοινωνιακή υποδομή, την εκπαίδευση υγειονομικού προσωπικού στις νέες τεχνολογίες, και την παροχή κινήτρων για εφαρμογές τηλεϊατρικής. Παράλληλα προωθείται ο ενιαίος ηλεκτρονικός φάκελος ασθενούς, σε ένα περιβάλλον όπου διασφαλίζονται η ασφάλεια, η εμπιστευτικότητα, και η αξιοπιστία τηλεϊατρικών υπηρεσιών. Στο περιβάλλον, ενθαρρύνεται η παραγωγή

αγαθών με λιγότερα υλικά, ενώ υλοποιούνται δράσεις που στοχεύουν στη χρήση τηλεματικών υπηρεσιών για την τεκμηρίωση και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος. Οι πρωτοβουλίες στις μεταφορές στοχεύουν στη δημιουργία «ευφών

μεταφορών» με τη χρήση πληροφοριακών υποδομών και εφαρμογών τηλεματικής για

τη βελτίωση της διαχείρισης και της εξυπηρέτησης στις χερσαίες, θαλάσσιες και εναέρια μεταφορές.

Προστασία και προβολή του ελληνικού πολιτισμού

Οι δράσεις για τον πολιτισμό είναι πολύ σημαντικές στο πλαίσιο της Κοινωνίας της Πληροφορίας, ενόψει και των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004. Οι άξονες της πολιτικής αφορούν την αξιοποίηση της πληροφορικής, της τηλεματικής και των πολυμέσων για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς (τεκμηρίωση μνημείων,

εγγράφων), την προβολή και οικονομική αξιοποίηση του ελληνικού πολιτιστικού περιεχομένου, τη στήριξη της καλλιτεχνικής δημιουργίας και την ενθάρρυνση χρήσης νέων τρόπων έκφρασης, την ενίσχυση και καλλιέργεια της ελληνικής γλώσσας στο νέο περιβάλλον παγκοσμιοποίησης, καθώς και την αξιοποίηση της τεχνολογίας για ουσιαστική επαφή με την ομογένεια (πληροφόρηση, διδασκαλία της γλώσσας, κοινές πρωτοβουλίες) και τη διαφύλαξη της ελληνικής ταυτότητας στην ψηφιακή εποχή.

Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης στην Κοινωνία της Πληροφορίας

Ο τρόπος και η ίδια η έννοια της ενημέρωσης και της ψυχαγωγίας αλλάζουν ριζικά με την ανάπτυξη της ψηφιακής συνδρομητικής τηλεόρασης, τον πολλαπλασιασμό των καναλιών και τη δυνατότητα αμφίδρομης επικοινωνίας, το Internet, τις ηλεκτρονικές εφημερίδες, την ανταλλαγή πληροφοριών στο δίκτυο και την ανοιχτή πρόσβαση. Η πολιτεία δημιουργεί ρυθμιστικό πλαίσιο το οποίο ενθαρρύνει τις επιχειρηματικές δράσεις σε περιβάλλον υγιούς ανταγωνισμού, ενώ παράλληλα διαφυλάσσει την πολυφωνία και την ελεύθερη έκφραση, και διασφαλίζει τα δικαιώματα των πολιτών. Στο πλαίσιο αυτό διαμορφώνονται οι νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις για την ανάπτυξη συνδρομητικών υπηρεσιών και ενδυναμώνεται ο ρόλος και η λειτουργία ανεξάρτητων ρυθμιστικών αρχών.

Ισότιμη συμμετοχή των περιφερειών στον παγκόσμιο χώρο

Οι γεωγραφικές ιδιαιτερότητες της Ελλάδας συνιστούν πρόκληση αξιοποίησης των ευκαιριών της νέας τεχνολογίας για μία ισόρροπη ανάπτυξη. Με προϋπόθεση την καθολική υπηρεσία τηλεπικοινωνιών και ραδιοτηλεοπτική κάλυψη, άξονες δράσης είναι η ενίσχυση της υποδομής επικοινωνιών, η προώθηση νέων τηλε-υπηρεσιών (εργασίας, ιατρικής, εκπαίδευσης, συναλλαγών), η ενίσχυση τοπικών εταιριών (πληροφορικής, τηλεπικοινωνιών, εκπαίδευσης), η επιτόπια εξυπηρέτηση πολιτών (ηλεκτρονικά κέντρα μοναδικής εξυπηρέτησης), η ενθάρρυνση της χρήσης τραπεζών πληροφοριών, και η τοπική εφαρμογή κεντρικά σχεδιασμένων πρωτοβουλιών (π.χ. δασολόγιο, κτηματολόγιο, περιουσιολόγιο). Η υλοποίηση των δράσεων θα γίνει με την ενεργοποίηση των τοπικών κοινωνιών και με προσήλωση στις τοπικές ιδιαιτερότητες.

Ανάπτυξη της εθνικής τηλεπικοινωνιακής υποδομής

Η εθνική τηλεπικοινωνιακή υποδομή αποτελεί τη ραχοκοκαλιά της Κοινωνίας της Πληροφορίας και η ανάπτυξή της θα καταστήσει δυνατή τη γρήγορη, φιλική και με χαμηλό κόστος αποθήκευση, διακίνηση και επεξεργασία της ψηφιοποιημένης πληροφορίας. Για την ευρεία παροχή προηγμένων τηλεπικοινωνιακών και οπτικόακουστικών υπηρεσιών από το δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα σε εύλογο κόστος, καθοριστικό ρόλο θα διαδραματίσουν τα επενδυτικά προγράμματα των εταιριών που δραστηριοποιούνται στις τηλεπικοινωνίες, και η προσαρμογή του ρυθμιστικού πλαισίου στο περιβάλλον της τεχνολογικής σύγκλισης. Για τη δημιουργία αυτού του πλαισίου, η πολιτεία λαμβάνει πρωτοβουλίες για την κοστολόγηση, τη χρηματοδότηση και την εφαρμογή της καθολικής υπηρεσίας, καθώς και για τη διατύπωση κανόνων ανταγωνισμού (ως προς τη διασύνδεση, αριθμοδότηση, αδειοδότηση και διαχείριση φάσματος) και τον έλεγχο εφαρμογής τους στις απελευθερωμένες τηλεπικοινωνίες.

Προστασία των δικαιωμάτων του πολίτη, δημοκρατικός έλεγχος

Η μεταλλαγή που επιφέρει η τεχνολογία θέτει σε δοκιμασία την επάρκεια του ισχύοντος δικαίου και απαιτεί τον αναπροσανατολισμό του από τους θεσμούς της βιομηχανικής κοινωνίας σε αυτούς της Κοινωνίας της Πληροφορίας. Οι νομοθετικές και ρυθμιστικές πρωτοβουλίες που έχουν αναληφθεί ή βρίσκονται σε επεξεργασία καλύπτουν ευρύ φάσμα: την προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών (πρόσβαση στην πληροφόρηση, στις πληροφορίες του δημοσίου τομέα, προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα), την προστασία δικαιωμάτων των καταναλωτών, ζητήματα πνευματικής ιδιοκτησίας (συγγραφικά δικαιώματα, ψηφιακή αξιοποίηση των έργων), νομικά θέματα στις ηλεκτρονικές συναλλαγές (εγκυρότητα συναλλαγών, αναγνώριση ψηφιακής υπογραφής, πλαίσιο κρυπτογράφησης), εργασιακή και ασφαλιστική νομοθεσία για την τηλε-εργασία, όπως και ποινικά ζητήματα (εγκληματικότητα στον κυβερνοχώρο, αθέμιτο περιεχόμενο στο Internet, προστασία ανηλίκων).

Από τον στόχο στο αποτέλεσμα: Πώς θα εφαρμοστεί το σχέδιο δράσης

Για την υλοποίηση των επιμέρους δράσεων, προβλέπονται παρεμβάσεις σε πολλά επίπεδα: οργανωτικές, ρυθμιστικές, και παρεμβάσεις για επιτελικό σχεδιασμό και παρακολούθηση. Δεδομένου ότι μεσοπρόθεσμα η χρηματοδότηση δράσεων προβλέπεται να γίνει στο πλαίσιο του τρίτου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, θα είναι καθοριστική η δημιουργία του κατάλληλου μηχανισμού σχεδίασης και υλοποίησης. Τέλος για τη βελτίωση της γνωστικής βάσης για τη λήψη αποφάσεων προβλέπεται η δημιουργία Παρατηρητηρίου για την Κοινωνία της Πληροφορίας.

1 Η πορεία προς την Κοινωνία της Πληροφορίας

1.1. Τι είναι η Κοινωνία της Πληροφορίας

Οι νέες τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας είναι πια κομμάτι της καθημερινότητας. Τις χρησιμοποιούμε κάθε φορά που καλούμε κάποιον από ένα κινητό τηλέφωνο ή πληρώνουμε με μία πιστωτική κάρτα, όταν στο ταμείο του σουπερμάρκετ «σαρώνονται» οι κωδικοί των προϊόντων που αγοράσαμε, ή όταν χρησιμοποιούμε ένα από τα χιλιάδες προϊόντα και υπηρεσίες που ενσωματώνουν ή βασίζονται στις νέες τεχνολογίες. Με περισσότερο ή λιγότερο ορατό τρόπο, οι τεχνολογίες αυτές αλλάζουν το πώς ζούμε, δουλεύουμε, διασκεδάζουμε, μαθαίνουμε και συναναστρεφόμαστε.

Στο κατώφλι του 21ου αιώνα, η ραγδαία εξέλιξη αυτών των νέων τεχνολογιών, η ευρεία τους διάχυση σε όλη την οικονομία και η ενσωμάτωσή τους σε όλες σχεδόν τις διαστάσεις της καθημερινής ζωής χτίζουν μία παγκόσμια Κοινωνία της Πληροφορίας με νέα δεδομένα και νέες ευκαιρίες για την ανάπτυξη, την απασχόληση, την ευημερία και την ποιότητα ζωής των Ελλήνων. Μέλημα της πολιτείας είναι η νέα αυτή κοινωνία που διαμορφώνεται να είναι μια κοινωνία για όλους.

Κοινωνία διαφάνειας και δημοκρατίας.

Οι νέες τεχνολογίες αποτελούν σημαντικό εργαλείο για την δημιουργία σύγχρονου δημοκρατικού κράτους, με τον εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης, τη βελτίωση των σχέσεων κράτους και πολίτη, και την ενδυνάμωση των δημοκρατικών θεσμών. Η ψηφιοποίηση

και καλύτερη οργάνωση του τεράστιου όγκου πληροφοριών που κατέχει η κεντρική, περιφερειακή και τοπική διοίκηση δίνουν τη δυνατότητα για πιο αποτελεσματική και ορθολογική διοίκηση, περισσότερες και καλύτερες υπηρεσίες προς τον πολίτη, αλλά και μεγαλύτερη διαφάνεια και δημοκρατική συμμετοχή των πολιτών στα κοινά.

Κοινωνία ανάπτυξης.

Στην ψηφιακή εποχή, ο οικονομικός ανταγωνισμός είναι βασισμένος στην τεχνολογία και τη γνώση. Με τη διάδοση των νέων τεχνολογιών και την παγκοσμιοποίηση, οι βιομηχανικές οικονομίες μεταμορφώνονται σε οικονομίες που στηρίζονται ευθέως στην παραγωγή, διανομή και χρήση της γνώσης και της πληροφορίας, με νέες μεθόδους παραγωγής και τύπους κατανάλωσης. Η μορφή των νέων τεχνολογιών δίνει νέες δυνατότητες και ευκαιρίες ισότιμης συμμετοχής στην παγκόσμια αγορά σε μικρότερες χώρες όπως η Ελλάδα.

Κοινωνία εκπαίδευσης και απασχόλησης.

Οι νέες τεχνολογίες αλλάζουν τις δομές της εργασίας, δημιουργώντας απαιτήσεις για νέες δεξιότητες, και νέους τρόπους εργασίας όπως η τηλε-εργασία. Η σόφρευση και αποδοτική κατανομή της γνώσης αναγνωρίζονται πλέον ως ο κύριος μοχλός αύξησης της παραγωγικότητας και του ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης. Στο νέο περιβάλλον που διαμορφώνεται, η προσαρμοστικότητα στην αλλαγή και οι ευέλικτες δομές στην απασχόληση είναι πρωταρχικής σημασίας για οικονομική απόδοση και ανταγωνιστικότητα. Ταυτόχρονα, η έμφαση στη γνώση και τις δεξιότητες δημιουργεί την ανάγκη συνεχούς δια βίου μάθησης, και επιβάλλει αλλαγές στο εκπαιδευτικό σύστημα και στα συστήματα κατάρτισης.

Στην Κοινωνία της Πληροφορίας που διαμορφώνεται, η Ελλάδα έχει μια μοναδική ευκαιρία να αναβαθμίσει την θέση της στην παγκόσμια οικονομία και να βελτιώσει την ποιότητα ζωής των πολιτών της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Η ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

Από την πληροφορική επανάσταση στην Κοινωνία της Πληροφορίας

Ο όρος «Κοινωνία της Πληροφορίας» αναφέρεται σε μια μορφή κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης όπου η απόκτηση, αποθήκευση, επεξεργασία, αποτίμηση,

μεταβίβαση και διάχυση πληροφοριών οδηγεί στη δημιουργία γνώσης και στην κανονποίηση η αναγκών ατόμων και επιχειρήσεων παίζοντας έτσι κεντρικό ρόλο στην οικονομική δραστηριότητα, την παραγωγή πλούτου και τη διαμόρφωση της ποιότητας της ζωής των πολιτών. Στις ανεπτυγμένες οικονομίες, ποικίλοι τομείς με έμφαση στη γνώση, όπως η πληροφορική και οι επικοινωνίες, η εκπαίδευση ή η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών στις επιχειρήσεις, φθάνουν ως το 50% του ΑΕΠ και απασχολούν συνεχώς αυξανόμενο τμήμα του εργατικού δυναμικού.

Κοινωνία με ποιότητα ζωής.

Βασικός στόχος της χρήσης των νέων τεχνολογιών στην Κοινωνία της Πληροφορίας είναι η βελτίωση της ποιότητας ζωής. Οι εφαρμογές πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών δίνουν τη δυνατότητα καλύτερων υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας (με μεγαλύτερη πρόσβαση στην ιατρική γνώση και εξειδίκευση), μεγαλύτερης ασφάλειας και πάταξης της εγκληματικότητας, καλύτερων και ασφαλέστερων μεταφορών, διαφύλαξης του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων, της γλώσσας και της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Κοινωνία για όλους.

Η εξάπλωση των νέων τεχνολογιών εγκυμονεί τον κίνδυνο δημιουργίας νέων διακρίσεων ανάμεσα σε πληροφοριακά έχοντες και μη έχοντες, και την περιθωριοποίηση κοινωνικών ομάδων και εργαζομένων. Με άλλα λόγια δημιουργεί τον κίνδυνο εμφάνισης ενός νέου αναλφαριθμητισμού. Άλλοι κίνδυνοι αφορούν τη λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών και τη διαφύλαξη των ατομικών ελευθεριών στην ηλεκτρονική εποχή. Χρέος της πολιτείας είναι να φροντίσει έτσι ώστε η Κοινωνία της Πληροφορίας να δίνει ίσες ευκαιρίες και τα απαραίτητα εφόδια, να είναι αλληλέγγυη και να διασφαλίζει τα δικαιώματα του πολίτη.

1.2. Οι προκλήσεις και οι ευκαιρίες για την Ελλάδα σήμερα

Σε σύγκριση με άλλες ανεπτυγμένες χώρες, η Ελλάδα υστερεί στην πορεία για την Κοινωνία της Πληροφορίας και για να συμμετάσχει ενεργά και ισότιμα στη νέα ψηφιακή εποχή χρειάζεται σημαντική προσπάθεια. Το στοίχημα είναι μεγάλο: η αδράνεια, η έλλειψη των κατάλληλων πρωτοβουλιών και της προετοιμασίας για τα δεδομένα της νέας κοινωνίας που διαμορφώνεται θα έχουν σαν επακόλουθο κόστος την περιθωριοποίηση από το ευρωπαϊκό και το παγκόσμιο γίγνεσθαι.

Η πορεία για την Κοινωνία της Πληροφορίας αποτελεί μια συνεχή δυναμική αλλαγή οικονομικών και κοινωνικών δομών, πολιτικών αλλά και συνηθειών. Για να επιτευχθεί χρειάζεται σειρά μέτρων και τολμηρών παρεμβάσεων από την πλευρά της πολιτείας, νέες πρωτοβουλίες από τον ιδιωτικό τομέα και την ερευνητική κοινότητα, και ενεργή συμμετοχή από όλους τους πολίτες.

Η δομή της οικονομίας.

Οι πιο δραστικές αλλαγές που επιφέρουν οι νέες τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας είναι στην οικονομία. Σε σύγκριση με άλλες οικονομίες ανεπτυγμένων χωρών, η δομή της Ελληνικής οικονομίας παραμένει σε μεγάλο βαθμό παραδοσιακή στη μεταποίηση και τις υπηρεσίες, με ανεπαρκή έρευνα και επενδύσεις σε νέα προϊόντα και διαδικασίες παραγωγής, χαμηλό ποσοστό διάχυσης νέων

τεχνολογιών, και σχετικά μικρούς κλάδους πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών. Όλοι αυτοί είναι παράγοντες ανασταλτικοί για την αναπτυξιακή διαδικασία. Ο επιτυχής εκσυγχρονισμός του βιομηχανικού ιστού περιπλέκεται από τον γεωγραφικό κατακερματισμό της χώρας από μια ανάπτυξη βασισμένη σε βιομηχανικές «μονοκαλλιέργειες» σε αρκετούς ευάλωτους τομείς και περιοχές.

Ανάγκη διαρθρωτικών παρεμβάσεων.

Για την αντιμετώπιση αυτών των αδυναμιών, απαραίτητη είναι η συνεχής βελτίωση των «συνθηκών πλαισίου» που καθορίζουν τις επενδύσεις και τη δημιουργία οικονομικών δραστηριοτήτων και θέσεων εργασίας βασισμένων στις νέες τεχνολογίες. Η σημερινή μακροοικονομική πολιτική και οι διαρθρωτικές παρεμβάσεις στις αγορές εργασίας, κεφαλαίου, προϊόντων και υπηρεσιών στοχεύουν στην κατεύθυνση αυτή, με τη δημιουργία ενός δυναμικότερου περιβάλλοντος για την ανάπτυξη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών.

Η λειτουργία του δημόσιου τομέα.

Οι δυσλειτουργίες σε κρατικές υπηρεσίες και μηχανισμούς του δημόσιου τομέα στην Ελλάδα αποτελούν σημαντικό ανασταλτικό παράγοντα για την δημιουργία μίας Κοινωνίας της Πληροφορίας. Ακατάλληλες δομές, γραφειοκρατία, ανεπαρκής στελέχωση, ελλιπής προγραμματισμός και ανυπαρξία απολογισμού εμποδίζουν την επιτυχή εισαγωγή, αφομοίωση και χρήση των νέων τεχνολογιών στον δημόσιο τομέα και την καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη.

Μια σειρά κυβερνητικών πρωτοβουλιών μεταρρύθμισης και εκσυγχρονισμού της λειτουργίας των δημόσιων υπηρεσιών έχουν ως στόχο πιο αποτελεσματικές διαδικασίες και καλύτερες υπηρεσίες για τον πολίτη και τις επιχειρήσεις. Παράλληλα το κυβερνητικό πρόγραμμα ιδιωτικοποίησης οργανισμών ή εταιριών που βρίσκονται σήμερα υπό κρατικό έλεγχο θα έχει σαν αποτέλεσμα την εισαγωγή μεγαλύτερων κινήτρων και δυναμισμού στην προσφορά ορισμένων υπηρεσιών.

Η επάρκεια δικτύων και υποδομών.

Προϋπόθεση για την Κοινωνία της Πληροφορίας είναι η δημιουργία των απαραίτητων δικτύων επικοινωνίας για τη διακίνηση των νέων υπηρεσιών στην ψηφιακή κοινωνία. Είναι συνεπώς απαραίτητη η επιτάχυνση της δημιουργίας κατάλληλων τηλεπικοινωνιακών υποδομών σε καθεστώς απελευθέρωσης και με επαρκές και ευέλικτο κανονιστικό πλαίσιο από την πλευρά της πολιτείας. Στα επενδυτικά προγράμματα του ΟΤΕ για την αναβάθμιση της τηλεπικοινωνιακής υποδομής της χώρας προστίθενται σήμερα και νέα δίκτυα από άλλους φορείς για γενικές ή συγκεκριμένες κατηγορίες χρηστών (επιχειρήσεις, σχολεία, ερευνητική κοινότητα), όπως και σειρά νέων επικοινωνιακών υπηρεσιών.

Εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση.

Απαραίτητες επίσης είναι και οι παρεμβάσεις στην εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση για τη δημιουργία κατάλληλων παιδαγωγικών

υποδομών (σε παιδαγωγική ύλη, προσωπικό, υλικό εξοπλισμό) για όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και την καλλιέργεια επαρκούς ανθρώπινου κεφαλαίου με τις κατάλληλες δεξιότητες και την απαραίτητη για την Κοινωνία της Πληροφορίας προσαρμοστικότητα.

Κινητικότητα στον ιδιωτικό τομέα.

Παρά τα αναμφισβήτητα πολλά και περίπλοκα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Ελλάδα στην πορεία για την Κοινωνία της Πληροφορίας, σήμερα στη χώρα μας υπάρχει μεγάλη κινητικότητα και πλήθος πρωτοβουλιών από τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα. Στον ιδιωτικό τομέα και στην ερευνητική κοινότητα η ίδρυση και ανάπτυξη νέων επιχειρήσεων εστιασμένων στις νέες τεχνολογίες, το σημαντικό ερευνητικό έργο και η σταθερή διάχυση και αποδοχή πολλών νέων τεχνολογιών από τους καταναλωτές, είναι σημάδια μιας νέας δυναμικής.

Πρωτοβουλίες της πολιτείας.

Στον δημόσιο τομέα, η κυβέρνηση έχει δρομολογήσει σειρά πρωτοβουλιών για τον εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης με την εισαγωγή συστημάτων πληροφορικής και τηλεπικοινωνιακών δικτύων, κανονιστικές ρυθμίσεις για την ανάπτυξη της αγοράς, νομοθετικές πρωτοβουλίες για την προστασία του πολίτη στο νέο ψηφιακό περιβάλλον, και παρεμβάσεις για την ανάπτυξη εφαρμογών πληροφορικής για την υγεία, την παιδεία, το περιβάλλον, τον πολιτισμό και την ποιότητα ζωής γενικότερα. Πέρα από την κεντρική διοίκηση, σειρά πρωτοβουλιών αναλαμβάνουν και σε τοπικό επίπεδο οι περιφέρειες και η τοπική αυτοδιοίκηση για την ισότιμη συμμετοχή τους στη νέα ψηφιακή εποχή.

Η επανάσταση της πληροφορικής ταιριάζει στην Ελλάδα.

Στην ιστορία της χώρας μας, τεχνολογία και πολιτισμός είναι δύο έννοιες που συμβαδίζουν. Ταυτόχρονα, η ίδια η φύση της επανάστασης των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας (γνώση με δυνατότητες ανάπτυξης σε μικρή κλίμακα) δίνουν μια μοναδική ευκαιρία στην Ελλάδα για υπέρβαση. Χαρακτηριστικά των Ελλήνων όπως η ευρηματικότητα, η διάθεση για ρίσκο και εξεύρεση λύσεων και η προσέγγιση των προβλημάτων με βάση τον πειραματισμό, βοηθούν επίσης σε πολύ μεγάλο βαθμό.

Η σημερινή συγκυρία, με την ένταξη στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση και την Ευρωπαϊκή ενοποίηση, ανοίγει μία νέα προοπτική. Την ευκαιρία αυτή πρέπει να την εκμεταλλευτούμε με κάθε τρόπο, γιατί στη νέα κατανομή ρόλων στην Κοινωνία της Πληροφορίας, τα μεγαλύτερα οφέλη θα είναι ορατά για τις κοινωνίες που θα πετύχουν πρώτες να αξιοποιήσουν τα νέα εργαλεία παραγωγής και να βελτιώσουν τη ζωή των πολιτών τους και τη θέση τους στο διεθνές οικονομικό και πολιτικό περιβάλλον.

Η Κοινωνία της Πληροφορίας, προτεραιότητα πολιτικής σε πολλές χώρες και στην Ελλάδα

Το αυξανόμενο ενδιαφέρον για θέματα Κοινωνίας της Πληροφορίας στην Ευρώπη και τον υπόλοιπο κόσμο μεταφράζεται σε σημαντικές πολιτικές πρωτοβουλίες σε επιμέρους θέματα (π.χ. ηλεκτρονικό εμπόριο, δικαιώματα του πολίτη, απελευθέρωση τηλεπικοινωνιών) αλλά και σε γενικότερα κείμενα πολιτικής που σηματοδοτούν στο υψηλότερο δυνατό πολιτικό επίπεδο την σημασία που δίνεται στην προετοιμασία για την Κοινωνία, όπως η πρώτη πρωτοβουλία για τη δημιουργία των Υπέρ-λεωφόρων της Πληροφορίας. (Information Super-Highways) του αντιπροέδρου των ΗΠΑ ο 1993, το Ιαπωνικό πρόγραμμα ανάπτυξης των Λεωφόρων της Πληροφόρησης., η Λευκή Βίβλος για την .Ανάπτυξη, Ανταγωνιστικότητα και Απασχόληση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Έκθεση Bangemann., το Ευρωπαϊκό Information Society Forum, κείμενα της Γαλλίας, Αυστρίας, Πορτογαλίας κλπ., και η ευρωπαϊκή πρωτοβουλία eEurope.

Στην Ελλάδα το πρώτο σχετικό κείμενο στρατηγικού χαρακτήρα παρουσιάστηκε το χειμώνα του 1995 από τον τότε Υπουργό Βιομηχανίας και σημερινό Πρωθυπουργό, κ. Κ. Σημίτη. Από τότε ακολούθησαν και άλλα κείμενα που περιγράφουν δράσεις προς την Κοινωνία της Πληροφορίας, όπως αυτά του Forum Επικοινωνιών που ιδρύθηκε υπό την αιγίδα του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών.

Το κείμενο « Η Ελλάδα στην Κοινωνία της Πληροφορίας: Στρατηγική και Δράσεις» ετοιμάστηκε με εντολή του Πρωθυπουργού Κ. Σημίτη και παρουσιάστηκε στη αρχική του μορφή στο Υπουργικό Συμβούλιο το 1999. Στη συνέχεια δημοσιοποιήθηκε στο Διαδίκτυο (www.primeminister.gr και www.infosociety.gr) και στη σημερινή του μορφή έχει επικαιροποιηθεί λαμβάνοντας υπόψη εξελίξεις και δράσεις κατά τη διάρκεια του 2000 και 2001.

Φιλοδοξεί να παρουσιάσει μία συγκροτημένη κυβερνητική στρατηγική για την Κοινωνία της Πληροφορίας, με την υιοθέτηση προτεραιοτήτων και συγκεκριμένων στόχων για το μέλλον, όπως επίσης και μέσων, πρωτοβουλιών και μηχανισμών για την επίτευξή τους. Παράλληλα, παρουσιάζει συνοπτικά το ήδη υλοποιημένο ή υπό υλοποίηση κυβερνητικό έργο.

Η πρωτοβουλία eEurope

Η πρωτοβουλία eEurope δρομολογήθηκε από την ΕΕ τον Δεκέμβριο του 1999 με στόχο να δημιουργήσει μια ψηφιακά εγγράμματη Ευρώπη που θα στηρίζεται σε επιχειρηματική παιδεία ενώ ταυτόχρονα θα αποκλείει τον κοινωνικό αποκλεισμό. Αποτελεί το «κείμενο-πλαίσιο» για όλες τις δράσεις ανάπτυξης της Κοινωνίας της Πληροφορίας στην Ευρώπη. Τον Ιούνιο του 2000 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Φεΐρα ενέκρινε το σχέδιο δράσης eEurope 2002 ενώ τον Νοέμβριο του 2000 το Συμβούλιο της Νίκαιας ενέκρινε την έκθεση προόδου του Σχεδίου Δράσης. Οι δράσεις στοχεύουν σε τρεις βασικούς στόχους:

1. Φθηνότερο, ταχύτερο και ασφαλές Διαδίκτυο
2. Επένδυση σε δεξιότητες και ανθρώπινο δυναμικό
3. Προώθηση/εξάπλωση της χρήσης του Διαδικτύου (http://europa.eu.int/information_society/europe/index_en.htm)

1.3. Βασικές αρχές και στόχοι του κυβερνητικού έργου για την Κοινωνία της Πληροφορίας

Η ανάγκη μιας συγκροτημένης κυβερνητικής στρατηγικής.

Τα θέματα της Κοινωνίας της Πληροφορίας είναι κατεξοχήν οριζόντια. Κάθε Υπουργείο ή εποπτευόμενος φορέας, και κάθε περιφέρεια, έχει ορισμένα προγράμματα ή δράσεις για την ανάπτυξη εφαρμογών πληροφορικής και δικτύων. Είναι συνεπώς επιτακτική η ανάγκη μίας οριζόντιας κυβερνητικής στρατηγικής για την Κοινωνία της Πληροφορίας, με δράσεις που αλληλοσυμπληρώνονται και έχουν συνέργια μεταξύ τους. Η συνολική στρατηγική για την Κοινωνία της Πληροφορίας στην Ελλάδα στηρίζεται σε μερικές βασικές αρχές:

- **Καινοτομία και επιχειρηματικές πρωτοβουλίες:** η Κοινωνία της Πληροφορίας θα αναπτυχθεί στηριζόμενη στους μηχανισμούς της αγοράς, και το θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο πρέπει να διευκολύνει τις νέες επιχειρηματικές πρωτοβουλίες και την καινοτομία,
- **Δημοκρατία και ατομικές ελευθερίες:** η Κοινωνία της Πληροφορίας πρέπει να ενισχύει τις δημοκρατικές διαδικασίες και να διαφυλάσσει τα δικαιώματα των πολιτών,
- **Ίσες ευκαιρίες και αλληλεγγύη:** η Κοινωνία της Πληροφορίας πρέπει να δίνει σε όλους τους πολίτες πρόσβαση στις ευκαιρίες, τη γνώση και τις αγορές που παρέχουν οι νέες τεχνολογίες και να είναι αλληλέγγυη σε όσους δεν καταφέρουν να ενταχθούν, Με βάση αυτές τις αρχές, η πολιτική για την Κοινωνία της Πληροφορίας εκφράζεται από μια σειρά γενικών στόχων. Για την επίτευξή τους, αναγκαία προϋπόθεση είναι η ανάπτυξη της κατάλληλης υποδομής επικοινωνιών.
- **Βελτίωση των υπηρεσιών προς τον πολίτη με χρήση των νέων τεχνολογιών** για εκσυγχρονισμό της λειτουργίας του κράτους, καλύτερη εξυπηρέτηση, πρόσβαση στις πληροφορίες και διαφάνεια,
- **Καλύτερη ποιότητα ζωής με εφαρμογές των νέων τεχνολογιών στην υγεία και την πρόνοια, τη διαφύλαξη του περιβάλλοντος, και τη βελτίωση της υποδομής των μεταφορών,**
- **Εύρωστη οικονομική ανάπτυξη με τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων** βασισμένων στις νέες τεχνολογίες, την ανάδυση νέων κλάδων, και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας,
- **Αύξηση της απασχόλησης με βελτίωση, ανάπτυξη και προσαρμογή των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας,**
- **Δημιουργία παιδείας για τον 21ο αιώνα με εξοπλισμό και δικτύωση όλων των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, εκπαίδευση και μετεκπαίδευση του διδακτικού προσωπικού, χρήση παιδαγωγικού περιεχομένου βασισμένου στα πολυμέσα και στο διαδίκτυο αλλά και νέα προγράμματα σπουδών προσαρμοσμένα στις νέες απαιτήσεις και στους νέους στόχους**
- **Διεύρυνση της δημοκρατίας με την ενθάρρυνση μεγαλύτερης συμμετοχής των πολιτών στα κοινά, καθώς και με τη λήψη μέτρων προστασίας των**

δικαιωμάτων του πολίτη στην ψηφιακή εποχή,

• **Προώθηση της ελληνικής πολιτισμικής ταυτότητας** με την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, την προβολή του ελληνικού πολιτισμού αλλά και την καλλιέργεια της ελληνικής γλώσσας,

• **Ισχυρή Ελλάδα** με τη χρήση πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών για καλύτερη ασφάλεια και άμυνα, προώθησιτωνΕλληνικώνσυμφερόντων και εδραίωση της ομογένειας σε «ενεργούς Έλληνεςπολίτες».

Οι προτάσεις του κειμένου στρατηγικής του 1995

Η «Ελληνική Στρατηγική στην Κοινωνία της Πληροφορίας: Εργαλείο για την Απασχόληση, την Ανάπτυξη και την Ποιότητα Ζωής» ήταν το πρώτο κείμενο στρατηγικού χαρακτήρα στην Ελλάδα. Παρουσιάστηκε το 1995 από τον τότε Υπουργό Βιομηχανίας και σημερινό Πρωθυπουργό, κ. Κ. Σημίτη και έθετε τέσσερα ορόσημα -στόχους:

- ✓ |Να περιορίσουμε το χάσμα ανάμεσα σε εμάς και τους εταίρους μας στη χρήση ανεπτυγμένης υποδομής της πληροφορίας στα επόμενα 10 χρόνια
- ✓ |Σημαντικό τμήμα των ελληνικών επιχειρήσεων να έχει τη δυνατότητα εύκολης πρόσβασης στις αγορές που συνδέονται με την υποδομή της πληροφορίας σε 15 χρόνια
- ✓ |Όλο και περισσότερες οικογενειακές μμονάδες να έχουν τη δυνατότητα εύκολης πρόσβασης στην υποδομή της πληροφορίας μέσα σε 15 χρόνια
- ✓ |Το μμεγαλύτερο τμήμα των συναλλαγών με το δημόσιο να μμπορεί να γίνει ηλεκτρονικά σε 15 χρόνια.

Για την υλοποίηση αυτών των στόχων, το κείμενο πρότεινε σειρά δράσεων, όπως η ανάπτυξη εθνικού κορμού υποδομής, η δημιουργία «Κυψελών Πληροφόρησης» για εύκολη πρόσβαση στα δίκτυα κάθε πολίτη, δημιουργία ανεξάρτητης αρχής για τη διασφάλιση συνταγματικών εγγυήσεων, η συγκρότηση μόνιμης κοινοβουλευτικής επιτροπής για την Κοινωνία της Πληροφορίας, ηανάπτυξη δικτύου πληροφοριών για τις επιχειρήσεις, το άνοιγμα του δημοσίου στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες για συναλλαγές με το κοινό, και πιλοτικές εφαρμογές κοινωνικής ωφέλειας . Πολλές από αυτές τις δράσεις έχουν δρομολογηθεί ή πραγματοποιηθεί, και άλλες επανεξετάζονται για την καλύτερη εξυπηρέτηση των στόχων στο πλαίσιο νέων δεδομένων στις τεχνολογίες και θεσμικών μεταρρυθμίσεων.

1.4. Ο ρόλος του κράτους, του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών

Η μελλοντική μορφή της Κοινωνίας της Πληροφορίας δεν είναι μία απλή διαδικασία παθητικής προσαρμογής στις νέες τεχνολογίες. Θα εξαρτηθεί από το ρόλο και τις δραστηριότητες του κράτους, του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών, καθώς και από τη συμμετοχή και συνεργασία από όλους τους φορείς του κοινωνικού βίου, ο καθένας με διακριτούς αλλά συμπληρωματικούς ρόλους.

Ο ρόλος του ιδιωτικού τομέα είναι πρωταρχικός: Τα βασικά εργαλεία στην Κοινωνία της Πληροφορίας (οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές και τα περιφερειακά τους, το λογισμικό για τις ποικίλες εφαρμογές, οι υποδομές για τα

δίκτυα που θα επιτρέψουν την μεταβίβαση των πληροφοριών) παράγονται και υποστηρίζονται από τον ιδιωτικό τομέα. Ο ιδιωτικός τομέας έχει συνεπώς καθοριστικό ρόλο στην επένδυση στις νέες τεχνολογίες, στην παραγωγή των νέων προϊόντων και την προσφορά των νέων υπηρεσιών, και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στην Κοινωνία της Πληροφορίας.

Η εμπειρία άλλων χωρών σε αυτόν τον τομέα δείχνει ότι σημαντικό μέρος των προϊόντων και υπηρεσιών βασισμένων στις νέες τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας αναπτύσσονται από νέες επιχειρηματικές πρωτοβουλίες. Το ίδιο συμβαίνει και για την ανάπτυξη ενός αυξανόμενου μέρους των βασικών υποδομών επικοινωνίας, μετά την διάσπαση "φυσικών μονοπωλίων", ιδιαίτερα στις τηλεπικοινωνίες. Μεγάλη σημασία συνεπώς έχει η βελτίωση των ευκαιριών, φορέων και συνθηκών για την δημιουργία και άνθηση νέων επιχειρήσεων.

Ο ρόλος του κράτους είναι στρατηγικός.

Στην πορεία για την Κοινωνία της Πληροφορίας, ο ρόλος του κράτους παραμένει σημαντικός αλλά είναι διαφορετικός από το παρελθόν. Είναι αυτός του κράτους-επιτελείου, που προωθεί προσαρμογές στην οικονομία και την κοινωνία, επενδύει στο ανθρώπινο δυναμικό, ενώ διαφυλάσσει τα συμφέροντα και δικαιώματα των πολιτών στην ψηφιακή εποχή.

Η πολιτεία έχει σημαντικό ρυθμιστικό και κανονιστικό ρόλο στη διαμόρφωση της αγοράς στην Κοινωνία της Πληροφορίας, τον οποίο εκπληρώνει με τη δημιουργία ενός ευέλικτου και εξελισσόμενου θεσμικού πλαισίου, καθώς και τη διαφύλαξη συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού.

Για την προσφορά υπηρεσιών στον πολίτη, η πολιτεία προωθεί εφαρμογές στις δημόσιες υπηρεσίες, την παιδεία, την υγεία και την πρόνοια, το περιβάλλον, τις μεταφορές, τον πολιτισμό. Παράλληλα, για την αποτελεσματική διαχείριση του δημόσιου χρήματος η ενίσχυση της παραγωγής και χρήσης υπηρεσιών βασισμένων στις νέες τεχνολογίες γίνεται με τρόπους παρέμβασης συμβατούς με τα κίνητρα και τους μηχανισμούς της ελεύθερης αγοράς. Αυτό σημαίνει εξακρίβωση των αναγκών των χρηστών, και παροχή της δυνατότητας επιλογής της τεχνολογικής λύσης από τους ίδιους όπου αυτό είναι δυνατό.

Η πολιτεία επίσης χρησιμοποιεί τις νέες τεχνολογίες για να εγγυηθεί την ασφάλεια, τη λειτουργία της δημοκρατίας και τις συνταγματικές ελευθερίες, την πρόσβαση όλων των πολιτών στα νέα μέσα επικοινωνίας και στις υπηρεσίες που προσφέρουν, και την προστασία της ιδιωτικότητας του πολίτη στις συναλλαγές. Τέλος, είναι αλληλέγγυη προς τους πολίτες που έχουν δυσκολίες στο να συμμετάσχουν ισότιμα στην ψηφιακή εποχή. Η κοινωνία των πολιτών συμμετέχει ενεργά στη διαμόρφωση της Κοινωνίας της Πληροφορίας. Η τεχνολογία πρέπει να βρίσκεται στην υπηρεσία της κοινωνίας και όχι το αντίθετο. Συνεπώς η Κοινωνία της Πληροφορίας θα είναι μία κοινωνία δημοκρατική μόνο εφόσον στη διαμόρφωσή της συμμετέχουν ενεργά οι πολίτες ατομικά και μέσω συλλογικών οργάνων σε συνεχή διάλογο με τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα.

Στην χώρα μας σήμερα, τείνει να δημιουργηθεί ένας διαχωρισμός ανάμεσα σε λίγους (αλλά ραγδαία αυξανόμενους) χρήστες πληροφορικής ή δικτύων επικοινωνίας όπως το Internet και σε πολλούς άλλους που αντιμετωπίζουν τις νέες τεχνολογίες στην καλύτερη περίπτωση σαν μυστήριο και στη χειρότερη σαν κίνδυνο για το μέλλον τους. Αυτή η διαφορά νοοτροπίας είναι σε ένα βαθμό θέμα διαφορετικών γενεών και δεδομένης της μεγαλύτερης εξοικείωσης των νέων με τις νέες τεχνολογίες

με την πάροδο του χρόνου θα εξαλειφθεί. Η πολιτεία έχει όμως σημαντικό χρέος ενημέρωσης και διαπαιδαγώγησης για τη διευκόλυνση αυτής της μεταβατικής περιόδου.

Παρά το γεγονός ότι η τάση προς την ψηφιοποίηση της πληροφορίας και τη μεγαλύτερη χρήση των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας στην οικονομική και κοινωνική ζωή δεν είναι αναστρέψιμη, πολλές από τις επιλογές στα πλαίσια της Κοινωνίας της Πληροφορίας έχουν στην ουσία πολιτικό χαρακτήρα και δεν είναι τεχνολογικά προκαθορισμένες. Οι αποφάσεις αυτές λαμβάνονται συνεπώς πάνω σε πιο στέρεες βάσεις από πολίτες εξοικειωμένους με τη χρήση των νέων τεχνολογιών.

Η πορεία προς την Κοινωνία της Πληροφορίας εξαρτάται από τη συνεργασία του κράτους με τον ιδιωτικό τομέα, και την ενεργό συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών.

Το Συμβούλιο Πληροφορικής Σκοπός του είναι η δημιουργία προϋποθέσεων για τη βέλτιστη συνεργασία μεταξύ των φορέων του δημοσίου τομέα, των επιχειρήσεων και των επιστημόνων πληροφορικής ώστε να συμβάλλει τη ναποτελεσματική αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών στους φορείς του Δημοσίου Τομέα και στην διαμόρφωση ενός υγιούς πλαισίου λειτουργίας της αγοράς. Μεταξύ άλλων γνωμοδοτεί επίθεμάτων στρατηγικής και προγραμματισμού για την πληροφορική και εισηγείται παρεμβάσεις και μέτρα για διαδικασίες υλοποίησης και λειτουργίας συστημάτων πληροφορικής στον Δημόσιο Τομέα καθώς και κανόνες λειτουργίας της αγοράς πληροφορικής. Το συμβούλιο περιλαμβάνει εκπροσώπους υπουργείων,

επιστημόνων και επιχειρήσεων πληροφορικής και εισηγείται προς τον Υπουργό Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης

1.5 Από το στόχο στο αποτέλεσμα: η υλοποίηση των δράσεων .

Ρεαλιστικό πλαίσιο δράσης με συγκεκριμένα ορόσημα.

Για να μεταφραστούν οι γενικοί στόχοι οι οποίοι αναφέρθηκαν παραπάνω σε πρακτικά αποτελέσματα για την οικονομία και την κοινωνία, χρειάζεται ρεαλιστικό πλαίσιο δράσης με συγκεκριμένα ορόσημα. Η κυβερνητική στρατηγική και οι πιο σημαντικές επιμέρους δράσεις παρουσιάζονται στα θεματικά κεφάλαια που ακολουθούν. Οι δράσεις είναι τριών τύπων: δραστηριότητες που έχουν ολοκληρωθεί (με έμφαση στην πρακτική τους χρησιμότητα), δράσεις σε εξέλιξη, και παρουσίαση νέων δραστηριοτήτων. Προβλήματα εφαρμογής και μέσα υλοποίησης. Η εφαρμογή στην πράξη και η υλοποίηση σχεδίων ήταν ανέκαθεν το αδύναμο σημείο σε πολλές κυβερνητικές πρωτοβουλίες στην Ελλάδα. Το πιο καλοσχεδιασμένο πλαίσιο στρατηγικής μένει κενό περιεχομένου όταν δεν υπάρχουν ή λειτουργούν λανθασμένα οι μηχανισμοί υλοποίησης. Γι αυτό το λόγο είναι απαραίτητες μία σειρά παρεμβάσεων (οι οποίες παρουσιάζονται στο τελευταίο κεφάλαιο του κειμένου) που δίνουν το πλαίσιο για τις επιμέρους δράσεις των θεματικών ενοτήτων:

- Θεσμικές και οργανωτικές μεταρρυθμίσεις: Αναδιοργάνωση υπηρεσιών πληροφορικής στον δημόσιο τομέα, αναβάθμιση υπηρεσιών εποπτείας, βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου για δημόσια έργα πληροφορικής με την θεσμοθέτηση συγκεκριμένων κανόνων και διαδικασιών που επιταχύνουν παρόμοια έργα σε καθεστώς μεγαλύτερης διαφάνειας.

• Ρυθμιστικές και κανονιστικές πρωτοβουλίες: Συμπλήρωση του θεσμικού πλαισίου για την απελευθέρωση των επικοινωνιών, ενίσχυση του ρόλου και των συνθηκών λειτουργίας εποπτικών και κανονιστικών οργάνων, συζήτηση για τον μελλοντικό τους ρόλο στο πλαίσιο των τεχνολογικών εξελίξεων, αλλά και για τη χρήση μηχανισμών αυτορρύθμισης από την αγορά.

• Αναπτυξιακές παρεμβάσεις και δημόσιες επενδύσεις. Στο πλαίσιο του αναπτυξιακού ρόλου της πολιτείας, επανεξέταση κινήτρων και μηχανισμών στήριξης για μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα των δημοσίων επενδύσεων και ορθολογική διαχείριση του δημοσίου χρήματος.

Συντονισμός του κυβερνητικού έργου και δημόσιος διάλογος Για τον καλύτερο συντονισμό του κυβερνητικού έργου στον τομέα της Κοινωνίας της Πληροφορίας έχει συσταθεί Ειδική Γραμματεία για την Κοινωνία της Πληροφορίας στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών . Λειτουργεί σε δύο κατευθύνσεις: Η βασική κατεύθυνση και η κύρια αποστολή της ΕΓ είναι η διαχείριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας» του 3^{ου} ΚΠΣ. Η δεύτερη κατεύθυνση είναι η παραγωγή πολιτικής για τη νέα οικονομία συμβάλλοντας στη διαμόρφωση πολιτικών πρωτοβουλιών και την παρακολούθηση της υλοποίησής τους σε αυτήν τη κατεύθυνση. Βασικός μοχλός υλοποίησης των κυβερνητικών στόχων είναι το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας» (ΕΠΚτΠ). Στο ΕΠΚτΠ συμμετέχουν όλα τα Υπουργεία ενώ τη συνολική ευθύνη έχουν το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών και το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης Για την διαχείριση, παρακολούθηση και υλοποίηση του ΕΠΚτΠ έχουν συσταθεί:

"Η Επιτροπή Παρακολούθησης, που αποτελείται από εκπροσώπους των εμπλεκόμενων υπουργείων και οργανισμών καθώς και των κοινωνικών εταίρων
"Η Διαχειριστική Αρχή του ΕΠΚτΠ στην Ειδική Γραμματεία για την Κοινωνία της Πληροφορίας του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, με αρμοδιότητες την ένταξη έργων στο ΕΠ, την παρακολούθηση και έλεγχο της εκτέλεσής τους, και την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων

"Η Κοινωνία της Πληροφορίας Α.Ε., υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, για τη στήριξη -- με αξιοποίηση εξωτερικών συμβούλων -- των φορέων υλοποίησης κατά τη διαδικασία προγραμματισμού και υλοποίησης των δράσεων και στην παραγωγική λειτουργία των έργων Προβλέπεται, επίσης, η σύσταση του Παρατηρητηρίου για την Κοινωνία της Πληροφορίας, για συστηματική έρευνα και τακτική απογραφή, ανάλυση και παρουσίαση των εξελίξεων για την ΚτΠ στην Ελλάδα και διεθνώς, τη μεταφορά τεχνογνωσίας αιχμής, τη διάδοση βέλτιστων μεθόδων και πρακτικών και εκπαιδευτικών εργαλείων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΑΝΟΙΚΤΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

2.1. Οι νέες τεχνολογίες στην υπηρεσία των πολιτών και των επιχειρήσεων

Στη σύγχρονη ελληνική κοινωνία, η Δημόσια Διοίκηση έχει την υποχρέωση να παρέχει στους πολίτες και στις επιχειρήσεις υπηρεσίες υψηλής ποιότητας, σε σύντομο χρόνο και με το μικρότερο δυνατό κόστος. Οι τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας προσφέρουν τα απαραίτητα εργαλεία για την επίτευξη αυτού του σκοπού, ενώ ταυτόχρονα διευκολύνουν τη λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης σε πλαίσιο διαφάνειας και δημοκρατικής συμμετοχής. Μιας τέτοιας μορφής ανοικτή και αποτελεσματική Δημόσια Διοίκηση:

- δημιουργεί ολοκληρωμένες δομές και μηχανισμούς παραγωγής, διαχείρισης και διάθεσης των δημοσίων πληροφοριών, ικανοποιώντας τις ανάγκες πληροφόρησης και εξυπηρέτησης των πολιτών και των επιχειρήσεων, και
- συνεισφέρει στην πορεία της χώρας προς την Κοινωνία της Πληροφορίας ως ρυθμιστικός και αναπτυξιακός παράγοντας της εθνικής οικονομίας, διευκολύνοντας τη δημιουργία κρίσιμης μάζας χρηστών και δημιουργών πληροφορίας.

Εκσυγχρονισμός της Δημόσιας Διοίκησης. Τα τελευταία χρόνια, βρίσκονται σε εξέλιξη σειρά θεσμικών και οργανωτικών αλλαγών στον ελληνικό Δημόσιο Τομέα. Η αποκέντρωση των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων του κράτους στις περιφέρειες και στις νομαρχιακές και τοπικές αυτοδιοικήσεις μετατρέπει τα υπουργεία σε κέντρα στρατηγικού σχεδιασμού. Οι συγχωνεύσεις και καταργήσεις δημοσίων υπηρεσιών και κρατικών νομικών προσώπων, η αναδιοργάνωση των δημοσίων υπηρεσιών, καθώς και η εισαγωγή δημοσίων επιχειρήσεων στο Χρηματιστήριο, μεταβάλλουν δραστικά τη φυσιογνωμία της κρατικής μηχανής. Η Δημόσια Διοίκηση εκσυγχρονίζεται και εξελίσσεται σε αποτελεσματικό φορέα διαμόρφωσης δημόσιας πολιτικής και εποπτείας της εφαρμογής της.

Η εισαγωγή νέων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας στη Δημόσια Διοίκηση είναι αναπόσπαστο μέρος της γενικότερης κυβερνητικής πολιτικής για την αποκέντρωση των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων του κράτους, και την αναδιοργάνωση των δημοσίων υπηρεσιών.

Νέες τεχνολογίες.

Η επιτυχία των επιχειρούμενων αλλαγών εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την αξιοποίηση των δυνατοτήτων τις οποίες παρέχουν οι τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας. Παρά την υλοποίηση αρκετών έργων κατά την τελευταία δεκαετία, η πληροφορική δεν έχει αναπτυχθεί σε ικανοποιητικό βαθμό στην Δημόσια Διοίκηση. Η καθυστέρηση αυτή έχει δημιουργήσει "φαύλο κύκλο" με τη διατήρηση των παραδοσιακών γραφειοκρατικών και αναποτελεσματικών δομών, μηχανισμών και νοοτροπιών. Ως εκ τούτου, η προσπάθεια αύξησης του ρυθμού ανάπτυξης εφαρμογών πληροφορικής εντάσσεται στο ευρύτερο πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων.

Το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης

Το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης (ΕΚΔΔ) ιδρύθηκε το 1983 και έχει σκοπό τη δημιουργία στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης, είτε μέσω φοίτησης στην Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης (ΕΣΔΔ) είτε μέσω παρακολούθησης εισαγωγικών εκπαιδευτικών σεμιναρίων και επιμορφωτικών προγραμμάτων στο Ινστιτούτο Επιμόρφωσης (ΙΝΕΠ).

Κατά τη διάρκεια της τελευταίας πενταετίας περισσότεροι από 44.000 υπάλληλοι παρακολούθησαν 2107 προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης συνολικής διάρκειας άνω των 153.000 ωρών, ενώ 12.085 υπάλληλοι παρακολούθησαν 714 προγράμματα πληροφορικής συνολικής διάρκειας 44.000 ωρών.

Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού.

Ο εκσυγχρονισμός της Δημόσιας Διοίκησης δεν μπορεί παρά να στηριχθεί στο ανθρώπινο δυναμικό της. Σε ότι αφορά στην αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, οι παρεμβάσεις εστιάζονται:

- στην προσαρμογή του προσοντολογίου για νέους υπαλλήλους, με ενσωμάτωση γνώσεων σε θέματα πληροφορικής και νέων τεχνολογιών
- στην κάλυψη των ελλείψεων σε εξειδικευμένα στελέχη πληροφορικής.
- στην επιμόρφωση των εν ενεργεία υπαλλήλων σε θέματα οργάνωσης, διοίκησης και πληροφορικής.

Το Πρόγραμμα Πολιτεία Τον Μάιο του 2000 διαμορφώθηκε το σχέδιο "ΠΟΛΙΤΕΙΑ" που περιγράφει τις γενικές κατευθύνσεις της διαρκούς μεταρρύθμισης στη Δημόσια Διοίκηση. Το πλαίσιο αυτό συμπληρώνεται και ολοκληρώνεται με τα Επιχειρησιακά Προγράμματα «Διοίκηση με Στόχους» και «Δεικτών Αξιολόγησης και Επιδόσεων». Το πρόγραμμα ΠΟΛΙΤΕΙΑ όπως έχει παρουσιαστεί και υλοποιείται ήδη από το ΥΠΕΣΔΔΑ, περιλαμβάνει τις αρχές πολιτικής και τις βασικές δράσεις για τη μεταρρύθμιση της Δημόσιας Διοίκησης (και Αυτοδιοίκησης) στην Ελλάδα. Ο Νόμος 2880/2001 αναφέρεται στους μηχανισμούς υλοποίησης, παρακολούθησης και αξιολόγησης της εφαρμογής της πολιτικής αυτής. Ο σχεδιασμός των εκπαιδευτικών προγραμμάτων επιμόρφωσης καλύπτει όλα τα επίπεδα της διοίκησης, από τους νεοεισερχομένους υπαλλήλους μέχρι τα ανώτερα και ανώτατα στελέχη, και στοχεύει στα ακόλουθα:

- να αναπτυχθούν οι δεξιότητες των δημοσίων υπαλλήλων ώστε να καταστούν ικανοί χρήστες των νέων τεχνολογιών και να εθιστούν στην ομαδική εργασία,
- να βελτιωθεί η επίδοση και η αποτελεσματικότητα των υπαλλήλων και να αναβαθμισθεί το περιβάλλον εργασίας τους, και
- να υποστηριχθεί η μεταρρυθμιστική προσπάθεια από την υπαλληλική ιεραρχία ώστε να εξασφαλισθεί η συνέχεια και η συνέπεια των υλοποιούμενων δράσεων.

2.2. Συστήματα πληροφορικής για καλύτερη διαχείριση

Στις δημόσιες υπηρεσίες, ήδη λειτουργούν ή βρίσκονται στο στάδιο της υλοποίησης αρκετά συστήματα πληροφορικής. Τα συστήματα αυτά υποστηρίζουν σημαντικές

διαχειριστικές λειτουργίες της διοίκησης και βάσεις δεδομένων για τις θεμελιώδεις για τη λειτουργία του κράτους πληροφορίες. Έργα του 2ου ΚΠΣ. Στο πλαίσιο του 2ου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης έχουν υλοποιηθεί σε δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμούς έργα πληροφορικής συνολικού προϋπολογισμού της τάξης των 200 δισεκατομμυρίων δραχμών. Τα έργα αυτά:

- βελτιώνουν την αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα σημαντικών τομέων της Δημόσιας Διοίκησης, όπως η βεβαίωση και είσπραξη των φόρων και των ασφαλιστικών εισφορών, η χορήγηση και καταβολή συντάξεων, η συλλογή και επεξεργασία στατιστικών στοιχείων, η παροχή υπηρεσιών υγείας, ο υπολογισμός και η καταβολή επιδομάτων και επιδοτήσεων κλπ.
- επιτρέπουν την άσκηση ορθολογικής διαχείρισης των διαθέσιμων πόρων και συμβάλλουν στη μείωση του κόστους και στη βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών.
- δημιουργούν το κατάλληλο τεχνικό περιβάλλον για την υποστήριξη της διοικητικής διαδικασίας με συστήματα αυτοματισμού γραφείου και εργαλεία λήψης αποφάσεων.
- συμβάλλουν στη δημιουργία βάσεων δεδομένων με στοιχεία για τις επιχειρήσεις, τους επαγγελματίες, την απασχόληση, τη βιομηχανία, το εμπόριο, την εν γένει οικονομική δραστηριότητα, τις χρήσεις γης, το περιβάλλον, τις μεταφορές, την υγεία.
- θέτουν τις βάσεις για τη δημιουργία ενδοϋπηρεσιακής και διυπηρεσιακής δικτυακής υποδομής, η οποία εξασφαλίζει τη διασυνδεσιμότητα και διαλειτουργικότητα των συστημάτων.
- αντιμετωπίζουν ειδικές ανάγκες όπως η εισαγωγή του Ευρώ στις συναλλαγές.

Η αντιμετώπιση του Προβλήματος του Έτους 2000

Το Πρόβλημα του Έτους 2000, δηλαδή η ασυμβατότητα των πληροφοριακών συστημάτων με την ηλεκτρονική αναγνώριση ημερομηνιών μετά την 1/1/2000, αναγνωρίστηκε έγκαιρα ως πραγματικό και επείγον θέμα και αντιμετωπίστηκε με επιτυχία, τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα της χώρας. Μάλιστα, με την ευκαιρία των σχετικών δράσεων αντικαταστάθηκε ένας σημαντικός αριθμός πεπαλαιωμένων συστημάτων, ενώ καθιερώθηκε η χρήση δόκιμων μεθόδων ανάπτυξης, λειτουργίας και συντήρησης συστημάτων.

Η αρχική προετοιμασία της Δημόσιας Διοίκησης για το πρόβλημα έγινε από την Υπηρεσία Ανάπτυξης Πληροφορικής του ΥΠΕΣΔΔΑ κατά την περίοδο 1997-8. Ο τελικός συντονισμός της προσπάθειας αντιμετώπισης το προβλήματος στην Ελλάδα έγινε από τη διυπουργική Ομάδα Δράσης 2000., η οποία λειτούργησε από το Δεκέμβριο 1998 μέχρι το Μάρτιο 2000 με τη συμμετοχή εκπροσώπων των συλλογικών φορέων των ιδιωτικών επιχειρήσεων, καθώς και των εταιρειών και επιστημόνων πληροφορικής. Η συνολική προσπάθεια για την αντιμετώπιση του Προβλήματος του Έτους 2000 και η θετική κατάληξή της κατέδειξαν, αφενός, την ιδιαίτερη ανάγκη για στενή και ουσιαστική συνεργασία μεταξύ των φορέων του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα και, αφετέρου, την ευκαιρία για αλλαγή την οποία προσφέρει κάθε πρόβλημα και η οποία πρέπει να αξιοποιείται κατάλληλα.

Δράσεις σε εξέλιξη

Η περαιτέρω ανάπτυξη των συστημάτων πληροφορικής της Δημόσιας Διοίκησης, η οποία χρηματοδοτείται κατά κύριο λόγο με πόρους του 3ου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης κατά την περίοδο 2000-2006, στοχεύει στην υλοποίηση έργων σε τομείς κρίσιμους για τη λειτουργία του κράτους και σε τομείς στους οποίους έχει διαπιστωθεί σχετικά μεγαλύτερη καθυστέρηση. Τα νέα συστήματα πληροφορίας και επικοινωνίας βελτιώνουν τη λειτουργία του κράτους και τις υπηρεσίες που προσφέρονται στους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κλεισθένης» του Β ΎΚΠΣ

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκσυγχρονισμού της Δημόσιας Διοίκησης "Κλεισθένης" – υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του 2^{ου} Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Ο κύριος στόχος του προγράμματος ήταν η δημιουργία προϋποθέσεων συνεχούς εκσυγχρονισμού της διοίκησης μέσω παρεμβάσεων τεχνικού, οργανωτικού και εκπαιδευτικού χαρακτήρα. Το πρόγραμμα είχε συνολικό προϋπολογισμό 96,4 δισεκατομμυρίων δραχμών για την περίοδο 1994-1999 και χρηματοδότησε:

- ✓ έργα οργάνωσης και πληροφορικής στους τομείς δημοσιονομικού, κοινωνικού και οικονομικού ενδιαφέροντος
- ✓ προγράμματα εισαγωγικής και συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού της Δημόσιας Διοίκησης
- ✓ μελέτες και εφαρμογές για τη χρήση των νέων τεχνολογιών στις δημόσιες υπηρεσίες και για τη δημιουργία της απαραίτητης κοινής υποδομής.

Οι συνολικές νομικές δεσμεύσεις ήταν 329 εκατ. ευρώ (116% επί του συνολικού προϋπολογισμού) ενώ οι συνολικές δαπάνες 288 εκατ. ευρώ με ποσοστό απορρόφησης 101%. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ" περιέλαβε έργα που αφορούν :στο διοικητικό εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Διοίκησης, στην ανάπτυξη ολοκληρωμένων πληροφοριακών συστημάτων στη Δημόσια Διοίκηση και στην κατάρτις και εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού . Συγκεκριμένα, για την επόμενη οκταετία προωθούνται έργα αναδιοργάνωσης και πληροφορικής σε τομείς όπως έσοδα και δαπάνες, πληρωμές κάθε είδους, κοινωνική ασφάλιση, υγεία, δημόσια τάξη, δικαιοσύνη, εκπαίδευση, απασχόληση, χωροταξία, περιβάλλον, μεταφορές, περιφερειακή διοίκηση, αυτοδιοίκηση, κλπ. Προωθείται, επίσης, η ολοκλήρωση του περιβάλλοντος διαδικτύωσης των διαφόρων συστημάτων της Δημόσιας Διοίκησης και προγραμματίζεται σειρά μικρών πιλοτικών, αλλά επεκτάσιμων, έργων σε τομείς όπου δεν είναι δυνατή η υλοποίηση έργων μεγάλης κλίμακας.

2.3. Παραγωγή, διαχείριση και διάθεση των δημοσίων πληροφοριών

Το Δημόσιο είναι ο μεγαλύτερος κάτοχος πληροφορίας στην Ελλάδα. Από τη φύση των δραστηριοτήτων του, το δημόσιο είναι ο μεγαλύτερος ιδιοκτήτης, δημιουργός, αλλά και χρήστης πληροφοριών στη χώρα. Οι πληροφορίες αυτές είναι σημαντικές

- για τον ίδιο το Δημόσιο Τομέα στο πλαίσιο της άσκησης των συνήθων καθηκόντων και, ιδιαίτερα, στην υποστήριξη της διαδικασίας λήψης αποφάσεων,

- για τους πολίτες, τόσο στο πλαίσιο των δημοκρατικών δικαιωμάτων τους όσο και με την ιδιότητά τους ως καταναλωτών κρατικών υπηρεσιών,
- για τις επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα, οι οποίες χρειάζονται διαφόρων ειδών πληροφορίες για τη λειτουργία τους και τη χάραξη στρατηγικής, και
- για τη βιομηχανία πληροφοριών (περιεχομένου), η οποία χρησιμοποιεί τις πληροφορίες ως πρώτη ύλη για προϊόντα και υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας.

Ψηφιοποίηση της πληροφορίας.

Αποτελεί πρωταρχικό στόχο για τη Δημόσια Διοίκηση η μετατροπή της υπάρχουσας δημόσιας πληροφορίας σε ψηφιακή μορφή, η οργάνωσή της σε υποστηριζόμενες βάσεις δεδομένων και η εξασφάλιση της πρόσβασης πολιτών και επιχειρήσεων σε αυτές τις βάσεις με ηλεκτρονικό τρόπο, μέσα σε χρονικό ορίζοντα οκτώ ετών.

Η προσαρμογή των πληροφοριακών συστημάτων στο Ευρώ

Σχετικά με την προσαρμογή στο Ευρώ, εκπονήθηκαν μελέτες για τις οικονομικές, οργανωτικές και τεχνικές συνιστώσες του θέματος από το Υπουργείο Οικονομικών και το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Στις μελέτες αυτές λαμβάνεται μέριμνα για τις αλλαγές οι οποίες πρέπει να γίνουν στα πληροφοριακά συστήματα του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα ώστε να υπάρξει ομαλή μετάβαση στο Ευρώ. Βάσει των μελετών αυτών, τα έργα προσαρμογής πληροφοριακών συστημάτων υλοποιούνται, περιλαμβάνοντας τους φορείς της ευρύτερης δημόσιας διοίκησης, ενώ χρηματοδοτούνται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας» του 3^{ου} ΚΠΣ.

Την γενικότερη ευθύνη για την μετάβαση της χώρας έχει η Διυπουργική Ομάδα Δράσης για το ΕΥΡΩ (<http://www.euro-hellas.gr/>) η οποία συστάθηκε με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Εθνικής Οικονομίας και συμμετέχουν εκπρόσωποι από το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, Υπουργείο Οικονομικών, Υπουργείο Ανάπτυξης, Τράπεζα της Ελλάδος, ΣΕΒ, ΓΣΕΕ, ΕΕΤ, υπό την προεδρία του Γενικού Γραμματέα του ΥΠΕΘΟ. Η Ομάδα Δράσης άρχισε τη λειτουργία της τον Μάιο του 2000. Η σταδιακή δημιουργία βάσεων δεδομένων θα καταστήσει δυνατή την ουσιαστική παροχή πληροφόρησης προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, αλλά και, γενικότερα, την παροχή σύνθετων και αναβαθμισμένων υπηρεσιών.

Δίκτυο Δημόσιας Διοίκησης

Το έργο "ΣΥΖΕΥΞΙΣ" (Μελέτη και Δημιουργία του Εθνικού Δικτύου Δημόσιας Διοίκησης) έχει σκοπό τη διαμόρφωση ενός ενιαίου τεχνικού και λειτουργικού περιβάλλοντος επικοινωνίας των δημοσίων υπηρεσιών, μεταξύ τους αλλά και με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Το έργο υλοποιείται από το Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Με την ολοκλήρωση της πρώτης φάσης του έργου (διασύνδεση των κεντρικών υπηρεσιών των υπουργείων και των περιφερειών) έχει σχεδιασθεί και η άμεση επέκτασή του, μέσα στο 2002, από πόρους του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας» του 3^{ου} ΚΠΣ.

Απαραίτητη υποδομή

Η δημιουργία, διάθεση και χρήση της πληροφορίας προϋποθέτουν για τις δημόσιες υπηρεσίες την ύπαρξη συστημάτων αυτοματισμού γραφείου, τις κατάλληλες λειτουργικές διασυνδέσεις για πρόσβαση σε βάσεις δεδομένων και τράπεζες πληροφοριών και τη δυνατότητα επικοινωνίας με ανταλλαγή μηνυμάτων τουλάχιστον ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Με δεδομένη την αλματώδη αύξηση της χρήσης του Internet και στην Ελλάδα, η πρόσβαση και δημιουργία σελίδων στον παγκόσμιο ιστό (World Wide Web), καθώς και η παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, αποτελούν απαραίτητες προϋποθέσεις για αξιοποιήσιμο σύστημα "επεξεργασίας" πληροφορίας. Οι προϋποθέσεις αυτές ήδη έχουν εξασφαλισθεί για τις περισσότερες δημόσιες υπηρεσίες.

Η χρήση του ανοιχτού λογισμικού στην Δημόσια Διοίκηση Ανοιχτό λογισμικό (www.opensource.org) είναι το μοντέλο ανάπτυξης λογισμικού όπου ο πηγαίος κώδικας είναι διαθέσιμος σε όποιον ενδιαφέρεται για αυτόν. Οι όροι διανομής του λογισμικού αυτού πρέπει να πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια, τα βασικότερα από τα οποία είναι η ελεύθερη χρήση, αντιγραφή, αναδιανομή και βελτίωσή του ώστε να εξυπηρετεί τις ανάγκες του ατόμου ή του συνόλου που τον μεταβάλλει.

Μερικά από τα πλεονεκτήματα λογισμικού ανοιχτού κώδικα είναι η οικονομική μείωση σχετικών προγραμμάτων και εφαρμογών, η δυνατότητα παροχής αυξημένης συμβατότητας, ασφάλειας και απόδοσης ελέγχου στην δημόσια διοίκηση.

Στα μειονεκτήματα του λογισμικού ανοιχτού κώδικα είναι, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, η ίδια η ανοιχτή φιλοσοφία του, η δύσκολη παροχή, μέχρι τώρα, ολοκληρωμένης υποστήριξης και το γεγονός ότι δεν έχει καθιερωθεί σε διεθνές επίπεδο παρά σε συγκεκριμένες πρωτοβουλίες. Η προώθηση του ανοιχτού λογισμικού αποτελεί μια από τις δεσμεύσεις του eEurope για την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής κυβέρνησης ενώ πολλές χώρες (Γερμανία, Γαλλία, Βέλγιο κτλ) έχουν ξεκινήσει την πιλοτική προσαρμογή βασικών λειτουργιών της δημόσιας διοίκησης σε λογισμικό ανοιχτού κώδικα. (<http://europa.eu.int/ispo/ida>).

Διάθεση πληροφοριών

Για λόγους διαφάνειας και υποχρέωσης του κράτους για παροχή πληροφόρησης προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, συγκεκριμένες κατηγορίες δημοσίων δεδομένων και επεξεργασμένων πληροφοριών διατίθενται δωρεάν και είναι προσβάσιμες από όλους. Πληροφορίες οι οποίες είναι αποτέλεσμα επεξεργασίας δεδομένων ή πρόκειται να διατεθούν σε ιδιωτικούς φορείς οι οποίοι θα προσθέσουν αξία, για εμπορικούς σκοπούς θα διατίθενται στους ενδιαφερόμενους επί αμοιβή.

Στόχος η μετατροπή της υπάρχουσας δημόσιας πληροφορίας σε ψηφιακή μορφή και η εξασφάλιση πλήρους ηλεκτρονικής πρόσβασης πολιτών και επιχειρήσεων. Για συγκεκριμένες διοικητικές, τεχνικές, οικονομικές και νομικές πληροφορίες, οι οποίες κρίνονται απαραίτητες για τη λειτουργία των επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα και για την εν γένει οικονομική δραστηριότητα, προωθείται ήδη η άμεση δημιουργία αντίστοιχων βάσεων δεδομένων, ανεξάρτητα από το γεγονός της δωρεάν ή μη διάθεσής τους.

Με το σκεπτικό αυτό δημιουργούνται, για παράδειγμα, βάσεις δεδομένων όπως

αυτές του Εθνικού Τυπογραφείου και του Διαρκή Κώδικα Νομοθεσίας(.Ραπτάρχη.).

Λόγω των αυξημένων αναγκών της κοινωνίας και της οικονομίας για ασφαλή και χαμηλού κόστους πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας πληροφορίες του Δημόσιου Τομέα, προωθείται άμεσα η διαμόρφωση ολοκληρωμένου πλαισίου διάθεσης πληροφοριών το οποίο αφορά στο εύρος, στους περιορισμούς και στις εξαιρέσεις του δικαιώματος πρόσβασης στις δημόσιες πληροφορίες, τους κανόνες διάθεσης πληροφοριών στο εμπόριο (πολιτικές τιμολόγησης, πνευματικά δικαιώματα, πρακτικές θεμιτού ανταγωνισμού), καθώς και το σεβασμό του θεμελιώδους δικαιώματος για προστασία της ιδιωτικής ζωής.

Για την διευκόλυνση του πολίτη, ήδη παρέχονται και θα αναπτυχθούν περαιτέρω ηλεκτρονικά σημεία επικοινωνίας με τη Δημόσια Διοίκηση σε διάφορους δημόσιους χώρους.

2.4. Πρόσβαση στις δημόσιες πληροφορίες

Διαφανής λειτουργία του κράτους

Θεμελιώδες χαρακτηριστικό της Δημόσιας Διοίκησης στο πλαίσιο της Κοινωνίας της Πληροφορίας είναι η προαγωγή της δημοκρατικής λειτουργίας και της διαφάνειας. Προς την κατεύθυνση αυτή, η Δημόσια Διοίκηση φροντίζει όχι μόνο για τη διαθεσιμότητα της πληροφορίας, αλλά και για την προσπελασιμότητά της από τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, λαμβάνοντας υπόψη τις απαιτήσεις για ασφάλεια. Με δεδομένη την υστέρηση στη διείσδυση των προσωπικών υπολογιστών στα νοικοκυριά και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, στόχος είναι να παρέχονται ηλεκτρονικά σημεία επικοινωνίας με τη Δημόσια Διοίκηση σε διάφορους δημόσιους χώρους. Ήδη στην κατεύθυνση αυτή λειτουργούν τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών στις μεγάλες πόλεις της χώρας. Τα σημεία αυτά αποκτούν βαρύνουσα σημασία σε γεωγραφικά απομονωμένες περιοχές, καθώς και στις περιπτώσεις των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και των μειονεκτικών ομάδων πολιτών οποίες αυτή προσφέρει εξαρτώνται κατά κύριο λόγο από την διασφάλιση ενός συνολικού πλαισίου ασφαλών συναλλαγών. Η προστασία του ατόμου από τη μη νόμιμη χρήση προσωπικών πληροφοριών αποτελεί τη μία διάσταση αυτού του θέματος (κεφάλαιο 11).

Το πρόγραμμα Αριάδνη

Μέσα από το Πρόγραμμα αυτό, και υπό το πρίσμα της ανάγκης για την ουσιαστική εφαρμογή των δράσεων για μια «Ηλεκτρονική Κυβέρνηση», ενοποιούνται πολλές παράλληλες πρωτοβουλίες όπως η ηλεκτρονική διάθεση του Οδηγού του Πολίτη, το κέντρο κλήσης 1464, το Πρόγραμμα Αστερίας, η δημιουργία One-Stop Shops, η ψηφιοποίηση εντύπων, η απλοποίηση διοικητικών διαδικασιών κ.α. Το πρόγραμμα ΑΡΙΑΔΝΗ αποσκοπεί στη βελτίωση της επικοινωνία και της ποιότητας της εξυπηρέτησης που λαμβάνει ο πολίτης από τις Δημόσιες Υπηρεσίες της χώρας ενώ σηματοδοτεί τη συνεργασία της Δημόσιας Διοίκησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και θα υλοποιηθεί μέσω κεντρικών και αποκεντρωμένων δράσεων. Οι διοικητικές πληροφορίες και τα δεδομένα (π.χ. ψηφιοποιημένα έντυπα) θα είναι προσπελάσιμα από τον πολίτη με τους εξής τρόπους:

1. Μέσω τηλεφώνου

2. Μέσω Internet

3. Μέσω δομών εξυπηρέτησης σε τοπικό επίπεδο.

Οι δομές αυτές, που θα ανέρχονται συνολικά σε 1000 σημεία περίπου, έχουν αρχίσει να εγκαθίστανται στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) της χώρας μέσα στο 2002. Τα 1000 αυτά σημεία εξυπηρέτησης του πολίτη θα αποτελέσουν ταυτόχρονα και 1000 σημεία δημόσιας πρόσβασης του στο INTERNET.

Παρουσία της Δημόσιας Διοίκησης στον Παγκόσμιο Ιστό

Σύμφωνα με έρευνα που έγινε για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής τον Νοέμβριο του 2001

(http://europa.eu.int/information_society/eeurope/news_library/documents/bench_online_services.doc) σε όλα τα Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής ένωσης, το 39% των βασικών υπηρεσιών της δημόσιας διοίκησης στη χώρα μας είναι διαθέσιμο στο Διαδίκτυο.

Γενικότερα όλα τα υπουργεία και οι περισσότερες διοικητικές αρχές έχουν ιστοσελίδα στο διαδίκτυο ενώ οι προσφερόμενες υπηρεσίες επεκτείνονται συνεχώς.

Υπουργεία και Γενικές Γραμματείες

Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας <http://www.mnec.gr/>

Υπουργείο Εξωτερικών <http://www.mfa.gr/>

Υπουργείο Έθνικής Άμυνας <http://www.mod.gr/>

Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης
<http://www.ypes.gr/>

Υπουργείο Ανάπτυξης <http://www.ypan.gr/>

Υπουργείο Γεωργίας <http://www.ypge.gr/>

Υπουργείο Δικαιοσύνης <http://www.ministryofjustice.gr/>

Υπουργείο Δημόσιας Τάξης <http://www.ydt.gr/>

Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων <http://www.ypepth.gr/>

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων <http://www.labor-ministry.gr/>

Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων <http://www.yme.gr/>

Υπουργείο Πολιτισμού <http://www.culture.gr/>

Υπουργείο Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης <http://www.minpress.gr/>

Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας <http://www.yypg.gr/>

Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας <http://www.yen.gr/>

Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών <http://www.yme.gr/>

Υπουργείο Μακεδονίας-Θράκης <http://www.mathra.gr/>

Υπουργείο Αιγαίου <http://www.ypai.aegean.gr/>

Γενική Γραμματεία Αθλητισμού <http://www.sport.gov.gr/>

Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού <http://www.mfa.gr/ggae/>

Γενική Γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης <http://www.gspa.gr/yddka/start.htm>

Γενική Γραμματεία Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού <http://www.gnto.gr/>

Γενική Γραμματεία Έρευνας & Τεχνολογίας <http://www.gsrt.gr/>

Γενική Γραμματεία Εμπορίου <http://www.gge.gr/>

Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης <http://www.gsae.edu.gr/>

Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς <http://www.neagenia.gr/>

Γενική Γραμματεία Πληροφορικών Συστημάτων <http://www.gsis.gov.gr/>

Γενικό Λογιστήριο του Κράτους <http://www.mof-glκ.gr/>

Η άλλη διάσταση αναφέρεται στη δυνατότητα εξακρίβωσης της ταυτότητας του συναλλασσόμενου με ηλεκτρονικό τρόπο με κάποιο δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα. Η τεχνολογία παρέχει σειρά προϊόντων και μηχανισμών, όπως οι έξυπνες κάρτες, οι ψηφιακές υπογραφές και η κρυπτογράφηση, οι οποίες

καλύπτουν από τεχνικής πλευράς τις απαιτήσεις για εμπιστευτικότητα και ασφάλεια των συναλλαγών. Η σχετικά μικρή διάδοση των προϊόντων και μηχανισμών αυτών στην Ελλάδα, και ιδιαίτερα στη Δημόσια Διοίκηση, απαιτεί την άμεση μελέτη και υιοθέτησή τους όπου αυτό κρίνεται συμφέρον, με συντονισμένο και συστηματικό τρόπο.

Εμπιστευτικότητα των συναλλαγών

Η επιτυχία της Κοινωνίας της Πληροφορίας και η διεύρυνση των δυνατοτήτων τις μικρής διάδοσης των προϊόντων και μηχανισμών αυτών στην Ελλάδα, και ιδιαίτερα στη Δημόσια Διοίκηση, απαιτεί την άμεση μελέτη και υιοθέτησή τους όπου αυτό κρίνεται συμφέρον, με συντονισμένο και συστηματικό τρόπο.

Τηλεφωνικές Αιτήσεις

Από το Φεβρουάριο 1998, οι πολίτες μπορούν να καλούν τον αριθμό "1502" και να υποβάλουν τηλεφωνικά αίτηση για μια σειρά πιστοποιητικών, όπως ληξιαρχικών πράξεων, φορολογικής ενημερότητας, στρατολογικής κατάστασης και ποινικού μητρώου. Οι αιτήσεις διαβιβάζονται με ηλεκτρονικό τρόπο από τον ΟΤΕ στην αρμόδια κατά περίπτωση δημόσια υπηρεσία.

Η παραλαβή των πιστοποιητικών γίνεται ταχυδρομικά με ελάχιστη οικονομική επιβάρυνση. Στο τηλεφωνικό κέντρο του "1502" υποβάλλονται ήδη περισσότερες από 600 αιτήσεις για έκδοση πιστοποιητικών την ημέρα. Το 2000 οι κλήσεις ήταν 600.000 ενώ για το 2001 ο ίδιος αριθμός πλησίασε τις 680.000. Από τον συνολικό αριθμό γενικότερων κλήσεων για το 2001 οι 328.000 μετατράπηκαν σε πιστοποιητικά.

Λειτουργεί, επίσης το τηλεφωνικό κέντρο 1464, το οποίο εξυπηρετεί σε περίπου 500.000 πολίτες το 2000 και 1.300.000 το 2001. Στο κέντρο "1464" εντάχθηκαν ήδη τα κέντρα πληροφόρησης του Εθνικού Τυπογραφείου και του Υπουργείου Μεταφορών, ενώ παρέχεται και η πληροφόρηση που αφορά στο TAXIS και γενικώς όλα τα θέματα του Υπουργείου Οικονομικών

Η άλλη διάσταση αναφέρεται στη δυνατότητα εξακρίβωσης της ταυτότητας του συναλλασσόμενου με ηλεκτρονικό τρόπο με κάποιο δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα. Η τεχνολογία παρέχει σειρά προϊόντων και μηχανισμών, όπως οι έξυπνες κάρτες, οι ψηφιακές υπογραφές και η κρυπτογράφηση, οι οποίες καλύπτουν από τεχνικής πλευράς τις απαιτήσεις για εμπιστευτικότητα και ασφάλεια των συναλλαγών.

2.5 Εξυπηρέτηση των πολιτών και των επιχειρήσεων

Προτεραιότητα στον πολίτη Η βελτίωση της εξυπηρέτησης των πολιτών και των επιχειρήσεων είναι ένας από τους σημαντικότερους στόχους της προσπάθειας εκσυγχρονισμού της Δημόσιας Διοίκησης.

Σήμερα, οι πολίτες και οι επιχειρήσεις ταλαιπωρούνται στις συναλλαγές τους με το δημόσιο επειδή οι δημόσιες υπηρεσίες αδυνατούν να διεκπεραιώσουν αποτελεσματικά συναλλαγές μεταξύ τους και να επαναχρησιμοποιήσουν πληροφορίες οι οποίες τους είναι ήδη γνωστές από προηγούμενες συναλλαγές

με τους ίδιους συναλλασσόμενους. Η βελτίωση της εξυπηρέτησης στηρίζεται στη δημιουργία του κατάλληλου τεχνικού και λειτουργικού περιβάλλοντος διεπικοινωνίας των δημοσίων υπηρεσιών, το οποίο θα επιτρέψει να κινείται μεταξύ των υπηρεσιών ο φάκελος και όχι ο πολίτης..

Παρά το γεγονός ότι η έλλειψη "πελατοκεντρικών" εφαρμογών και η ανυπαρξία ολοκληρωμένου περιβάλλοντος διεπικοινωνίας αποτελούν σημαντικούς περιοριστικούς παράγοντες, τα υλοποιούμενα έργα πληροφορικής και επικοινωνιών στη Δημόσια Διοίκηση δημιουργούν τις προϋποθέσεις για τη διεύρυνση και ποιοτική αναβάθμιση των υπηρεσιών και την καλύτερη ανταπόκριση του δημοσίου στις ανάγκες του ιδιωτικού τομέα.

Δράσεις του Υπουργείου Οικονομικών

Το Υπουργείο Οικονομικών υλοποιεί με χρηματοδότηση του προγράμματος "Κλεισθένης" του Β' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας» σημαντικό αριθμό έργων πληροφορικής στους τομείς της φορολογίας (πρόγραμμα TAXIS), των τελωνείων, κλπ. Τα έργα αυτά αναφέρονται σε ιδιαίτερα κρίσιμους για τη λειτουργία του κράτους τομείς και συμβάλλουν αποφασιστικά στη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς όλους τους συναλλασσόμενους με το Υπουργείο, στην αποτελεσματική υποστήριξη της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, στην πάταξη της διαφυγής φόρων και δασμών, και στην περιστολή των δημοσίων δαπανών.

Το TAXISnet

Οι υπηρεσίες TAXISnet (www.taxisnet.gr) για την φορολογική εξυπηρέτηση πολιτών και επιχειρήσεων περιλαμβάνουν, μεταξύ των άλλων, την ηλεκτρονική υποβολή δηλώσεων ΦΠΑ με πληρωμή του φόρου μέσω υπηρεσιών του Τραπεζικού Συστήματος, την ηλεκτρονική υποβολή δηλώσεων Φόρου Εισοδήματος, την εξατομικευμένη ηλεκτρονική πληροφόρηση για τα αποτελέσματα εκκαθάρισης του Φόρου Εισοδήματος καθώς και την ηλεκτρονική έκδοση πιστοποιητικών μέσω fax. Ορισμένες από τις υπηρεσίες αυτές, όπως και άλλες υπηρεσίες γενικής πληροφόρησης, είναι επίσης διαθέσιμες μέσω τηλεφωνικού κέντρου εξυπηρέτησης κλήσεων και μέσω του ιστοχώρου της Γενικής Γραμματείας Πληροφορικών Συστημάτων (www.gsis.gov.gr). Οι υπηρεσίες TAXISnet, όπως και τα πληροφοριακά συστήματα Φορολογίας TAXIS και Τελωνείων ICIS, έχουν προσαρμοστεί πλήρως στο ενιαίο ευρωπαϊκό νόμισμα ενώ η ανταπόκριση των πολιτών και επιχειρήσεων στην αξιοποίηση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών TAXISnet έχει υπάρξει εξαιρετικά θετική. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι από την έναρξη παραγωγικής λειτουργίας (Μάιος 2000) μέχρι τον Ιανουάριο 2002 γίνονται δεκτές, κατά μέσο όρο, 500 περίπου εγγραφές νέων χρηστών ανά εργάσιμη ημέρα.

Ο συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων χρηστών ξεπερνά τις 200.000, ενώ περίπου 400.000 δηλώσεις έχουν υποβληθεί ηλεκτρονικά, με συνολικό εισπραχθέν ποσό άνω των 600 εκατ. ευρώ.

Η υπηρεσία ηλεκτρονικής έκδοσης Αποδεικτικών Φορολογικής Ενημερότητας έχει εξυπηρετήσει πλέον των 144.000 αιτήσεων ενώ η υπηρεσία ηλεκτρονικής πληροφόρησης για την εκκαθάριση Φόρου Εισοδήματος πάνω από 5.000.000 κλήσεις.

Ηλεκτρονικές συναλλαγές

Σε ότι αφορά την ηλεκτρονική επικοινωνία των πολιτών και των επιχειρήσεων με τις δημόσιες υπηρεσίες, αυτή προβλέπεται να εξασφαλισθεί πλήρως μέσα στην επόμενη τριετία. Παράλληλα, σχεδιάζεται η δημιουργία ενός γενικευμένου πλαισίου ηλεκτρονικών συναλλαγών με το δημόσιο, το οποίο θα ακολουθεί τη φιλοσοφία μίας μοναδικής υπηρεσίας εξυπηρέτησης (one-stop services). Οι παραδοσιακοί τρόποι συναλλαγής (φυσική παρουσία, αλληλογραφία, τηλέφωνο, τηλεομοιοτυπία) θα διατηρηθούν, αλλά θα κυριαρχήσουν βαθμηδόν οι ηλεκτρονικές συναλλαγές.

IKAnet (www.ikanet.gr)

Το ΙΚΑ στα πλαίσια του εκσυγχρονισμού του αναπτύσσει δύνάμες υπηρεσίες, οι οποίες αποτελούν το εφαλτήριο για να προσφερθούν πρόσθετες υπηρεσίες ποιότητας ασφαλισμένου και εργοδότης.

Ένα από τους βασικούς

μοχλούς για τον εκσυγχρονισμό και τη αναβάθμιση των υπηρεσιών του ΙΚΑ, είναι η εκμετάλλευση του Διαδικτύου (Internet) και των νέων τεχνολογιών e-government για την επικοινωνία των συναλλασσομένων με το Ίδρυμα.

Οι νέες ηλεκτρονικές υπηρεσίες διακρίνονται σε δύο κατηγορίες:

-Υπηρεσίες Πληροφόρησης-

Υπηρεσίες Συναλλαγής Η πρώτη υπηρεσία συναλλαγών που θα εισαχθεί είναι η ηλεκτρονική υποβολή Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης (ΑΠΔ) με στόχο:

-Τη βελτίωση της συναλλαγής με το ΙΚΑ-

Την εξάλειψη της ανάγκης για φυσική παρουσία του συναλλασσομένου εργοδότη στις υπηρεσίες του Ίδρυματος.

Η επικοινωνία των πολιτών και των επιχειρήσεων με τις δημόσιες υπηρεσίες στο πλαίσιο ενός γενικευμένου πλαισίου ηλεκτρονικών συναλλαγών θα εξασφαλισθεί μέσα στην επόμενη τριετία.

2.6 Θεσμικές παρεμβάσεις για την υλοποίηση των προγραμμάτων εκσυγχρονισμού

Για την επίτευξη των στόχων της καλύτερης εξυπηρέτησης του πολίτη και των επιχειρήσεων και την επιτυχή υλοποίηση των σχεδιαζόμενων δράσεων, καθώς και, γενικότερα, την ουσιαστική συμβολή της Δημόσιας Διοίκησης στην πορεία της Ελλάδας προς την Κοινωνία της Πληροφορίας, προωθούνται οι ακόλουθες θεσμικές παρεμβάσεις:

- Ενίσχυση υπηρεσιών στρατηγικού σχεδιασμού, συντονισμού και εποπτείας της υλοποίησης των επιμέρους δράσεων
- Εξασφάλιση επιτελικού συντονισμού της ανάπτυξης της πληροφορικής στο Δημόσιο Τομέα. Αίρονται τυχόν αλληλοεπικαλύψεις, αποφεύγεται η σπατάλη πολύτιμων πόρων και υπάρχει βέλτιστη δυνατή χρήση κωδικών αριθμών, ατομικών δελτίων
- Δημιουργία ευέλικτων και σωστά στελεχωμένων μονάδων πληροφορικής στις δημόσιες υπηρεσίες. Επαναπροσδιορίζεται ο ρόλος των μονάδων πληροφορικής, δημιουργούνται Επιτροπές Πληροφορικής σε κάθε Υπουργείο

- Καθορισμός ενιαίου περιβάλλοντος για την ανάπτυξη συστημάτων πληροφορικής με βάση συγκεκριμένα τεχνικά, λειτουργικά, οργανωτικά και διοικητικά πρότυπα
- Εναλλακτικοί τρόποι υλοποίησης έργων πληροφορικής. Απλοποιούνται οι διαδικασίες υλοποίησης έργων πληροφορικής, εισάγεται σταδιακά, μέσα από διαδικασίες ανοιχτής διαβούλευσης των φορέων του δημόσιου τομέα και των εταιριών πληροφορικής, το σχήμα της ανάθεσης εργασιών σε τρίτους (outsourcing) και η περιγραφή εργασιών σε επίπεδο παρεχόμενης υπηρεσίας (service level).
- Συστηματοποίηση των προμηθειών πληροφορικής. Μελετάται η καθιέρωση της προμήθειας τυποποιημένων προϊόντων και υπηρεσιών πληροφορικής μέσω προγραμματικών συμφωνιών

Παράλληλα με τις προαναφερθείσες παρεμβάσεις, δημιουργούνται στις αρμόδιες υπηρεσίες μηχανισμοί διαρκούς παρακολούθησης και αποτίμησης των σχετικών με την Κοινωνία της Πληροφορίας στη Δημόσια Διοίκηση δράσεων και πρωτοβουλιών. Επιπρόσθετα, καλλιεργείται η στενή συνεργασία με ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς σε θέματα δημόσιας διοίκησης, κρατικών προμηθειών, τεχνικών προτύπων, ασφάλειας συστημάτων, νομικών θεμάτων, κλπ.

2.7 Ο αναπτυξιακός ρόλος της Δημόσιας Διοίκησης

Κεντρικός στόχος είναι η Δημόσια Διοίκηση να παρέμβει ουσιαστικά στην όλη αναπτυξιακή πορεία της χώρας προς την Κοινωνία της Πληροφορίας, τόσο με δράσεις ρυθμιστικού χαρακτήρα, όσο και με δράσεις οι οποίες επιδιώκουν τη, σε σύντομο χρονικό διάστημα, δημιουργία κρίσιμης μάζας χρηστών προϊόντων και υπηρεσιών πληροφορικής και την ενδυνάμωση των ελληνικών επιχειρήσεων του κλάδου. Οι δράσεις αυτές περιλαμβάνουν:

- Τη διαμόρφωση κανονιστικού πλαισίου για τη δημιουργία, διακίνηση και επεξεργασία πληροφοριών στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.
- Τις ειδικότερες θεσμικές ρυθμίσεις για τη διασφάλιση του απορρήτου, την ηλεκτρονική υπογραφή, την προστασία του πολίτη, την προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων, την τηλε-εργασία, κλπ.
- Την καθιέρωση προτύπων και μητρώων τα οποία διευκολύνουν την ανάπτυξη της αγοράς
- Την ενημέρωση των πολιτών και των επιχειρήσεων για τις νέες τεχνολογίες με κατανοητό τρόπο, ώστε να αρθούν οι όποιες επιφυλάξεις και φοβίες.
- Τη δημιουργία υγιούς πλαισίου λειτουργίας της αγοράς πληροφορικής με εξασφάλιση συνθηκών ελεύθερου ανταγωνισμού και με άρση αντικινήτρων για επενδύσεις.
- Τη σταδιακή καθιέρωση ηλεκτρονικών συναλλαγών με τις δημόσιες υπηρεσίες (π.χ. σε θέματα φορολογίας, κρατικών προμηθειών κλπ) και, γενικότερα, νέων λειτουργιών στην οικονομία, όπως το ηλεκτρονικό εμπόριο.

Οι νέες τεχνολογίες σε διάφορα υπουργεία

• Η εισαγωγή πληροφορικών συστημάτων και η χρήση νέων τηλεπικοινωνιακών τεχνολογιών είναι πολύτιμα εργαλεία για τη στήριξη βασικών λειτουργιών του κράτους όπως η εθνική άμυνα, η προάσπιση εθνικών θέσεων, η δημόσια ασφάλεια, και η ταχεία και αποτελεσματική απονομή δικαιοσύνης. Ενδεικτικά, αναφέρονται ορισμένες δράσεις Υπουργείων οι οποίες κινούνται σε αυτό το πλαίσιο: Το Υπουργείο Εξωτερικών έχει ολοκληρώσει την τεχνική υποδομή (σε προμήθεια μηχανημάτων, λογισμικού και δικτύωσης) ώστε η χώρα μας να είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις που προκύπτουν από τη συνθήκη Schengen. Παράλληλα ολοκληρώνεται η προμήθεια εξειδικευμένων Η/Υ για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών με προδιαγραφές που αποκλείουν τη δυνατότητα υποκλοπής από την ακτινοβολία τους στο περιβάλλον, ενώ ξεκινούν τα έργα πληροφοριακής υποδομής για την επιτυχημένη εκτέλεση της Ελληνικής Προεδρίας το πρώτο εξάμηνο του 2003.

• Το Υπουργείο Άμυνας στο πλαίσιο του Β' ΚΠΣ ολοκλήρωσε έργα όπως: «Ανάπτυξη Αριθμητικού Μοντέλου Μεγάλης Ακρίβειας», το οποίο εντάχθηκε στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Έρευνα και Τεχνολογία» 1994-1999 με συνολικό προϋπολογισμό 1,7 εκατ. ευρώ και «Πρόγνωση καιρού υψηλής ευκρίνειας για ναυτιλιακές και άλλες εφαρμογές», το οποίο εντάχθηκε στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Έρευνα και Τεχνολογία 1994-1999 με συνολικό προϋπολογισμό 880 χιλιάδων ευρώ και βρίσκεται σε εξέλιξη. Με την υλοποίηση των έργων αυτών θα δοθεί ώθηση στους τομείς της αριθμητικής πρόγνωσης με αποτέλεσμα την εισαγωγή της ΕΜΥ και στη διαδικασία της πρόγνωσης δεδομένων με μεγάλη διακριτική ικανότητα. Η εξέλιξη αυτή βοηθάει σημαντικά στην παραγωγή ακριβέστερων προγνώσεων καιρού, ιδιαίτερα για τις τρεις ή τέσσερις πρώτες ημέρες. Παράλληλα, στο πλαίσιο της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας STRIDE χρηματοδοτήθηκε το έργο ΥΔΡΟΣΚΟΠΕΙΟ, συνολικού προϋπολογισμού περίπου 1 εκατ. ευρώ με αποτέλεσμα την απόκτηση από μία σειρά κρατικών φορέων, της δυνατότητας πρόσβασης σε μία κατανομημένη σύγχρονη βάση μετεωρολογικών και υδρολογικών πρωτογενών δεδομένων, η οποία χρησιμοποιείται για ερευνητικούς και σε πολλές περιπτώσεις επιχειρησιακούς σκοπούς.

• Το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης προχωρά στην υλοποίηση του έργου «Συμμετοχή της Ελληνικής Αστυνομίας στον εκσυγχρονισμό της Δημόσιας διοίκησης με χρήση πληροφορικής», προϋπολογισμού 28.000.000 Ευρώ. Βασικός στόχος του έργου είναι η αναβάθμιση του υπάρχοντος Πανελλαδικού Δικτύου Πληροφορικής και η ένταξη σ' αυτό όλων των Υπηρεσιών της Ελληνικής Αστυνομίας από επίπεδο Αστυνομικού Τμήματος και άνω. Η νέα τηλεπικοινωνιακή υποδομή θα βασίζεται κυρίως σε ενσύρματες συνδέσεις (μισθωμένες ψηφιακές γραμμές επικοινωνίας) με κομβική συνδεσμολογία και θα έχει τη δυνατότητα ταυτόχρονης διαβίβασης δεδομένων και φωνής. Θα είναι ανοικτής αρχιτεκτονικής, προκειμένου να ενσωματώνονται εύκολα νέες τεχνολογίες και εξοπλισμός διαφορετικών κατασκευαστών.

• Το Υπουργείο Δικαιοσύνης αναβαθμίζει τις υποδομές πληροφορικής και επικοινωνιών για ταχύτερες και πιο διαφανείς διαδικασίες στο σύστημα απόνομής

δικαιοσύνης, με τη μηχανοργάνωση της γραμματείας τεσσάρων καταστημάτων κράτησης, όπως και του Πρωτοδικείου, Ειρηνοδικείου, Εφετείου και Εισαγγελίας Πρωτοδικών Αθηνών, του Συμβουλίου της Επικρατείας, σειράς άλλων Πρωτοδικείων στη χώρα, κλπ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

3.1. Οι νέες τεχνολογίες στην εκπαίδευση και στην επιστημονική έρευνα

Η γνώση μοχλός προόδου και ανάπτυξης. Η διαρκώς αυξανόμενη χρήση των νέων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας σε όλο σχεδόν το φάσμα της ανθρώπινης δραστηριότητας σηματοδοτεί την έλευση μίας νέας εποχής με κύριο χαρακτηριστικό την ανάγκη χειρισμού της πληροφορίας και την ανανέωση της γνώσης με ταχείς ρυθμούς. Δημιουργούνται έτσι αυξημένες απαιτήσεις διαρκούς ενημέρωσης και κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού.

Ένα σύγχρονο εκπαιδευτικό σύστημα.

Το εκπαιδευτικό σύστημα καλείται να αντιμετωπίσει την πρόκληση αυτή, προετοιμάζοντας τους αυριανούς πολίτες οι οποίοι θα κληθούν να ζήσουν σε μία κοινωνία διαρκούς ανανέωσης της γνώσης. Κύριο μέλημά του η διασφάλιση της ισότιμης και επαρκούς συμμετοχής όλων των πολιτών στη διαμορφούμενη Κοινωνία της Πληροφορίας. Υποχρέωση της πολιτείας είναι η εξασφάλιση για όλα τα παιδιά ίσων ευκαιριών στη μάθηση και στην απόκτηση ικανοτήτων που θα τα καταστήσουν ικανά να παρακολουθούν απρόσκοπτα τις τεχνολογικές εξελίξεις και να εξοικειώνονται με αυτές, συμμετέχοντας ενεργά και ισότιμα στον ψηφιακό κόσμο του αύριο.

Η σημασία της έρευνας και της καινοτομίας. Η θέση μιας χώρας στο παγκόσμιο τοπίο που διαμορφώνεται με την έλευση της νέας χιλιετίας, θα καθορισθεί σε σημαντικό βαθμό από τη συμμετοχή της στην παραγωγή και τον εμπλουτισμό της γνώσης και της καινοτομίας, μέσα από την ανάπτυξη ερευνητικών δραστηριοτήτων σε νευραλγικούς και καινοτόμους τομείς. Για την Ελλάδα παρουσιάζεται μία σημαντική ευκαιρία, αξιοποιώντας τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που αφορούν την ιδιοσυγκρασία, την παράδοση, και τις ικανότητες του επιστημονικού της δυναμικού, να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο. Με τη δημιουργία των απαραίτητων υποδομών, του καταλλήλου πλαισίου και την απόδοση της αρμόζουσας έμφασης σε καινοτόμες ερευνητικές δραστηριότητες, μπορεί να βελτιώσει σημαντικά τη θέση της στην ενωμένη Ευρώπη και στην παγκόσμια Κοινωνία της Πληροφορίας.

Η γνώση και η καινοτομία αποτελούν τη βάση της διαμορφούμενης παγκόσμιας Κοινωνίας της Πληροφορίας και την προϋπόθεση για την ισότιμη συμμετοχή πολιτών και χωρών σε αυτήν.

Πλαίσιο πολιτικής.

Για την ισότιμη συμμετοχή όλων στην Κοινωνία της Πληροφορίας και τη βελτίωση της θέσης της χώρας μας στην Ευρώπη και τον κόσμο, η κυβερνητική πολιτική για την παιδεία και την έρευνα διαμορφώνεται γύρω από τους εξής άξονες:

- Διδασκαλία της πληροφορικής και των νέων τεχνολογιών σαν μάθημα βασικής παιδείας, διδασκαλία με τη χρήση των νέων τεχνολογιών

- Προσαρμογή των προγραμμάτων σπουδών στις νέες μεθοδολογίες χρήσης των ΤΠΕ ως εργαλεία μάθησης.
- Κατάλληλη κατάρτιση όλων των εκπαιδευτικών, προσαρμογή των προγραμμάτων βασικής μόρφωσης των εκπαιδευτικών και λήψη μέτρων ενθάρρυνσης των εκπαιδευτικών, ώστε να χρησιμοποιούν στη σχολική πράξη τις ψηφιακές τεχνολογίες.
- Βελτίωση των υποδομών πληροφορικής και των δικτύων επικοινωνιών σε σχολεία, πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα.
- Ενίσχυση της παραγωγής και διάχυσης εκπαιδευτικού λογισμικού και παιδαγωγικού περιεχομένου μαζί με συνοδευτικές μαθητικές δραστηριότητες (βιβλίο δασκάλου, βιβλίο μαθητικών δραστηριοτήτων).
- Ενίσχυση της έρευνας, αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στην έρευνα, τη διάδοση και τη διάχυση των επιστημονικών αποτελεσμάτων.
- Ενίσχυση των σπουδών πληροφορικής στη Γ. βάρθμια, στην Τεχνική και στην αρχική επαγγελματική εκπαίδευση με στόχο την ποιοτική και ποσοτική κάλυψη σε εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό για την υποστήριξη των υποδομών της κοινωνίας της πληροφορίας.

3.2. Μία νέα αντίληψη για την παιδεία του 21ου αιώνα

Ανάγκη για αυξημένες επενδύσεις στο ανθρώπινο δυναμικό. Η εποχή που βιώνουμε απαιτεί αυξημένες επενδύσεις στο ανθρώπινο δυναμικό. Όπως συμβαίνει σε κάθε μεταβατικό στάδιο, παρουσιάζονται ευκαιρίες, για όλες τις χώρες, βελτίωσης και ισχυροποίησης της θέσεώς τους παγκοσμίως. Οι χώρες που θα προετοιμάσουν, εγκαίρως και με τον καλύτερο τρόπο, το ανθρώπινο δυναμικό τους, ώστε να καταστεί ικανό να συμμετέχει ενεργά σε μία παγκόσμια Κοινωνία της Πληροφορίας, θα αποκτήσουν σημαντικό πλεονέκτημα και θα αποκομίσουν το μέγιστο όφελος. Θα αποτελέσουν τους πρωτοπόρους που θα προσδιορίσουν και θα καθορίσουν τις προτεραιότητες για το μέλλον.

Η πρωτοβουλία eLearning

Η πρωτοβουλία .eLearning: να σκεφτούμε την εκπαίδευση του αύριο» εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 24 Μαΐου 2000. Η εν λόγω πρωτοβουλία .σε συνέχεια των συμπερασμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στη Λισσαβόνα – παρουσίασε τις αρχές, τους στόχους και τις γραμμές δράσης της eLearning, που ορίζονται ως «η χρήση των νέων τεχνολογιών πολυμέσων και του Internet, για τη βελτίωση της ποιότητας της μάθησης με διευκόλυνση της πρόσβασης σε πόρους και υπηρεσίες, καθώς και των ανταλλαγών και της εξαποστάσεως συνεργασίας». Η πρωτοβουλία eLearning είχε ευνοϊκή αντιμετώπιση από τους Υπουργούς Παιδείας και από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Feira τον Ιούνιο 2000.

Η χώρα μας καλείται να αντιμετωπίσει αυτή την πρόκληση, αξιοποιώντας την λαμπρή της κληρονομιά στον τομέα της παιδείας και της επιστήμης, δημιουργώντας τις κατάλληλες συνθήκες προόδου και ανάπτυξης στο πλαίσιο της ενωμένης Ευρώπης. Στο πλαίσιο αυτό, η επαναξιολόγηση και ο επαναπροσδιορισμός του εκπαιδευτικού

μας συστήματος, λαμβάνοντας υπόψη την πρόοδο και τις δυνατότητες επίδρασης σ. αυτό των νέων τεχνολογιών, αποτελεί επιτακτική ανάγκη.

Πρωταρχική υποχρέωση της πολιτείας είναι η εξασφάλιση ίσων ευκαιριών στη μάθηση για την ενεργή και ισότιμη συμμετοχή όλων στο ψηφιακό κόσμο.

Διδασκαλία της πληροφορικής και των νέων τεχνολογιών σαν μάθημα βασικής παιδείας.

Η ευαισθητοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού των σχολείων, καθηγητών και μαθητών, στη χρήση των νέων τεχνολογιών και η παροχή σε όλους των αναγκαίων βασικών γνώσεων και των απαραίτητων δεξιοτήτων, αποτελεί πρωταρχικό και κρίσιμο παράγοντα για την απρόσκοπτη πρόσβασή τους στην Κοινωνία της Πληροφορίας. Η διδασκαλία της πληροφορικής και των νέων τεχνολογιών, καθώς και η εξοικείωση των μαθητών με τη χρήση των ηλεκτρονικών και οπτικοακουστικών μέσων και μέσων επικοινωνίας, πρέπει να αποτελούν μαθήματα βασικής παιδείας σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Με αυτό τον τρόπο εξασφαλίζεται η ισότιμη συμμετοχή τους στο αυριανό ψηφιακό οικονομικό και κοινωνικό γίγνεσθαι.

Η Κοινωνία της Πληροφορίας & η Εκπαίδευση Επένδυση για το Μέλλον

Η πολιτεία έχει υποχρέωση να εξασφαλίσει ίσες ευκαιρίες στη μάθηση και στην απόκτηση των ικανοτήτων, που θα καταστήσουν τους αυριανούς πολίτες ικανούς να παρακολουθούν απρόσκοπτα τις τεχνολογικές εξελίξεις και να εξοικειώνονται με αυτές, συμμετέχοντας ενεργά και ισότιμα στον ψηφιακό κόσμο.

Η χρήση νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση προϋποθέτει:

- ✓ Τον Εξοπλισμό και τη δικτύωση σχολικών μονάδων και τριτοβάθμιων ιδρυμάτων
- ✓ Την Επιμόρφωση εκπαιδευτικών στη χρήση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ).
- ✓ Την ανάπτυξη ψηφιακού εκπαιδευτικού περιεχομένου για την συνεχή ενημέρωση των εκπαιδευτικών στις νέες τεχνολογίες επιβάλλεται η ανάπτυξη κατάλληλων εφαρμογών εκπαιδευτικών πολυμέσων, η προώθηση πιστοποίησης εφαρμογών εκπαιδευτικού λογισμικού, η δημιουργία διασυνδεδεμένων ψηφιακών βιβλιοθηκών καθώς και η σύσταση κέντρων τηλεεκπαίδευσης για εκπαιδευτικούς και μαθητές.

Διδασκαλία με τη χρήση τεχνολογιών πληροφορίας, επικοινωνίας και οπτικοακουστικών μέσων.

Στόχο αποτελεί η δημιουργία ενός σχολείου σύγχρονου και ελκυστικού για τους μαθητές. Οι νέες τεχνολογίες μπορούν να συνεισφέρουν στην ποιοτική βελτίωση και στον επαναπροσανατολισμό της διαδικασίας της μάθησης, μετατρέποντας το σχολείο σε χώρο αναζήτησης και ανακάλυψης της γνώσης, ανταλλαγής ιδεών και απόψεων, και δημιουργικής απασχόλησης.

Οι μαθητές πρέπει να μάθουν πώς να μαθαίνουν.

Οι μαθητές πρέπει να αποκτήσουν την ικανότητα να εξερευνούν, να αναζητούν, να ανακαλύπτουν, να συλλέγουν και να παράγουν πληροφορία με σκοπό τη συγκρότηση γνώσεων. Να μπορούν να διαχειρίζονται τις πολλαπλές αναπαραστάσεις των

γνώσεων, να τις επεξεργάζονται με κριτική σκέψη και μεθοδικότητα, να τις παρουσιάζουν σε κατάλληλη μορφή και να τις διανέμουν.

Να μάθουν να επικοινωνούν με τους άλλους για την επίλυση προβλημάτων μέσα από αυθεντικές δραστηριότητες (projects).

Να μάθουν να συνεργάζονται αναπτύσσοντας ομαδικό πνεύμα και κοινωνική συμπεριφορά, αναδεικνύοντας ταυτόχρονα τις κλίσεις και το ταλέντο τους.

Πρέπει να μάθουν πώς να μαθαίνουν, προσαρμοζόμενοι σε μία κοινωνία όπου βασικό της χαρακτηριστικό και απαίτηση είναι η δια βίου κατάρτιση και εκπαίδευση.

Έμφαση στην ενημέρωση και κατάρτιση του διδακτικού προσωπικού.

Οι νέες τεχνολογίες επαναπροσδιορίζουν και αναβαθμίζουν το ρόλο του εκπαιδευτικού στο εκπαιδευτικό σύστημα. Παρέχουν τη δυνατότητα, να μη μεταφέρει απλώς στεγνή γνώση στους μαθητές του, αλλά να μπορεί να μεταβληθεί σε ουσιαστικό καθοδηγητή τους στην αναζήτηση, επεξεργασία και παραγωγή της γνώσης.

Κεντρικός στόχος και κρίσιμος παράγοντας επιτυχίας είναι η διαρκής ενημέρωση, επιμόρφωση και εξοικείωση του συνόλου των εκπαιδευτικών στη χρήση των νέων τεχνολογιών, ώστε να μπορούν να τις χρησιμοποιούν στην εκπαιδευτική διαδικασία αλλά και στην προσωπική τους διαρκή ενημέρωση και αναζήτηση πηγών γνώσης. Στόχος είναι το σύνολο των εκπαιδευτικών να έχει επιμορφωθεί στις νέες τεχνολογίες ως το 2003.

Ανάλογη προσπάθεια επιβάλλεται και για τα στελέχη της διοίκησης τόσο των σχολείων, όσο και των Διευθύνσεων και Γραφείων, κεντρικών και περιφερειακών, που ασκούν και υλοποιούν πολιτική στο χώρο της εκπαίδευσης.

Προγράμματα επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

Στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση έγιναν δράσεις επιμόρφωσης στις ΤΠΕ στο έργο «Εξομοίωσης των πτυχίων» των δασκάλων (όπου επιμορφώθηκαν περίπου 5000 δάσκαλοι), στο πιλοτικό έργο «Νησί των Φαιάκων», που έγινε στα πλαίσια της .Οδύσσειας. και αφορούσε 15 δημοτικά σχολεία και στο πιλοτικό έργο του ολοήμερου σχολείου. (με το οποίο έχουν επιμορφωθεί ενδοσχολικά 560 δάσκαλοι στα 28 ολοήμερα σχολεία).

Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

Για τους καθηγητές αναπτύχθηκαν προγράμματα επιμόρφωσης στο έργο της «Οδύσσειας», ενώ, από τα σεμινάρια των Περιφερειακών Επιμορφωτικών Κέντρων του ΥΠΕΠΘ, έχουν επιμορφωθεί, σε θέματα χρήσης των υπολογιστών και εφαρμογές Γραφείου, περίπου 3000 εκπαιδευτικοί.

Στα πλαίσια της «Οδύσσειας» έχουν δημιουργηθεί κύκλοι μονοετούς μεταπτυχιακής εκπαίδευσης σε τρία Πανεπιστήμια της χώρας (ΕΚΠΑ, ΑΠΘ, Μακεδονίας), στα οποία εξειδικεύονται εκπαιδευτικοί σε θέματα εισαγωγής των ΤΠΕ στην εκπαίδευση, έτσι ώστε να αποτελέσουν τα επιμορφωτικά στελέχη του Υπουργείου Παιδείας σε αυτόν τον Τομέα. Συνολικά έχουν δημιουργηθεί 120 τέτοια στελέχη, τα οποία ήδη χρησιμοποιούνται στα προγράμματα επιμόρφωσης. Στα 385 δεσφολεία της «Οδύσσειας» έχουν επιμορφωθεί ενδοσχολικά περίπου 2000 εκπαιδευτικοί στην γρήγορη των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Παράλληλα έχει ξεκινήσει ένα μεγάλο φιλόδοξο επιμορφωτικό πρόγραμμα με στόχο την επιμόρφωση στην εκπαιδευτική χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του διαδικτύου 75.000 δασκάλων και καθηγητών, έως το τέλος του 2003

Επιμόρφωση από απόσταση.

Επίσης απαραίτητη είναι η δημιουργία ενός μόνιμου μηχανισμού παροχής επιμόρφωσης και υποστήριξης των εκπαιδευτικών, αξιοποιώντας και τις δυνατότητες της επιμόρφωσης από απόσταση. Η ενίσχυση και ανάπτυξη παρόμοιων κέντρων επιμόρφωσης μέσω δικτύου, θα εξυπηρετήσει ιδιαίτερα τις ανάγκες διαρκούς επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών και των μαθητών απομακρυσμένων και δυσπρόσιτων περιοχών της χώρας καθώς και του διάσπαρτου Απόδημου Ελληνισμού.

Στην προσπάθεια αυτή καλούνται να συμβάλλουν τόσο το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και οι Διευθύνσεις Σπουδών του Υπουργείου Παιδείας, όσο και τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Ινστιτούτα της χώρας, καθώς και ο ιδιωτικός τομέας και οι τοπικοί φορείς (δήμοι, επιμελητήρια, επιστημονικές ενώσεις).

Κρίσιμος παράγοντας επιτυχίας είναι η διαρκής ενημέρωση, επιμόρφωση και εξοικείωση του συνόλου των εκπαιδευτικών στη χρήση των νέων τεχνολογιών. Στόχος, το σύνολο των εκπαιδευτικών να επιμορφωθεί στις νέες τεχνολογίες

3.3. Υποδομές και δίκτυα στα σχολεία

Η αξιοποίηση της πληροφορικής και των νέων τεχνολογιών στη βελτίωση και πρόοδο του εκπαιδευτικού συστήματος απαιτεί την εξασφάλιση υποδομής στα σχολεία και επικεντρώνεται στους ακόλουθους στόχους:

- Δημιουργία και εξοπλισμός εργαστηρίων πληροφορικής και οπτικοακουστικών μέσων σε όλα τα σχολεία της χώρας, για την υποστήριξη της διδασκαλίας τόσο των αντίστοιχων, όσο και των υπολοίπων μαθημάτων καθώς και των δραστηριοτήτων της εκπαιδευτικής κοινότητας. Ο στόχος είναι αντιμετωπίζοντας την έλλειψη αιθουσών και καταργώντας τη διπλή βάρδια στα σχολεία, να υπάρχει παράλληλα η απαιτούμενη υποδομή σε κάθε σχολείο, ώστε οι μαθητές να μπορούν να εξασκούνται, κατά τον ελεύθερο χρόνο τους, στις νέες τεχνολογίες, ιδιαίτερα οι μαθητές που δεν διαθέτουν κατ' οίκον τον απαραίτητο εξοπλισμό. Στη προσπάθεια αυτή πολύτιμη θα είναι η συνεισφορά της τοπικής αυτοδιοίκησης και γενικότερα της τοπικής κοινωνίας (επιστημονικές ενώσεις, ιδιωτικές εταιρείες, επιμελητήρια κλπ.) με τη δημιουργία και διάθεση κατάλληλα εξοπλισμένων αιθουσών στη νεολαία.
- Δημιουργία τοπικών δικτύων και πανεκπαιδευτικού δικτύου, που θα συνδέει όλα τα σχολεία με τα ΑΕΙ & ΤΕΙ, τα Ερευνητικά Ινστιτούτα, τις βιβλιοθήκες και τα Μουσεία και γενικά με πηγές εκπαιδευτικής πληροφόρησης, καθώς και με τον παγκόσμιο ιστό του Internet. Είναι αναγκαία η δημιουργία ανθρώπινων και φυσικών δικτύων που θα εκμεταλλευτούν τις υπάρχουσες υποδομές στον Ακαδημαϊκό και τον ιδιωτικό τομέα (GU-NET, ΕΔΕΤ, GEANT, παροχές Internet). Μεγάλες δυνατότητες παροχής πληροφόρησης και εκπαιδευτικών υπηρεσιών δημιουργούνται και με την καθιέρωση της ψηφιακής και καλωδιακής τηλεόρασης. Στόχος είναι σε κάθε εκπαιδευτικό, μαθητή και φοιτητή να παρέχονται μέσα από το σχολικό δίκτυο βασικές δικτυακές υπηρεσίες (ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, χώρος για προβολή στο διαδίκτυο, συμμετοχή σε δικτυακές συζητήσεις κ.λ.π.) αλλά και προηγμένες εκπαιδευτικές

τηλεματικές υπηρεσίες όπως συμμετοχή και παρακολούθηση κύκλων επιμόρφωσης, χρήση δικτυακών εκπαιδευτικών εργαλείων και ψηφιακών βιβλιοθηκών, διανομή εκπαιδευτικού υλικού, συνεργασίες μέσα από δικτυακές εφαρμογές παρακολούθηση ημερίδων κλπ)..

- Το κάθε σχολείο θα έχει τον δικτυακό του τόπο και την ηλεκτρονική διεύθυνση του.
- Εξοπλισμό κάθε αίθουσας διδασκαλίας ή κάθε εκπαιδευτικού με υπολογιστή πολυμέσων και τις απαραίτητες περιφερειακές συσκευές και συσκευές προβολής και οπτικοακουστικών μέσων..
- Δράσεις για τον εξοπλισμό και τη δικτύωση των σχολείων
- Εξοπλισμός στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση
- Η επένδυση σε εξοπλισμούς ειδών πληροφορικής για την παιδαγωγική διαδικασία πρέπει να αποσβεστεί με ουσιαστική χρήση και να αποδώσει την αναγκαία προστιθέμενη αξία πριν απαξιωθεί.

Πρέπει λοιπόν, ο ρυθμός της επένδυσης να ακολουθεί τον ρυθμό παράλληλων επενδύσεων στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε θέματα χρήσης των ΤΠΕ, στην ανάπτυξη εκπαιδευτικού περιεχομένου και την ανάπτυξη σχολικού δικτύου για την διάδοσή του.

Την περίοδο 2001-2002 το Υπουργείο Παιδείας έχει ολοκληρώσει τον σχεδιασμό όλων των απαραίτητων συμπληρωματικών έργων (επιμόρφωσης και εκπαιδευτικού υλικού) και προχωρά με γρήγορους ρυθμούς τα έργα προμήθειας εξοπλισμών εργαστηρίων πληροφορικής και αντικατάστασης παλιών απαξιωμένων εργαστηρίων. Την περίοδο 1999-2000 εγκαταστάθηκαν 439 σχολικά εργαστήρια (262 Γυμνάσια, 80 ΕΛ, 46 ΤΕΕ και 51 ΣΕΚ) τεχνολογίας τελευταίου τύπου (1999-2000).

Το έτος 2001 εγκαταστάθηκαν 1000 εργαστήρια τελευταίας τεχνολογίας (70 Γυμνάσια, 778 ΕΛ, 107 ΤΕΕ, 45 ΣΕΚ).

Σήμερα βρίσκονται σε εξέλιξη έργα προμήθειας και εγκατάστασης 3600 εργαστηρίων πληροφορικής εντός του 2002 σε σχολεία της δευτεροβάθμιας και πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Δικτυακή Υποδομή

Το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο (<http://www.sch.gr>) αποτελεί το δίκτυο πρόσβασης της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και υλοποιεί την πολιτική του Υπουργείου Παιδείας για τη λειτουργική αναδιάρθρωση των εκπαιδευτικών υπηρεσιών στη χώρα μας. Το Σχολικό Δίκτυο δεν αναπτύσσει δικό του δίκτυο κορμού, αλλά χρησιμοποιεί το δίκτυο του ΕΔΕΤ. Το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο συνδέεται με το ΕΔΕΤ σε επτά κύρια σημεία (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Ηράκλειο, Λάρισα, Ιωάννινα και Ξάνθη). Το Δίκτυο φτιάχτηκε στα πλαίσια των έργων Ασκοί του Αιόλου και EDUnet στο Β' ΚΠΣ από το ΕΠΕΑΕΚ και τώρα αναβαθμίζεται και επεκτείνεται με χρήματα του ΕΠ Κοινωνία της Πληροφορίας στα πλαίσια του Γ' ΚΠΣ. Το πλήρες δίκτυο της Βασικής Εκπαίδευσης διαθέτει αυτή τη στιγμή 51 κόμβους που καλύπτουν όλους τους νομούς της χώρας και δίδουν την δυνατότητα για dial up πρόσβαση και σύνδεση στο Internet σε όλα τα σχολεία της χώρας.

Ταυτόχρονα σε κάθε εργαστήριο πληροφορικής που εγκαθίσταται παρέχεται και δικτυακός εξοπλισμός, έτσι ώστε όλες οι θέσεις εργασίας του σχολείου να είναι συνδεδεμένες μεταξύ τους και να έχουν πρόσβαση στο Internet με ταχύτητες μεγαλύτερες των 64Kbps.

Η διαχείριση του δικτύου και των δικτυακών του Υπηρεσιών και εφαρμογών γίνεται από τον ίδιο μηχανισμό που υπάρχει και για το ακαδημαϊκό δίκτυο, εξασφαλίζοντας έτσι για την α/θμια και β/θμια εκπαίδευση την σύνδεσή της με τις πρωτοπόρες τεχνολογίες που εφαρμόζονται στο ακαδημαϊκό δίκτυο.

Στο τέλος του 1999, χαμηλό ποσοστό των μαθητών στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση είχαν δυνατότητα πρόσβασης στο Διαδίκτυο από το σχολείο τους, ενώ για την Πρωτοβάθμια το ποσοστό αυτό ήταν σχεδόν ανύπαρκτο.

Με την ολοκλήρωση των έργων του Β ' ΚΠΣ (τέλος του 2000) έχει τροποποιηθεί σημαντικά η κατάσταση σε ότι αφορά στην δικτύωση των σχολείων. Σήμερα σχεδόν το 100% των σχολείων της Β ' θμιας εκπαίδευσης και το 17% των σχολείων της Α ' θμιας έχουν πρόσβαση στο Διαδίκτυο. Επίσης στο πλαίσιο της δημιουργίας 500 βιβλιοθηκών στη Β ' θμια εκπαίδευση δημιουργήθηκαν θέσεις εργασίας συνδεδεμένες στο Internet μέσα στους χώρους της βιβλιοθήκης, εισάγοντας μια νέα διάσταση της γνώσης μέσα από τον παγκόσμιο ιστό. Το 2001 -2006 θα προστεθούν άλλες 500 σχολικές βιβλιοθήκες στην δημόσια εκπαίδευση.

Στη γιγαντιαία αυτή προσπάθεια είναι αναγκαία η συμβολή όλων. Το κράτος πρέπει να αναλάβει την προμήθεια του αρχικού εξοπλισμού και την αξιοποίησή του στην εκπαιδευτική διαδικασία, δημιουργώντας τις απαραίτητες προϋποθέσεις και το αναγκαίο πλαίσιο.

Η γρήγορη απαξίωση του ηλεκτρονικού εξοπλισμού και οι διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες βελτίωσης και επέκτασής του που επιβάλλονται από τις ραγδαίες εξελίξεις της τεχνολογίας, καθιστούν απαραίτητη τη συμβολή της ιδιωτικής πρωτοβουλίας. Χρειάζεται συνεργασία με φορείς παροχής πρόσβασης στο Internet, καθώς και παραγωγούς εκπαιδευτικού υλικού και λογισμικού και συμφωνία για ειδικές τιμές και ευνοϊκούς όρους για τα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας (σχολεία, μαθητές, φοιτητές, καθηγητές). Σημαντικό ρόλο καλείται να διαδραματίσει και η τοπική κοινωνία των σχολείων (Δήμος, επιχειρήσεις, ενώσεις και επιμελητήρια) ενθαρρύνοντας και ενισχύοντας οικονομικά τις μαθητικές δραστηριότητες.

3.4. Παραγωγή και διάχυση εκπαιδευτικού λογισμικού και παιδαγωγικού περιεχομένου

Για την υποστήριξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας με την ενίσχυση της παραγωγής εκπαιδευτικών εφαρμογών πολυμέσων προωθούνται οι ακόλουθες δράσεις και στόχοι :

- • Θεσμοθέτηση στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο γραφείου πιστοποίησης και προτυποποίησης εκπαιδευτικού υλικού και λογισμικού, για τη δημιουργία προτύπων και την πιστοποίηση του παραγόμενου εκπαιδευτικού λογισμικού, όσον αφορά την καταλληλότητα χρήσης του στην εκπαίδευση. Με αυτό τον τρόπο θα καταστεί δυνατό σε δασκάλους, μαθητές και γονείς, να επιλέγουν, από διαπιστωμένα κατάλληλο υλικό, αυτό που θα τους βοηθήσει στην προσπάθεια απόκτησης και αφομοίωσης της γνώσης.
- Ενίσχυση της δημιουργίας εκπαιδευτικού λογισμικού και εφαρμογών πολυμέσων, καθώς και κατάλληλων δραστηριοτήτων για την υποβοήθηση της διδασκαλίας στα σχολεία, από τα ΑΕΙ και τα Ερευνητικά Ινστιτούτα καθώς

και από τον ιδιωτικό τομέα. Ελληνική πρωτοβουλία για το Λογισμικό Ανοικτού Κώδικα Η ελληνική πρωτοβουλία για το Λογισμικό Ανοικτού Κώδικα (ΛΑΚ, Open Source Software / OSS) αποβλέπει στην προώθηση της χρήσης του ΛΑΚ στην Ελλάδα (<http://www.open-source.gr>).

Το κοινό στο οποίο απευθύνεται η προσπάθεια αυτή είναι πρωτίστως οι εμπλεκόμενοι στη μέση, ανώτερη και ανώτατη εκπαίδευση (μαθητές, σπουδαστές, φοιτητές και εκπαιδευτικοί).

Τα πλεονεκτήματα του ΛΑΚ επεκτείνονται πέραν του μηδενικού κόστους απόκτησης και αναβάθμισης . Αυτά τα πλεονεκτήματα μπορούν να συνοψιστούν στα παρακάτω:

- Η διάθεση του πηγαίου κώδικα εξασφαλίζει τη δυνατότητα προσαρμογής αυτού στις εκάστοτε ανάγκες του χρήστη.
- Επιτρέπεται η μελέτη του πηγαίου κώδικα, βελτιώνοντας με τον τρόπο αυτό τη συλλογική τεχνική γνώση.
- Το γεγονός πως οι άδειες χρήσης ανοικτού κώδικα επιτρέπουν την ελεύθερη μεταβολή του λογισμικού, συντελεί στη δημιουργία λογισμικού καλύτερης ποιότητας.
- Η φιλοσοφία του κινήματος ανοικτού κώδικα (συχνά αναφερόμενου και ως κίνημα ελεύθερου λογισμικού) είναι πιο κοντά στο πνεύμα συνεργασίας και μελέτης για την επίτευξη καλύτερου αποτελέσματος - λογική άμεσα συνυφασμένη με την εκπαιδευτική διαδικασία.

Η πρωτοβουλία που έχει αναπτυχθεί για την προώθηση αυτή έχει ήδη ξεκινήσει προσπάθειες εξελληνισμού δημοφιλούς λογισμικού, με στόχο τη δημιουργία ενός πλήρως εξελληνισμένου, φιλικού περιβάλλοντος εργασίας. Βασικές παράμετροι για την επιλογή του λογισμικού προς εξελληνισμό είναι η φιλικότητα προς το χρήστη, η σταθερότητα λειτουργίας και η δυνατότητα για εύκολη εκμάθηση και προσαρμογή σε αυτό. Επιπλέον μελετώνται διεθνή παραδείγματα εφαρμογής ΛΑΚ στην εκπαίδευση ώστε να αξιοποιηθεί η διεθνής εμπειρία και να προκύψει το βέλτιστο αποτέλεσμα. Πολλές πρωτοβουλίες στοχεύουν στην ενίσχυση της παραγωγής και της δικτυακής διάθεσης ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού και εκπαιδευτικών σεναρίων.

- Διασύνδεση ψηφιακών βιβλιοθηκών στο εκπαιδευτικό δίκτυο. Το Υπ. Πολιτισμού έχει ήδη ψηφιοποιήσει και διαθέσει στο Internet (κόμβος ΟΔΥΣΣΕΥΣ) επιμορφωτικό υλικό με το περιεχόμενο των Αρχαιολογικών χώρων και Μουσείων της χώρας, υλικό που διαρκώς εμπλουτίζεται.
- Δημιουργία νέων ψηφιακών βιβλιοθηκών και σύνδεσή τους στο εκπαιδευτικό δίκτυο. Η ψηφιοποίηση υπάρχοντος και η παραγωγή νέου ψηφιακού εκπαιδευτικού και πολιτισμικού υλικού, θα συμβάλει αφ. ενός στην διάσωση και διατήρησή του και αφετέρου θα καταστήσει δυνατή την πρόσβαση σ. αυτό του συνόλου της εκπαιδευτικής κοινότητας συμπεριλαμβανομένου και του Απόδημου Ελληνισμού. Σε αυτή την προσπάθεια συμβάλλει η πολιτεία, οι διάφορες πολιτιστικές και μορφωτικές ενώσεις αλλά και ο επιχειρηματικός κόσμος με την προσφορά χορηγιών.
- Ενθάρρυνση και παροχή υποστήριξης στα σχολεία ώστε να καταστούν ικανά να δημιουργούν τα ίδια ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό και να αναπτύσσουν εκπαιδευτικά σενάρια, αξιοποιώντας την εμπειρία και τις ικανότητες των

εκπαιδευτικών που τα στελεχώνουν καθώς και την ενεργητικότητα των μαθητών. Για το σκοπό αυτό θα δημιουργηθεί ειδική ομάδα υποστήριξης και αξιολόγησης αυτού του εκπαιδευτικού υλικού με τη συμμετοχή εκπαιδευτικών φορέων.

Το υλικό που θα παράγεται θα διατίθεται και στο Internet και θα αποτελεί σημαντική πηγή πληροφόρησης και για τον Απόδημο Ελληνισμό, που θα συμμετέχει ενεργά και στην παραγωγή του.

3.5. Τριτοβάθμια εκπαίδευση και επιστημονική έρευνα

Οι αυξημένες απαιτήσεις της εποχής σε γνώσεις υψηλού επιπέδου, διαρκώς ανανεούμενες και εμπλουτιζόμενες, οδηγούν σε χάραξη πολιτικής για το χώρο της Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που κινείται στους άξονες που ακολουθούν.

Εξοπλισμοί, Προγράμματα Σπουδών, Ανθρώπινο Δυναμικό στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση

Έχουν βελτιωθεί σημαντικά οι εξοπλισμοί σε όλα τα Τμήματα Πληροφορικής αλλά και στα άλλα Τμήματα, ενώ έχουν δημιουργηθεί αρκετά Τμήματα στις νέες τεχνολογίες σε Πανεπιστήμια και ΤΕΙ. Έτσι, σήμερα στην Ελλάδα λειτουργούν 18 Πανεπιστημιακά Τμήματα και 13 Τμήματα ΤΕΙ που παρέχουν εκπαίδευση σε αντικείμενα Νέων Τεχνολογιών. Σ. αυτά εισάγονται (από το 2001) συνολικά 6.500 φοιτητές ετησίως.

Παράλληλα λειτουργούν 27 Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών στα Πανεπιστήμια. Ο συνολικός αριθμός αποφοίτων εκτιμάται ότι θα φτάσει τις 5.000 μετά το έτος 2005. Ο σημερινός ετήσιος αριθμός αποφοίτων είναι περίπου 2.000 με 2.200. Εκτιμώντας ότι οι 4.500-5.000 απόφοιτοι ετησίως ικανοποιούν τις νέες ανάγκες που δημιουργούνται, παραμένει ένα έλλειμμα 15.000 -20.000 θέσεων που πρέπει να καλυφθεί.

Υψηλό επίπεδο γενικής παιδείας.

Η τάση εξειδίκευσης που επικράτησε τις περασμένες δεκαετίες παγκοσμίως δεν ανταποκρίνεται πλέον στις ανάγκες της σημερινής εποχής, που απαιτούν συχνές και γρήγορες αλλαγές των γνώσεων και ικανοτήτων του επιστημονικού προσωπικού. Απαιτούνται λοιπόν πανεπιστημιακά τμήματα που να παρέχουν υψηλό επίπεδο γενικής παιδείας παρέχοντας τη δυνατότητα εξειδίκευσης σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Διευκόλυνση της πρόσβασης στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Η Κοινωνία της Πληροφορίας δημιουργεί απαιτήσεις για αύξηση του μορφωτικού επιπέδου του πληθυσμού τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά. Σε αυτό θα συντελέσει η διευκόλυνση της πρόσβασης των πολιτών στις ανώτερες βαθμίδες της εκπαίδευσης.

Αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών, διδασκαλία και αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών.

Η χρήση των δικτύων και των πολυμέσων στον εμπλουτισμό της παρεχόμενης ακαδημαϊκής εκπαίδευσης και της ερευνητικής δραστηριότητας αποτελεί σημαντικό εργαλείο για την ουσιαστική αναβάθμισή τους. Η αναμόρφωση των Προγραμμάτων Σπουδών στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση, ανεξαιρέτως γνωστικού αντικείμενου

κρίνεται απαραίτητη. Η ενσωμάτωση της διδασκαλίας και η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στο σύνολο των σχολών θα βοηθήσει στη δημιουργία του κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού που θα στελεχώσει τον παραγωγικό ιστό της χώρας και θα αποτελέσει τον κρίσιμο πληθυσμό για την εισαγωγή των νέων τεχνολογιών στο σύνολο των δραστηριοτήτων της καθημερινής ζωής.

Η πολιτική για την Τριτοβάθμια εκπαίδευση και την επιστημονική έρευνα στην Κοινωνία της Πληροφορίας στοχεύει στην επίτευξη υψηλού επιπέδου γενικής παιδείας, στην αξιοποίηση νέων τεχνολογιών στα προγράμματα σπουδών, στην ενίσχυση των μεταπτυχιακών σπουδών, και στη βελτίωση των υποδομών και των δικτύων επικοινωνιών.

Δια βίου κατάρτιση.

Η ανάγκη για να διασφαλιστεί η ευελιξία και η προσαρμοστικότητα προσόντων και δεξιοτήτων στις μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς εργασίας επιβάλλει συστήματα εκπαίδευσης τα οποία να μπορούν να προσαρμοστούν στις απαιτήσεις κάθε εποχής. Το Ανοικτό Πανεπιστήμιο αποτελεί μία απάντηση στις ανάγκες αυτές. Οι νέες τεχνολογίες προσφέρουν σημαντικές δυνατότητες εφαρμογής και αξιοποίησης της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης. Θα δοθούν κίνητρα στα πανεπιστημιακά τμήματα να παρέχουν το εκπαιδευτικό υλικό των μαθημάτων τους στο Internet. Επίσης θα δημιουργηθούν κέντρα εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης που θα παρέχουν, βασιζόμενα στις νέες τεχνολογίες, προγράμματα εκπαίδευσης σε ποικίλα γνωστικά αντικείμενα.

Ενίσχυση των μεταπτυχιακών σπουδών.

Οι ανάγκες εξειδικευμένων γνώσεων που επιτάσσουν οι συνθήκες στην αγορά εργασίας, απαιτούν την οργάνωση και λειτουργία ολοένα και περισσότερων Μεταπτυχιακών Σπουδών. Στόχος η δημιουργία ποσοτικά και ποιοτικά επαρκούς αριθμού Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων, που να ανταποκρίνονται στις σύγχρονες απαιτήσεις. Σ' αυτό κρίνεται απαραίτητη η συμβολή του επιχειρηματικού κλάδου, τόσο στην οικονομική ενίσχυση των προγραμμάτων, όσο και στην παροχή βοήθειας για τη διασύνδεσή τους με την παραγωγή. Ιδιαίτερα απαιτείται η δημιουργία διεπιστημονικών Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων που θα δίνουν έμφαση στην εφαρμογή της πληροφορικής και των νέων τεχνολογιών σε άλλες επιστήμες (π.χ. Ιατρική, βιολογία, οικονομικά, γλώσσα).

Έμφαση και ενίσχυση στην έρευνα.

Η επιστημονική έρευνα αποτελεί βασικό παράγοντα προόδου και ευημερίας μίας χώρας και ο ρόλος της ενισχύεται σημαντικά και διαρκώς με την πάροδο του χρόνου. Η Ελλάδα εκμεταλλευόμενη την ποιότητα του επιστημονικού της δυναμικού, καθώς και τις ευνοϊκές κλιματολογικές, περιβαλλοντολογικές και πολιτισμικές της συνθήκες, πρέπει να ενισχύσει τα υπάρχοντα και να δημιουργήσει νέα αξιόλογα ερευνητικά κέντρα, αυξάνοντας τη συμμετοχή της και την επιρροή της στις διεθνείς εξελίξεις. Επίσης έχει τη δυνατότητα να προσελκύσει ικανό αριθμό ξένων και να επιτύχει τον επαναπατρισμό Ελλήνων επιστημόνων αυξημένου κύρους, για την ενίσχυση του ήδη πλούσιου ανθρώπινου δυναμικού της. Μία δυναμική και με προοπτική πολιτική για το μέλλον

προσδιορίζεται από τα ακόλουθα:

- **Αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στην επιστημονική έρευνα και στη διάδοση και διάχυση των επιστημονικών αποτελεσμάτων.** Οι δυνατότητες που προσφέρουν οι νέες τεχνολογίες στην αναζήτηση πηγών γνώσης και στη διάδοση των επιστημονικών ανακαλύψεων και επιτευγμάτων, έχει συμβάλει στην παγκοσμιοποίηση της έρευνας και προσφέρει τη δυνατότητα ενεργούς συμμετοχής στα ερευνητικά ιδρύματα, ανεξάρτητα της απόστασής τους από τα κέντρα επιστημονικής έντασης. Η αξιοποίησή τους λοιπόν από την ακαδημαϊκή και ερευνητική κοινότητα θα βοηθήσει στην αύξηση και διάχυση παγκοσμίως του ερευνητικού έργου που παράγεται στη χώρα μας.
- **Ενίσχυση και αξιοποίηση της έρευνας στις τεχνολογίες αιχμής.** Έμφαση πρέπει να δοθεί στην έρευνα που αφορά τεχνολογίες αιχμής, ιδιαίτερα σε εφαρμογές της πληροφορικής σε άλλους επιστημονικούς τομείς (βιολογία, ιατρική, κλπ.) που αποτελούν νευραλγικούς χώρους, που θα καθορίζουν στο μέλλον τη θέση μίας κοινωνίας στο παγκόσμιο γίγνεσθαι.
- **Ανάπτυξη της εκπαιδευτικής έρευνας.** Η ενίσχυση της εκπαιδευτικής έρευνας θα βοηθήσει σημαντικά στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και στην ανάπτυξη νέων σύγχρονων και αποδοτικών μορφών διδασκαλίας. Η διαμόρφωση εκπαιδευτικών σεναρίων με χρήση νέων τεχνολογιών στη διδασκαλία, ιδιαίτερα δε δικτυακών εφαρμογών, αναβαθμίζει την παρεχόμενη εκπαίδευση.
- **Ενίσχυση της έρευνας στον τομέα της Γλωσσικής τεχνολογίας.** Η έρευνα στη Γλωσσική τεχνολογία είναι ένας από τους πλέον ευαίσθητους και στρατηγικούς τομείς επένδυσης για τη χώρα μας, λόγω της Ελληνικής γλώσσας. Όσο θα αυξάνεται η άντληση γνώσεων και πληροφόρησης από το Internet, τόσο θα απειλούνται οι γλώσσες που υποστηρίζονται από μικρές πληθυσμιακά κοινωνίες. Η ανάγκη διατήρησης και διάδοσης της πολιτισμικής μας κληρονομιάς, όπως και επαφής με τον Ελληνισμό της διασποράς επιβάλλει ιδιαίτερη προσπάθεια στον τομέα αυτό.
- **Βελτίωση των υποδομών και των δικτύων επικοινωνιών των πανεπιστημίων και των ερευνητικών ιδρυμάτων.** Η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στον ακαδημαϊκό και ερευνητικό χώρο απαιτεί εξοπλισμό και δημιουργία των αναγκαίων υποδομών. Επίσης επεκτείνεται και ενισχύεται η δικτυακή υποδομή διασύνδεσης των πανεπιστημίων και των ερευνητικών ιδρυμάτων, τόσο μεταξύ τους όσο και με τα ιδρύματα του εξωτερικού. (GEANT, EUNET, GUNET).

Δικτύωση και τηλε-εκπαίδευση στην Γ'θμια εκπαίδευση

Δικτύωση όσον αφορά στην αναβάθμιση των εσωτερικών δικτύων, των Κέντρων παροχής προηγμένων υπηρεσιών τηλεματικής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, καθώς και των υπηρεσιών του Ελληνικού Ακαδημαϊκού Δικτύου (GU-Net), η κατάσταση σήμερα έχει ως εξής:

Στο πλαίσιο του Β. ΚΠΣ (ΕΠΕΑΕΚΙ) προωθήθηκαν σημαντικές παρεμβάσεις στο χώρο της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

α) Στο πλαίσιο του έργου GU-Net

σχεδιάστηκε και λειτούργησε το Ακαδημαϊκό δίκτυο, το οποίο ολοκλήρωσε τη διασύνδεση των 18

Πανεπιστημίων και 14 ΤΕΙ με γραμμές υψηλών ταχυτήτων, την παροχή βασικών υπηρεσιών σε όλα τα ιδρύματα και την υλοποίηση πιλοτικών εφαρμογών.

β) Με την υλοποίηση του Ακαδημαϊκού δικτύου αναβαθμίστηκαν και επεκτάθηκαν σε όλα τα Ιδρύματα οι δυνατότητες διασύνδεσης και άμεσης διεθνούς επικοινωνίας, παρέχοντας πρόσβαση στις παγκόσμιες πηγές πληροφόρησης. Η διασύνδεση υλοποιήθηκε μέσω του δικτύου κορμού «Εθνικό Δίκτυο Έρευνας & Τεχνολογίας (ΕΔΕΤ)» και η διεθνής διασύνδεση στο πλαίσιο των έργων της Ε.Ε. TEN-34,

TEN-155/QUANTUM και GEANT.

Το GUNET δεν αναπτύσσει δικό του δίκτυο κορμού αλλά χρησιμοποιεί το Εθνικό Δίκτυο Έρευνας και Τεχνολογίας (ΕΔΕΤ), το οποίο αποτελεί το πλέον εξελιγμένο δίκτυο στην Ελλάδα, με εθνικές και διεθνείς διασυνδέσεις, υψηλή τεχνογνωσία, αποτελεσματική διαχείριση, πρωτοποριακές υπηρεσίες και συνεργασίες με διεθνή ερευνητικά κέντρα.

Τηλε-εκπαίδευση

Σε ότι αφορά στην τηλε-εκπαίδευση έχουν δημιουργηθεί στο ΕΚΠΑ, στο ΟΠΑ και στο ΕΜΠ αίθουσες τηλε-εκπαίδευσης εξοπλισμένες πλήρως για την υποστήριξη της εκπαίδευσης των σπουδαστών αλλά και των τηλεσυνεδριάσεων με την ακαδημαϊκή κοινότητα του εσωτερικού και του εξωτερικού. Αντίστοιχα στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, στο ΑΠΘ αλλά και στο ΚΕΓ έχουν δημιουργηθεί ειδικά εξοπλισμένοι χώροι (studio) με κύριο στόχο την χρήση τους στη δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού και σε σεμινάρια τηλε-επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών της Α' θμιας και Β' θμιας εκπαίδευσης. Ήδη έχουν υποβληθεί προτάσεις από τη Τριτοβάθμια Εκπαίδευση για τη δημιουργία αιθουσών τηλε-εκπαίδευσης και θα υλοποιηθούν εντός του 2002.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

4.1. Εισαγωγή: Νέες τεχνολογίες, οικονομική ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα

Η οικονομική πολιτική σήμερα.

Μετά την μακρο-οικονομική σταθεροποίηση της ελληνικής οικονομίας, η έμφαση της οικονομικής πολιτικής μετατοπίζεται στην αναπτυξιακή πολιτική με επίκεντρο τις μικρο-οικονομικές πολιτικές και παρεμβάσεις διαρθρωτικού χαρακτήρα.

Η μακρο-οικονομική προσαρμογή θα πρέπει να ολοκληρωθεί με τη διαρθρωτική προσαρμογή της ελληνικής οικονομίας στις σύγχρονες εξελίξεις.

Η στρατηγική επιδίωξη της χώρας μας είναι η ενεργός και δημιουργική προσαρμογή στις διεθνείς τάσεις. Η καθυστέρηση μιας σχεδιασμένης προσαρμογής οδηγεί τελικώς σε μεγαλύτερο παραγωγικό και κοινωνικό κόστος. Άλλωστε, η ανάπτυξη δεν νοείται ως απλή διαδικασία ποσοτικής μεγέθυνσης-αν και είναι αναγκαία-αλλά ως μια ευρύτερη διαδικασία διεύρυνσης των ελευθεριών και των δικαιωμάτων των πολιτών- μεταξύ των οποίων και η πρόσβαση στην πληροφορία, αφού ο ψηφιακός αποκλεισμός αποτελεί σύγχρονο απτό κίνδυνο.

Η νέα πορεία μπορεί να σηματοδοτηθεί από τον στόχο της «σύγκλισης της ανταγωνιστικότητας» με την ταυτόχρονη ισότιμη συμμετοχή της Ελλάδας στην «ηλεκτρονική Ευρώπη» (e-Europe). Η συμμετοχή της χώρας στην ONE αποτελεί γεγονός ιστορικά σημαντικό για τη νεότερη Ελλάδα, που όμως αναπότρεπτα συνεπάγεται τη λειτουργία των ελληνικών επιχειρήσεων σε ένα περιβάλλον εντονότερου ανταγωνισμού. Είναι φυσικό, με την άνοδο στην «πρώτη κατηγορία της παγκόσμιας ανταγωνιστικής κατάταξης» να ανεβαίνει και ο πήχης των ανταγωνιστικών προϋποθέσεων και απαιτήσεων και μάλιστα σε συνθήκες ραγδαίων τεχνολογικών εξελίξεων και εν πολλοίς αναγκαίων θεσμικών προσαρμογών. Τίθεται, έτσι, στην ημερήσια διάταξη το πρόβλημα της κάλυψης του χάσματος της ανταγωνιστικότητας σε σχέση με τις άλλες χώρες της ΕΕ, αλλά και γενικότερα στο πλαίσιο της παγκόσμιας οικονομίας. Η ελληνική οικονομία, παρά τις προόδους που έχει σημειώσει στην παγκόσμια κατάταξη των διαφόρων μετρήσεων της ανταγωνιστικότητας στη διάρκεια της δεκαετίας του 1990 εξακολουθεί να υστερεί τόσο σε σχέση με τους εταίρους της στην ΕΕ όσο και με άλλες χώρες.

Η τεχνολογία μοχλός ανάπτυξης.

Οι σύγχρονες οικονομίες βρίσκονται σε μία φάση μεταλλαγής από βιομηχανικές σε μεταβιομηχανικές, οικονομίες που στηρίζονται ολοένα και περισσότερο στην παραγωγή, διανομή και χρήση γνώσης και πληροφορίας. Η τεχνολογία αποτελεί πλέον τον κύριο υποκινητή της παραγωγικότητας και της οικονομικής ανάπτυξης. Καινοτόμες δραστηριότητες βασισμένες στις νέες τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών δημιουργούν νέα ή καλύτερα προϊόντα και υπηρεσίες και αλλάζουν τη διάρθρωση της οικονομίας.

Παγκοσμιοποίηση και ανταγωνισμός.

Η αλματώδης προώθηση και αξιοποίηση της τεχνολογίας στις παραγωγικές αλλά και σε πολλές κοινωνικές διαδικασίες καθώς και η κατάργηση των προστατευτικών συνόρων για το εμπόριο, τις επενδύσεις και την κίνηση κεφαλαίων, ενοποιούν τις εθνικές οικονομίες και αλλάζουν τη φύση του παγκόσμιου ανταγωνισμού. Οι ανταγωνιστικές πιέσεις που φέρνει η παγκοσμιοποίηση αυξάνουν τις επενδύσεις, την καινοτομία και την οικονομική αποδοτικότητα, τη διεθνή διάχυση της τεχνολογίας, και οδηγούν σε μεγαλύτερους ρυθμούς ανάπτυξης και υψηλότερα εισοδήματα.

Διαρθρωτικές προσαρμογές.

Όμως η παγκοσμιοποίηση αυξάνει και τις πιέσεις για προσαρμογή και αναδιάρθρωση των οικονομιών, πιέσεις οι οποίες μπορεί να θίξουν ανεπίδικοτους εργάτες όσο και επιχειρήσεις και βιομηχανίες ευάλωτες στον διεθνή ανταγωνισμό. Ωστόσο, τα οφέλη για τις οικονομίες και τις κοινωνίες στην ψηφιακή εποχή ανήκουν στους πρωτοπόρους, και επιτυχημένες εθνικές στρατηγικές για αποκόμιση οφέλους με ταυτόχρονο περιορισμό του κόστους είναι οι στρατηγικές που περιλαμβάνουν έναν μέγιστο δυνατό βαθμό ανοικτής οικονομίας και προσαρμοστικότητας που στηρίζεται σε ευρεία συναίνεση για αλλαγή.

Τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας στις επιχειρήσεις.

Στη σημερινή κοινωνία καμία επιχείρηση ή οργανισμός δεν μπορεί να αγνοήσει τις τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας γιατί αυτό θα σήμαινε ότι αγνοεί μία δύναμη με την οποία μπορεί να καλυτερεύσει τις υπηρεσίες της, να διευρύνει τις αγορές της, να αυξήσει τα κέρδη της ή αντίθετα να θέσει σε κίνδυνο την επιβίωσή της. Οι επιχειρήσεις εκείνες που καταφέρνουν να συνδυάσουν αρμονικά τις ΤΠΕ με τη συνολική επιχειρηματική τους στρατηγική έχουν τις περισσότερες πιθανότητες επιβίωσης, ανάπτυξης και αύξησης της απασχόλησης.

Στην Κοινωνία της Πληροφορίας, η ανάπτυξη και η ανταγωνιστικότητα βασίζονται στην αφομοίωση και χρήση νέων τεχνολογιών. Τα κέρδη ανήκουν στους πρωτοπόρους: οι επιχειρήσεις και τα κράτη που θα αξιοποιήσουν τα νέα εργαλεία παραγωγής θα αποκομίσουν και τα περισσότερα οφέλη.

Πλαίσιο δράσης.

Χρειάζεται συνεπώς δράση και από την πολιτεία και από τον ιδιωτικό τομέα για να μετατρέψουμε τον κίνδυνο της τεχνολογικής ανεργίας και παρακμής σε ευκαιρία για πλήρη απασχόληση και ευημερία. Η δράση πρέπει να βασίζεται στην υποδομή νέων τεχνολογιών για την ανάπτυξη του εμπορίου και της βιομηχανίας. Η υποδομή αυτή δίνει τη δυνατότητα για αναβάθμιση των επιχειρήσεων, ως προς την προστιθέμενη αξία που προσφέρουν και τη διασύνδεση με τις νέες διεθνείς αγορές για τη διάθεση των αγαθών και των υπηρεσιών τους.

Οι στόχοι της Κυβέρνησης για την Κοινωνία της πληροφορίας συνεργούν και με τους γενικότερους στόχους πολιτικής σε μια συνεκτική προσέγγιση ώστε να επιτευχθεί η προσαρμογή και η αναβάθμιση του παραγωγικού δυναμικού της χώρας, με βασικούς μοχλούς:

- α) την τεχνολογική αναβάθμιση και καινοτομία
- β) την επιχειρηματικότητα ανοικτών οριζόντων και
- γ) την ενίσχυση της απασχόλησης (ποσοτική και ποιοτική).

Ειδικότερα σε σχέση με την ψηφιακή οικονομία κεντρικός στόχος είναι η ανάπτυξη της νέας οικονομίας στην Ελλάδα με:

- τη δημιουργία νέων έξυπνων και ευέλικτων επιχειρήσεων
- την ανάδειξη νέων τομέων της νέας οικονομίας
- την αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων μέσω των νέων τεχνολογιών
- τη δημιουργία νέων ειδικεύσεων για τις νέες αγορές.

4.2. Τεχνολογία, βιομηχανία και νέες επιχειρήσεις

Νέα προϊόντα και υπηρεσίες.

Στην Κοινωνία της Πληροφορίας, η δικτυακή και τηλεπικοινωνιακή υποδομή καθιστά την παραγωγή "προϊόντων" σε μεγάλο βαθμό ανεξάρτητη από γεωγραφικούς ή γεωπολιτικούς περιορισμούς. Επιπλέον, το είδος των "προϊόντων" που παράγεται και ανταλλάσσεται αλλάζει. Το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής και της απασχόλησης είναι πλέον στον τριτογενή τομέα των υπηρεσιών, στον οποίο σταδιακά οι υψηλής τεχνολογίας δραστηριότητες αποκτούν μεγαλύτερο βάρος. Ταυτόχρονα, από ενδιάμεσα προϊόντα και υπηρεσίες για την αύξηση της αποδοτικότητας των συστημάτων παραγωγής, περνάμε πλέον σε υπηρεσίες πολυμέσων, που χρησιμοποιούνται από τον τελικό χρήστη σαν καταναλωτικά αγαθά.

Η καινοτομία και οι νέες τεχνολογίες δημιουργούν νέες επιχειρήσεις, ανανεώνουν τον παραγωγικό ιστό και αναβαθμίζουν τον αναπτυξιακό ρόλο της Ελλάδας

Επιπτώσεις των νέων τεχνολογιών στην οικονομική πολιτική

Οι τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας έχουν πολλές επιπτώσεις στις μακροοικονομικές τάσεις και τη δημοσιονομική και νομισματική πολιτική οι οποίες μόλις τώρα αρχίζουν να κατανοούνται και να λαμβάνονται υπόψη από τις κυβερνήσεις.

Όταν η καλύτερη ποιότητα του σύγχρονου εξοπλισμού πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών δεν αντανακλάται πλήρως στους δείκτες τιμών, ο πληθωρισμός τείνει να υπερεκτιμάται και η αύξηση της παραγωγικότητας να υποεκτιμάται. Το πρόβλημα είναι ιδιαίτερα σημαντικό για χώρες οι οποίες τιμαριθμοποιούν κοινωνικές παροχές, όπως επιδόματα ανεργίας ή συντάξεις, με βάση δείκτες τιμών οι οποίοι πάσχουν από τέτοια σφάλματα μετρήσεων.

Στη νομισματική πολιτική, η εισαγωγή του ηλεκτρονικού χρήματος δημιουργεί ερωτήματα για τον ορισμό των νομισματικών κυκλοφοριών και της σταθερότητάς τους. Στη δημοσιονομική πολιτική, το ηλεκτρονικό εμπόριο μπορεί να διευκολύνει την πρόσβαση σε φορολογικούς παραδείσους και έτσι να διαβρώσει τη φορολογική βάση, ενώ μπορεί επίσης να δυσχεράνει τη συλλογή ορισμένων φόρων. Γι αυτό και

είναι απαραίτητη η θέσπιση κανόνων για τη φορολογία του ηλεκτρονικού εμπορίου στο πλαίσιο διεθνών συμφωνιών.

Νέες επιχειρηματικές δραστηριότητες.

Η δημιουργία νέων επιχειρήσεων βασισμένων στις νέες τεχνολογίες και η προώθηση της επιχειρηματικότητας γενικότερα αποτελούν κλειδιά για την ανανέωση του βιομηχανικού ιστού. Στις χώρες -πρωτοπόρους στην πορεία για την Κοινωνία της Πληροφορίας, η πλειοψηφία των νέων προϊόντων και υπηρεσιών και των νέων θέσεων απασχόλησης δημιουργούνται από νέες επιχειρηματικές πρωτοβουλίες. Η είσοδος νέων εταιριών στην αγορά είναι στο επίκεντρο των δυναμικών και ανταγωνιστικών οικονομιών.

Ταμείο Ανάπτυξης Νέας Οικονομίας Α.Ε.

Το Ταμείο Ανάπτυξης Νέας Οικονομίας Α.Ε. έχει συσταθεί με το άρθρο 28 του Ν.2843/2000. Σκοπός της εταιρείας είναι η συγχρηματοδότηση κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών, τα οποία θα αναλαμβάνουν να επενδύουν σε καινοτόμες επιχειρηματικές δραστηριότητες που βρίσκονται στα πρώτα στάδια ανάπτυξης.

Το Τ.Α.ΝΕ.Ο. προτίθεται να αναλαμβάνει μειοψηφικό ποσοστό των κεφαλαίων επιχειρηματιών συμμετοχών στα οποία θα επενδύει. Η διαχείρισή τους θα γίνεται από τον ιδιωτικό τομέα, ενώ οι επενδυτικές αποφάσεις θα λαμβάνονται με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια.

Στο πλαίσιο του Τ.Α.ΝΕ.Ο έχει συσταθεί μία «επενδυτική επιτροπή» από θεσμικούς εκπροσώπους, επιστήμονες με εμπειρία στη νέα οικονομία και πρόσωπα καταξιωμένα στην οικονομική ζωή της χώρας. Η επενδυτική επιτροπή θα αξιολογεί την αξιοπιστία και φερεγγυότητα των προτάσεων για τη σύσταση νέων επιχειρηματικών κεφαλαίων στα οποία θα συμμετάσχει το Τ.Α.ΝΕ.Ο και οι επενδυτικές αποφάσεις του Τ.Α.ΝΕ.Ο θα λαμβάνονται μόνο με τη σύμφωνη γνώμη της.

Το Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Υψηλής Τεχνολογίας (ΚΕΣΥΤ) για την υποστήριξη της επιχειρηματικότητας νέων επιστημόνων και επιχειρηματιών σε τομείς νέων τεχνολογιών και γνώσης δημιουργείται (ΚΕΣΥΤ).

Το ΚΕΣΥΤ θα αναπτύσσει δραστηριότητες στους παρακάτω τομείς:

- χρηματοδότηση νέων επιχειρήσεων, νέων επιχειρηματιών και νέων επιστημόνων που δραστηριοποιούνται στο τομέα των νέων τεχνολογιών και των νέων επιχειρηματικών προτύπων
- παροχή διοικητικής υποστήριξης, υποδομών και συμβουλευτικών υπηρεσιών που συμβάλλουν στον επιχειρηματικό σχεδιασμό και στην οργάνωση των νέων επιχειρήσεων, επιχειρηματιών και επιστημόνων που δραστηριοποιούνται στο τομέα των νέων τεχνολογιών και των νέων επιχειρηματικών προτύπων
- συνεργασία με εταιρείες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών και χρηματοδοτικούς φορείς για την από κοινού επένδυση σε νέες επιχειρήσεις νέων

τεχνολογιών και των νέων επιχειρηματικών προτύπων που βρίσκονται στα πρώτα στάδια ανάπτυξης
-συμμετοχή με κεφάλαιο σε χρηματοδοτικούς φορείς, οι οποίοι έχουν συναφή με το ταμείο σκοπό.

Ρυθμιστικές και επενδυτικές παρεμβάσεις.

Για τη διευκόλυνση της δημιουργίας δυναμικών επιχειρήσεων βασισμένων στην τεχνολογία και την ηλεκτρονική πληροφορία, και γενικότερα για την αναδιάρθρωση του παραγωγικού ιστού σχεδιάζεται και υλοποιείται σειρά παρεμβάσεων με ρυθμιστικό και επενδυτικό χαρακτήρα:

- Διαρθρωτικές παρεμβάσεις στις αγορές εργασίας, προϊόντων και υπηρεσιών. Υιοθετούνται δράσεις που περιλαμβάνουν την απλοποίηση διοικητικών διαδικασιών για την ίδρυση νέων εταιριών και την μείωση των φραγμών εισόδου τους στην αγορά.
- Καλύτερη χρηματοδότηση νέων εταιριών με επιχειρηματικά κεφάλαια υψηλού κινδύνου. Στόχος η ανάπτυξη κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών (venture capital funds) στην Ελλάδα μέσω της δημιουργίας δημοσίων-ιδιωτικών κεφαλαίων υπό την διαχείριση στελεχών του ιδιωτικού τομέα και με σκοπό την τελική τους μεταλλαγή σε αυτοσυντηρούμενα ιδιωτικά κεφάλαια.

Νέες τεχνολογίες και ο αναπτυξιακός ρόλος της Ελλάδας στα Βαλκάνια και τη Μεσόγειο.

Η Ελλάδα έπαιξε και θα παίζει σημαντικό αναπτυξιακό ρόλο στην ευρύτερη γεωγραφική περιοχή εκμεταλλεζόμενη κυρίως το υψηλό επίπεδο ανθρώπινο δυναμικό, την τεχνολογική ανάπτυξη και το γεγονός ότι είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η γρήγορη αξιοποίηση της νέας υποδομής της πληροφορίας δίνει τη δυνατότητα στη χώρα μας να παγιάσει ρόλο πόλου έλξης για την προσφορά υπηρεσιών στην Κοινωνία της Πληροφορίας τόσο στα Βαλκάνια όσο και στη Μέση Ανατολή. Οποιαδήποτε καθυστέρηση στη δημιουργία της υποδομής αυτής, θα μας καταδίκαιζε σε μόνιμη υστέρηση στο διεθνές ανταγωνιστικό περιβάλλον και θα μας αφαιρούσε τα οποιαδήποτε τεχνολογικά πλεονεκτήματα έχουμε αυτή τη στιγμή και μας επιτρέπουν να αξιοποιήσουμε την Κοινωνία της Πληροφορίας σαν μοχλό ανάπτυξης και καλύτερευσης των σχέσεών μας με τις γειτονικές χώρες. Για το σκοπό αυτό, οι σχεδιαζόμενες δράσεις είναι:

- Ενίσχυση της συνεργασίας και της διείσδυσης ελληνικών επιχειρήσεων πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών σε γειτονικές χώρες μέσω κοινών επιχειρηματικών πρωτοβουλιών, και μεταφορά τεχνογνωσίας με τη συνδρομή Ευρωπαϊκών προγραμμάτων και πρωτοβουλιών.
- Σύναψη πρωτοκόλλων συνεργασίας με κυβερνήσεις γειτονικών χωρών σε θέματα έρευνας, θεσμικών πρωτοβουλιών αλλά και εδραίωσης του ρόλου της Ελλάδας ως συντονιστή πρωτοβουλιών της Ε.Ε. για την Κοινωνία της Πληροφορίας στην ευρύτερη γεωγραφική περιοχή. Στο πλαίσιο αυτό το Εθνικό Δίκτυο Έρευνας και Τεχνολογίας έχει ήδη συνάψει Συμφωνητικά Συνεργασίας με ομόλογους φορείς χωρών της Ν.Α. Ευρώπης και ως απόρροια αυτών συγκρότησε κοινοπραξία που πρόσφατα υπέβαλε πρόταση στο ΙΣΤ Πρόγραμμα της Ε.Ε. για την ανάπτυξη

σύγχρονης δικτυακής υποδομής για τα Ακαδημαϊκά και Ερευνητικά Ιδρύματα της περιοχής.

Αναβάθμιση της βιομηχανίας πληροφορικής και επικοινωνιών σε σημαντικό κλάδο της οικονομίας.

Οι Ελληνικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην πληροφορική και τις τηλεπικοινωνίες αναμένεται να διαδραματίσουν στρατηγικό ρόλο στην πορεία προς την Κοινωνία της Πληροφορίας και μπορούν να πρωτοστατήσουν στην ανάπτυξη των τεχνολογιών αυτών προς όφελος όλων των Ελληνικών επιχειρήσεων ανεξάρτητα μεγέθους ή τομέα της οικονομίας στον οποίο ανήκουν. Παρέχοντας υποδομές υψηλής ποιότητας αλλά και νέα προϊόντα και υπηρεσίες, θα συμβάλλουν στην υλοποίηση υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας, στην προσέλευση ξένων επενδυτικών κεφαλαίων, στην ανάπτυξη και την αύξηση της απασχόλησης με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

- Υποστήριξη ανάπτυξης προϊόντων και υπηρεσιών για την Κοινωνία της Πληροφορίας με προτεραιότητα στην αναδυόμενη βιομηχανία ηλεκτρονικού πληροφοριακού περιεχομένου (πολιτιστική κληρονομιά, παιδαγωγικά προγράμματα, ηλεκτρονική ψυχαγωγία).
- Ρυθμιστικές παρεμβάσεις για την ανάπτυξη ανταγωνιστικής βιομηχανίας τηλεπικοινωνιών και υπηρεσιών ευρείας ζώνης (π.χ. καλωδιακή τηλεόραση) με την απελευθέρωση της αγοράς, τη δημιουργία του απαιτούμενου ρυθμιστικού / νομικού πλαισίου και τη ναξιοποίηση του δημόσιου τομέα ως πρωτοπόρου χρήστη.
- Προσέλκυση ξένων επιχειρήσεων υψηλού τεχνολογικού περιεχομένου καθώς επίσης περιφερειακών κέντρων εξειδίκευσης (π.χ. εκπαιδευτικά κέντρα, κέντρα ανάπτυξης εξειδικευμένων λύσεων) και διεθνών εταιριών, μέσω ειδικού καθεστώτος κινήτρων (φορολογία, τεχνολογικά πάρκα) και αξιοποίησης του έργου του Ελληνικού Κέντρου Επενδύσεων.

4.3. Νέες τεχνολογίες και ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων

Οι τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας κλειδί για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων.

Προκειμένου οι επιχειρήσεις να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται στην Κοινωνία της Πληροφορίας πρέπει να αναθεωρήσουν τις δραστηριότητές τους και να τις προσαρμόσουν στις νέες ευρείες γνωστικές δυνατότητες. Οι ΤΠΕ μειώνουν το χρόνο του κύκλου παραγωγής προϊόντων και υπηρεσιών, βελτιώνουν την ποιότητα και τη χρονική απόκριση, προκαλούν νέους τρόπους προώθησης των προϊόντων και εξυπηρέτησης των πελατών.

Ευκαιρίες για τις ελληνικές επιχειρήσεις.

Οι οίονοι για επιτυχία των Ελληνικών επιχειρήσεων στην κούρσα προς την Κοινωνία της Πληροφορίας είναι αρκετά ευνοϊκοί. Η νέα τεχνολογία περιορίζει τα μειονεκτήματα του μικρού μεγέθους και της απόστασης από τα κέντρα αποφάσεων και τις αγορές. Ταυτόχρονα, η γνώση ως αποφασιστικός συντελεστής παραγωγής καθιστά την ποιότητα, την εφευρετικότητα και την ευελιξία του

ανθρώπινου δυναμικού ως κυρίαρχο παράγοντα επιτυχίας.

Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στην ένταξη των μικρομεσαίων ελληνικών επιχειρήσεων στο νέο αυτό περιβάλλον, ώστε να διευκολυνθεί η βιομηχανική και εμπορική τους δραστηριότητα στον Ελληνικό χώρο, αλλά και στις διεθνείς αγορές. Με γνώμονα επίσης την αύξηση της παραγωγικότητας θα απλοποιηθούν και θα αυτοματοποιηθούν οι συναλλαγές τους με το κράτος και θα τους δοθεί βοήθεια για την αντιμετώπιση τεχνικών και θεσμικών προβλημάτων.

Οι παρεμβάσεις οι οποίες σχεδιάζονται ή υλοποιούνται στους τομείς αυτούς είναι:

- Κίνητρα για την εισαγωγή και εκμετάλλευση καινοτόμων εφαρμογών πληροφορικής στην μεταποίηση και τις υπηρεσίες εφόσον επιτρέπουν αναδιοργάνωση των επιχειρήσεων και παροχή νέων υπηρεσιών/ προϊόντων στα πλαίσια επιχειρηματικού σχεδίου.
- Πρωτοβουλία για τη δημιουργία ηλεκτρονικού περιεχομένου το οποίο θα περιλαμβάνει εφαρμογές που συνδέουν ή χρησιμοποιούν επιχειρήσεις του ίδιου κλάδου μεταξύ τους (π.χ. τράπεζες, ναυτιλιακά γραφεία, τουριστικοί οργανισμοί), με αξιοποίηση των επαγγελματικών οργανισμών και επιμελητηρίων όχι μόνο για πληροφόρηση αλλά και για εξασφάλιση κοινών προδιαγραφών, προτύπων, κλπ.
- Μέτρα για καλύτερη διασύνδεση του εκπαιδευτικού συστήματος και των επιχειρήσεων για αποτελεσματικότερη εξειδικευμένη εκπαίδευση στην πληροφορική και πιο ορθολογιστική αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού.
- Μελέτες και μέτρα για τις κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις της πληροφορικής μεέμφαση στις αναγκαίες οργανωτικές αλλαγές, στη νέα δομή οργάνωσης της εργασίας και των διαδικασιών στις επιχειρήσεις, και στην αναπροσαρμογή των εργασιακών σχέσεων. Για τις ελληνικές επιχειρήσεις, η πληροφορική και οι τηλεπικοινωνίες δικτύου περιορίζουν τα μειονεκτήματα του μικρού μεγέθους και της απόστασης από τα κέντρα αποφάσεων και τις αγορές και τους επιτρέποντας την πρόσβαση και την ένταξή τους στην παγκόσμια αγορά.

Οι δράσεις που έχει υλοποιήσει το Υπουργείο Ανάπτυξης στο Β' ΚΠΣ στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Βιομηχανίας

Ηλεκτρονικά Κέντρα Εμπορίου

Υλοποιήθηκαν από Ενώσεις Επιμελητηρίων 12 ηλεκτρονικά κέντρα εμπορίου με στόχο την υποβοήθηση μικρομεσαίων κυρίως επιχειρήσεων για την υιοθέτηση νέων τεχνολογιών. Τα ηλεκτρονικά κέντρα εμπορίου υλοποιήθηκαν με συνολικό προϋπολογισμό 4,4 εκατ. Ευρώ και ποσοστό κρατικής συμμετοχής 60%. Οι υπηρεσίες στα περισσότερα από αυτά είναι ήδη διαθέσιμες στους σχετικούς Δικτυακούς Τόπους Ενίσχυσης επιχειρήσεων για την ανάπτυξη πρότυπων έργων ηλεκτρονικού εμπορίου. Στο πλαίσιο της δράσης «Πρότυπα έργα ηλεκτρονικού εμπορίου» συνολικού προϋπολογισμού 7 εκατ. Ευρώ ενισχύθηκαν 41 δίκτυα αποτελούμενα από 140 επιχειρήσεις από όλους τους κλάδους για την εκτέλεση των αντιστοίχων έργων.

Κλαδικά Έργα EDI

Στο πλαίσιο της δράσης «Κλαδικά έργα EDI» συνολικού προϋπολογισμού περίπου 5 εκατ. ευρώ ενισχύθηκαν 20 δίκτυα αποτελούμενα από 190 επιχειρήσεις από όλους

τους κλάδους για την εκτέλεση έργων δικτύωσης με κυρίαρχο στοιχείο το πρότυπο EDI.

Clearing House του ΕΒΕΑ

Υλοποιήθηκε το έργο του ΕΒΕΑ «clearing house», συνολικού προϋπολογισμού 1,7 εκατ. Ευρώ. Το έργο αυτό έχει στόχο την προώθηση της χρήσης τεχνολογιών EDI στις επιχειρήσεις και την διευκόλυνσή τους στην ανταλλαγή ηλεκτρονικών μηνυμάτων τόσο μεταξύ επιχειρήσεων, όσο και μεταξύ επιχειρήσεων και Δημόσιας Διοίκησης.

Εθνική Υποδομή Ηλεκτρονικού Εμπορίου (ΕΣΕΕ)

Η Εθνική Συνομοσπονδία Ελληνικού Εμπορίου (ΕΣΕΕ) ανέπτυξε την Εθνική Υποδομή Ηλεκτρονικού Εμπορίου, ένα σύστημα υποστήριξης των εμπορικών επιχειρήσεων στην υιοθέτηση πρακτικών και τεχνολογιών Ηλεκτρονικού Εμπορίου. Στο έργο συμμετείχαν ενεργά 15 Εμπορικοί Σύλλογοι από ολόκληρη τη χώρα. Το σύστημα που προέκυψε, ως το βασικό αποτέλεσμα του έργου, βρίσκεται σε πλήρη λειτουργία, ένα έτος μετά το πέρας του έργου, παρουσιάζοντας 100% διαθεσιμότητα και ένα μέσο όρο επισκεψιμότητας που προσεγγίζει τις 80,000 επισκέψεις μηνιαίας από ολόκληρο τον κόσμο.

Ενισχύσεις Επενδυτικών Σχεδίων Επιχειρήσεων του κλάδου Πληροφορικής και Επικοινωνιών

Κατά την περίοδο 1996-2000 επιδοτήθηκαν με 27,5 εκατ. ευρώ τα επιχειρησιακά σχέδια για τη βελτίωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας 28 εταιριών πληροφορικής και συναφών δραστηριοτήτων.

Πρόσβαση, χρήση και αξιοποίηση πληροφοριακών υποδομών από τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Ενώ οι μεγάλες επιχειρήσεις έχουν εν γένει τους ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους για να πραγματοποιήσουν τις αλλαγές, οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις χρειάζονται ειδικότερη αντιμετώπιση. Ταυτόχρονα όμως είναι αυτές που έχουν την ευελιξία να αξιοποιήσουν ουσιαστικά την πληροφορική και να έχουν μία παρουσία στο διεθνές εμπορικό πεδίο, χωρίς ιδιαίτερα υψηλές επενδύσεις. Για το σκοπό αυτό, υπάρχουν:

- Μέτρα έτσι ώστε η πλειοψηφία των Ελληνικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων μέσα σε 5 χρόνια να έχει τη δυνατότητα εύκολης πρόσβασης στις αγορές που συνδέονται με την υποδομή της πληροφορίας για αύξηση της ανταγωνιστικότητάς τους κυρίως στο διεθνές περιβάλλον.
- Πρωτοβουλίες μόνιμης υποστήριξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων σε θέματα ενημέρωσης και πληροφόρησης, τεχνογνωσίας, ανθρώπινων πόρων και επενδύσεων για την εισαγωγή και χρήση της πληροφορικής ώστε να ξεπεραστούν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν (κυρίως πόρων) σε υιοθέτηση νέων πρακτικών και τεχνολογιών.
- Ειδικά κίνητρα για τις κλαδικές συνενώσεις μικρομεσαίων επιχειρήσεων μέσω της πληροφορικής (virtual clusters) για την ανάπτυξη κοινών επιχειρηματικών

διαδικασιών και τη δημιουργία ιδεατών επιχειρήσεων (virtual enterprises) με έμφαση στην ηλεκτρονική διανομή προϊόντων όπου αυτό είναι εφικτό.

Το πρόγραμμα «Δικτυωθείτε»

Στην προσπάθεια για την εξοικείωση των ελληνικών επιχειρήσεων με την δικτυακή οικονομία, προεξέχοντα ρόλο έχει το πρόγραμμα «Δικτυωθείτε» (πρωτοβουλία της Γ. Βιομηχανίας με υλοποίηση από τον ΕΟΜΜΕΧ και το Εθνικό Δίκτυο Έρευνας και Τεχνολογίας) που στόχο έχει τη διασύνδεση και την εξοικείωση μιας κρίσιμης μάζας (50-60 000) πολύ μικρών επιχειρήσεων με τα οφέλη που προκύπτουν από την επιχειρηματική χρήση του Διαδικτύου και την άρση του κινδύνου του ψηφιακού αποκλεισμού με δράσεις:

- ενίσχυσης της σύνδεσης των πολύμικρών επιχειρήσεων - έως 10 εργαζομένων και έως 200 εκ. κύκλοεργασιών - με το Διαδίκτυο. Για τις επιχειρήσεις που θα επιλεγούν, χρηματοδοτείται η προμήθεια και εγκατάσταση του ελάχιστου αναγκαίου τεμαχικού εξοπλισμού (δηλαδή υπολογιστή, εκτυπωτή, modem κτλ.), η τεχνική στήριξη καθώς και η σύνδεση στο Διαδίκτυο για 2 χρόνια μέσω ISP provider. Για τις επιχειρήσεις που έχουν ήδη μία εξοικείωση με το Διαδίκτυο, επιδοτείται η ανάπτυξη και η φιλοξενία μιας απλής εμπορικής ιστοσελίδας με δυνατότητα υλοποίησης εμπορικών συναλλαγών σε παροχές υπηρεσιών ηλεκτρονικού εμπορίου.
- Εκπαιδευτική στήριξη του προγράμματος με την παροχή δωρεάν εκπαίδευσης και επιτόπιας υποστήριξης των υπηρεσιών διαδικτύου τουλάχιστον 2 φορές, από πιστοποιημένο εκπαιδευτή (Συνεργάτη Υποστήριξης και Καθοδήγησης-ΣΥΚ).
- Δημιουργία 17 ειδικών κέντρων γνώσης από Κοινοπραξίες εκπαιδευτικών ιδρυμάτων επιμελητηρίων και φορέων του ιδιωτικού τομέα που θα αποτελούν σημεία αναφοράς για τη διάχυση της γνώσης προς τις επιχειρήσεις και τη διασύνδεση του ακαδημαϊκής τεχνογνωσίας με τον επιχειρηματικό κόσμο.

Το πρόγραμμα υλοποιείται σε όλη τη χώρα, την περίοδο 2000 - 2003 και έχει συνολικό προϋπολογισμό 117,4 εκατ. Ευρώ από το Ε.Π.

Απλοποίηση και αυτοματοποίηση των συναλλαγών των επιχειρήσεων με το κράτος.

Η χώρα μας αντιμετωπίζει προβλήματα απομόνωσης από κέντρα αποφάσεων, τα οποία απορρέουν από τη γεωγραφική της θέση και δυστυχώς σε μία μικρογραφία υπάρχουν και στο εσωτερικό της. Η πολιτεία αναγνωρίζει πως θέματα ενημέρωσης και συναλλαγών με το δημόσιο, είναι ζωτικής σημασίας για τις επιχειρήσεις και, με τις σημερινές συνθήκες οδηγούν συχνά σε ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα. Συνεπώς οι αρμόδιοι φορείς σχεδιάζουν και υλοποιούν δράσεις με τους εξής στόχους (τα θέματα αυτά καλύπτονται και στο κεφ. 2):

- Άμεση και ηλεκτρονική πληροφόρηση των επιχειρήσεων έτσι ώστε μέσω Internet η επιχείρηση να ενημερώνεται καθημερινά για νόμους, αποφάσεις, διατάξεις, ανακοινώσεις κλπ. της κεντρικής, περιφερειακής και τοπικής διοίκησης, με εύκολο και φθηνό τρόπο.
- Απλοποίηση και αυτοματοποίηση των συναλλαγών των επιχειρήσεων με τους δημόσιους οργανισμούς με τη χρήση νέων τεχνολογιών ηλεκτρονικής επικοινωνίας έτσι ώστε σε 4 χρόνια οι σημαντικότερες και πιο χρονοβόρες συναλλαγές να γίνονται

ηλεκτρονικά προσκομίζοντας σημαντικά οφέλη στις επιχειρήσεις και στο δημόσιο.

- Η δράση για τις ηλεκτρονικές δημόσιες προμήθειες περιλαμβάνει την ένταξη της έννοιας των προμηθειών αυτών στο νομοσχέδιο για τις προμήθειες, την έναρξη πιλοτικών προγραμμάτων του Υπουργείου Ανάπτυξης αλλά και την πειραματική λειτουργία συστημάτων ηλεκτρονικών προμηθειών του δημοσίου έτσι ώστε σε 5 χρόνια να πραγματοποιείται το 1/5 των δημοσίων προμηθειών ηλεκτρονικά.
- Εξασφάλιση της ελληνοποίησης χαρακτήρων και χρήση διεθνών προτύπων σε σειρά από θέματα όπως η ηλεκτρονική ανταλλαγή παραστατικών ή θέματα υγιεινής και ασφάλειας χρηστών, με σκοπό την απρόσκοπτη και σωστή αξιοποίηση των τεχνολογιών στα πλαίσια διεθνών συμφωνιών και προτύπων.
- Δημιουργία μηχανισμών πιστοποίησης και προτυποποίησης προϊόντων και εφαρμογών / υπηρεσιών για την Κοινωνία της Πληροφορίας με τη δημιουργία ειδικών εργαστηρίων σε συνεργασία με τη βιομηχανία, με ακαδημαϊκά ερευνητικά ιδρύματα κλπ.
- Διασφάλιση ηλεκτρονικής τραπεζικής υποδομής από την πλειοψηφία των τραπεζών τόσο για τις ουσιαστικές τραπεζικές συναλλαγές με γνώμονα την εξυπηρέτηση των επιχειρήσεων όσο και για τη δημιουργία της αναγκαίας υποδομής για διεθνείς εμπορικές συναλλαγές.

Ηλεκτρονικό δίκτυο πληροφοριών για την ανάπτυξη του αγροτικού τομέα και της υπαίθρου

Τα θέματα πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών δεν αφορούν μόνο τη βιομηχανία και τις υπηρεσίες. Ο πρωτογενής τομέας, ιδιαίτερα μεγάλος στη χώρα μας, έχει πολλά να κερδίσει από τη χρήση αυτών των τεχνολογιών για πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με διαδικασίες παραγωγής, συνθήκες αγοράς, μητρώα παραγωγών και βάσεις δεδομένων με στοιχεία φυσικής παραγωγής (όπως αυτά τα οποία συντηρεί το Υπουργείο Γεωργίας) κλπ.

Η πρώτη ευρεία προσπάθεια εγκαθίδρυσης και λειτουργίας ενός ηλεκτρονικού δικτύου πληροφοριών για τον αγροτικό τομέα έγινε στα πλαίσια ενός κοινοτικού διετούς πιλοτικού προγράμματος για την τηλεματική που προώθησε η Κοινοπραξία **FRIENDS**, στην οποία συμμετείχαν μεταξύ άλλων η Ένωση Νέων Αγροτών Αργολίδας, ο ΟΤΕ και η Αμερικανική Γεωργική Σχολή Θεσσαλονίκης. Στη συνέχεια, με ιδιωτική πρωτοβουλία συστήνεται και τίθεται σε λειτουργία το **Αγροδίκτυο**, δίκτυο που εξασφαλίζει ενημέρωση των αγροτών, αλλά και πληροφόρηση για ειδικά θέματα (νομοθεσίας, βιολογικής γεωργίας), για τις συνθήκες αγοράς, για εκδηλώσεις που αφορούν τον αγροτικό χώρο κλπ. Το δίκτυο αυτό επεκτείνεται ήδη ως προς τις υπηρεσίες που προσφέρει, ενώ υπάρχει σχέδιο για ευρεία και ολοκληρωμένη ανάπτυξή του, έτσι ώστε να συμπεριλαμβάνει όχι μόνο αγροτικά, αλλά και θέματα ευρύτερου ενδιαφέροντος για τον πολίτη της υπαίθρου, αλλά και για όλους τους φορείς που εμπλέκονται σε όλα τα στάδια της αγροτροφικής αλυσίδας (π.χ. επιχειρηματίες, εξαγωγείς κλπ).

Στο Β΄ ΚΠΣ εντάχθηκε και υλοποιήθηκε το πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Γεωργίας των περιφερειακών υπηρεσιών του με 57 εγκαταστάσεις τοπικών δικτύων που καλύπτουν ισάριθμες Δ/σεις Αγροτικής Ανάπτυξης σ΄ όλη τη χώρα.

Ο σκοπός της δράσης ήταν η υλοποίηση εθνικών και κοινοτικών προγραμμάτων στα πλαίσια άσκησης της Εθνικής και Κοινοτικής Αγροτικής Πολιτικής, η διενέργεια ελέγχων και πληρωμών, η εκτέλεση μελετών, η επικοινωνία, η πληροφόρηση και η

βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών προς τους εμπλεκόμενους με την αγροτική δραστηριότητα φορείς.

4.4. Ηλεκτρονικό Επιχειρείν και Ηλεκτρονικό Εμπόριο.

Νέες μορφές συναλλαγών.

Το ηλεκτρονικό εμπόριο δίνει τη δυνατότητα να εκτελούνται συναλλαγές με τη χρήση υπολογιστών και τεχνολογιών δικτυακής υποδομής. Βασίζεται στην ηλεκτρονική επεξεργασία και μεταφορά δεδομένων, ενώ παράλληλα μπορεί να πλαισιωθεί από κείμενο, ήχο και video. Περιλαμβάνει δραστηριότητες όπως η ηλεκτρονική ανταλλαγή αγαθών και υπηρεσιών, η ηλεκτρονική τιμολόγηση φορτίων, οι ηλεκτρονικές δημοπρασίες, οι ηλεκτρονικές πληρωμές, η συνεργασιακή σχέση στη σχεδίαση και παραγωγή προϊόντων, το καταναλωτικό marketing, κλπ.

Το ηλεκτρονικό επιχειρείν, αποσκοπεί στην αυτοματοποίηση της επικοινωνίας μεταξύ εμπορικών εταιρών με σκοπό την απλοποίηση των επιχειρηματικών διαδικασιών, τη δημιουργία νέων υπηρεσιών / προϊόντων, την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, τη δημιουργία της "παγκόσμιας αγοράς" κυρίως μέσω της ώθησης του Internet.

Μορφές και εφαρμογές ηλεκτρονικού εμπορίου

Ξεκινώντας από μηδενική βάση πριν μερικά χρόνια, διεθνείς συναλλαγές μέσω ηλεκτρονικού εμπορίου έχουν αυξηθεί ραγδαία (στοιχεία E.E.) τα τελευταία χρόνια: 88 δις δολάρια το 1999, 172 δις δολάρια το 2000, 324 δις δολάρια το 2001 ενώ αναμένονται να ξεπεράσουν το 1 τρις δολάρια το 2003.

Τέσσερις διαφορετικές κατηγορίες εφαρμογών ηλεκτρονικού εμπορίου έχουν οριστεί, σύμφωνα με την ανάμειξη των κυρίων συμμετεχόντων σε μία εμπορική συναλλαγή:

Επιχείρησης προς επιχείρηση (Business to Business): συναλλαγές μεταξύ δύο επιχειρήσεων και οι οποίες αφορούν την ηλεκτρονική παραγγελία και οικονομική συναλλαγή διαμέσου τηλεπικοινωνιακών δικτύων. Είναι σαφώς η πιο ανεπτυγμένη μορφή παγκοσμίως.

Επιχείρησης προς καταναλωτή (Business to Consumer): Το μεγαλύτερο μέρος αυτών των συναλλαγών αυτών διεξάγεται μέσω του Internet, καθώς παρέχει τη δυνατότητα για ποσοτελεσματική προώθηση των προϊόντων και υπηρεσιών σε ευρύφασμα πελατών.

Επιχειρήσεις προς δημόσιους φορείς (Business to Public Administration):

Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει συναλλαγές, όπως επεξεργασία φόρου εισοδήματος ή άλλων υποχρεώσεων μεταξύ ιδιωτικών εταιρειών και δημόσιων φορέων.

Δημόσιοι φορείς προς πολίτες (Public Administration to Citizen): Στην κατηγορία αυτή γίνονται ακόμα κάποια αρχικά βήματα και αναμένεται ότι αυτή η κατηγορία των συναλλαγών θα μεταβάλλει το τοπίο του ηλεκτρονικού εμπορίου στο μέλλον.

Ο καταλυτικός ρόλος του ηλεκτρονικού εμπορίου.

Το ηλεκτρονικό εμπόριο δρα ως καταλύτης στις υπάρχουσες ισορροπίες και καταρρίπτει παραδοχές και δεδομένα που μέχρι πριν λίγα χρόνια θεωρούνταν απαράβατοι κανόνες για το παγκόσμιο εμπόριο. Έτσι, χώρες που μέχρι

πρόσφατα βρίσκονταν στη σκιά άλλων ισχυρότερων κρατών απέκτησαν σημαντικά στρατηγικά πλεονεκτήματα εκμεταλλευόμενες τις δυνατότητες της σύγχρονης τεχνολογίας.

Για να ωφεληθεί η κοινωνία συνολικά από τις ευκαιρίες που δημιουργεί το ηλεκτρονικό εμπόριο χρειάζεται πλαίσιο πολιτικής που θα κατευθύνει και θα διευκολύνει την ανάπτυξή του. Η διαμόρφωση ενός τέτοιου πλαισίου όμως δεν είναι εύκολη στην αρχή ενός φαινομένου που μπορεί να αλλάξει τόσο ριζικά τον τρόπο συναλλαγών. Πολλοί παρομοιάζουν τη σημερινή συγκυρία με αυτήν της εμφάνισης του αυτοκινήτου στις αρχές του αιώνα. Παρότι τότε όπως και τώρα ήταν σαφές ότι οι επιπτώσεις θα ήταν σημαντικές, συγκεκριμένες προβλέψεις ήταν δύσκολες όταν λίγοι ήξεραν να οδηγούν, οι περισσότεροι δρόμοι ήταν ακατάλληλοι για τα αυτοκίνητα, και οι μηχανικοί αυτοκινήτων ανύπαρκτοι. Με κάποια σιγουριά μπορούσε να πει κανείς ότι θα υπάρξουν σημαντικές επιπτώσεις στις βιομηχανίες πλαστικών και χάλυβα, αλλά ποιος μπορούσε να προβλέψει την μόλυνση, την κυκλοφοριακή συμφόρηση ή την αυξημένη γεωπολιτική σημασία της Μέσης Ανατολής;

Πλαίσιο πολιτικής.

Το όραμα που διέπει τη δέσμευση των δράσεων για το ηλεκτρονικό επιχειρείν θα πρέπει να στοχεύει στην ανάδειξη της Ελλάδας σε ισότιμο και ισχυρό εταίρο του σύγχρονου διεθνούς εμπορικού περιβάλλοντος. Η ορθολογική χρήση των τεχνολογιών και των πρακτικών του ηλεκτρονικού επιχειρείν μπορεί να οδηγήσει στην επίτευξη στρατηγικών και ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων για τις ελληνικές επιχειρήσεις, με συνέπεια την αύξηση της παραγωγικότητας και της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της χώρας.

Η πολιτεία προσφέρει το κατάλληλο ρυθμιστικό και νομοθετικό πλαίσιο.

Για το ηλεκτρονικό εμπόριο, ο ρόλος της πολιτείας επικεντρώνεται κυρίως στην παροχή ενός σαφούς και συνεκτικού νομικού πλαισίου, και στη διαμόρφωση ενός περιβάλλοντος που θα προωθεί τον ανταγωνισμό και μέσα στο οποίο το ηλεκτρονικό εμπόριο μπορεί να ανθήσει. Πιο συγκεκριμένα, οι κύριοι άξονες της πολιτικής για το ηλεκτρονικό εμπόριο συνοψίζονται στα εξής:

- **Οικοδόμηση μέτρων εμπιστοσύνης.** Οι ηλεκτρονικές συναλλαγές δεν θα αναπτυχθούν αν δεν ληφθούν μέτρα για την ασφάλεια και την ιδιωτικότητα συναλλαγών και δεδομένων καθώς και μέτρα για την προστασία των καταναλωτών. Οι πρωτοβουλίες της πολιτείας αφορούν συνεπώς την διαμόρφωση ενός πλαισίου οδηγιών για την προστασία της ιδιωτικότητας, για τις εμπορικές συναλλαγές μέσω δικτύου, όπως επίσης και νομοθεσία που σχετίζεται με την κρυπτογραφία και την αυθεντικοποίηση/πιστοποίηση της ταυτότητας και των δικαιωμάτων πρόσβασης στο ηλεκτρονικό δίκτυο.
- **Διαμόρφωση κανόνων του παιχνιδιού.** Για την ομαλή λειτουργία του ηλεκτρονικού εμπορίου, η Ελλάδα συμμετέχει στη διαμόρφωση διεθνών «κανόνων του παιχνιδιού» έτσι ώστε το εμπορικό δίκαιο, η φορολογία, η εμπορική πολιτική και η πολιτική πρόσβασης των αγορών να διασφαλίζουν διαφάνεια, υγιείς και

δίκαιες συνθήκες ανταγωνισμού για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές. Σε παρόμοια θέματα, μόνο διακρατικές συμφωνίες ή διαμόρφωση διεθνών κωδίκων συμπεριφοράς με τη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα μπορούν να στηρίξουν την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου σε σωστές βάσεις.

• **Πρόσβαση και χρήση των υποδομών πληροφορικής και επικοινωνίας.** Η ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την αύξηση των δυνατοτήτων πρόσβασης στα τηλεπικοινωνιακά δίκτυα και από τη σύγκλιση τεχνολογιών και υπηρεσιών των αγορών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών. Στο πλαίσιο της απελευθέρωσης της τηλεπικοινωνίας και της εξάπλωσης του Internet, οι πρωτοβουλίες αφορούν και την ανάγκη ρύθμισης διαχειριστικών απαιτήσεων όπως αυτές που αφορούν τα κοινά πρότυπα διασυνδεσιμότητας, πρόσβασης και διαλειτουργικότητας.

e-Business Forum

Το ebusiness forum (μια πρωτοβουλία της Γ.Γ. Βιομηχανίας του Υπ. Ανάπτυξης που υλοποιείται από το Εθνικό Δίκτυο Έρευνας και Τεχνολογίας) είναι ένας διαρκής μηχανισμός διαβούλευσης της Πολιτείας με τον επιχειρηματικό και ακαδημαϊκό κόσμο καθώς και τους κοινωνικούς και επαγγελματικούς φορείς για την παραγωγή θέσεων και προτάσεων προς όλα τα εμπλεκόμενα μέρη σχετικά με την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων στη νέα ψηφιακή οικονομία και την ηλεκτρονική επιχειρηματικότητα.

Στο forum κατατίθενται απόψεις, ανταλλάσσονται ιδέες και εμπειρίες, ενθαρρύνεται η μεταφορά της γνώσης γύρω από την πορεία της ψηφιακής οικονομίας. Τα μέλη του και οι Ομάδες Εργασίας στις οποίες αυτά συμμετέχουν εντοπίζουν τα υφιστάμενα προβλήματα σχετικά με την επιτάχυνση διείσδυσης τεχνολογιών της ψηφιακής οικονομίας στην Ελλάδα και προτείνουν στην Πολιτεία και τους άλλους εμπλεκόμενους

μέτρα και δράσεις που εάν υιοθετηθούν θα οδηγήσουν στην επιτυχία του ηλεκτρονικού επιχειρείν στην Ελλάδα. Αρκετά γνωστή όμως έχει γίνει η δράση του στην επιχειρηματική κοινότητα της χώρας και στο ευρύ κοινό, καθώς η επισκεψιμότητα του σχετικού site (www.ebusinessforum.gr) ανεβαίνει με πολύ γοργούς ρυθμούς.

Το ηλεκτρονικό εμπόριο αναβαθμίζει τις πρωτοπόρες εταιρείες.

Η χρήση του ηλεκτρονικού εμπορίου αποφέρει άμεσα οφέλη για τις επιχειρήσεις όπως η μείωση του κόστους και η επέκταση σε νέες αγορές με σκοπό την παροχή νέων προϊόντων και υπηρεσιών. Επιπλέον, δημιουργούνται νέοι τρόποι πρόσβασης στην αγορά και κατανόησης των μηχανισμών και των λειτουργιών που τη διέπουν. Χαλληλεπίδραση στις ηλεκτρονικές συναλλαγές και η δυνατότητα για εξατομικευμένο εμπόριο βοηθά στο σχεδιασμό και τη δημιουργία νέων προϊόντων/υπηρεσιών, με βάση τις προσωπικές ανάγκες κάθε καταναλωτή.

Αυτά όμως προϋποθέτουν σημαντικές τεχνολογικές επενδύσεις και αναδιοργάνωση των διαδικασιών και για τον σκοπό αυτό σχεδιάζονται δράσεις:

• Η υποβοήθηση της εισαγωγής και της αξιοποίησης εφαρμογών ηλεκτρονικού εμπορίου σε ιδιωτικές επιχειρήσεις με κλαδική διάσταση, που προϋποθέτουν τη δημιουργία νέων υπηρεσιών/προϊόντων, την ενίσχυση του ρόλου των πληροφοριομεσιτών, δημιουργία εικονικών επιχειρήσεων (virtual enterprises), την ηλεκτρονική σχεδίαση/παραγωγή αλλά και διανομή των προϊόντων κλπ.,

- Η δημιουργία περιφερειακών / τοπικών ηλεκτρονικών αγορών για αναβάθμιση συναλλαγών / σχέσεων στις τοπικές κοινωνίες, συμμετοχή των τοπικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων στο παγκόσμιο εμπορικό περιβάλλον και δημιουργία φιλικής και εύκολα προσβάσιμης ηλεκτρονικής αγοράς.

- Η ανάπτυξη κέντρων διευκόλυνσης του ηλεκτρονικού εμπορίου που, ως Έμπιστες Τρίτες Οντότητες στο περιβάλλον του ηλεκτρονικού εμπορίου, θα παρέχουν υπηρεσίες διακίνησης, πιστοποίησης και φύλαξης ηλεκτρονικών μηνυμάτων και συναλλαγών, καθώς και έκδοσης και πιστοποίησης ψηφιακών υπογραφών.

Η Ελλάδα ισότιμος και ισχυρός εταίρος στο διεθνές ηλεκτρονικό επιχειρείν.

Η Ελλάδα διαθέτει όλα τα εχέγγυα για τη μετατροπή της σε έναν από τους βασικούς συμμετέχοντες στο διεθνές επιχειρηματικό περιβάλλον στην ευρύτερη γεωγραφική περιοχή. Η γεωγραφική της θέση, ο εξαγωγικός της προσανατολισμός, η μακρόχρονη εμπορική της παράδοση και η ισχύς της σε διάφορους τομείς που σχετίζονται με το εμπόριο, τις υπηρεσίες και τις μεταφορές (π.χ. τουρισμός, ναυτιλία) αποτελούν σημαντικές προϋποθέσεις για τη δραστηριοποίηση της χώρας μας στο σύγχρονο εμπορικό περιβάλλον στο κατώφλι του επόμενου αιώνα.

4.5. Η έρευνα και καινοτομία στην Κοινωνία της Πληροφορίας

Η καινοτομία είναι το θεμέλιο της Κοινωνίας της Πληροφορίας.

Η πολιτεία ενθαρρύνει την καινοτομία, το μέγεθος των αλλαγών που μπορεί να επιφέρει η Κοινωνία της Πληροφορίας στον οικονομικό, κοινωνικό, πολιτιστικό τομέα, και σε θέματα ποιότητας ζωής.

Αξιόλογα αποτελέσματα με μικρούς πόρους.

Οι εθνικοί πόροι οι οποίοι διατίθενται για την Έρευνα και την Τεχνολογική Ανάπτυξη (ΕΤΑ) είναι χαμηλοί (περίπου το 0,7% του ΑΕΠ με εκτιμήσεις έτους 1999) και η υποστήριξη της έρευνας από τον ιδιωτικό τομέα αρκετά περιορισμένη. Το ποσοστό της έρευνας που χρηματοδοτείται από τον ιδιωτικό τομέα στη χώρα μας παραμένει από τα χαμηλότερα των ανεπτυγμένων χωρών, δηλαδή 24% ως προς τη συνολική ακαθάριστη εγχώρια δαπάνη για ΕΤΑ. Αν και οι ελληνικές επιχειρήσεις δεν εμφανίζουν έντονη προσπάθεια στην έρευνα, ούτε υψηλές τεχνολογικές επιδόσεις, οι εξελίξεις είναι προς τη σωστή κατεύθυνση.

Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση από την Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ του Υπουργείου Ανάπτυξης) πολλών εθνικών προγραμμάτων Ε&Τ στην περίοδο 1990-1999 στηριζόμενα από το Α. και το Β. ΚΠΣ και από Κοινοτικές Πρωτοβουλίες, όπου ήταν απαραίτητη η συμμετοχή της επιχείρησης και προωθήθηκε ενεργά η συνεργασία μεταξύ πανεπιστημιακών, ερευνητικών και παραγωγικών φορέων, λειτούργησε καταλυτικά για τον πολλαπλασιασμό τα τελευταία χρόνια της συνολικής ερευνητικής προσπάθειας. Ακόμη, δημιουργήθηκε σημαντική «κρίσιμη μάζα» Ε&Τ υποδομής και ερευνητών σε ένα ποσοστό επιχειρήσεων (κυρίως αυτών που δραστηριοποιούνται στη ΚτιΠ) που επιδίωκε ολοένα και πιο διευρυμένη παρουσία στα διεθνή προγράμματα Ε&Τ.

Χάρη στην ορθή εκμετάλλευση του Β. Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης καθώς και τις καλές προοπτικές που διανοίγονται με την έναρξη υλοποίησης του Γ. ΚΠΣ, οι ερευνητικές δραστηριότητες στη χώρα αναβαθμίζονται και αξιολογούνται ως ιδιαίτερα ικανοποιητικές σε σύγκριση με το παρελθόν.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το Ελληνικό ερευνητικό δυναμικό σε θέματα της Κοινωνίας της Πληροφορίας που διαχρονικά πετυχαίνει (παρά τον αυξανόμενο ανταγωνισμό και τις πιεστικές τεχνολογικές εξελίξεις) υψηλές επιδόσεις στα αντίστοιχα Κοινοτικά Προγράμματα Ε&ΤΑ (Πρόγραμμα Πλαίσιο). Οι δραστήριες Ελληνικές ομάδες αποσπών με άκρως ανταγωνιστικές διαδικασίες περίπου 45% των πόρων από αυτά τα προγράμματα της ΕΕ σε θέματα ΚτΠ. Το γεγονός αυτό είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικό αν συγκριθεί, τόσο με την πληθυσμιακή αναλογία της χώρας/ΕΕ15, όσο και με την αναλογία του ερευνητικού της πληθυσμού (συνιστά μόλις 1-1,5% του ερευνητικού δυναμικού της ΕΕ).

Η πολιτεία ενθαρρύνει την καινοτομία και τη διάχυση και οικονομική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας στα πλαίσια της Κοινωνίας της Πληροφορίας.

Πολιτική για καινοτομία και διάχυση τεχνολογίας.

Η πολιτική για την καινοτομία μιας χώρας όπως η Ελλάδα, φιλοδοξεί μέσα από την ανάπτυξη της επιστημονικής έρευνας να προωθήσει ισόρροπα την ανάπτυξη της γνώσης αλλά συγχρόνως να συμβάλει ουσιαστικά στην αύξηση της παραγωγικότητας της οικονομίας και στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής του πολίτη.

Ακολουθώντας τις διεθνείς τάσεις, η πολιτική στην Ελλάδα κινήθηκε σταδιακά από την αποκλειστική επικέντρωση στη στήριξη ερευνητικών δραστηριοτήτων προς την αναγνώριση ότι κέρδη παραγωγικότητας για το σύνολο της οικονομίας προέρχονται κυρίως από τη διαδικασία της τεχνολογικής διάχυσης και οικονομικής αξιοποίησης.

Σειρά μέτρων πολιτικής έχουν πλέον τεθεί σε εφαρμογή προκειμένου να συνδράμουν την ικανότητα των εταιρειών να απορροφήσουν και να εκμεταλλευθούν τις νέες τεχνολογίες. Ωστόσο πολλές από αυτές τις πρωτοβουλίες πολιτικής (όπως τα κλαδικά ινστιτούτα για βιομηχανική έρευνα ή οι μεσάζοντες τεχνολογίας) είχαν απογοητευτικό απολογισμό με μικρή συμβολή στο βιομηχανικό εκσυγχρονισμό. Αυτό οφείλεται εν μέρει στη στενή τους σχέση και εξάρτηση από την κρατική γραφειοκρατία που περιόριζε την ικανότητά τους να προσελκύσουν ειδικευμένο προσωπικό και να προωθήσουν τις υπηρεσίες τους σε εταιρείες καθώς και στην περιορισμένη ζήτηση τεχνολογικών υπηρεσιών από την παραδοσιακή βιομηχανία.

Ανάπτυξη ερευνητικής βάσης.

Αναγκαία κρίνεται η αναβάθμιση της ποιότητας του Ελληνικού ερευνητικού δυναμικού σε συνδυασμό με την αύξηση του μεγέθους των ερευνητικών ομάδων και η άρση της απομόνωσης πολλών από αυτές ώστε να βελτιωθεί ακόμη περισσότερο η ανταγωνιστικότητά του. Εξίσου αναγκαία είναι και η αναβάθμιση των υποδομών των υπάρχοντων ερευνητικών κέντρων και η δημιουργία νέων σε διάφορες γεωγραφικές περιοχές για ισόρροπη ανάπτυξη. Οι

προτεινόμενες δράσεις είναι:

- *Στήριξη της έρευνας και αναδιάρθρωση της δομής της.* Η ισχυρή ερευνητική ικανότητα αποτελεί συμπλήρωμα στη χρήση της τεχνολογίας από τη βιομηχανία και όχι υποκατάστατο. Παράλληλα με επαρκή χρηματοδότηση, θα επιδιωχθεί μεγαλύτερη ανεξαρτησία και αναδιάρθρωση των κρατικών ινστιτούτων, με στόχο το διαχωρισμό της λειτουργικής διαχείρισης από την επιστημονική έρευνα, την εστίαση της χρηματοδότησης σε επιστημονικούς τομείς όπου υπάρχει δυνατότητα διάκρισης ή/και ακόμη αριστείας (και στις πανεπιστημιακές ομάδες), και την προώθηση της δικτύωσης με διεθνείς εταιρούς και δημιουργία «κρίσιμης μάζας».
- *Αναβάθμιση της ποιότητας του Ελληνικού ερευνητικού δυναμικού, δημιουργία νέων στελεχών αλλά και εμβολιασμός του παραγωγικού τομέα με ικανά στελέχη που θα έχουν εκπαιδευτεί σε Ελληνικά ή διεθνή ερευνητικά κέντρα και Πανεπιστήμια, μέσω της ενίσχυσης πρωτοβουλιών όπως ανθρώπινα δίκτυα διάδοσης επιστημονικής και τεχνολογικής γνώσης, συγχρηματοδοτήσεις, υποτροφίες ερευνών, άνοιγμα στις συνεργασίες με επιχειρήσεις στο εσωτερικό και με άλλους ερευνητικούς φορείς σε Ευρωπαϊκό ή παγκόσμιο επίπεδο, δημιουργία θέσεων εργασίας στις επιχειρήσεις για δραστηριότητες τεχνολογικής καινοτομίας, βελτίωσης της ποιότητας προϊόντων και υπηρεσιών ή βελτίωσης της παραγωγικής διαδικασίας κλπ.*
- *Ενίσχυση των νέο-ιδρυθέντων ερευνητικών ινστιτούτων της ΓΓΕΤ στην περιφέρεια (Θεσσαλονίκη, Ξάνθη, Πάτρα) για μία ισόρροπη κατανομή του ερευνητικού δυναμικού αλλά και για την εξυπηρέτηση των επιστημονικών αναγκαιοτήτων. Σε αυτά περιλαμβάνονται το Ινστιτούτο Πληροφορικής και Τηλεματικής που αποτελεί μέρος του Εθνικού Κέντρου Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (ΕΚΕΤΑ) με έδρα τη Θεσσαλονίκη και με Βαλκανική προοπτική, το Ινστιτούτο Βιομηχανικών Συστημάτων (ΙΝΒΙΣ) στη Πάτρα, και το Ινστιτούτο Πολιτιστικής και Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας (ΠΙΕΤ) με έδρα την Ξάνθη και στόχο την πολιτιστική ανάδειξη της Μακεδονίας και της Θράκης στο πλαίσιο της Κοινωνίας της Πληροφορίας.*

**Δράσεις της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας / Υπουργείου
Ανάπτυξης σχετικές με την Έρευνα και την Καινοτομία για την Κοινωνία της
Πληροφορίας**

Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης

- Προώθηση της αριστείας στην ΕΤΑ που αφορά στα ερευνητικά ινστιτούτα της ΓΓΕΤ και τις επιχειρήσεις.
- Υποστήριξη ερευνητικών μονάδων για την προτυποποίηση και την εμπορική εκμετάλλευση ερευνητικών αποτελεσμάτων. Εντοπισμός και αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων

μεδημιουργία νέων επιχειρήσεων Τεχνολογικών (spin off companies)
(ΠΡΑΞΕΑ'-B' Φάση)

- Υποστήριξη θερμοκοιτίδων νέων επιχειρήσεων έντασης γνώσης, Ε&Τ Πάρκων, ερευνητικών κέντρων με τη συμμετοχή επιχειρήσεων (ΕΛΕΥΘΩ)
- Πρόγραμμα Ανάπτυξης Βιομηχανικής Έρευνας και Τεχνολογίας (ΠΑΒΕΤ)
- Πρόγραμμα Ανάπτυξης Βιομηχανικής Έρευνας και Τεχνολογίας για νέες επιχειρήσεις (ΠΑΒΕΤ-NE)
- Διεθνής συνεργασία σε βιομηχανική έρευνα (ΕΥΡΗΚΑ): τομείς προτεραιότητας ΤΠΕ
- Προώθηση έργων έρευνας και καινοτομίας (ΠΕΠΕΡ): τομέας προτεραιότητας Πληροφορική
- Ανάπτυξη και δικτύωση οργανισμών παροχής υπηρεσιών σε θέματα τεχνολογίας και καινοτομίας (Τεχνομεσιτεία)
- Κοινοπραξίες ΕΤΑ σε τομείς εθνικής προτεραιότητας (συντονισμένα προγράμματα) (μετεξέλιξη ΕΚΒΑΝ/ΕΠΕΤΠ) : Η-Μάθηση (e-learning), Η-Επιχειρείν (e-business) (βλ. παρακάτω πλαίσιο)
- Πρόγραμμα Ενίσχυσης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΠΕΝΕΔ): τομείς ενδιαφέροντος: Πληροφορική και Επικοινωνία
- Ένταξη Ερευνητών από το εξωτερικό (ΕΝΤΕΡ): τομείς προτεραιότητας:

Πληροφορική και Επικοινωνία

- Τοποθέτηση ερευνητικού προσωπικού στις επιχειρήσεις (ΗΡΩΝ)
- ΗΡΩΝ-Π (υποστηριζόμενο από ΕΠΚτΠ)

για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης ερευνητών στις επιχειρήσεις για δραστηριότητες τεχνολογικής καινοτομίας στον τομέα ΤΠΕ.

- Οργάνωση των βιβλιοθηκών των ερευνητικών κέντρων με σύγχρονες τεχνολογίες της πληροφορικής
- Εθνικό Δίκτυο Έρευνας και Τεχνολογίας (ΕΔΕΤ)
- Εθνικό Πληροφοριακό Σύστημα (Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης)
- Αναβάθμιση και ενισχύοντας το Εθνικό Δίκτυο Έρευνας και Τεχνολογίας (ΕΔΕΤ)

αξιοποιώντας και ενισχύοντας το Εθνικό Δίκτυο Έρευνας και Τεχνολογίας (ΕΔΕΤ) όχι μόνο για χρήση από την ελληνική ερευνητική κοινότητα αλλά και για διασύνδεσή του με τα επιστημονικά δίκτυα στην ευρύτερη περιοχή της ΝΑ Ευρώπης (Βαλκανικές, Μεσογειακές και Παρευξείνιες χώρες).

- Ανάπτυξη Εθνικής ηλεκτρονικής βιβλιοθήκης που θα προσφέρει την καλύτερη και φθηνότερη πρόσβαση στην πληροφορία που σχετίζεται με την επιστήμη και τη γνώση επιτρέποντας στους ερευνητές και στους απλούς πολίτες να έχουν στη διάθεσή τους τις βέλτιστες συνθήκες αναζήτησης και απόκτησης της απαραίτητης πληροφορίας και γνώσης.

- Ανάπτυξη Εθνικού Πληροφοριακού Συστήματος για Ε+Τ. Το έργο αφορά

στη διαχείριση ψηφιακού περιεχομένου για την παροχή εξατομικευμένων υπηρεσιών Επιστημονικής και Τεχνολογικής Πληροφόρησης στο σύνολο της επιστημονικής κοινότητας της χώρας αλλά και πέραν αυτής.

Το έργο εστιάζει σε δράσεις ανάπτυξης, οργάνωσης και διάθεσης ελληνικού . κυρίως . ψηφιακού περιεχομένου σχετικού με επιστήμη, έρευνα και τεχνολογία, και στην επίλυση τεχνολογικών προβλημάτων για τη δημιουργία αρχείων ψηφιοποιημένου περιεχομένου, που ανήκει σε διαφορετικούς τύπους (κείμενο, εικόνα, οπτικο-ακουστικό υλικό κλπ) και τη διάθεσή του με διαδικτυακές υπηρεσίες.

Αξιοποίηση των ερευνητικών και καινοτομικών έργων.

Το μεγαλύτερο πρόβλημα με τα ερευνητικά-καινοτομικά έργα είναι η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων είτε γιατί δεν ανταποκρίνονται σε πραγματικές ανάγκες, είτε γιατί οι επιχειρήσεις θεωρούν τις δαπάνες για έρευνα πολυτέλεια, είτε γιατί δεν υπάρχει αμοιβαία εμπιστοσύνη. Είναι αναγκαίο να υπάρχει αυτή η συνεργασία και να βρεθούν τρόποι αξιοποίησης των αποτελεσμάτων. Για το σκοπό αυτό οι προτεινόμενες δράσεις είναι:

- Ερευνητικές κοινοπραξίες όπου συνεργάζονται σε μεγάλα έργα ιδιωτικοί φορείς και ερευνητικές ομάδες για την επίλυση πολύπλοκων ερευνητικών προβλημάτων που παρουσιάζουν όμοια και οικονομική σημασία λόγω της αξιοποίησής τους από τους παραγωγικούς φορείς. Για την πληροφορική ήδη δίνεται έμφαση σε Ναυτιλία, Τουρισμό, Υγεία, Ηλεκτρονικό Εμπόριο κλπ. μέσω ειδικών επιδεικτικών έργων,
- Ανάπτυξη της τεχνομεσιτίας με σκοπό να επιταχυνθεί η ροή τεχνολογίας από το εξωτερικό και από τους φορείς παραγωγής και διαχείρισης επιστημονικών και τεχνολογικών πληροφοριών προς τους οικονομικούς και κοινωνικούς φορείς της χώρας, αλλά και να ενισχύσει την ανάπτυξη της αγοράς νέων τεχνολογιών και του επαγγέλματος των τεχνομεσιτών στην Ελλάδα,
- Ενίσχυση της σύνδεσης έρευνας και παραγωγής μέσω της ανάπτυξης γραφείων διαμεσολάβησης ΑΕΙ και ερευνητικών κέντρων με τις επιχειρήσεις, της ενίσχυσης της υποδομής εργαστηρίων παροχής υπηρεσιών για να ευαισθητοποιηθούν στις απαιτήσεις της παραγωγής και να επιλύσουν άμεσα εξειδικευμένα προβλήματα της παραγωγής και της οικονομίας και τέλος μέσω της χορήγησης ειδικών κινήτρων σε επιχειρήσεις και ερευνητικούς φορείς που επιδεικνύουν συνεχή και αποδοτική συνεργασία σε κοινά καινοτόμα προγράμματα,
- Εμπορική αξιοποίηση καινοτόμων προϊόντων/υπηρεσιών μέσω της από κοινού (ερευνητικών κέντρων και εταιρειών) αξιοποίησής τους (εμπορική εκμετάλλευση, κοινές επιχειρήσεις), αλλά και παροχή ισχυρών κινήτρων προς ερευνητές για τη δημιουργία εταιρειών "spin-off" για την εκμετάλλευση ερευνητικών καινοτόμων αποτελεσμάτων.

Επιστημονική έρευνα και καινοτομία στην υπηρεσία του πολίτη και της χώρας. Πέρα από την αξιοποίηση της έρευνας από τον επιχειρηματικό κόσμο, η επιστημονική έρευνα σε θέματα πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής του Έλληνα πολίτη, την ανάπτυξη νέων θέσεων εργασίας με υψηλές απαιτήσεις σύγχρονης γνώσης σε νέες τεχνολογίες και την

αντιμετώπιση συγκεκριμένων προβλημάτων. Επίσης, μπορεί να δημιουργήσει νέους όρους οικονομικής και κοινωνικής ευημερίας και στις σχέσεις μας με άλλες χώρες.

Δράσεις της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας για την Ηλεκτρονική Μάθηση και το Ηλεκτρονικό Επιχειρείν

Η-ΜΑΘΗΣΗ (eLearning)

Οι γενικοί στόχοι που επιδιώκονται στο πλαίσιο της πολιτικής προώθησης της εκπαίδευσης και απασχόλησης είναι :

- Αύξηση της Παραγωγικότητας στις Επιχειρήσεις
- Δημιουργία έμπειρων στελεχών -αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, οι οποίοι θα έχουν όχι μόνο γνώσεις αλλά και εμπειρία.
- Αναπροσαρμογή και επανεκπαίδευση του αργούντος ή υποαπασχολούμενου εργατικού δυναμικού της χώρας (π.χ. νέοι άνεργοι απόφοιτοι ΑΕΙ, ΤΕΙ) για πλήρωση κενών θέσεων (π.χ. έλλειψη περίπου 40.000 την επόμενη 5-ετία στον κλάδο ΤΠΕ).

Βασικό αντικείμενο της δράσης είναι η ανάπτυξη και επίδειξη τεχνολογικά καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών Η-μάθησης (με βάση συγκεκριμένο επιχειρηματικό σχέδιο). Η τεχνολογική καινοτομία συνίσταται στην ολοκλήρωση τεχνολογιών, υλικού, μεθόδων, προϊόντων, στην ανάπτυξη νέων τεχνολογιών και υπηρεσιών, καθώς και στην ανάπτυξη ή προσαρμογή τεχνολογιών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την προώθηση των προϊόντων και των υπηρεσιών e-learning. Η επίτευξη των παραπάνω στόχων εξασφαλίζει την:

- . Ανάπτυξη τεχνογνωσίας και μεταφοράς τεχνογνωσίας με δημιουργία έμπειρων στελεχών
- . Παροχή ίσων ευκαιριών εκπαίδευσης σε απομακρυσμένα σημεία και ειδικές κατηγορίες χρηστών και προσαρμογή εκπαιδευτικών συστημάτων και λογισμικού και σχετικών ψηφιακών υπηρεσιών για μεγαλύτερη προσβασιμότητα από άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑΜΕΑ)
- . Τεχνολογική διευκόλυνση της συνεχούς επανεκπαίδευσης και δια-βίου και εξ' αποστάσεως επιμόρφωσης
- . Εστίαση σε κατάλληλες τεχνολογίες

Η-ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ (eBusiness)

Οι γενικοί στόχοι που επιδιώκονται είναι:

- ✓ Η υποστήριξη της έρευνας, ανάπτυξης και διάδοσης της χρήσης στο χώρο του Ηλεκτρονικού Επιχειρείν στα πλαίσια της Κοινωνίας της Πληροφορίας με αντικείμενο την ολοκλήρωση τεχνολογικών λύσεων με επιχειρησιακά λειτουργικά μοντέλα (παραδοσιακά ή νέα).
- ✓ Η ανάπτυξη και προσαρμογή μεθοδολογιών και υπηρεσιών για την επιτάχυνση της σύγκλισης της τεχνολογίας των μέσων ενημέρωσης και των τηλεπικοινωνιών συμπεριλαμβανομένων περιβαλλόντων κινητής τηλεφωνίας και ψηφιακής τηλεόρασης με σκοπό την δημιουργία σύγχρονων περιβαλλόντων / προϊόντων e-Business.
- ✓ Η δημιουργία προηγμένων περιβαλλόντων για την αποτελεσματικότερη επικοινωνία και συνεργασία πελατών και αγοραστών (πχ.

επιχειρηματικών εταιρών), αξιοποιώντας νέα επιχειρηματικά μοντέλα (e-Models).

- ✓ Η εκμετάλλευση τεχνολογιών αιχμής για την ανάπτυξη πρωτοποριακών ολοκληρωμένων λύσεων με έμφαση στην εξασφάλιση ασφάλειας και εμπιστοσύνης σαν προδιαγραφή όλων των επιμέρους στόχων.

Η έμφαση στα έργα θα δοθεί στην υλοποίηση τελικών προϊόντων και υπηρεσιών, στην επίδειξη σε μία ή περισσότερες επιχειρήσεις.

Πρόγραμμα Τεχνολογικής Προοπτικής Διερεύνησης στην Ελλάδα . Technology Foresight in Greece.

Συμπληρωματικά με τις παραπάνω ειδικές δράσεις της ΓΓΕΤ για την Κοινωνία της Πληροφορίας, συνέργειες αναμένονται να προκύψουν και απο το σημαντικό πρόγραμμα Τεχνολογικής Προοπτικής Διερεύνησης που ξεκίνησε το 2001 με πρωτοβουλία της ΓΓΕΤ (στο πρότυπο ανάλογων εγχειρημάτων άλλων χωρών) και εντάσσεται στο ΕΠΑν. Στο Πρόγραμμα αυτό θα κληθούν να συμβάλουν το σύνολο του ερευνητικού, επιστημονικού και επιχειρηματικού δυναμικού καθώς και οι κοινωνικοί φορείς της χώρας με κύριο στόχο τη διερεύνηση της πορείας της Ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας στα επόμενα 15-20 χρόνια και ειδικότερα η επίτευξη της Ελληνικής εκδοχής της Κοινωνίας της Γνώσης και ο ρόλος που αναμένεται να διαδραματίζουν η επιστήμη, η έρευνα και η τεχνολογία και ιδιαίτερα οι ΤΠΕ στη διαμόρφωση του μέλλοντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. Η ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

5.1. Η δυναμική αναπροσαρμογή της εργασίας στην Κοινωνία της Πληροφορίας

Η μεταλασσύμενη φύση της εργασίας.

Οι τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας μεταβάλλουν με διάφορους τρόπους τη φύση της εργασίας: τα πληροφορικά συστήματα και τα δίκτυα επικοινωνιών καθιστούν την εργασία ανεξάρτητη από χρονικές και τοπικές παραμέτρους, ενώ οι αλλαγές των επιχειρηματικών πρακτικών ακυρώνουν σε μεγάλο βαθμό την έννοια των σταθερών εργασιακών καθηκόντων. Οι δύο αυτοί παράγοντες επηρεάζουν με τη σειρά τους τη συγκρότηση των θεσμών του εργασιακού βίου, όπως των συστημάτων οικονομικής ανταμοιβής και των τρόπων προστασίας και ρύθμισης της απασχόλησης.

Ένα νέο σύστημα απασχόλησης.

Το σύστημα απασχόλησης που βασιζόταν στη μαζική παραγωγή με ένα μόνο επαγγελματικό προσόν, δεν υπάρχει πλέον. Στην ψηφιακή εποχή, η γνώση διαδραματίζει ζωτικό ρόλο στην αναμόρφωση και στην οργάνωση της εργασίας, δημιουργώντας μια οικονομία βασισμένη στα επαγγελματικά προσόντα και την προσαρμοστικότητα.

Κάθε χρόνο, τουλάχιστον το 10% του συνόλου των θέσεων εργασίας εξαφανίζεται και αντικαθίσταται από νέες, σε νέες επιχειρήσεις, που απαιτούν νέα ειδικευμένα επαγγελματικά προσόντα. Η έννοια της σταθερής και βιώσιμης απασχόλησης μεταμορφώνεται συνεπώς ριζικά και γρήγορα, ενώ τίθεται υπό

αμφισβήτηση η άποψη ότι η εργασία φυσιολογικά εκτελείται σε "κανονικό" χώρο εργασίας κατά τη διάρκεια "κανονικών" εργάσιμων ωρών.

Ανάγκη για προσαρμοστικότητα.

Η υψηλή και έμμονη ανεργία και η κοινωνική πόλωση σε πολλές χώρες σήμερα είναι ενδεικτικές της αποτυχίας προσαρμογής στις συνεχείς διαρθρωτικές αλλαγές. Όσο αυξάνεται το κατάφλι δεξιοτήτων για τις θέσεις εργασίας, όσο οι θέσεις εργασίας για εργαζομένους με χαμηλή ειδίκευση γίνονται σπανιότερες, όσο τα ποσοστά ανεργίας των νέων παραμένουν υψηλά και διευρύνονται οι διαφορές αποδοχών ανάλογα με την εκπαίδευση, τόσο γίνεται αναγκαία η προσαρμοστικότητα.

Παράλληλα, η καθαρή αύξηση σε θέσεις εργασίας είναι μεγαλύτερη στις χώρες που έχουν επενδύσει περισσότερο στην εφαρμογή νέων τεχνολογιών και την ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού με νέες δεξιότητες, ικανό να αντεπεξέλθει στην νέα ζήτηση και τις εργασιακές θέσεις που δημιουργούνται από τις εφαρμογές νέων τεχνολογιών σε όλο και περισσότερους τομείς της οικονομίας.

Οι στόχοι της κυβερνητικής πολιτικής.

Με βάση αυτές τις διαπιστώσεις, στόχος της κυβερνητικής πολιτικής είναι η δημιουργία του θεσμικού πλαισίου και η ανάληψη πρωτοβουλιών ώστε:

- Να δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας κυρίως σε νέους τομείς και επαγγέλματα με αυξανόμενη ζήτηση,
- Να αναπτυχθούν οι δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού μέσα από προγράμματα για την κατάρτιση εργαζομένων και ανέργων,
- Να αναπτυχθούν νέες μορφές εργασίας όπως η τηλε-εργασία μέσα σε πλαίσιο το οποίο θα διαφυλάσσει τα δικαιώματα των εργαζομένων,
- Να δημιουργηθούν θέσεις εργασίας για άτομα με ειδικές ανάγκες, ενισχύοντας έτσι και την κοινωνική τους ένταξη.

5.2. Νέες τεχνολογίες και θέσεις εργασίας

Μία περίπλοκη αλλά θετική σχέση. Οι νέες μέθοδοι παραγωγής έχουν αναμφισβήτητα αρνητικές επιπτώσεις σε ένα μέρος του εργατικού δυναμικού. Εργαζόμενοι με δεξιότητες των οποίων η ζήτηση μειώνεται και όσοι εργάζονται σε τομείς οι οποίοι συρρικνώνονται υπό την πίεση του διεθνούς ανταγωνισμού και της συνεχούς τεχνολογικής εξέλιξης αντιμετωπίζουν συχνά την ανεργία.

Παράλληλα, η ανάπτυξη αποδοτικότερων μεθόδων παραγωγής και νέων προϊόντων συνοδεύει τη διαδικασία των διαρθρωτικών αλλαγών και ενισχύει την εμφάνιση νέων τομέων δραστηριότητας που παρέχουν νέες ευκαιρίες εργασίας, έτσι ώστε συνολικά η απασχόληση να αυξάνεται παράλληλα με την ραγδαία εξέλιξη των τεχνολογιών. Είναι απαραίτητο συνεπώς η αύξηση της παραγωγικότητας από την εφαρμογή των νέων τεχνολογιών να συμβαδίζει με την ταυτόχρονη ανάπτυξη της αγοράς, έτσι ώστε να έχει σαν επακόλουθο τη συνολική αύξηση των θέσεων εργασίας.

Μέχρι τώρα οι τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας έχουν αυξήσει την απασχόληση κυρίως στον τριτογενή τομέα των υπηρεσιών και στα άτομα με υψηλές ειδικότητες, ενώ παρατηρείται μείωση στο δευτερογενή τομέα και στους εργαζόμενους με χαμηλές δεξιότητες. Οι επιχειρήσεις και οι κλάδοι με την περισσότερο καινοτόμο συμπεριφορά παρουσιάζουν παραγωγικότητα και αύξηση της απασχόλησης άνω του μέσου όρου. Επιχειρήσεις με μεγαλύτερη τεχνογνωσία υποσκελίζουν συστηματικά άλλες επιχειρήσεις. Άτομα με περισσότερη τεχνογνωσία και δεξιότητες καταλαμβάνουν καλύτερα αμειβόμενες θέσεις απασχόλησης.

Οι νέες τεχνολογίες είναι πηγή νέων θέσεων εργασίας αλλά συγχρόνως δημιουργούν την ανάγκη για κατάλληλες προσαρμογές.

Νέες τεχνολογίες και ανεργία

Η ταχύτατη διάχυση των νέων τεχνολογιών σε όλους τους τομείς της οικονομίας, με τη δυνατότητα αυτοματοποίησης πολλών παραγωγικών διαδικασιών και μείωσης του ανθρώπινου δυναμικού, έχει δημιουργήσει φόβους για εκτεταμένη ανεργία. Μερικοί αναλυτές έχουν πρόσφατα αναφερθεί ως και στο «τέλος της εργασίας».

Τέτοιοι φόβοι δεν είναι νέοι. Σε κάθε μεγάλη βιομηχανική επανάσταση υπήρξαν προβλέψεις για μαζική ανεργία και εξαθλίωση του εργατικού δυναμικού. Κάθε φορά, τα γεγονότα διέψευσαν ακόμα και τους πιο απαισιόδοξους: η αύξηση της παραγωγικότητας και η δημιουργία νέων προϊόντων και συνεπώς ζήτησης για νέες θέσεις εργασίας οδήγησε στην αύξηση της απασχόλησης και των εισοδημάτων.

Κάτι τέτοιο δεν σημαίνει ότι οι σημερινοί φόβοι είναι εντελώς αβάσιμοι. Η διαδικασία της τεχνολογικής αλλαγής είναι μια δυναμική μεταμόρφωση της παραγωγικής διαδικασίας και της αγοράς εργασίας, με ιδιαίτερα αρνητικές επιπτώσεις σε εργαζόμενους με χαμηλές δεξιότητες. Η συνολική επίδραση στην απασχόληση είναι το αποτέλεσμα σειράς διεργασιών στο επίπεδο της επιχείρησης, του κλάδου αλλά και της οικονομίας συνολικά, και εξαρτάται από το υπάρχον πλαίσιο πολιτικής.

Η αρχική τάση για μείωση θέσεων εργασίας όταν μία επιχείρηση εισάγει νέες διαδικασίες παραγωγής με λιγότερες ανάγκες για εργατικό δυναμικό αντισταθμίζεται από την αυξημένη ζήτηση για προϊόντα και υπηρεσίες εξαιτίας της αύξησης της παραγωγικότητας, της μείωσης των τιμών, και της δημιουργίας νέων αγορών για τα νέα προϊόντα και υπηρεσίες.

Για να δημιουργηθούν ικανές νέες θέσεις εργασίας είναι απαραίτητο να διαμορφωθεί ένα πλαίσιο πολιτικής για τις αγορές εργασίας, προϊόντων και υπηρεσιών το οποίο θα διευκολύνει τη δυναμική αυτή αναπροσαρμογή, θα ενθαρρύνει τις απαραίτητες νέες επενδύσεις, αλλά ταυτόχρονα θα προετοιμάζει το εργατικό δυναμικό για τις νέες δεξιότητες που θα κυριαρχήσουν στην αγορά εργασίας.

5.3. Δράσεις για την ενίσχυση της απασχόλησης στην Κοινωνία της Πληροφορίας

Το γενικό πλαίσιο πολιτικής. Οι νέες τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας αγγίζουν σχεδόν όλους τους τομείς της οικονομίας και συνεπώς την πλειονότητα των

εργαζομένων ενώ ταυτόχρονα μεταβάλλουν τα πρότυπα των επαγγελματικών προσόντων σε μεγάλο αριθμό επαγγελμάτων. Το γενικό πλαίσιο της κυβερνητικής πολιτικής για την απασχόληση στην Κοινωνία της Πληροφορίας συνδυάζει εξελίξεις στην τεχνολογία και παράλληλα στην αγορά εργασίας. Χαρακτηρίζεται από μεταρρυθμίσεις του θεσμικού πλαισίου προς την κατεύθυνση μεγαλύτερης ευελιξίας στην αγορά εργασίας και ταυτόχρονα από μία στροφή από παθητικές σε ενεργητικές μορφές παρεμβάσεων με στόχο την αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού και την επίτευξη αύξησης της δυνατότητας για απασχόληση.

Η εμπειρία δείχνει ότι πολιτικές οι οποίες εστιάζονται στη διαφύλαξη με κάθε τρόπο θέσεων εργασίας σε φθίνοντες τομείς και επαγγέλματα καθυστερούν σοβαρά την ανανέωση του βιομηχανικού ιστού με δυσμενείς συνέπειες για τις υγιείς επιχειρήσεις. Είναι συνεπώς απαραίτητη η δημιουργία ενός θεσμικού πλαισίου για την αγορά εργασίας όπου η αναδιάρθρωση θέσεων εργασίας και δεξιοτήτων μπορεί να γίνει ταχύτερα και ευκολότερα.

Η πολιτική για την απασχόληση στην Κοινωνία της Πληροφορίας στοχεύει σε ευέλικτο θεσμικό πλαίσιο για την αγορά εργασίας και συνοδεύεται από πρωτοβουλίες για την αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού.

Αποτελεσματικότητα και κοινωνική δικαιοσύνη.

Μία τέτοια πολιτική είναι και αποτελεσματική και κοινωνικά δίκαιη όταν συμπληρώνεται από καλοσχεδιασμένα και σύμφωνα με τις ανάγκες προγράμματα κατάρτισης και δια βίου εκπαίδευσης.

Επιτυχημένη πολιτική είναι εκείνη που συνδυάζει στήριξη στην καινοτομία και διάχυση τεχνολογίας με προσπάθειες διαρκούς αναβάθμισης των ειδικεύσεων και των δεξιοτήτων των εργαζομένων.

Το «χάσμα δεξιοτήτων»

Ένα από τα πιο σημαντικά ζητήματα της αγοράς εργασίας στην Κοινωνία της Πληροφορίας είναι το λεγόμενο «χάσμα δεξιοτήτων», η ταυτόχρονη δηλαδή συνύπαρξη ανέργων με δεξιότητες που δεν ανταποκρίνονται στις νέες ανάγκες της αγοράς εργασίας και κενών θέσεων απασχόλησης στους νέους κλάδους και στα νέα επαγγέλματα της Κοινωνίας της Πληροφορίας.

Για την αντιμετώπιση αυτού του φαινομένου και την κάλυψη του χάσματος και της έλλειψης ειδικών στις ΤΠΕ, πολυάριθμες πρωτοβουλίες έχουν ξεκινήσει σε όλες τις χώρες του κόσμου. Για την Ελλάδα οι πρώτες εκτιμήσεις (ΣΕΠΕ, Οδηγός e-Business 2001, Cyberce Ltd) εκτιμούν τις ανάγκες σε ειδικούς στις ΤΠΕ για τα επόμενα χρόνια σε περίπου 50.000. Οι λύσεις μπορούν να είναι άμεσες και έμμεσες. Στο ζήτημα αυτό κύριοι συντελεστές είναι το εκπαιδευτικό σύστημα, το σύστημα επαγγελματικής κατάρτισης, η βιομηχανία των ΤΠΕ, οι επιστημονικοί και επαγγελματικοί φορείς, οι συνδικαλιστικές ενώσεις και τελικά η πολιτεία. Τα μέσα που πρέπει να χρησιμοποιηθούν στον τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης πρέπει να συνδυάζουν τις κλασικές μορφές με τις πιο εξελιγμένες όπως την ηλεκτρονική μάθηση και την πρακτική εξάσκηση σε επιχειρήσεις.

Ρυθμιστικές και επενδυτικές παρεμβάσεις.

Για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας σε αναδυόμενους δυναμικούς τομείς και επαγγέλματα σε ζήτηση η πολιτεία προωθεί παρεμβάσεις με ρυθμιστικό και επενδυτικό χαρακτήρα:

- Απευθείας υποστήριξη νέων επιχειρηματικών πρωτοβουλιών εστιασμένων στις νέες τεχνολογίες μέσω κινήτρων και παροχής τεχνικής βοήθειας,
- Διαμόρφωση πρόσφορων συνθηκών για επενδύσεις με την ανάπτυξη επενδυτικών κεφαλαίων υψηλού κινδύνου (venture capital) και την προσέλκυση ξένων επενδυτών,
- Δημιουργία θέσεων εργασίας μέσω της απελευθέρωσης των υποδομών και των υπηρεσιών στις τηλεπικοινωνίες (με χαρακτηριστικό παράδειγμα την κινητή τηλεφωνία) και την ανάπτυξη της πληροφορικής στο δημόσιο τομέα, της ενίσχυσης νέων υποκλάδων της βιομηχανίας πληροφορικής, της ενθάρρυνσης της εισαγωγής πληροφορικής σε όλους τους κλάδους της οικονομίας κλπ.,
- Παρεμβάσεις στο φορολογικό σύστημα και στο σύστημα ασφάλισης με τη δημιουργία κινήτρων για νέες θέσεις εργασίας.

Μέριμνα για την αντιμετώπιση της μείωσης της απασχόλησης σε συγκεκριμένους τομείς, επαγγέλματα και περιοχές. Οι αρνητικές επιπτώσεις της εισαγωγής νέων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών συνήθως επικεντρώνονται σε συγκεκριμένους τομείς και επαγγέλματα, ενώ συχνά έχουν και γεωγραφική διάσταση. Είναι συνεπώς απαραίτητες καλά εστιασμένες δράσεις:

- Προγράμματα για την κατάρτιση του εργατικού δυναμικού με δράσεις παροχής συμβουλών, υπηρεσιών επανειδίκευσης και ενίσχυσης της απασχόλησης κατά θύλακα ανεργίας,
- Κίνητρα για αναζωογόνηση περιοχών και κλάδων σε ύφεση μέσω φορολογικών απαλλαγών και άλλων ευνοϊκών ρυθμίσεων στα πλαίσια του αναπτυξιακού νόμου του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας,
- Προγράμματα πρόωρης συνταξιοδότησης για εργαζόμενους μεγαλύτερης ηλικίας οι οποίοι δύσκολα εντάσσονται σε νέα προγράμματα κατάρτισης.

Πολιτικές για τις νέες δεξιότητες και την κατάρτιση.

Ίσως η πλέον ορατή επίδραση των νέων τεχνολογιών στην αγορά εργασίας να αφορά στη μείωση της ζήτησης για εργαζόμενους με χαμηλές δεξιότητες και στην αντίστοιχη αύξηση της ζήτησης και των αποδοχών ειδικευμένου εργατικού δυναμικού. Αυτή η έμφαση στις δεξιότητες δημιουργεί την ανάγκη για νέα προγράμματα κατάρτισης και δια βίου μάθησης, εφόσον η γνώση και οι δεξιότητες που αφορούν τις νέες τεχνολογίες μεταβάλλονται διαρκώς.

Σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση και τη χρηματοδότηση των προγραμμάτων κατάρτισης πρέπει να παίζει ο ιδιωτικός τομέας, ο οποίος άλλωστε μπορεί να καταγράψει τις ανάγκες και την ζήτηση στην αγορά εργασίας και να δώσει κατευθύνσεις για ειδικότητες και προγράμματα. Από την πλευρά της η πολιτεία στοχεύει στην ικανοποίηση των αναγκών εκπαίδευσης και κατάρτισης ενός πληθυσμού που περιλαμβάνει άτομα εκτός του εργατικού δυναμικού καθώς και άτομα που απασχολούνται αλλά η θέση τους είναι επισφαλής εξαιτίας της έλλειψης πρόσβασης σε δυνατότητες κατάρτισης.

Δράσεις του Υπουργείου Εργασίας και των εποπτευόμενων φορέων

Στο πλαίσιο του έργου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και των εποπτευόμενων φορέων του εντάσσεται σειρά δράσεων που αφορούν άμεσα την απασχόληση στην Κοινωνία της Πληροφορίας.

Ο Οργανισμός Απασχόλησης του Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) με τη νέα μορφή που λαμβάνει, όπως αυτή περιγράφεται στον. 2956/2001 (ΦΕΚ 258/6/11/2001) και κυρίως μέσω των τριών Α.Ε. που δημιουργούνται στα πλαίσια του Οργανισμού, την Εταιρεία «Υποστήριξης Ανθρώπινου Δυναμικού Α.Ε.», την Εταιρεία «Επαγγελματικής Κατάρτισης Α.Ε.» και την Εταιρεία «Παρατηρητήριο Απασχόλησης, Ερευνητική . Πληροφορική Α.Ε.», ενισχύει την επιχειρηματικότητα και τη διευκόλυνση της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού, εφαρμόζει συστήματα εξατομικευμένης παρέμβασης για την προώθηση στην απασχόληση των ανέργων, προσαρμόζει και αναβαθμίζει τις γνώσεις και τις δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού με βάση τις νέες ανάγκες και τα νέα δεδομένα.

Στην κατάρτιση, προτεραιότητα δίνεται στα προγράμματα που προβλέπουν την προσαρμογή στη χρήση τεχνολογιών πληροφορικής. Αξιοποιούνται Κοινοτικά προγράμματα όπως το NOW, HORIZON, YOUTHSTART, ADAPT, τα οποία δίνουν την ευκαιρία εξοικείωσης εργαζομένων και ανέργων με τις νέες τεχνολογίες. Επίσης στο σχεδιασμό των προγραμμάτων που υλοποιούνται στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Κοινοτικού Ταμείου (ΕΚΤ) μεγάλο μέρος καλύπτουν οι ενέργειες πληροφορικής.

Στο Β. ΚΠΣ, το οποίο υλοποιήθηκε στη βάση πιστοποιημένων δομών, αναπτύχθηκε ειδικό θεματικό πεδίο κατάρτισης στον τομέα της πληροφορικής. Σ. αυτό το πλαίσιο τα Επιχειρησιακά Προγράμματα και ιδιαίτερα:

«Συνεχιζόμενη Κατάρτιση & Προώθηση της Απασχόλησης»,

«Καταπολέμηση του Αποκλεισμού από την Αγορά Εργασίας»,

«Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα»,

υλοποίησαν δράσεις κατάρτισης που αφορούσαν : άνεργους και εργαζομένους τόσο για την απόκτηση βασικών δεξιοτήτων, όσο και για την ανάπτυξη εξειδικευμένων δεξιοτήτων ΤΠΕ,

άτομα που απειλούνται από Κοινωνικό Αποκλεισμό για την απόκτηση βασικών δεξιοτήτων ΤΠΕ .

Επιπλέον των ανωτέρω τα προγράμματα

«stage», «σύνδεσης κατάρτισης . απασχόλησης», «προώθησης στην απασχόληση (Νέες Θέσεις Εργασίας . Νέοι Ελεύθεροι Επαγγελματίες)» που υλοποιήθηκαν μέσω ΟΑΕΔ στόχευαν και σε ειδικότητες που αφορούσαν ΤΠΕ .

Τέλος πιλοτικά προγράμματα «Τηλε-εργασίας» «Τηλε-κατάρτισης» και «Νέων Μορφών Επιχειρηματικότητας» υλοποιήθηκαν μέσω των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών «Απασχόληση» και «ADAPT.».

Οι πολιτικές αυτές πρέπει να παράσχουν βασικές δεξιότητες για ενήλικες με χαμηλά επίπεδα εκπαίδευσης και να υποστηρίζουν την εκπαίδευση και την κατάρτιση του υπόλοιπου πληθυσμού. Μία σειρά πρωτοβουλιών της πολιτείας στοχεύει σε αυτή την κατεύθυνση:

- Νέα προγράμματα σπουδών με έμφαση στη χρήση, αξιοποίηση και ανάπτυξη πληροφοριακών υπηρεσιών / προϊόντων,
- Νέα προγράμματα βασικών δεξιοτήτων ανέργων και εργαζομένων για τη

διάχυσή τους στο σύνολο του πληθυσμού της χώρας μέσω ευέλικτων μεθόδων κατάρτισης, Ιδιαίτερη φροντίδα δίδεται στην συμμετοχή σε αυτά τα προγράμματα ευπαθών ομάδων πληθυσμού και γυναικών.

- Προγράμματα εξειδικευμένων δεξιοτήτων και εναλλασσόμενης κατάρτισης με στόχο την αξιοποίηση νέων άνεργων πτυχιούχων και τη μετατροπή τους σε στελέχη των νέων ΓΠΕ,
- Προγράμματα εκπαίδευσης εκπαιδευτών σε βασικές δεξιότητες με στόχο την καλύτερη λειτουργία τους ως «πολλαπλασιαστές» στο έργο της διάχυσης των νέων τεχνολογιών,
- Πιστοποίηση των δεξιοτήτων των καταρτιζομένων για διασφάλιση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της κατάρτισης
- Προγράμματα δια βίου κατάρτισης σε κοινωνικές ομάδες που χρειάζονται νέες ή βελτιωμένες ικανότητες,
- Ενίσχυση του εξειδικευμένου προσωπικού πληροφορικής του οποίου οι απαιτούμενες ικανότητες συνεχώς μεταβάλλονται, σε συνεργασία με τη βιομηχανία και τους εκπαιδευτικούς φορείς για την αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών, την προώθηση της ευρωπαϊκής δομής ικανοτήτων επαγγελματιών πληροφορικής κλπ.,

Οι στόχοι για τις βασικές και εξειδικευμένες δεξιότητες

Η κυβέρνηση έχει ως βασική της προτεραιότητα την διασφάλιση της απασχόλησης αλλά και της προσαρμογής εργαζομένων και επιχειρήσεων στην νέα οικονομία. Αυτό σκοπεύει να το πετύχει, κυρίως, με την παροχή βασικών και εξειδικευμένων δεξιοτήτων και τον μετασηματισμό της οργάνωσης της εργασίας.

Ο στόχος μέχρι το 2006 είναι η κατάρτιση σε βασικές δεξιότητες συνολικά 150.000 (75.000 άνεργοι και 75.000 εργαζόμενοι). Όσον αφορά στις εξειδικευμένες δεξιότητες και για το ίδιο χρονικό διάστημα ο στόχος είναι 15.000 (7.500 άνεργοι και 7.500 εργαζόμενοι).

5.4. Αναγνώριση, προώθηση, και ανάπτυξη της τηλε-εργασίας

Νέες μορφές εργασίας στην Κοινωνία της Πληροφορίας.

Η αγορά εργασίας μεταλλάσσεται διαρκώς, και σε ορισμένους τομείς με ραγδαίους ρυθμούς. Μία από τις πιο σημαντικές πτυχές αυτής της μετάλλαξης είναι η αυξανόμενη χρήση της τηλε-εργασίας. Οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνίας δίνουν τη δυνατότητα σε πολλούς εργαζόμενους να εργαστούν από το σπίτι τους ή από άλλο χώρο σε απόσταση από τον συνήθη χώρο εργασίας τους, με τη βοήθεια ενός υπολογιστή και μίας τηλεφωνικής σύνδεσης. Παρότι το ποσοστό των εργαζομένων οι οποίοι χρησιμοποιούν παρόμοιες δυνατότητες παραμένει μικρό στη χώρα μας, η διεθνής εμπειρία δείχνει ότι ως μορφή οργάνωσης της εργασίας η τηλε-εργασία θα εξαπλωθεί. Η πολιτεία καλεί τους κοινωνικούς εταίρους να συνεργαστούν μαζί της στη διαμόρφωση ενός θεσμικού πλαισίου το οποίο θα ευνοεί τη διάδοση της τηλε-εργασίας και παράλληλα θα διασφαλίζει τα δικαιώματα των εργαζομένων.

Οι θετικές επιπτώσεις της τηλεεργασίας. Στη σύγχρονη κοινωνία, η τηλε-εργασία έχει μία σειρά από θετικές επιπτώσεις. Δίνει καταρχάς νέες δυνατότητες στους εργαζόμενους για να επιλέξουν το πώς διαθέτουν τον χρόνο τους. Μπορεί επίσης να

βελτιώσει την καθημερινή ζωή, με την εξοικονόμηση ενέργειας και τη μείωση του κυκλοφοριακού φόρτου.

Η τηλε-εργασία δίνει στους εργαζόμενους μεγαλύτερο διοικητικό και οργανωτικό έλεγχο στον χρόνο τους, επιτρέπει τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας σε νέες πληθυσμιακές ομάδες και είναι όπλο για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων

Επιπλέον, η τηλε-εργασία μπορεί να οδηγήσει σε χωροταξική αναδιανομή της αγοράς εργασίας και σε διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων μετατοπίζοντας δραστηριότητες σε λιγότερο ευνοημένες περιοχές, ενώ επιτρέπει την συμμετοχή στην αγορά εργασίας πληθυσμιακών ομάδων (γονείς δεσμευμένοι στο σπίτι, άτομα με ειδικές ανάγκες) για τις οποίες η απασχόληση με την κλασική της μορφή παρουσιάζει δυσκολίες.

Η πιο σημαντική επίδραση όμως της τηλε-εργασίας είναι ο ρόλος που μπορεί να παίξει στη διαμόρφωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων. Σε διεθνές περιβάλλον στο οποίο ο ανταγωνισμός βασίζεται όλο και περισσότερο στην τεχνολογία και η γνώση αποτελεί σπάνιο πόρο, η χρήση της τηλε-εργασίας επιτρέπει σε Ελληνικές επιχειρήσεις να προσελκύσουν εργαζόμενους με τις κατάλληλες γνώσεις και δεξιότητες και να παράγουν νέα προϊόντα και υπηρεσίες στη βάση ενός ευέλικτου οργανωτικού σχήματος.

Πιθανοί κίνδυνοι.

Η γενίκευση της τηλεεργασίας δεν στερείται κινδύνων. Κίνδυνοι που πρέπει να ληφθούν υπ. όψη είναι η εξαφάνιση των συλλογικών μορφών εργασίας, ο προσωρινός χαρακτήρας της εργασίας, η διαίρεση του εργατικού δυναμικού ανάμεσα σε έναν πυρήνα καλά αμειβομένων εργαζομένων με σίγουρες θέσεις εργασίας και σε ένα φλοιό κακοπληρωμένων και ανασφαλών εργαζομένων. Επίσης σημαντικός κίνδυνος είναι η δημιουργία ενός αισθήματος αποξένωσης από κοινωνικές διαδικασίες σε εργαζόμενους οι οποίοι συστηματικά εργάζονται αποκομμένοι από τον επαγγελματικό τους περίγυρο.

Προσαρμογή του νομοθετικού πλαισίου και σε βάθος ανάλυση των επιπτώσεων της τηλε-εργασίας.

Η ανάπτυξη της τηλε-εργασίας πάνω σε υγιείς βάσεις έχει πολλές θετικές επιπτώσεις για την οικονομία και την κοινωνία και η πολιτεία πρέπει να την διευκολύνει με μία σειρά από παρεμβάσεις. Οι σημαντικότερες είναι:

- Η προσαρμογή του νομοθετικού πλαισίου, έτσι ώστε να υπάρχει μία ισορροπία ανάμεσα στις συνθήκες για την ταχύτερη ανάπτυξη της τηλεεργασίας και την προστασία των εργαζομένων
- Η πληροφόρηση, ευαισθητοποίηση και διάχυση περιπτώσεων καλής πρακτικής τηλε-εργασίας
- Η προώθηση πιλοτικών/επιδεικτικών έργων με σκοπό τη δημιουργία δικτύων ανάμεσα σε εργοδότες που βρίσκονται σε μητροπολιτικά κέντρα και εμπειρογνώμονες σε απομακρυσμένες περιοχές, την ανάπτυξη τηλε-κέντρων σε απομακρυσμένες περιοχές, και την υποστήριξη της εμπορικής αξιοποίησης των υπηρεσιών τους

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6. ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ : ΥΓΕΙΑ, ΠΡΟΝΟΙΑ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

6.1. Η τεχνολογία στην υπηρεσία της κοινωνίας

Στόχος της κυβερνητικής πολιτικής είναι η τεχνολογία να βρίσκεται στην υπηρεσία της κοινωνίας και όχι το αντίθετο. Αυτό σημαίνει ότι στην πορεία για την Κοινωνία της Πληροφορίας οι κυβερνητικές πρωτοβουλίες θα δώσουν ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη των εφαρμογών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών οι οποίες βελτιώνουν την καθημερινή ζωή των πολιτών στη χώρα μας.

Οι δυνατότητες που δίνουν οι νέες τεχνολογίες για ψηφιοποίηση και συστηματοποίηση της πληροφορίας, καθώς και για την μεταφορά της με μικρό κόστος ανοίγουν προοπτική για τη βελτίωση των υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας, για καλύτερες και ασφαλέστερες μεταφορές, και για βιώσιμη ανάπτυξη.

Οι κυβερνητικοί στόχοι για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής σε αυτούς τους τομείς είναι πολλαπλοί:

- Καλύτερη παροχή υπηρεσιών και πιο ορθολογική διαχείριση πόρων στην υγεία και την πρόνοια,
- Καλύτερη, συνεχής και ισότιμη πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες φροντίδας υγείας, με την ιατρική εξειδίκευση και εμπειρία, πόρο διαθέσιμο σε όλους,
- Καλύτερο περιβάλλον με τη χρήση τηλεματικών εφαρμογών για την εξοικονόμηση φυσικών πόρων,
- Παραγωγή νέων προϊόντων φιλικών προς το περιβάλλον με τη χρήση τεχνολογιών πληροφορικής,
- Καλύτερη διαχείριση οδικών, εναέριων και θαλάσσιων μεταφορών.

6.2. Βελτίωση των υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας

Στην Κοινωνία της Πληροφορίας στόχος είναι να έχουν όλοι οι πολίτες πρόσβαση στις υπηρεσίες πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας φροντίδας υγείας, στα πλαίσια ενός αποκεντρωμένου συστήματος, όπου η ιατρική εξειδίκευση και εμπειρία είναι διαθέσιμη σε όλους. Οι τεχνολογίες της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών καλούνται να υποστηρίξουν την επίτευξη αυτών των βασικών στόχων.

e-Health Forum

Το e-Health Forum είναι ένας διαρκής μηχανισμός διαβούλευσης της Πολιτείας με κοινωνικούς εταίρους και τον ιδιωτικό τομέα σε θέματα Υγείας και Πρόνοιας. Μέσα στο 2001 έγιναν 3 συναντήσεις στα πλαίσια του e-Health Forum με θέματα την θεσμοθέτηση του Forum και τον ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει στο νέο τοπίο του τομέα της Υγείας και Πρόνοιας, όπως αυτό διαμορφώνεται σήμερα στο πλαίσιο της Κοινωνίας της Πληροφορίας στη χώρα μας.

Επίσης, πραγματοποιήθηκε η παρουσίαση, η συζήτηση και ο σχολιασμός αλλά και η γνωμοδότηση του Forum, πάνω στο Επιχειρησιακό Σχέδιο Δράσης του Τομέα της Υγείας στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας» του 3ουΚΠΣ.

Καλύτερη παροχή υπηρεσιών και ορθολογικότερη διαχείριση των πόρων στην υγεία και την πρόνοια.

Οι τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας μπορούν να συμβάλουν αποφασιστικά στη βελτίωση των υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας και στην ορθολογικότερη διαχείριση των πόρων προς όφελος του πολίτη. Η εισαγωγή ολοκληρωμένων πληροφοριακών συστημάτων και η πρόσβαση των νοσοκομείων και των κέντρων υγείας στην εθνική τηλεπικοινωνιακή υποδομή θα ενισχύσει την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα της συνεχούς φροντίδας υγείας, σε ότι αφορά στη διάγνωση, στη θεραπεία και στην αποκατάσταση του ασθενούς. Σε επίπεδο νοσοκομείου και υγειονομικής μονάδας αλλά και συνολικά μπορεί να μειωθεί το κόστος λειτουργίας με διαδικασίες ορθολογικής διαχείρισης.

Στόχος της κυβερνητικής πολιτικής είναι στην Κοινωνία της Πληροφορίας να υπάρχει καλύτερη, συνεχής και ισότιμη πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες φροντίδας υγείας και πρόνοιας, και η ιατρική εξειδίκευση και εμπειρία να είναι πόρος διαθέσιμος σε όλους.

Δραστηριότητες του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας

Το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας εκτελεί ήδη σειρά έργων για τη βελτίωση των υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας με τη χρήση της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών:

- ✓ |Ολοκληρωμένα πληροφοριακά συστήματα σε 25 νοσοκομεία, με «πλότο» του έργου το νοσοκομείο «Γ. Γεννηματάς».
- ✓ |Πληροφοριακό σύστημα ΕΚΑΒ και παραρτημάτων του.
- ✓ |Πληροφοριακά συστήματα για υπηρεσίες αιμοδοσίας (ανάπτυξη συστήματος για την παρακολούθηση των αποθεμάτων αίματος και την καλύτερη κατανομή τους σε όλη την Ελλάδα) και μεταμοσχεύσεων.
- ✓ |Πληροφοριακό σύστημα της κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας. Παράλληλα, έχει ήδη προγραμματιστεί η δημιουργία:
- ✓ |Του ασφαλούς δικτύου υγείας υψηλών ταχυτήτων, ΕΣΥnet.
- ✓ |Πληροφοριακών συστημάτων για τα Πε.Σ.Υ.
- ✓ |Πληροφοριακών συστημάτων για την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας.
- ✓ |Πληροφοριακών Συστημάτων για την Πρόνοια και την Ψυχική Υγεία.
- ✓ |Πληροφοριακών συστημάτων εργαστηρίων νοσοκομείων.
- ✓ |Υπηρεσιών πληροφόρησης και επικοινωνίας για τους πολίτες και τα άτομα με ειδικές ανάγκες.
- ✓ |Εθνικών Μητρώων (π.χ. Μητρώο Αναπήρων, με θεσμοθέτηση της Κάρτας Αναπηρίας) και ανάπτυξη ανάλογων βάσεων δεδομένων.

Ανάπτυξη της τηλεϊατρικής.

Η τηλεϊατρική μπορεί να σώσει ζωές σε επείγοντα περιστατικά ή σε περιπτώσεις

όπου απαιτείται γρήγορη ιατρική ανταπόκριση και εξειδικευμένη φροντίδα. Παράλληλα μπορεί να προσφέρει ευρύ φάσμα εφαρμογών (ακτινολογία, νευρολογία, δερματολογία κτλ.) σε κοινότητες και άτομα, ανεπαρκώς εξυπηρετούμενων, αστικών ή αγροτικών περιοχών και νησιών. Μπορεί επιπλέον να βοηθήσει στην παραμονή ιατρών και υγειονομικού προσωπικού σε γεωγραφικά απομονωμένες περιοχές, εξασφαλίζοντας συνεχή εκπαίδευση από απόσταση και συνεργασία με συναδέλφους. Η ανάπτυξη της πρέπει να σχεδιαστεί έτσι ώστε να διασφαλίζει την εμπιστευτικότητα, την ασφάλεια και την αξιοπιστία των τηλεϊατρικών υπηρεσιών και εφαρμογών.

Η κατάσταση στα νοσοκομεία σήμερα

Αντικείμενο των μέχρι τώρα ενεργειών εισαγωγής πληροφορικής στην τριτοβάθμια υγεία ήταν η μηχανογράφηση ενός περιορισμένου συνόλου Νοσοκομείων (25 Νοσοκομεία από τα 129 Νοσοκομεία που ανήκουν στο ΕΣΥ). Συνοπτικά, στην παρούσα φάση:

- Νοσοκομεία μεγαλύτερα των 300 κλινών : Σε σύνολο 44 Νοσοκομείων τα οποία περιλαμβάνουν το 68% των κλινών της χώρας βρίσκεται εγκατεστημένο το 74% των σταθμών εργασίας και το 85% των διαχειριστικών. οικονομικών εφαρμογών.
- Νοσοκομεία μεταξύ 100 και 300 κλινών. Σε 48 Νοσοκομεία τα οποία περιλαμβάνουν το 26% των κλινών βρίσκεται εγκατεστημένο το 24% των σταθμών εργασίας και το 9% των διαχειριστικών. οικονομικών εφαρμογών.
- Νοσοκομεία μικρότερα των 100 κλινών: Σε 37 Νοσοκομεία τα οποία περιλαμβάνουν το 6% των κλινών βρίσκεται εγκατεστημένο το 6% των σταθμών εργασίας και το 6% των διαχειριστικών. οικονομικών εφαρμογών.

Πλαίσιο πολιτικής.

Προκειμένου να βελτιωθεί η ιατρική εξυπηρέτηση, να δοθεί καλύτερη, συνεχής και ισότιμη πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες φροντίδας υγείας και πρόνοιας και ταυτόχρονα να γίνει μία ορθολογική και δίκαιη διαχείριση πόρων στην υγεία και στο σύστημα πρόνοιας, σχεδιάζεται και υλοποιείται σειρά δράσεων. Κεντρικός τους άξονας είναι η πεποίθηση ότι οι τεχνολογικές προκλήσεις για τα επόμενα χρόνια στον τομέα της υγείας και πρόνοιας έχουν άμεση σχέση με την ανάγκη για πρόσβαση σε περισσότερη και καλύτερη πληροφόρηση.

Πολλές από τις δράσεις αυτές είναι προς το παρόν πιλοτικού χαρακτήρα, ενώ άλλες δεν έχουν ακόμα αποδώσει τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Η πολιτεία δεσμεύεται για τη δημιουργία των απαραίτητων μηχανισμών για τη σχεδίαση, υλοποίηση και διαχείριση αυτών των πρωτοβουλιών μέσα σε περιβάλλον πλήρους διαφάνειας. Οι πιο σημαντικές πτυχές των δράσεων είναι:

- Σχεδιασμός και ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων για τη στήριξη διαδικασιών, διοικητικών υπηρεσιών, κλινικών αποφάσεων, επιδημιολογικών μελετών βασικής και κλινικής έρευνας κ.λ.π., σε όλες τις βαθμίδες φροντίδας υγείας και για κάθε τμήμα ή κλινική σε κάθε νοσοκομείο ή κέντρο υγείας.
- Ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων που θα υποστηρίξουν

τον στρατηγικό σχεδιασμό και τη διαχείριση του συστήματος φροντίδας υγείας σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και διεθνές επίπεδο.

- Ολοκλήρωση των ανωτέρω κατανεμημένων συστημάτων σε περιφερειακό ή και εθνικό επίπεδο, με σκοπό την ανάπτυξη ενός ενιαίου και φιλικού περιβάλλοντος πρόσβασης στις υπηρεσίες από όλους τους χρήστες, λαμβάνοντας υπόψη και τις διαφορές που υπάρχουν στις απαιτήσεις διαφόρων ομάδων χρηστών που είναι είτε γιατροί, είτε πολίτες, είτε ευρύτερα αποδέκτες των υπηρεσιών υγείας,
- Ανάπτυξη και εφαρμογή ενός κατανεμημένου Ηλεκτρονικού Ιατρικού Φακέλου. Παράλληλα θα πρέπει να γίνει η κατάλληλη κωδικοποίηση των ιατρικών πληροφοριών και η σχεδίαση πρωτοκόλλων για την ανταλλαγή ιατρικών φακέλων νοσοκομείων και φακέλων πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας,
- Χρήση και εφαρμογή διεθνών προτύπων, όταν αυτά υπάρχουν, και παράλληλα ανάπτυξη ανοικτών και επεκτάσιμων συστημάτων τα οποία θα μπορούν ευέλικτα να προσαρμόζονται στις νέες τεχνολογίες και στα διεθνή πρότυπα,
- Ανάπτυξη τηλεματικών εφαρμογών και σχετικών υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας (τηλε-συμβούλευση, τηλεδιάσκεψη, τηλε-εκπαίδευση). Ανάπτυξη υπηρεσιών ευφυούς πλοήγησης που στόχο έχουν τη διευκόλυνση των χρηστών, φιλτράροντας τον όγκο των πληροφοριών στον οποίο έχουν πρόσβαση,

Οι υπηρεσίες ιατρικής πληροφόρησης του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης

Το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ) είναι ο κύριος εθνικός οργανισμός παροχής ηλεκτρονικής πληροφόρησης σε θέματα έρευνας και τεχνολογίας. Το ΕΚΤ έχει εγκαταστήσει και διαθέτει περισσότερες από 50 εθνικές, διεθνείς και κοινοτικές βάσεις δεδομένων οι οποίες καλύπτουν τα βασικά γνωστικά αντικείμενα επιστήμης και τεχνολογίας.

Ανάμεσα σε όλες τις βάσεις δεδομένων του ΕΚΤ, αυτές που αφορούν στην ιατρική χρησιμοποιούνται ιδιαίτερα από ιατρούς, ερευνητές και φαρμακοποιούς. Αφορούν βάσεις ιατρικής βιβλιογραφίας, περιγραφή συστημάτων βιοϊατρικού εξοπλισμού, στοιχεία για διατριβές που εκπονήθηκαν σε ελληνικά πανεπιστήμια, στοιχεία για ολοκληρωμένα ή ενεξελίξει ερευνητικά έργα, και γενικότερα πληροφορίες που αφορούν όλους τους τομείς της ιατρικής, βιολογίας, νοσηλευτικής, οδοντιατρικής, βιοχημείας, βιοτεχνολογίας, όπως και οργάνωσης/ διοίκησης υπηρεσιών υγείας, νοσοκομείων και οικονομίας της υγείας.

- Δημιουργία βάσεων δεδομένων ποικίλου περιεχομένου για πληροφορίες διοικητικού χαρακτήρα (υπηρεσίες, υπεύθυνοι, τηλέφωνα κλπ) και για άτομα με ειδικές ανάγκες,
- Ανάπτυξη της απαιτούμενης τηλεπικοινωνιακής υποδομής για την υποστήριξη των τηλεματικών εφαρμογών και υπηρεσιών υγείας.
- Ανάπτυξη τερματικού εξοπλισμού για άτομα με ειδικές ανάγκες σε λογικό κόστος και γενικότερα πρόβλεψη ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες τους στη σχεδίαση και χρήση νέων προϊόντων πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών,
- Ανάπτυξη πιλοτικών συστημάτων και τηλεϊατρικών εφαρμογών που σκοπό θα έχουν την αποτύπωση των δυνατοτήτων εφαρμογής των προβλεπόμενων συστημάτων και υπηρεσιών σε ευρεία κλίμακα,
- Οργάνωση προγραμμάτων εκπαίδευσης και επιμόρφωσης του υγειονομικού προσωπικού και του προσωπικού διοίκησης και υποστήριξης στη λειτουργία των Πληροφοριακών Συστημάτων.

- Τέλος, κρίσιμη και αναγκαία είναι η λήψη θεσμικών μέτρων για την ασφαλιστική κάλυψη τηλεϊατρικών υπηρεσιών καθώς και για τη διασφάλιση του ιατρικού απόρρητου.

Νέες υπηρεσίες υγείας και απασχόληση.

Η χρήση των νέων τεχνολογιών στον τομέα της υγείας παρέχει παράλληλα και νέες ευκαιρίες για απασχόληση. Ήδη πολλές επενδύσεις από τον ιδιωτικό τομέα σε υπηρεσίες τηλεϊατρικής και εφαρμογές τηλεματικής έχουν δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας. Η συνεχιζόμενη ανάπτυξη νέων υπηρεσιών υγείας από τον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα αναμένεται να δημιουργήσει ευκαιρίες απασχόλησης σε σχέση με:

- Επενδύσεις σε υπηρεσίες πολυμέσων και εφαρμογές τηλεϊατρικής,
- Ανάπτυξη τηλεματικών εφαρμογών και υπηρεσιών παράλληλα με την ενίσχυση προγραμμάτων έρευνας και ανάπτυξης στην τηλεϊατρική και την τηλε-υγεία,
- Εγκατάσταση και λειτουργία της πληροφοριακής και επικοινωνιακής υποδομής στα νοσοκομεία και τις περιφερειακές υπηρεσίες υγείας και διασύνδεσή της με την εθνική επικοινωνιακή υποδομή για παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών,
- Επιμόρφωση και εκπαίδευση υγειονομικού, νοσηλευτικού και διοικητικού προσωπικού,
- Παγκοσμιοποίηση της προσφοράς τηλεματικών υπηρεσιών υγείας και επομένως άνοιγμα της αγοράς.

6.3. Κοινωνία της Πληροφορίας και βιώσιμη ανάπτυξη

Βιώσιμη ανάπτυξη είναι η ανάπτυξη που επιτρέπει την αύξηση του εθνικού πλούτου με ταυτόχρονη διαφύλαξη του φυσικού πλούτου και του περιβάλλοντος για τις μελλοντικές γενιές. Η βιώσιμη ανάπτυξη είναι μία σύγχρονη επιταγή που επιβάλλεται από την υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος. Ένας από τους βασικούς στόχους της κυβερνητικής πολιτικής για το περιβάλλον και την ενέργεια είναι και η ανάπτυξη γνώσης, μεθόδων και τεχνολογιών που συμβάλλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη. Οι τεχνολογίες πληροφορίας σε συνδυασμό με την ανάπτυξη της τηλεπικοινωνιακής υποδομής συμβάλλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη γιατί μπορούν να ελαττώσουν τις αρνητικές επιδράσεις στο περιβάλλον. Κάτι τέτοιο επιτυγχάνεται είτε με την «αποϋλοποίηση» πολλών διαδικασιών παραγωγής και συνεπώς τη μείωση στη χρήση ενέργειας και πρώτων υλών, είτε με ορθολογικότερη χρήση πόρων.

Πλαίσιο πολιτικής.

Η πολιτεία χρησιμοποιεί τις νέες τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας για μια βιώσιμη ανάπτυξη μέσα από μια δέσμη μέτρων και εφαρμογών:

- Ενθάρρυνση παραγωγής με λιγότερα υλικά (αποϋλοποίηση). Μέτρα για τον περιορισμό της κατανάλωσης χαρτιού και ενέργειας με τη χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και άλλων μέσων ηλεκτρονικής μεταφοράς πληροφορίας,
- Πολιτικές τηλε-εργασίας. Προώθηση της τηλεδιάσκεψης και της τηλεεργασίας για τον περιορισμό των μετακινήσεων, του θορύβου, της κατανάλωσης ενέργειας, του κυκλοφοριακού προβλήματος και της ατμοσφαιρικής ρύπανσης,
- Δασοπυρόσβεση και δασοπροστασία με την εγκατάσταση ηλεκτρονικών

ανιχνευτών και συστημάτων επικοινωνίας εκτάκτου ανάγκης και τη δημιουργία δασικού κτηματολογίου,

- Τηλεμετρήσεις υδάτινων και ορεινών όγκων για πρόληψη καταστροφών και καλύτερη διαχείριση του περιβάλλοντος,
- Πληροφορική στην περιβαλλοντολογική βιομηχανία. Ενίσχυση της χρήσης της πληροφορικής στην παραγωγική διαδικασία για τη μείωση των ρύπων, την επιλογή των αποδοτικότερων τεχνολογιών αλλά και την παραγωγή νέων προϊόντων φιλικών προς το περιβάλλον,
- Πληροφορική στην ενέργεια. Ενίσχυση της χρήσης της πληροφορικής στην παραγωγή ενέργειας για την εκτίμηση του κύκλου ζωής, της ενεργειακής απόσβεσης και των εξωτερικών επιπτώσεων (externalities) των διαφορετικών τρόπων παραγωγής ενέργειας.

6.4. Οι μεταφορές στην Κοινωνία της Πληροφορίας

Τεχνολογίες για σύγχρονες μεταφορές.

Ο τομέας των μεταφορών μπορεί να αποκομίσει πολύπλευρα οφέλη από την εκμετάλλευση των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας και την ενσωμάτωσή τους στη λειτουργία του. Τα οφέλη αυτά περιλαμβάνουν μείωση του χρόνου πραγματοποίησης μιας διαδρομής, της απώλειας παραγωγικού χρόνου και της ρύπανσης του περιβάλλοντος καθώς και βελτίωση της ασφάλειας.

Η συλλογή, συστηματοποίηση και εκμετάλλευση πληροφορίας και η χρήση τηλεπικοινωνιακών δικτύων για τη μεταφορά της μπορεί να αυξήσει σημαντικά την αποδοτικότητα και τη λειτουργικότητα των υποδομών των μεταφορών. Χωρίς να υποκαθιστά τη δημιουργία νέων υποδομών, η προσέγγιση αυτή εστιάζεται στη βελτιστοποίηση της εκμετάλλευσης των υφισταμένων. Η εκμετάλλευση των σύγχρονων τεχνολογιών στον τομέα των μεταφορών προϋποθέτει υποδομή και τεχνογνωσία τόσο σε επίπεδο συστήματος όσο και σε επίπεδο χρήστη.

Χερσαίες μεταφορές.

Οι σύγχρονες τεχνολογίες χρησιμοποιούνται ευρέως στις δημόσιες και ιδιωτικές αστικές μεταφορές. Με δεδομένη την προσπάθεια αύξησης της επιβατικής κίνησης των μέσων μαζικής μεταφοράς, υιοθετείται σειρά πρωτοβουλιών που στοχεύουν στην αύξηση του επιπέδου εξυπηρέτησης που μπορούν τα μέσα αυτά να παράσχουν, ενώ άλλες στοχεύουν στη βελτίωση των κυκλοφοριακών συνθηκών γενικότερα. Παράλληλα, η αναζωογόνηση των σιδηροδρόμων είναι μια από τις πρώτες προτεραιότητες πολιτικής αφού αυτό το μέσο μεταφοράς έχει τις λιγότερες εκπομπές ανά άτομο και χιλιόμετρο.

• **Προτεραιότητα των μέσων μαζικής μεταφοράς.** Η προσθήκη «ευφύιας» στο σύστημα σηματοδότησης σε συνδυασμό με τον εξοπλισμό των μέσων μαζικής μεταφοράς με πομπούς που θα ειδοποιούν για την θέση τους, κάνει δυνατή τη διαμόρφωση των φάσεων της σηματοδότησης ώστε να μειώνεται ο χρόνος διαδρομής,

• **Διαχείριση στόλου οχημάτων.** Τα οφέλη που θα προκύψουν από την εισαγωγή

πληροφοριακών συστημάτων διαχείρισης του στόλου οχημάτων περιλαμβάνουν την αύξηση της χρήσης των οχημάτων, τη μείωση του χαμένου χρόνου που οφείλεται σε κακή δρομολόγηση ή αναπόφευκτες βλάβες, τη βελτίωση των ανταποκρίσεων και την αύξηση της αξιοπιστίας των δρομολογίων,

- **Προληπτική συντήρηση.** Στη πρακτική συντήρησης οχημάτων μέχρι σήμερα είτε τα εξαρτήματα αλλάζονται κατά τακτά χρονικά διαστήματα, είτε μόνο τα εξαρτήματα που παρουσιάζουν πρόβλημα αλλάζονται. Με τη χρήση πληροφοριακών συστημάτων που θα παρακολουθούν συνεχώς την κατάσταση του οχήματος και με προληπτική συντήρηση, το κόστος των μεταφορών μειώνεται σημαντικά,
- **Παροχή καθοδήγησης (guidance).** Η παροχή καθοδήγησης, υπό τη μορφή απλών πληροφοριών μπορεί να συμβάλει στη μείωση του κυκλοφοριακού προβλήματος στα κέντρα. Η εκμετάλλευση των παρεχομένων πληροφοριών μπορεί να οδηγήσει τους χρήστες ΙΧ σε αλλαγή του μέσου, του χρόνου, ή απλά της διαδρομής μετακίνησης,
- **Βελτίωση των συστημάτων ελέγχου κυκλοφορίας για τους σιδηροδρόμους.** Τα οφέλη που μπορούν να προκύψουν είναι η αύξηση της χρησιμοποίησης του δικτύου, αλλά και των συρμών, η αύξηση των λειτουργικών ταχυτήτων (που προκύπτει από τη μείωση των χρόνων αναμονής σε σταθμούς και στάσεις) και η αυξημένη ασφάλεια.

Θαλάσσιες μεταφορές.

Η χρήση της πληροφορικής έχει επεκταθεί και στις θαλάσσιες μεταφορές και την εμπορική ναυτιλία, με θετικά αποτελέσματα για τους επιβάτες, αλλά και αύξηση της ανταγωνιστικότητας στην παγκόσμια αγορά των εταιριών και των λιμανιών που χρησιμοποιούν με επιτυχία πληροφορικά συστήματα για την καλύτερη οργάνωση μεταφοράς επιβατών και φορτίων.

Στην Ελλάδα η εφαρμογή παρόμοιων συστημάτων στις θαλάσσιες μεταφορές αποκτά ακόμα μεγαλύτερη σημασία εξαιτίας του μεγέθους του ελληνικού εμπορικού στόλου, της σπουδαιότητας του τουρισμού, αλλά και της ελληνικής γεωγραφίας και των θετικών επιδράσεων στην ανάπτυξη και την ποιότητα ζωής των κατοίκων στα απομακρυσμένα νησιά.

Στον τομέα αυτό σχεδιάζεται και υλοποιείται σειρά δράσεων από το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, όπως:

- **Ηλεκτρονικές κρατήσεις θέσεων.** Το ισχύον σύστημα για ηλεκτρονικές κρατήσεις θέσεων και έκδοση εισιτηρίων θα επεκταθεί ώστε να καλύπτει όλα τα ταξιδιωτικά γραφεία και τις ναυτιλιακές εταιρίες.
- **Πληροφοριακό σύστημα κυκλοφορίας πλοίων.** Μελετάται και σύντομα εισέρχεται σε φάση υλοποίησης το εθνικό πληροφοριακό σύστημα κυκλοφορίας πλοίων (VTMIS), που αφορά θέματα έρευνας-διάσωσης, αστυνόμευσης, ρύπανσης, κλπ.
- **Πληροφοριακά συστήματα διαχείρισης.** Η υπό εξέλιξη εισαγωγή ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος στον Οργανισμό Λιμένος Πειραιώς και η μελλοντική σε άλλα λιμάνια στην Ελλάδα θα συνεισφέρει στη δημιουργία πραγματικά σύγχρονων διαμετακομιστικών κέντρων για την Βαλκανική και την Μεσόγειο,

Εκπαίδευση και επιμόρφωση.

Οι δράσεις που υιοθετούνται για την επιμόρφωση του προσωπικού των πλοίων στις νέες τεχνολογίες στοχεύουν στη βελτίωση των υπηρεσιών στις μεταφορές και τις συγκοινωνίες αλλά και στην αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού.

Πληροφορική και επικοινωνίες στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004

Στην οργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 σημαντικό μέρος της συνολικής υποδομής αλλά και του κόστους αφορά σε πληροφοριακά συστήματα και εφαρμογές, τηλεπικοινωνιακό υλικό και υπηρεσίες. Στόχος είναι η επιλογή, σε συνθήκες διαφάνειας, εγκατάσταση και διαχείριση των καλύτερων δυνατών συστημάτων. Το Ολυμπιακό Δίκτυο θα είναι αυτόνομο και παράλληλα συνδεδεμένο με το υπάρχον δίκτυο με ειδικές γι' αυτό το σκοπό, συνδέσεις. (με εναλλακτικές διαδρομές σε κάθε περίπτωση).

Βασικά στοιχεία του δικτύου θα είναι η αξιοπιστία, η ποιότητα, και η ασφάλεια των πληροφοριών. Τα κύρια χαρακτηριστικά του είναι:

- ✓ Αποκέντρωση υπολογιστικών δικτύων με χρήση επιμέρους κόμβων και όχι μόνο τεμαχικών συσκευών.
 - ✓ Κεντρικό σύστημα αρχιεθέρησης προγραμμάτων και εκπομπών.
 - ✓ Οικειότητα των ΜΜΕ, θα πληροφορούνται από υπολογιστές και χιαπόθοτες.
 - ✓ Δυνατότητα χρήσης μικρών τεμαχικών συσκευών (PDA) από όλα τα μέλη της Ολυμπιακής Οικογένειας.
 - ✓ Κόμβος και σελίδα στο Internet για την προαγωγή της Ολυμπιάδας στους νέους
 - ✓ Έξυπνες κάρτες για τον έλεγχο της πρόσβασης στις εγκαταστάσεις Ουσιαστικά χρειάζεται μια σειρά από διασυνδεδεμένα δίκτυα για την εύρυθμη διεξαγωγή των Ολυμπιακών αγώνων. Τα βασικότερα από αυτά είναι:
 - ✓ Δίκτυο αποτελεσμάτων (τουλάχιστον 1000 υπολογιστές)
- το οποίο στηρίζεται η αυτόματη συλλογή και παροχή δεδομένων σε κεντρικό σύστημα GIS.
- ✓ Δίκτυο για τα Μ.Μ.Ε (απαιτείται περίπου 1500 σταθμούς εργασίας)
 - ✓ Δίκτυο για τα μέλη της Ολυμπιακής Οικογένειας (2500 υπολογιστές και εκτεταμένο σύστημα ελέγχου πρόσβασης με έξυπνες κάρτες).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7. Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

7.1. Φιλόδοξη πολιτική για τον πολιτισμό στην ψηφιακή εποχή

Η ψηφιακή επανάσταση έχει καταστήσει τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και τα νέα παγκόσμια δίκτυα πληροφοριών πραγματικά μέσα δημιουργίας και επικοινωνίας. Η ραγδαία τεχνολογική εξέλιξη βαδίζει παράλληλα με την ανάπτυξη περιεχομένου για τα νέα δίκτυα και ειδικά περιεχομένου με πολιτιστικό χαρακτήρα. Δίκτυα όπως το Internet διευκολύνουν την ευρεία διάδοση αυτού του περιεχομένου, δημιουργούν νέους τρόπους πρόσβασης στην καλλιτεχνική δημιουργία, και αλλάζουν ριζικά τη δομή και το περιεχόμενο της «πολιτιστικής βιομηχανίας».

Η Ελληνική πολιτιστική κληρονομιά δείχνει ότι τεχνολογία και πολιτισμός είναι δύο έννοιες άρρηκτα συνδεδεμένες. Δεν είναι συνεπώς παράδοξο ότι στη χώρα μας που κατέχει μεγάλο μερίδιο της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς, η αξιοποίηση της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών για την ψηφιοποίηση, τεκμηρίωση, διαχείριση, προώθηση και προβολή του ελληνικού πολιτισμού και της σύγχρονης δημιουργίας αποτελεί σημαντική πτυχή της πολιτικής για τον πολιτισμό.

Η πολιτιστική πολιτική για την Κοινωνία της Πληροφορίας στη χώρα μας επικεντρώνεται σε μια σειρά από στόχους:

- Προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και σύγχρονης δημιουργίας. Χρήση δικτύων όπως το Internet για την παροχή πληροφοριών σχετικά με τον ελληνικό πολιτισμό και τα πολιτιστικά γεγονότα, αλλά και για την γενικότερη προβολή του Ελληνικού πολιτιστικού περιεχομένου.
- Τεκμηρίωση της πολιτιστικής κληρονομιάς. Χρήση των νέων τεχνολογιών πληροφορικής για την επιστημονική και διαχειριστική τεκμηρίωση μνημείων, συλλογών σε μουσεία και πινακοθήκες, εγγράφων και άλλων πολιτιστικών προϊόντων.
- Οικονομική αξιοποίηση του πολιτιστικού περιεχομένου. Προστασία πνευματικών δικαιωμάτων στο περιβάλλον των ηλεκτρονικών εκδόσεων και χρήση των νέων τεχνολογιών για την οικονομική αξιοποίηση του πολιτιστικού περιεχομένου.
- Καλλιτεχνική δημιουργία και έκφραση. Στήριξη καλλιτεχνικής δημιουργίας η οποία χρησιμοποιεί νέες τεχνολογίες και νέους τρόπους έκφρασης σε όλους τους τομείς της πολιτιστικής δημιουργίας (θέατρο, μουσική, χορός, κινηματογράφος, εικαστικά, φωτογραφία).
- Ενίσχυση και καλλιέργεια της ελληνικής γλώσσας. Πρωτοβουλίες για την ενίσχυση και την καλλιέργεια της ελληνικής γλώσσας με τη χρήση των δικτύων πληροφόρησης στο νέο περιβάλλον παγκοσμιοποίησης.
- Επαφή με την ελληνική ομογένεια. Αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών για ουσιαστική επαφή με την ομογένεια (πληροφόρηση, διδασκαλία της γλώσσας, κοινές πρωτοβουλίες) και τη διαφύλαξη της ελληνικής ταυτότητας στην ψηφιακή εποχή.

- Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004. Αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών για τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 και προώθηση του ελληνικού πολιτιστικού περιεχομένου με την χρήση των νέων μέσων επικοινωνίας σε μια παράλληλη πολιτιστική Ολυμπιάδα.

7.2. Η μελλοντική μορφή της «πολιτιστικής βιομηχανίας»

Η «πολιτιστική βιομηχανία» στην Ευρώπη. Ο πολιτισμός και οι διάφοροι τομείς της καλούμενης «πολιτιστικής βιομηχανίας» έχουν μεγάλο οικονομικό και κοινωνικό βάρος στην Ευρώπη. Στο σύνολο των σχετικών δραστηριοτήτων συμπεριλαμβάνονται εκτός από δραστηριότητες σχετικές με την πολιτιστική κληρονομιά και τη σύγχρονη καλλιτεχνική δημιουργία, δραστηριότητες όπως η μουσική βιομηχανία, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, η οπτικο-ακουστική βιομηχανία, η λογοτεχνία και η εκδοτική βιομηχανία (ορισμένα θέματα που αφορούν αυτούς τους τομείς συζητούνται στο επόμενο κεφάλαιο). Με μια φράση η «βιομηχανία του περιεχομένου».

Όλες αυτές οι πολύ δυναμικές, τόσο στον τομέα της δημιουργίας όσο και στον τομέα των υπηρεσιών, δραστηριότητες παρέχουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα στο πλαίσιο του παγκόσμιου ανταγωνισμού και αποτελούν πηγή πολιτιστικού πλούτου και διαφοροποίησης.

Νέοι τρόποι προσέγγισης του πολιτισμού.

Η επανάσταση στην πληροφορική και τις τηλεπικοινωνίες η οποία μας μεταφέρει με υψηλή ταχύτητα στην Κοινωνία της πληροφορίας, μεταλλάσσει τη δομή και το περιεχόμενο αυτής της «πολιτιστικής βιομηχανίας» δίνοντας νέες δυνατότητες καλλιτεχνικής δημιουργίας και επικοινωνίας με νέα μέσα. Η αυξανόμενη χρήση των τεχνολογιών πληροφόρησης με τη χρήση πολυμέσων επιδρά ολοένα και περισσότερο στον τρόπο που οι άνθρωποι προσεγγίζουν, αντιλαμβάνονται και κατάνοούν το πολιτιστικό περιεχόμενο.

Τα σύγχρονα τεχνολογικά επιτεύγματα αναμένεται να επαναπροσδιορίσουν τον παραδοσιακό ρόλο των μουσείων και των φορέων που διαχειρίζονται και κατέχουν την πολιτιστική κληρονομιά σε ότι αφορά στην τεκμηρίωση, στην παρουσίαση και στην προβολή της στο ευρύ κοινό.

Νέα πολιτιστικά προϊόντα και αγορές.

Η παραγωγή πολιτιστικού περιεχομένου σε μορφή πολυμέσων θα δημιουργήσει νέα προϊόντα και νέες αγορές τόσο στην Ευρώπη όσο και στον υπόλοιπο κόσμο και κατά συνέπεια θα έχει αντίκτυπο και στην αγορά εργασίας σε τομείς όπου η προβολή του Πολιτισμού αποτελεί κρίκο της αλυσίδας παραγωγής (όπως ο τουρισμός, η εκπαίδευση, ή οι εκθέσεις).

Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης εκτιμάται ότι το 20% των Ευρωπαίων εκδηλώνει έντονο ενδιαφέρον για την πρόσβαση μέσω δικτύου στην πολιτιστική κληρονομιά. Η αγορά που δημιουργείται μόνο εντός της

Ευρωπαϊκής Ένωσης και μόνο για την απλή πρόσβαση στις συλλογές αντικειμένων της πολιτιστικής κληρονομιάς, με προοπτική πενταετίας, υπολογίζεται ότι θα ανέρχεται στο ποσό των 2 δις EURO ετησίως.

Οι νέες τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας παρέχουν τη δυνατότητα καλύτερης αξιοποίησης, διαχείρισης και προβολής της Ελληνικής πολιτιστικής κληρονομιάς και συγχρόνως αποτελούν νέα μέσα σύγχρονης δημιουργίας και έκφρασης.

Η πρόκληση για την Ελλάδα.

Σύμφωνα με ορισμένες εκτιμήσεις η Ελλάδα και η Ιταλία κατέχουν το 30% της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς σε επίπεδο πνευματικών δικαιωμάτων. Γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι η βιομηχανία ηλεκτρονικού πολιτιστικού περιεχομένου που αναπτύσσεται πλέον με ταχείς ρυθμούς μπορεί να αποφέρει σημαντικά οικονομικά και κοινωνικά οφέλη στη χώρα μας, ενώ επιπλέον μπορεί να συμβάλει σημαντικά στη γενικότερη προβολή της Ελλάδας στο εξωτερικό.

7.3. Τεκμηρίωση και προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, προβολή και αξιοποίηση του ελληνικού πολιτισμού

Μέσω του προγράμματος ΕΠΠΟΣ το Υπουργείο Πολιτισμού έχει προχωρήσει στη συστηματικοποίηση της προσπάθειας για τεκμηρίωση και προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, χρήση των τεχνολογιών πολυμέσων για πολιτιστική εκπαίδευση και τουρισμό, καθιέρωση διαδικασιών για τον έλεγχο και την αξιοποίηση των πνευματικών δικαιωμάτων και του copyright καθώς και για την προώθηση των προϊόντων στην παγκόσμια αγορά και την προβολή του σύγχρονου Ελληνικού Πολιτισμού. Οι δράσεις σε αυτήν την κατεύθυνση έχουν δύο στόχους:

- *Πολιτιστικό και κοινωνικό στόχο.* Μέσω της ευρείας διάχυσης της πολιτιστικής πληροφόρησης με τη χρήση των δικτύων και των πολυμέσων θα διευρυνθούν οι τρόποι παρουσίασης και προβολής της πολιτιστικής κληρονομιάς και της σύγχρονης δημιουργίας.

- *Οικονομικό στόχο.* Η ορθολογική αξιοποίηση του Ελληνικού Πολιτισμού να αποφέρει οικονομικά οφέλη τόσο στο Ελληνικό Δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα (το CD-ROM που δημιούργησε το Μουσείο του Λούβρου το 1996 έχει ήδη πουλήσει περί τις 500.000 αντίτυπα με κέρδη για το Μουσείο που υπερβαίνουν τα 14,7 εκατ. Ευρώ. Αναμένεται επίσης και σημαντική αύξηση των θέσεων εργασίας στους σχετικούς τομείς.

Οι δράσεις μέχρι σήμερα.

Μέχρι σήμερα έχουν πραγματοποιηθεί ή βρίσκονται σε εξέλιξη μία σειρά από δράσεις, όπως:

Το ΕΠΠΟΣ στο Υπουργείο Πολιτισμού

Το Υπουργείο Πολιτισμού (ΥΠΠΟ) έχει σχεδιάσει και πραγματοποιεί σύνολο δραστηριοτήτων με την επωνυμία Ενιαίο Πολιτιστικό Πληροφοριακό Σύστημα (ΕΠΠΟΣ) με στόχο την ενεργό παρέμβασή του στην Κοινωνία της Πληροφορίας. Στα πλαίσια του ΕΠΠΟΣ έχει αναπτυχθεί υποδομή σε τεχνολογικό εξοπλισμό και προσωπικό όπως και μηχανισμοί διαχείρισης έργου και επιχειρησιακής αξιοποίησης οι οποίοι επιτρέπουν να αναπτυχθούν πληροφοριακά συστήματα και εφαρμογές για τη διαχειριστική τεκμηρίωση μνημείων, την επιστημονική τεκμηρίωση και γενικότερα την προβολή και αξιοποίηση του ελληνικού πολιτισμού, όπως και για τη διοικητική υποστήριξη και οικονομική διαχείριση της συνολικής πολιτιστικής πολιτικής.

Ανάμεσα στις δράσεις του ΕΠΠΟΣ ενδεικτικά αναφέρονται η κατασκευή του πολιτιστικού κόμβου ΟΔΥΣΣΕΥΣ στο Internet, η θεσμοθέτηση και η επέκταση του εθνικού πολιτιστικού ενδοδικτύου δεδομένων (με παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, αποστολής ηλεκτρονικών ενδοϋπηρεσιακών εγγράφων και αρχείων και πρόσβασης στο INTERNET), η πιλοτική λειτουργία του έργου ΠΟΛΕΜΩΝ (Πληροφοριακό Σύστημα του Εθνικού Αρχείου Μνημείων) κ.α. Όσον αφορά στο εθνικό πολιτιστικό ενδοδίκτυο δεδομένων πρέπει να σημειωθεί ότι εξαπλώνεται σε όλη την χώρα, περιλαμβάνει 150 υπηρεσίες και προσφέρει στους χρήστες του 800 email λογαριασμούς.

- Η δημιουργία κόμβων με πολιτιστικό περιεχόμενο στο Internet. Εκτός από τον κόμβο ΟΔΥΣΣΕΥΣ στην Αθήνα, σε μια προσπάθεια πιλοτικής γεωγραφικής επέκτασης της κάλυψης της πολιτιστικής κληρονομιάς και με την ευκαιρία της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης -Θεσσαλονίκη 1997 δημιουργήθηκε ο κόμβος ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Θεσσαλονίκης,

Ο πολιτιστικός κόμβος ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Το πρώτο ουσιαστικό έργο του ΕΠΠΟΣ ήταν η κατασκευή του κόμβου ΟΔΥΣΣΕΥΣ στο Internet τον Δεκέμβριο του 1995 και η διαρκής εξέλιξή του τόσο τεχνολογικά όσο και ως προς το περιεχόμενο. Θεωρείται ένας από τους πιο αξιόλογους και πλήρεις πολιτιστικούς κόμβους σε παγκόσμιο επίπεδο (το αποδεικνύουν οι πολλές επιβραβεύσεις που έχει λάβει τα 5 χρόνια λειτουργίας του).

Ο κόμβος περιλαμβάνει αναφορές στα 1000 σημαντικότερα Μουσεία, Μνημεία και Αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας, πλήρεις αποτυπώσεις των σημαντικότερων πολιτιστικών γεγονότων (Έκθεση Θησαυρών του Αγίου Όρους, Έκθεση Ελληνικού Κοσμήματος), ειδικά αφιερώματα (Μάρμαρα του Παρθενώνα, Ελληνικός Κινηματογράφος), το πρόγραμμα όλων των πολιτιστικών εκδηλώσεων που γίνονται στην Ελλάδα. Αποτελείται από 30.000 σελίδες και δέχεται καθημερινά περίπου 10.000 επισκέπτες το 80% των οποίων προέρχεται από το εξωτερικό ενώ χρησιμοποιείται από σχολεία των ΗΠΑ στη διάρκεια μαθημάτων σχετικών με τον Ελληνικό Πολιτισμό.

- Κόμβος για την ελληνική λογοτεχνία. Το Εθνικό Κέντρο Βιβλίου (ΕΚΕΒΙ) από την ίδρυση του (1995) έχει δημιουργήσει κόμβο στο Internet, ενώ συμμετέχει και στο ΒΙΒΛΙΟΝΕΤ (ανώνυμη Εταιρεία με συμμετοχή εκδοτικών οργανισμών) με στόχο την ενημέρωση για όλες τις εκδόσεις που κυκλοφορούν στην Ελλάδα και με δυνατότητα παραγγελίας,

- Παραγωγή πολιτιστικών πολυμέσων. Σε εξέλιξη βρίσκεται η διαδικασία εσωτερικής παραγωγής του πρώτου CD-ROM του Υπουργείου Πολιτισμού για την Ακρόπολη,

- Συστήματα πληροφόρησης του κοινού. Το Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων έχει εγκαταστήσει στα πωλητήρια του σε σημαντικά Μουσεία και Αρχαιολογικούς χώρους της χώρας αυτόνομα συστήματα πληροφόρησης του κοινού (Information Points) μέσω των οποίων παρέχονται πληροφορίες για τις εκδόσεις και τα προς πώληση είδη του Οργανισμού,
- Πνευματικά δικαιώματα. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η συμβολή του Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας στα θέματα που αφορούν τα πνευματικά δικαιώματα της πολιτιστικής κληρονομιάς.

ΠΡΑΞΙΤΕΛΗΣ

«Περιβάλλον Προστασίας και Αξιοποίησης Φωτογραφικών Απεικονίσεων Αντικειμένων Μνημείων και Χώρων της Ελληνικής Πολιτιστικής Κληρονομιάς»

Το πρόγραμμα συγχρηματοδοτείται από το Υπουργείο Πολιτισμού και τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας η οποία είναι και ο φορέας διαχείρισης του έργου. Ο Πραξιτέλης είναι έναεναεναίο περιβάλλον για τη διαχείριση, προστασία και αξιοποίηση του ψηφιακού υλικού της Ελληνικής Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Επικεντρώνεται στα ψηφιακά αντίγραφα και στις υψηλής ποιότητας φωτογραφίες που αφορούν σε εκθέματα, μνημεία και αρχαιολογικούς χώρους. Οι βασικοί στόχοι του προγράμματος είναι:

- ✓ !Αποφυγήκαιαντιμετώπισητηςηλεκτρονικήςσύλησηςψηφιακήςπληροφορίαςσε on-line δίκτυακαιεφαρμογές.
- ✓ !Αντιμετώπισητουπροβλήματοςτηςδιαχείρισηςτωνπνευματικώνδικαιωμάτων, κυρίωςσεψηφιακάαντίγραφαφωτογραφιώνκαιάλλωναπεικονίσεωντηςΠολιτιστικήςΚληρονομιάς.
- ✓ !Αντιμετώπισηπαρόμοιωνζητημάτωνπουεμφανίζονταικαισεάλλουςτομείς(μουσική, βιβλία,...).
- ✓ !Δημιουργίατηςυποδομήςγιατηνσωστήαξιοποίησηκαιπροβολήευαίσθητωνπολιτιστικώνθεμάτων.
- ✓ !Ενίσχυσητηςεθνικήςπολιτικήςπουαφοράσενόμουςδιαχείρισηςπνευματικώνδικαιωμάτων.

Ήδη το σύστημα υποστηρίζει μοναδικές δυνατότητες για την επέκτασή του σε ένα πρότυπο εικονικό μουσείο (πρωτότυπες αναζητήσεις στις φωτογραφίες) ενώ ο Διαδικτυακός κόμβος πρόκειται να συνδεθεί με τον «ΟΔΥΣΣΕΑ» τον επίσημο κόμβο του Υπουργείου Πολιτισμού και τον «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ» τον αντίστοιχο επίσημο κόμβο του Αρχαιολογικού Μουσείου Θεσσαλονίκης. Παράλληλα, έχει μελετηθεί η τροποποίησή του συστήματος για την επέκτασή του σε ένα πρότυπο ηλεκτρονικό σύστημα πωλήσεων ψηφιακών εικόνων. Η υλοποίηση του συστήματος έχει προχωρήσει και αντιμετωπίζονται οι τεχνολογικοί περιορισμοί αυτής της επέκτασης.

Ενέργειες προς υλοποίηση.

Η δεύτερη φάση υλοποίησης των έργων για την τεκμηρίωση και την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, και την προβολή του σύγχρονου ελληνικού πολιτισμού προϋποθέτει την εγκαθίδρυση της απαραίτητης υποδομής. Τα έργα και οι δράσεις που θα υλοποιηθούν θα κινηθούν προς πολλές κατευθύνσεις:

- Επιστημονική τεκμηρίωση της πολιτιστικής κληρονομιάς για την παραγωγή θεματικών εικονικών διαμουσειακών εκθέσεων. Σε αυτή την κατεύθυνση θα δοθεί έμφαση στη δημιουργία κέντρων επιστημονικής ηλεκτρονικής τεκμηρίωσης στα μουσεία και τις πινακοθήκες της χώρας. Η τεχνολογία των πολυμέσων και των δικτύων επιτρέπει τη δημιουργία εικονικών εκθέσεων οι οποίες σε πραγματικές συνθήκες είναι συχνά αδύνατο να πραγματοποιηθούν, συνδυάζοντας στοιχεία πολυμέσων που αφορούν αντικείμενα της πολιτιστικής κληρονομιάς. Τα παραγόμενα προϊόντα θα έχουν είτε τη μορφή CD-ROM είτε θα προσφέρονται μέσω του INTERNET από τον κόμβο ΟΔΥΣΣΕΥΣ. Το σύνολο όλων αυτών των αρχείων θα αποτελεί την ψηφιακή βιβλιοθήκη τέχνης του Ελληνικού Πολιτισμού,

- Πολιτισμός, τεχνολογίες πολυμέσων και εκπαίδευση. Η εκπαίδευση σε θέματα πολιτισμού αποτελεί μία από τις σημαντικότερες δραστηριότητες. Σε αρκετά μουσεία πραγματοποιούνται εκπαιδευτικά προγράμματα και παράγεται αξιόλογο εκπαιδευτικό υλικό. Με τη βοήθεια των τεχνολογιών πληροφόρησης είναι δυνατή η παγκόσμια απήχηση αυτών των εκπαιδευτικών προγραμμάτων,

- Πολιτισμός, τεχνολογίες πολυμέσων και τουρισμός. Η μελλοντική σχέση του τουρισμού με τον πολιτισμό ορίζεται σε μεγάλο βαθμό από την ανάπτυξη εφαρμογών πολυμέσων με πολιτιστικό περιεχόμενο. Τα πολυμέσα μπορούν να αυξήσουν τη γνώση, την αντίληψη και τελικά την εκτίμηση των χρηστών για τον ελληνικό πολιτισμό. Μπορούν επίσης να προκαλέσουν το ενδιαφέρον των "εικονικών" επισκεπτών (μέσω δικτύου) για μια πραγματική επίσκεψη. Δράσεις που θα πραγματοποιηθούν προς αυτή την κατεύθυνση περιλαμβάνουν :

- Δημιουργία πολυγλωσσικών εφαρμογών με εικονικές πολιτιστικές διαδρομές στην Ελλάδα μέσω δικτύου.

- Δημιουργία εφαρμογών που θα λειτουργούν σε σταθμούς πληροφόρησης (Info-kiosks) και θα εγκατασταθούν σε σημεία πρόσβασης τουριστών. (με δυνατότητες και on-line ενημέρωσης για τρέχουσες πολιτιστικές εκδηλώσεις, κράτησης θέσεων κ.ο.κ.)

- Δημιουργία δικτύου πωλήσεων ηλεκτρονικών εκδόσεων με τη μορφή CD-ROM στα Μουσεία και στους Αρχαιολογικούς χώρους της χώρας.

- Μηχανισμοί και διαδικασίες για έλεγχο και αξιοποίηση των πνευματικών δικαιωμάτων και του copyright και την προώθηση των προϊόντων στην αγορά. Σημαντική παράμετρο στην οικονομική αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς αποτελούν τα πνευματικά δικαιώματα που κατέχει το Υπουργείο Πολιτισμού. Οι συναφείς δράσεις θα είναι προς δύο κατευθύνσεις :

- Συστηματοποίηση πώλησης φωτογραφιών και παραχώρησης δικαιωμάτων για συμβατικές και ηλεκτρονικές εκδόσεις με την υλοποίηση πληροφοριακού συστήματος και βάσης δεδομένων με φωτογραφικές απεικονίσεις αντικειμένων της πολιτιστικής κληρονομιάς ώστε να παρέχεται αντήγηρηρεσία μέσωδικτύου.

- Δημιουργία κόμβου μέσω του οποίου με διαδικασίες ηλεκτρονικού εμπορίου θα πωλούνται όλα τα προϊόντα του Ταμείου Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων προς το κοινό του Internet.

Η Ανώνυμη Εταιρεία Προβολής της Ελληνικής Πολιτιστικής Κληρονομιάς (ΑΕΠΕΠΚ)

Το Υπουργείο Πολιτισμού, ανταποκρινόμενο στις σύγχρονες παγκόσμιες πολιτιστικές προκλήσεις που χαρακτηρίζονται από έντονο ανταγωνισμό και ταχείς ρυθμούς απόκρισης και ακολουθώντας τις διεθνείς καλές πρακτικές, προχώρησε στην δημιουργία και οργάνωση ενός ευέλικτου μηχανισμού, της ΑΕΠΕΠΚ, με απώτερο

στόχο την βελτίωση των συνθηκών ευρύτερης προβολής και αξιοποίησης της ελληνικής πολιτιστικής κληρονομιάς και του ελληνικού πολιτιστικού δυναμικού. Η επιδίωξη αυτού του στόχου στην Κοινωνία της Πληροφορίας αποτελεί πρώτη προτεραιότητα της εταιρίας και απεικονίζεται στην οργάνωσή της και στον στρατηγικό της σχεδιασμό. Μέσω της Διεύθυνσης Ψηφιακών Εφαρμογών της ΑΕΠΕΠΚ αναμένεται να υλοποιηθούν τα περισσότερα έργα και δράσεις που αφορούν στην συστηματική προβολή, ανάδειξη και αξιοποίηση του Ελληνικού Πολιτισμού στην ΚτΠ. Η συντονισμένη αυτή δράση μέσω της ΑΕΠΕΠΚ αναμένεται να δημιουργήσει τις απαραίτητες οικονομίες κλίμακας στους πόρους που θα χρησιμοποιηθούν και να οδηγήσει στην σύγκλιση των στοιχείων της ψηφιακής πολιτιστικής επικοινωνίας σε ένα ενιαίο πρότυπο λειτουργικών προδιαγραφών και ειδικό μενού πολιτιστικού οφέλους.

7.4. Προστασία της ελληνικής γλώσσας, προώθηση ελληνικών θέσεων και επαφή με την ομογένεια

Η συντριπτική πλειοψηφία των πληροφοριών που διακινούνται στο Internet είναι στα Αγγλικά και προέρχονται από τις Ηνωμένες Πολιτείες. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα οι τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας και η διάδοση του Internet να αντιμετωπίζονται συχνά σαν μία απειλή για την ελληνική πολιτισμική ταυτότητα, με το σκεπτικό ότι επιφέρουν την ομογενοποίηση της συμπεριφοράς και την επικράτηση της αγγλικής γλώσσας.

Στην πράξη, η ταχύτατη ανάπτυξη νέων τεχνικών, η αποκέντρωση των κέντρων πληροφορίας, η δημιουργία απείρων δυνατοτήτων στα δίκτυα πληροφόρησης, ανοίγουν νέες δυνατότητες για τη διάχυση πολιτιστικών προϊόντων και υπηρεσιών που ευνοούν τον πολιτιστικό πλούτο και τη διαφοροποίηση.

Στόχος της κυβερνητικής πολιτικής είναι η χρήση των νέων δικτύων επικοινωνίας για την ενδυνάμωση της ελληνικής ταυτότητας και παρουσίας στο εξωτερικό, την προστασία της ελληνικής γλώσσας και την επαφή με την ομογένεια.

Η στρατηγική της κυβέρνησης σε αυτόν τον τομέα είναι βασισμένη στην πεποίθηση ότι η είσοδος στην Κοινωνία της Πληροφορίας δίνει νέες δυνατότητες ενδυνάμωσης της ελληνικής ταυτότητας και παρουσίας στο εξωτερικό. Σε αυτήν την κατεύθυνση κινούνται και μια σειρά από δραστηριότητες με σκοπό την προστασία της ελληνικής γλώσσας στο περιβάλλον των δικτύων και την επαφή με την ομογένεια.

Ενίσχυση και καλλιέργεια της ελληνικής γλώσσας.

Η επικράτηση της αγγλικής γλώσσας στο Διαδίκτυο εμποδίζει ως ένα βαθμό την πρόσβαση σε πληροφορίες για πολλούς Έλληνες πολίτες. Στόχος της πολιτείας είναι μια Κοινωνία της Πληροφορίας προσβάσιμη από όλους και για το σκοπό αυτό υπάρχουν ή σχεδιάζονται δραστηριότητες για την υποστήριξη ελληνικού περιεχομένου στο Διαδίκτυο:

- Ελληνικό περιεχόμενο στο Διαδίκτυο. Για τον εμπλουτισμό του ελληνικού περιεχομένου στο Διαδίκτυο, πέρα από τις παρεμβάσεις ενθάρρυνσης

της έρευνας στην γλωσσική τεχνολογία (κεφάλαιο 3), υπάρχει και σχεδιάζεται σειρά δράσεων για την ψηφιοποίηση και ηλεκτρονική διάθεση πολιτιστικού και άλλου περιεχομένου,

- Πρόσβαση σε πληροφορίες για την Ελλάδα. Το Διαδίκτυο βρίσκεται ακόμα στην πρώτη περίοδο της ανάπτυξής του και εξακολουθεί να είναι δύσκολη η συλλογή πληροφοριών για συγκεκριμένα θέματα. Τα τελευταία δύο χρόνια υπάρχει μια θεαματική αύξηση των κόμβων οι οποίοι αφορούν την Ελλάδα και από την πλευρά της η πολιτεία έχει αρχίσει να διαθέτει ηλεκτρονικά σειρά πληροφοριών στα ελληνικά και σε ξένες γλώσσες.

- Προώθηση ελληνικών θέσεων και επαφή με την ομογένεια. Η διάσπαρτη ελληνική ομογένεια αποτελεί πλούτο αλλά και δύναμη για τη χώρα μας. Είναι απαραίτητο οι Έλληνες που εργάζονται και σπουδάζουν στο εξωτερικό αλλά και οι Έλληνες δεύτερης γενιάς να γίνουν «ενεργοί πολίτες» και να έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης, πληροφόρησης και συμμετοχής στα δρώμενα στην Ελλάδα. Ταυτόχρονα, η σχέση αυτή είναι αμφίδρομη, και πρέπει οι Έλληνες πολίτες να έχουν τη δυνατότητα επικοινωνίας, ανταλλαγής πληροφοριών και εμπειριών με την ελληνική ομογένεια. Ήδη, πολλοί κόμβοι ελληνικών μέσων μαζικής ενημέρωσης και οργανισμών στο Internet βοηθούν σε αυτήν την κατεύθυνση. Από την πλευρά της πολιτείας, οι πρωτοβουλίες εστιάζονται στους εξής στόχους:

- Πληροφόρηση και επικοινωνία. Μέσω του κόμβου της στο Internet, η Γενική Γραμματεία Αποδήμου Ελληνισμού του Υπουργείου Εξωτερικών έχει αναπτύξει σειρά δράσεων πληροφόρησης και τακτικής επικοινωνίας με την ομογένεια.

- Μάθηση από απόσταση. Τα ελληνικά σχολεία στο εξωτερικό πάσχουν συχνά από έλλειψη καθηγητών και κατάλληλης ύλης. Στόχος είναι η ανάπτυξη και διάθεση μέσω των νέων τεχνολογιών επικοινωνίας κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού για τη διδασκαλία της γλώσσας και του ελληνικού πολιτισμού στο εξωτερικό.

Κόμβος Greece Now (www.greece.gr)

Ο κόμβος Greece Now δημιουργήθηκε με σκοπό την προβολή των επιτευγμάτων και της σύγχρονης φυσιογνωμίας της Ελλάδας προς το διεθνές κοινό, και την ενίσχυση, μ' αυτό τον τρόπο, της διεθνούς εικόνας της χώρας μας. Γι' αυτότο λόγο, το περιεχόμενό του είναι διαθέσιμο σήμερα στην Αγγλική γλώσσα. Στο μέλλον, ο κόμβος πρόκειται να είναι διαθέσιμος, επίσης, στη Γερμανική και στη Γαλλική γλώσσα. Ο κόμβος Greece Now στηρίζεται από το Υπουργείο Εξωτερικών και δημιουργήθηκε από την συνεργασία τεχνικού consortium και δημοσιογράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8. ΤΑ ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

8.1. Ένα νέο περιβάλλον για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης

Από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης στα μέσα επικοινωνίας.

Όσο και αν οι νέες τεχνολογίες επικοινωνίας διεισδύουν σε ολοένα και περισσότερες πτυχές της καθημερινότητας, το πιο χειροπιαστό δείγμα της Κοινωνίας της

Πληροφορίας έχουν ήδη αρχίσει να μας χαρίζουν τα ηλεκτρονικά μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Νέες ευκαιρίες για τον πολίτη

Οι ψηφιακές τεχνολογίες προσφέρουν νέες δυνατότητες για προσφορά ραδιοτηλεοπτικών και άλλων υπηρεσιών. Ο τρόπος και η ίδια η έννοια της ενημέρωσης και της ψυχαγωγίας αλλάζουν με την ανάπτυξη της ψηφιακής συνδρομητικής τηλεόρασης, τον πολλαπλασιασμό των καναλιών και τη δυνατότητα αμφίδρομης επικοινωνίας, και με την εξάπλωση του Internet, τις ηλεκτρονικές εφημερίδες και την ανταλλαγή πληροφοριών στο δίκτυο.

Νέες υποχρεώσεις της πολιτείας.

Για τον απλό πολίτη η ενημέρωση και η ψυχαγωγία στο ψηφιακό τεχνολογικό περιβάλλον σημαίνει πολλαπλασιασμό των ευκαιριών ικανοποίησης των ιδιαίτερων προτιμήσεών του και υψηλή απόδοση του εξοπλισμού που διαθέτει.

Για την πολιτεία όμως μεταφράζεται σε ανάγκη εξισορρόπησης στόχων οι οποίοι συχνά βρίσκονται σε αντιπαράθεση:

- Επιδίωξη της πολυφωνίας και της ελεύθερης έκφρασης μέσα από τα μέσα μαζικής επικοινωνίας,
- Διασφάλιση των δικαιωμάτων των πολιτών και της συνοχής μιας δημοκρατικής κοινωνίας,
- Η ενθάρρυνση και προστασία της επιχειρηματικότητας στα νέα μέσα.

Παραδοσιακά μέσα ενημέρωσης και κρατικός έλεγχος.

Η ράδιο-τηλεοπτική ενημέρωση και ψυχαγωγία έχει μαζική απήχηση και τη δυνατότητα να επηρεάζει τις ατομικές συμπεριφορές και να διαμορφώνει έτσι μαζικές καταναλωτικές, πολιτικές κλπ. πρακτικές. Γι. αυτό ανέκαθεν αντιμετωπιζόταν από την πολιτεία με σκεπτικισμό και καχυποψία, ενώ συχνά στο παρελθόν ο στενός έλεγχος των ραδιοτηλεοπτικών μέσων είχε χρησιμοποιηθεί καταχρηστικά και αντιδημοκρατικά από το κράτος.

Διαφύλαξη της πολυφωνίας.

Η πολιτεία έχει σαφή ρόλο διαφύλαξης της συνοχής και της πολυφωνίας όπως και προστασίας των μελών της σε μια δημοκρατική κοινωνία. Για το λόγο αυτό η νομοθεσία -και πολλές φορές μάλιστα το ίδιο το Σύνταγμα -ρυθμίζει με αυστηρότητα και λεπτομέρεια τη λειτουργία των ηλεκτρονικών μέσων ενημέρωσης και τα υπάγει λιγότερο ή περισσότερο σε άμεσο έλεγχο του κράτους.

Τεχνολογικοί περιορισμοί.

Μέχρι πρόσφατα, εκτός από τους λόγους που καθιστούσαν αναγκαία την αυστηρή εποπτεία του ραδιοτηλεοπτικού χώρου από το κράτος υπήρχαν και φυσικοί και τεχνικοί περιορισμοί στην ανάπτυξη ραδιοτηλεοπτικών δραστηριοτήτων, όπως η σπανιότητα των συχνοτήτων και η μικρής κλίμακας αποδοτικότητα της

αναλογικής τεχνολογίας, οι οποίοι έκαναν έντονη την ανάγκη αποτροπής συγκεντρώσεων οικονομικής ισχύος.

Στην Κοινωνία της Πληροφορίας ο τρόπος και η ίδια η έννοια της ενημέρωσης και της ψυχαγωγίας αλλάζουν ριζικά με τον πολλαπλασιασμό των καναλιών, τη δυνατότητα αμφίδρομης επικοινωνίας, και την εξάπλωση του Internet.

Τεχνολογική καινοτομία και μεταβολή των επιχειρηματικών δομών.

Τις επιχειρηματικές δομές της υπάρχουσας ραδιοτηλεοπτικής αγοράς έρχεται να ανατρέψει πλήρως η διείδυση τεχνολογικών καινοτομιών όπως η χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας στην επεξεργασία και μεταφορά του ραδιοτηλεοπτικού σήματος σε συνδυασμό με τεχνικές εφαρμογές κρυπτογράφησης του. Δημιουργούνται έτσι προϋποθέσεις επιχειρηματικής αξιοποίησης των συνήθων τεχνικών μέσων για την παροχή προς το κοινό μιας απέραντης ποικιλίας παράλληλων προγραμμάτων τα οποία θα προσανατολίζονται όχι στον μέσο τηλεθεατή, αλλά σε εξειδικευμένα ακροατήρια με ιδιαίτερες προτιμήσεις. Η παροχή ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών στρέφεται από τους παραδοσιακούς τρόπους χρηματοδότησής της (όπως λ.χ. τη διαφήμιση) στην απ. ευθείας εμπορική εκμετάλλευση μικρότερων ή μεγαλύτερων «δεσμών» επί πληρωμή προγραμμάτων (pay t.v.) ή και απλώς ενός και μόνου προγράμματος (pay per view). Η σπουδαιότητα των μεταβολών αυτών δεν έγκειται μόνον στη διάνοιξη νέων επιχειρηματικών οριζόντων αλλά και .κατ. εξοχήν στην πρωτόγνωρη για τον θεατή-ακροατή δυνατότητα να καταρτίζει το ατομικό του πρόγραμμα ενημέρωσης και ψυχαγωγίας, εκδηλώνοντας ενεργά τις προτιμήσεις του με τον αντίστοιχο προσανατολισμό της ατομικής του δαπάνης.

Πρόσβαση και περιεχόμενο, οι δύο πόλοι της παροχής ψηφιακών ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών.

Η ίδια η έννοια της κατοχής ενός ραδιοτηλεοπτικού σταθμού περιορίζεται ουσιαστικά σε αυτή της διαχείρισης μιας συνεχούς ροής ραδιοτηλεοπτικού περιεχομένου μεταξύ πολλών άλλων ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων ή νέων υπηρεσιών αμφίδρομης επικοινωνίας (λ.χ. πολυμέσων, διαδικτύου κ.α.) που προσφέρονται προς το κοινό στο πλαίσιο μίας ψηφιακής «δέσμης».

Οι εξελίξεις στην τεχνολογία πρακτικά σημαίνουν ότι η δραστηριοποίηση στην αγορά ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών δεν εξαρτάται πλέον από την καθ. οιονδήποτε τρόπο κτήση του δικαιώματος χρήσης (λ.χ. με χορήγηση κρατικής άδειας) μιας από τις ελάχιστες συχνότητες του διαθέσιμου φάσματος.

Σήμερα πια εξαρτάται από τη συνεργασία του προμηθευτή ραδιοτηλεοπτικού περιεχομένου (content provider) με προμηθευτές πρόσβασης (access providers), δηλαδή με φορείς που κατέχουν ή διαχειρίζονται την αναγκαία τεχνολογική υποδομή (υπηρεσίες δικτύου, ψηφιοποίησης, συμπίεσης, πολυπλεξίας και μεταφοράς σήματος) καθώς επίσης και τεχνικές και άλλες εφαρμογές (συστήματα πρόσβασης υπό όρους, παραγωγή και διάθεση συσκευών πρόσβασης, διαχείριση δικτύων συνδρομητών, ανάπτυξη ηλεκτρονικών οδηγών προγράμματος ή διασύνδεσης εφαρμογών προγράμματος).

Το θεσμικό πλαίσιο της συμβατικής ραδιοτηλεόρασης στην Ελλάδα Ηχώρα μας διαθέτει ήδη από το 1995 ολοκληρωμένο και εναρμονισμένο με την κοινοτική νομοθεσία (Οδηγία Τηλεόραση χωρίς σύνορα, 89/552 και 97/36) θεσμικό πλαίσιο για τη λειτουργία ιδιωτικών ραδιοτηλεοπτικών σταθμών (Ν. 2328/1995). Το θεσμικό αυτό πλαίσιο θεμελιώνεται στο αίτημα για ανομιμότητα και διαφάνεια στη λειτουργία των ραδιοτηλεοπτικών και άλλων συναφών επιχειρήσεων, στα αιτήματα για σεβασμό της αξιοπρέπειας του θεατή-ακροατή, για προστασία των ανηλίκων και για διασφάλιση της πολιτικής και πολιτιστικής πολυφωνίας καθώς και στην εποπτεία της τήρησης των εγγυήσεων αυτών από το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (ΕΣΡ).

8.2. Απελευθέρωση και ανάγκη αναδιάρθρωσης των μηχανισμών ελέγχου της αγοράς

Οι επιπτώσεις της απελευθέρωσης της αγοράς ψηφιακών τηλεοπτικών υπηρεσιών. Δεν είναι λίγοι αυτοί που ισχυρίζονται ότι η «απελευθέρωση» της αγοράς ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών από τα τεχνολογικά της «δεσμά» χάρη στην είσοδο των νέων τεχνολογιών θα πρέπει να συνοδευτεί και από μια αντίστοιχη πλήρη «απελευθέρωση» της από τα παλαιά της θεσμικά «δεσμά». Είναι ωστόσο αμφίβολο αν η θεσμική «απελευθέρωση» των ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών θα ήταν σε θέση να εξασφαλίσει, χάρη στους αυτοματισμούς της αγοράς, την ικανοποίηση των προτιμήσεων των θεατών λαμβάνοντας υπόψη τη δυσκολία που παρουσιάζει η εναρμόνιση της ακώλυτης επιχειρηματικής δραστηριότητας με την προστασία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, την πολιτιστική πολυμέρεια και την ίδια τη δημοκρατική πολυφωνία.

Συγκέντρωση κεφαλαίου και κυριαρχία στις αγορές.

Το πρόβλημα της διάρθρωσης των νέων αγορών ψηφιακών τηλεοπτικών υπηρεσιών είναι μεγάλο. Μολονότι η διείσδυση των νέων τεχνολογιών παρέχει την ευκαιρία κερδοφόρου δραστηριοποίησης μικρών επιχειρήσεων τεχνολογικής αιχμής για παροχή πρόσβασης ή για παροχή εξειδικευμένου περιεχομένου, τόσο η αγορά παροχής πρόσβασης όσο και η αγορά περιεχομένου εμφανίζουν διεθνώς ιδιαίτερα έντονες τάσεις οριζόντιας και κάθετης συγκέντρωσης.

Συγκεντρωτικές τάσεις στην παροχή πρόσβασης και περιεχομένου.

Από την πλευρά της παροχής περιεχομένου επιχειρηματικοί κολοσσοί αποκτούν τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας μεγάλων πακέτων ψυχαγωγικών παραγωγών ιδιαίτερης αποδοτικότητας (λ.χ. παραγωγές ΗΠΑ) ή τα δικαιώματα μετάδοσης σημαντικών αθλητικών γεγονότων εξασφαλίζοντας έτσι και τον έλεγχο των επιμέρους τηλεοπτικών σταθμών. Παράλληλα ισχυρά επιχειρηματικά σύνολα που δραστηριοποιούνται στο χώρο της συνδρομητικής τηλεόρασης επεκτείνουν σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο το δίκτυό τους με θυγατρικές εταιρείες. Όσον αφορά στην παροχή πρόσβασης, οι επενδύσεις μεγάλης κλίμακας που απαιτούνται για την ανάπτυξη των τεχνολογικών υποδομών μοιραία καθιστούν απρόσιτη τη σχετική αγορά σε μικρούς «παικτές» ενώ οι λοιπές

υπηρεσίες πρόσβασης απορροφώνται από μεγάλους τηλεπικοινωνιακούς ή ραδιοτηλεοπτικούς φορείς. Τέλος, η σύγκλιση των τεχνολογιών απονέμει στους παροχείς πρόσβασης τον κυρίαρχο ρόλο του φύλακα των πυλών (gatekeepers) απ. όπου οι προμηθευτές περιεχομένου είναι υποχρεωμένοι να διέλθουν για να διανείμουν την προσφερόμενη υπηρεσία τους στο κοινό τους. Έτσι είναι σε θέση να υπαγορεύουν προνομιακά τους σχετικούς όρους πρόσβασης και να επηρεάζουν τις σχετικές αγορές περιεχομένου τόσο ως προς την κατεύθυνση του εμπορικού αποκλεισμού ορισμένων (ιδίως όταν οι προμηθευτές πρόσβασης είναι οι ίδιοι και προμηθευτές περιεχομένου) όσο και ως προς την κατεύθυνση της πολιτικής ή πολιτισμικής χειραγώγησης των ακροατηρίων.

Η ανάγκη αναδιάρθρωσης των μηχανισμών ελέγχου της αγοράς.

Η εθνική μας νομοθεσία ήδη από το 1995 διαθέτει ένα αξιόλογο οπλοστάσιο για την αντιμετώπιση των συγκεντρωτικών τάσεων. Η πρόσφατη αναθεώρηση του Συντάγματος επιβεβαίωσε με τον πιο πανηγυρικό τρόπο τον σταθερό προσανατολισμό των θεσμικών εγγυήσεων της μαζικής ενημέρωσης στην προστασία της πολυφωνίας και του ανταγωνισμού. Το σύστημα των θεσμικών αυτών εγγυήσεων στηρίζεται αφ. ενός στην διαφάνεια του ιδιοκτησιακού καθεστώτος και της χρηματοδότησης των μέσων και, αφ. ετέρου στην καθιέρωση σειράς κωλυμάτων και ασυμβιβάστων που αποβλέπουν στην αποφυγή της συγκέντρωσης στα ίδια πρόσωπα της ιδιοκτησίας ή διεύθυνσης περισσότερων μέσων ή άλλων ιδιοτήτων, η σύγχυση των οποίων εγκυμονεί κινδύνους.

Ωστόσο, οι δραστικές μεταβολές στην αγορά ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών που επιφέρει η έλευση της Κοινωνίας της Πληροφορίας αναδεικνύει την ανάγκη συμπλήρωσης ή και μερικής αντικατάστασης των υφισταμένων θεσμικών εγγυήσεων με ευέλικτους μηχανισμούς που θα αποβλέπουν λιγότερο στην επιβολή προκαταβολικών εμποδίων στην ανάπτυξη της επιχειρηματικής δράσης με βάση τους εικαζόμενους κινδύνους και περισσότερο στην άμεσο, ακριβή και αποτελεσματικό εντοπισμό και άρση της αθέμιτης επιρροής που τυχόν ασκείται πραγματικά στην αγορά και στο σχηματισμό των πολιτικών ή καταναλωτικών προτιμήσεων των πολιτών.

Το θεσμικό πλαίσιο της παροχής συνδρομητικών ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών.

Ο προβληματισμός αυτός οδήγησε την κυβέρνηση στη συνολική ρύθμιση της αγοράς συνδρομητικών ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών ήδη από το 1998, προσδίδοντας έτσι στη χώρα μας την πρωτοπορία μεταξύ των ευρωπαϊών εταίρων της όσον αφορά στην νομοθετική αντιμετώπιση των ζητημάτων που εγείρει η διεύθυνση των νέων τεχνολογιών στο χώρο των μέσων μαζικής ενημέρωσης.

Οι υφιστάμενες θεσμικές εγγυήσεις θα συμπληρωθούν με ευέλικτο σύστημα που θα εξασφαλίζει τη δυνατότητα εντοπισμού της αθέμιτης επιρροής που ασκείται στην αγορά και στον σχηματισμό των προτιμήσεων των πολιτών.

Με τη ρύθμιση αυτή καθιερώνεται ένα διαφανές και αντικειμενικό σύστημα για την παροχή συνδρομητικών τηλεοπτικών υπηρεσιών ενώ αναδιοργανώνονται και συμπληρώνονται οι υφιστάμενες θεσμικές εγγυήσεις νομιμότητας στη λειτουργία της ραδιοτηλεοπτικής αγοράς ώστε να ανταποκρίνονται με πιο ευέλικτο και

αποτελεσματικό τρόπο στα ζητήματα που θέτουν οι ραγδαίες εξελίξεις στην ραδιοτηλεοπτική αγορά. Οι ρυθμίσεις

- αναγνωρίζουν την ποικιλία των επιχειρηματικών και τεχνικών δραστηριοτήτων και την ποικιλία των εταιρικών σχημάτων ή επιχειρηματικών συνεργασιών με τις οποίες οργανώνεται το εγχείρημα
- λαμβάνουν υπόψη τους τη διαφοροποίηση μεταξύ παροχής πρόσβασης και περιεχομένου και μεταθέτουν τους προβλεπόμενους από το νομοθετικό πλαίσιο της παραδοσιακής ραδιοτηλεόρασης περιορισμούς και ασυμβίβαστα, στις σχέσεις μεταξύ επιχειρηματικών παραγόντων, που θέτουν σε πραγματικό κίνδυνο τον ελεύθερο ανταγωνισμό και την πολυφωνία. Το βάρος έτσι των μηχανισμών ελέγχου της ραδιοτηλεοπτικής αγοράς μεταφέρεται από την επιδίωξη πλήρους διαφάνειας, μέσω ονομαστικοποιήσεων, στην αποτροπή της πραγματικής επικυριαρχίας, ενός επιχειρηματικού συνόλου στις σχετικές αγορές. Ταυτόχρονα, προσδιορίζονται και εξειδικεύονται τα κριτήρια που επιτρέπουν την αποτελεσματική διαπίστωση τέτοιων καταχρήσεων στη ραδιοτηλεοπτική αγορά.

Παρά την πληρότητά του σε ότι αφορά στη ρύθμιση της αγοράς συνδρομητικών ράδιο-τηλεοπτικών υπηρεσιών, το νέο νομικό πλαίσιο δεν αποπειράται τη ρύθμιση των αμφίδρομων υπηρεσιών επικοινωνίας, ενημέρωσης, ψυχαγωγίας ή διευκόλυνσης εμπορικών συναλλαγών οι οποίες ενδέχεται να αναπτύσσονται στο πλαίσιο της ίδιας τεχνολογικής και επιχειρηματικής δομής χάρη στη σύγκλιση των τεχνολογιών τηλεπικοινωνίας και μέσων μαζικής ενημέρωσης. Η πολιτεία, καθοδηγούμενη και από τον προσανατολισμό που υποδεικνύει η προγραμματική αναφορά του αναθεωρημένου Συντάγματος στο δικαίωμα όλων για συμμετοχή στην Κοινωνία της Πληροφορίας, δεσμεύεται για τη συμπλήρωση του νομοθετικού πλαισίου στο εγγύς μέλλον.

8.3. Προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και διασφάλιση της πολιτικής και πολιτισμικής πολυφωνίας

Πολυφωνία και δημοκρατικές αξίες.

Οι συνέπειες ενεργειών οι οποίες αντιβαίνουν στον ελεύθερο ανταγωνισμό στο χώρο της ραδιοτηλεοπτικής αγοράς αγγίζουν την άσκηση θεμελιωδών δικαιωμάτων των πολιτών και την ίδια την ποιότητα της δημοκρατίας. Η προστασία των θεμελιωδών αυτών αξιών συνδέεται μέσα στην Κοινωνία της Πληροφορίας με την ταυτόχρονη διασφάλιση του ελεύθερου ανταγωνισμού οικονομικών πρωτοβουλιών, πολιτικών αντιλήψεων και πολιτισμικών ιδιαιτεροτήτων.

Σύστημα εγγύησης των δικαιωμάτων.

Το σύστημα εγγύησης των δικαιωμάτων αυτών συγκροτείται όχι μόνο από τους κανόνες που αφορούν την «εξωτερική πολυμέρεια» αλλά και από κανόνες που αφορούν την «εσωτερική πολυμέρεια» (περιεχόμενο προγραμμάτων κλπ.): κάθε είδους παροχή ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών προς το κοινό πρέπει να ανταποκρίνεται κατά περιεχόμενο σε ορισμένους ελάχιστους όρους που συνδέονται με τα μείζονα κοινωνικά αγαθά της αξίας του ανθρώπου, της δημοκρατίας και της πολιτισμικής ποικιλομορφίας.

Γι. αυτό και η ρύθμιση της αγοράς συνδρομητικών ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών επεξετέινει και στις νέες μορφές μαζικής ενημέρωσης και ψυχαγωγίας, τις οποίες αφορά, όλες τις εγγυήσεις που το νομοθετικό πλαίσιο της παραδοσιακής ραδιοτηλεόρασης προβλέπει για την προστασία της προσωπικότητας, της αξιοπρέπειας και του ιδιωτικού βίου των τηλεθεατών-ακροατών, την προστασία των ανηλίκων και των προσώπων με ειδικές ανάγκες, την προστασία του καταναλωτή κλπ. Την επέκταση των εγγυήσεων και της προστασίας των συνταγματικών δικαιωμάτων των πολιτών σε κάθε μορφή μαζικής επικοινωνίας και ψυχαγωγίας, όπως λ.χ. στην περίπτωση των ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων μέσω Διαδικτύου, στο πλαίσιο της Κοινωνίας της Πληροφορίας, προάγει και επισφραγίζει η πρόσφατη συνταγματική κατοχύρωση του γενικού δικαιώματος στην πληροφόρηση και στη συμμετοχή στη Κοινωνία της Πληροφορίας. Την εξειδίκευση των δικαιωμάτων αυτών και των σχετικών εγγυήσεων πρόκειται να ρυθμίσει ειδικός νόμος την ψήφιση του οποίου προβλέπονται σχετικά άρθρα του Συντάγματος, σε σύντομο χρόνο.

Ο ρόλος του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης

Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (ΕΣΡ) διαθέτει μια σειρά από αρμοδιότητες που αφορούν την εποπτεία της ραδιοτηλεοπτικής αγοράς ιδίως ενόψει των εξελίξεων στις νέες τεχνολογίες. Το ΕΣΡ μπορεί σε συνεννόηση με τους ενδιαφερομένους να καταρτίζει επιμέρους κώδικες δεοντολογίας που συμπυκνώνουν τους κανόνες του παιχνιδιού της κάθε επιμέρους αγοράς υπό το πρίσμα της προστασίας των εμπλεκόμενων σε κάθε περίπτωση θεμελιωδών δικαιωμάτων.

Επιπλέον το οπλοστάσιό του έχει εμπλουτισθεί με μια σειρά από μέσα παρέμβασης στη λειτουργία των επιχειρήσεων παροχής ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών κάθε είδους, όπως λ.χ. απεύθυνση ειδικών συστάσεων, γενικών οδηγιών και προειδοποιήσεων, νέες αποτελεσματικές κυρώσεις κ.α.. Παράλληλα, το ΕΣΡ διαθέτει την ευχέρεια να ενεργοποιεί με πρωτοβουλία του σειρά ολόκληρη από άλλες δημόσιες αρχές, αρμόδιες για την αντιμετώπιση επιμέρους εξειδικευμένων προβλημάτων όπως αυτά της νόθευσης του ανταγωνισμού ή της τεχνολογικής επάρκειας των ραδιοτηλεοπτικών επιχειρήσεων. Στο πλαίσιο ωστόσο της συνεργασίας αυτής μεταξύ δημοσίων αρχών για την αντιμετώπιση των ζητημάτων που εγείρονται στην ραδιοτηλεοπτική αγορά, το ΕΣΡ διατηρεί τον κυρίαρχο ρόλο, λαμβάνοντας την τελική κάθε φορά απόφαση.

Η πολυπλοκότητα των νέων μορφών επικοινωνίας και τα θέματα δεοντολογίας που αφορούν το διακινούμενο περιεχόμενο εντείνουν τις ανάγκες εποπτείας της ραδιοτηλεοπτικής αγοράς στην Κοινωνία της Πληροφορίας.

Η ρυθμιστική αρχή.

Η πολύπλοκη φύση των τεχνολογικών καινοτομιών και των νέων μορφών συναλλακτικής δραστηριότητας αλλά και των ζητημάτων δεοντολογίας όσον αφορά στο διακινούμενο περιεχόμενο (λ.χ. προστασία ιδιωτικού βίου και παιδικής ηλικίας) εντείνει τις ανάγκες της εποπτείας της ραδιοτηλεοπτικής αγοράς στην Κοινωνία της Πληροφορίας. Η πολιτεία έκρινε ότι τον ρόλο αυτό μπορεί να διαδραματίσει το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης γι. αυτό, τόσο με την ψήφιση του Ν. 2863/2000 όσο και με την πρόσφατη αναθεώρηση, κατοχύρωσε την πλήρη ανεξαρτησία του από την υπόλοιπη διοίκηση και του απένειμε την αποκλειστική αρμοδιότητα ελέγχου της

λειτουργίας των ραδιοηλεκτρονικών σταθμών κάθε μορφής, ασχέτως της χρησιμοποιούμενης από αυτούς τεχνολογίας μετάδοσης, καθώς και την αποκλειστική αρμοδιότητα επιβολής αυστηρών κυρώσεων σε όσους εξ αυτών παραβιάζουν την κείμενη νομοθεσία.

Έλεγχος και Κοινωνία των Πολιτών

Με παράλληλες νομοθετικές πρωτοβουλίες, η Πολιτεία μερίμνησε για την ενθάρρυνση νέων και διάχυτων στο κοινωνικό σώμα θεσμών και μορφών ελέγχου του περιεχομένου των μεταδιδόμενων ραδιοηλεκτρονικών προγραμμάτων. Πρόκειται κατ. αρχήν για τον αυτοέλεγχο που καλούνται πλέον να ασκήσουν τα ίδια τα μέσα ενημέρωσης και οι ενώσεις μέσω των Επιτροπών Δεοντολογίας που μπορούν πλέον να ιδρύουν με πρωτοβουλία τους με βάση σχετικές συμβάσεις αυτοδέσμευσης. Ταυτόχρονα όμως επιδιώκεται και η τόνωση και διευκόλυνση της εποπτείας των γονέων στα ανήλικα τέκνα τους μέσω της κατάλληλης αναλυτικής κατά κατηγορίες σήμανσης της καταλληλότητας των μεταδιδόμενων προγραμμάτων. Η επέκταση και εξειδίκευση των μέσων ελέγχων και της προστασίας των δικαιωμάτων του πολίτη καθώς και της τόνωσης της ευαισθησίας και εγρήγορσης της κοινωνίας των πολιτών στο πεδίο των νέων μορφών ηλεκτρονικής μαζικής επικοινωνίας και ψυχαγωγίας, βρίσκεται μέσα στις βασικές προτεραιότητες της ενεργού πρωτοβουλίας για τη νομοθετική ρύθμιση της συμμετοχής στην Κοινωνία της Πληροφορίας Σύγκλιση των ρυθμιστικών αρχών; Η σύγκλιση της τεχνολογίας των τηλεπικοινωνιών, των μέσων ενημέρωσης και της πληροφορικής δημιουργεί διαρκώς νέες υπηρεσίες, η ταξινόμηση των οποίων, σε μια από τις κατηγορίες είναι εξαιρετικά δυσχερής ή και αδύνατη. Το φαινόμενο αυτό, το οποίο διαρκώς εντείνεται και επεκτείνεται με την διείσδυση της Κοινωνίας της Πληροφορίας στη καθημερινή μας ζωή έχει ως συνέπεια την έντονη ασάφεια όσον αφορά στο ποια είναι η εκάστοτε αρμόδια ρυθμιστική και ελεγκτική αρχή. Γι. αυτό και στο πλαίσιο του προβληματισμού που αναπτύσσεται σχετικά με το περιεχόμενο της νομοθετικής πρωτοβουλίας για την Κοινωνία της Πληροφορίας, περίοπτη θέση κατέχει η συζήτηση σχετικά με την σκοπιμότητα της θεσμικής σύγκλισης ή και συγχώνευσης των σήμερα υφιστάμενων εκ παραλλήλου αρμοδίων ανεξαρτήτων αρχών.

8.4. Ο ρόλος της δημόσιας ραδιοηλεκτρονικής

Παρά τα μέτρα της πολιτείας για τη διασφάλιση του ελεύθερου και ανόθευτου ανταγωνισμού και της πολιτικής και πολιτισμικής πολυφωνίας, την προστασία της προσωπικότητας του πολίτη και των ανηλίκων, την αντικειμενικότητα της ενημέρωσης και την ποιότητα της ψυχαγωγίας, η αγορά των συνδρομητικών ραδιοηλεκτρονικών υπηρεσιών εμφανίζει ορισμένες τάσεις που υπονομεύουν την προοπτική να καταστεί η Κοινωνία της πληροφορίας μια πραγματική Κοινωνία των Πολιτών.

Πρόσβαση για όλους;

Ηεμπορική αποδοτικότητα της συνδρομητικής ραδιοηλεκτρονικής δημιουργεί ισχυρές τάσεις μετακίνησης των σημαντικότερων ενημερωτικών και ψυχαγωγικών παραγωγών προς συνδρομητικούς σταθμούς. Έτσι μεγάλες πληθυσμιακές

ομάδες που αδυνατούν να ανταποκριθούν στην επιβάρυνση περισσότερων ή και μιας συνδρομής στερούνται όχι μόνο της πρόσβασης στα σημαντικότερα περιεχόμενα που διατίθενται στην αγορά αλλά και της πλούσιας πολιτισμικής διαπαιδαγώγησης που είναι απαραίτητη για την πλήρη συμμετοχή στην κοινωνία των Πολιτών.

Η δημόσια ραδιοτηλεόραση στην Κοινωνία της Πληροφορίας

. Η εξασφάλιση της πρόσβασης του καθενός σε minimum αντικειμενικής ενημέρωσης και ποιοτικής ψυχαγωγίας καθώς και η τόνωση των δεσμών πολιτικής και κοινωνικής αλληλεγγύης αποτέλεσε ανέκαθεν και θα εξακολουθεί να αποτελεί στο μέλλον κατ' εξοχήν αντικείμενο δημόσιας λειτουργίας. Αυτός είναι και ο κύριος ρόλος που αναλαμβάνει η δημόσια ραδιοτηλεόραση μέσα στην Κοινωνία της Πληροφορίας: ένας ρόλος που περιλαμβάνει τόσο την παραγωγή πολιτισμικά ποικιλόμορφων και υψηλής ποιότητας ενημερωτικών και ψυχαγωγικών προγραμμάτων, όσο και τη μετάδοσή τους σε ελεύθερης λήψης και καθολικά προσβάσιμους διαύλους.

Ο ρόλος της δημόσιας ραδιοτηλεόρασης δεν περιορίζεται μόνον στην εξασφάλιση της καθολικότητας της υπηρεσίας αλλά επεκτείνεται και . με γνώμονα πάντα τη σωστή διαχείριση του δημοσίου χρήματος --στη δυναμική εκμετάλλευση των νέων τεχνολογιών στην κατεύθυνση της ανάπτυξης συνδρομητικών προγραμμάτων με προσιτούς στο ευρύ κοινό όρους πρόσβασης. Τα προγράμματα αυτά θα αποσκοπούν τόσο στη διάσωση πολιτισμικών ιδιομορφιών ή μορφών λόγου και τέχνης με περιορισμένη εμπορική απήχηση (λ.χ. όπερα, παραδοσιακή μουσική κ.α.) αλλά και στην ανάδειξη πρωτοποριακών καλλιτεχνικών ρευμάτων με εξειδικευμένα ακροατήρια (σύγχρονη κλασική μουσική, μοντέρνο θέατρο, χορός κλπ).

Στο πλαίσιο αυτό, η πολιτεία δίνει στη δημόσια ραδιοτηλεόραση τη δυνατότητα να εισέλθει στην Κοινωνία της Πληροφορίας εξασφαλίζοντάς της πιστώσεις, προερχόμενες από τα οικονομικά ανταλλάγματα που καταβάλουν οι κάτοχοι άδειας παροχής συνδρομητικών ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών. Παράλληλα δίνεται η δυνατότητα ενεργού συμμετοχής του δημοσίου ραδιοτηλεοπτικού φορέα στην αγορά συνδρομητικών ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών με την ίδρυση για το σκοπό αυτό θυγατρικής εταιρείας στην οποία θα μπορούν να συμμετέχουν και άλλοι δημόσιοι ή ιδιωτικοί φορείς, που κατέχουν την απαραίτητη τεχνογνωσία ή διαθέτουν ελκυστικά για το κοινό πακέτα προγράμματος.

Η αξιοποίηση των νέων τεχνολογικών δυνατοτήτων που διανοίγει η Κοινωνία της Πληροφορίας και η σύγκλιση των τεχνολογιών δεν περιορίζεται στο πεδίο της παραγωγής οπτικοακουστικού υλικού αλλά επεκτείνεται και στον καθοδηγητικό ρόλο και στη διοργάνωση υποδειγματικών επιχειρηματικών συνεργασιών με άλλους ιδιωτικούς παροχείς πρόσβασης ή περιεχομένου που ανήκει στην δημόσια ραδιοτηλεόραση. Στην κατεύθυνση αυτή ακριβώς κινείται και η σύσταση θυγατρικής εταιρείας της ελληνικής δημόσιας τηλεόρασης με σκοπό την ανάπτυξη συνεργασιών για την παροχή ψηφιακών ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών.

Τέλος, η ανάγκη εξασφάλισης της καθολικής πρόσβασης του κοινού στα προγράμματα που είναι ουσιώδη για την πλήρη συμμετοχή του στην κοινωνική ζωή είναι πηγή όχι μόνουποχρεώσεων για το κράτος αλλά και περιορισμών για τους

ιδιώτες που δραστηριοποιούνται στο χώρο της συνδρομητικής ραδιο-τηλεόρασης.

Χαρακτηριστικότερη περίπτωση τέτοιων περιορισμών ίσως αποτελεί η επιβαλλόμενη από την Οδηγία 97/36 Ε.Ε. απαγόρευση της άσκησης εκ μέρους των ραδιοτηλεοπτικών σταθμών αποκλειστικών δικαιωμάτων για τη μετάδοση μεγάλων αθλητικών ή πολιτιστικών γεγονότων κατά τρόπο που το ευρύ κοινό να μην έχει τη δυνατότητα γενικευμένης ελεύθερης πρόσβασης.

Η ιδιαίτερη επιχειρηματική συμβολή της ελληνικής δημόσιας τηλεόρασης στη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 σε συνδυασμό με την επιχειρηματική συμμετοχή της στον κύκλο των κατόχων των δικαιωμάτων ελεύθερης μετάδοσης της διεξαγωγής τους αναμένεται να αποτελέσει απτή απόδειξη της καίριας αξίας της διατήρησης του κεντρικού ρόλου της δημόσιας ραδιοτηλεόρασης στο νέο περιβάλλον της Κοινωνίας της Πληροφορίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9. Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΜΟΧΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.

9.1. Ισότιμη συμμετοχή των περιφερειών στον παγκόσμιο ιστό

Κοινωνία της Πληροφορίας και περιφερειακή πολιτική.

Αν πρέπει να επιλέξουμε έναν τομέα στον οποίο μπορεί κατεξοχήν να συμβάλει η ανάπτυξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας, τότε αυτός της περιφερειακής πολιτικής εμφανίζεται ως ο καταλληλότερος. Σε ποιο άλλο πεδίο έχει μεγαλύτερη σημασία η απελευθέρωση από τους γεωγραφικούς περιορισμούς που υπόσχονται οι νέες τεχνολογίες; Οι απομακρυσμένοι «πλησιάζουν» το κέντρο, όσοι είναι απομονωμένοι έχουν τη δυνατότητα να συμμετάσχουν, το κόστος «μετακίνησης» από και προς δυσπρόσιτες περιοχές μειώνεται, όσοι δεσμεύονται από την έλλειψη τοπικών ευκαιριών έχουν στη διάθεσή τους όχι μόνον εθνικούς αλλά και παγκόσμιους πόρους, οι μικροί μπορούν να ανταγωνιστούν τους μεγάλους.

Ενδεικτική χρηματοοικονομική κατανομή του
Επιχειρησιακού Προγράμματος
«Κοινωνία της Πληροφορίας» ανά Περιφέρεια

A/A	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	%
1	Ανατ. Μακεδονίας & Θράκης	7%
2	Κεντρ. Μακεδονίας	14%
3	Δυτ. Μακεδονίας	5%
4	Ηπείρου	5%
5	Θεσσαλίας	7%
6	Ιονίων Νήσων	2%
7	Δυτικής Ελλάδας	7%
8	Στερεάς Ελλάδας	31%
9	Αττικής	6%

10	Πελοποννήσου	6%
11	Βορείου Αιγαίου	2%
12	Νοτίου Αιγαίου	3%
13	Κρήτης	5%
	Σύνολο	100%

Από την περιφερειακή ανάπτυξη στην ισότιμη συμμετοχή.

Τα δίκτυα τηλεπικοινωνιών και οι συναφείς υπηρεσίες αναδεικνύονται ήδη σε ρόλο ισοδύναμο με τις συνηθισμένες συγκοινωνιακές υποδομές, όπως οι αυτοκινητόδρομοι, το σιδηροδρομικό δίκτυο και οι λιμενικές εγκαταστάσεις. Η ίδια η φύση της νέας τεχνολογίας, που αποδεσμεύει από τοπικούς και γεωγραφικούς περιορισμούς, προσφέρει την αφορμή για δραστικό μετασχηματισμό του οικονομικού και κοινωνικού γίνεσθαι. Στο πλαίσιο αυτό, δεν τίθεται πλέον θέμα «περιφερειακής ανάπτυξης» με την καθιερωμένη έννοια του όρου, αλλά ισότιμης συμμετοχής όλων στον παγκόσμιο χώρο, όπου αναδεικνύονται νέες δομές, υπηρεσίες και φορείς.

Όπως η χώρα μας στο σύνολό της καλείται να αντιμετωπίσει στο πλαίσιο της αναδυόμενης Κοινωνίας της Πληροφορίας τα προβλήματα που προκαλούνται από τη γεωγραφική της θέση και την απόστασή της από τα διεθνή κέντρα αποφάσεων, έτσι καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε κατ. αναλογία και τα προβλήματα που υπάρχουν στο εσωτερικό της, όσον αφορά στη σχέση των διαφόρων περιφερειών με το κέντρο.

Στην Κοινωνία της Πληροφορίας, δεν τίθεται πλέον θέμα «περιφερειακής ανάπτυξης» με την καθιερωμένη έννοια του όρου, αλλά ισότιμης συμμετοχής όλων στον παγκόσμιο χώρο, όπου αναδεικνύονται νέες δομές, υπηρεσίες και φορείς.

Βασικός σκοπός της πολιτικής για την Κοινωνία της Πληροφορίας στις περιφέρειες είναι ο περιορισμός της απομόνωσης και η ένταξή τους στον παγκόσμιο χώρο μέσω της διαμόρφωσης συγκεκριμένου σχεδίου ανά περιφέρεια με άξονες:

- την αξιοποίηση των τοπικών ιδιαιτεροτήτων και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων,
- την ενίσχυση των επενδύσεων στους τομείς της υποδομής, της παραγωγής και της χρήσης προϊόντων, εφαρμογών και υπηρεσιών για την Κοινωνία της Πληροφορίας,
- τη βελτίωση της ποιότητας ζωής,
- την ενίσχυση της συμμετοχής των κατοίκων στα κοινά, καθώς και την προώθηση γενικότερων εθνικών στόχων και για κωδικοποίηση του τρόπου και της μεθοδολογίας αντιμετώπισης
 - ✓ "Σχεδιασμό σε βάθος χρόνου και αντίληψη συνεργασίας τόσο με φορείς της Δημόσιας Διοίκησης (Δ.Δ.) όσο και με ιδιώτες
 - ✓ "Σχεδίαση και ανάπτυξη πιλοτικών εφαρμογών
 - ✓ "Ανάδειξη και τεκμηρίωση του τρόπου ικανοποίησης των αποδεκτών (πολίτης, ΜΜΕ, εργαζόμενοι, κτλ)
 - ✓ "Ρεαλιστικό χρονοδιάγραμμα και προϋπολογισμός
 - ✓ "Σχεδίαση ολοκληρωμένων παρεμβάσεων λαμβάνοντας υπόψη το θεσμικό πλαίσιο, τις υποστηρικτικές δομές, τους μηχανισμούς υλοποίησης, τους ανθρώπινους πόρους που απαιτούνται

- ✓ "Τεκμηρίωση και ποσοτικοποίηση των στόχων και των αναμενόμενων αποτελεσμάτων
- ✓ "Ανάλυση επιπτώσεων των παρεμβάσεων στην τοπική περιφερειακή κοινωνία και δημιουργία μηχανισμών αξιοποίησης των εμπειριών των αποκτούνται μέσα από την υλοποίηση των παρεμβάσεων.

Τα Επιχειρησιακά Σχέδια των Περιφερειών στην Κοινωνία της Πληροφορίας

Στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Κοινωνία της Πληροφορίας προχώρησε η χρηματοδότηση Επιχειρησιακών Σχεδίων για όλες τις Περιφέρειες της χώρας. Οι βασικές αρχές εκπόνησής τους περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων:

- ✓ "Αξιοποίηση της εμπειρίας και των βέλτιστων πρακτικών από αντίστοιχα εγχειρήματα του εξωτερικού για την αποφυγή ανάλογων προβλημάτων αλλά και για κωδικοποίηση του τρόπου και της μεθοδολογίας αντιμετώπισης
- ✓ Σχεδιασμό σε βάθος χρόνου και αντίληψη συνεργασίας τόσο με φορείς της Δημόσιας Διοίκησης (Δ.Δ.) όσο και με ιδιώτες
- ✓ Σχεδίαση και ανάπτυξη πιλοτικών εφαρμογών
- ✓ Ανάδειξη και τεκμηρίωση του τρόπου υλοποίησης των αποδεκτών (πολίτης, ΜΜΕ, εργαζόμενοι, κτλ)
- ✓ Ρεαλιστικό χρονοδιάγραμμα και προϋπολογισμός
- ✓ Σχεδίαση ολοκληρωμένων παρεμβάσεων λαμβάνοντας υπόψη το θεσμικό πλαίσιο, τις υποστηρικτικές δομές, τους μηχανισμούς υλοποίησης, τους ανθρώπινους πόρους που απαιτούνται
- ✓ Τεκμηρίωση και ποσοτικοποίηση των στόχων και των αναμενόμενων αποτελεσμάτων
- ✓ Ανάλυση επιπτώσεων των παρεμβάσεων στην τοπική περιφερειακή κοινωνία και δημιουργία μηχανισμών αξιοποίησης των εμπειριών των αποκτούνται μέσα από την υλοποίηση των παρεμβάσεων.

Οι εφαρμογές της Κοινωνίας της Πληροφορίας στην περιφέρεια.

Στο πλαίσιο αυτό, όλοι οι τομείς δράσης που αναλύθηκαν στα προηγούμενα κεφάλαια έχουν εφαρμογή στο περιφερειακό και στο τοπικό επίπεδο. Η αποτελεσματικότερη λειτουργία των δημοσίων υπηρεσιών και η καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη, η αναβάθμιση όλων των επιπέδων της εκπαίδευσης και της επιμόρφωσης, η βελτίωση της ποιότητας ζωής, η πληρέστερη παροχή υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας, η τόνωση όλων σχεδόν των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας, η ανάδειξη νέων επιχειρηματικών ευκαιριών και η δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης, η προβολή και η διάδοση του τεράστιου πολιτιστικού πλούτου της χώρας μας, η διαχείριση των φυσικών μας πόρων, και, βέβαια, η αύξηση των δυνατοτήτων ενημέρωσης και συμμετοχής στα κοινά είναι θέματα που αντιμετωπίζονται όχι μόνον στο εθνικό, αλλά και στο περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

9.2. Θεσμικό και αναπτυξιακό πλαίσιο για την ανάληψη πρωτοβουλιών

Η ανάπτυξη της περιφέρειας, αξιοποιώντας τις ευκαιρίες που προσφέρει η Κοινωνία της Πληροφορίας, είναι βασικός σκοπός της κυβερνητικής πολιτικής. Οι γεωγραφικές,

δημογραφικές, διοικητικές και οικονομικές ιδιαιτερότητες της χώρας μας εμφανίζονται ανάγλυφα στο περιφερειακό επίπεδο και συνιστούν πρόκληση ενόψει των δυνατοτήτων της νέας τεχνολογίας.

Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε περιφέρειας.

Οι ελληνικές περιφέρειες διαφέρουν σημαντικά μεταξύ τους, όχι μόνον από πλευράς οικονομικής ανάπτυξης αλλά και από πλευράς χαρακτηριστικών και ενδογενούς δυναμικού. Διαφοροποιήσεις εμφανίζονται, επίσης, στο εσωτερικό της ίδιας περιφέρειας, καθώς άλλες περιοχές είναι πλούσιες και άλλες φτωχότερες, διαφορετικά προβλήματα απασχολούν τις νησιωτικές και άλλα τις ορεινές ή τις πεδινές περιφέρειες, ορισμένες χαρακτηρίζονται από αγροτικό, άλλες από βιομηχανικό ή τουριστικό χαρακτήρα.

Οι δυνατότητες της Κοινωνίας της Πληροφορίας για την Περιφέρεια

Χάρη στις νέες τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες και εφαρμογές:

- ✓ Ο αγροτικός γιατρός θα μπορεί να ζητήσει τη γνώμη συναδέλφων του στο νοσοκομείο της πόλης, θα μπορεί να πληροφορηθεί το ιστορικό ενός ασθενούς, θα μπορεί να έχει πρόσβαση σε όλες τις ανά τον κόσμο τράπεζες ιατρικών πληροφοριών.
- ✓ Ο εργαζόμενος μπορεί να απασχοληθεί σε οποιαδήποτε επιχείρηση, σε οποιοδήποτε μέρος του κόσμου, χωρίς να μετακινηθεί από το σπίτι του. Ένας μεταφραστής μπορεί να επιστρέψει από την πόλη στο χωριό όπου βρίσκεται το πατρικό του σπίτι, χωρίς ουσιαστικά να αλλάζει τον τρόπο εργασίας του.
- ✓ Ο δάσκαλος θα μπορεί να επλέξει το εκπαιδευτικό υλικό που θα χρησιμοποιεί έχοντας στη διάθεσή του τη μεγαλύτερη βιβλιοθήκη του κόσμου.
- ✓ Η επιχείρηση θα μπορεί να αναζητήσει προμηθευτές πρώτων υλών αλλά και πελάτες των προϊόντων της σε όλο τον κόσμο, εξασφαλίζοντας μία απέραντη αγορά και τις κατά το δυνατόν καλύτερες τιμές. Θα μπορεί να ανταλλάσσει ηλεκτρονικά τιμολόγια και άλλα παραστατικά με τους συνεργάτες της, καθώς και να υποβάλει ηλεκτρονικά διάφορα έντυπα σε δημόσιες υπηρεσίες.
- ✓ Ο αγρότης θα μπορεί να ανατρέχει σε πληροφορίες από τις βάσεις δεδομένων του Υπουργείου Γεωργίας, θα μπορεί να επικοινωνεί με τον γεωπόνο που βρίσκεται στην πρωτεύουσα του νομού ή της επαρχίας, θα μπορεί να έχει έγκαιρα πληροφορίες για τις αλλαγές του καιρού και τις αναγκαίες ενέργειες που πρέπει να κάνει για να προστατεύσει τη σοδειά του.
- ✓ Η τουριστική επιχείρηση θα μπορεί να προβάλλει όχι μόνο τις δικές της υπηρεσίες, αλλά και τα πλεονεκτήματα της ευρύτερης περιοχής στην οποία λειτουργεί, σε όλον τον κόσμο.

Η Ελλάδα στην Ευρώπη και στα Βαλκάνια.

Η συμμετοχή της χώρας μας στις διαδικασίες που σχετίζονται με την ευρωπαϊκή ενοποίηση, αλλά και η γεωγραφική και ιστορική της θέση κοντά στις άλλες χώρες των Βαλκανίων και της Νοτιοανατολικής Μεσογείου είναι δύο ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που προσδιορίζουν το ρόλο της στις εξελίξεις. Τα χαρακτηριστικά αυτά συντελούν ώστε η Ελλάδα να αναδεικνύεται σε κέντρο

ανάπτυξης της ευρύτερης γεωγραφικά περιοχής και του αντίστοιχου οικονομικού χώρου, με ρόλο συντονιστικό για τις σχετικές κοινοτικές πρωτοβουλίες.

Στον πανευρωπαϊκό και εθνικό καταμερισμό λειτουργιών και δραστηριοτήτων, οι περιφέρειες καλούνται να αναδείξουν τα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα, να αποκτήσουν εξειδικεύσεις και ταυτότητα, και να αξιοποιήσουν τις νέες ευκαιρίες που προσφέρει η Κοινωνία της Πληροφορίας.

Στο πλαίσιο αυτό, ιδιαίτερη μνεία αρμόζει στη σημασία των Περιφερειών της βόρειας Ελλάδας για την επίτευξη του συγκεκριμένου ρόλου, αφού οι περιοχές αυτές αποτελούν τις πύλες της χώρας μας αλλά και της Ε.Ε. προς τις άλλες χώρες των Βαλκανίων και του Εύξεινου Πόντου. Η προώθηση και υλοποίηση φιλόδοξων έργων μεγάλης κλίμακας στους τομείς των επικοινωνιών και των εφαρμογών για την Κοινωνία της Πληροφορίας θα πρέπει να συνδυάζονται με ανάλογους άξονες και εξόδους προς τις άλλες Βαλκανικές και τις Παραευξείνιες χώρες, ενώ ανάλογη μέριμνα απαιτείται στο σχεδιασμό και την υλοποίηση έργων σε περιφέρειες όπως η Κρήτη και τα νησιά του Αιγαίου όσον αφορά στις άλλες χώρες της Ανατολικής Μεσογείου.

Οι νέες τεχνολογίες θα εντείνουν ή θα μειώσουν τις περιφερειακές ανισότητες; Στην Κοινωνία της Πληροφορίας διαφαίνονται αυξημένες δυνατότητες άρσης της απομόνωσης, διεθνών ή διασυνοριακών συνεργασιών, νέων ευκαιριών απασχόλησης και οικονομικής δραστηριότητας, καθώς και εξασφάλισης ίσων ευκαιριών στις επερχόμενες εξελίξεις. Εντούτοις, ο τρόπος με τον οποίο θα λειτουργήσει η άρση της απομόνωσης εξαρτάται από τον δυναμισμό του τοπικού παραγωγικού ιστού και από την ικανότητα των επιχειρήσεων μιας περιφέρειας να διευρύνουν τις αγορές τους και να λειτουργήσουν ανταγωνιστικά σε μία ευρύτερη, εθνική ή υπερεθνική, αγορά.

Στις περιφέρειες εκείνες που εμφανίζουν μεγαλύτερη αναπτυξιακή υστέρηση, που δεν διαθέτουν ελάχιστο όριο κρίσιμης μάζας τοπικού επιχειρηματικού δυναμικού και υποδομών και οι οποίες υστερούν σημαντικά από πλευράς διαθέσιμου ανθρώπινου δυναμικού, απαιτούνται παρεμβάσεις που θα επιταχύνουν τους ρυθμούς εξέλιξης ώστε να αντιμετωπιστούν οι κίνδυνοι περιθωριοποίησης.

Πολιτικό πλαίσιο των παρεμβάσεων.

Το πολιτικό πλαίσιο των κυβερνητικών παρεμβάσεων καθορίζεται από τη συνεχή ενίσχυση των αρμοδιοτήτων των περιφερειακών και των τοπικών αρχών, σε συνδυασμό με τη δημιουργία ισχυρών δήμων. Για το σκοπό αυτό, προωθήθηκαν και εφαρμόζονται ήδη τόσο ο Νόμος για την Περιφέρεια (2503/97), όσο και το Πρόγραμμα «Ιωάννης Καποδίστριας» (Ν. 2539/97) για την ανασυγκρότηση της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης.

Με τις μεταρρυθμίσεις αυτές η περιφερειακή διοικητική μονάδα αναλαμβάνει το βάρος των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων, λειτουργώντας σαν συνδετικός κρίκος ανάμεσα στις τοπικές ανάγκες και στις μεγάλες εθνικές προτεραιότητες. Οι νέοι δήμοι κατοχυρώνονται ως ισχυρά πολιτικά όργανα και ενιαίο κέντρο διοίκησης, με μέγεθος και οικονομικά μέσα κατάλληλα για αποτελεσματική άσκηση των

αρμοδιοτήτων που αφορούν στις τοπικές υποθέσεις, τη βελτίωση της οργάνωσης και των υπηρεσιών τους και την ολοκληρωμένη προσέγγιση του τοπικού αναπτυξιακού σχεδιασμού, μεαμεσότερη δημοκρατική συμμετοχή.

Οι νέες τεχνολογίες επικοινωνίας παρέχουν σε άτομα και επιχειρήσεις μεγαλύτερη ελευθερία στην επιλογή του τόπου εγκατάστασής τους, με αποτέλεσμα την άρση της απομόνωσης και ευκαιρίες ανάπτυξης, ιδιαίτερα για απομακρυσμένες και δυσκολότερα προσπελάσιμες περιοχές (ορεινές, νησιωτικές) που έως τώρα δεν είχαν ευνοηθεί από τα δίκτυα υποδομών.

Αναπτυξιακές και επενδυτικές παρεμβάσεις.

Το αναπτυξιακό και επενδυτικό σκέλος των παρεμβάσεων στο περιφερειακό και στο τοπικό επίπεδο εκφράζεται τόσο μέσα από το 3ο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (ν. 2680/00) όσο και από τον ανανεωμένο αναπτυξιακό νόμο (2601/98) για τις ιδιωτικές επενδύσεις στις διάφορες περιοχές της χώρας. Οι θεσμικές, πολιτικές και αναπτυξιακές αυτές παρεμβάσεις δημιουργούν νέο περιβάλλον για την ανάπτυξη των ελληνικών περιφερειών. Στο περιβάλλον αυτό που ευνοεί την αποκέντρωση της εξουσίας και την προώθηση τοπικών πρωτοβουλιών, η σημασία των εφαρμογών προς την Κοινωνία της Πληροφορίας πολλαπλασιάζεται, με την εξασφάλιση τριών προϋποθέσεων:

- Απαραίτητη τεχνολογική προϋπόθεση είναι η ύπαρξη σύγχρονης τηλεπικοινωνιακής αλλά και ραδιοτηλεοπτικής υποδομής η οποία να καλύπτει το σύνολο σχεδόν της χώρας με ελάχιστο σύνολο υπηρεσιών σε προσιτές τιμές.
- Απαραίτητη κοινωνική και δημοκρατική προϋπόθεση είναι η σε βάθος ενημέρωση του τοπικού πληθυσμού για την αναγκαιότητα του εκσυγχρονισμού και, ταυτόχρονα, για την ενίσχυση της δυνατότητας απορρόφησης των νέων τεχνολογιών σε συγκεκριμένους τομείς,
- Τέλος, απαιτούμενη οργανωτική και λειτουργική προϋπόθεση είναι η εξασφάλιση επιτόπιας παρουσίας ενημερωμένων χειριστών. (γιατρών, δασκάλων) όπου αναπτύσσονται εφαρμογές για την Κοινωνία της Πληροφορίας (βλ. Κεφάλαια 3 και 6).

9.3. Άξονες δράσεων και αρχές εφαρμογής

Με βάση τα παραπάνω, τα βασικά σημεία του πλαισίου πολιτικής για την ανάπτυξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας στην περιφέρεια είναι τρία:

- Κατάρτιση στρατηγικού σχεδίου και σχεδίου δράσεων για την Κοινωνία της Πληροφορίας σε κάθε περιφέρεια, με προσήλωση στις τοπικές ιδιαιτερότητες, τη διάρθρωση των τοπικών συστημάτων παραγωγής, τα συγκριτικά πλεονεκτήματα και τις ανάγκες κάθε περιφέρειας αλλά και συγκεκριμένων περιοχών μέσα σε μία περιφέρεια,
- Εκπόνηση και εφαρμογή προγράμματος ενημέρωσης και κινητοποίησης, ώστε να εξασφαλιστεί η όσο το δυνατόν ευρύτερη συμμετοχή όλων των τοπικών κοινωνικών εταίρων στην κατάρτιση και υλοποίηση των σχεδίων,

Συγκρότηση μηχανισμού παρακολούθησης και συντονισμού των προγραμμάτων για την Κοινωνία της Πληροφορίας σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, στο

πλαίσιο της αναδιάρθρωσης των Περιφερειών και των δύο βαθμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης καθώς και της αναγκαίας συστράτευσης ιδιωτικού, κοινωνικού και δημόσιου τομέα κάθε περιφέρειας στην υλοποίηση αυτής της στρατηγικής. Ο μηχανισμός αυτός θα αποτελεί μέρος του ευρύτερου συστήματος παρακολούθησης των δράσεων για την Κοινωνία της Πληροφορίας (βλ. Κεφάλαιο 12).

Στόχος: η διαμόρφωση ρεαλιστικής στρατηγικής. Στόχος των σχεδίων αυτών είναι η διαμόρφωση ρεαλιστικής στρατηγικής και η εξειδίκευσή της σε συγκεκριμένες εφαρμογές, διασφαλίζοντας την ευρεία συμμετοχή του τοπικού δυναμικού. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη και να αντιμετωπίζεται όχι μόνον η θέση της συγκεκριμένης περιφέρειας σε σχέση με τις υπόλοιπες, αλλά και η τυχόν εσωτερική (οικονομική, γεωγραφική και κοινωνική) ανομοιογένεια διαφορετικών περιοχών της περιφέρειας (όπως, για παράδειγμα, στα νησιά του Αιγαίου, όπου υπάρχει κάποια διαφοροποίηση από νησί σε νησί ή της Στερεάς Ελλάδας, αναφορικά με την Ευρυτανία, την Εύβοια και τις .εσωτερικές. ζώνες της Φωκίδας).

Ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης.

Η ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης (κοινωνικής, οικονομικής, τεχνολογικής, κ.λπ.), των αναγκών και των απαιτήσεων, σε συνδυασμό με την πλήρη καταγραφή συναφών δράσεων και έργων που εκτελούνται σε κάθε περιφέρεια, αποτελούν το θεμέλιο για να διατυπωθεί η στρατηγική προοπτική και ρεαλιστικά σενάρια ένταξης νέων υπηρεσιών και εφαρμογών της Κοινωνίας της Πληροφορίας στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της Περιφέρειας.

Δράσεις του Υπουργείου Αιγαίου

Η περιοχή του Αιγαίου είναι κατ. Εξοχήν χώρος στον οποίο μπορούν να δρομολογηθούν δικτυακές και τηλεματικές εφαρμογές προς όφελος της τοπικής οικονομίας, της διοίκησης και της ποιότητας ζωής. Με αυτόν το στόχο, το Υπουργείο Αιγαίου έχει δρομολογήσει σειρά δράσεων, όπως:

- Η ανάπτυξη ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος δικτυακής σύνδεσης δημόσιων υπηρεσιών των νησιών του Αιγαίου, για την ασφαλή, ευέλικτη και ταχεία ηλεκτρονική διακίνηση πληροφοριών
- Η δημιουργία τράπεζας πληροφοριών και δικτύου για το Αιγαίο, για τη συλλογή, οργάνωση, επεξεργασία και πρόσβαση σε πληροφορίες γενικού ή ειδικού ενδιαφέροντος που αφορούν το γεωγραφικό χώρο του Αιγαίου
- Η βελτίωση της λήψης ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων στο Αιγαίο, ώστε να εξασφαλίζεται 100% γεωγραφική κάλυψη με άριστη ποιότητα εικόνας
- Η ενσωμάτωση της τηλεματικής στην ιατρική, εκπαίδευση και εργασία, με την επιλογή αρχικά πιλοτικών εφαρμογών.

Εξειδίκευση σε περιορισμένες εφαρμογές.

Τα σχέδια των Περιφερειών για την Κοινωνία της Πληροφορίας θα πρέπει να εξειδικευτούν για συγκεκριμένο αριθμό επιλεγμένων εφαρμογών με την εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας που θα αποτελέσουν τη βάση του σχεδίου εφαρμογής. Κάθε μία από τις μελέτες αυτές θα πρέπει να αντιμετωπίζει

διεξοδικά θέματα όπως το ευρύτερο περιβάλλον της υπό διερεύνηση εφαρμογής, τα χαρακτηριστικά των χρηστών, τις πιθανές τους ανάγκες, το μέγεθος της απαιτούμενης προσπάθειας για την κάλυψη των αναγκών, κλπ.

Τα Περιφερειακά Σχέδια για την Κοινωνία της Πληροφορίας θα πρέπει να παρουσιάζουν συγκεκριμένη πολιτική για την ανάπτυξη της προσφοράς και της παραγωγής νέων τεχνολογιών, της τηλεπικοινωνιακής υποδομής και της ζήτησης για νέες υπηρεσίες.

Επικοινωνία και πληροφόρηση.

Σε καθεστώς ελλειμματικής γνώσης και ενημέρωσης δυσχεραίνεται η διείσδυση και η αξιοποίηση των δυνατοτήτων της τεχνολογίας, προκαλούνται αντιστάσεις που στηρίζονται στην προκατάληψη και την άγνοια, περιορίζεται η δυνατότητα συμμετοχής στη λήψη αποφάσεων και στις επιλογές που εν τέλει θα καθορίσουν το πρόσωπο της νέας κοινωνίας. Χωρίς να παραγνωρίζεται η σημασία άλλων ζητημάτων, η πορεία προς την Κοινωνία της Πληροφορίας δεν μπορεί να αντιμετωπίζεται πλέον σαν κάτι απόμακρο ή σαν πολυτέλεια. Οι δυσκολίες και τα προβλήματα άγνοιας ή προκατάληψης εμφανίζονται, συνήθως, εντονότερα στο τοπικό και το περιφερειακό επίπεδο όπου, όμως, μπορούν και πρέπει να αντιμετωπιστούν στο πλαίσιο συγκεκριμένων και εστιασμένων δράσεων.

Για το σκοπό αυτό και παράλληλα με την εκπόνηση του σχεδίου, σε κάθε Περιφέρεια θα σχεδιάζονται και θα διεξάγονται ενέργειες πληροφόρησης και εκπαίδευσης / ενημέρωσης των τοπικών κοινωνιών, ώστε να εξασφαλιστεί η συστράτευση ιδιωτικού, κοινωνικού και δημόσιου τομέα της περιφέρειας στην υλοποίηση αυτής της στρατηγικής. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να προωθηθούν, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες δράσεις:

- Ενημερωτικές εκδόσεις, γενικού, εκλαϊκευμένου και εξειδικευμένου περιεχομένου (για διαφορετικούς τομείς δραστηριότητας ή κατηγορίες πληθυσμού),
- Διεξαγωγή ημερίδων και συνεδρίων (για γενικότερου, εξειδικευμένου και τοπικού ενδιαφέροντος θέματα),
- Συγκρότηση forum συζήτησης των σχετικών θεμάτων, σε τοπικό και ευρύτερο επίπεδο,
- Ορισμός τοπικών ανταποκριτών, για διευκόλυνση της διάχυσης στο πλαίσιο της δομής εφαρμογής,
- Ενημέρωση φορέων και ενθάρρυνση της συμμετοχής τους σε διεθνείς συναντήσεις, fora, επιτροπές, κ.λ.π.

Δομή συντονισμού και εφαρμογής.

Η ευρότητα και η ποικιλία των θεμάτων Κοινωνίας της Πληροφορίας, η ανάγκη εκπόνησης και εφαρμογής συγκεκριμένων προγραμμάτων σε συνδυασμό με την απαίτηση ενεργοποίησης όσο το δυνατόν μεγαλύτερου τμήματος των τοπικών κοινωνιών, επιβάλλουν τη συγκρότηση ενός μηχανισμού παρακολούθησης και συντονισμού που θα καλύπτει τις περιφερειακές και τοπικές ανάγκες.

Η δομή αυτή όχι μόνον εντάσσεται στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης των αρμοδιοτήτων των περιφερειακών, νομαρχιακών και τοπικών αρχών, αλλά

αποσκοπεί και στη διασφάλιση της κατά το δυνατόν ευρύτερης συμμετοχής και κινητοποίησης του τοπικού πληθυσμού, καθώς και στην ανάδειξη των τοπικών χαρακτηριστικών. Στο πλαίσιο αυτό προβλέπονται:

- Ένταξη στις δραστηριότητες και υπηρεσίες κάθε Περιφέρειας και Νομαρχίας υπευθύνου ή γραφείου για την Κοινωνία της Πληροφορίας και δημιουργία δικτύου τοπικών αντιπροσώπων, που θα ενταχθεί στον αντίστοιχο εθνικό μηχανισμό (βλ. Κεφάλαιο 12).
 - Ολοκλήρωση και λειτουργία του πληροφοριακού συστήματος του ΥΠΕΘΟ για την παρακολούθηση των έργων που εκτελούνται σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.
 - Κινητοποίηση τοπικών αναπτυξιακών φορέων (π.χ. δημοτικές επιχειρήσεις, επιμελητήρια, σύνδεσμοι, μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί), εταιριών (τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής, εκπαίδευσης, κ.λ.π.) και περιφερειακών ακαδημαϊκών, τεχνολογικών και ερευνητικών ιδρυμάτων.
 - Συνεργασίες των παραπάνω σε όλους τους δυνατούς συνδυασμούς, αλλά επιλογή και ορισμός ενός (δημοτική ή αναπτυξιακή επιχείρηση, δημόσιος οργανισμός τοπικός επαγγελματικός σύνδεσμος, διεπιμελητηριακή εταιρία) σε συντονιστικό ρόλο (local champion) ανά περιφέρεια.
- Η επιλογή αυτή θα γίνει σε ανταγωνιστικό πλαίσιο με βάση συγκεκριμένα κριτήρια, όπως η τεχνική ικανότητα και αποδοχή στο τοπικό επίπεδο, η επίσημη ιδιότητα, και η υποδομή για την υλοποίηση.

Το Πληροφοριακό Σύστημα του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας

Το Πληροφοριακό Σύστημα του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας (MIS ΥΠΕΘΟ) αφορά σε όλα τα έργα του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (ΚΠΣ) και των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από το Ταμείο Συνοχής, από το (εθνικό) Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ), καθώς και τις ιδιωτικές επενδύσεις που επιχορηγούνται από το ΥΠΕΘΟ βάσει του νόμου περί επενδυτικών κινήτρων.

Περιλαμβάνει εφαρμογές για τις διοικητικές διαδικασίες ένταξης και χρηματοδότησης, τη χρηματοοικονομική παρακολούθηση, την παρακολούθηση του φυσικού αντικείμενου και των δεικτών επιπτώσεων, και την παρακολούθηση των διοικητικών διαδικασιών υλοποίησης.

Το ΟΠΣ φιλοδοξεί να γίνει ένα από τα βασικά βοηθητικά εργαλεία για τα Επιχειρησιακά προγράμματα, από το σημείο της κατάρτισης μέχρι την ολοκλήρωση των χρηματοδοτήσεων, πληροφοριών με ενιαίο τρόπο και για έργα που δεν ανήκουν στο Επ.

Πρόγραμμα αλλά έχουν συνέργια με έργα του Προγράμματος .

- Οι βασικότερες λειτουργίες του νέου πληροφοριακού συστήματος είναι οι εξής:
- ✓ Σχεδιασμός και κατάρτιση ΚΠΣ-ΚΠ και Επ. Προγραμμάτων.
 - ✓ Ένταξη έργων (Δημιουργία καταλόγου προτεινομένων προς ένταξη έργων, Τεχνικά Δελτία Έργων -ΤΔΕ, Τροποποιήσεις ΤΔΕ, υποβολή προς και έγκριση από Επ. Παρακολούθησης, συμβάσεις)
 - ✓ Παρακολούθηση έργων και υποέργων (Διοικητικές Διαδικασίες Εξέλιξης, Οικονομικό & Φυσικό αντικείμενο, Χωροθέτηση), με μηνιαία και τριμηνιαία δελτία και τήρηση ιστορικού αρχείου.
 - ✓ Χρηματοροές (εισροές από Διαρθρωτικά Ταμεία, χρηματοδότηση φορέων,

αυτόματες συναλλαγές με Ευρωπαϊκή Επιτροπή και Τράπεζα της Ελλάδος, αυτόματη δημιουργία Χρηματοδοτικών Πινάκων).

- ✓ Υποστήριξη – παρακολούθηση ελέγχων.
- ✓ Υποστήριξη – παρακολούθηση αξιολόγησης Προγραμμάτων.
- ✓ Υποστήριξη Επιτροπών Παρακολούθησης

Μεθοδολογικοί άξονες.

Η εφαρμογή των Σχεδίων Δράσης σε κάθε Περιφέρεια θα ακολουθήσει συγκεκριμένους άξονες, υπό την εποπτεία και καθοδήγηση του κεντρικού μηχανισμού παρακολούθησης και εφαρμογής της πολιτικής προς την Κοινωνία της Πληροφορίας (βλ. Κεφάλαιο 12), σημαντικότεροι των οποίων είναι:

- Εναρμόνιση τοπικών δράσεων σε νομαρχιακό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, ώστε να αποφευχθούν επικαλύψεις και σπατάλη πόρων, με επιλογή των έργων που θα εφαρμοστούν σε διαπεριφερειακό επίπεδο και προσδιορισμό των δράσεων που θα εφαρμοστούν σε τοπικό επίπεδο, κατά τρόπον ώστε δράση που αφορά στον ίδιο θεματικό τομέα να υλοποιηθεί σε περιορισμένο αριθμό διαφορετικών περιφερειών,
- Ανταγωνιστική διαδικασία για την επιλογή των φορέων υλοποίησης συγκεκριμένων δράσεων στο τοπικό επίπεδο αλλά και για την ανάδειξη των βέλτιστων πρακτικών που θα εφαρμοστούν από όλους στο εθνικό ή διαπεριφερειακό επίπεδο,
- Εστίαση σε θεματικούς τομείς υψηλού ενδιαφέροντος και χρησιμότητας για την τοπική κοινωνία με (κατά προτεραιότητα) χρήση και εκμετάλλευση υπάρχουσας και δοκιμασμένης τεχνολογίας,
- Αξιοποίηση υλοποιημένων και υλοποιούμενων συναφών έργων σε διάφορα ευρωπαϊκά προγράμματα και πρωτοβουλίες,
- Προώθηση, κατά προτίμηση αλλά όχι αποκλειστικότητα, εφαρμογών τηλεεργασίας σε αστικές περιοχές και εφαρμογών τηλε-εκπαίδευσης, τηλεϊατρικής και τηλε-πληροφόρησης σε δυσπρόσιτες και μη αστικές περιοχές.

9.4. Ενδεικτικές περιπτώσεις δράσεων στις περιφέρειες

Με βάση την εμπειρία από τις δράσεις για την Κοινωνία της Πληροφορίας που εφαρμόστηκαν και εφαρμόζονται στο τρέχον Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης καθώς και τις καταρχήν προτάσεις των ίδιων των Περιφερειών στη διαδικασία κατάρτισης του Συνοπτικού Πλαισίου

Ανάπτυξης για το Γ. Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, επισημαίνονται ενδεικτικά έργα που μπορούν να υλοποιηθούν στο πλαίσιο εφαρμογής της πολιτικής.

Δράσεις εθνικής ή διαπεριφερειακής εμβέλειας. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι:

- Συνέχιση και περαιτέρω ανάπτυξη των έργων πληροφορικής και δικτύωσης στις περιφέρειες, νομαρχίες και δήμους,
- Τηλεπικοινωνιακή Εγνατία. (περιφέρειες Ηπείρου, Δυτικής, Κεντρικής και Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης),
- Οργάνωση δικτύου αστικών κέντρων (περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας, Αττικής, Στερεάς Ελλάδας και Κεντρικής Μακεδονίας),

- Συγκρότηση κέντρων τηλεεξυπηρέτησης του πολίτη (στο πρότυπο του 1502, αφορά στις περισσότερες περιφέρειες),
- Δημιουργία τοπικών κέντρων για την πληροφόρηση καθώς και μηχανισμών τεχνικής, διοικητικής και χρηματοδοτικής υποστήριξης προγραμμάτων και επενδύσεων για να καλυφθεί η έλλειψη κατάλληλου τοπικού φορέα καθοδήγησης και πληροφόρησης των ενδιαφερομένων επενδυτών (αφορά στις περισσότερες περιφέρειες),
- Δημιουργία δικτύου για βιοκαλλιεργητές σε συνεργασία με τοπικές ενώσεις, την αρμόδια διεύθυνση του Υπουργείου Γεωργίας, καθώς και αντίστοιχους οργανισμούς πιστοποίησης (περιφέρειες Θεσσαλίας, Πελοποννήσου),
- Ενίσχυση συγκεκριμένων κατηγοριών τοπικών επαγγελματιών και επιχειρήσεων για την απόκτηση συστημάτων, την εκπαίδευση του προσωπικού και τη σύνδεσή τους σε μεγάλα συστήματα του Δημοσίου ανάλογα με τα ενδιαφέροντα των πρώτων και τις δυνατότητες των δεύτερων (π.χ. φοροτεχνικά/ λογιστικά γραφεία με το TAXIS, μεταφορείς ή / και εκτελωνιστές με το Ο.Π.Σ. Τελωνείων, Γραφεία Μελετών με το MIS του ΥΠΕΘΟ, κ.ο.κ.) -αφορά στις περισσότερες Περιφέρειες.

Δράσεις και έργα σε συγκεκριμένες Περιφέρειες.

Ενδεικτικά αναφέρονται:

- Ανάδειξη της Κρήτης σε (ψηφιακό) Κέντρο Εφαρμογών για την Κοινωνία της Πληροφορίας στην περιοχή της Ν.Α. Μεσογείου.,
- Η δημιουργία κέντρου για την ανάπτυξη των τηλεπικοινωνιών στα Βαλκάνια και η ανάπτυξη ηλεκτρονικού διαμετακομιστικού εμπορικού κέντρου (Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας), στο γενικότερο πλαίσιο της ανάδειξης της Θεσσαλονίκης σε .Μητροπολιτικό Κέντρο των Βαλκανίων.,
- Προβολή αρχαιολογικού πλούτου και έργου (περιφέρειες Πελοποννήσου, Κεντρικής Μακεδονίας, Ν. Αιγαίου),
- Προβολή περιβαλλοντικού και οικολογικού πλούτου (περιφέρειες Θεσσαλίας, Δυτικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης),
- Ειδική μεταχείριση απομακρυσμένων νησιών σε θέματα βιβλιοθηκών, πληροφορικής και ξένων γλωσσών στα σχολεία (περιφέρειες Ιονίων Νήσων, Βορείου και Νοτίου Αιγαίου, Στερεάς Ελλάδας και Ηπείρου),
- Τουριστική προβολή, αξιοποίηση και προβολή του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου, κέντρα πληροφόρησης επισκεπτών / τουριστών, ενίσχυση επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών πληροφορικής / τηλεματικής που θα εξυπηρετούν τουριστικές επιχειρήσεις (περιφέρειες Βορείου και Νοτίου Αιγαίου, Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης),
- Εφαρμογές τηλεματικής (π.χ. συστήματα τηλε-επισκόπησης) για τον έλεγχο και την αντιμετώπιση της ρύπανσης (περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου, Αττικής και Δυτικής Μακεδονίας),
- Εφαρμογές τηλεϊατρικής (Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας, Βορείου και Νοτίου Αιγαίου),
- Δημιουργία δικτύων συνεργασίας μικρομεσαίων επιχειρήσεων (περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας, Θεσσαλίας, Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης),
- Ενίσχυση του ενδογενούς δυναμικού για την παραγωγή καινοτομικών προϊόντων και εφαρμογών για την Κοινωνία της Πληροφορίας (περιφέρειες

Αττικής, Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Ελλάδας),

• Ηλεκτρονική διασύνδεση και σύστημα τηλεδιάσκεψης για διοικητικές δραστηριότητες (περιφέρειας, νομαρχιών, δήμων), καθώς και επικοινωνίας των πολιτών με τις αντίστοιχες υπηρεσίες (Περιφέρειες Ιονίων Νήσων, Ηπείρου και Κεντρικής Μακεδονίας).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10: ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΑ

10.1. Τηλεπικοινωνιακές υποδομές και δίκτυα: οι προϋποθέσεις για την ανάπτυξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας

Η εθνική υποδομή επικοινωνιών.

Η εθνική υποδομή επικοινωνιών αποτελεί τη ραχοκοκαλιά της Κοινωνίας της Πληροφορίας. Περιλαμβάνει ενσύρματες, ασύρματες, επίγειες, δορυφορικές τηλεπικοινωνίες, δίκτυα υπολογιστών, συστήματα μετάδοσης και μεταγωγής, ψηφιακή τηλεόραση, μεγάλο φάσμα τερματικού εξοπλισμού όπως και υπηρεσίες και εφαρμογές λογισμικού, βάσεις δεδομένων, ηλεκτρονικά αρχεία και ψηφιακές βιβλιοθήκες. Η υποδομή αυτή κάνει δυνατή τη γρήγορη, φιλική και με χαμηλό κόστος αποθήκευση, ανάκτηση, διακίνηση και επεξεργασία της ψηφιοποιημένης πληροφορίας υπό τη μορφή φωνής, δεδομένων, εικόνας.

Τα συστατικά μιας εθνικής υποδομής επικοινωνιών πρέπει να στοχεύουν σε μια συνολική πλατφόρμα υπηρεσιών που συμβάλλουν στην ανάπτυξη της οικονομίας και της κοινωνίας. Για τις επιχειρήσεις, τα δίκτυα και οι νέες τεχνολογίες επικοινωνίας είναι εργαλεία εκσυγχρονισμού και ανταγωνιστικότητας.

Για τον πολίτη, αποτελούν μέσο για μεγαλύτερη πρόσβαση σε πληροφορίες κάθε είδους και βελτίωση της ποιότητας ζωής. Για την κοινωνία, προσφέρουν νέες μεθόδους επικοινωνίας και κοινωνικού διαλόγου, διεύρυνσης της δημοκρατίας και μείωσης κοινωνικών και γεωγραφικών διακρίσεων. Για τη χώρα μας συνολικά, δίνουν τη δυνατότητα προβολής και προώθησης ελληνικών θέσεων και συμφερόντων, διαφύλαξης της ελληνικής κληρονομιάς και ταυτότητας, και επαφής με το ευρύτερο ελληνικό έθνος και τη διασπορά.

Πολιτική για τις επικοινωνίες.

Η ανάπτυξη της βασικής τηλεπικοινωνιακής υποδομής στην Ελλάδα είχε γίνει μέχρι πρόσφατα με δημόσια και Κοινοτική χρηματοδότηση στο πλαίσιο των επενδυτικών προγραμμάτων του ΟΤΕ. Η εξέλιξη της τεχνολογίας και η απελευθέρωση των τηλεπικοινωνιών σημαίνει ότι ήδη σήμερα η ανάπτυξη της υποδομής επικοινωνιών (βασική υποδομή τηλεφωνίας, υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας, κινητή τηλεφωνία, πρόσβαση στο διαδίκτυο) επιτυγχάνεται με επενδύσεις του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα με τη βοήθεια ενός ρυθμιστικού πλαισίου το οποίο ευνοεί τον ελεύθερο ανταγωνισμό και συνεπώς λειτουργεί ως κίνητρο για τη

βελτίωση των υπηρεσιών και τη συνεχή καλύτερευση της σχέσης κόστους και απόδοσης.

Στόχος είναι η δημιουργία συνθηκών για ευρεία παροχή ποιοτικά προηγμένων τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών σε εύλογο κόστος. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού, η πολιτεία προωθεί ολοκληρωμένο πρόγραμμα για τις επικοινωνίες με πολλαπλούς στόχους, οι κυριότεροι από τους οποίους είναι:

- Ολοκλήρωση της απελευθέρωσης των τηλεπικοινωνιών και της εναρμόνισης του θεσμικού πλαισίου με το αντίστοιχο Κοινοτικό, και οργάνωση του ραδιοεπικοινωνιακού χώρου,
- Παροχή καθολικής υπηρεσίας και προώθηση της ανάπτυξης νέων ολοκληρωμένων υπηρεσιών,
- Περαιτέρω ανάπτυξη των τηλεπικοινωνιακών υποδομών με έμφαση στις υποδομές που επιτρέπουν παροχή υπηρεσιών ευρείας ζώνης, ιδιαίτερα στις απομακρυσμένες και νησιωτικές περιοχές της χώρας,
- Ανάπτυξη εθνικών δικτύων και διασυνδέσεων με αντίστοιχα διεθνή.

Η τηλεπικοινωνιακή υποδομή στην Ελλάδα σήμερα

Στα πλαίσια λειτουργίας του ζευκτικού δικτύου της χώρας (το οποίο είναι εξολοκλήρου ψηφιακό από το τέλος του 1999), τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει σημαντικές επενδύσεις στην εγκατάσταση καλωδίων οπτικών ινών τα οποία ανάλογα με τον τύπο και την τεχνολογία των στοιχείων δικτύου μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην τηλεφωνία, τη μεταφορά δεδομένων, στις υπηρεσίες πολυμέσων κλπ. Σύμφωνα με στοιχεία του ΟΤΕ, ο οποίος κατέχει και διαχειρίζεται, μέχρι στιγμής, το μεγαλύτερο μέρος των τηλεπικοινωνιακών υποδομών, έχουν εγκατασταθεί στο δίκτυο κορμού πάνω από 16.000 χλμ. καλωδίου οπτικών ινών, (13.100 χλμ. χερσαίου και 2.900 χλμ. υποβρυχίου). Επίσης έχει ολοκληρώσει την εγκατάσταση ενός δημόσιου δικτύου κορμού ATM, που αποτελεί τη βάση του ευρυζωνικού δικτύου και καλύπτει ολόκληρη τη χώρα, ενώ ολοκληρώνει και την εγκατάσταση ενός πανελλαδικού δικτύου IP.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η ανάπτυξη υποδομών δικτύων κορμού της χώρας αναμένεται να εμφανίσει υψηλή κινητικότητα τα αμέσως επόμενα χρόνια λόγω της κατάργησης του μονοπωλίου του ΟΤΕ στην εγκατάσταση και εκμετάλλευση τηλεπικοινωνιακών υποδομών. Ήδη, δέκα (10) εταιρίες έχουν αδειοδοτηθεί για τέτοιου είδους δραστηριότητα και έχουν εγκαταστήσει (ή προτίθενται να εγκαταστήσουν άμεσα) σχετικές υποδομές.

Σε ότι αφορά στο συνδρομητικό δίκτυο του ΟΤΕ, στα τέλη του 2000 το ποσοστό ψηφιακοποίησης ήταν 10% περίπου (συμπεριλαμβάνοντας διάφορες τεχνολογίες ψηφιακής πρόσβασης, όπως ISDN, PCM, κλπ). Ο ΟΤΕ σχεδιάζει να αυξήσει το ποσοστό αυτό μέσα στο 2002 με την εισαγωγή τεχνολογιών που περιλαμβάνουν:

- Οπτικά δίκτυα πρόσβασης (FITL)
- Ασυρματικά δίκτυα πρόσβασης (RITL)
- Ψηφιακές συνδρομητικές γραμμές (HDSL, ADSL) που επιτρέπουν ψηφιακή μετάδοση μεγάλων ταχυτήτων μέσω καλωδίων χαλκού.

Κινητή τηλεφωνία

Εντυπωσιακή θεωρείται (σε σχέση με τα Ευρωπαϊκά και διεθνή δεδομένα) η εξέλιξη στο τομέα της κινητής τηλεφωνίας. Στο τέλος του 2001, εκτιμάται ότι η διείσδυση της κινητής τηλεφωνίας στη χώρα μας ξεπέρασε το 71% (έναντι 74% του μέσου όρου της ΕΕ) με τον αριθμό των συνδρομητών κινητής τηλεφωνίας στην Ελλάδα να πλησιάζει τα 7,9 εκατομμύρια. Επίσης, όλες οι εταιρίες κινητής τηλεφωνίας αναγνωρίζοντας τις σύγχρονες ανάγκες των συνδρομητών που ταξιδεύουν, προσφέρουν την υπηρεσία περιαγωγής (Roaming) και στις πέντε ηπείρους, αυξάνοντας διαρκώς τον αριθμό των συνεργαζόμενων χωρών και δικτύων.

Κινητή Τηλεφωνία 3^{ης} Γενιάς

Στα μέσα του 2001 χορηγήθηκαν τρεις (3) άδειες κινητών επικοινωνιών 3ης γενιάς (UMTS). Οι αδειοδοτημένες εταιρείες βρίσκονται στη φάση σχεδιασμού και ανάπτυξης των δικτύων, ενώ οι πρώτες υπηρεσίες αναμένονται να δοθούν στα τέλη του 2003. Η εισαγωγή των συστημάτων κινητών επικοινωνιών 3^{ης} γενιάς στην Ελλάδα, γίνεται παράλληλα με την εισαγωγή αντίστοιχων συστημάτων στις υπόλοιπες χώρες της ΕΕ. Το γεγονός αυτό φέρνει την Ελλάδα στο κέντρο των εξελίξεων στο χώρο των ασύρματων επικοινωνιών και οι Έλληνες πολίτες θα γίνουν δέκτες των κινητών υπηρεσιών 3^{ης} γενιάς ταυτόχρονα με όλους τους Ευρωπαίους πολίτες.

Ρυθμιστικό και κανονιστικό πλαίσιο.

Ο ρυθμός περαιτέρω ανάπτυξης της υποδομής, θα εξαρτηθεί από τα επενδυτικά προγράμματα των τηλεπικοινωνιακών επιχειρήσεων, τόσο αυτών που ήδη είναι στην αγορά όσο και των νέων. Η στρατηγική επιλογή του έλληνα νομοθέτη να «αποκεντρώσει» τη ρυθμιστική και κανονιστική λειτουργία των τηλεπικοινωνιών, οδήγησε, στη με γρήγορους ρυθμούς ανάπτυξη και θέση σε εφαρμογή ενός δευτερογενούς κανονιστικού πλαισίου, που προσφέρει ένα καθαρό πλαίσιο λειτουργίας των τηλεπικοινωνιακών επιχειρήσεων και το οποίο είναι δυνατό να αλλάξει ανάλογα με τις συνθήκες και τη λειτουργία της αγοράς με σκοπό τη παροχή καλύτερων υπηρεσιών στον τελικό καταναλωτή. Με τον τρόπο αυτό διευκολύνεται και η προσέλκυση νέων επενδύσεων από το εξωτερικό στην Ελλάδα.

Η διαδικασία της ποιοτικής και ποσοτικής εκτίμησης των αναγκών υποδομής προϋποθέτει τη γνώση πληροφοριών και δράσεων που καλύπτουν τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα και συνεπώς απαιτεί συνεργασία ανάμεσα σε δημόσιες υπηρεσίες, οργανισμούς, επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα, επαγγελματικούς και τοπικούς φορείς. Πολιτική της κυβέρνησης είναι να εξασφαλισθεί η συμπληρωματικότητα δράσεων, με βέλτιστη χρήση των πόρων, σε πλαίσιο υγιούς ανταγωνισμού.

Στην ανάπτυξη της υποδομής σημαντικό ρόλο θα παίξει και το κράτος (δημόσια διοίκηση, δημόσιες υπηρεσίες, τοπική αυτοδιοίκηση) ως μεγάλος χρήστης και πάροχος πληροφοριακών υπηρεσιών. Επιλέγοντας σύγχρονους τρόπους επικοινωνίας και συναλλαγής με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις η πολιτεία δείχνει την αναγκαιότητα νέων προσεγγίσεων και διαδίδει νέες επικοινωνιακές πρακτικές, όπως το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, η ηλεκτρονική πληρωμή, το ηλεκτρονικό εμπόριο.

Ο γεωπολιτικός ρόλος της Ελλάδας στην ανάπτυξη τηλεπικοινωνιακών κόμβων.

Η ανάπτυξη ασφαλούς, αξιόπιστης, ευέλικτης και ικανούς χωρητικότητας τηλεπικοινωνιακής υποδομής, θα επιτρέψει τη διέλευση διεθνών λεωφόρων διακίνησης της πληροφορίας μέσα από το εθνικό δίκτυο και θα δώσει τη δυνατότητα στη χώρα μας να παίζει το ρόλο της ως το μόνο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Ν.Α. Ευρώπη. Η κάλυψη γειτονικών περιοχών από ελληνικούς δορυφορικούς αναμεταδότες μπορεί να οδηγήσει σε στενότερη συνεργασία με τα κράτη των Βαλκανίων. Η υποστήριξη από την πολιτεία των πρωτοβουλιών συνεργασίας στην περιοχή για θέματα τηλεπικοινωνιών και πληροφορικής ενθαρρύνει τις νέες πρωτοβουλίες και τις πολλαπλασιάζει, δρώντας καταλυτικά στη θεμελίωση της ειρήνηςκαιτηςσυνεργασίας.

Οι τάσεις στην ανάπτυξη της υποδομής

- ✓ Πλήρης και καθολική επικράτηση των ψηφιακών τεχνολογιών.
- ✓ Δημιουργία συστημάτων υψηλής νοημοσύνης με κατάλληλο λογισμικό.
- ✓ Δεσπόζουσα θέση των ευρωπαϊκών προτύπων στην παγκόσμια αγορά των κινητών επικοινωνιών.
- ✓ Σημαντική ανάπτυξη τερματικών δορυφορικών συστημάτων (κινητές δορυφορικές επικοινωνίες και δορυφορική τηλεόραση).
- ✓ Δυναμική είσοδος του Internet (διαδίκτυο) ως κυρίαρχου τρόπου μετάδοσης πληροφοριών και ως κοινού υποστρώματος επικοινωνίας στην κοινωνία μας.
- ✓ Αναγνώριση των κρυπτογραφικών συστημάτων, μηχανισμών και ψηφιακών υπογραφών ως ουσιαστικών εργαλείων για την ασφάλεια της πληροφοριακής και επικοινωνιακής υποδομής (και του Internet).
- ✓ Καθιέρωση της ηλεκτρονικής υπογραφής με σκοπό την διευκόλυνση των συναλλαγών μέσω του Διαδικτύου, σε εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ και του Π.Δ. 150.2001
- ✓ Αυξημένες απαιτήσεις για ευρυζωνικές εφαρμογές και ανάπτυξη δικτύων.
- ✓ Σημαντικές εξελίξεις στο χώρο της τηλεόρασης και στις τεχνολογίες διαχείρισης και διανομής περιεχομένου.
- ✓ Σημαντικές αλλαγές και εξελίξεις στον τομέα της αγοράς υπηρεσιών με νέους ρόλους για τους παροχές υπηρεσιών.
- ✓ Δημιουργία πακέτων που συνδυάζουν ψυχαγωγία, κινητή και σταθερή τηλεφωνία από διαφορετικούς προμηθευτές.

10.2. Οι ραγδαίες εξελίξεις στις υπηρεσίες τηλεπικοινωνίας

Περιβάλλον τεχνολογικής σύγκλισης.

Οι τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες στο μέλλον θα είναι διαφορετικές από αυτές που ξέρουμε σήμερα. Η ψηφιακή τεχνολογία επιτρέπει σήμερα την παροχή από το ίδιο δίκτυο συμβατικών και νέων υπηρεσιών υψηλότερης χωρητικότητας καθώς και τη χρήση τερματικών που συνδυάζουν χρήσεις τηλεφώνου, τηλεόρασηςκαι προσωπικούυπολογιστή. Ο συνδυασμός της απελευθέρωσης της αγοράς με τη σύγκλιση των τεχνολογιών, θα δώσει τη δυνατότητα στους χρήστες να επιλέγουν τόσο το ολοκληρωμένο πακέτο που επιθυμούν όσο και τον πάροχο υπηρεσιών, ανεξάρτητα από την τεχνολογία που θα αξιοποιούν και αντίθετα με τη σημερινή κατάσταση που καθορίζεται από συγκεκριμένης τεχνολογίας δίκτυα.

Νέοι επιχειρηματικοί φορείς.

Καθώς το εύρος των δυνατοτήτων και των εφαρμογών αυξάνει, δεν είναι δυνατόν όλο το φάσμα των προσφορών στον χρήστη να μπορεί να καλυφθεί από τον παραδοσιακό τηλεπικοινωνιακό οργανισμό ή από άλλους βασικούς παροχείς πληροφορίας. Οι εξελίξεις διεθνώς δείχνουν ότι για να αυξηθεί το εύρος των δυνατοτήτων και των προσφορών προς τον πελάτη, θα εγκαθιδρυθούν στρατηγικές συμμαχίες μεταξύ διαφορετικών φορέων στη βιομηχανία πληροφοριών. Αυτές οι συμμαχίες και οι σχέσεις θα καθορίσουν και τους νέους επιχειρηματικούς φορείς στην Κοινωνία της Πληροφορίας.

Νέες υπηρεσίες, νέες ρυθμίσεις.

Στο νέο απελευθερωμένο περιβάλλον αλλάζει ο ρόλος και η λειτουργία των δημόσιων οργανισμών τηλεπικοινωνίας αλλά και των ρυθμιστικών αρχών της πολιτείας. Διεθνώς πολλοί σημερινοί τηλεπικοινωνιακοί οργανισμοί αρχίζουν να ειδικεύονται σε συγκεκριμένες κατηγορίες υπηρεσιών και να παρέχουν επιπρόσθετες υπηρεσίες και εφαρμογές μέσω διακανονισμών με άλλους προμηθευτές όπως οι παροχείς πληροφορίας. Παράλληλα, στο πλαίσιο της μεταβαλλόμενης σχέσης μεταξύ υπηρεσιών μεταφοράς και υπηρεσιών παροχής περιεχομένου, οι κυβερνήσεις επανεξετάζουν το ρυθμιστικό πλαίσιο και τις αρχές που διαχειρίζονται θέματα αδειοδότησης, πρόσβασης και χρήσεων υποδομών και των υπηρεσιών.

Νομοθετικό Πλαίσιο

Το 2000 και το 2001 αποτέλεσαν σταθμούς για τον τομέα των τηλεπικοινωνιών στη χώρα μας καθώς σηματοδοτήθηκαν από την έναρξη της εφαρμογής του νέου θεσμικού και κανονιστικού πλαισίου. Το πλαίσιο αυτό ορίζεται κατά βάση από τον Ν.2867/2000 (ΦΕΚΑ.273, 19/12/2000) ο οποίος αντικατέστησε τον επανειλημμένως τροποποιηθέντα Ν.2246/94 ως προς τις διατάξεις περί τηλεπικοινωνιών. Το 2000 ψηφίστηκε και ο Ν.2801/2000 περί της ρύθμισης θεμάτων αρμοδιοτήτων του ΥΜΕ αλλά και άλλων διατάξεων σχετικά με την αδειοδότηση της κατασκευής κεραιών. Πρέπει να σημειωθεί ότι το θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο συμπληρώνεται ακόμα από τις διάφορες Υπουργικές Αποφάσεις και Προεδρικά Διατάγματα καθώς από τις αποφάσεις που εκδίδει (πλέον) η ΕΕΤΤ. Ο Ν.2867 αποτελεί ένα νόμο-πλαίσιο, ο οποίος χαράσσει τις βασικές κατευθύνσεις βάσει των οποίων θα υιοθετηθούν εν συνεχεία οι απαραίτητες για την εφαρμογή του κανονιστικές πράξεις, προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι ανάγκες προσαρμογής στις συνεχώς μεταβαλλόμενες απαιτήσεις της αγοράς. Μέσω του νέου νόμου μεταλλάσσεται ριζικά ο ρόλος του κράτους: απ' το ρόλο του επιχειρηματία και του ιδιοκτήτη επιχειρήσεων, σε ρόλο οργανωτή και ρυθμιστή της αγοράς. Κεντρική έννοια του νόμου είναι η ελεύθερη άσκηση όλων των τηλεπικοινωνιακών δραστηριοτήτων δηλαδή αυτών που σχετίζονται με τα τηλεπικοινωνιακά δίκτυα, τις τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες και τον τηλεπικοινωνιακό εξοπλισμό.

Με βάση το νέο θεσμικό πλαίσιο, οι βασικές αρχές που διέπουν την οργάνωση και λειτουργία του τομέα των τηλεπικοινωνιών είναι οι εξής:

- ✓ η προστασία του καταναλωτή,
- ✓ η προστασία του ελεύθερου και υγιούς ανταγωνισμού,
- ✓ η προστασία των προσωπικών δεδομένων,

- ✓ η παροχή Καθολικής Υπηρεσίας,
- ✓ η ανάπτυξη των τηλεπικοινωνιακών υποδομών και υπηρεσιών

10.3. Βασικές αρχές στην ανάπτυξη εθνικής υποδομής επικοινωνιών

Ελεύθερη πρόσβαση στα δίκτυα και την πληροφορία.

Η πρόσβαση στα δίκτυα και την πληροφορία θα πρέπει να είναι ελεύθερη για τους χρήστες και για όσους επιθυμούν να παρέχουν υπηρεσίες. Η προώθηση συγκεκριμένων κανονιστικών και τεχνολογικών κατευθύνσεων (π.χ. καθιέρωση προτύπων), σε εθνικό αλλά και διεθνές επίπεδο, έχει καθοριστική σημασία για την επίτευξη του στόχου αυτού.

Προώθηση και προστασία του ανταγωνισμού.

Η ενθάρρυνση και προστασία του ανταγωνισμού έχει αποφασιστική σημασία για την ανάπτυξη της υποδομής, ιδιαίτερα στο περιβάλλον της σύγκλισης των τεχνολογιών. Επιβάλλεται ο καθορισμός ασφαλιστικών δικλείδων στον τερματικό εξοπλισμό, στα λειτουργικά συστήματα λογισμικού και στα δίκτυα μετάδοσης. Επειδή η δομή και τα χαρακτηριστικά της αγοράς είναι δυναμικά και ευμετάβλητα, τα μέτρα αυτά χρειάζονται συνεχή παρακολούθηση και προσαρμογή. Ο τομέας των τηλεπικοινωνιών με την εξαιρετική δυναμική του αλλά και το περίπλοκο των ρυθμίσεων του, απαιτεί ουσιαστική και συνεχή παρακολούθηση. Για το σκοπό αυτό ον.2867/2000 σε εφαρμογή του και της νομοθεσίας της ΕΕ, έδωσε στην ΕΕΤΤ τη δυνατότητα όχι μόνο ελέγχου και εφαρμογής ν.703/77 περί ανταγωνισμού αλλά και εισαγωγής νομοθετικών μέτρων που συμβάλλουν καθοριστικά στην εγκαθίδρυση συνθηκών ανταγωνισμού και την αποφυγή κατάχρησης δεσπόζουσας θέσης ή την υιοθέτηση περιοριστικών του ανταγωνισμού πρακτικών της Κρίνεται αναγκαία η λήψη μέτρων. Στα πλαίσια αυτά λαμβάνονται μέτρα που προωθούν τον υγιή ανταγωνισμό σε θέματα διασύνδεσης, αριθμοδότησης, διαχείρισης του φάσματος, αδειοδότησης και διαλειτουργικότητας.

• **Διασύνδεση.** Η διασύνδεση είναι σημαντικός παράγοντας σε μια ανταγωνιστική αγορά γιατί επιδιώκει να εξασφαλίσει επικοινωνία από οποιοδήποτε άκρο ενός δικτύου σε οποιοδήποτε άλλο άκρο ενός άλλου δικτύου και να εγγυηθεί το δικαίωμα του κάθε νεοεισερχομένου να διασυνδεθεί με τα υπάρχοντα δίκτυα. Τα δίκτυα πρέπει να διασυνδέονται με καθεστώς διαφάνειας και δίκαιης συμμετοχής στους σπάνιους πόρους χωρίς διακρίσεις. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η ελεύθερη πρόσβαση αρχικά προσδιορίζεται με την έννοια της παροχής ανοικτού δικτύου (open network provision) και επιδιώκει να εξασφαλίσει ανοικτή πρόσβαση στα δημόσια τηλεπικοινωνιακά δίκτυα και υπηρεσίες. Η εναρμόνιση αφορά στις δι-επαφές του δικτύου (network interfaces), τις συνθήκες χρήσης και τις αρχές τιμολόγησης με προσανατολισμό στο κόστος, και στηρίζεται στις αρχές της αντικειμενικότητας και των μηδιακρίσεων (non-discrimination).). Ήδη έχει εγκριθεί, μετά από τις αναγκαίες τροποποιήσεις, το Υπόδειγμα Προσφοράς Διασύνδεσης του ΟΤΕ, ενώ με την ελεγκτική παρέμβαση της έχουν λυθεί σημαντικά προβλήματα εφαρμογής του.

• **Αδεσμοποίητη Πρόσβαση στον Τοπικό Βρόχο.** Η αποδέσμευση του τοπικού βρόχου δίνει την δυνατότητα σε νόμιμα δικαιούχους οργανισμούς (τηλεπικοινωνιακούς παρόχους) να χρησιμοποιούν το δίκτυο πρόσβασης του ΟΤΕ για να παρέχουν τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες στους καταναλωτές. Σχεδόν όλοι οι πρώην κρατικοί Ευρωπαϊκοί τηλεπικοινωνιακοί οργανισμοί μεταξύ αυτών και ο ΟΤΕ, ανέπτυξαν το μεγαλύτερο μέρος του «μεταλλικού» δικτύου πρόσβασης, για το οποίο απαιτούνται τεράστιες επενδύσεις, προστατευόμενοι από ένα μονοπωλιακό καθεστώς. Η δυνατότητα παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών από δικαιούχους οργανισμούς, μέσω των δικτύων πρόσβασης των πρώην κρατικών Ευρωπαϊκών τηλεπικοινωνιακών οργανισμών αξιοποιεί στο έπακρο όλες τις δυνατότητες της «μεταλλικής» δικτυακής υποδομής. Έτσι η αποδέσμευση του τοπικού βρόχου δίνει την ευκαιρία ταχύτερης ανάπτυξης του ανταγωνισμού, επιταχώνει την εφαρμογή νέων τεχνολογιών (πχ xDSL) στα δίκτυα πρόσβασης, επιτρέποντας την παροχή νέων υπηρεσιών (πχ γρήγορη πρόσβαση στο διαδίκτυο), με άμεσο αποτέλεσμα οι καταναλωτές να απολαμβάνουν υπηρεσίες υψηλής ποιότητας σε προσιτές και ανταγωνιστικές τιμές. Παράλληλα, έχει προχωρήσει και η έγκριση των προσφορών του ΟΤΕ για την Αδεσμοποίητη Πρόσβαση στον Τοπικό Βρόχο (πλήρη και μεριζόμενη) και με βάση αυτές τις προσφορές τέθηκαν οι βάσεις για την πλήρη εφαρμογή και υλοποίηση της αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο.

Το νομοθετικό πλαίσιο για την Αποδέσμευση Τοπικού Βρόχου

Σε ότι αφορά στην αποδέσμευση του τοπικού βρόχου (Local Loop Unbundling - LLU), ο Ν.2867/2000 έχει ενσωματώσει όλες τις διατάξεις που ορίζει ο κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου υπ. αριθ. 2887/2000 σχετικά την αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο. Σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, από τις 31/12/2000 καταργήθηκε το μονοπώλιο του ΟΤΕ στη σταθερή τηλεφωνία, ενώ παρέχεται η δυνατότητα πρόσβασης σε άλλες τηλεπικοινωνιακές επιχειρήσεις στον τοπικό βρόχο του οργανισμού, δηλαδή στο δίκτυο πρόσβασης που διασυνδέει τον τερματικό εξοπλισμό των χρηστών με τα αντίστοιχα συνδρομητικά κέντρα. ΗΕΕΤΤ, με τις αποφάσεις 217/29/18-5-2001 και 238/95/14-12-2001 έχει προχωρήσει στην έγκριση των προσφορών του ΟΤΕ για την Αδεσμοποίητη Πρόσβαση στον Τοπικό Βρόχο (πλήρη και μεριζόμενη) και με βάση αυτές τις προσφορές τέθηκαν οι βάσεις για την πλήρη εφαρμογή και υλοποίηση της αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο.

Αριθμοδότηση (numbering) και διευθυνσιοδότηση (addressing). Η ανάπτυξη της επικοινωνιακής υποδομής οδήγησε στην εκπόνηση και εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Αριθμοδότησης (ΕΣΑ) και την εφαρμογή ενός πλαισίου διαχείρισης των αριθμών. Η εισαγωγή του νέου Εθνικού Σχεδίου Αριθμοδότησης ξεκίνησε στις 8 Ιουλίου 2001 με την έναρξη της παράλληλης λειτουργίας του παλιού σχεδίου αριθμοδότησης με ένα μεταβατικό 10ψήφιο σχέδιο αριθμοδότησης. Στις 20 Ιανουαρίου 2002 η περίοδος παράλληλης λειτουργίας λήγει και ισχύει αποκλειστικά το μεταβατικό 10ψήφιο σχέδιο αριθμοδότησης. Η οριστική εισαγωγή του νέου ΕΣΑ θα γίνει στις 3 Νοεμβρίου 2002 για αριθμούς σταθερής τηλεφωνίας και στις 19 Ιανουαρίου 2003 για τα κινητά. Μέχρι την 1/1/2003 θα ολοκληρωθεί και το θεσμικό πλαίσιο και η εφαρμογή της προεπιλογής φορέα και της φορητότητας αριθμών. Με την προεπιλογή φορέα δίνεται η δυνατότητα στον πελάτη να

προεπιλέγει τον πάροχο μέσω του οποίου θα πραγματοποιεί συγκεκριμένου τύπου κλήσεις χωρίς να είναι απαραίτητη η πληκτρολόγηση του αντίστοιχου κωδικού επιλογής φορέα. Η φορητότητα αριθμών επιτρέπει μεταξύ άλλων στον πελάτη να διατηρεί τον αριθμό του όταν αλλάζει παροχέα δικτύου ενισχύοντας έτσι τον ανταγωνισμό. Η διαδικασία της σύγκλισης εισάγει και το παρεμφερές θέμα της διευθυνσιοδότησης. Στα πλαίσια του ηλεκτρονικού εμπορίου το ζήτημα αυτό σχετίζεται με την εκχώρηση ονομάτων και τη διαχείρισή τους, και οδηγεί σε θέματα αυθεντικότητας και κρυπτογράφησης. Η αριθμοδότηση απαιτεί συνεργασία σε Ευρωπαϊκή κλίμακα, ενώ η διευθυνσιοδότηση έχει παγκόσμια διάσταση λόγω της παγκοσμιότητας του Internet.

• **Διαχείριση φάσματος.** Το φάσμα και ειδικότερα οι ραδιοσυχνότητες αποτελούν σπάνιο εθνικό πόρο κι έχουν ιδιαίτερη σημασία για την επικοινωνιακή υποδομή κυρίως στις ασύρματες (επίγειες και δορυφορικές) επικοινωνίες. Σε πολλές χώρες η δυνατότητα χρήσης φάσματος παραχωρείται με τη χρέωση παγίων ή περιοδικών τελών που καθορίζονται βάσει διαδικασίας πλειοδοσίας. Για την εξασφάλιση πανευρωπαϊκής λειτουργίας, έχουν καθοριστεί κοινές ζώνες συχνοτήτων για όλα τα κράτη μέλη για τα συστήματα κινητής και δορυφορικής επικοινωνίας. Στη χώρα μας παρατηρείται το φαινόμενο παράνομης χρήσης του φάσματος συχνοτήτων το οποίο δημιουργεί προβλήματα στα τηλεπικοινωνιακά δίκτυα, στους χρήστες, και εγκυμονεί κινδύνους για την ασφάλεια, ενώ αφαιρεί από την πολιτεία έσοδα από την εκμετάλλευση ενός σπάνιου εθνικού πόρου. Η πολιτεία δεσμεύεται για την λήψη μέτρων για αποτελεσματική και ασφαλή διαχείριση του φάσματος με τη υιοθέτηση λεπτομερειακού χάρτη κατανομής φάσματος και κανονισμού εκχώρησης συχνοτήτων.

• **Αδειοδότηση.** Η αδειοδότηση καθορίζει τις τεχνικές προϋποθέσεις (ουσιώδεις απαιτήσεις) αλλά και τις συνθήκες ανταπόκρισης προς το δημόσιο συμφέρον που πρέπει να πληρεί ένας οργανισμός που ζητά άδεια παροχής υπηρεσιών. Όσο οι υποδομές αναπτύσσονται και το περιβάλλον ωριμάζει οι περιορισμοί εισόδου πρέπει να απλοποιούνται. Για το σκοπό αυτό δραστηριοποιείται η Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων, η οποία έχει προβεί σε εκτενείς παρεμβάσεις στον τομέα αυτών ελέγχοντας τη δραστηριότητα των τηλεπικοινωνιακών επιχειρήσεων και επιβάλλοντας τα ανάλογα πρόστιμα σε περίπτωση παραβάσεων

Αδειοδοτήσεις

Αναφορικά με την υπάρχουσα κατάσταση των αδειοδοτημένων φορέων ισχύουν συνοπτικά τα εξής:

- για τις κινητές τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες 2^{ης} γενιάς έχουν δοθεί 3 άδειες, ενώ μια επιπλέον δόθηκε μαζί με τις άδειες 3^{ης} γενιάς
- για τις κινητές τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες 3^{ης} γενιάς (σύστημα UMTS) δόθηκαν 3 άδειες μέσω διαδικασίας δημοπρασίας
- για τις υπηρεσίες σταθερής ασύρματης πρόσβασης έχουν αδειοδοτηθεί (μέσω διαδικασίας δημοπρασίας τον Δεκέμβριο του 2000) 6 επιχειρήσεις (2 με άδειες στη φασματική περιοχή των 25 GHz και των 3,5GHz, 3 με άδειες στη

φασματική περιοχή των 25 GHz και 1 με άδεια στη φασματική περιοχή των 3,5GHz)

- για την εγκατάσταση και εκμετάλλευση ενσύρματων τηλεπικοινωνιακών δικτύων έχουν δοθεί 9 άδειες. για τις δορυφορικές υπηρεσίες σταθερού δικτύου έχουν αδειοδοτηθεί συνολικά 8 επιχειρήσεις (άδεια λειτουργίας, εγκατάστασης και παροχής υπηρεσιών δικτύου ή/και επικοινωνιών, ή/και διαστημικού τμήματος)
- για τις τηλεπικοινωνιακές δραστηριότητες που εμπίπτουν σε καθεστώς γενικής άδειας υπάρχουν πάνω από 200 εταιρείες-οργανισμοί.

Διαλειτουργικότητα.

Η διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών και η υιοθέτηση προτύπων από τους παροχείς, σε εθνικό και σε διεθνές επίπεδο, μεγιστοποιεί τις δυνατότητες δικτύωσης. Πρέπει να ενθαρρυνθεί η συναίνεση στον καθορισμό κατάλληλων προτύπων και η χώρα μας συμμετέχει στις συζητήσεις στο πλαίσιο Ευρωπαϊκών και διεθνών πρωτοβουλιών προς την κατεύθυνση αυτή. Παράλληλα πρέπει να διασφαλίζονται οι δραστηριότητες του ιδιωτικού τομέα και τα δικαιώματα των proprietary standards για να ενθαρρυνθεί η καινοτομική ανάπτυξη.

Βασικές αρχές για την ανάπτυξη της εθνικής υποδομής επικοινωνιών είναι η ελεύθερη πρόσβαση στα δίκτυα και την πληροφορία και η προώθηση και προστασία του ανταγωνισμού.

10.4. Η απελευθέρωση των τηλεπικοινωνιών

Θετικές επιπτώσεις.

Αποτέλεσμα της απελευθέρωσης των τηλεπικοινωνιών διεθνώς είναι καλύτερες τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες σε χαμηλότερες τιμές για επιχειρήσεις και καταναλωτές. Παράλληλα, δεδομένου του μεγάλου βάρους του τηλεπικοινωνιακού τομέα στις οικονομίες, η απελευθέρωση έχει λειτουργήσει και σαν μοχλός ανάπτυξης σε πολλούς άλλους τομείς με αύξηση των επενδύσεων, της παραγωγικότητας και της απασχόλησης. Ειδικότερα για την απασχόληση, διεθνείς συγκρίσεις δείχνουν ότι δημιουργούνται περισσότερες νέες θέσεις εργασίας σε περιβάλλον απελευθέρωσης από ότι σε περιβάλλον τηλεπικοινωνιακού μονοπωλίου.

Συνέπειες της απελευθέρωσης της αγοράς τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών

Σύμφωνα με εκτιμήσεις αναλυτών αλλά και με βάση την διεθνή και (κυρίως) την Ευρωπαϊκή εμπειρία, η πλήρης απελευθέρωση των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών στην Ελλάδα αναμένεται να έχει τις παρακάτω επιπτώσεις:

- ✓ διεύρυνση του πακέτου των υπηρεσιών προς επιχειρήσεις και καταναλωτές και ιδιαίτερα των ολοκληρωμένων ευρυζωνικών υπηρεσιών
- ✓ μείωση των τιμολογίων των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών με παράλληλη αύξηση της ποιότητάς τους μέσω της λειτουργίας του ανταγωνισμού
- ✓ λειτουργία της αγοράς τηλεπικοινωνιών ως μοχλού ανάπτυξης σε πολλούς άλλους τομείς της οικονομίας αλλά και της κοινωνίας γενικότερα με αύξηση των επενδύσεων, της παραγωγικότητας και της απασχόλησης

- ✓ αύξηση της απασχόλησης στον τομέα των τηλεπικοινωνιών και της πληροφορικής
- ✓ αύξηση των επιλογών των χρηστών σε ότι αφορά στο περιεχόμενο και τα χαρακτηριστικά των υπηρεσιών καθώς και τον πάροχο της υπηρεσίας ή του πακέτου υπηρεσιών
- ✓ είσοδο νέων τηλεπικοινωνιακών φορέων στην αγορά και εν γένει νέων παρόχων υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας με παράλληλα αύξηση των επενδύσεων και εισροή ξένων κεφαλαίων
- ✓ αύξηση του ρυθμού απορρόφησης των νέων τεχνολογιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών.
- ✓ αλλαγή της διάρθρωσης της αγοράς των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και εν γένει της αγοράς πληροφορικής λόγω του νέου επιχειρηματικού μοντέλου δράσης που θα προκύψει μέσω ποικίλων εθνικών ή/και υπερεθνικών συμμαχιών μεταξύ τηλεπικοινωνιακών εταιρειών και εταιρειών ή ομίλων άλλων κλάδων αλλά και από την ενδεχόμενη άρση του παραδοσιακού διαχωρισμού ανάμεσα σε εταιρείες-παραγωγούς τηλεπικοινωνιακού υλικού και οργανισμούς παροχής υπηρεσιών.

Ολοκλήρωση του θεσμικού πλαισίου.

Συνειδητοποιώντας τα άμεσα και μεγάλα οφέλη για την εθνική οικονομία και ανάπτυξη που προσφέρει ο τομέας των τηλεπικοινωνιών η πολιτεία δεσμεύεται στην έγκαιρη ολοκλήρωση του θεσμικού πλαισίου με τη άμεση ενσωμάτωση των αντίστοιχων Κοινοτικών Οδηγιών στο Ελληνικό Δίκαιο και τη συμπλήρωση της δευτερογενούς νομοθεσίας. Το ολοκληρωμένο θεσμικό πλαίσιο θα προωθήσει την ανάπτυξη των τηλεπικοινωνιών και θα στηρίξει τις νέες επενδυτικές δραστηριότητες σε εναλλακτικά δίκτυα, άλλες υποδομές και παροχή νέων ή συμβατικών υπηρεσιών. Η σαφής διατύπωση και ο έλεγχος κανόνων ανταγωνισμού και μέτρων εφαρμογής είναι αναγκαία. Με τον τρόπο αυτό δημιουργείται μια πρώιμη, βεβαιότητα στην αγορά ως προς τις προθέσεις του νομοθέτη, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συμμετεχόντων οργανισμών και επιχειρήσεων στο νέο τηλεπικοινωνιακό περιβάλλον.

Η πορεία προς την απελευθέρωση απαιτεί την παρουσία και δράση μιας ανεξάρτητης και ισχυρής ρυθμιστικής αρχής που θα έχει ως σκοπό τον έλεγχο της χαρασσόμενης, από το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών, πολιτικής και την επιβολή της αποτελεσματικής εφαρμογής της. Στο πλαίσιο αυτό η πολιτεία θα στηρίξει την ανεξαρτησία της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων με γνώμονα πάντα την προώθηση του υγιούς ανταγωνισμού, την ορθολογική οργάνωση του τηλεπικοινωνιακού τομέα, την αποτελεσματική λειτουργία της ΕΕΤΤ και την προστασία του χρήστη.

Ο ρόλος της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων

Λόγω της αυξημένης ανάγκης για αξιοπιστία του Κράτους απέναντι στους φορείς ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας στον τηλεπικοινωνιακό τομέα, έχουν ανατεθεί στην Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων που αποτελεί την Ρυθμιστική Αρχή, σημαντικές αρμοδιότητες αποφασιστικού χαρακτήρα στους τομείς χορήγησης αδειών, ελέγχου της τήρησης των επιταγών του Νόμου, καθώς και

γνωμοδοτικού χαρακτήρα σε μια σειρά περιπτώσεων. Η Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων παρεμβαίνει επίσης προς επίλυση διαφορών μεταξύ των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων, χρηστών ή και του Δημοσίου, ενώ ανάγεται σε όργανο διαιτητικής επίλυσης διαφορών βάσει συνυποσχετικού.

Ορόλος της ΕΕΤΤ ενισχύεται σημαντικά από τον Ν.2867/2000

αποκτώντας πλέον τόσο ρυθμιστικές-

κανονιστικές όσο και ελεγκτικές αρμοδιότητες σημαντικότερες από τις οποίες είναι:

- ρύθμιση όλων των θεμάτων που αφορούν τις γενικές και ειδικές άδειες (χορήγηση, ανανέωση, τροποποίηση, ανάκληση, αναστολή, μεταβίβαση και συνεκμετάλλευση) και καθορισμός των όρων διεξαγωγής (όπου προβλέπεται) των διαγωνισμών για τη χορήγηση Ειδικών Αδειών,
- έκδοση κανονισμών τιμολόγησης και καθορισμός αρχών κοστολόγησης για την πρόσβαση και τη χρήση του τοπικού βρόχου, των μισθωμένων γραμμών και της διασύνδεσης,
- εκχώρηση αριθμών και ονομάτων δικτυακών τόπων (domain names),
- χορήγηση αδειών κατασκευής κεραιών και εκχώρηση μεμονωμένων ραδιοσυχνοτήτων ή ζωνών ραδιοσυχνοτήτων,
- σύνταξη του Εθνικού Σχεδίου Αριθμοδότησης, του Εθνικού Κανονισμού Ραδιοεπικοινωνιών, καθώς και των προϋποθέσεων Παροχής Ανοικτού Δικτύου και των πιθανών, λόγω ουσιωδών απαιτήσεων, περιορισμών πρόσβασης στο δίκτυο,
- κατάρτιση καταλόγου των οργανισμών με σημαντική ισχύ στην αγορά, καθώς και αυτών που έχουν υποχρέωση παροχής μισθωμένων γραμμών,
- εφαρμογή της Καθολικής Υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων χρηματοδότησής της,
- δυνατότητα έκδοσης κανονιστικών ή ατομικών πράξεων, οι οποίες δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως αλλά και γνωμοδότηση για τη λήψη νομοθετικών μέτρων,
- έλεγχος των συμβάσεων διασύνδεσης, της παροχής υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας και κινητής επικοινωνίας,
- χρήσης και εφαρμογής του ΕΚΚΖΣ
- διαιτησία για την επίλυση διαφορών μεταξύ τηλεπικοινωνιακών οργανισμών, ή μεταξύ αυτών και του Δημοσίου, χρηστών και ιδιωτών
- αντιπροσώπευση της χώρας σε σχετικούς με τις αρμοδιότητές της Ευρωπαϊκούς ή/και διεθνείς οργανισμούς και επιτροπές.

Η απελευθέρωση της αγοράς και η ανάπτυξη του ανταγωνισμού απαιτούν και την άρση ιστορικών ανισοτήτων όπως και τη διαφάνεια στην τιμολόγηση. Η αναπροσαρμογή του τιμολογίου του ΟΤΕ περιλαμβάνει μείωση τιμών στις διεθνείς και υπεραστικές κλήσεις και αύξηση στις αστικές κλήσεις. Η τιμολογιακή πολιτική πρέπει να είναι προσανατολισμένη στο κόστος. Με τη βοήθεια κοστολογικών λογιστικών συστημάτων ο ΟΤΕ θα μπορέσει να παρέχει πληροφορίες και να δικαιολογεί την κοστολογική βάση της τιμολογιακής πολιτικής του.

Προτεραιότητες πολιτικής.

Για την ολοκλήρωση του θεσμικού πλαισίου για την απελευθέρωση, οι προτεραιότητες πολιτικής είναι :

- Η υιοθέτηση των Κοινοτικών Οδηγιών απελευθέρωσης και εναρμόνισης με τις οποίες εγκαθιδρύεται καθεστώς ελεύθερου ανταγωνισμού
- Λήψη των νομοθετικών και κανονιστικών μέτρων που είναι απαραίτητα για την προστασία των ήδη απελευθερωμένων υπηρεσιών
- Επιτήρηση ελεύθερης πρόσβασης στα δίκτυα για την μη εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσης του ΟΤΕ με βάση το πλαίσιο παροχής ανοικτού δικτύου, προσαρμοσμένο στο καθεστώς σταδιακά προσδιορισμένης απελευθέρωσης,
- Επιτήρηση ισότιμης μεταχείρισης παροχών τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών από δημόσιες υπηρεσίες και ΔΕΚΟ,

- Ρυθμίσεις για διασύνδεση με βάση τη διαφάνεια, την αντικειμενικότητα, τη χωρίς διακρίσεις αναλογικότητα και τη δημιουργία πολλαπλών κόμβων σε όλη την Ελλάδα. Η τιμολόγηση της διασύνδεσης πρέπει να είναι προσανατολισμένη στο κόστος, λαμβάνοντας υπόψη τη διεθνή πρακτική.
- Ομαλή μετάβαση και εφαρμογή του νέου Εθνικού Σχεδίου Αριθμοδότησης, καθορισμός και εφαρμογή ενός νέου πλαισίου σχετικά με τη διαχείριση των ονομάτων χώρου (domain names).
- Αποσαφήνιση των όρων εγκατάστασης κοινόχρηστων υπηρεσιών για δεδομένα (π.χ. Internet) και εγκαταστάσεις κοινόχρηστων τερματικών, τηλεφώνων κλπ. Σε δημόσιους χώρους.

Εναλλακτικά δίκτυα.

Τέλος, στο πλαίσιο της απελευθέρωσης των τηλεπικοινωνιών είναι σημαντική η μεσοπρόθεσμη αξιοποίηση εναλλακτικών δικτύων στη χώρα. Ως εναλλακτικά δίκτυα νοούνται οποιεσδήποτε τηλεπικοινωνιακές υποδομές εκτός του δικτύου του κατέχοντος την μονοπωλιακή θέση Οργανισμού (στην περίπτωση της χώρας μας ΟΤΕ).

Η ανάπτυξη εναλλακτικών δικτύων θα ωθήσει στην προσαρμογή στο διεθνές ανταγωνιστικό περιβάλλον, ενώ θα δημιουργήσει και προϋποθέσεις για ορισμένες δημόσιες σήμερα επιχειρήσεις να διαφοροποιήσουν τη στρατηγική τους και να προσανατολιστούν σε νέες επιχειρηματικές δραστηριότητες με οφέλη για τον καταναλωτή από την τόνωση του ανταγωνισμού.

Η θέσπιση του νέου Νόμου και η απελευθέρωση της αγοράς τηλεπικοινωνιών επιτρέπει την ανάπτυξη παρόμοιων εναλλακτικών δικτύων χωρίς σπατάλη δημοσίων πόρων, στη βάση επιχειρηματικών σχεδίων και με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια.

Στο πλαίσιο της απελευθέρωσης των τηλεπικοινωνιών, προτεραιότητα της πολιτείας είναι η ολοκλήρωση του θεσμικού πλαισίου με τη συμπλήρωση της δευτερογενούς νομοθεσίας και η εφαρμογή συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού στην αγορά.

10.5. Παροχή καθολικής υπηρεσίας

Για την Ελλάδα, η παροχή καθολικής υπηρεσίας αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της πολιτικής για την περιφερειακή ανάπτυξη και την καθολική συμμετοχή των πολιτών στην επερχόμενη Κοινωνία της Πληροφορίας όπου η ελεύθερη πρόσβαση στην πληροφορία θεωρείται θεμελιώδες δικαίωμα για κάθε πολίτη.

Καθολική υπηρεσία

Ο ΟΤΕ είναι υπόχρεος για την παροχή της Καθολικής Υπηρεσίας με απόφαση της ΕΕΤΤ έως 31-12-2002. .

Ειδικά για τον ΟΤΕ και για το χρονικό διάστημα έως 31-12-2002 ως Καθολική Υπηρεσία καθορίζεται ένα σύνολο υπηρεσιών οι οποίες περιλαμβάνουν:
Πρόσβαση στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο (Φωνητική Τηλεφωνία για εθνικές και διεθνείς κλήσεις, επικοινωνίες τηλεομοιοτυπίας ομάδας ΙΙΙ, μετάδοση δεδομένων φωνητικής ζώνης μέσω modem),
Υπηρεσίες τηλεφωνητή, υπηρεσία πληροφοριών τηλεφωνικού καταλόγου,
Κατάλογοι συνδρομητών σε έντυπη ή/και ηλεκτρονική μορφή, κοινόχρηστα τηλέφωνα,
Δωρεάν πρόσβαση σε υπηρεσίες εκτάκτου ανάγκης «112 »

Η μεταβαλλόμενη έννοια της καθολικής υπηρεσίας.

Η καθολική υπηρεσία έχει διπλό ρόλο: κοινωνικό (ως μέσο αποφυγής αποκλεισμών) αλλά και αναπτυξιακό (στηρίζει την αναπτυξιακή διαδικασία). Ορίζεται ως σύνολο υπηρεσιών, προδιαγεγραμμένης ποιότητας, που είναι διαθέσιμο σε όλους τους χρήστες ανεξάρτητα από τη γεωγραφική τους θέση ή άλλους περιοριστικούς παράγοντες (π.χ. άτομα με ειδικές ανάγκες) και, υπό το πρίσμα των εκάστοτε ειδικών εθνικών συνθηκών, είναι οικονομικά προσιτή.

Το περιεχόμενο της καθολικής υπηρεσίας είναι δυναμικά καθοριζόμενο, καθώς προβλέπεται ότι οι τηλεπικοινωνιακές υποδομές συνεχώς θα βελτιώνονται. Υπό το πρίσμα αυτό, τόσο η Ε.Ε. όσο και άλλοι παγκόσμιοι οργανισμοί (π.χ. ΟΟΣΑ) δίνουν ιδιαίτερη σημασία στο περιεχόμενο και τη δυναμική έννοια της καθολικής υπηρεσίας και υποστηρίζουν ότι το πρώτο βήμα προς την ανάπτυξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας θα έχει σαν αφετηρία την καθολική υπηρεσία.

Στη χώρα μας σήμερα η καθολική υπηρεσία προσφέρεται από τον ΟΤΕ και το περιεχόμενό της εστιάζεται κυρίως σε υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας μέσω σταθερής σύνδεσης, επιτρέποντας και τη χρήση τηλεφωτοτυπίας καθώς και την αποστολή δεδομένων σε χαμηλές ταχύτητες. Επιπλέον, προβλέπεται η παροχή υπηρεσιών τηλεφωνητή, αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών, αναζήτησης σε καταλόγους, καθώς και κοινόχρηστων τηλεφωνικών συσκευών, με ταυτόχρονη μέριμνα για αντίστοιχες παροχές και σε άτομα με ειδικές ανάγκες.

Με την πρόοδο της τεχνολογίας, την εξέλιξη της αγοράς και τις μεταβολές των απαιτήσεων των χρηστών οι "καθολικές υπηρεσίες" μπορούν να τροποποιηθούν ώστε να συμπεριλαμβάνουν :

- την επιδότηση τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών στις οικονομικά ασθενέστερες κοινωνικές κατηγορίες,
- τη δυνατότητα σύνδεσης σχολείων, βιβλιοθηκών, κέντρων υγείας και Νοσοκομείων στο, παγκόσμιο Ιστό (Internet) σε ειδικές τιμές.

Σε πολλές χώρες (όπως και στην Ε.Ε.), ιδιαίτερη έμφαση δίδεται σε θέματα κοστολόγησης και χρηματοδότησης της καθολικής υπηρεσίας (ενόψει της

απελευθέρωσης της αγοράς), καθώς η ανάπτυξή της αναμένεται να επηρεάσει σημαντικά βασικές δραστηριότητες όπως είναι η εκπαίδευση ή/και η επαγγελματική κατάρτιση των πολιτών. Ως βασική αρχή απαραίτητες είναι πληροφορίες (και η πρόσβαση των χρηστών σε αυτές) σχετικά με το κόστος και τις τιμές των υπηρεσιών, με την ποιότητά τους και με το κατά πόσον ικανοποιούνται οι στόχοι διασφάλισης αυτής της ποιότητας.

Η κοστολόγηση της καθολικής υπηρεσίας σημαίνει ακριβή και μηαμφισβητήσιμο προσδιορισμό του κόστους των αντιοικονομικών υποχρεώσεών της, καθώς με βάση αυτούς τους υπολογισμούς θα καθορίζεται και ο τρόπος χρηματοδότησής της. Το κόστος παροχής της καθολικής υπηρεσίας υπολογίζεται με βάση το καθαρό κόστος, δηλαδή ως η διαφορά μεταξύ του κόστους λειτουργίας ενός οργανισμού με υποχρέωση καθολικής υπηρεσίας και αντίστοιχης λειτουργίας χωρίς αυτή την υποχρέωση. Ο υπολογισμός του κόστους πρέπει να γίνεται ξεχωριστά για κάθε υπηρεσία, γεωγραφική περιοχή, ειδικές ομάδες πολιτών και άτομα με ειδικές ανάγκες, και να στηρίζεται σε διαδικασίες που να εξασφαλίζουν αντικειμενικότητα, διαφάνεια, εξάλειψη διακρίσεων και αναλογικότητα.

Υπόχρεοι συνεισφοράς στο κόστος της καθολικής υπηρεσίας θα είναι όσοι παρέχουν δημόσια τηλεπικοινωνιακά δίκτυα ή/και δημοσίως διαθέσιμες υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας. Σύμφωνα με την οδηγία της Ε.Ε. για παροχή ανοικτού δικτύου, δύο είναι οι προτεινόμενοι τρόποι χρηματοδότησης της καθολικής υπηρεσίας: η δημιουργία ανεξάρτητου ταμείου καθολικής υπηρεσίας σε εθνικό επίπεδο και η πληρωμή επιπρόσθετου τέλους από όσους συνδέονται στο δίκτυο.

Και στις δύο περιπτώσεις, προαπαιτείται η πιστοποίηση του κόστους από την Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων. Στην περίπτωση δημιουργίας ανεξάρτητου ταμείου, αυτό διοικείται από ανεξάρτητο φορέα, υπεύθυνο για τη συλλογή των συνεισφορών από τους υπόχρεους και τις αντίστοιχες πληρωμές.

Οι Ευρυζωνικές υπηρεσίες στην Κοινωνία της Πληροφορίας

Η ανάπτυξη της ευρυζωνικής πρόσβασης στην Κοινωνία της Πληροφορίας εμφανίζεται πλέον ως καθοριστικός παράγοντας για την εξέλιξη και διάδοσή της σύμφωνα και με τις σχετικές κατευθύνσεις και στρατηγικά κείμενα της Ε.Ε. και του Ο. Σ. Α.

Ολόκληρο το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κοινωνία της Πληροφορίας χαρακτηρίζεται από διάφορες δράσεις για την ανάπτυξη προσβάσεων ευρείας ζώνης σε θεματικούς τομείς όπως η εκπαίδευση, η δημόσια διοίκηση, η υγεία και οι επιχειρήσεις με έμφαση στις περιφέρειες και τις απόμακρυσμένες περιοχές.

Αναγνωρίζοντας την σημασία των Ευρυζωνικών υπηρεσιών στην ανάπτυξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας στην Ελλάδα, η κυβέρνηση προχωρά μέσα στο 2002 στον συντονισμό των σχετικών ενεργειών, πάντα σε συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα, μέσα από δράσεις του Επιχειρησιακού Προγράμματος Κοινωνία της Πληροφορίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11. ΤΟ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

11.1. Ο νομοθέτης μπροστά σε καινοφανή προβλήματα

Η Κοινωνία της Πληροφορίας σε συνδυασμό με τις διαδικασίες της σταδιακής απελευθέρωσης και παγκοσμιοποίησης των αγορών θέτουν νέα προβλήματα για την Πολιτεία και το νομοθέτη. Στην ψηφιακή εποχή, το δίκαιο και οι κανονιστικές ρυθμίσεις καλούνται να επιτύχουν μια ισορροπία ανάμεσα σε δύο εξίσου σημαντικούς στόχους:

- Την προστασία θεμελιωδών δικαιωμάτων, όπως της πρόσβασης στην πληροφορία, της ιδιωτικότητας, των συνθηκών εργασίας, της πνευματικής δημιουργίας και της προστασίας των καταναλωτών στην Κοινωνία της Πληροφορίας,
- Τη δημιουργία ενός θεσμικού και κανονιστικού πλαισίου το οποίο θα ενθαρρύνει την παραγωγή νέων προϊόντων και υπηρεσιών και γενικότερα την οικονομική ανάπτυξη στην Κοινωνία της Πληροφορίας.

Νέα αγαθά, νέες υπηρεσίες. Μία πρώτη δυσκολία βρίσκεται στον προσδιορισμό της φύσης των αγαθών και υπηρεσιών που παράγονται, ανταλλάσσονται, διακινούνται στο πλαίσιο της Κοινωνίας της Πληροφορίας. Οι κανόνες, η ίδια η σύλληψη και διάρθρωση της νομοθετικής ύλης, οι διαδικασίες του νομοθετείν, είναι προσανατολισμένα στα δεδομένα της βιομηχανικής κοινωνίας. Οι μηχανισμοί ρύθμισης και οι βασικές αρχές, όπως η εισαγωγή συστημάτων αδειοδότησης, που εκπονήθηκαν και δοκιμάστηκαν στους -παραδοσιακούς πλέον - τομείς των τηλεπικοινωνιών και της ραδιοτηλεόρασης δεν είναι πάντα κατάλληλοι για τη ρύθμιση και επίλυση των προβλημάτων της Κοινωνίας της Πληροφορίας.

Νέο δίκαιο για την Κοινωνία της Πληροφορίας;

Η Κοινωνία της Πληροφορίας σημαίνει την εκ θεμελίων ανατροπή του κανονιστικού συστήματος; Αφετηρία της προσέγγισης μας είναι η «οικονομία των μέσων». Η παραγωγή νέων ρυθμίσεων καθεαυτή επιτείνει την πολυπλοκότητα και την αδιαφάνεια. Η εισαγωγή νέων κανόνων είναι αναγκαία και χρήσιμη μόνο εφόσον οι υπάρχοντες αδυνατούν να δώσουν λύσεις.

Αδυναμίες του κανονιστικού πλαισίου. Το σημερινό κανονιστικό πλαίσιο παρουσιάζει δύο αδυναμίες που δυσχεραίνουν και μειώνουν τη ρυθμιστική ικανότητά του ως προς τις σχέσεις στην Κοινωνία της Πληροφορίας: αφενός είναι προσανατολισμένο στη ρύθμιση «στατικών» καταστάσεων που εξελίσσονται και αλλάζουν με σχετική βραδύτητα, και αφετέρου αφορά σε σχέσεις του «υπαρκτού», του «εμπράγματος» κόσμου ενώ όλο και περισσότερες δραστηριότητες συντελούνται σε μία «άυλη» πραγματικότητα.

Ανάγκη για νέες ισορροπίες. Η νέα αυτή πραγματικότητα επιβάλλει την επανεξέταση των όρων πρόσβασης στην πληροφορία αλλά και των όρων κτήσης

και χρήσης της. Η ανάγκη για νέους κανόνες για την προστασία δεδομένων, την προστασία της ιδιωτικότητας, την εμπορική χρήση υλικού που προστατεύεται από την πνευματική ιδιοκτησία κλπ. είναι προφανής. Αναμφίβολα προκύπτουν και εδώ συγκρούσεις δικαιωμάτων καθώς συχνά στην επιδίωξη εκμετάλλευσης πληροφοριών αντιτάσσεται το συμφέρον προστασίας των πληροφοριών ή άλλων δικαιωμάτων που συνδέονται με αυτές.

Οι λύσεις αναζητούνται με γνώμονα την εξισορρόπηση των συμφερόντων στο καλύτερο σημείο.

Ενιαίο ρυθμιστικό πλαίσιο για τις νέες τεχνολογίες;

Η τεχνολογική ανάπτυξη αφορά τομείς οι οποίοι ρυθμίζονται από ειδικούς κανόνες. Ωστόσο η σύγκλιση των τομέων των τηλεπικοινωνιών, των μέσων μαζικής ενημέρωσης και των τεχνολογιών της πληροφόρησης δεν είναι άμοιρη συνεπειών για τη θεσμοθέτηση των κανόνων που αφορούν και ρυθμίζουν τους επιμέρους τομείς, κανόνες που αναφέρονται και υπακούουν σε λογικές, επιλογές, ρυθμίσεις και αρχές διαφορετικές από τομέα σε τομέα.

Η σύγκλιση είναι κυρίως τεχνολογικό φαινόμενο με οικονομικές επεκτάσεις. Δεν αίρει όμως τις διαφορές μεταξύ των διάφορων κοινωνικών αγαθών και αξιών. Η σύγκλιση των τεχνολογιών δεν συνεπάγεται αυτονόητα την «σύγκλιση των νομοθεσιών» και την αναγωγή όλων των κανόνων σε μία και μόνη ρυθμιστική προσέγγιση, ανεξάρτητα από το εάν πρόκειται για το περιεχόμενο ή εάν αφορά στη μετάδοσή του, εάν πρόκειται για το δικαίωμα πληροφόρησης ή τις προδιαγραφές ποιότητας προϊόντων.

Επίσης δεν πρέπει να αγνοούνται τα ειδικά χαρακτηριστικά των αγορών κάθε τομέα. Το ραδιοτηλεοπτικό πρόγραμμα για παράδειγμα δεν είναι είδος software ώστε να εξομοιώνεται με αυτό. Ακόμη και εάν η δραστηριοποίηση του νομοθέτη σε όλα αυτά τα πεδία έχει ως κοινό έρεισμα νομιμοποίησης την «Κοινωνία της Πληροφορίας» θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η σύγκλιση αλλά ταυτόχρονα και οι διαφορές και κυρίως η συνταγματική/νομοθετική βάση και ο σκοπός των επιμέρους ρυθμίσεων.

Για τους λόγους αυτούς, η πολιτεία δεσμεύεται για τη συνεχή επανεξέταση του ρυθμιστικού και κανονιστικού πλαισίου όπως και για την ενίσχυση του ρόλου των ρυθμιστικών αρχών με βάση τις συνεχείς (και συχνά απρόβλεπτες) εξελίξεις στην τεχνολογία αλλά και τη διεθνή εμπειρία.

Νομοθετική παρέμβαση ή αυτορρύθμιση; Πρωταγωνιστικό ρόλο στην ανάπτυξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας έχει ο ιδιωτικός τομέας. Αυτό θέτει το ερώτημα εάν και σε ποιο βαθμό είναι αναγκαία η παρέμβαση του νομοθέτη ή εάν θα πρέπει να λειτουργήσουν οι δυνάμεις και οι ανάγκες της αγοράς για να ρυθμίσουν τα συμφέροντα και τις σχέσεις στην Κοινωνία της Πληροφορίας.

Το αίτημα της απορρύθμισης αλλά και -συμπληρωματικά ή «διορθωτικά» --η προβολή της αυτορρύθμισης ως εναλλακτικής δυνατότητας στον

"παραδοσιακό κανόνα δικαίου" είναι κατανοητά εφόσον η αποδέσμευση από γραφειοκρατικές, αργές, δυσκίνητες διαδικασίες έχει σαν αποτέλεσμα μεγαλύτερη τεχνολογική αλλά πρωτίστως οικονομική απόδοση των εφαρμογών της Κοινωνίας της Πληροφορίας. Η παρέμβαση του νομοθέτη παραμένει ωστόσο αναγκαία για να εξασφαλίσει την εξισορρόπηση των συμφερόντων, να διασφαλίσει ότι η Κοινωνία της Πληροφορίας θα ρυθμίζεται από τις αρχές της ισότητας και της ελευθερίας και να εγγυηθεί τη δημοκρατική δομή και προσανατολισμό της.

Οι μεταλλαγές που συνεπιφέρουν οι νέες τεχνολογίες σε όλα τα πεδία δεν πρέπει να οδηγήσουν στην ανατροπή των βασικών αρχών που διέπουν ένα δημοκρατικό κράτος δικαίου: σεβασμός των δικαιωμάτων, διαφάνεια και ασφάλεια δικαίου. Οι κανόνες του ανταγωνισμού από μόνοι τους δεν μπορούν να προσφέρουν αυτές τις εγγυήσεις. Η προστασία του ελεύθερου και ανόθευτου ανταγωνισμού είναι αναγκαία συνθήκη για την ανάπτυξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας αλλά δεν αρκεί για την κατοχύρωση του πολιτικού, κοινωνικού και πολιτιστικού πλουραλισμού.

Η Πολιτεία θα διασφαλίσει ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στην υποδομή και την πληροφορία εγγυώμενη παράλληλα τις συνθήκες για ποικιλία δυνατοτήτων και προσφορών στην αγορά. Θα εγγυηθεί την είσοδο και συμμετοχή όλων των "παικτών" στην αλυσίδα της βιομηχανίας της Κοινωνίας της Πληροφορίας (χρήστες, service providers, network operators κλπ.). Η συμμετοχή όλων των παραγόντων στο σχεδιασμό, και την ανάπτυξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας είναι μεγάλης σημασίας.

Στο πλαίσιο αυτής της συμμετοχής η χρησιμότητα της εκπόνησης δεσμευτικών κανόνων και από τους ίδιους τους συμμετέχοντες αποτελεί, σε συνδυασμό με την αντίστοιχη νομοθεσία και τους μηχανισμούς εφαρμογής που έχουν εισαχθεί, κατάλληλο εργαλείο προσδιορισμού, εξισορρόπησης και προστασίας των ποικίλων συμφερόντων. Συχνά δε και εφόσον εκκινεί από τις αρχές που έχει προσδιορίσει η Πολιτεία φέρνει τον κανόνα δικαίου πιο κοντά στις ανάγκες και τις αναμονές όλων των συμμετεχόντων στις διαδικασίες της Κοινωνίας της Πληροφορίας και αυξάνει την εμπιστοσύνη.

Το κανονιστικό μοντέλο που αρμόζει στην Κοινωνία της Πληροφορίας δεν είναι μονοδιάστατο: συντίθεται από το γενικό νομοθετικό πλαίσιο που ορίζει το Κοινοβούλιο, συμπληρώνεται από τους ειδικότερους κανόνες που θέτει η Διοίκηση ή οι ανεξάρτητες αρχές, στις οποίες έχει ανατεθεί η εποπτεία, η ρύθμιση και ο έλεγχος δραστηριοτήτων που αφορούν την Κοινωνία της Πληροφορίας (Εθνικό Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο, Επιτροπή Ανταγωνισμού, Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων, Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων) και ολοκληρώνεται με κανόνες που ορίζουν οι φορείς του ιδιωτικού τομέα με αυτοδέσμευση.

11.2. Η πρόσβαση στην πληροφορία και η προστασία της ιδιωτικής ζωής και των δικαιωμάτων των πολιτών

Ελευθερία της πληροφόρησης και προστασία της ιδιωτικής ζωής.

Η ελευθερία της πληροφόρησης και η προστασία της ιδιωτικής ζωής συνιστούν εγγενή χαρακτηριστικά της δημοκρατικής δομής και οργάνωσης της κοινωνίας. Τα αγαθά αυτά αντιμετωπίζονται --και συχνά είναι --ως συγκρουόμενα και αλληλοαναιρούμενα. Εντάσσονται όμως σε κανονιστικό σύστημα με σημείο αναφοράς την ικανότητα επικοινωνίας των πολιτών. Αποτελούν μέρος μιας συνολικής ρύθμισης της χρήσης της πληροφορίας και της οργάνωσης των πληροφοριακών διαύλων και ροών στην κοινωνία. Είναι ταυτόχρονα τμήμα μιας διαδικασίας εξισορρόπησης εξουσιών, δημόσιων και ιδιωτικών, πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών που εδραϊώνουν την ισχύ τους στην πληροφορία και την επικοινωνία.

Σύμφωνα με τη νέα συνταγματική δέσμευση (Άρθρο 5Α/παρ.1): «Καθένας έχει δικαίωμα στην πληροφόρηση, όπως νόμος ορίζει. Περιορισμοί στο δικαίωμα αυτό είναι δυνατό να επιβληθούν με νόμο, μόνο εφόσον είναι απολύτως αναγκαίοι και δικαιολογούνται για λόγους εθνικής ασφάλειας, καταπολέμησης του εγκλήματος ή προστασίας δικαιωμάτων και συμφερόντων τρίτων»

Πρόσβαση για όλους σε νέες υπηρεσίες επικοινωνίας και πληροφόρησης. Η ικανότητα συμμετοχής των πολιτών στα κοινά προϋποθέτει την πρόσβαση στις πηγές πληροφόρησης. Η διάθεση των πληροφοριών, η πρόσβαση στις πηγές πληροφόρησης είναι λειτουργική βάση μιας πλουραλιστικής δημοκρατίας, καθώς μόνο ο πληροφορημένος πολίτης μπορεί να είναι ενεργός πολίτης. Η Κοινωνία της Πληροφορίας στοιχειοθετεί υπ' αυτήν την έννοια τμήμα της «ανοιχτής κοινωνίας».

Η εξέλιξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας δεν πρέπει να οδηγήσει σε ανισότητες και «αναλφαβητισμούς», σε διάκριση των πολιτών σε έχοντες πρόσβαση στη γνώση και την πληροφόρηση και σε πληροφοριακά αποκλεισμένους.

Συνολικό ρυθμιστικό πλαίσιο για την πρόσβαση των πολιτών στα δίκτυα επικοινωνίας.

Το δικαίωμα πρόσβασης στις πληροφορίες του δημόσιου τομέα που είχε κατοχυρωθεί ήδη με το νόμο 1599/86 επιβεβαιώθηκε και εξειδικεύτηκε με τις ρυθμίσεις του νόμου 2690/99 «Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας». Ο νομοθέτης, με αφετηρία το συνταγματικό δικαίωμα της πληροφόρησης, θα διασφαλίσει περαιτέρω με θεσμικά, κανονιστικά και οργανωτικά μέτρα την ίση πρόσβαση στην πληροφορία, τη μετάδοση και λήψη της πληροφορίας και πιο συγκεκριμένα θα δημιουργήσει συνολικό ρυθμιστικό πλαίσιο για την πρόσβαση των πολιτών στα δίκτυα επικοινωνίας και στις νέες υπηρεσίες επικοινωνίας και πληροφόρησης.

Η Πολιτεία καλείται να εγγρηθεί αλλά και να οργανώσει το δικαίωμα του καθενός να έχει ελάχιστη έστω πρόσβαση στο δίκτυο. Ένα πρώτο βήμα αποτελεί η διεύρυνση της επιμόρφωσης και της εξοικείωσης των πολιτών με τη γνώση, την κατανόηση και τη χρήση των νέων υπηρεσιών επικοινωνίας και πληροφόρησης.

Ιδιαίτερη έμφαση αποδίδεται στη διασφάλιση της ελευθερίας της έκφρασης. Στο πλαίσιο των υπηρεσιών επικοινωνίας και πληροφόρησης θα επανεξεταστεί το

περιεχόμενο, οι εγγυήσεις και οι (θεσμικοί, πραγματικοί και οργανωτικοί) όροι άσκησης του δικαιώματος και ιδίως η άσκηση των δημοσιογραφικών ελευθεριών στα ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης.

Η ιδιωτική ζωή και τα δικαιώματα των πολιτών της Κοινωνίας της Πληροφορίας.

Συστατικό στοιχείο της Κοινωνίας της Πληροφορίας είναι η συλλογή και αξιοποίηση πληροφοριών. Σε αυτές ανήκουν και πληροφορίες που αφορούν τα πρόσωπα, οι λεγόμενες προσωπικές πληροφορίες ή προσωπικά δεδομένα. Η ραγδαία ανάπτυξη των τεχνολογικών δυνατοτήτων, η επέκταση της χρήσης των προσωπικών πληροφοριών από το κράτος και τους ιδιώτες συνεπιφέρει ωστόσο πολλούς κινδύνους για την ιδιωτική ζωή, τα δικαιώματα και τις ατομικές ελευθερίες.

Το αναθεωρημένο Σύνταγμα κατοχυρώνει πλέον και ρητά το συνταγματικό δικαίωμα της προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Σύμφωνα με το νέο άρθρο 9Α «Καθένας έχει δικαίωμα προστασίας από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των προσωπικών του δεδομένων, όπως ο νόμος ορίζει. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων διασφαλίζεται από ανεξάρτητη αρχή, που συγκροτείται και λειτουργεί όπως ο νόμος ορίζει»

Η προστασία των πληροφοριών που καλείται να παράσχει ο νομοθέτης αποτελεί ουσιαστική προϋπόθεση για μια δημοκρατική πολιτεία που βασίζεται στην ελευθερία δράσης και συμμετοχής των πολιτών της και στην άσκηση των θεμελιωδών ατομικών ελευθεριών τους χωρίς οι ενέργειες, οι συμπεριφορές και οι συνήθειές τους να γίνονται αντικείμενο καταγραφής, καταχώρησης και εκμετάλλευσης από τρίτους.

Η ιδιωτικότητα στο Internet. Το Internet έχει αρχίσει να μεταβάλλει τον τρόπο που ζούμε και επικοινωνούμε, σκεφτόμαστε και λειτουργούμε ως πολίτες, εργαζόμενοι, καταναλωτές. Το Διαδίκτυο εξελίσσεται σε μέσο μαζικής επικοινωνίας και συναλλαγών, ενώ ταυτόχρονα μεταβάλλεται από «κλειστό» forum ανταλλαγής πληροφοριών και απόψεων σε παγκόσμιο «παζάρι». Ωστόσο η ενδοδικτυακή δραστηριότητα υποκρύπτει κινδύνους για την ιδιωτικότητα που συχνά αγνοούν οι χρήστες, καθώς κάθε «επίσκεψη» και «πλοήγηση» αφήνει «ψηφιακά ίχνη» και επιτρέπει τη δημιουργία βιοπροτραίτων για τον καθένα από εμάς.

Ο κυβερνοχώρος δεν είναι μία περιοχή εκτός δικαίου. Η πολιτική που αφορά στο Internet διαμορφώνεται βάσει σαφώς καθορισμένων αρχών και αξιών. Στο πλαίσιο αυτό, και με την επιφύλαξη της προστασίας άλλων συμφερόντων όπως η καταπολέμηση παράνομων συμπεριφορών, εξετάζεται η διασφάλιση της δυνατότητας ανώνυμης ή/και ψευδώνυμης χρήσης των υπηρεσιών που παρέχονται μέσω Διαδικτύου καθώς και η διασφάλιση της ενημέρωσης και των άλλων δικαιωμάτων των χρηστών.

Η νομοθεσία για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Το ελληνικό Κοινοβούλιο ψήφισε το 1997 τον Ν. 2472/97 «για την προστασία του ατόμου έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα». Θεμέλιοτης νομοθετικής παρέμβασης είναι το δικαίωμα των ανθρώπων να γνωρίζουν ποιους, τι και για ποιο σκοπό επεξεργάζεται πληροφορίες που τους αφορούν και να (συν)-αποφασίζουν καταρχήν οι ίδιοι ποιες προσωπικές πληροφορίες θα γίνουν γνωστές στο περιβάλλον τους.

Το σύστημα προστασίας που εισήγαγε το Κοινοβούλιο με την ψήφιση του νόμου 2472/97 βασίζεται στις ακόλουθες αρχές:

- ✓ η επεξεργασία προσωπικών πληροφοριών είναι επιτρεπτή μόνο στις περιπτώσεις που ο νόμος προσδιορίζει περιοριστικά και δεσμευτικά,
- ✓ η επεξεργασία επιτρέπεται μόνο για νόμιμους, θεμιτούς και εξειδικευμένους σκοπούς που είναι γνωστοί στον πολίτη,
- ✓ αναγνωρίζονται και κατοχυρώνονται νέα δικαιώματα των πολιτών για να αμύνονται έναντι των προσβολών της ιδιωτικής ζωής και της προσωπικότητάς τους (δικαίωμα προηγούμενης πληροφόρησης, διόρθωσης, αποζημίωσης),
- ✓ ιδρύθηκε Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (www.dpa.gr) με αντικείμενο τον έλεγχο της τήρησης της σχετικής νομοθεσίας και ευρύτατες αρμοδιότητες. Η ανεξάρτητη αυτή Αρχή είναι συμπαραστάτης του πολίτη στην υπεράσπιση των δικαιωμάτων και συμφερόντων του έναντι αυτών που επεξεργάζονται πληροφορίες που τον αφορούν. Η Αρχή αυτή συμπληρώνει 4 χρόνια λειτουργίας και ήδη γίνονται ορατά τα πρώτα αποτελέσματα για την προστασία των δεδομένων των πολιτών (πχ. Κανόνες κατηγοριοποίησης δεδομένων της Τειρεσίας Α.Ε. , προστασία δεδομένων των εργαζομένων)
- ✓ Οι ρυθμίσεις του Ν. 2472/97 συμπληρώθηκαν από τον Ν. 2774/99 για την «Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στον τηλεπικοινωνιακό τομέα». Ο νόμος αυτός κατοχύρωσε σημαντικά δικαιώματα των συνδρομητών και χρηστών τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών όπως το δικαίωμα να αποκρούουν μη ζητηθείσες κλήσεις ή να μην περιλαμβάνονται σε ηλεκτρονικούς καταλόγους εφόσον δεν το επιθυμούν.

Πεποίθηση και επιδίωξη της κυβερνητικής πολιτικής είναι τα κατοχυρωμένα στον offline κόσμο δικαιώματα και συμφέροντα των πολιτών θα πρέπει να κατοχυρώνονται με την ίδια εάν όχι με μεγαλύτερη ένταση και στον on-line κόσμο.

Η ύπαρξη επαρκών εγγυήσεων για την προστασία της ιδιωτικής ζωής και των ατομικών ελευθεριών των πολιτών δεν αφορά μόνο το δημοκρατικό χαρακτήρα της μεταβιομηχανικής εποχής. Οι εγγυήσεις αυτές είναι κρίσιμες για τη συμμετοχή στη ροή πληροφοριών και συναλλαγών και κατά συνέπεια ζωτικής σημασίας για τη δημιουργία κλίματος ασφάλειας και ευρείας εμπιστοσύνης στη χρήση των παγκόσμιων δικτύων.

11.3. Ο καταναλωτής στην Κοινωνία της Πληροφορίας

Απώλεια της ανωνυμίας του καταναλωτή. Η ραγδαία ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου συνεπιφέρει μείζονες αλλαγές στις καταναλωτικές συνήθειες και συμπεριφορές των ανθρώπων. Τα δίκτυα από αγωγοί ροής δεδομένων μεταβάλλονται καθυτά σε αγορές. Προϊόντα και υπηρεσίες προσφέρονται, προβάλλονται και διακινούνται δια των νέων μέσων. Οι μέθοδοι προσέγγισης

αλλάζουν ριζικά: η προσέγγιση του καταναλωτή δια της εικονικής πραγματικότητας είναι αμεσότερη και ευκολότερη από την προσέγγιση του ανώνυμου πελάτη ενός εμπορικού καταστήματος. Η ανωνυμία του παραδοσιακού καταναλωτή συρρικνώνεται περαιτέρω από τις δυνατότητες τηλεαγορών και τηλε-πληρωμών και την ευρύτατη χρήση πιστωτικών και "έξυπνων" καρτών.

Η επιθετική διαφήμιση με τα νέα τεχνικά μέσα, η "ποιότητα" των νέων προϊόντων που παραγγέλλονται ή/και παρέχονται ψηφιακά, η διεθνοποίηση των συναλλαγών και η έλλειψη γνώσεων για τις νέες δυνατότητες και τις συνέπειες τους, εντείνουν την ανασφάλεια του καταναλωτή. Η προστασία του συνιστά ένα από τα πλέον σοβαρά ζητήματα που τίθενται σε συνδυασμό με τη σύναψη συμβάσεων μέσω ηλεκτρονικών μέσων ή τη χρήση των νέων τεχνολογιών για την προώθηση πωλήσεων.

Η νομοθεσία για την προστασία των καταναλωτών

Ο Ν. 2251/94 για την "προστασία των καταναλωτών" έχει καθιερώσει ιδιαίτερες προστατευτικές ρυθμίσεις και δικαιώματα για τους καταναλωτές:

- ✓ Ρυθμίζονται οι συμβάσεις από απόσταση και ορίζεται συγκεκριμένα ότι η χρησιμοποίηση των τεχνικών επικοινωνίας για τις συμβάσεις από απόσταση πρέπει να γίνεται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μην προσβάλλεται η ιδιωτική ζωή του καταναλωτή.
- ✓ Απαγορεύεται χωρίς τη συναίνεση του καταναλωτή η χρησιμοποίηση τεχνικών επικοινωνίας όπως τηλεφώνου, αυτόματης κλήσης, τηλεμοιτυπίας (φαξ), ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή άλλου ηλεκτρονικού μέσου επικοινωνίας για την πρόταση σύναψης σύμβασης.

Παράλληλα, προωθείται η μεταφορά της οδηγίας 2000/31/EK στην εσωτερική νομοθεσία. Η συγκεκριμένη οδηγία κατοχυρώνει, μεταξύ των άλλων, εκτεταμένα δικαιώματα ενημέρωσης των καταναλωτών όσον αφορά υπηρεσίες ηλεκτρονικού εμπορίου προκειμένου να εξασφαλιστούν η ασφάλεια δικαίου και η εμπιστοσύνη του καταναλωτή.

Πολύ σημαντική πρωτοβουλία είναι και ο «Δεκάλογος του καταναλωτή (2001)» (<http://www.ebusinessforum.gr/dekalogos/>)

ένα μηδεσμευτικό κείμενο που συντάχθηκε στα πλαίσια του eBusiness Forum με στόχο την ενημέρωση και προστασία του καταναλωτή στην ψηφιακή οικονομία.

Οι επιλογές της Κυβέρνησης όπως αποτυπώθηκαν στο Ν. 2251/94 για την "προστασία των καταναλωτών" υπήρξαν καινοτόμες και ριζοσπαστικές και έθεσαν τις βάσεις της προστασίας των δικαιωμάτων του καταναλωτή στην Κοινωνία της Πληροφορίας.

Κατευθυντήρια αρχή της δράσης της Πολιτείας είναι ότι οι νέες τεχνολογίες, η σύγκλιση και οι δυνατότητες που διανοίγονται δεν πρέπει να οδηγήσουν σε περιορισμό των δικαιωμάτων του καταναλωτή και βλάβη των συμφερόντων του. Η έννομη προστασία δεν είναι δυνατόν να ποικίλλει ανάλογα με εάν και ποια μέσα ή "πλατφόρμες" χρησιμοποιεί.

Η προστασία του καταναλωτή ανεξάρτητα της «πλατφόρμας» κατανάλωσης αφορά τόσο στη θέση του καταναλωτή ως αντισυμβαλλόμενου όσο και στα άλλα θεμελιακά συμφέροντά του όπως η προστασία του ιδιωτικού βίου, η ευθύνη του παρέχοντος

υπηρεσίες, η διαφάνεια της τιμολόγησης, η πρόσβαση σε δικαστήρια ή άλλα δικαιοδοτικά όργανα σε περίπτωση αντιδικίας με αλλοδαπούς παρέχοντες υπηρεσίες καθώς και η άμυνα έναντι αθέμιτων και περιοριστικών όρων συναλλαγών.

Η Οδηγία για τη Διαφάνεια που υιοθέτησε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και θα μεταφερθεί στο εσωτερικό δίκαιο, κατοχυρώνει την προστασία των καταναλωτών καθώς εισάγει έναν μηχανισμό σύμφωνα με τον οποίο ορίζεται ότι τα παράπονα για ζημιές που προκύπτουν από λανθασμένες ή παραπλανητικές πληροφορίες ή υπηρεσίες θα εξετάζονται από τις αρχές και τα δικαστήρια της χώρας στη δικαιοδοσία της οποίας θα εμπίπτει ο παρέχων τις υπηρεσίες.

11.4. Η προστασία της πνευματικής δημιουργίας

Η προστασία της πνευματικής δημιουργίας είναι μία από τις περιοχές στις οποίες οι τεχνικές και νομικές λύσεις που σχετίζονται με τους όρους χρήσης της πληροφορίας είναι πρωτεύουσας σημασίας. Ο παραδοσιακός ρόλος του copyright, να ενισχύει τη δημιουργικότητα και να προστατεύει το δημιουργό, δοκιμάζεται από τις εξελίξεις, την εμφάνιση πολλών "δημιουργών", την ψηφιακή αξιοποίηση και διάδοση των έργων με πρωτόγνωρες μορφές, καθώς η ευκολία και η ακρίβεια της "αντιγραφής" ανατρέπει τη διάκριση πρωτότυπου και αντίγραφου.

Τα συγγραφικά και συγγενικά δικαιώματα διαδραματίζουν βασικό ρόλο για την ενθάρρυνση της διαθεσιμότητας κρίσιμης μάζας περιεχομένου στα παγκόσμια δίκτυα πληροφόρησης, δεδομένου ότι τα νέα προϊόντα και υπηρεσίες θα βασίζονται ή θα μεταφέρουν υλικό που προστατεύεται. Η ψηφιοποίηση και η σύγκλιση των τεχνολογιών επικοινωνιών και υπολογιστών επηρεάζουν σημαντικά τον τρόπο με τον οποίο τα έργα και το λοιπό προστατευμένο υλικό δημιουργείται, δημοσιεύεται, διαδίδεται και αντιγράφεται. Οι νέες αυτές εξελίξεις επιβάλλουν ανάλογη αναπροσαρμογή των καθεστώτων προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Ιδιαίτερη ρύθμιση απαιτεί και το θέμα της ονοματοδοσίας και καταχώρησης ονομάτων χώρου (domain names) στο πεδίο .gr . Μεταξύ άλλων και κυρίως χάριν της προστασίας του ανταγωνισμού -και οπωσδήποτε υπό το πρίσμα των διεθνών εξελίξεων -θα πρέπει να εξεταστεί εάν χρειάζεται η μετάβαση από την αρχή "first come, first served" στην καθιέρωση μιας ιδιαίτερης διαδικασίας για αποφυγή συγκρούσεων και νοθεύσεων του ανταγωνισμού. Οι διαπραγματεύσεις για την ονοματοδοσία διεξάγονται σε διεθνές επίπεδο και η Ελλάδα συμμετέχει μαζί με τους Ευρωπαίους εταίρους της.

Το νομοθετικό πλαίσιο για την προστασία της πνευματικής δημιουργίας

Το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο που συγκροτείται κυρίως από τον 2121/93 διαπνέεται από τα σύγχρονα ρεύματα αλλά η ρυθμιστική του ικανότητα επανεξετάζεται διαρκώς ενόψει των εξελίξεων στην ψηφιακή τεχνολογία και με αναφορά στα νέα προϊόντα και τις υπηρεσίες που χρήζουν προστασίας (είτε πρόκειται για υπηρεσίες on-line είτε πρόκειται για φυσικούς φορείς περιεχομένου όπως τα cd-rom κλπ.)

Η "Συνθήκη του Παγκόσμιου Οργανισμού για τα Πνευματικά Δικαιώματα για τα Συγγραφικά Δικαιώματα και η Συνθήκη για τις Εκτελέσεις και τις Εγγραφές Ήχου", εκσυγχρονίζει σε σημαντικό βαθμό τη διεθνή προστασία της πνευματικής

ιδιοκτησίας. Περιέχει διατάξεις που θα αποτελέσουν τη βάση για δίκαιες συνθήκες συναλλαγών όσον αφορά στην πνευματική ιδιοκτησία στην ψηφιακή εποχή και κατά τούτο αποτελούν σημείο αναφοράς για την αναθεώρηση της κοινοτικής και εθνικής νομοθεσίας.

Το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο συμπληρώθηκε με τον Ν. 2819/99 που αφορά στην νομική προστασία των βάσεων δεδομένων. Με τον νόμο αυτό εναρμονίζεται η εσωτερική νομοθεσία με την οδηγία 96/9/ΕΟΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, περιγράφονται τα δικαιώματα του δημιουργού και θωρακίζονται τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας των πολιτών.

Πρέπει να σημειωθεί ότι γίνεται η επεξεργασία και επίκειται η ενσωμάτωση της οδηγίας 2001/29/ΕΚ στην ελληνική νομοθεσία. Η οδηγία αυτή έρχεται να εναρμονίσει διάφορες πτυχές του θέματος της πνευματικής ιδιοκτησίας ανάμεσα στα κράτη μέλη και να εισάγει ένα σχετικό πλαίσιο κανόνων για την ψηφιακή εποχή.

11.5. Ηλεκτρονικές συναλλαγές: ενίσχυση μέσω της διασφάλισης

Η χρήση των παγκόσμιων δικτύων για επιχειρηματικούς και επαγγελματικούς σκοπούς αυξάνεται συνεχώς. Όλο και περισσότερες συναλλαγές και πληρωμές πραγματοποιούνται μέσω του ηλεκτρονικού υπολογιστή και του Διαδικτύου. Η εξέλιξη αυτή έχει επιφέρει προφανή θετικά αποτελέσματα για τις επιχειρήσεις και γενικότερα για τους συναλλασσόμενους αλλά κυρίως ουσιαστικές αλλαγές για την ίδια τη δομή της οικονομίας και της εργασίας. Η απόφαση για την έκταση και το είδος της ηλεκτρονικής συναλλαγής εναπόκειται αναμφίβολα στις επιχειρήσεις και στους πελάτες της.

Καθήκον της Πολιτείας είναι η δημιουργία ενός κανονιστικού πλαισίου για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές, ευέλικτου, ανάλογου με την ταχεία εξέλιξη της τεχνολογίας και των συναλλαγών που θα αφήνει τα μέγιστα δυνατά περιθώρια για την ελεύθερη διαμόρφωση της συμβατικής σχέσης.

Ρυθμιστέα ύλη. Τη ρυθμιστέα ύλη αποτελούν οι όροι υπό τους οποίους είναι έγκυρη και δεσμευτική για τα μέρη η ηλεκτρονική κατάρτιση συμβάσεων καθώς και τα ζητήματα ασφάλειας του συστήματος που είναι απαραίτητα για την αποδοχή και τη λειτουργία του. Ένα βήμα για τη δημιουργία εμπιστοσύνης στο σύστημα είναι η θέσπιση ελάχιστων κανόνων και προτύπων για ψηφιακές υπογραφές που θα περιλαμβάνουν τη σύσταση αρχών αρμόδιων για πιστοποίηση. Οι ψηφιακές υπογραφές θα έχουν πλήρη αναγνώριση όσον αφορά στις τυπικές απαιτήσεις και την αποδοχή τους.

Νομοθετικό πλαίσιο για τις ηλεκτρονικές υπογραφές. Το νομοθετικό πλαίσιο για τις ηλεκτρονικές υπογραφές ολοκληρώθηκε ήδη σε κοινοτικό επίπεδο αλλά τα σχετικά ζητήματα εξετάζονται παράλληλα σε εθνική κλίμακα. Οι νέες ρυθμίσεις αφορούν τον προσδιορισμό των βασικών απαιτήσεων που περιλαμβάνουν την προσωπική φερεγγυότητα, τη χρήση αξιόπιστων συστημάτων και την καταχώρηση ιδιωτικών κλειδιών/ ψηφιακών υπογραφών. Επίσης αντιμετωπίζονται ζητήματα ευθύνης με την καθιέρωση ελάχιστων κανόνων ευθύνης για τους παρέχοντες υπηρεσίες σε σχέση με το περιεχόμενο των υπηρεσιών αυτών.

Κρυπτογράφηση. Η κρυπτογράφηση είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την εδραίωση

εμπιστοσύνης χρηστών και συναλλασσομένων μέσω των δικτύων και συνακόλουθα την ανάπτυξη των ηλεκτρονικών συναλλαγών. Η χρήση της κρυπτογράφησης απαιτεί ωστόσο τη χάραξη ενός κανονιστικού πλαισίου που αφενός θα ανταποκρίνεται στις ανάγκες αλλά και στη δυναμική της αγοράς και αφετέρου θα εξασφαλίζει την εμπιστοσύνη στη διαχείριση των κλειδιών μέσω της ίδρυσης έμπιστων τρίτων μερών (trusted third parties) αποστολήτωνοποιώνθαείναι η διανομή και η καταχώρηση των κλειδιών.

Παροχή υπηρεσιών πιστοποίησης. Η παροχή υπηρεσιών πιστοποίησης, συναφών με τις ηλεκτρονικές υπογραφές, είναι ελεύθερη και δεν υπόκειται σε προηγούμενη άδεια ή έγκριση ή άλλο μέτρο ισοδυνάμου αποτελέσματος.

Το νομοθετικό πλαίσιο για τις ηλεκτρονικές υπογραφές

Με το ΠΔ 150/2001 (ΦΕΚ 125 Α΄) μεταφέρθηκε στο Ελληνικό Δίκαιο η Οδηγία 99/93/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «Σχετικά με το κοινοτικό πλαίσιο για ηλεκτρονικές υπογραφές».

Ζητήματα που αναφέρονται στις διατάξεις του ΠΔ είναι έννομες συνέπειες των ηλεκτρονικών υπογραφών, πρόσβαση στην αγορά, αρχές της εσωτερικής αγοράς, διεθνείς πτυχές, ευθύνη των παρόχων πιστοποίησης, υποχρέωση για την προστασία προσωπικών δεδομένων, ισχύοντες όροι για αναγνωρισμένα πιστοποιητικά και παρόχους υπηρεσιών πιστοποίησης που εκδίδουν αναγνωρισμένα πιστοποιητικά, Διασφάλισης αξιοπιστίας της δημιουργίας υπογραφής και συστάσεις για την επαλήθευση της υπογραφής. Η ΕΕΤΤ στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της που απορρέουν από το ΠΔ150/2001 βρίσκεται στην διαδικασία έκδοσης Κανονισμού που θα ρυθμίζει θέματα:

- ✓ Παροχής Εθελοντικής Διαπίστευσης
- ✓ Διαπίστωσης της συμμόρφωσης των ασφαλών διατάξεων δημιουργίας υπογραφής
- ✓ Εποπτείας και ελέγχου των εγκατεστημένων στην Ελλάδα παρόχων υπηρεσιών πιστοποίησης, καθώς και των οριζόμενων φορέων

Ενόψει της έκδοσης του Κανονισμού και προκειμένου να ανταποκριθεί όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικά στις απαιτήσεις που δημιουργούνται στην Ελλάδα από την ανάπτυξη της αγοράς των υπηρεσιών πιστοποίησης, η ΕΕΤΤ έθεσε σε δημόσια διαβούλευση συγκεκριμένα ζητήματα, για τα οποία θεωρεί ότι η άποψη και εμπειρία της αγοράς θα είναι ιδιαίτερα εποικοδομητική.

Με τη Δημόσια Διαβούλευση η ΕΕΤΤ διατύπωσε προτάσεις / προσεγγίσεις και ζήτησε την άποψη των ενδιαφερόμενων μερών σε θέματα όπως:

- ✓ Όροι, υποχρεώσεις, προϋποθέσεις Εθελοντικής Διαπίστευσης.
- ✓ Λειτουργία της ΕΕΤΤ ως η κορυφή στην ιεραρχία των εθελοντικά διαπιστευμένων.
- ✓ Σχήμα υλοποίησης της Εθελοντικής Διαπίστευσης.
- ✓ Σχήμα υλοποίησης του ελέγχου και της εποπτείας.
- ✓ Τεχνικά Πρότυπα για τα αξιόπιστα συστήματα και προϊόντα.

Στην πρόσκληση της ΕΕΤΤ για υποβολή απόψεων ανταποκρίθηκαν 17 ενδιαφερόμενα μέρη. Τα αποτελέσματα της Δημόσιας Διαβούλευσης είναι δημοσιευμένα στην ιστοσελίδα της ΕΕΤΤ στην σχετική ενότητα.

Δασμολογικά και φορολογικά θέματα.

Κρίσιμο ζήτημα είναι τέλος η ρύθμιση δασμολογικών και φορολογικών θεμάτων που σχετίζονται με τις ηλεκτρονικές συναλλαγές. Οι ηλεκτρονικές συναλλαγές δεν θα πρέπει να έχουν ούτε ευνοϊκότερη ούτε δυσμενέστερη αντιμετώπιση απ' ό,τι οι συμβατικές συναλλαγές. Είναι ωστόσο αναγκαίο (μεταξύ άλλων και για τη διασφάλιση της φορολογικής ισότητας) να υπάρξει αποτελεσματικός έλεγχος και φορολόγηση αυτών των συναλλαγών. Η αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού επιβάλλει τη διεθνή συνεργασία και ρύθμιση ώστε να αποφευχθούν περιπλοκές όπως π.χ. η πολλαπλή φορολόγηση επιχειρήσεων.

11.6. Το δίκαιο για την εργασία στην Κοινωνία της Πληροφορίας

Οι επιπτώσεις της Κοινωνίας της Πληροφορίας στην εργασία και την απασχόληση είναι ριζικές. Οι νέες τεχνολογίες δεν φέρνουν βέβαια το "τέλος της εργασίας" αλλά αλλάζουν τη δομή των επιχειρήσεων, τη μορφή, τις συνθήκες και το περιεχόμενο των εργασιακών σχέσεων αλλά και την ίδια τη δομή της εργασίας. Στην "αυγή της εποχής της τηλε-εργασίας" οι έννοιες του χώρου και χρόνου εργασίας ακόμη και η έννοια του εργαζόμενου αποκτούν νέο περιεχόμενο.

Οι αλλαγές αυτές αναπόφευκτα πρέπει να βρουν τη νομοθετική τους αποτύπωση για την εύρυθμη λειτουργία των εργασιακών σχέσεων. Το κοινωνικό και νομικό πλαίσιο πρέπει να προσαρμοστεί ώστε να ανταποκρίνεται στα νέα δεδομένα. Δύο είναι οι άξονες του δικαίου της απασχόλησης στην Κοινωνία της Πληροφορίας: α) είναι αναγκαία η άρση των εμποδίων στην ανάπτυξη νέων μορφών εργασίας β) οι νέες μορφές εργασίας δεν πρέπει να οδηγήσουν σε έλλειμμα δικαιωμάτων και προστασίας των απασχολούμενων.

Υπό το πρίσμα αυτό θα χρειαστεί να «αναθεωρηθούν» και συμπληρωθούν τόσο το ατομικό όσο και το συλλογικό εργατικό δίκαιο αλλά και ζητήματα που άπτονται της ασφαλιστικής νομοθεσίας. Στο πεδίο αυτό εντάσσονται ο νομικός προσδιορισμός της τηλε-εργασίας και του «τηλεαπασχολούμενου», η αμοιβή και η κοινωνική προστασία, η άσκηση του διευθυντικού δικαιώματος στην τηλεεργασία, η προσαρμογή των δικαιωμάτων των εργαζομένων που αφορούν την εκπροσώπηση και συμμετοχή σε συλλογικές διαπραγματεύσεις, η αναπροσαρμογή των κανονισμών που αφορούν την ασφάλεια και την υγιεινή και τα θέματα της προστασίας εναντίον των διακρίσεων στην απασχόληση.

11.7. Νέο ποινικό δίκαιο για τον κυβερνοχώρο;

Η παραβατικότητα δεν είναι άγνωστη στον κυβερνοχώρο. Στις «λεωφόρους των πληροφοριών» οι γνωστές μορφές εγκλημάτων (απάτη, δυσφήμιση, ξέπλυμα χρήματος, προσβολή δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας) βρίσκουν νέα μέσα, ενώ παρατηρούνται νέες μορφές κολάσιμης συμπεριφοράς (hacking, προσβολή ιδιωτικής ζωής, προβολή αθέμιτου περιεχομένου). Η εγκληματικότητα αφορά ευρύ φάσμα τομέων: εθνική ασφάλεια, προστασία ανηλίκων (παιδική πορνογραφία), οικονομικά εγκλήματα (απάτη, πειρατεία πιστωτικών καρτών, ξέπλυμα χρήματος), προστασία της προσωπικότητας και της φήμης («ηλεκτρονική παρενόχληση», συκοφαντική δυσφήμιση), πνευματική

ιδιοκτησία (διανομή χωρίς άδεια των έργων που προστατεύονται από τις διατάξεις για την πνευματική ιδιοκτησία).

Το ποινικό δίκαιο είναι καταρχήν προσανατολισμένο σε ποινικές συμπεριφορές και πράξεις που συντελούνται στον "πραγματικό κόσμο". Όμως ό,τι είναι παράνομο έξω από το δίκτυο εξακολουθεί να είναι παράνομο και μέσα στο δίκτυο. Η παροχή προστασίας στους πολίτες προϋποθέτει τη διαρκή επανεξέταση και ανανέωση των ρυθμίσεων του δικαίου. Κεντρικά ζητήματα που απασχολούν το νομοθέτη είναι αφενός ο προσδιορισμός των εγκλημάτων που συντελούνται στον κυβερνοχώρο και αφετέρου ο προσδιορισμός της ποινικής ευθύνης και της δικαιοδοσίας καθώς δεν είναι πάντα προφανές και σαφές ποιο είναι το εφαρμοστέο δίκαιο και ποιες διωκτικές, εισαγγελικές και δικαστικές αρχέςπρέπεινα επιληφθούντωνσχετικώνυποθέσεων. Προβλήματα που χρήζουν επείγουσας αντιμετώπισης παρουσιάζει ο προσδιορισμός της ευθύνης και των (αποτελεσματικών) κυρώσεων καθώς η αλυσίδα της επικοινωνίας αποτελείται από πολλούς κρίκους, συχνά μάλιστα εγκατεστημένους σε διαφορετικές χώρες. Ακριβώς λόγω του αποκεντρωμένου και διεθνικού χαρακτήρα του Διαδικτύου τα ζητήματα αυτά απαιτούν υπερεθνική αντιμετώπιση και λύση. Η χώρα μας συμμετέχει ενεργά σε όλα τα διεθνή fora όπου συζητείται το πρόβλημα της τεχνολογικήςεγκληματικότητας.

Μια Συνθήκη κατά του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο

Στις 23 Νοεμβρίου 2001 υπογράφηκε, από 26 μέλη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και 4 χώρεςμη μέλη, η Συνθήκη κατά του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο ([http://www.coe.int/T/E/Communication and Research/Press/Themes_Files/Cybercrime](http://www.coe.int/T/E/Communication_and_Research/Press/Themes_Files/Cybercrime)).

Η Συνθήκη αυτή αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο διεθνούς συνεργασίας στον τομέα αυτό. Η Συνθήκη εισαγάγει κοινούς ορισμούς των εγκλημάτων του κυβερνοχώρου, (και μάλιστα ποινικοποιεί ορισμένες συμπεριφορές όπως π.χ. η κατοχή υλικού παιδικής πορνογραφίας), ενσωματώνει νέους κανόνες διεθνούς επικοινωνίας και συνεργασίας για τη διαλεύκανση των εγκλημάτων αυτών.

Η Ελλάδα υπέγραψε και πρόκειται να κυρώσει τη Σύμβαση αυτή. Η ελληνική κυβέρνηση από την πλευρά της είναι αποφασισμένη να καταπολεμήσει το έγκλημα που τελείται στον κυβερνοχώρο ή υποβοηθείται από τις νέες τεχνολογίες εγγυώμενη ταυτόχρονα τα δικαιώματα των πολιτών της νέας ψηφιακής εποχής.

11.8. Βασικές αρχές για την εξέλιξη του δικαίου στην Κοινωνία της Πληροφορίας

Η τεχνολογία οδηγεί σε μεταλλαγή της κοινωνίας, του κράτους και της οικονομίας. Η μεταλλαγή αυτή θέτει σε δοκιμασία όχι μόνο τη ρυθμιστική επάρκεια του δικαίου αλλά και τα κλασικά μοντέλα νομικής σκέψης και απαιτεί τον αναπροσανατολισμότηςαπό τουςθεσμούς της βιομηχανικής κοινωνίας σε αυτούς της ΚοινωνίαςτηςΠληροφορίας.

Στην Κοινωνία της Πληροφορίας κάθε νομοθετικός κανόνας είναι εξ ορισμού προσωρινός και βραχύβιος. Η πρώτη δυσκολία για τη νομοθετική παρέμβαση αφορά στην «αβεβαιότητα» του νομοθέτη καθώς καλείται να ρυθμίσει ένα αντικείμενο άγνωστο και μεταβλητό με ρυθμούς και κατευθύνσεις εξέλιξης όχι

πάντοτε προδιαγνώσιμους. Ο ρυθμός παραγωγής του δικαίου υπολείπεται καταφανώς του ρυθμού προόδου της τεχνολογίας και συχνά οι νομοθετικές ρυθμίσεις αφορούν προηγούμενα στάδια της εξέλιξης των νέων τεχνολογιών. Η ίδια η φύση των νέων τεχνολογιών όχι απλώς αποκλείει «τελικές» απαντήσεις αλλά εξαναγκάζει σε συνεχή αναθεώρηση των ρυθμίσεων αλλά και των ρυθμιστικών εργαλείων.

Οι νομοθετικές απαντήσεις υπερβαίνουν τα εθνικά σύνορα. Οι νομοθετικές απαντήσεις είναι κατ' ανάγκη προσωρινές μεταξύ των άλλων και επειδή η τεχνολογία των δικτύων παγκοσμιοποιεί την επικοινωνία και τις αγορές. Η Κοινωνία της Πληροφορίας δεν εγκλωβίζεται σε εθνικά σύνορα. Είναι συνεπώς αμφίβολο αν οι εθνικές νομοθεσίες είναι σε θέση να ρυθμίσουν αποτελεσματικά πολλά από τα ζητήματα που εγείρονται. Ασυνέπειες και αποκλίσεις στη νομοθεσία των κρατών μπορεί να δυσχεράνουν και αυτήν την εθνική εφαρμογή του νόμου. Αναζητούμε «παγκοσμιοποιημένες» λύσεις παρότι αυτές προκύπτουν από εξαιρετικά αργές και σύνθετες διαδικασίες και ως προϊόντα συμβιβασμών αντιστοιχούν συχνά στον ελάχιστο κοινό παρονομαστή. Σε κάθε περίπτωση ωστόσο είναι αναγκαία η διεθνής συνεργασία η οποία, έστω και με αργούς ρυθμούς, εκδηλώνεται σε πεδία όπως η πνευματική ιδιοκτησία ή το ηλεκτρονικό εμπόριο.

Αναζήτηση τεχνολογικά ουδέτερων κανονιστικών λύσεων. Η ανάγκη αντιμετώπισης αυτών των προβλημάτων επιβάλλει την αναζήτηση τεχνολογικά ουδέτερων κανονιστικών λύσεων και ταυτόχρονα την προσπάθεια χρήσης νέων τεχνολογικών εφαρμογών ως εργαλείων για την προώθηση της εφαρμογής του νόμου. Σε πολλές περιπτώσεις η τεχνολογία μπορεί να ανταποκριθεί στα αιτήματα προστασίας (ιδιωτικού βίου, δικαιωμάτων, πνευματικής ιδιοκτησίας) και να παραγάγει νέες μορφές ελέγχου της διανομής του περιεχομένου. Μόνο ο συνδυασμός νομοθετικών και -εναλλακτικών, φιλικών προσταδικαίωματα -τεχνολογικών λύσεων μπορεί να εγγυηθεί την προστασία των πολιτών.

Αποφυγή αποσπασματικής προσέγγισης και ευέλικτες, ανοιχτές διαδικασίες παραγωγής και εφαρμογής του δικαίου. Σε μία φάση μετάβασης, έστω και ραγδαίας, αναπόφευκτα θα ισχύουν παράλληλα συστήματα δικαίου. Θα πρέπει ωστόσο να αποφευχθεί μία «αποσπασματική προσέγγιση». Στα πεδία όπου διαπιστώνεται ότι το ισχύον θεσμικό πλαίσιο δεν μπορεί να επιλύσει αποτελεσματικά και πειστικά τα ζητήματα που τίθενται, θα πρέπει να αναπτυχθεί καινοτόμος αντίληψη που να εκσυγχρονίζει τις ρυθμίσεις για υφιστάμενες υπηρεσίες και να καθιερώνει νέους κανόνες που θα αντανάκλουν το τεχνολογικό και οικονομικό περιβάλλον. Σημαντικότερη όμως από το περιεχόμενο των κανόνων είναι η αναζήτηση μιας νέας διαδικασίας θέσπισής τους. Με απαρέγκλιτο γνώμονα τις δημοκρατικές αρχές θα πρέπει να αναζητηθούν διαδικασίες παραγωγής και εφαρμογής του δικαίου ταχείες, ευέλικτες και ανοιχτές.

Συμμετοχή των πολιτών. Κανένα κανονιστικό πλαίσιο δεν υποκαθιστά την ανάγκη ενημέρωσης των πολιτών για τις εξελίξεις, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους. Οι πολίτες πρέπει να είναι υποκείμενα της διαδικασίας μετάβασης στην Κοινωνία της Πληροφορίας και όχι αντικείμενα ή θεατές της διαδικασίας ή έστω καταναλωτές των εφαρμογών και των προϊόντων της. Το δικαίωμα συμμετοχής όλων στην Κοινωνία της Πληροφορίας διακηρύσσεται

με τον πλέον πανηγυρικό τρόπο στο νέο Άρθρο 5Α/παρ. 2 του αναθεωρημένου Συντάγματος, το οποίο προβλέπει: ότι καθένας έχει δικαίωμα συμμετοχής στην Κοινωνία της Πληροφορίας. Και ορίζει ως υποχρέωση του κράτους τη διευκόλυνση της πρόσβασης στις πληροφορίες που διακινούνται ηλεκτρονικά, καθώς και της παραγωγής, ανταλλαγής και διάδοσής τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12. ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΤΟΧΟ ΣΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ: Η ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

12.1. Πλαίσιο δράσης με συγκεκριμένους μηχανισμούς υλοποίησης

Οι κυβερνητικές δράσεις για τη Κοινωνία της Πληροφορίας στην Ελλάδα συνοδεύονται από παρεμβάσεις και μηχανισμούς υλοποίησης, έτσι ώστε να μεταφραστούν σε πρακτικά οφέλη για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και την κοινωνία γενικότερα στο συντομότερο δυνατό χρόνο. Στόχος είναι η συνέπεια και ο συντονισμός στην υλοποίηση του προγράμματος, διασφαλίζοντας τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων.

Η Κοινωνία της Πληροφορίας Α. Ε.

Η Κοινωνία της Πληροφορίας Α.Ε. είναι εταιρία που λειτουργεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης χάριν του δημοσίου συμφέροντος, κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας και δεν έχει βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα. Βασικός σκοπός της εταιρίας είναι η υποστήριξη των τελικών δικαιούχων του Επιχειρησιακού Προγράμματος "Κοινωνία της Πληροφορίας".

Συγκεκριμένα, η εταιρία υποστηρίζει την υλοποίηση των δράσεων που χρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα με ποικίλους τρόπους.

Επίσης στοχεύει στην:

- ✓ εύρυθμη και χρηστή διαχείριση των ανθρωπίνων και οικονομικών πόρων
- ✓ έγκαιρη και αποτελεσματική εκτέλεση των έργων
- ✓ διασφάλιση υψηλού επιπέδου ποιότητας σε ένα πλαίσιο κόστους οφέλους
- ✓ διαμόρφωση υγιούς περιβάλλοντος ανταγωνισμού της αγοράς

Παρεμβάσεις σε πολλά επίπεδα.

Οι απαραίτητες παρεμβάσεις αφορούν θεσμικές και οργανωτικές μεταρρυθμίσεις, ρυθμιστικές και κανονιστικές πρωτοβουλίες, μέτρα για την αποφασιστική συμβολή κάθε κυβερνητικής υπηρεσίας στην συνολική προσπάθεια, για το συνολικό συντονισμό του κυβερνητικού έργου, την εξασφάλιση ισόρροπης ανάπτυξης της Κοινωνίας της Πληροφορίας σε όλη τη χώρα, τη συμμετοχή στις διεθνείς εξελίξεις, και την ενημέρωση και συμμετοχή των πολιτών μέσα από δημόσιο διάλογο.

Όπως διαφαίνεται και από την ανάλυση των διαφόρων θεμάτων στα επιμέρους κεφάλαια, τα θέματα Κοινωνίας της Πληροφορίας είναι κατεξοχήν οριζόντια. Κάθε Υπουργείο ή εποπτευόμενος φορέας όπως επίσης και κάθε περιφέρεια, έχει ορισμένα προγράμματα ή δράσεις για την ανάπτυξη εφαρμογών πληροφορικής και επικοινωνίας. Αποτέλεσμα είναι συχνά οι δράσεις να μην είναι συντονισμένες και να

αλληλοκαλύπτονται.

Βασικές αρχές. Σχετικά με τη δημιουργία, την ενίσχυση ή την επιτήρηση των μηχανισμών υλοποίησης της συνολικής στρατηγικής για την Κοινωνία της Πληροφορίας, είναι χρήσιμο να διατυπωθούν ορισμένες αρχές:

- Η ευθύνη για τη σχεδίαση, υλοποίηση, εποπτεία και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων συγκεκριμένων προγραμμάτων και δράσεων ανήκει στα επιμέρους Υπουργεία και φορείς, ανάλογα με τους τομείς πολιτικής οι οποίοι θεσμικά τους ανήκουν. Για παράδειγμα, το πλαίσιο για την απελευθέρωση των επικοινωνιών είναι αρμοδιότητα του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών, η εποπτεία εισαγωγής πληροφορικών συστημάτων στη δημόσια διοίκηση είναι αρμοδιότητα του ΥΠΕΣΔΔΑ, η ενίσχυση επιχειρήσεων μέσω των νέων τεχνολογιών πληροφορικής είναι αρμοδιότητα του Υπουργείου Ανάπτυξης, οι εφαρμογές στην υγεία είναι αρμοδιότητα του Υπουργείου Υγείας, κ.ο.κ.,
- Οι συχνές συναρμοδιότητες χρήζουν κοινής δράσης από τους συναρμόδιους φορείς ως προς το σχεδιασμό, την εποπτεία και την υλοποίηση, είτε με απευθείας συνεννόηση μεταξύ των φορέων είτε στο πλαίσιο ευρύτερων σχημάτων και φορέων συντονισμού. Ενδεικτικά, τα θέματα ηλεκτρονικού εμπορίου αντιμετωπίζονται στο πλαίσιο της Εθνικής Επιτροπής Ηλεκτρονικού Εμπορίου, το θεσμικό πλαίσιο κατοχύρωσης των ηλεκτρονικών μέσων συναλλαγών με τη δημόσια διοίκηση σχεδιάζεται από κοινού από το ΥΠΕΣΔΔΑ και το Υπουργείο Δικαιοσύνης, κλπ.,
- Αξιοποιούνται πλήρως και ενισχύονται οι υφιστάμενοι μηχανισμοί υποστήριξης λήψης αποφάσεων και εποπτείας συγκεκριμένων χώρων όπως το Ελεγκτικό Συνέδριο, οι ρυθμιστικές αρχές για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και τις τηλεπικοινωνίες, κλπ.
- Προωθείται ενεργά η συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα, σε πνεύμα διαφάνειας και διακριτών ρόλων, μέσω μηχανισμών όπως το υπό ίδρυση Συμβούλιο Πληροφορικής του ΥΠΕΣΔΔΑ, το e-Business Forum και η Εθνική Επιτροπή Ηλεκτρονικού Εμπορίου υπό τη εποπτεία του Υπουργείου Ανάπτυξης.
- Καταβάλλεται ιδιαίτερη προσπάθεια ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών σε θέματα που αφορούν την Κοινωνία της Πληροφορίας, όπως και συμμετοχής τους στη διαδικασία λήψης αποφάσεων με ηλεκτρονικά μέσα, με την διοργάνωση ημερίδων σε συγκεκριμένα θέματα, κλπ.

Για την υλοποίηση της κυβερνητικής στρατηγικής για την Κοινωνία της Πληροφορίας σχεδιάζονται ή υλοποιούνται ήδη θεσμικές και οργανωτικές μεταρρυθμίσεις, ρυθμιστικές και κανονιστικές πρωτοβουλίες, μέτρα για τη συμβολή κάθε κυβερνητικής υπηρεσίας, για τον συνολικό συντονισμό του κυβερνητικού έργου, για την εξασφάλιση ισόρροπης ανάπτυξης της Κοινωνίας της Πληροφορίας σε όλη τη χώρα, για τη συμμετοχή στις διεθνείς εξελίξεις, και την ενημέρωση και συμμετοχή των πολιτών μέσα από δημόσιο διάλογο.

Η Εταιρική σχέση (partenariat) στο ΕΠ ΚτΠ

Η προετοιμασία του ΕΠ ΚτΠ είναι απόρροια μίας διετούς διαδικασίας με ευρεία συμμετοχή φορέων του δημόσιου, του ιδιωτικού τομέα και μη-κυβερνητικών

οργανώσεων (όπως προβλέπεται και από το άρθρο 8 του Κανονισμού 1260/1999). Τα κυριότερα βήματα ήταν:

- ✓ Η εκπόνηση το 1998 της Λευκής Βίβλου: «Η Ελλάδα στην Κοινωνία της Πληροφορίας: Στρατηγική και Δράσεις», η παρουσίασή της από τον Πρωθυπουργό στο Υπουργικό Συμβούλιο, η δημοσιοποίησή της στο Διαδίκτυο (www.primeminister.gr) με την ενσωμάτωση σχολίων/προτάσεων από Υπουργεία και φορείς του ιδιωτικού τομέα.
- ✓ Η διοργάνωση το 1999 σειράς ημερίδων εργασίας σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο με ευρύτατη συμμετοχή και με θέμα «Η Κοινωνία της Πληροφορίας στο Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2000-2006»
- ✓ Η εκπόνηση με βάση τα αποτελέσματα αυτών των ημερίδων εργασίας του κειμένου για τον τομέα Κοινωνία της Πληροφορίας στο Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2000-2006 και η δημοσιοποίησή του στον νέο κόμβο για την Κοινωνία της Πληροφορίας www.infosociety.gr
- ✓ Η ετοιμασία του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας» και η δημοσιοποίηση του σχεδίου τον Δεκέμβριο 1999 στο Internet (www.infosociety.gr) για σχόλια από όλους τους δυνητικά εμπλεκόμενους φορείς.

12.2. Θεσμικές και οργανωτικές μεταρρυθμίσεις

Αναδιοργάνωση των υπηρεσιών πληροφορικής στο δημόσιο τομέα.

Για την αναδιοργάνωση των υπηρεσιών πληροφορικής στο δημόσιο τομέα έτσι ώστε να είναι σε θέση να υποστηρίξουν τις νέες εφαρμογές, επαναπροσδιορίζεται και ενισχύεται ο ρόλος των μονάδων πληροφορικής σε κάθε Υπουργείο, δημιουργούνται Επιτροπές για την Πληροφορική, προσαρμόζονται οι διαδικασίες και οι προϋποθέσεις προσλήψεων δημοσίων υπαλλήλων στο νέο περιβάλλον.

Βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου για δημόσια έργα πληροφορικής.

Θεσμοθετούνται κανόνες και διαδικασίες που επιταχύνουν παρόμοια έργα σε καθεστώς μεγαλύτερης διαφάνειας με βάση συγκεκριμένα τεχνικά, λειτουργικά, οργανωτικά και διοικητικά πρότυπα. Εισάγεται σταδιακά το σχήμα της ανάθεσης εργασιών σε τρίτους (outsourcing) και η περιγραφή των εργασιών αυτών σε επίπεδο παρεχόμενης υπηρεσίας (service level). Μελετάται η καθιέρωση της προμήθειας τυποποιημένων προϊόντων και υπηρεσιών πληροφορικής μέσω προγραμματικών συμφωνιών.

12.3. Πρωτοβουλίες ρυθμιστικού και κανονιστικού χαρακτήρα

Ενίσχυση του ρόλου και των συνθηκών λειτουργίας των εποπτικών και κανονιστικών οργάνων. Θωρακίζεται θεσμικά ο ρόλος των αυτόνομων ρυθμιστικών αρχών (Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων, Εθνικό Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο, Επιτροπή Ανταγωνισμού, Αρχή Προστασίας Δεδομένων) και ενισχύεται πρακτικά η λειτουργία τους με καλύτερη στελέχωση, μεγαλύτερη αυτονομία και επάρκεια πόρων.

Επανεξέταση του μελλοντικού ρόλου των εποπτικών και κανονιστικών

οργάνων στο πλαίσιο των νέων τεχνολογικών εξελίξεων. Η τεχνολογική εξέλιξη οδηγεί στη σύγκλιση των τεχνολογιών τηλεπικοινωνίας και μέσων μαζικής ενημέρωσης. Η πολιτεία θα εξετάσει την περαιτέρω εξέλιξη του υφιστάμενου κανονιστικού πλαισίου με τις διακριτές εποπτικές αρχές για την προσφορά τηλεπικοινωνιακών και ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών με βάση τις εξελίξεις στην τεχνολογία και την αγορά και τη διεθνή εμπειρία.

Επανεξέταση κινήτρων και μηχανισμών στήριξης για μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και ορθολογική διαχείριση του δημοσίου χρήματος.

Σειρά υφισταμένων κινήτρων και μηχανισμών στήριξης δημόσιων φορέων και επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα είναι παρωχημένοι και ακατάλληλοι για το σκοπό τον οποίο επιχειρούν να εξυπηρετήσουν. Η πολιτεία θα επανεξετάσει αυτούς τους μηχανισμούς με βάση τις αρχές της αποκέντρωσης των διαδικασιών αποφάσεων και την παροχή της δυνατότητας επιλογής της τεχνολογικής λύσης από τους ίδιους τους χρήστες όπου αυτό είναι δυνατό.

Βελτίωση των διαδικασιών αξιολόγησης.

Ο δημόσιος τομέας δε διαθέτει επαρκείς και αξιόπιστες διαδικασίες αποτίμησης των οικονομικών και κοινωνικών αποτελεσμάτων των δράσεών του. Αποτέλεσμα είναι η έλλειψη πληροφοριών που θα μπορούσαν να βοηθήσουν στην επαναστοχοθέτηση και βελτίωση των δράσεων και των μηχανισμών υλοποίησης.

Η πολιτεία δεσμεύεται για την υιοθέτηση παρόμοιων διαδικασιών, έτσι ώστε για τη χρηματοδότηση κάθε κυβερνητικής δράσης για την Κοινωνία της Πληροφορίας να είναι απαραίτητη η διατύπωση από τον προτείνοντα φορέα σειράς πληροφοριών: λεπτομερείς και συγκεκριμένοι στόχοι, εναλλακτικά μέσα για την εφαρμογή, χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, μηχανισμοί εποπτείας, διαδικασίες αποτίμησης, κλπ.

Καθιέρωση Παρατηρητηρίου για την Κοινωνία της Πληροφορίας. Στη χώρα μας υπάρχει σήμερα έλλειψη στατιστικών και άλλων στοιχείων τα οποία να δίνουν μια σαφή εικόνα της κατάστασης ως προς τη χρήση των νέων τεχνολογιών, τα προβλήματα και τις ελλείψεις που δημιουργούνται, και να βοηθούν στον καθορισμό ποσοτικών στόχων και τη διαμόρφωση μελλοντικής πολιτικής. Η δημιουργία Παρατηρητηρίου για την Κοινωνία της Πληροφορίας με ρόλο την παρακολούθηση, απογραφή και αναφορά των τάσεων διεθνώς και στην Ελλάδα, κρίνεται αναγκαία για τη βελτίωση των γνωστικών βάσεων πάνω στις οποίες διαμορφώνεται η κυβερνητική στρατηγική και δράσεις. Η πολιτεία θα προωθήσει τη δημιουργία Παρατηρητηρίου για την Κοινωνία της Πληροφορίας, είτε ως νέου αυτόνομου οργανισμού, είτε ως μέρος υπάρχοντος ερευνητικού ιδρύματος ή πανεπιστημίου με ειδίκευση σε αυτά τα θέματα. για την Κοινωνία της Πληροφορίας

12.4. Η χρηματοδότηση των δράσεων για την Κοινωνία της Πληροφορίας

Η οικονομική συγκυρία σήμερα χαρακτηρίζεται από τη συμπίεση των συνολικών κρατικών δαπανών και την ανάγκη ιεράρχησης και αξιολόγησης πρωτοβουλιών με γνώμονα την αποδοτικότητά τους. Σε σύγκριση με άλλες κρατικές δαπάνες, στα προγράμματα που αφορούν την Κοινωνία της Πληροφορίας συχνά δεν διαφαίνεται η άμεση σκοπιμότητα, γιατί τα οφέλη τείνουν να είναι μεσοπρόθεσμα και να διαχέονται στην οικονομία και την κοινωνία.

Αυτή η δυσκολία έχει στο παρελθόν πολλές φορές οδηγήσει στην περιθωριοποίηση πρωτοβουλιών που αφορούσαν άυλες επενδύσεις για την Κοινωνία της Πληροφορίας, σε αντίθεση με άλλα έργα υποδομής ή απευθείας ενισχύσεις, ακόμα και σε περιπτώσεις που η απόδοση άλλων επενδύσεων ήταν μικρότερη.

Η Πολιτεία, αναγνωρίζοντας την πρωταρχική σημασία της επιτυχούς αφομοίωσης των νέων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας για το μέλλον της χώρας, δεσμεύτηκε για τη χρηματοδότηση του προγράμματος για την Κοινωνία της Πληροφορίας.

Κεντρικό μοχλό υλοποίησης του προγράμματος αποτελεί η χρηματοδότηση από το Γ. Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης και συγκεκριμένα από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα

«Κοινωνία της Πληροφορίας» με συνολικό προϋπολογισμό 2,8 δις. ευρώ με ορίζοντα την περίοδο 20002006. Οι δράσεις οι οποίες αφορούν την Κοινωνία της Πληροφορίας αποτελούν ειδική θεματική ενότητα στο Γ. ΚΠΣ και προβάλλονται ιδιαίτερα στο Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης το οποίο αποτελεί τη βάση για το σχεδιασμό του πλήρους Γ. ΚΠΣ. Κατά τη διάρκεια του 1999 θα θεσπιστούν μηχανισμοί παρακολούθησης των δράσεων στο Γ. ΚΠΣ οι οποίες αφορούν την Κοινωνία της Πληροφορίας.

Επιχειρησιακά Σχέδια Υπουργείων για την Κοινωνία της Πληροφορίας

Στην προετοιμασία για την ένταξη έργων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας» σημαντικός παράγοντας είναι η εκπόνηση Επιχειρησιακών Σχεδίων των φορέων που θα συμμετέχουν στο πρόγραμμα. Για το σκοπό αυτόν η Διαχειριστική Αρχή του Ε.Π. Κοινωνία της Πληροφορίας έχει εγκρίνει την χρηματοδότηση της εκπόνησης Επιχειρησιακών Σχεδίων σε 18 Φορείς (δηλ. Υπουργεία και Ανεξάρτητες Αρχές):

Υπουργεία και Γενικές Γραμματείες Ανάπτυξης Γεωργίας Δικαιοσύνης Εθνικής Άμυνας Εθνικής Οικονομίας Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων Εμπορικής Ναυτιλίας Εξωτερικών Εργασίας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης & Αποκέντρωσης Μεταφορών & Επικοινωνιών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων Πολιτισμού Γεν. Γραμματεία Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδας Γεν. Γραμματεία Επικοινωνιών Ανεξάρτητες Αρχές Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων Συνήγορος του Πολίτη

12.5. Ενεργή συμμετοχή της χώρας στις διεθνείς εξελίξεις

Προετοιμασία για τις προσεχείς διεθνείς συζητήσεις και συντονισμός των διαφόρων κυβερνητικών υπηρεσιών. Στη διεθνή κοινότητα βρίσκεται σε εξέλιξη σειρά συζητήσεων για τη διαμόρφωση πολιτικής σε θέματα τα οποία θα επηρεάσουν σε μεγάλο βαθμό το μελλοντικό χαρακτήρα της Κοινωνίας της Πληροφορίας. Αφορούν μεταξύ άλλων τις συνθήκες για την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου, την προστασία προσωπικών δεδομένων και την επόπτευση της αγοράς τηλεπικοινωνιακών και ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών. Από τις συζητήσεις αυτές οι οποίες διεξάγονται σε διεθνείς συνδιασκέψεις και οργανισμούς η Ελλάδα δεν μπορεί να είναι απύσχα. Στόχος είναι να υπάρξει:

- Ενεργή συμμετοχή της χώρας σε κάθε επίσημη και ανεπίσημη συζήτηση και διαπραγμάτευση για την Κοινωνία της Πληροφορίας,
- Τακτικός διάλογος ώστε το πρόγραμμα των διεθνών συναντήσεων για την Κοινωνία της Πληροφορίας να διαμορφώνεται και να κοινοποιείται εγκαίρως σε όλους τους ενδιαφερόμενους,
- Ενίσχυση του συντονισμού και της προετοιμασίας των εμπλεκόμενων υπηρεσιών,
- Προώθηση της εθνικής συμμετοχής στις Ευρωπαϊκές δράσεις για την Κοινωνία της Πληροφορίας.

Ο κόμβος για την Κοινωνία της Πληροφορίας (www.infosociety.gr)

Η ενεργός συμμετοχή των πολιτών στη διαμόρφωση της Κοινωνίας της Πληροφορίας αποτελεί βασικό στόχο της κυβερνητικής πολιτικής. Για τη διευκόλυνση αυτής της συμμετοχής και την ενημέρωση των πολιτών, δημιουργήθηκε αυτός ο κόμβος, ο οποίος παρέχει πληροφορίες για πολιτικές, στατιστικά στοιχεία, εκδηλώσεις και προγράμματα της Κοινωνίας της Πληροφορίας, και δίνει βήμα για διάλογο και έκφραση απόψεων από πολίτες και κοινωνικούς φορείς. Ο μέσος όρος επισκεπτών στον κόμβο είναι περίπου 9000

ανά μήνα. Αναλυτικά, στόχοι της πύλης είναι:

- ✓ Να αποτελέσει ένα κεντρικό σημείο πληροφόρησης και ενημέρωσης του κοινού σε θέματα σχετικά με το ομώνυμο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, αλλά και με την ΚτΠ γενικότερα. Να αποτελέσει ένα δυναμικό και εξελισσόμενο εργαλείο αμφίδρομης επικοινωνίας της με το κοινό και τους ενδιαφερόμενους για τα πεδία «εμπλοκής» της, φορείς.
- ✓ Να δώσει τη δυνατότητα σε κοινωνικές ομάδες, σε εταιρείες του ιδιωτικού τομέα που δραστηριοποιούνται στο χώρο των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών, αλλά και σε απλούς πολίτες, να εκθέσουν σε δημόσιο βήμα τις απόψεις τους και να εκφράσουν τον προβληματισμό τους σε διάφορα σημαντικά θέματα σχετικά με την ΚτΠ.
- ✓ Να αποτελέσει τη βάση για τη δημιουργία (σε μεταγενέστερο στάδιο) ενός Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος, που θα χρησιμοποιεί «web based» εφαρμογές και θα καλύπτει τις ανάγκες εξωτερικής αμφίδρομης επικοινωνίας της Διαχειριστικής Αρχής με όλους τους εμπλεκόμενους στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Φορείς.
- ✓ Να δώσει δυνατότητες σε πρόσβαση σε όλους διασφαλίζοντας έτσι την αποφυγή νέων μορφών κοινωνικού αποκλεισμού (e-Inclusion).

Βιβλιογραφία

ΒΙΒΛΙΑ

1. Ηλεκτρονική Δημοκρατία. Κοινωνία της Πληροφορίας & Δικαιώματα του πολίτη 1^ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ, ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΘΗΝΩΝ, Εκδ. Αντ. ΣΑΚΚΟΥΛΑ 2004
2. ΨΗΦΙΑΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΟ, ΕΤΑΙΡΙΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ Εκδ. ΣΑΚΚΟΥΛΑ Αθήνα- Θεσσαλονίκη, 2004
3. ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ, Θ.Σιδηρόπουλος, Εκδ. ΣΑΚΚΟΥΛΑ Αθήνα- Θεσσαλονίκη, 2003
4. Το νομικό πλαίσιο των τηλεπικοινωνιών, Θανάσης Γ. Ξηρός – Θάλεια Ζ. Εμίρη, Πρόλογος Γ. Παπαδημητρίου, Εκδ. ΣΑΚΚΟΥΛΑ Αθήνα- Θεσσαλονίκη, 2003
5. ΣΕΙΡΑ ΒΙΒΛΙΩΝ «το δικαιο στον 21ο αιώνα» :
 - 1) Το δικαιο στην κοινωνία της πληροφορίας, Λ.Μήτρου, Εκδ. ΣΑΚΚΟΥΛΑ Αθήνα- Θεσσαλονίκη, 2002
 - 2) Η αρχή προστασίας προσωπικών δεδομένων & η επαύξηση της προστασίας των δικαιωμάτων, Π. Δόνος, Λ. Μήτρου, Φ. Μιτλεττον, Ευ. Παπακωνσταντίνου, Εκδ. ΣΑΚΚΟΥΛΑ Αθήνα- Θεσσαλονίκη, 2002
 - 3) Τηλεπικοινωνίες στην κοινωνία της πληροφορίας, Δ. Χαραλάμπης, Τ. Βιδαλης, Ε. Κανελλοπούλου, Κ. Παπανικολάου, Χ. Πραπίδη, Δ. Στεφάνου, Α. Τακης, Εκδ. ΣΑΚΚΟΥΛΑ Αθήνα- Θεσσαλονίκη, 2003
 - 4) Νεες τεχνολογίες και συνταγματικά δικαιώματα, Χαρ. Σαββάκης, Φ. Βασιλογιάννης, Τ. Βιδαλης, Β. Βουτσάκης, Π. Δονος, Ηλ. Καστανας, Γ. Κτιστακис, Ευ. Μαλλιος, Αν. Τακης, Κ. Τσιτσελικης, Δ. Χριστοπουλος, Εκδ. ΣΑΚΚΟΥΛΑ Αθήνα- Θεσσαλονίκη, 2004
 - 5) Το δικαιομα συμμετοχης στην κοινωνία της πληροφορίας, Θ.Κ. Παπαχρηστου, Τ.Βιδαλης, Λ.Μήτρου, Αν. Τάκης, Εκδ. ΣΑΚΚΟΥΛΑ Αθήνα- Θεσσαλονίκη, 2006.

ΙΣΤΙΟΣΕΛΙΔΕΣ

1. <http://europa.eu/scadplus/leg/el/s21012.htm#INTERNET>
2. <http://europa.eu/scadplus/leg/el/lvb/l24100.htm>
3. <http://europa.eu/scadplus/leg/el/lvb/l24262.htm>
4. <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l24171.htm>
5. <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l24193.htm>
6. <http://europa.eu/scadplus/leg/el/lvb/l24216.htm>

7. <http://europa.eu/scadplus/leg/el/lvb/l24216a.htm>
8. <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l24164.htm>
9. <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l24108h.htm>
10. <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l24108i.htm>
11. <http://europa.eu/scadplus/leg/el/lvb/l24120.htm>
12. <http://europa.eu/scadplus/leg/el/lvb/l24216b.htm>
13. <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l24217f.htm>
14. <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l24217e.htm>
15. <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l24217c.htm>
16. <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l24217b.htm>
17. <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l24217a.htm>
18. <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l24217.htm>
19. <http://europa.eu/scadplus/leg/el/cha/c11328.htm>
20. <http://europa.eu/scadplus/leg/el/lvb/l24226h.htm>
21. <http://europa.eu/scadplus/leg/el/lvb/l24226.htm>
22. <http://europa.eu/scadplus/leg/el/lvb/l24226b.htm>
23. <http://europa.eu/scadplus/leg/el/cha/c11073.htm>
24. <http://europa.eu/scadplus/leg/el/lvb/l24226f.htm>
25. <http://europa.eu/scadplus/leg/el/lvb/l24226a.htm>
26. <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/n26003.htm>
27. <http://europa.eu/scadplus/leg/el/lvb/l24221.htm>
28. <http://europa.eu/scadplus/leg/el/lvb/l24190b.htm>
29. <http://europa.eu/scadplus/leg/el/lvb/l24190.htm>
30. <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l24190a.htm>
31. <http://europa.eu/scadplus/leg/el/lvb/l24228.htm>
32. <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l24232.htm>
33. <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l24108j.htm>
34. <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l33193b.htm>
35. <http://europa.eu/scadplus/leg/el/lvb/l24120.htm>
36. <http://europa.eu/scadplus/leg/el/lvb/l14012.htm>
37. <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l24222.htm>
38. <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l24121.htm>
39. <http://europa.eu/scadplus/leg/el/lvb/l26053.htm>
40. <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l24152.htm>
41. <http://europa.eu/scadplus/leg/el/lvb/l24204.htm>
42. <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l32101.htm>
43. <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l31044.htm>
44. <http://europa.eu/scadplus/leg/el/lvb/l24202a.htm>
45. <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l24131.htm>
46. <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l24128.htm>
47. <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l24218a.htm>
48. <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l24218.htm>
49. <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l24200.htm>
50. <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l24133.htm>
51. <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l24165.htm>
52. <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l24106.htm>
53. <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l24118.htm>
54. <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l24018a.htm>
55. <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l24018a.htm>
56. <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l24182.htm>

57. <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l24182.htm>
58. <http://europa.eu/scadplus/leg/el/lvb/l24147a.htm>
59. <http://ru6.cti.gr/broadband/download/strathgikh.pdf#search=%22%CE%97%20%CE%95%CE%9B%CE%9B%CE%91%CE%94%CE%91%20%CE%A3%CE%A4%CE%97%CE%9D%20%CE%9A%CE%9F%CE%99%CE%9D%CE%A9%CE%9D%CE%99%CE%91%20%CE%A4%CE%97%CE%A3%20%CE%A0%CE%9B%CE%97%CE%A1%CE%9F%CE%A6%CE%9F%CE%A1%CE%99%CE%91%CE%A3%22>
60. http://www.gsis.gr/ggps/drastiriotites/drastiriotites_epktp.html
61. <http://users.skynet.be/p.alevantis/gr/gr-001.htm>
62. <http://www.epe.org.gr/showarticle.jsp?articleid=111>
63. <http://66.249.93.104/search?q=cache:kzA2tzlxi2EJ:europa.eu.int/abc/doc/off/r/g/el/rg2004.pdf+%CE%91%CE%BD%CF%84%CE%B9%CE%BC%CE%B5%CF%84%CF%89%CF%80%CE%B9%CF%83%CE%B7+%CF%80%CF%81%CE%BF%CE%B2%CE%BB%CE%B7%CE%BC%CE%B1%CF%84%CF%89%CE%BD+spam+%CF%83%CF%87%CE%B5%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE+%CE%BD%CE%BF%CE%BC%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%AF%CE%B1&hl=el&gl=gr&ct=clnk&cd=5>
64. <http://europa.eu.int/eur-lex/lex/el/repert/index.htm>
65. <http://www.parliament.gr/ergasies/nomodetails.asp?lawid=45>
66. <http://www.ana.gr/websites/psifi/pages/00010050/0028.html>
67. <http://www.tee.gr/online/afieromata/1997/1941/p5.1.htm>
68. <http://www.infosoc.gr/infosoc/el-GR/>